

༣༣། །མཁའ་ཁྲིང་གཤོག་རྒྱབས་ཀྱི་ཞལ་བྲིད་

རིག་སྟོང་རྡོ་རྗེའི་རང་སྤྱུ་

བྱུང་བའདག་པ་པར་སྤྱུ་བཟང་གིས་གསུངས།

སྤྱུ་ཨོ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན་དང་སྤྱུ་ལྷ་འོད་ཀྱིས་ཡི་གེར་ཡབ།

ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱུ་ཁང་།

༡༡། འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བྲིགས་ཆོད་

ལྟ་བའི་སྤྱད་བྱངས་ས་ལམ་མ་ལུས་སྤྱར་དུ་བགོད་པའི་

རྩ་ལ་ལྡན་མཁའ་ལྡིང་གཤོག་རྒྱབས་ཀྱི་ཞལ་བྲིད་

རིག་སྟོང་དྲོ་རྩེའི་རང་སྤྱོད་ཞེས་

བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཁྱབ་བདག་པ་ལ་པར་སྐུ་སྐུ་བཟང་གིས་གསུངས།

གཙན་རོང་བསྟན་འཛིན་དང་ར་ཐིས་སྤྱུལ་སྤྱུ་ཐུབ་འོད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས།

ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་།

དཀར་ཆག

ཐུན་དང་པའི་ཚེས་ཁྱིད།	1
ཐུན་གཉིས་པའི་ཚེས་ཁྱིད།	59
ཐུན་གསུམ་པའི་ཚེས་ཁྱིད།	126
ཐུན་བཞི་པའི་ཚེས་ཁྱིད།	186
ཐུན་ལྔ་པའི་ཚེས་ཁྱིད།	241

ཐུང་དང་པོའི་ཚེས་ཁྲིད།

ཨུལ་དག་ཉིད་ཐམས་ལ་སྤྱི་བོ་རུཅུང་
པད་དཀར་རྒྱ་བའི་གདན་གྱི་དབུསུཅུང་
རྩྱུ་ལས་རྒྱ་མ་དོན་སེམསུཅུང་
དཀར་གསལ་ལོངས་སྟོང་རྩོགས་པའི་སྤྱུཅུང་
དོན་བྱིལ་འཛིན་སྟེམས་མ་འབྲིལུཅུང་
ཁྲོད་ལ་སྤྱབས་གསོལ་སྤྲིག་པ་སྟོངུཅུང་
འགྲོད་སེམས་དྲག་པོས་མཐོལ་ལོ་བཤགསུཅུང་
ཕྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབས་ཀྱང་སྟོམུཅུང་
ཁྲོད་ཐུགས་རྒྱ་བ་རྒྱས་པའི་སྟོངུཅུང་
རྩྱུ་ཡིག་མཐའ་མར་སྤྲགས་ཀྱིས་བསྟོརུཅུང་
བརྒྱས་པ་སྤྲགས་ཀྱིས་རྒྱུད་བསྐྱལ་བསུཅུང་
ཡབ་ཡུམ་བདེ་ལོལ་སྟོར་མཚམས་ནསུཅུང་
བདུད་ཅི་བྱང་རྩལ་སེམས་ཀྱི་སྤྲིནུཅུང་
ག་བུར་རྩལ་ལྟར་འཛིག་པ་ཡིསུཅུང་
བདག་དང་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་གྱིུཅུང་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྤྲིག་བསྐྱལ་རྒྱུུཅུང་
ནད་གདོན་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཉེས་ལྟར་གྱིབུཅུང་
མ་ལུས་བྱང་བར་མཛད་དུ་གསོལུཅུང་

ཨོྲ་བཟླ་ས་ཏུ་ས་མ་ཡ། མ་རུ་སྤྲ་ལ་ཡ། བཟླ་ས་ཏུ་རྟོ་ཤོ་པ། རིམ་བྱོ་རོ་མེ་ལྷ་མ།
སུ་རྟོ་མེ་ལྷ་མ། སུ་ཤུ་མེ་ལྷ་མ། ཨ་རུ་རྟོ་མེ་ལྷ་མ། སམ་སི་ལྷ་མེ་པ་ཡ་ཆོ།
སམ་ཀམ་སུ་ཅ་མེ། ཅོ་ཏྲ་མི་ཡི་ཀུ་རུ་རྟོ། ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏོ་ ལྷ་ག་ལྷ་ག། སམ་
ཏ་ལྷ་ག་ཏ། བཟླ་མ་མེ་སུ་ལྷ། བཟླ་ལྷ་མ། མ་རུ་ས་མ་ཡ་ས་ཏུ་ཨ།
མགོན་པོ་བདག་ནི་མི་ཤེས་རྣམས་པ་ཡིས་
དམ་ཚིག་ལས་ནི་འགལ་ཞིང་ཉམས་
སྐྱབས་མགོན་པོས་སྐྱབས་མཛོད་ཅིག་
གཙོ་བོ་རྩི་འཛིན་པ་སྟེ་
ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་
འགྲོ་བའི་གཙོ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི་
སྐྱབས་གསུང་ཐུགས་རྩི་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ཉམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོལ་ལོ་
བཤགས་སོ་ སྤྱིག་པ་དང་སྤྱིབ་པ་ཉེས་ལྟར་བྱི་མའི་ཚིགས་ཐམས་ཅད་བྱུང་ཞིང་དག་
པར་མཛོད་དུ་གསོལ་ རྩི་ཆེ་སེམས་དཔལ་འགྲུས་བཞིན་འཛུམ་པ་དང་བཅས་པས་
རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྲིད་ཀྱི་སྤྱིག་སྤྱིབ་ཉེས་ལྟར་ཐམས་ཅད་དག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་གནང་བ་བྱིན་ཞིང་
འོད་དུ་ལུ་ནས་རང་ལ་ཐིམ་པའི་རྒྱུན་ལས་རང་ཉིད་ཀྱང་རྩི་ཆེ་སེམས་དཔལ་སྤྲང་སྤྲང་མེ་
ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཐུགས་སྟོག་རྩི་གི་མཐའ་མར་ཡི་གེ་འབྲུ་
བཞི་བོ་གསལ་བ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། ཁམས་གསུམ་སྟོད་བཅུད་དང་བཅས་པ་རྩི་
སེམས་རིགས་ལྟའི་རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་པར་གྱུར། ཨོྲ་བཟླ་
ས་ཏུ་རྟོ་ དགོ་བ་འདི་ཡིས་སྤྲུང་དུ་བདག་ རྩི་ཆེ་སེམས་དཔལ་འགྲུབ་གྱུར་
ནས། འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ། རྟོ་ཡི་ས་ལ་འགོད་པར་ཤོག རྩི་ཆེ་

སེམས་དཔའ་བྱེད་སྒྱུ་ཅི་འདྲ་དང་། །འཁོར་དང་སྒྱུ་ཚེའི་ཚད་དང་ཞིང་ཁམས་
དང་། །བྱེད་ཀྱི་མཚན་མཚོག་བཟང་བོ་ཅི་འདྲ་བ། །དེ་འདྲ་ཁོ་ནར་བདག་སོགས་
འགྱུར་བར་ཤོག །སྒྲུ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་
ལོ། །གང་གི་སྒོ་གོས་སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲིན་བྲལ་ཉི་ལྟར་རྣམ་དག་རབ་གསལ་
བས། །ཇི་སྟེད་དོན་ཀུན་ཇི་བཞིན་གཟིགས་སྤྱིར་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་སྟེགས་བམ་
འཛིན། །གང་དག་སྟོང་པའི་བཙོན་རར་མ་རིག་ལུན་འབྱམས་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་གཟིར་
བས། །འགོ་ཚེགས་ཀུན་ལ་བྱ་གཅིག་ལྟར་བཅེ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་ལྷན་
གསུང་། །འབྲུག་ལྟར་ཆེར་སྒྲོག་ཉོན་མོངས་གཉིད་སྟོང་ལས་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲོག་འགོལ་
མཛད་ཅིང་། །མ་རིག་ལུན་སེལ་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱུ་གུ་ཇི་སྟེད་གཙོད་མཛད་རལ་གྱི་
བསྐྱམས། །གདོད་ནས་དག་ཅིང་ས་བཅུའི་མཐར་སོན་ཡོན་ཏན་ལུས་རྫོགས་རྒྱལ་
སྐས་ཐུ་བའི་སྒྲུ། །བཅུ་ཕྲག་བཅུ་དང་བཅུ་གཉིས་རྒྱན་སྐས་བདག་སྟོའི་ལུན་སེལ་
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་འདུད། །བཅེ་ལྷན་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་རབ་འོད་ཟེར་
གྱིས། །བདག་སྟོའི་གཏི་ལུག་ལུན་པ་རབ་བསལ་ནས། །བཀའ་དང་བསྟན་
བཙུན་གཞུང་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡི། །སྒོ་གོས་སྒྲོབས་པའི་སྒྲུང་བ་སྦྱེད་དུ་
གསོལ། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་བོ། །རིགས་དང་དཀྱིལ་
འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་བྱུང་བདག་ །བཀའ་དྲིན་མཚུངས་རྒྱ་མ་མཆིས་པ། །དཔལ་མགོན་
རྒྱ་མ་དམ་པའི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱི་མ་མེད་པ་ལ་མགོ་བོས་རབ་ཏུ་བཏུད་དེ་སྒྲོ་གསུམ་གུས་
པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །གང་གི་ཞལ་བཟང་ལྟ་བུས་མི་
དོམས་གོ་སར་འཇུམ་པའི་མདངས་བཀྲ་ཞིང་། །མཚན་དཔེའི་གཟི་འོད་ཟེའུ་འབྲུ་

གསལ་བས་འགོ་ཀུན་མིག་གི་བདུད་ཅིར་གྱུར། །ཐུགས་རྗེའི་འདབ་མ་ཀུན་ནས་
དུས་རིང་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཁོངས་ཁྱབ་པའི། །ཐུབ་དབང་པར་དཀར་པོའི་
ཞབས་པད་དེ་རིང་བདག་སྒྲོའི་ཡིད་མཆོར་སྦྱངས། །བདེ་བ་ཅན་ན་འོད་དཔག་མེད་དེ་
རི་བོ་ཏ་ལར་སྐྱུན་རས་གཟིགས། །འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་པར་རྒྱལ་པོ་འགོ་ལ་ཐད་
སྤང་གྱུར་གྱང་། །སྐྱབས་ཐེག་མ་པར་དེ་བོ་གཅིག་སྟེ་དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་པར་
སྦྱེས། །གངས་ལྗོངས་འགོ་ལ་ལྷག་པར་བཅུ་བའི་ཐུགས་བཅུའི་འོད་ཟེར་ཅན་ལ་
འདུད། །འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་དང་། །ཐུགས་རྗེ་ལུང་
རྟོགས་མཉམ་པའི་མཐུམ་ངའ་ཡང་། །ནགས་ཁོད་དམ་པར་སྤྲས་པའི་བརྟལ་ཞུགས་
ཀྱིས། །འཁོར་འདས་ཆོས་སྐྱུར་རྟོགས་པའི་གློང་ཆེན་པ། །དྲི་མེད་འོད་ཟེར་ཞབས་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་འགོ་ལ་རྗེས་བཅུའི་གཏེར། །དྲི་མེད་
འོད་ཟེར་ཡང་སྤྱལ་ཐུགས་གཏེར་མཛོད། །འོད་གསལ་གློང་ཆེན་ནམ་མཁའི་རྣལ་
འབྱོར་བ། །འཛིགས་མེད་གླིང་བའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །དུས་གསུམ་
ཀུན་མཁྱེན་པར་འབྱུང་གནས་ཀྱིས། །ཟབ་གཏེར་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་འཁོར་
ལོས་བསྐྱུར། །སངས་རྒྱས་གླིང་བའི་ཡང་སྤྱལ་སྤྲས་རྩལ་འཆང་། །ཀུན་བཟང་
གཞན་པན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ཐུག་ཐུགས་
རྗེའི་འཕྱལ། །འགོ་བ་ཐར་གླིང་བཟོད་པའི་དེད་དཔོན་མཆོག་ །འབྲེལ་ཚད་དོན་
ལྷན་གློང་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་བ། །འཛིགས་མེད་རྒྱལ་བའི་སྐྱབས་ཀྱི་གསོལ་བ་
འདེབས། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གཟུགས་པར་འབྱུང་། །འཇའ་ལུས་རྗེ་རྗེའི་
སྐྱབས་ཐེག་མ་པར་ལ། །དབྱེར་མེད་ཐུགས་རྗེ་གཅིག་བསྐྱུས་སྤྱལ་བའི་སྐྱ། །མི་
འགྱུར་ནམ་མཁའི་རྗེ་རྗེའི་གསོལ་བ་འདེབས། །ཨོ་རྒྱན་རིག་འཛིན་ཆེན་པོའི་རིང་

ལུགས་ཀྱི། །བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་མཛད་ཅིང་། །ཡོན་ཏན་
མོར་བུའི་མཛོད་མངའ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །དཔལ་ལྷན་གྱི་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། །འཕགས་ལུལ་མཁས་པའི་དབང་ཕྱག་རྒྱ་བ་གྲགས། །གངས་ལྗོངས་
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་ཀྱན་མཁྱེན་རྗེ། །དབྱེར་མེད་ཐུགས་རྗེ་ཡས་སྒྲུབ་དག་
བའི་བཤེས། །གཞན་ཕན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བར་གསོལ་བ་འདེབས། །བརྒྱུད་གསུམ་
ཁྱིན་ཐོབ་དགོངས་པའི་རྩལ་ཆེན་རྗེ་གས། །སྒྲུང་བཞི་མཐར་ཕྱིན་ཆོས་སྒྲུབ་རྒྱལ་སྤྱི་
བརྟེས། །གདོད་མའི་མགོན་པོ་མི་ཡི་རྩུར་ཞུགས་པ། །འཛིགས་མེད་ཡོན་ཏན་
མགོན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །དགོངས་བརྒྱུད་རྟོགས་པ་འཕོ་བར་ཁྱིན་གྱིས་
རྒྱབས། །རྗེ་འོག་མིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ནས། །དུས་གསུམ་
སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་དོ་བོ་ཉིད། །རང་སེམས་ཆོས་སྒྲུབ་མཛོད་སུམ་སྟོན་མཛོད་
པ། །རྩ་བའི་རྒྱ་མ་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བདག་གཞན་འགྲོ་བའི་སྒྲོ་སྒྲ་
ཆོས་ལ་སྒྲུབ། །གང་ཞིག་གསེར་མཆོག་རང་བཞིན་རི་རབ་ལ་གནས་མཐར་དང་ལྷུར་
བཅས་གཞོད་སྒྲིན་དང་། །གདེངས་ཀ་མོར་བུའི་འོད་གྱིས་ལྷན་པ་སེལ་མཛོད་ས་འོག་
གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་གང་ཡིན་དང་། །གངས་ཅན་རིར་ནི་དཔལ་གྱིས་རོལ་ཞིང་རབ་
ཏུ་དགའ་བའི་རིག་པ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐར་བ་དམ་པའི་སྟོར་
གྱུར་ཐུབ་པའི་གསུང་མཉན་ཕྱིར་ན་འདིར་གཤེགས་ཤིག །གང་དག་ཕྱོགས་བཅུའི་
སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་ན། །བདེ་གཤེགས་སྟོབ་མར་གྱུར་པ་གང་སུ་དག །དེང་འདིར་
དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་གྱིས། །གསན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་
གཤེགས་ཤིག །ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ན། །ལྷ་ལྷ་
གཞོད་སྒྲིན་དེ་བུ་ལྷ་མ་ཡིན། །བྲུལ་བུམ་མིའམ་ཅི་དང་ལྷོ་འཕྲེ་སོགས། །རྩ་

འཕྲུལ་ཡིད་ལྡན་ཐམས་ཅད་འདིར་ཤོག་ཅིག །བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་ཐོས་པར་རབ་དཀའ་
ཞིང་། །གང་ཞིག་ཐོས་ན་གཏན་དུ་བདེ་བྱེད་པ། །བདེ་གཤེགས་གསུང་སྟོན་
བདུན་ཙུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །བདག་གིས་སྦྱིན་གྱིས་དད་ཅིང་གུས་པས་ཉོན། །གང་ཞིག་
གཏན་གྱི་སྐྱབས་གནས་མཆོག་གྱུར་པ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་
མི་བྱུང་། །དེ་ལ་དད་བྱས་ན་སྦྱིན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བསྐྱལ་བ་བྱེད་བྲག་ཁྲིག་
བབྲངས་ན་ཡང་། །དཀོན་མཆོག་མཆོན་ཐོས་ཅམ་ཡང་རྟེན་དཀའ་ཞིང་། །རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་རིན་ཆེན་སྒྲ་ཆོག་ས་དང་། །ཟབ་མོ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འདི་གུས་པས་
ཉོན། །ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ཁྱུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སྐད། །གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་
རྣམས་དང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཐེ་ཅམ་པར། །ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་ཆོས་
འདི་འཇུག་བར་ཤོག ༄། །རང་རེ་སྤར་བསགས་གྱི་ལས་དང་སྟོན་ལམ་གཅིག་ཏུ་
མཐུན་པའི་དགོ་འདུན་འདུས་པའི་སྡེ་རབ་སྤགས་འདི་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་ས་ཆ་འདི་དུ་ཆོས་
གཅིག་གིས་མཉམ་དུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས། ངས་ཐོག་མར་ཁྱེད་ཆོས་གོགས་མཆེད་
ལུ་མ་ཆོང་མ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱིས་སྟོབའི་མདངས་དང་བཅས་ཏེ། སེམས་ཁོང་གི་
ཆོས་ཉི་བའི་གཏམ་གྱིས་ཁམས་བདེའི་འཛམས་འདྲི་ཞིག་གུས་ལུགས་ཀྱིས་ལྷ་བ་དང་
ཆབས་ཅིག་ཏུ། ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་གྱི་འདུན་མ་སྟོང་ཕྱོགས་ནས་མགོ་བཟུང་
སྟེ་ཆོས་འཆད་ཉན་ལ་འཇུག་པར་བྱ། རང་རེ་འདིར་བཞུགས་ཆོང་མ་སྐྱེས་པའི་ས་
ཕྱོགས་ཁ་ཁ་ཡིན་པས། ས་ཆ་ཡུལ་ལུང་མི་གཅིག་པར་མ་ཟད་སྐད་ལུགས་དང་།
གོམས་གཤིས་སོགས་གང་ཐད་ནས་རྩེ་བུ་མི་འདྲ་ས་ཡོད་པ་ནི། མདོ་དབུས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་མི་སྒྲ་ཆོག་ས་ལ་ཡོད་དེས་པ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདྲ་ས་གང་
ནས་འདྲ་བ་རེད་ཟེར་ན། བོད་ཆོས་ལྡན་གྱིས་ཆའི་མི་ཡིན་པ་དང་། རྩེ་དུས་ནས་

དད་མེས་དམ་པའི་ལྷ་ཚོས་ལ་བྱེད་པའི་རིགས་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་། ད་དུང་གཅིག་
མཚུངས་ངོ་མ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པར་མ་
བྱེད། བདེ་བ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཉིན་མཚན་ལོ་དང་ཟླ་བའི་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་བཞིན་
ཡོད་པའི་ཆ་ནས། སེམས་ཅན་སྟོག་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པ་སོན་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་
གཅིག་མཚུངས་ཡིན། རང་རེ་འདིར་ཡོད་ཀྱི་གྲལ་དུ་ལོ་ན་ཤོད་གསལ་ལ་ཐོན་ཡོད་པ་
དང་། མ་ཆོད་གཞོན་དར་གྱིན་ཆོད་ཅན་ཡང་ཡོད་ཕྱིར། ཤོད་དར་གཞོན་གསུམ་
ལ་མ་ལྟོས་པར་ཆང་མས་རང་རང་གི་ཆོ་སྟོད་ཀྱི་དུས་ཚོད་ནམ་ཟུག་འདས་པའི་ཕྱོགས་སུ་
སོང་བ་ལ་ཕྱིར་བཞུགས་ཤིག་བྱས་ཏེ། རང་རང་གི་ངོས་ནས་ད་སྔའི་མི་ཆོའི་ཕྱོགས་
སྟོན་ཞིག་བརྒྱབ་ན། འཇིག་རྟེན་ཆོ་འདིའི་སྤང་བ་སྦྱིད་མ་སྤྱག་འདི་མིག་མདུན་དུ་
ཤར་ཏེ། དབྱར་རེའི་རྒྱབ་ཏུ་དགུན་རེ་ཆོས་ནས་ལོ་གཅིག་འཁོར་བའི་ལོ་གསར་མི་
ཉུང་བ་ཞིག་དེ་སྟོན་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ནི་མི་རང་རང་གི་ཆོ་ཆོད་ལོ་ཅི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་
ལས། དེའི་གྲངས་ཀའི་ཆོད་ཅིག་འདས་ཟིན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བསམ་སྟོན་ཞིག་
བཏང་ན། རྒྱུད་བྱིས་པ་བསམ་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་ཕ་མས་གཉིས་སྟོང་བྱེད་སྐྱབས་དོན་
ཆེན་མཐའ་རིང་གི་བྱ་བའི་འགྲོས་ལ་བསམ་སྟོན་གཏོང་མི་ཤེས། འོན་ཀྱང་རྒྱག་ཐུབ་
འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་དུས་སུ། འགའ་རེ་ཡིག་ཅིས་སྟོག་འདོན་སྟོབ་སའི་བྲུ་རེ་ལ་བཞག་ནས།
རང་རང་གི་ཆོད་ཀྱི་བྱ་ལས་རེ་ལ་འཇུས་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་རིང་ཁ་སང་འདིའི་ནང་གི་
ཤོད་གཞོན་གཉིས་ཀའི་བར་ན་ཡོད་པ་ལོ་གྲངས་སུ་མ་ཅུ་བཞི་བཅུའི་ལོ་ཆོད་བརྒྱལ་ཏེ་ལྷ་
བཅུ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཐག་དེ་ཅམ་མི་རིང་བ་རྣམ་པས་འདང་རེ་བརྒྱབ་ན། དམ་པའི་སྐྱེས་
ཆེན་མཚན་གྱིས་གསལ་པ་དང་། མ་གསལ་པ་ཆོ་ཕར་ཡུད་ལུལ་གྱི་ཕལ་བའི་སྐྱེ་བོ་
མང་ཆེ་བའི་མི་ཆོའི་དུས་ཚོད་དེ་ད་ལྟ་བཞུགས་ན་ཅི་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་འདས་སོང་བར་

འདུག་ཨང་སྐྱེ་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། དུས་དེ་དག་གི་རིང་ལ་དོན་དངོས་སུ་རང་
གཞན་འདི་ཕྱིར་ཕན་པའི་དོན་ཆེན་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་འདུག་བཟོས་ནས་ཕྱིར་འདང་ཞིག་
བརྒྱབ་ན། ཆོས་པ་ཞིག་གི་མིང་བཟུང་ནས་དགོ་འདུན་འདུས་པའི་བཞུགས་གྲུལ་རེ་ན་
ཡོད་པར་མ་ཟད། གྲུལ་མགོ་གྲུལ་སྟོང་རེ་ལ་འང་བསྐྱེགས་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་དོན་དོ་མའི་ནང་ཉམས་ལ་ཐུག་དུས། གལ་ཏེ་སང་ཉིན་གྱི་ཉི་མ་མགོ་ལ་
འཆར་རྒྱ་མེད་པར་དོད་གོང་གི་རན་པ་ཡིན་ན། ཕྱི་མར་འཁོར་བ་ངན་སོང་ལ་མི་ལྟར་
བར་བདེ་ཞིང་སྤྱིད་པའི་གནས་འདི་དང་འདི་ལ་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་འགོ་ཆོག་ཆོག་ཡིན་
སྐྱེ་པའི་བྱ་བ་ཆགས་སུ་རྩྭ་ཤེ་ཡོད་དང་། རེ་ཞིང་ལྟོས་པའི་བྲིམ་མི་ཉེ་འཁོར་ཡིན་
ནའང་འདྲ། སྤྱ་བུ་སྟོབ་ཡིན་ནའང་འདྲ། མདོར་ན་ཁོར་ཡུག་དང་བཅས་པ་འདི་
བཞིན་འབྲེལ་ཆོད་ཀྱི་རོགས་ལ་ཕན་རེ་ཐོགས་པའི་བྱ་བའི་ལུལ་བཞག་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་ཡོད་
པར་འདུག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཆོ་ལ་བསམ་སློལ་ཞིག་མི་གཏོང་ཐབས་མེད་ཡིན་པས། མི་
ཞིག་ཡིན་ན་འདང་ཞིག་རྒྱག་རྒྱུའི་བསམ་སློལ་འཁོར་བ་ཡིན། དེའི་སྟེང་དུ་རྣམ་དཔྱད་
ཀྱི་རྣམ་པས་ལེགས་ཉེས་བཟང་ངན་དཔྱད་ཞིབ་ཐེངས་ཤིག་བྱེད་པ་ལ། གང་ཟག་
ཕལ་བ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཉིན་མཚན་རྣམ་གཡེང་གིས་འདས། སྤྱིད་མེད་སྤྱུག་
གི་ཁུར་བོ། རང་དབང་རང་གིས་སྤྱོད་མི་ཤེས་པའི་ལས་མཐུན། བྲག་རོང་གཡང་
གཟར་མཐོན་པོ་ཞིག་གི་འཐུང་འགོ་ནས་མར་ལྷུབས་རྩིས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་
དུས་ལ་ཐོན་ནས་ཡོད་པའི་མཚང་དེ་རིག་སོང་བ་ཡིན། བཟང་ངན་གང་ཡིན་རུང་
འདས་པའི་དུས་ཆོད་སོང་ཆར་བས་དེ་རྗེས་དྲན་བྱས་ཀྱང་རྩྭ་ཡོང་རྒྱ་མེད་པར།
འདས་པའི་དུས་ཀྱི་མི་ཆོའི་འགོ་ལམ་གྱི་སྤྱིད་སྤྱུག་བཟང་ངན་གང་བྱུང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུང་བརྟན་
ལ། དེ་དེ་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། དེ་དག་གི་སྤྱིང་བ་དེ་བེད་ཅིག་སྤྱད་

ནས་ཕྱིན་ཆད་དེ་སོ་མ་གཏད་སའི་མདུན་གྱི་འགོ་ལམ་བརྒྱད་དུས་བཟང་ངན་ཆད་འཛོག་གི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་དང་། ཉམས་སྟོང་དངོས་མའི་སྟོབ་གཞིའི་འདུ་དཔེ་ཞིག་ལ་གཟུང་རྒྱུའི་གོ་བཅད་ཆོག་པ་ཡིན་པས་གོ་བཅད་དགོས་པ་ཡིན། འུ་ཆོས་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་རེ་བསྐྱབས་ནས་འགྲུབ་ཀྱང་ཡོད་སྟེ་མ་པ་འདྲ་རེ་ཡོད་ནའང་། དེ་ཡང་ཕྱི་ནས་བལྟ་སའི་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་ལས་དོན་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རོ་མ་དཔེ་ཕྱོགས་ལ་སོང་མེད་པ་ཡིན་ན། དེ་དགོ་སྤྱི་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའང་འབྱེད་དཀའ་བར་མ་ཟད་འཁོར་བ་འགྲུབ་པའི་ལས་ཀྱི་སྟོན་མ་ཙམ་ལས་མ་འཕགས་པར་ཡང་འགྱུར་ངེས་པ་ཡིན། དེས་ན་ཆོས་ནི་དམ་ཆོས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་དགུ་ཡི་ཙེ་རྒྱལ། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟར་དུ་ཆོས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡིན་ཡང་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་ངོས་ནས་ཆོས་དེ་ངི་བཞིན་འགྲུབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཆོག་མེད་ན་ཆོས་བཟང་ཡང་ཕན་ཐོགས་མི་ཆེད། །ཆོས་ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་ཙེ་མོ་ལ་ཁའི་ལབ་ཙེ་མ་ཐོན་པོ་རི་ཙེ་ར་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་། གང་ཟག་རང་གི་རྒྱུད་ཆོད་དེ་དམའ་མོ། ད་དུང་ཡང་ལུང་ཁོག་རྒྱ་བོའི་གཞུང་གི་འཁོར་ངན་གྱི་ཆགས་སྤང་མྱོང་ས་གསུམ་གྱི་འདམ་རྒྱ་ནང་ནས་ཡར་མ་ཐར་བར་འཕག་འཆག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ན། མགོ་མཐོས་ལ་བཏགས་རུང་། སྒྲི་དམའ་ས་ནས་ཆད། ཅེས་པའི་གཏམ་དཔེ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ནི་གང་ཟག་སྒྲེར་གྱི་རང་སྟོན་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་ཆོ་ཆོས་མ་ཞུའི་སྟོན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་རང་རྒྱུད་ལ་བྱི་དོར་དང་གཙང་སྒྲིའི་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེ་བ་ནི། གསང་སྤྱགས་སེང་གའི་འོ་མ་འདྲ། །རིན་ཆེན་གསེར་སྟོང་མ་ལགས་པའི། །སྟོང་གཞན་ཕལ་བར་སྤྱགས་ཀྱུར་ན། །སྟོང་ཀྱང་ཆག་ལ་བརྟུང་ཀྱང་ཟགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེས་ན་གསང་སྤྱགས་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་མ་ཟད། ཐུན་མོང་རྒྱུའི་ཐེག་པ་ཐེག་དམན་ཉན་རང་གི་ལམ་

ལ་ཞུགས་དགོས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་སྒོད་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཚོགས་ཐབས་མེད་ཡིན་པ་སྟེ།
འཁོར་བ་ངེས་འབྱུང་གི་ཀུན་སྒོང་ཞིག་མེད་ན། ཐེག་དམན་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་མི་
ཐོབ་ལ། སྒྲོམ་པས་རྒྱུད་མ་བསྐྱམས་པ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་སྟེ་ཞིང་། ཉིང་འཛིན་
མེད་ན་ཤེས་རབ་མེད་པས་སྐྱན་མོང་ཐར་བའི་ལམ་སྟེ་ཙམ་ཡང་ཟིན་དཀའ་ཞིང་།
སྦྱིར་ན་འཁྱུག་གི་ཆོས་བརྒྱུད་འདི་དང་། བྱུང་པར་དུ་ངས་ཆོས་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་ལས་མ་བཤད་ན་ཡང་། དང་པོའི་མགོ་ལ་འཛོག་རྒྱུ་དང་ཙམ་པའི་
གནད་དུ་འཛིན་རྒྱུ་དེ་སྒོ་སྒྱུང་གི་ཆོས་འདི་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེའི་ཤིང་རྟ་རྣམ་དག་
དུ། མངོན་ཤེས་མི་ལྡན་གཞན་དོན་མི་རུས་པས། །རང་དོན་ལྟར་སྤངས་ཡིད་
ཀྱིས་གཞན་དོན་བསམ། །རྣམ་གཡེང་འདུ་འཛི་བདུད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཤིང་འདིས། །རང་
སེམས་མ་བསྐྱུས་སྐྱབ་ལ་འབད་པ་གཅེས། །ཞེས་གསུངས་ནས་ཞལ་གདམས་
གནང་བ་ཡིན། རང་དོན་ཡང་ཆོགས་རྒྱུད་མེད་པའི་གང་ཟག་ང་ལྟ་བུས་གཞན་དོན་
ཆོས་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་འདི་དུས་ལ་མ་བབ་པ། ཆོད་ལ་མ་རན་པའི་བྱ་ལས་ཤིག་ཡིན།
འོན་ཀྱང་སྦྱེ་སྒྲུ་ཕྱིའི་དུས་རབས་ཀྱི་རྒྱུ་ལེན་ཞིག་གིས། བསྟན་པའི་འཕེལ་འགྲིབ་དར་
རྒྱབ་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་སྲུང་སྟེལ་བའི་སྐལ་བ་ཞིག་
ལྡན་པའམ། དེ་འདྲའི་ལས་ཁུར་ཞིག་ཐོག་ལ་བབས་སོང་བ་ཡིན་པས། གོང་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར་དུ་གཞན་རྒྱུད་བརྟགས་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་མིས་ཆོས་བཤད་པའི་
ཁུར་སྤངས་དུས་གཞན་རྒྱུད་དཔོག་ཐབས་མེད་པས་རྒྱུལ་བཞིན་ཆོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་
བཤད་དཀའ་བ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་རང་ལ་གློག་ཏུ་མ་གྱུར་བ་ཡིན་པས།
རང་རྒྱུད་རང་གིས་ཤེས་པ་དེ་ལ་གཞི་བཟུང་སྟེ། རང་དཔེ་རོགས་ལ་བསྟན་ནས་
བཤད་པ་ནི་དེ་ལས་ཐབས་མེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་པ་རེད། དེས་ན་སྒོ་སྒྱུང་བཤད་པའི་

སྐབས་སུ་སློ་ལྷོག་རྣམ་བཞིའི་ཐོག་མར་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བཞག་ནས་གསུང་སློལ་
ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ཐད་དུ་ངས་ནི་དལ་འབྱོར་ཚང་བའི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་
དེའི་རྣམ་གྲངས་བརྩི་ཤེས་པའི་སྲོན་དུ་དང་པོར་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཆོའི་རིན་ཐང་ཤེས་པའམ།
རང་གིས་རང་ལ་གཙུག་པའི་ཚུལ་དེ་ཤེས་པ་གཤམ་ཆེ་བར་སེམས་པ་ཡིན། གཙུག་པ་
རང་སློག་ལ་མི་གཙུག་པའི་སློག་ལྡན་ཞིག་མེད་ལ། འཇམ་སྤིང་གི་རྒྱ་ལྗོངས་ལས་རང་
གི་སློག་འདི་གཤམ་ཆེ་བ་ཡིན། སློག་མེད་ན་རྒྱ་ཡིས་ཅི་བྱེད། སློག་བརྟན་སའི་རྟན་
གཞི་ལུས་འདི་ཡིན་ལ། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ལ་ཁ་མ་འཐོར་བའི་
སྐབས་འདི་ལ་གསོན་པོའི་མི་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན། ལུས་འདི་ནི་ནམ་ཞག་ཡུགས་སུ་ཡུན་
རིང་ལ་བརྟན་པའི་སློ་གཏད་ཡོད་ས་ཞིག་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མིན་པས། འཇམ་སྤིང་གི་
རྒྱ་ལྗོངས་ལས་གཙུག་པའི་སློག་གི་རིན་ཐང་ལུས་འདི་དང་འབྲེལ་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་འདི་
ནམ་འབྲལ་རང་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་ཤིང་། ཡུགས་ཡུན་རིང་ལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་
བརྟན་པ། དེ་འབྲེལ་མི་ཆོ་ཐུང་ཐུང་རིན་ཆེན་གསེར་ལས་རིན་གོང་ཆེ་བའི་དུས་ཚོད་
སྐར་ཆ་ཕྱིན་ཆད་ལག་ལ་ཡོང་རྒྱ་མེད་པ་འདི། བྱ་བཞག་ཅན་གི་ཅོག་གི་རེ་དང་།
ཆ་ངེ་རྒྱུད་ངེ་ཞིག་ལ་ད་དུང་མགོ་འཁོར་ནས་དོན་ཆེན་ངོ་མ་དེ་ཤོར་དུ་བཅུག་སྟེ། ལ་
ཁའི་རི་དྲགས་ཤི་ཤི་བྱེད་དགོས་དུས། མི་ཆོའི་དུས་ཚོད་རིན་ཐང་ཅན་དེའི་རིན་ཐང་མ་
ལོན་པར་འཕྲོ་བརྒྱག་དུ་ཤོར་བ་ཡིན། དེའི་མིང་ལ་བྲིད་ཡིག་རྣམས་སུ་དལ་འབྱོར་
སྟོང་ལོག་ཙེས་གསུངས་པ་ཡིན། དོན་ངོ་མས་བཤད་ན། ལ་ཁའི་རི་དྲགས་དང་
སློ་ཁའི་ཡུགས་ཐོག་རྣམས་ལས་བཟང་བའི་བྱེད་པར་མ་ཐོན་པ་ཡིན། དེ་ཚོས་ཀྱང་མ་
ཤིའི་བར་དུ་རྩ་བཟའ་རྩ་འཐུང་གི་འཚོ་ཐབས་ཙམ་རེ་བྱེད་ཤེས་པ་རེད། ཤི་པན་ཆད་
རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ནི་འུ་ཚོས་ཀྱང་འགྲུབ་མེད་པས། རྩ་བཟའ་བ་དང་ཟས་བཟའ་

བ་ནི་འགོ་བ་སོ་སོའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་སྒྲུང་གི་སྒྲུང་ཤེས་མ་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དོན་གྱིས་
 ཡུན་རིང་བོར་ཡུགས་འདང་མ་ཐོག་ན་ནི་གཅིག་མཚུངས་རེད། ལེགས་ན་ཐར་བའི་གྲུ་
 གཟིངས་ལུས་འདི་ཡིན། །ཉེས་ན་འཁོར་བའི་གཏིང་རྫོ་ལུས་འདི་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡིན་པས། རང་གཅེས་པའི་གཅེས་ལུགས་ཤེས་པའི་སྤྲོད་ནས་མི་ཆོའི་
 རིན་ཐང་འཛོལ་བ་ལ། གཞི་ཆོས་གཞུང་དང་བསྟུན་ཏེ་དལ་བ་བརྒྱད་དང་འབྱོར་བ་
 བཅུ་རང་ཉིད་ལ་ཆང་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱེ་ཞིབ་དེ་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་གཟུང་
 དགོས་པ་རེད། དེ་ཡང་དལ་བརྒྱད་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་རྒྱ་དང་། འབྱོར་བཅུ་
 རྒྱན་པའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན། དལ་བརྒྱད་ཆང་བ་ལ་འབྱོར་བཅུ་ཆང་བས་མ་བྱུང་
 གྲུང་། འབྱོར་བཅུ་ཆང་བ་ལ་དལ་བརྒྱད་ཆང་བས་བྱུང་བ་ཡིན། ད་ལྟོ་འདྲ་སོང་
 གསུམ་ལ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། ལྷ་ཆོ་རིང་པོ་ལ་འང་མ་སྐྱེས་ན་ཡང་། གྲུ་གྲོའི་ལྷ་བས་
 ཤེས་རྒྱུ་དང་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་དང་། རང་རྒྱུད་ལོག་ལྷས་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་དེ་ཆོ་ལ་རང་
 གིས་རང་ལ་དག་ཐེར་བྱེད་དགོས་སའི་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དགོན་མཆོག་
 གསུམ་ལ་དད་ལོག་དངོས་སུ་བྱས་མེད་རུང་། རྒྱུ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་
 དམིགས་རྣམ་གཤིང་གི་ངེས་པ་འདི་རེད་བསམ་རྒྱུ་ཞིག་རྙེད་མེད་པ་ཡིན་ན། ལོག་ལྷ་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་གྲས་ལ་འཛོག་དཀའ་བ་ཡིན། གཞན་འབྱོར་གྱི་ཐང་ནས་ཕལ་ཆེར་
 ཆང་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་ཀྲུང་། རང་འབྱོར་གྱི་ཐང་འདི་ནས། ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་
 དང་བསྟུན་ལ་དད་པ་དག་ཆང་ཡོད་ཟེར་ན་ཡང་རང་རྒྱུགས་རང་ལ་འཕྲོད་དཀའ་སྟེ།
 དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱ་བ་མི་བདེན་སྟོང་པས་ཤེས། ཟེར་བ་ལྟར་དུ་རྣམ་གཤེད་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བཞག་ལ་ཤོར་བའི་དབང་གིས། ཕྱི་བཤོལ་དེ་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་
 བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་བྱས་ཏེ། དུས་ཚོད་བཟང་ས་ཡག་ས་ཡོད་ཆད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་

བཞག་བསྐྱབས་ནས། རྩུ་བས་བཅད་སྟོང་གི་ལྷག་མས་ཚོགས་བསགས་ཀྱི་བྲལ་སོད་
ཅིག་བྱེད་རྩུ་བྱུང་དུས། དལ་འགྱོར་བཟང་བོ་ཞིག་མ་ཆང་བའི་དོ་ལོ་གཡུ་ལ་བརྟུས་པ་
ལྷ་བུའི་མཆང་དེ་བྱུང་པ་ཡིན། དོན་མདོ་ཙུ་བཤད་ན། ཆོས་པ་ངོ་མ་ཞིག་བྱེད་
དགོས་དུས་སྟོན་འགྲོ་སྟོ་ལྷོག་ནས་བཞིའི་སྟོ་འགྱོངས་བའི་ཐོག་ནས་ལམ་ལོག་པ་ལས་
ལྷོག་པའི་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་པ་གསུམ་ལ་རྒྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་མང་གཞི་ཞོག་
ལམ་དམན་པ་ལས་ལྷོག་པའི་ཐོག་ཆེན་བྱང་རྩུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ཡང་
སྐྱེས་ལ་མི་ཉམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རང་རྩུད་ན་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་མཚན་
ཉིད་ལྷན་པའི་སྒྲ་མ་ཞིག་བསྟན་ནས། སྟོན་བྱེད་དབང་བཞིས་རྩུད་སྟོན། གྲོ་ལ་
བྱེད་གདམས་པས་རང་རྩུད་གྲོ་ལ་ཏེ་བྱང་འཇུག་སྐྱ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱར་ལམ་ཟབ་མོའི་
ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་འདིར་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལྷ་བུའི་བརྩོན་སེམས་དང་འདུ་ཤེས་མ་
བྲལ་བར་དམ་པའི་ཆོས་ཤིག་བསྐྱབ་ན་འབྲུབ་རྩུ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། མགོ་ནས་གསང་
སྒྲགས་ཟབ་མོའི་དམ་ཆོས་ཟབ་བྲིད་གསན་པའི་ཀུན་སྟོང་དང་ཀུན་སྟོང་གི་ཐད་ནས་
བསམ་པ་རྩུ་ཆེ་བ་བྱང་རྩུབ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་རྩུབ་
ཆེན་པོ་ལ་འགོད་རྩུ་དང་། ཐབས་རྩུ་ཆེ་བ་གསང་བ་སྒྲགས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་། སྒྲ་
སྟོང་དག་པ་རབ་འབྱུངས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བསམ་པ་དང་མ་བྲལ་བས་གསན་རྩུ་དེ་སྒྲགས་
ཉམས་ལ་འཛོག་དགོས། འདིར་རྒྱབས་སུ་བབས་པ་གང་ཞིག་འཆད་ཉན་བྱ་བ།
ཞབས་དཀར་བ་ཚོགས་དུག་རང་གྲོ་ལ་གྱི་གསུང་། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཀ་དག་ཁྲིགས་
ཆོད་དང་། ལྷན་གྲུབ་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ཁྲིགས་ཆོད་ལྷ་
བའི་སྐྱ་དབྱངས་ཞེས་དོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་སྟན། མཁའ་ལྷིང་
གཤེག་རྒྱབས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་འཆད་པའི་རྒྱབས་ལ་སྟེབས་པ་ཡིན། འདི་འཆད་པ་

ལ། བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་དང་། བཤད་བྱ་དངོས་བཤད་པ་གཉིས།
 དེ་ལས་དང་པོ་བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ། བཤད་མཁན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
 བཤད་ལུགས། ཉན་མཁན་སྟོབ་མའི་ཉན་སྟངས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་ཉན་ཡང་
 དག་པ་ཞིག་ཅི་ལྟར་བྱེད་པའི་སྐོར་དང་གསུམ་ལ་འདུ། སྟོབ་དཔོན་ཟེར་ཆད་པོ་གཅིག་
 མཚུངས་ཡིན་པར་མ་དེས། སྟོབ་དཔོན་ལ་རྣམ་གངས་ཡོད་དེ། སྟོན་གྱི་སྟོབ་
 དཔོན་སངས་རྒྱས་དང་དགྲ་བཙུམ་པ་པར་ཉ་རྣམས་ཡིན། ད་ལྟའི་རྗེས་འཇུག་དག་དེ་
 རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་པས། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་
 གསུངས་དུས་སངས་རྒྱས་ལ་དབང་བཅུའི་དབང་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟོབས་བཅུའི་
 སྟོབས་མངའ་ཞིང་སྐྱོན་དང་མངོན་ཤེས་རྩ་འཕྲུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་
 པས། སྐྱེ་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ། ཐུགས་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ། གསུང་
 རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་མ་འདུས་པ་བསྟུས་ཤིང་།
 འདུས་པ་ཡིད་ཆེས་པར་མཛད་དེ། གདུལ་བྱའི་སྟོད་དང་དབང་པོ་བག་ལ་ཉལ་དང་
 བཙུམ་པ་མཁུན་པའི་ཐོག་ནས་གང་ལ་གང་གིས་འདུལ་བའི་ཆོས་དེ་གསུང་དབྱངས་ཡན་
 ལག་དུག་ཅུས་གསུངས་པ་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་དགྲ་བཙུམ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དག་པ་
 གསུམ་གྱི་སྟོན་མཁན་པ་ཡིན། དགྲ་བཙུམ་པ་ལ་གཞན་སེམས་མཁུན་པའི་མངོན་
 ཤེས་ཡོད། དག་པ་དང་པོ་དེ་ཉན་པ་པོའི་སྟོད་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། དག་པ་
 གཉིས་པ་དེ་དགྲ་བཙུམ་པ་ཟེར་དུས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྟོབ་པ་ལས་གྲོལ་ཟིན་
 པ་ཡིན་པས། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་མ་འདྲེས་པར་བཤད་པའི་དག་ཆོག་གི་
 མེད་བརྟུན་སྟོན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་འཆད། དག་པ་གསུམ་པ་དེ་མི་བརྟུན་པའི་བརྟུན་
 པའི་གཟུངས་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་རྗེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་

དུ་ཚིག་ལ་ལྷག་ཆད་དང་དོན་ལ་ནོར་འབྲུལ་མེད་པར་བཤད་ཐུབ་པ་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་
པ་རྩེ་ཏམ་ཚེས་ཇི་ལྟར་འཆད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དམ་པའི་ཚེས་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་རྒྱ་
གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་སྤར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དུས་
སུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དཔལ་ན་
ལེན་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་ན་བཞུགས་པའི་པ་རྩེ་ཏམ་ཚེས་འཆད་ཚུལ་ཞིག་དང་། བི་གྲུ་མ་
ལྷོ་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་ན་བཞུགས་པའི་པ་རྩེ་ཏམ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་ཚུལ་ཞིག་དང་གཉིས་
ཡོད་པ་ལས། འུ་གུ་དུས་ཐ་མའི་སེ་སེ་སྒྲེ་བོ་ཡིན་པས། བསྟན་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་
ཉམས་དམའ་བའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་ལྷག་བསམ་བཅངས་པས་གསོ་བའི་ཚེས་བརྒྱད་
མཐུད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་གིས། ལྷག་བསམ་དད་མེས་བཅངས་པ་གཙོར་བབྱང་གི་
ཐོག་ནས། ཚེས་བཤད་དུས་བཤད་མཁན་སེ་སྒྲེ་ཐ་མལ་པ་ཡིན་ཡང་། བཤད་རྒྱ་
ཚེས་ཡིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་སྤར་གྱི་འཆད་སྟོལ་དང་སྟོལ་བསྟན་ཐབས་མེད་ཡིན་པས།
དཔལ་ན་ལེན་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་པ་རྩེ་ཏམ་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ཕྱིས་མགོ་ཡན་ལག་ལྷའི་སྟོན་པ་བཤད་
དགོས་པ་ཡིན། གང་འཆད་བྱའི་ཚེས་དང་མཛད་པ་པོ་སུས་མཛད་པ་ཡིན། ལུང་
གང་ནས་བཏུས་པ་ཡིན། སྟོགས་གང་ལ་གཏོགས་པ་ཡིན། དབུ་ནས་ཞབས་སུ་
བསྐྱས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དགོས་ཆེད་སུའི་དོན་ལ་མཛད། དེ་དག་གི་སྟོར་ནས་
བཤད་དགོས་པས། དང་པོ་མཛད་པ་པོ་སུས་མཛད་ཀྱི་སྟོར་ནས། ཐོག་མར་
ཞབས་དཀར་ཆང་གི་རྣམ་ཐར་རགས་བསྐྱས་ཤིག་མ་ཤེས་པ་ཚོར་གསུང་སྟོན་ཞིག་དང་།
ཤེས་པ་ཚོར་གསུང་འདེབས་ཤིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དགོས་དོན་རྒྱ་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་རེད།
སྤྱིར་ན་དམ་པའི་སྒྲིམ་བྱའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཐུན་མོང་ཐུན་མིན་གྱི་གདུལ་བྱའི་ངོ་ལ་སྤྱི་ནང་

གསང་བ་གསུམ་དུ་ཕྱེས་ནས་བཤད་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་། ཡོངས་གྲགས་ཐུན་མོང་གི་
གདུལ་བྱའི་མཐུན་སྒྲིལ་གྱུ་བ་པ་ཕྱི་རྒྱལ་ཐར་ལ་ནང་འཛིན་རྟེན་པལ་བའི་བསམ་སྦྱོར་
ལས་བརྒྱལ་བའི་ཐོས་བརྟེན་སྐྱབས་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་། སྐྱབས་འབྲས་མངོན་དུ་
གྱུར་བའི་རང་གཞན་དོན་གཉིས་སྐྱབས་ཚུལ་དང་བཅས་ཏེ། འདིའི་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བའི་
ཡོན་ཏན་མཆོན་པའི་སྐྱེད་ནས་དང་ཞིང་དད་པའི་མོས་པ་དང་འདུན་པས་འདིའི་གཞུང་
དོན་འཆད་ཉན་ལ་འཇུག་སྐབས་པའི་གནད་དེ་ཟིན་དགོས་པ་ཡིན། མཛད་པ་པོ་དེ་ལ་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཡོད་པའི་སྐྱེད་དེ་ནས་གང་མཛད་པའི་ཆོས་ལ་མོས་གུས་རང་
འབྲུངས་ཀྱི་གདུང་བ་ཞིག་སྦྱེས་འོང་དུས། ཆོག་བརྒྱད་མིང་དང་ཡི་གེར་ཤར་བ་དེ།
དོན་བརྒྱད་སྦྱེས་བྱའི་སྒྲིང་ལ་ཞུགས་ནས། ཉམས་རྟོགས་མ་སྦྱེས་པ་གསུམ་དུ་སྦྱེས་
ཤིང་། སྦྱེས་ཟིན་པ་དེ་གོང་འབྲེལ་ལ་འགྱུར་སྐབས་སྦྱུང་འཇུག་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་
ཡིན་ན་ཞབས་དཀར་ཆོགས་དུག་རང་གོལ་གྱི་སྐྱེད་འབྲུངས་ཡུལ་ནི། བོད་གངས་ཅན་
གྱི་ལྗོངས་འདིར་ཆོལ་ཁ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེས་པའི་མདོ་སྨད་རྟེན་ཆོལ་ཁའི་ད་ལྟ་རང་དེ་
ཡོད་ས་དང་ས་ཁད་ཐག་ཉི་བའི་རེབ་གོང་གསེར་སྐྱུག་ལྗོངས་ལ་འབྲུངས་པ་རེད། དེ་
ཡང་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་འབྲུངས་ཡུལ་གྱི་ཙོང་ཁའི་སྦྱེས་
རིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ས་ཆ། རེབ་གོང་གི་གྲུབ་པ་འཐོབ་པའི་གནས་བརྒྱད་དང་། ཤར་
རྒྱལ་བ་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱབས་གནས་དག་དང་འབྲེལ་བའི། ས་མིང་ལ་ཞེ་འོང་ལ་
ཁ་ཟེར་ཞིང་། ཞེ་འོང་ལ་ཁའི་སྤེལ་གཉན་རྒྱ་ཞེས་པའི་གོང་སྤེལ་དེས། སྦྱོང་ཡབ་དེ་
སུ་ཡིན་ན། སྐྱགས་འཆང་དོ་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། སྦྱོང་ཡུམ་དེ་དམ་གཙང་ཟེར་བའི་
རུས་རྒྱུད་ལས་མཆོད་པ་མིང་ལ་བཀྲ་ཤིས་བརྟེན་ཞེས་པ་བུ་ཚབ་བུ་མོས་བཟུང་བ་དེ་
འདྲའི་རིགས་རུས་ཚ་རྒྱུད་ལ་འབྲུངས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་བ་ཚང་བཀའ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་

ལུང་གིས་ཟིན་པའི་དམ་པའི་སྒྲུས་བྱ་ཡིན་པ་རེད། མཚན་དང་དོན་གྱི་ཐད་ནས་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་ལུང་མང་ཡང་། གཙོ་བོ་གཏེར་ཕྱོགས་ནས་གཏེར་སྟོན་བདུན་འདུལ་དོ་རྗེའི་བསྟན་པ་སྒྱུ་ལུང་གི་ནང་ན། དཔལ་གྱི་དོ་རྗེ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཕུར། །རང་གོལ་མིང་ཅན་ཡང་དག་དོན་ལ་མཁས། །གསུངས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁོང་གི་མཛད་འཕྲིན་གྱི་ཚིག་ཟིན་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བོར་བསྟན་ཡོད་པ་རེད། རང་དེའི་ཚོས་རྒྱུད་འདིའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཡང་བྲུབ་དབང་རྗེས་ཆེན་ཆེན་པ་ཀུན་བཟང་གཞན་ཕན་གྱི་ལུང་བསྟན་ལ་སོགས་པར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་ཞིང་། ཞིབ་རྒྱས་སུ་ནི་ཞབས་དཀར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དེབ་དང་པོ་རུ། ཚིགས་བཅད་ལྷག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབས་བཅོ་ལྔ་ཙམ་གྱི་སྡེ་ཚན་དུ་ཕྱེས་ནས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་སྒྲ་མ་བསྟེན་ཚུལ་དང་སྒྲུབ་པ་མཛད་ཚུལ། དེའི་འཕྲོར་གདུལ་བྱ་བསྐྱུངས་ཚུལ་དེ་དག་ཡིན། དེའི་ནང་ནས་འབྱུངས་ཡུལ་དུ་མ་ཟད་མཚོ་སྐོང་མ་རྒྱ་དེ་ཤང་། ལ་ལྷུས་མ་ཆེན། བྲག་དཀར་སྒྲེལ་རྗེ་རྣམས་སུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་ཚུལ་དང་། ད་དུང་དབུས་གཙང་དང་མངའ་རིས། ལ་དྲགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་འགྲོ་དོན་མཛད་ཚུལ་ཡང་མང་ཞིང་། སྟོད་ན་བྲགས་ཆེ་བ་གངས་དཀར་ཏེ་སེ་སང་གདོང་དཀར་མོ་སྐྱའི་གནས། བར་ན་ཁུངས་བཙུན་པ་ལ་ཕྱིའི་སྒྲག་གདོང་ཁྲ་མོ་གསུང་གི་གནས། སྐད་ན་འབྲན་རྩ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ་ཙེ་ཕག་གདོང་ནག་མོ་ཐུགས་ཀྱི་གནས། ད་དུང་བལ་ཡུལ་དང་དབུས་གཙང་ནས་རང་དོན་ཚགས་རྩུད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་མཛད། གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་སྒྲན་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱུངས་ཚུལ་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཞིབ་རྒྱས་ཀྱིས་མགྲུར་འབུམ་དང་འབྲེལ་ནས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་རེད། འདིའི་འབྱུངས་ཚོད་དེ་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ཡིན་དགོས་ལ།

ལྷགས་མོ་སྤང་གི་ལོ་རྒྱུ་ལ་འབྲུངས་གསུངས་པ་རེད། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་དྲུག་ཅུ་སྐར་དེར་འབྲུངས་པ་ཡིན། ད་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་
ལྷག་གི་ལོ་འདིའི་བར་ལ་ལོ་ངོ་མཐོང་སུམ་བརྒྱ་ལ་མ་ཆང་བ་དེ་རེད། ཁོང་གིས་ཕྱི་
རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་འགྲོ་དོན་དང་གདུལ་བྱའི་ངོ་སྤྲེལ་ལ་བཞག་པའི་གསུང་འབུམ་པོད་
བཅུ་གངས་ཞིག་ད་ལྟ་དེབ་ཏུ་བསྒྲིགས་དུས་དེབ་ཤེང་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ཞིག་ལ་བསྒྲིགས་པ་
སྤྱིདང་། བྱུང་པར་དུ་དེའི་ནང་གི་ངོ་མཚར་སྤྱུལ་བའི་སྒྲེགས་བམ། རྒྱལ་སྤྲེལ་
སྤྱུལ་བའི་སྒྲེགས་བམ། ཡ་མཚན་སྤྱུལ་བའི་སྒྲེགས་བམ་ལ་སོགས་པ་སྤྱུལ་བའི་
སྒྲེགས་བམ་རྣམ་བརྒྱད་དང་། ཐེག་དགུའི་ཡང་ཅེ་རྩོགས་ཆེན་ཨ་ཏིའི་ལྟ་སྐྱོམ་སྤྱོད་
གསུམ་དང་འབྲས་བུའི་མན་ངག་རྩལ་འདོན་མཛད་པ་ད་ལྟ་འཆད་བཞིན་པའི་ཆོས་ཚན་
འདི་ཉིད་ཡིན། འདི་ཐུན་མིན་གྱི་བྱུང་ཆོས་ཅན་ཡིན། མཛད་པ་པོ་སུས་མཛད་པའི་
སྐར་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་འབྲེལ་ནས་བཤད་གྱིན་ཡོད་ན། ཁོང་ཆང་རྩུང་དུས་ཁྱིམ་ན་ཡོད་
སྐབས་ཀྱི་མཚན་ལ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ལུ་བ་ཡིན། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་
བྱུང་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་བུམས་པ་བཀྲ་ཤིས་ལུ། གསང་སྤྲུགས་དབང་སྐར་གྱི་མཚན་
ལ་ཆོགས་དྲུག་རང་གྲོལ་ལུ། དེ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གང་མཛད་པ་ལྟ་བུའི་
སྤྱོད་བྱུངས་མཁའ་ལྡིང་གཤོག་རྒྱབས་འདི་དང་ཐོད་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་ལུང་གང་ལས་བཏུས་
པ་ཡིན་ན། གངས་རིའི་ལྗོངས་འདིའི་རྩོགས་ཆེན་བསྟན་པའི་ཤིང་རྩ་བ་ཆེན་པོ་བསྟན་
ལ་སྟོན་པ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པ་ཡབ་སྤྲེལ་གྱི་གསུང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོའི་ཐུགས་བརྩུད་པད་འབྱུང་དང་བློ་མ་ལའི་བཀའ་སློལ་ལས་བྱུང་བ་མཐའ་དག་དང་།
བྱུང་པར་དུ་མཁའ་ལྡིང་གཤོག་རྒྱབས་འདི་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཙུག་མཐོང་རང་གྲོལ་ལ་
གཞི་མཛད་ནས། སྤྲེ་གསུམ་དགོངས་པ་གཙུག་ཏུ་འདུས་པའི་གྲོང་ཆེན་རྒྱལ་བ་ཡབ་

སྤྲུམ་གྱི་མན་ངག་གིས་ཟུར་བརྒྱན་ཏེ་གསུངས་པ་ཞིག་རེད། འདི་ཕྱོགས་གང་དུ་
གཏོགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གསང་བ་སྤྲུམ་ལ་ཐུན་མོང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་ཕྱེས་
པའི་སྤྲུམ་སྒྲུ་མེད། ཐུན་མིན་དུག་ཏུ་དབྱེ་བའི་ནང་རྒྱུད་ཨ་ཏི་ཡོ་གར་གཏོགས་པ་
དང་། འདིའི་དབུ་ནས་ཞབས་སུ་བསྐྱུས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ན། རྫོགས་ཆེན་
སེམས་སྟོང་མན་ངག་སྡེའི་ལྷ་བ་གཙོ་བོ་འདོན་གྱི་ཐོག་ནས་གཞི་ལམ་ལྷ་སྒྲོམ་སྟེང་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བཀྲལ་དུ་རུང་བའི་དོན་ཅན་ཞིག་རེད། འདི་དགོས་ཆེད་
སུའི་དོན་དུ་མཛོད་པ་ཡིན་ན། སྦྱིར་ཐེག་པ་འདིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་ལས་ཅན་སྦྱི་
དང་། བྱད་པར་དུ་ཐོས་བསམ་སྦྱང་བ་རྒྱ་ཆེར་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིགས་ཅན་ཡིན་
ཡང་། ཚིག་གོ་སྤྲོ་ཞིང་དོན་ཡིད་ལ་འཇགས་བདེ་བ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱི་ཡི་གར་རྒྱ་
བ་ནི་འདིའི་གསུང་གི་བྱད་ཆོས་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་རིག་པ་རང་སྦྱང་གི་སྒྲོ་ཅན་དང་སྦྱང་
བ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ཅན་གྱི་རྫོགས་ཆེན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་གོལ་
བར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཤད་དགོས། དེ་ནི་ཆོས་བཤད་མཁན་སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་འཆད་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཡིན། ད་ཉན་མཁན་སྟོབ་མས་ཇི་
ལྟར་ཉན་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན། སྦྱིར་ཆོས་ཉན་པའི་ཀུན་སྟོང་དང་ཀུན་སྟེང་སྤར་མགོ་
ནས་ཀྱང་ཞུས་པ་ཡིན་ལ། བྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་
དང་མི་འབྲལ་བ། ཡང་སྟོས་ཐབས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གསང་བ་སྤྲུམ་གྱི་ཀུན་
སྟོང་སྟེང་བརྒྱུད་དག་པ་རབ་འབྱམས་ཞིང་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་། གཟུགས་སྤང་སྒྲུ།
སྒྲ་གྲགས་གསུང་། དན་རྟོག་ཐུགས། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་བ་གོམས་པ་ཅན་ཆོ་
གང་སྤང་དགག་སྦྱོབ་མེད་པའི་ཐོག་ཏུ་ཡེངས་མེད་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་མ་འབྲུལ་དོན་
གྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་སྟོང་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་གསན་དགོས་པ་དང་། སྤང་སྤང་

གི་ཀུན་སྦྱོང་གི་ཐང་དུ་དམ་པའི་ཆོས་གྲལ་ལ་ཞུགས་ནས་ཆོས་གསན་དུས། དད་ཅིང་
གུས་པའི་ཡིད་གིས་རང་ཉིད་ནད་པ། ཆོས་ལ་སྦྱན་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་བཞི་
བསྟན། དེའི་སྤང་ནས་སྦོད་གི་སྦྱོན་གསུམ། ཇི་མ་དུག མི་འཛིན་པ་ལྲ་ལ་
སོགས་པ་སྤངས་ནས་གསན་དགོས། མདོར་ན་ཆོས་འཆད་མཁན་ཉན་མཁན་ཆང་
མས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཆང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་གསན་དགོས་པ་ནི་མཁྱེན་བཞིན་པ་
ལྟར་དུ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་བཟང་པོའི་ཀུན་སྦོང་ཀུན་སྦྱོང་དང་ལྡན་པས་དཔོན་སྒྲོབ་
གཉིས་ཀས་ཆོས་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་བགྱི་བའི་ཚུལ་འདི་ལ། ཆིངས་ལྲ་འཇམ་གསུམ་
གིས་བཅིངས་ནས་བཤད་དགོས་པ་དེ་སྤྱི་འགྲོས་རེད། ཆིངས་ལྲ་འདི་མཚན་དོན་དང་
འབྲེལ་བའི་བཤད་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་། འདི་གཞུང་དོན་སྤྱི་དང་མི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་
མ་རེད། དེ་གཞུང་དོན་ལུས་དངོས་དང་སྟེལ་ན། རྣམ་བཤད་རིག་པའི་ལུང་།
དགོས་པ་བསྟུས་པའི་དོན་བཅས་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་དོན་ལྟར་དུ་འཆད་ན། ཆིངས་
ལྲའི་དང་པོ་དགོས་དོན་ནི། སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་བོ་ཅན་དེ་
མ་འབྲེལ་རུང་དང་ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་འགྱུར་རུང་ཅན་ཡིན་པས། འབྲུལ་བར་འཕྱུན་
པའི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གིས་མ་འབྲུལ་དོན་གི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ནས་མདོན་འཆང་
རྒྱ་བའི་དགོས་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་དབང་རྣོན་རྟོགས་ཆེན་གི་གདུལ་བྱས་ཆོ་འདིར་གྲོལ་བ་
མདོན་འགྱུར་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་དང་། གཉིས་པ་བསྟུས་དོན་ནི། འདིས་རྟོགས་
ཆེན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལྟ་སྒྲོམ་སྦྱོང་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པ་དང་།
གསུམ་པ་ཆོག་གི་དོན་ནི། རྫོང་བྱེད་མིང་དང་ཆོག་ཏུ་བསྟེབས་པས་བརྫོད་བྱ་རྟོགས་
ཆེན་སྟེ་གསུམ་གི་མན་ངག་གོ་བདེར་བསྟན་པ་དང་། བཞི་བ་མཚམས་སྦྱར་ནི།
གོང་འོག་གི་བརྫོད་བྱ་རྫོང་བྱེད་དང་བཅས་པ་གོ་མ་འབྲུགས་པར་བསྟན་པ་དང་། ལྷ་

བ་བཀལ་ལན་ནི། རྫོགས་ཆེན་ལྷ་བའི་ཡང་ཅེའི་སྒྲུ་ཆེན་པོ་སང་གའི་ངར་སྒྲིད་ལྷ་བུ་
དེས་ལྷ་བ་དམན་པ་དང་ངན་པའི་རི་དྲགས་གྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད། དེའི་རུམ་ཟེལ་
གྱིས་རང་ལྷགས་ལ་སྤྲོ་བ་ཤོད་བར་བྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང་ཆིངས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་
ཐད་ནས་བཤད་ནའང་། དཀྱུས་གྱིས་གཅོད། ཆོག་གི་འབྲུ་མནན། སྒྲུབས་གྱི་
མཛུག་བསྐྱ་བ་གསུམ་པོ་དེ་སྟག་མའི་མཆོངས་སྒྲུབས་དང་། རུས་སྤལ་གྱི་རུར་
འགོས་དང་། སང་གའི་འབྲིང་སྒྲུབས་གསུམ་ལ་དཔེ་བཞག་ནས་བསྟན་པ་རི་བཞིན་
དུ་འདིར་བཤད་པའི་ཆོག་ཆོགས་ལ་མཆོན་ན། ཨ་བྲའི་གོམ་པ་སྤྲོས་པ་འདྲ་བས་
བསྟན་བྱའི་དོན་གྱིས་མ་ཆོད་པ་མིན་པས་དཀྱུས་གྱིས་གཅོད་པ་སྟག་མོ་མཆོངས་སྒྲུབས་ལྷ་
བུ། ཡང་རགས་བཤད་སྤྲོམ་ཡུགས་སུ་བཤད་ནས་དོན་གྱི་གནད་བོར་བ་དེ་འདྲ་མ་
ཡིན་པས་གཞུང་དོན་ཆོག་གི་འབྲུ་མནན་པ་རུས་སྤལ་གྱི་རུར་འགོས་ལྷ་བུ། ཡང་
སྒྲུབས་དོན་གོང་འོག་གི་མཆོམས་མི་འབྱེད་པ་ན་རེ་རུར་རེ་འཐག་ངན་པས་བྱུ་བྱུ་འཐག་པ་
འདྲ་འདྲ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་བར་སྒྲུབས་གྱི་མཛུག་བསྐྱ་བ་སང་གའི་འབྲིང་སྒྲུབས་ལྷ་བུ་སྟེ།
དེ་ལྷ་བུའི་གཞན་འགྲན་མེད་པའི་ཉམས་དང་ལྷན་པ་ཡང་འདི་ལ་ཆོང་། དེ་ལྷ་ར་ན་
འདིའི་བཤད་བྱ་དངོས་དེ་བཤད་པ་ལ། འདི་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངས་དོན་
སྤྱོད་པོའི་བཀའ་ཡི་སྤྲས་དོན་ཡང་འབྱེད་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་ཡིན་ལ། འོན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་བཀའ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད་ཟེར་ན། ཐོག་མར་དགེ་བ། བར་
དུ་དགེ་བ། ཐམས་དགེ་བ། དོན་བཟང་པོ། ཆོག་འབྲུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ།
སྒྲིན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟར་དུ། འདི་ཡང་ཐོག་
མར་དགེ་བ་བར་དུ་དགེ་བ་ཐམས་དགེ་བའི་ཆིངས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་བཅིངས་ནས་
བཤད་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་དང་པོ་ཐོག་མར་དགེ་བ་གྲུད་གྱི་དོན་ལ། མཆོན་སྤྲོས་

པ་དང་། མཚན་པར་བརྗོད་པ། ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་
དང་པོ་མཚན་སྒྲིམ་པ་ནི། **འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བྲིགས་ཆོད་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་**
དབྱུངས་ས་ལམ་མ་ལུས་སྒྱུར་དུ་བསྟོད་པའི་ཅུལ་ལྡན་མཁའ་སྤྱིར་གཤེགས་རྒྱབས་ཞེས་བྱ་
བ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་དབྱུང་ཞལ་བྱང་འདིས་བསྟན་པ་རེད། མཚན་དང་
དོན་གཉིས་ཀ་འབྲེལ་བའི་མཚན་གསལ་ཁ་ཅན་གྱི་དབྱུང་ཞལ་བྱང་འདི། དབང་རྣམས་
ཤེས་རབ་ཅན་ཞིག་གིས་འདིའི་མཚན་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་གཞུང་དོན་ཡོངས་
རྫོགས་གཏན་ལ་འབབས་སྟབས་པ་དང་། དབང་འབྲིང་རྣམས་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་མ་སྒྲིན་
པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་མདོ་དང་སྒྲགས་གྱི་སྒྲིགས་གང་ལ་གཏོགས་པ་
ཡིན། ལམ་སྒྱུར་བུལ་རིམ་འབྲེལ་གྲས་ཡིན་པ་ཉ་ལམ་ཤེས་རྒྱུ་དང་། ཤིན་ཏུ་དབང་
རྒྱལ་ཐམས་ཀྱིས་བ་ཞིག་ཡིན་རུང་། མིང་དོན་འབྲེལ་བ་འདིའི་སྤྱིང་ནས་སྒྲིགས་བམ་
དང་ཆོས་ཚན་བཅའ་བདེ་བའི་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རེད། རང་རེས་ཐངས་འདིར་
སྒྲིན་བྲིད་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྫོགས་ཆེན་དོན་བྲིད་ལག་བྲིད་དང་སྟེལ་ནས་བཤད་པའི་སྐབས་
ཡིན་པས། འདི་ལུང་འདོན་པ་ལྟར་ཤར་འདོན་བྱས་པས་མི་ཆོག་ལ། མོས་བྲིད་
བརྒྱབ་བྱུང་འཕངས་བྱུང་ཙམ་ཞིག་དང་བཤད་བྱུང་ཐོབ་བྱུང་ཞེས་པའི་མིང་ཡོད་དོན་མེད་
གྱིས་ཁོངས་ཤིག་བཟུང་བས་ཀྱང་མི་ཆོག དེས་མ་ཆོག་ཆོད་ཅི་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཟེར་
ན། སྒྲ་འགྱུར་བཀའ་བབས་གྱི་ཚུ་བོ་བཞི་དང་སྟེལ་ཏེ། ཆོང་མ་ཁ་ཆོང་བ་ཞིག་
བྱས་ཏེ་བཤད་དགོས་པ་རེད། དེ་དགོས་ན་སྒྲིན་བྱེད་དབང་གིས་ཚུ་བོ་སྒྱུར་ཐབས་རེ་
སྟོན་དང་བཅས་པས་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་དགོས་པས། བྲིགས་ཆོད་ཐོང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་
དངོས་གཞིའི་བྲིད་གྱི་མཚམས་འདི་ནས། རྫོགས་ཆེན་སྤྱིང་ཐེག་གོང་མའི་དབང་
བསྐྱར་དགོས་པ་རེད། ལ་ལས་སྒྲར་དང་པོ་ཐོན་པའི་བྱི་ཉིན་ལ་དབང་བསྐྱར་ཟིན་པ་མ་

ཡིན་ནམ། ཉིན་རྟག་པར་དབང་རེ་ཡོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་ན། དབང་ཟེར་ཆོད་
གཅིག་ཡིན་པ་མ་རེད། རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད། ཉིན་དེར་དང་པོར་ཁྲིམ་དབང་
བྱས་ནས་བསྐྱར་རྒྱ་དེ་མདོ་སྒྲགས་རྒྱ་དེ་སྤྱོད་མོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོད་དབང་ཞིག་རེད།
དེའི་རྗེས་ནས་དག་འདུན་པའི་སྤེལ་གཅིག་བསྐྱར་བ་དེ། སྤྱོད་མོང་གི་རྗེས་
རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཙུ་ཐིག་རྒྱ་དེ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར། བྱད་པར་དུ་ཐབས་ལམ་དང་
གཙོ་ཆེར་འབྲེལ་བའི་ལྷ་བདེ་འབར་འཛག་གི་ཉམས་ལེན་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྦྱང་པའི་
སྤྱོད་བྱེད་དུ་མ་རྒྱུད་ཨ་རུའི་བསྐྱེད་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུམ་ཀ་བདེ་ཆེན་རྒྱལ་མའི་དབང་
བསྐྱར་བ་རེད། ད་རྗེས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་འབུམ་སྤྱད་དུ་ཙུ་ཙ་བཞིའི་དགོངས་དོན་
གསང་ཆེན་བཙུ་བདུན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་བཙུང་ཟབ་པ་པོད་བཞིར་བྲིལ་ནས། ཀ་དག་
ཁྲིགས་ཆོད་དང་ལྷན་གྲུབ་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་དམར་བྲིད་ཞབས་དཀར་བའི་གསུང་ལ་གཞིར་
བྱས་ནས་རྗེས་ཆེན་གྲོང་ཆེན་སྤྱོད་ཐིག་གི་བྲིད་ཆེན་གྱི་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པའི་
སྐབས་འདིར། དེའི་རང་ལམ་གྱི་དབང་སྟེ་དབང་བཞི་བཞི་ག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་
སྟོས་བཅས། སྟོས་མེད། ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད། རབ་ཏུ་སྟོས་མེད་ཅེས་པའི་འོག་
མའི་དབང་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཡར་ལྷན་དུ་རྗེས་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཟབ་མའི་དབང་འདི་མ་
ཐོབ་པར། གྲོལ་བྱེད་བྲིད་ཀྱི་རིམ་པ་བཤད་རུང་བ་མ་ཡིན། དཔེར་ན་ཆང་བསྟལ་
བའི་མི་ཡིས་ནས་ལ་ཕབས་མ་བཏབ་པར་ཆང་བསྟལ་མི་རུང་པ་དང་འབྲ་འབྲ་ཡིན།
དབང་དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་སྐབས་ཤིག་ལ་ཐོབ་སྟོང་བ་དང་། རྗེས་ནས་ལྷ་ཡོང་ཞེས་པའི་
ཕྱིས་འཛོག་གིས་མི་ཆོག་པས། དང་པོར་དབང་བསྐྱར་ནས། དབང་གི་དམ་ཆོག་
མ་ཉམས་པའི་སྟོང་དུ་བྲིད་བཤད་ན་འབྲེལ་ཆགས་པར་མ་ཟད་དོན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོང་
བ་རེད། དེ་ལ་སྤྱོད་ཐིག་གི་མ་གཉིས་བྱུ་གཉིས་བཅས་ལ་བཞིའི་དབང་དེ་ངས་སྐབས་

རེ་ཆ་ཚད་བྱས་ཏེ་འདོན་གྱིན་ཡོད། སྐབས་རེ་འདོན་རེས་འབྲུ་ཞིག་བྱེད་བཞིན་
ཡོད། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལོ་ཀུན་གྱི་ཡང་ཏིག་ཟབ་མོ་ཡང་ཏིག་གི་དབང་དེ་བཏོན་ན་སྐམ་པ་
ཡིན། སྐོན་བྱེད་དབང་བཞིའི་ཚུ་བོ་སྐུར་ཐབས་ངོ་སྤྲོད་དང་བཅས་པས་རྒྱུད་སྐོན་པར་
བྱས་པའི་རྗེས་སུ། ད་ཀྱང་བཤད་གཞུང་གི་ཚུ་བོ་འགྲེལ་ཁྲིམ་སྟོང་ཐུན་དང་བཅས་པ་
དང་། ཉམས་ལེན་གདམས་པའི་ཚུ་བོ་དམར་བྲིད་གནད་བྱུང་དང་བཅས་པ་གཉིས་
སྐྲེལ་ནས། གང་སྐོན་པ་དེ་ཉིད་གོ་ལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་ལྡན་པ། རྒྱུད་དང་
ལུང་དང་མན་ངག་གསུམ་པོ་ལ་གཞི་བཙེལ་ནས། སེམས་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་
དོན་གྱི་བཞུགས་ཚུལ་རྗེས་ཆེན་ཡེ་གདལ་གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་དོན་རང་ངོ་རང་གཤམ་
སུང་སྤྲད་ནས་འཕྲོད་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་དང་མཉམ་དུ་ཐུག་བཞེས་འཕྲིན་
སྐབས་ཀྱི་ཚུ་བོ་ལས་ཀྱི་ཁ་ཚར་དང་བཅས་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་སྤྲེ་དང་སྐབས་སྤྲེ་
ཁོག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བར་རང་ལྷགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཡོད་། དེ་ལྟར་བྱེད་སྐབས་ཐབས་
དང་འབྲེལ་མ་རྣམས་པ་ཡིན་ན་དགོངས་པ་མི་འགྱུར་བའི་གཟེར་མེད་པ་ཡིན་པས།
གཟེར་གཞན་གསུམ་པོའི་ལྟ་དགོངས་ཏིང་འཛིན་དང་བཅས་པ་དེ་གཞི་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
མང་མེད་པའི་ཕྱིག་པ་མིང་ཙམ་ཞིག་ལ་འགྱུར་འགོ། དེ་ལྟར་ན་འདིའི་མཚན་དོན་
བཀའ་བ་ལ་ཐོག་མར་འོད་གསལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི། སྐྱེ་འབྲུ་བ་ཙམ་ཞིག་ནི་
སྤྲུགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ཐུན་མེད་གི་རྗེས་ཆེན་རིམ་ཆོས་དུག་གི་སྐབས་སུ། ལམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་
འོད་གསལ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་འོད་གསལ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་འོད་
གསལ། དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ཡིན། འོད་
གསལ་ཟེར་རྒྱུད་དེ་བདེན་སྟོང་མེད་དགག་གི་ཆ། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་ཞེན་
འཛིན་པ་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་གཤམ་ལ་འདི་ནས་འོད་

གསལ་ཚྲོགས་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་རེད། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་
བའི་ཆ་ནས་འོད་གསལ་དང་། སྟོང་རྒྱུང་ཆད་མིན་པའི་ཆ་ནས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་
གསུངས་པ་རེད། འདི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཡིན་པས་ན་གསལ་ལ་
འཛིན་པ་མེད་པ། སྟོང་ལ་རང་བབས་གསལ་བ། སྟོང་བའི་རང་མདངས་
འགགས་མེད། དཔེ་དོན་འབྲེལ་བའི་འོད་གསལ་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་
སྒྲབས་ཀྱིས་ཁྲིགས་ཆོད་ཀ་དག་སྟོང་བའི་འོད་གསལ་དང་། ཐོད་རྒྱལ་ལྷན་གྲུབ་སྒྲུང་
བའི་འོད་གསལ་ཞེས་པའི་བརྒྱུང་དེ་བྱུང་བ་ཡིན། འདི་གནས་ལུགས་ལ་སྒྲོ་བའི་
སྒྲབས་དང་སྒྲུང་ཚུལ་ཤན་འབྱེད་པའི་སྒྲབས་སོ་སོར་བྱེས་ཏེ་བཤད་དགོས་པ་ནི་གནད་
ཡིན། འོན་ཀྱང་དོན་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད། སྒྲུང་དང་སྟོང་བ། གཟུང་དང་
འཛིན་པའི་བཟང་ངན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་
ཚྲོགས་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་ངང་དུ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་ཚྲོགས་ཤིང་ཆོང་ལ་འདུས་པས་
ན་ཚྲོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཡིན། འདིའི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེ་བསྟུ་མི་དམིགས་ན་ཡང་བརྟེན་ཆོས་ལ་ལྟོས་ཏེ་
སྒྲས་བཞིན་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚྲོགས་ཆེན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་ཡོད། འོན་ཀྱང་། འདི་མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་གནས་སྒྲབས་ལ་འཁོར་བ་
ཟད་ཅམ་གྱི་སྒྱུང་འདས་ཤིག་མ་ཡིན་པར་གཞི་དུས་ནས་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་འབྲས་
དུས་སུ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྷན་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། དཔེར་ན། རལ་གྱི་ཆོད་
ལྷན་ཞིག་ལ་གཙོད་པའི་རྩྱ་རྩ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཀྱང་། ལུབས་ནས་མ་སྒྱུར་ན་མི་
མདོན་པ་དང་། མེ་ལོང་དྲངས་མོལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བའི་རུས་པ་དང་ཡོན་ཏན་
ཡོད་ཀྱང་སྒྲོམ་གྱི་ནང་ནས་མ་ཐུད་ན་མི་གསལ། དེ་བཞིན་དུ་རོར་བུ་དག་མ་ལ་འོད་

དང་འདྲོད་འབྱུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཀྱང་འདམ་སྟོགས་ཁྲོད་དུ་ཡོད་དུས་དེའི་ཡོན་ཏན་
མངོན་མི་སྟབ་པ་དང་། སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོ་དང་བུལ་དུས་ཇི་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ།
འདིའི་བུལ་གཞི་བུལ་འབྲས་ཀྱི་སྟངས་ནས་བཤད་ན། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྫོགས་ཆེན་ཟེར་
རྒྱ་དེ་དག་པ་ཉིས་ལྡན་དུ་བསྒྲུབས་པ་དང་ཡང་འགལ་བ་མིན་ལ། གདུལ་བྱ་དབང་
རྣོན་ཡིན་ཡང་། དེའི་ནང་ན་རྣེ་རྣལ་ལ་བྱུང་པར་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་མིན་པའི་
སྐབས་ཀྱིས། རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་རྫོགས་ཆེན་རྒྱུད་འབྲུམ་ཕྱག་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞིའི་ལུང་
དང་མན་ངག་གིས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པའི་ནུམ་གྲངས་ཀྱིས་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལས་
སེམས་གྲོང་མན་ངག་གི་སྡེ་གསུམ་གྱི་བསྟན་དོན་སྟོང་པོ་ཚུར་བསྟུས་ན། ཀ་དག་
སྟེགས་ཆོད་དང་ལྷན་གྲུབ་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལམ་གྱི་རིམ་པ། ཀ་ལྷན་དབྱེར་
མེད་པ་འདིར་འདུས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་བརྗོད་དང་ཆོག་གིས་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་
པས་ན་དེ་བོ་གཅིག་ལ་སྟེགས་པས་མཆོན་ཚུལ་གྱིས་ཆོག་གི་རིམ་པས་རིམ་ཅན་དུ་བཤད་པ་
ལས། འདི་ནས་དང་པོར་འཆད་བྱ་སྟེགས་ཆོད་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་དབྱངས་ཡིན། གཟུང་
འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་བའི་ཐག་པ་མེས་འཆོག་པ་བཞིན་དུ་སྟེགས་ཀྱིས་
སམ་ཐད་ཀར་ཆོད་པས་ན་སྟེགས་ཆོད་གསུངས་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་རིག་པ་རང་བྱུང་
གི་ཡེ་ཤེས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད།
རིག་པ་རང་སྒྲུང་གི་སྒྲོ་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བའི་ངོར་སྒྲུང་ཚུལ་ལ་དག་མ་དག་ཅི་ཞིག་སྒྲུང་
རུང་། དེ་བོ་འཁོར་འདས་མིང་མེད་དུ་ཡེ་དག་ཡིན་པས་ན། ཐམས་ལ་གྱི་སྒྲུང་བ་
འདི་དག་སྒྲུ་མ་བརྗོད་མ་འགྱུར་བར་སངས་རྒྱས་སུ་གནས་པ་ཡིན་པས་ན།
གང་སྒྲུང་དག་པར་ཤར་བའི་ལྟ་དགོངས་མཐོན་པོ་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བས། རང་གི་
དགོངས་ཉམས་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་དབྱངས། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུངས་པའི་རྒྱུད་ལ་

སོགས་པར་འབྱུང་བའི་དོ་རྗེའི་གད་མོ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་བསྒྲགས་པ་ལྟར། རྟོགས་
པའི་སྤྱོད། དོ་རྗེའི་དོ་རྟ་བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་
སྤེལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལས་འདི་ལྟ་བའི་གདེང་འགོས་དང་མཐུན་པའི་དབྱངས་ཀྱི་དག་
གདངས་སུ་འགྲུགས་པའི་སྤྱོད་དང་མགུར་གང་བཏགས་ཀྱང་ཆོག དཔལ་ལྷན་ས་ར་
རྟའི་ཉམས་སྤྱད་གི་རྟོགས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེའི་སྤྱོད་མ་དོ་རྟ་ཡིས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།
འདི་བ་ཆང་གིས་ཀྱང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཆོགས་དྲུག་རང་གོལ་
ང་། སྤྱིད་སྤྱུག་གཉིས་ཀྱི་གང་བྱུང་ཡང་། སྤྱོད་བྱངས་འཐེན་པ་རང་ག་གིས་
ཡིན། ཁྱིམ་གསུངས་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན། འདི་ལ་ཡང་ཁྱིམ་ཆོད་ལྟ་བའི་
སྤྱོད་བྱངས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལམ་མ་ལུས་སྦྱར་དུ་བགྲོད་པའི་ཕྱལ་ལྷན་མཁའ་
ལྷིང་གཤེག་རྒྱབས་བཞུགས་སོགས་པའི་ནི། རྟོགས་ཆེན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་
སྟེ། གཞི་ཀ་དག་དང་ལྷན་གྲུབ། ལམ་ཁྱིམ་ཆོད་དང་ཐོད་རྒྱལ། འབྲས་བུ་
སྦྱུང་དཔེ་ཤེས་རྣམས་ཡིན་ལ། མ་ལུས་ཞེས་པའི་ཆོག་འདིས་གོང་གི་རྟོགས་པ་ཆེན་
པོའི་མཆོད་དོན་ཆོག་གི་བསྟན་དོན་ལྟར། དེ་ནི་མ་གཤིན་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ནས་ཡ་གཤི་
གསང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བར་ཀྱི་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྒྲིའི་སྟེད་པ་ཞིག་
བསྟན་པའི་ཉིད་བཅུད། དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་རང་དུ་མ་འདུས་
མ་ཆང་བ་མེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྤྱིད་ཞི་ཀུན་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ན་ཆེན་པོར་
གསུངས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་མ་ལུས་པའི་གནད་འདུས་པ་སྦྱར་དུ་བགྲོད་པའི་
ལམ། མཐར་ཐུག་འཐོབ་བྱའི་གོ་འཕང་གཏད་ས་དང་ཐོན་སའི་དམིགས་འབེན་གཅིག་
ཡིན་ནའང་། བགྲོད་བྱེད་ཐུགས་དང་སྤྱང་པོ་ཉི་ལྔའི་འགོས་བྱུང་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་
ཡོད་པ་ཡིན་པས། ཆོག་ཅིག་ལོ་དང་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་སྤྱད་སྤྱད་ལ་བསྐྱལ་

མང་ཐོག་མེད་གྱི་དུས་ནས་མ་རྟེན་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་བདེ་ལམ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ལ་
སྟེག་ཐུབ་པ། སྟོན་མེ་གཅིག་གིས་ལོ་སྟོང་ལྷན་པ་བསལ། །ཞེས་པ་བཞིན་དུ་
ལམ་མ་ལུས་རྒྱུར་དུ་བགོད་ཅེས་པ་འདིས་གཙོ་བོར་བྱེད་ལས་བསྟན་པ་རེད། འདིའི་
འབྲེལ་སྒྲི་འདིས་དཔེ་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་རྩལ་ལྡན་མཁའ་ལྡིང་གཤེག་རྒྱབས་མཚུངས་
ཆོས་སུ་རྒྱུར་ནས་བསྟན་ཡོད་པ་ཡིན། མཁའ་ལྡིང་གསུངས་པ་ནི་སྟོབས་ལྡན་བྱ་
རྒྱལ་ཁྱུང་ཆེན་ལ་གསུངས་པ་རེད། སྟོབས་ལྡན་བྱ་རྒྱལ་ཁྱུང་ཆེན་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་
ཡར་འཕུར་ནས་རྩལ་གྱིས་བྱ་ལམ་མཐོན་པོར་སྟེག་བཞིན་ཡོད་དུས། དེ་ལ་ཁྱུང་ཆོས་
བཞི་དང་ལྡན་པ་སྟེ། གཅིག་དེ་རྩལ་གྱིས་བྱ་ལམ་མཐོན་པོར་སྟེག་ཐུབ་པ་རེད།
གཉིས་དེ་ས་གཞི་རི་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་ཁོབས་འོག་ཏུ་འདུས་པ་རེད། གསུམ་པ་དེ་
དམའ་ས་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་མ་འདྲེས་པར་རིག་ཐུབ། བཞི་བ་དེ་གཡང་རོང་
བྲག་གཟར་ལ་ལྷུང་དོགས་གྱི་ཉམ་ང་ཡོད་པ་མ་རེད། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པ་ཆེན་
པོ་ཐོག་ཅེའི་འབྲས་བུའི་ཐོག་པ་ལྟ་བ་མཐོ་ལ། ལྟ་དོན་སྟོམ་པར་བྲིལ་བའི་གནས་
སྐབས་ན། ཐོག་བརྒྱད་འོག་མའི་འཕགས་ཆོས་ཞར་ལ་ཆོང་ཞིང་། དེ་དང་མཉམ་
དུ་ལྟ་བ་མཐོ་ཡང་སྟོད་པ་ཞིབ་མོ། ལས་འབྲས་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་ནས་ཞིབ་པའི་སྟོད་པ་དག་
པའི་ཐོག་ཏུ། རྫོགས་ཆེན་རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་བཅོས་བསྐྱད་རེ་དོགས་བཟོ་
བཅོས་གྱི་གཟེབ་དང་བྲལ་བའི་རྗེན་ལ་བུད་དུས། གོལ་དོགས་དང་ནོར་དོགས།
ནོར་དོགས་གྱི་འཕྲང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཀུན་བཟང་ས་ལ་མི་བཟང་གཅིག་མེད་
པས། །བཟང་ངན་མེད་པར་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོར་གཅིག་ །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འདྲ་
བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་གྱི་དགོངས་དོན། ལུང་གི་མདོར་རྩ། མན་ངག་གི་
སྟིང་བོར་བྲིལ་བའི་ཡི་གེ་མཁའ་ལྡིང་གཤེག་རྒྱབས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ན་བཞུགས་

སོ། །ཞེས་བཅོང་བྱ་དོན་གྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་མཚན་གྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་མན་
ངག་གི་མཚན་བདུན་ཏུ་གསུངས་ཀྱི་རིམ་གཞན་དང་མི་ལོར་བའི་མཚན་མར་བཞེད་པ་རེད།
དེས་ལུ་ཚོས་མཚན་སྟོས་པ་དང་མཚན་དོན་འགྲེལ་བ་སོང་ནས། ད་མཚན་པར་བཅོང་
པ་ལ་ཐོག་མར། ཕྱག་མཛད་པ་འབྱུང་རྒྱ་འདི་མདོ་རྒྱུད་སྤྱི་བབས་དང་བསྟན་ཏེ།
ན་མོ་གུ་ཏུ་རྩེ་ ཞེས་བྲམ་མ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ཡིན། བྲམ་མ་མེད་པའི་གོང་རོལ་
ན། །སངས་རྒྱས་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མེད། །བསྐལ་བ་སྟོང་གི་སངས་རྒྱས་
ཀྱང་། །བྲམ་མ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། །གསུངས་པ་ལྟར་དུ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཕ་བ་
བྲམ་མ། དེ་ཡང་མཚན་བྱ་དོན་གྱི་བྲམ་མ་སེམས་ཉིད་ཚོས་སྤྱི་རོ་བོ་དང་དབྱེར་མ་
མཆིས་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་པའི་ལྟ་བའི་དད་ཕྱག་འཆལ་བ་རེད། མ་
ཚད་འདིར་སྤྱི་ཏའི་སྐད་ཀྱིས་སྟོས་པ་ཙམ་ཡང་ཚོས་ཁུངས་བཙུན་ཞིང་བྱིན་རྒྱབས་
འཇུག་པའི་དགོས་དབང་། མདོ་དང་རྒྱུད་སྟེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་
འབྱུང་ཕྱག་དང་བསྟན་ཞིང་མཐུན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེ་ནས་ཆོག་ཤོ་ལོ་ག་གསུམ་
གྱིས་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་བྲམ་མ་གསུམ་གྱི་མཚན་སྤྱི་དང་སྤྱི་ཏེ་མཚན་པར་བཅོང་པ་ལས་དང་པོ་
ནི། **ཀུན་གསལ་མཁའ་བཙུན་བཙུན་དཀྱིལ་འཁོར་ལས། །ཚད་མེད་ཐུགས་**
རྩེའི་འོད་ཟེར་རབ་སྟོས་ནས། །ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མ་རིག་ཐུན་པ་
ཀུན། །དུས་གཅིག་སེལ་མཛད་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འདུད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
འདིའི་མཚན་བཅོང་གི་ཡུལ་འདི་ཞབས་དཀར་ཚང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕ་བའི་བྲམ་མ།
ས་ཆ་སོག་པོའི་ཡུལ་གྱི་དེའི་སྐབས་སུ་སྟོབས་ཀྱིས་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བ་གསུངས་ཏེ་ཆེ་
བསྟོད་མཛད་པའི་དཔེ་ཚང་རྒྱ་ལེ་ཏའི་ཆིང་ཁང་དག་དབང་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་
ཚོས་རྒྱལ་དག་གི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན། འདི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དུ་བྲངས་ཏེ།

ཁོང་གི་དགོངས་གྲོང་ཀུན་གསལ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ནས་མཁུན་དང་བཙེ་བའི་ཉི་མ་
ཤར་ཏེ། ཆོད་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་འོད་ཟེར་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་ལ་རབ་ཏུ་འཕེལ་འགོག་པ་
མེད་པར་སྒྲིམ་ནས། སྤང་དང་མི་སྤང་བྱེད་སྤང་གི་ཁམས་གསུམ་མཐའ་གྲས་འགྲོ་
བའི་ཆོགས་པ་དེ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོས་མ་བཏང་ཞིང་། སྤྲོད་ཅ་
མ་རིག་གི་གདོན་ཆེན་དེ་ཐུགས་རྗེ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གི་སྤང་བ་ཆེན་པོས་དངོས་
བརྒྱད་ཐུགས་གསུམ་ནས་སེལ་བར་མཛད་པ། ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་ཀུན་དང་
མཉམ་ན་ཡང་། །བཀའ་བློན་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་མགོན། །གསུངས་
པ་བཞིན་དུ། ཐོག་མར་བུམ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ལྟའི་བྲིད། དེ་ནས་
གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་རྒྱུད་གཏུམ་མོའི་བྲིད། དེ་རྗེས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབང་དང་འབྲེལ་བའི་བདེ་སྟོང་ལྷག་རྒྱའི་བྲིད། དེའི་མཐར་ཆོག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་
འབྲེལ་བའི་བྲེགས་ཆོད་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་བྲིད། རྗེས་གནང་བཀའ་སྤྱད་དང་བཅས་པའི་
དབང་ཆ་ཆོད་གནང་བར་མ་ཟད། དུས་རྒྱུན་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དབང་བཞི་དང་འབྲེལ་
བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དང་གདམས་པ་བུམ་པ་གང་བྱེད་ཚུལ་དུ་གནང་བའི་བཀའ་
བློན་སུམ་ལུན་གྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་ཚུལ་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་འཁོད་ཡོད་པ་ལྟར་རེད། དེའི་ཕྱིར་
ན་དེ་ཉིད་ལ་གྲུས་འདུད་དང་བཅས་པའི་ཐུག་དང་པོས་བཏུད་ཅིང་མཆོད་པར་བཙོན་ནས།
མཆོད་བཙོན་གཉིས་པ་སྤྲགས་འཆང་རྟོ་རྟེ་ལ་འདུད་ཅས་པ་འདྲི་ནི། རིགས་ཡབ་མཆོ་
འདུའི་མཁན་ཆེན་སྤྲགས་འཆང་རྟོ་རྟེ་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ཅན་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་སྐྱེད་
བྱེད་གྱི་ཡབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མད་བྱུང་བྱུང་འཕགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྲུབ་
པ་ཡིན་པས་ན། ཐུགས་ཀྱི་ཡབ་ཆོས་རྒྱལ་ངག་གི་དབང་པོ་དང་། སྐྱའི་ཡབ་

སྤྲུགས་འཆང་དོན་རྒྱུ་རྒྱལ་ཡིན་པས། གཉིས་པ་དེ་ལ་མཆོད་པར་བཞེད་ནི།
སྟོང་གསལ་ཆོས་སྐྱུའི་ལྷ་ལམ་ཡངས་པའི་ངོས། །བྱམས་དང་བཙེ་བའི་ཆུ་འཛིན་
རབ་འབྲིགས་ནས། །སྐལ་བར་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱའི་འཛིན་མ་ལ། །ཆོས་ཆར་
འབེབས་མཁས་སྤྲུགས་འཆང་དོན་རྒྱུ་འདུད། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ཆོས་སྐྱུའི་
མཁའ་ལམ་དུ་ལོངས་སྐྱུའི་མཁའ་བཙེ་བའི་སྤྱིན་ཆེན་འབྲིགས་ཏེ། གང་འདུལ་སྐལ་
ལྷན་གྱི་འགོ་ངོ་ལ། གང་འདོད་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་ཆར་གྱིས་ཆོམས་པར་མཛད་མཁས་པ་
གང་དེའི་ཞེས་མཆོད་པར་བཞེད་པའོ། །གསུམ་པ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལ་མཆོད་
པར་བཞེད་པ་སྟེ། ཁོང་ནི་ཞབས་དཀར་ཆང་འཁྲུངས་སའི་ཡུལ་སྤོགས་དེའི་ཕ་བའི་སྤྱི་
མ་ཀུན་གྱིས་གཙུག་གི་ནོར་བུར་བཀུར་ས། ཞབས་དཀར་ཆང་ལའང་ཆོས་དང་
གདམས་ངག་གི་གསུང་གི་བདུད་ཅིས་བསྐྱུངས་ནས་གསུང་སྤྲུལ་སུ་སྦྱེད་སྤྱིང་བར་
གནང་བའི་བཀའ་འདྲིན་ཅན་ཡིན་པས་ན། མཆོད་བཞེད་གསུམ་པ་ནི། ལྷ་བའི་གྲུ་
དབུས་ལྷག་བསམ་དར་ཆེན་འཕུར། །བཙོན་འབྲུས་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་ནས་སྤྱིང་མཆོ་
རྒྱ། །བྲིངས་པའི་འགོ་རྣམས་སྐྱ་གསུམ་ནོར་བུའི་སྤྱིང་། །འགོད་མཛད་དེད་དཔོན་
འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོར་འདུད། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། འདི་སྤྱིང་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་
མཐའ་ཡས་པ་ལས། ལྷ་བ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷ་དགོངས་མཐོན་པོ་ལ། སྦྱོང་པ་
རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་ཕྱིན་དུག་གི་མཛད་པ། ལྷག་བསམ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་དགོངས་
སྦྱོང་དང་མི་འབྲལ་བཞིན་དུ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྤྱང་བཅས་སྤྱང་མེད་གྱི་ཆོགས་གཉིས་
གྲུ་གཟིངས་བཙོན་པའི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱུལ་ཏེ། འཁོར་བ་སྤྲུག་བསྤུལ་གྱི་སྤྱིང་མཆོར་
བྲིངས་ཤིང་རྒྱལ་བའི་འགོ་བ་རྣམས། རྣམ་མཁའ་ཐར་བའི་འབྲུམ་ངོགས་སྐྱ་གསུམ་
ནོར་བུའི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཅིང་བྲིད་པར་མཛད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་མཆོད་པར་བཞེད་པ་ཞིག་སྟེ།

འདིའི་མཆོད་བཟློན་ཚན་པ་གསུམ་འདི། ཉི་མ། སྤང་ཆར། བྱ་ཆེན་གསུམ་གྱི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ་མཁུན་བཙེ་རུས་གསུམ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་སྤྱར་
ནས་གསུངས་པའོ། །དེས་མཆོད་བཟློན་བསྟན་ནས། གསུམ་པ་རྩེ་མ་པར་དམ་
བཅའ་བ་ནི། དེ་གསུམ་མཁུན་བཙེ་རྟ་བདུན་དགྱིལ་འཁོར་ལས། །འཕྲོས་པའི་
བྱིན་རྒྱལ་རུས་མཐུའི་ཚ་བའི་ཟེར། །སྐལ་ལྷན་བྱ་བཏང་པད་དཀར་བདག་ལ་
ཕོག། །རིག་པའི་ཁ་བྱེ་ཉམས་རྟོགས་འདབ་སྟོང་བཞད། །བདག་སྒྲིའི་གོ་སར་སྟོ་
བར་ལེགས་འབྱིལ་བའི། །ལྟ་བའི་སྤྱ་དབྱངས་སྟོང་གོལ་བདུད་ཅིའི་
བཅུད། །སྐལ་ལྷན་སྟོབ་མ་རྟུག་ཚོགས་ལ་འབུལ། །དོམས་པ་མེད་པར་
གུས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་རོལ། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། གོང་ནས་མཆོད་པར་བཟློན་མ་
ཐག་པའི་བླ་མ་དེ་གསུམ་གྱི་མཁུན་དང་བཙེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་
ལས། བྱིན་རྒྱལ་རུས་པའི་ཚ་བློན་མ་ཉམས་པའི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་དེ། ཁོང་
སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྷན་པའི་ལས་ཅན་བྱ་བལ་བ་པད་མ་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་བདག་ལ་
ཕོག་ནས། ཉི་འོད་ཀྱིས་པད་མོ་བཞད་པ་ལྟར་དུ་ཁོང་གི་རིག་པའི་ཁ་བྱེས་ནས་ཉམས་
དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འདབ་མ་སྟོང་ཐག་བཞད་ཅིང་བཀྲ་བར་གྱུར་ཏོ། །འདིའི་
རིག་པ་ཞེས་པ་ནི་རང་བྱུང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་ཁ་བྱེ་བའམ་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་བྱེད་དང་
བལ་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན། རང་དོན་སྒྲིབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནང་ནས་རྒྱས་ཏེ་ཚགས་སུ་རྩྭ་དཔེ་རྗེས་འདིར།
གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཛད་པས་གདུལ་བྱའི་རེ་འདོད་སྟོང་བ་ལ། ཁོང་གི་བདག་
སྟོ་པརྒྱའི་ཟེའུ་འབྱུའི་སྟོ་བའི་སྟིང་བཅུད་དུ་ལེགས་པར་འབྱིལ་ཞིང་ཐུགས་རྒྱུད་བཀའ་བའི་
མཛོད་དེ་ལས་ལྟ་བའི་སྤྱ་དབྱངས་གཙོར་འདོན་བྱས་ཤིང་། སྟོམ་པ་སྟོང་འབྲས་དང་

བཅས་པའི་འཁོར་བའི་གཙོང་ནད་འཛོམས་པའི་འཆི་སྲིད་བདུད་ཅིའི་བཅུད་སྒྲུང་ཅི་ལྟ་བུ་
དེ། སྐལ་ལྷན་སྟོབ་མ་རྟུག་གི་བུང་བ་ལྟ་བུ་ཁོང་ལ་ལྟོས་པའི་ལས་ཅན་གྱི་གདུལ་
བྱ་བྱུང་དང་འབྱུང་འབྱུང་ཐམས་ཅད་ལ། རང་རང་དང་མཐུན་པའི་བགོ་སྐལ་དུ་
འབྲལ་བ་ཡིན་པས། ཆོམས་པར་གྱིས་ལ་ངོམས་པ་མེད་པར་གྲུས་དང་དད་པའི་
བསམ་སྟོན་གྱིས་འདི་ལ་རོལ། ཞེས་ཙོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྐལ་ལྷན་ཆོས་ལ་སྐུལ་
བའི་གཏམ་དང་བཅས་བསྟན་པའོ། །འདིའི་ཤུགས་ལ་བརྟུད་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་
འབྱུང་ཁུངས་བསྟན་པ་སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་གི་བབས་རྩེ་ཡང་གོ་བར་བྱ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་
པ་ཡིན། དེས་ཐོག་མར་དགེ་བ་ལྷན་གྱི་དོན་སོང་ནས། གཉིས་པ་བར་དུ་དགེ་བ་
གཞུང་དོན་ལ། ལེ་ཆོན་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ་གྱིས་ལྟ་བ་སྟོམ་པ་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་འགྲོས་དང་། རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་གདུལ་
བྱ་དབང་པོ་རྣེ་རྟུལ་འབྲིང་གསུམ་དང་མཐུན་པའི་སེམས་སྟོང་མན་ངག་སྟེའི་དགོངས་པ་
བསྟར་ཆགས་དང་འབྲས་མའི་རྩེལ་གྱིས། གཙོ་བོར་ཐོས་བསམ་སྟོང་པ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་
དུ་མ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་སྟོང་དང་འཛོམས་པར་གསེབ་ཆོག་གི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་ལས།
དང་པོ་དེ་གཞི་རྒྱུད་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ཡི་ནས་རང་ལ་གནས་པའི་རྩེལ་བསྟན་པ་ནི།
ཨེ་མ་རྟོ། བྱ་བཏང་གུ་ཡངས་ཡན་པ་སྟོབ་དེ་ངས། །ས་ལམ་མ་ལུས་སྐྱར་དུ་
བཞོད་བྱེད་པའི། །ལྟ་བའི་སྐུ་དབྱངས་མཁའ་ལྗིང་གཤེག་རྒྱབས་ལེན། །སྐལ་
ལྷན་སེམས་ཀྱི་བུ་རྣམས་ལྷན་ནེར་ཉོན། །ཞེས་མཛམས་སྐྱར་བ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་
འཁོར་བའི་བྲེལ་ཟིང་གི་བྱ་བ་བཏང་བས་གུ་ཡངས་པ། གཏང་མེད་རྒྱ་ཡན་གྱི་རིག་པ་
ལ་རང་བྱན་རྒྱུད་པས་ན་སྟོབ་དེ་བ། རྣལ་འབྱོར་བརྟུལ་ཞུགས་སྟོན་པའི་གདེང་དང་
ལྷན་པ་ཁོང་གིས། རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་བསྟན་པའི་ཐོག་མར་ཨེ་མ་རྟོ་ཞེས་ངོ་

མཚར་བའི་ཚིག་གིས་མགོ་བླངས་ནས། ཅིའི་ཕྱིར་དོ་མཚར་བ་ནི་གཤམ་ནས་འབྱུང་
མ་རག་པ་དོ་མཚར་ནམ་པ་བདུན་གྱིས་དོ་མཚར་བར་བསྟན་པ་སྟེ། **འཁོར་འདས་**
གཉིས་ལ་འབྲུག་གི་སྒྲ་བཞིན་དུ། །ཡོངས་གྲགས་སངས་རྒྱས་ཟེར་བའི་སྒྲ་པོ་
ཆེ། །ཞེས་དེས་གང་ལ་དོ་མཚར་བའི་གཞི་བསྟན་པ་སྟེ། **སངས་རྒྱས་ནི།** མ
དིག་གཉིད་ལས་སངས་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སློབ་རྒྱས་ཕྱིར། །སློབ་ཤིང་པད་
མོའི་འདབ་ལྗར་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། **སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་**
ཏན་མཐར་ཕྱིན་དུས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས། འགྲོ་དྲུག་སེམས་ཅན་རྒྱུད་ལ་
རྟག་བཞུགས་ནས། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་གཡེལ་མེད་འགྲོགས་འདི་
མཚར། །ཞེས་གསུངས་པའི་མཚར་ལུགས་དང་པོ་དེ་རི་ལྟར་སྟུམ་ན། **སློབ་དཔོན་**
སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་པར་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མན་ངག་ལྟ་ཕྱིར་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
གཟུགས་བརྒྱན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཛོལ་རྒྱ་བའི་ལྟ་བ་བཤད་པའི་སྐབས་དེར། **རང་**
བཞིན་སངས་རྒྱས་དང་། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་
ཞེས་པའི་དབྱེ་བ་མངོན་ནས་གསུངས་ཡོད། དེ་ལས་རང་བཞིན་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱེ་བ་
རྒྱུའི་སངས་རྒྱས་དང་། སྐྱེ་བ་རྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་གྲུབ་
པའི་སངས་རྒྱས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཕྱེས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་རྒྱུའི་སངས་རྒྱས་ནི།
ལུས་སེམས་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་དང་། སྐྱེ་བ་རྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། བ་མ་གཉིས་ཀྱི་
ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། **རང་གི་**
ལུས་མངོན་པར་གྲུབ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ལ་བཞག་པ་དང་། ད་དུང་རྟོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ནི་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་དིག་འཛིན་གྱི་ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་། གྲུབ་
པའི་སངས་རྒྱས་ནི་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་གཟིགས་པར་གྱུར་པ་ལ་བཞག་པ་སྟེ། འདི་དག་

གིས་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཕྱེས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡོད། དེས་
ན་འདིའི་དགོངས་པ་དང་སྒྱུར་ན་སངས་མ་རྒྱས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་
མོད། འོན་ཀྱང་བྱུང་པར་དང་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། མཆོག་གས་པ་དང་།
ཆོག་གས་པར་བྱ་བ། མ་གོམས་པ་དང་། གོམས་པར་བྱ་བའི་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྟོ་སྒྱུང་དགོས་པ་ཡིན། འོན་སེམས་ཙན་ལ་
སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན། འགྲོ་དུག་སེམས་ཙན་གྱི་རྒྱུད་ན་སངས་རྒྱས་
རྟག་ཏུ་བཞུགས་པར་མ་ཟད་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་དབྱེ་བ་མེད་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན།
སྒྱུར་ཇོག་གས་པ་ཆེན་པོ་བཤད་དུས་གཞིའི་བཞུགས་ཚུལ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཤེས་དགོས།
གཞི་དང་འབྲུལ་ཚུལ་བྱུང་ཚུལ་དང་། །གནས་དང་ལམ་དང་སྟོ་དང་
ཡུལ། །ཉམས་ལེན་ཚུལ་དང་བར་མ་དོ། །གྲོལ་ས་ཉིད་དང་བཅུ་གཅིག་
གོ །ཞེས་པ་འདིས་ཇོག་གས་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དང་ལྟ་སྟོམ་སྟོང་པ་
ཡོངས་ཇོག་གས་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་ཡེ་ཐོག་གཞི་ཡི་འོད་གསལ་གཤོང་
མའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཀྱང་ཡིན།
དེའི་ངང་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་འཆར་བཞིན་ཡོད་ནའང་། ཤར་དུས་
ཉིད་ནས་དེ་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཤེས་མ་རྒྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་གཞན་
ཞིག་སྲིད་པ་མ་ཡིན། འདི་ནི་མཐར་ཐུག་གི་གྲོལ་སའང་ཡིན་པས། གནས་
ལུགས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་སྒྱུ་ཡང་འདི་ལ་བཟོད་ཅིང་། སྒྲིབ་གཉིས་སྟོ་བྱུར་བའི་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་དག་ནས། དག་པ་ཉིས་ལྡན་ཐེག་པ་མཆོག་གི་འགོག་བདེན་
མཐར་ཐུག་གི་དུས་སུ་འདི་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་དེ་
ལ་གྲོལ་བ་ཞེས་པ་དང་འབྲུལ་བ་ཞེས་པའི་བྱུང་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། རང་བཞིན་

མཉམ་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན། གཞི་དེར་སྒྲིམ་པའི་མཚན་མ་རྩལ་ཆ་ཙམ་ཡང་མ་
དམིགས་པས་ན་ཀ་དག་དང་། སྟོང་རྒྱུ་ནམ་མཁའ་འདྲ་བའི་ཕྱང་ཆད་མིན་པར་རང་
གསལ་རིས་མེད་རྒྱར་ཆད་པ་དང་སྟོགས་སུ་ལྷུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ལྷན་གྲུབ་དང་།
འཁོར་འདས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པས་ན་སྤྲུགས་ཐེ་ཀུན་བྱུང་ཅེས་
གསུངས་པ་ཡིན། གཞི་ཡེ་ཤེས་སུ་མ་ལྷན་དེ་བོ་སྟོང་། རང་བཞིན་གསལ།
སྤྲུགས་ཐེ་ཀུན་བྱུང་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་
གཞི་དབྱིངས་འོད་གསལ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཡེ་མི་སྲིད་བཞིན་དུ་རྩལ་སྒྲུང་
འཁོར་འདས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཅེར་ཡང་འཆར་རུང་བ་ཡིན། མ་རྟོགས་འཁོར་བར་འབྲུམས་
དུས་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲུང་བ་སྒྲ་ཚོགས་དང་། གཉིས་སྒྲུང་བདག་གཞན་བདེ་སྤྲུག་
བཟང་ངན་སོགས་སུ་ཤར་བ་དང་། རྟོགས་པ་མུང་འདས་སམ་རྣམ་བུང་གི་དུས་སུ་
ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་བབས་ཀྱི་བཞུགས་ཚུལ་རྟོགས་ན། སྒྲུང་བ་སྒྲ་ཚོགས་ཅི་ཞིག་
སྒྲུང་ཡང་གདོད་ནས་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་མེད་མཉམ་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་
ལས་མ་འདས་པར་འཆར་བ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་
གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྒྲུང་བ་རྣམ་དག་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་འབྲུལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིག་པ་བསྐྱུ་མེད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐེབས་
ཤིང་གྲུབ་པ་ཡིན། གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲོས་གཞལ་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་མིན་
ཡང་། གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་བའི་སྒྲོས་གཞལ་བ་དེས་གཉིས་མེད་དག་པའི་སྒྲོལ་མི་
གཞོད། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ་ནི་ཆད་མར་གྱུར་བའི་སྒྲིམ་བུའི་ལུང་
ཡིན་པས་ན། སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ནས་སྐད་ཅིག་གྱུང་
འབྲལ་མ་སྟོང་བ་ནི། རང་གར་བྱུང་མཚར་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ངོ་མཚར་ལ་མཚན་

མད་བྱུང་གི་གནས་ཡིན་པས་ན། འདི་དག་བཤད་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཨེ་མ་ཉི་ཞེས་
དོ་མཚར་བའི་ཚིག་རེ་སྒྱུར་བའོ། །དོ་མཚར་གཉིས་པ་ནི། **སངས་རྒྱས་རང་ལ་**
ཡོད་པར་མ་ཤེས་པར། **ཁྱིའི་ལ་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་བཙལ་བ་མཚར།** །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། འདི་མཚར་བའི་ཚིག་ཆེན་གཉིས་པ་ཡིན། སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་
ཅན་གྱི་སྒྲ་སྒྱུར་བ་ནི་ཅན་ལྡན་གཉིས་ཀ་བདག་པོའི་སྒྲ་ཡིན་ཕྱིར། སེམས་ཡོད་པ་དེ་ལ་
སེམས་ཅན་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན་པས། ཆོས་ཅན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡེ་ནས་
སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་རང་ལ་
ཡོད་པ་མ་ཤེས་པར་རྒྱལ་བུ་རྟེན་འབྱུངས་ལ་སོང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་
ས་རུ་བསྐྱད་ཀྱང་རུང་མ་བསྐྱད་ཀྱང་རུང་རྒྱལ་བུ་ཡིན་པ་ལ་བསྒྱུར་བར་བྱར་མེད་ཀྱང་།
རྒྱལ་ས་ནས་མ་བསྐྱད་པར་ཐང་འབྱུངས་ཀྱི་སྒྲ་བས་སུ་རྟེན་འབྱུངས་སྤྱང་པོའི་རྣམ་པར་
གྱུར་སོང་བ་དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་སར་འཁོད་ན་རྒྱལ་སྤིད་ལ་མངའ་དབང་བསྒྱུར་ཆོག་ཅིང་།
དེ་དང་ཐང་འབྱུངས་ཀྱི་སྒྲ་བས་གཉིས་ཀའི་དོ་བོ་འགྱུར་ཡོད་པ་མིན། སྤར་ཇི་བཞིན་
ཕྱིས་དེ་བཞིན་ཡིན་ཡང་། རྣམ་པའི་སྤྱང་རྩལ་ཐང་དུ་ཡིན། རང་ཉིད་རྒྱལ་བུ་ཡིན་
པར་མ་ཤེས་པར་སྤྱང་འབྱུངས་ལ་སོང་དུས་སྤྱང་འབྱུངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་མ་འདས་པ་
བཞིན་དུ། རང་ལ་ཡོད་བཞིན་ཕྱི་ནས་སངས་རྒྱས་འཛོལ་བ་འདིའི་མཚར་བའི་མཚར་
ལུགས་ནི། ཁྲེལ་བའི་གཏམ་བསྟོང་ཆོག་གིས་སྤྱད་པར་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཞིག་
རེད། རང་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་རྒྱུ་སེམས་ཡིན་ལ། སེམས་ལ་
རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཅིག་མིན་པས་ན་
བཟང་ངན་གཉིས་འདུས་ཀྱི་ཡུང་གསུམ་པ་ཞིག་གྲུབ་བམ་ཞེ་ན། རྣལ་འབྱོར་བའི་
ཉམས་ལེན་ལམ་ལ་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡེ་ནས་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་

གནས་པ་དེ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པའི་དུས་སུ། དེའི་ངོར་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་རང་
 མཚན་པ་རྩལ་ཆ་ཙམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། རྣམ་ཤེས་ཁོ་རང་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བ་
 དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་དག་པར་འཆར་གྱིན་ཡོད། དེ་ཡང་།
 དག་ཐོབ་བྲལ་བའི་སེམས་སངས་རྒྱུ། །མི་འགྱུར་བྱི་མེད་ཆོས་དང་ནི། །ཡོན་
 ཏན་ལྷན་གྲུབ་དགེ་འདུན་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་རང་གི་སེམས་ནི་མཚོག་ །ཅེས་
 གསུངས་པ་ཡིན། མིང་རྫོགས་ཆེན་དོན་ལ་སེམས་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནས་
 བཟུང་སྟེ། སེམས་ཚོགས་བརྒྱད་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་པར་འཛིན་རྒྱ་ཞིག་མ་གཏོགས་
 པར་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་མི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་དབང་གིས། དེ་འདྲ་བས་སེམས་ཉིད་འོད་
 གསལ་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་སྟོགས་གང་ན་ཡོད་པའི་རྫེས་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་མི་རྟོག་ཅེས་
 པའོ། **།གསལ་དྲངས་ཉི་མའི་སྣང་པོ་ཇི་བཞིན་དུ། །མངོན་སུམ་གསལ་ཀྱང་**
མཐོང་མཁན་ཉུང་བ་མཚར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་མཚར་བའི་ཚིག་ཆེན་
 གསུམ་པ་ཡིན། རང་ལ་ཡེ་ནས་ཡོད་པའི་སེམས་ཉིད་ཆོས་སྤྱི་སྣང་པོ་རང་བཞིན་
 འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད། ལྷ་ཤེས་མཁན་མཐོང་བྱབ་པ་ཞིག་གིས་བལྟས་ན་
 གསལ་ཞིང་དྲངས་ལ་བསྐྱབས་པ་མེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་སྣང་པོ་ལ་ལྷན་པ་མི་
 གནས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱིབ་པའི་བྱི་མ་དང་ཡེ་ནས་མ་འདྲེས་ཤིང་། གཟི་བྱིན་ཉི་མ་འབྱུང་
 གྱི་བཀྲག་མདངས་དང་ལྷན་པར་མངོན་སུམ་དག་ཅིང་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་གསལ་བ་
 ཡིན་ན་ཡང་། སྐལ་ལྷན་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཅན་བསོད་ནམས་བསམགས་པ་སྟོན་སོང་
 དག་གིས་མ་གཏོགས་མི་མཐོང་བ་དེ་ཡང་མཚར་རི་ཞེས་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་
 གིས་ལུས་མི་གཡོ་བ་ཆོས་བདུན་རི་རྒྱལ་ལྷ་བུའི་བཞུགས་སྐྱངས་བྱས། དབང་པོ་མི་
 གཡོ་བ་མཚོ་ལ་གཟའ་སྐར་ཤར་བ་འདྲ་ཞིག་བྱས། སེམས་མི་གཡོ་བ་སྟོས་པའི་

མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་བཞག་དུས། ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བ་སྟོང་ཆེན་
པས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་མི་དམིགས་ཆོས་ཀྱི་སྒྱ། །དྲི་མེད་འོད་གསལ་ཉི་མའི་
སྟིང་པོ་ནི། །བདེ་གསལ་མི་རྟོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ་འཆར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་དུ། དམིགས་བསམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལས་མ་འདས་པར་འཛིག་པར་
བྱེད་དུས། ཀུན་རྟོག་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ཐིམ། གཟུང་འཛིན་རང་ཞིག་ལ་སོང་ནས།
འོད་གསལ་ཚྲོགས་པ་ཆེན་པོའི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པའི་རང་བྱུང་
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤར་ཏེ། དྲངས་གསལ་གཡོ་མེད་མི་རྟོག་ཆོས་སྒྱའི་
དགོངས་པ་ནང་ནས་འཆར་རོ། །ཡ་མ་མེད་པའི་རང་སེམས་སངས་རྒྱས་
ཉིད། །སྐྱེ་མ་སྟེང་ཞིང་འཆི་རྒྱ་མེད་པ་མཛར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་
པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པས། ནམ་
མཁའ་སྐྱེ་མ་སྟེང་ཞིང་འཆི་རྒྱ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་ཆོས་ཉིད་ཡ་མ་
མེད་པར་རང་བྱུང་ཡེ་ནས་གནས་པ། དེ་ཡང་ཉི་མཁའ་བཞིན་དུ་སྟོང་གསལ་མཐའ་
དབུས་དང་བྲལ་བ་སྐྱེ་འཆི་བགྲས་རྒྱུད་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་ན། རོ་མཛར་བར་
བསྟན་པའོ། །སྐྱེ་འཕྲུལ་གསང་སྟིང་དུ། ཞེ་མ་རྟོ་རོ་མཛར་མཛད་ཀྱི་
ཆོས། །ཚྲོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསང་། །སྐྱེ་བ་མེད་ལས་ཐམས་ཅད་
སྐྱེས། །སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་སྐྱེ་བ་མེད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་དོན་ཡང་དེ་
ཡིན་པའོ། །དེས་ན། གནས་ལུགས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཚྲོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་
རི་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་ན། སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་པ་མིན། འོན་སེམས་ཀྱིས་
ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པར་བརྒྱུད་ནས་ལམ་ལ་སྐྱུངས་ཏེ་མཐར་སངས་རྒྱས་འཕྲོབ་

པར་བྱ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ལམ་དང་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་
དོན་མེད་དེ་ཞིན། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བའི་སྒོ་དང་མོས་པ། ཁམས་དབང་བསམ་པ་
སྒྲ་ཆོགས་ཡིན་པས་ན། རྩལ་དོན་ཐེག་པའི་རིམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་བསྟན་པ་དེ་ཡང་
མེད་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་འདིས་འདེགས་པའི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་
འདེགས་པའི་ཐབས་དང་ལམ་འདི་འདེགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་ན། མཐར་ཐུག་
ངེས་དོན་ཡེ་ཤེས་ལམ་བྱེད་རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མ་རྟོགས་
པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཞིག་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་པ་མཐའ་མེད་པའི་རང་སེམས་སངས་རྒྱས་
ཡིན་ལ། འདི་སྐྱེ་མ་སྒྱུར་ཞིང་འཆི་རྒྱ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ལྟར་ན། ཡེ་ཤེས་དེ་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ལ། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པ་
ལས་དངོས་པོ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དང་མ་རྟོགས་ཆོས་ཉིད་
མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཞེས་པ་དེ་ཡང་གཞི་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ཐོག་ནས་འཛོག་པ་མ་རེད།
གཞི་ནི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན། གཞི་ལས་གཞི་སྒྲུང་ཤར་དུས་
སུ་རྟོགས་ཏེ་གྲོལ་བ་དང་མ་རྟོགས་ཏེ་འབྲུལ་བ་བྱུང་། དེ་ལ་སྟོམ་ནས་སེམས་ཅན་
དང་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱད་བྱུང་བ་ནི་གནས་ཚུལ་དང་སྒྲུང་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་ཡིན།
འདིའི་རྟོགས་མ་རྟོགས་འདི་རྟོགས་བྱེད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཞིར་གནས་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་རྟོགས་དུས་རྟོགས་བྱ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཡིད་ཡིན་མི་དགོས་ལ།
སེམས་ཉིད་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་དུས་སྐྱེ་མེད་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཞིག་
ལུལ་ལ་ལྷག་ཡོད་པ་མ་ཡིན། གསལ་རིག་འགགས་མེད་རང་གསལ་སྒྲུང་སྟོང་བྱུང་
འཇུག་གི་ངོ་བོ་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་ཟེར་བ་རེད། **བདེ་སྐྱབས་སྒྲ་ཆོགས་ཇི་ལྟར་**

སྟོང་ན་ཡང་། །བཟང་དང་ངན་དུ་ཕྱུང་བ་མི་འགོ་མཛར། ། །ཞེས་གསུངས།
འདི་མཛར་བའི་ཚིག་ཆེན་ལྔ་པ་ཡིན། སེམས་སམ་སྟོང་དང་ཡིད་སོགས་གང་བཟོད་
ཀྱང་བདེ་སྤྱད་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་བ་ཅན། བྱད་པར་དུ་འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲ་
རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱད་བསྐྱུས་གསུམ་གྱིས་མ་བཏང་བ་ཞིག་རེད། སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་དེ་
ཡང་ཡུལ་དབང་ཤེས་གསུམ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེད་གོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར། སྐྱེ་འགག་
ཅན་ལས་མ་འདས་པས་ན་ལམ་འདུས་བྱས་བདེ་སྤྱད་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་བ་ཅན་ཡིན་ན་
ཡང་། གཞི་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོས་ནས་དངོས་ཡོད་དངོས་མེད། འདུས་བྱས་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་ལས་རིང་དུ་འདས་པའི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ། དུས་
གསུམ་ཀུན་ཏུ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ། བཟང་ངན་གང་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་པ།
མགོན་པོ་བྱམས་པས། ཇི་ལྟར་སྤར་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་
ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འུ་ཅག་གིས་འདི་ལྟར་དལ་དལ་
དག་དག་གིས་འདོན་བཞིན་ཡོད་དུས་ཀྱི་ལྷེབ་གངས་འགོ་ལྷགས་ལ་བལྟས་ན་དུས་ཚོད་
ཀྱིས་འདར་བཞིན་མེད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། དུས་ཚོད་ཀྱི་འཆར་གཞིའི་ཚོད་ལ་འགྲུབ་
རྒྱ་བྱས་ནས་འདོན་དགོས་པ་ཡིན། འདི་ཡན་ཆད་མཛར་བའི་ཚིག་ཆེན་ལྔ་པ་ལས་ཀ་
དག་སྟོང་བའི་ཡེ་ཤེས་གཙོར་འདོན་མཛད་པ་དང་། འདི་ནས་ལྷན་གྲུབ་སྒྲ་བའི་འོད་
གསལ་དང་སྒོ་བསྐྱེད་ཏེ་གསུངས་པ་ནི། **མ་སྐྱེས་གདོད་ནས་དག་པའི་སེམས་ཉིད་**
འདི། །མ་བཅོས་ཡེ་ནས་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མཛར། ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་
ན་ཀ་དག་ལྷན་གྲུབ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ། ཟུང་འཇུག་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད།
ཀ་དག་ཡིན་པས་ན་ལྷན་གྲུབ་དང་། ལྷན་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཀ་དག་ཏུ་གནས་པ་
ཡིན་པ་དང་། འདིའི་ཐད་ཀའི་གོ་དོན་གཞིའི་ཆོས་ཉིད་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བར་སྤྱར་

ན། མ་སྐྱེས་མ་འགགས་གཞོན་མ་ཉིད་ནས་ཡོད་ག་གི་སེམས་ཉིད་འགྱུར་བ་མེད་པ་
འདི། སུས་ཀྱང་མེད་པ་ཡོད་པ་རུ་གསར་དུ་མ་བྱས་ཤིང་། མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་
ཡིན་པར་བཟོ་བཅོས་མ་བྱས་པར། ཡོན་མཛེས་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་
ཡོད་པ་འདི་ངོ་མཆར་རོ་ཞེས་པ་འོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཀ་ནས་དག་ཅིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཆོས་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡོ་ཤེས་དེ་བཅིང་བ་མེད་པས་སྤྱར་འགྲོལ་མི་དགོས་པའི་ཡོ་གྲོལ་
ཡིན་པའི་ངོ་མཆར་གྱི་ཆོག་ཐ་མ་ནི། **རང་བཞིན་ཡོ་ནས་གྲོལ་བའི་རང་རིག་**
ཉིད། །གང་བྱུང་གང་བདེར་བཞག་པས་གྲོལ་བ་མཆར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
རང་བཞིན་ཡོ་ནས་གྲོལ་ཞེས་པའི་ཡོ་ཆོག་དེས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཟེར་ན། ཡོ་ཞེས་པ་ནི་
བྱུང་བའམ་བྱས་པ་དང་རྩོལ་བ་མེད་པའི་དོན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡོ་ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་
པའི་དུས་ནས་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱུང་གང་དུ་ཡང་མི་གནས། གར་ཡང་མ་སོང་ཅིའི་ངོ་
བོ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་འཆིང་གྲོལ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་རང་རིག་ཡོ་ཤེས། ཡོ་ནས་
རྟག་ཆད་ལ་སོགས་མཐའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པར་གནས་པ་དེ་ཉིད།
གང་བྱུང་གང་བདེར་རང་བབས་སུ་བཞག་པར་བྱས་དུས་ཡོ་གྲོལ་ཏེ། གྲོལ་གྲོལ་ཁར་
ཡོད་པ་ནི་དཔེར་ན་གསེར་དང་པོ་ཉིད་ནས་སེར་པོ་ཡིན་པ་ལ། གསེར་དུ་སེར་བོར་
བསྐྱར་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གཞི་རྒྱད་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཡོ་
ནས་འགྱུར་བ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་རང་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ངོ་མཆར་གྱི་ཆོག་ཆེན་
བདུན་གྱིས་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དེ་སོང་ནས། ད་ནི་གཞི་དེ་ལས་གཞི་སྤྱང་གྲོལ་འབྱུལ་
བྱུང་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་གཞི་ཐོགས་ཆེན་རིག་པ་ངོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོན་འགྲོ།
སེམས་ཀྱི་མཆོང་བཅོལ་བ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཀྱི་རྩད་བཅད་བསྟན་པ་ནི། **ཨིམ་**
རོ། །སྐལ་ལྷན་རིགས་ཀྱི་བུ་རྣམས་མ་ཡིངས་ཉོན། །ཞེས་དེ་ལྟར་མཆོམས་སྤྱར་

ནས། དཔེ་དོན་གྱི་རིམ་པ་མང་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་མཐུད་གྱིས་སྒྲེལ་བའི་སྤྱུ་འབྲེལ་
གྱིས་སེམས་ཀྱི་རྩད་བཅད་པ་སྤྱུ་མཐུད་དུ་བསྟན་པ་སྟེ། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་མ་ལུས་
ཐམས་ཅད་གྱིས། །ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སོགས་པའི། །གསུང་རབ་
ནམ་མཁའི་མཐའ་མཉམ་དཔག་མེད་ཀྱང་། །དོན་ལ་རང་སེམས་རྟོགས་ཕྱིར་
གསུངས་པ་ལས། །གཞན་དུ་ཅི་ཡང་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་མེད། །ཅིས་
གསུངས་ཏེ། དུས་གསུམ་དུ་གཤེགས་བཞུགས་བྱོན་དང་འབྱོན་འགྱུར་གྱི་རྒྱལ་བ་མ་
ལུས་པའི་མཛོད་པ་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད། སེམས་ཅན་གྱི་གཞན་དོན་གཅིག་ཤུལ་
འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་མ་འཁྲུལ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་འགྲོ་ཀྱན་སྦྱར་ནས།
འཁྲུལ་བ་ཀ་ནས་དག འཁོར་བ་ཆང་ནས་བཞིག སྤྱག་བསྐྱེལ་རྩད་ནས་
གཞིམས་པའི་ཐབས་ཉག་གཅིག་ལ་འདུས་པས་ན་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་དང་
བཅས་པ་འདུལ་བའི་གཉེན་པོ་རུ། འདུལ་མཛོན་མདོ་སྒྲེའི་སྒྲེ་སྒྲེད་གསུམ་དང་།
རིག་འཛིན་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲེ་དང་བཞིའི་ཁོངས་སྤྱུ་འདུས་པའི་གསུང་རབ་ནམ་མཁའི་
མཐའ་མཉམ། ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་རྒྱལ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
རྒྱར་བསྟན། རང་སེམས་སྤྲད་ཅིག་མ་འདིའི་སྟངས་ནས་འཁོར་འདས་གྲོལ་འཁྲུལ་གྱི་
དབྱེ་མཆོམས་འབྱེད་བྱེད་དུས་འགའ་རེ་ལ་དངོས། འགའ་རེ་ལ་བརྒྱད། འགའ་
རེ་ལ་ཤུགས་ནས་བསྟན་པ་སྟེ། མདོར་ན་རང་སེམས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་འཁྲུལ་
འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དང་ངེས་གང་
དུའང་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་རྒྱལ་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་གྱིས་སྤར་མ་གསུངས་ཤིང་། ཇིས་ནས་ཀྱང་གསུང་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་
པའོ། །དེའི་རྒྱལ་དཔེ་ཡི་སྟོན་ནས་བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན་སྟོང་པོའི་རྩ་བ་གཅིག་

བཅད་ན། །ཡལ་ག་ལོ་མ་བྲི་འབུམ་དུས་གཅིག་བསྐྱམ། །དེ་བཞིན་སེམས་གྱི་ཕྱ་
བ་གཅིག་བཅད་ན། །གཟུང་འཛིན་ལ་སོགས་འཁོར་བའི་ལོ་འདབ་བསྐྱམ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། འོག་མའི་ཐེག་པས་སྒྲུང་དོར་འབད་བྱས་ཀྱང་། །བསྐྱལ་བར་མི་
འབྱུང་ཆོ་ཆད་ནད་དུ་ཆེ། །ཞེས་རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ། མདོ་
སྤྲུགས་འོག་མའི་ཐེག་པའི་རང་ལམ་ནས་རང་རང་སོ་སོ་ལ་བྱུང་ཆོས་རེ་ཡོད་ནའང་།
འགའ་རེ་ནི་རྒྱའི་ཐེག་པ་འབྲས་བུ་གཞན་བྱུང་ལ་བསྐྱུག་དགོས་པ་དང་། འགའ་རེ་ནི་
འབྲས་བུའི་ཐེག་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཡང་། ལམ་གནད་ཆ་མ་ཆང་ཞིང་ལམ་གྱི་
གནད་དངོས་མ་ཟིན་པས་གདམས་པ་ཆིག་ཆོད་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་མིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས།
ཡལ་ག་ལོ་མ་བཅད་དུས་སྔོང་བོ་ཤུལ་མེད་མི་ཐུབ་པ་དང་། སྔོང་ཤར་གྱི་ཕྱ་བ་བཅད་
ན་ཡལ་ག་ལོ་མ་བྲི་འབུམ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱམ་འགྲོ་པའི་དཔེ་ཡིས། ཉོན་མོངས་
ཕྱོགས་རེའི་གཉིན་པོ་སྔོང་བསྐྱར་ལམ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་རེའི་མགོ་
གཞོན་ཙམ་ཞིག་ལས་མི་རུས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཡེ་ཤེས་སུ་དག་སེམས་ཉིད་
ཆོས་སྐྱར་གྲོལ་བའི་གནད་འདི་ཡིས་ནི། གཟུང་འཛིན་རང་ཞིག་འཁོར་བ་ཀ་དག་
སྤྱད་པ་མིང་ཙམ་ཡོད་མེད་མཐའ་འདས་སུ་གྲོལ་བར་བསྟན་པའི་ཞེས་གྲངས་ཀྱི་སྒྲུང་ནས་
གསུངས་སོ། །དུས་ཀྱི་སྒྲུང་ནས་གསུངས་པ་ནི། །ཁང་སྒྲོང་མུན་པ་ལོ་སྒྲོང་ལོན་
པ་ཡང་། །སྒྲོན་མེས་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་སེལ་བ་བཞིན། །རང་སེམས་འོད་གསལ་
རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ། །བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་
འདག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་ནི་
ཆོགས་བསགས་སྤྲིབ་པ་སྐྱུངས་པའི་ལག་རྗེས་ཡིན་པས་མདོ་སྤྲུགས་འོག་མའི་ལམ་
ཐམས་ཅད་ནས་བསྟན་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་ས་གཞིའི་རྒྱ་ཁྱུང་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོར་བཞུར་བ་

བཞིན་དུ། རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་པའི་ཐབས་དང་ལམ་ལས་
མ་འདས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་
དབང་གིས་ལོ་སྟོང་ལོན་པའི་ཁང་སྟོང་གི་མུན་ནག་རྒྱས་པ་དེ། སྟོན་མེ་གཅིག་ཆད་
ཅམ་གྱིས་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་མུན་པ་མཐའ་དག་སེལ་བ་དང་མཚུངས་པར། རང་
སེམས་ཡེ་ནས་དག་པའི་འོད་གསལ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་དོ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་
ཉིད་ལ། ཟག་མེད་རང་དོ་ཤེས་པའི་དགོ་ཚོགས་རྒྱལ་མེད་དེའི་སྟོབས་གྱིས།
བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་ལ་བསགས་པའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་དག་པར་བསྟན་པའི་ལྷགས་ལ།
མུན་པ་སེལ་བའི་རྗེས་ཐོག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ལོགས་ནས་བཙལ་མི་དགོས་པ་དང་འདྲ་བར་
ཚོགས་གཉིས་རྗེས་པ་དང་མཉམ་དུ་སྒྲུ་གཉིས་ཐོབ་པར་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། **གསལ་དྲངས་ཉི་མའི་སྟིང་པོའི་རང་བཞིན་**
དེ། །བསྐྱལ་བ་སྟོང་གི་མུན་པས་སྒྲིབ་མི་རུས། །དེ་བཞིན་རང་སེམས་སྟིང་པོའི་
འོད་གསལ་དེ། །བསྐྱལ་བར་འབྲུལ་བས་སྒྲིབ་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
ཉི་མ་སྟིན་གྱིས་བསྒྲིབས་སོང་སྟམ་པ་ནི་རྒྱང་རིང་ཕྱི་ཚུལ་གྱི་མཐོང་སྒྲུང་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པ་
མ་གཏོགས། དོན་དངོས་སུ་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་འམ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟིན་གྱིས་སྒྲིབ་
ག་ལ་ཐུབ། ད་དུང་དེ་ལས་ཀྱང་མི་སྲིད་པ་ཞིག་ནི་སྒྲུང་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་
དྲངས་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་མུན་པ་སེལ་བའི་གཉེན་གཅིག་ཤུ་དེ། མུན་པས་བསྒྲིབས་མི་
སྲིད་པ་བཞིན་དུ། རང་སེམས་དག་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡེ་ནས་འོད་གསལ་བའི་སྟིང་པོར་
གྱུར་བ་དེ་ཉིད། བསྐྱལ་བ་ནས་བསྐྱལ་བའི་བར་རི་འདྲའི་ཡུན་རིང་གི་འབྲུལ་བ་སྟོང་
ན་ཡང་། འོད་གསལ་གྱི་སྟིང་པོ་ལ་འབྲུལ་བས་གོས་མ་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་སྟབས་
གྱིས། འོད་གསལ་གྱི་གཤིས་ལ་འབྲུལ་བ་ཞུགས་མ་སྟོང་ཞེས་པའོ། །དཔེ་

གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་མཁའ་རང་བཞིན་མདོག་དབྱིབས་ཚད་ལས་
འདས། །དཀར་ནག་སྤྲིན་གྱིས་གོས་པར་མི་འགྱུར་ལྟར། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
མདོག་དབྱིབས་ཚད་ལས་འདས། །དགེ་སྤྲིན་དཀར་ནག་ཚོས་གྱིས་གོས་མི་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་སྒྲུང་སྟོང་པ་གོ་འབྱེད་པའི་ཆ་ཕྱོགས་མཐས་
གཏུགས་པ་མེད་པ་འདི་ལ་རྣམ་མཁའ་ཞེས་སུ་བཏགས་ཤིང་། དེ་ལ་འདིའི་རང་
བཞིན་འདི་དང་འདི་འདྲའོ་ཞེས་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་རྒྱ་ཁྱོན་གྲངས་ཚད་གཅིག་གིས་ཀྱང་
གཞལ་མི་རུས་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་འདི་ལ་སྤྲིན་ཆར་དང་མེར་བ། ཐོག་འབྲུག་
སྒོག་གསུམ་འཇའ་འོད་གུར་ཁང་ལ་སོགས་པ། སྤྲིན་དཀར་ནག་མ་ཟད་ཅི་ཞིག་ཤར་
ཞིང་འབྲིགས་ཀྱང་རྣམ་མཁའ་ལ་རྩལ་ཆ་ཙམ་ཞིག་གོས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཡན་
གནོད་དང་དགའ་སྤྱད་ཀྱི་ཕྱེད་པ་བཞིན་དུ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་ཚོས་ཉིད་
འགྱུར་བ་མེད་པའི་འོད་གསལ་དེའི་གཤིས་ལ་དགེ་སྤྲིན་དཀར་ནག་གི་ཚོས་གང་གིས་
ཀྱང་གོས་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་དང་ཚྲོགས་པ་ཆེན་པོའི་ངོ་མཚར་བའི་གསང་ཚིག་
གམ་ངོ་མཚར་བའི་ཚིག་ཆེན་བདུན་རྣམ་བརྒྱད་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་ལས། སེམས་
ཅན་གྱི་བའི་སྒོག་བཅད་པ་དང་། སར་སྤྲིན་བཅུ་རྟག་ཏུ་སྤྱད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ལ་
ཁྱད་པར་རྩལ་ཙམ་མེད། དེ་ནི་རང་རིག་འགྱུར་མེད་སྤྱི་ཉིད་བྱལ་བའི་གནད་གྱིས་
ཡིན་ཞེས་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཤིས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ལམ་རང་
གནད་ཉམས་སུ་མ་བླངས་ན་མི་གྲོལ་བར་བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན་འོ་མ་མར་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་ཡང་། །མ་སྒྲོག་བར་དུ་མར་ནི་མི་འབྱུང་ལྟར། །འཕྲོ་ཀུན་བདེར་གཤེགས་
སྤིང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། །ཉམས་སུ་མ་བླངས་སེམས་ཅན་སངས་མ་རྒྱས། །འདི་
ཉིད་ཉམས་སུ་བླངས་ན་ཀུན་གྲོལ་ཏེ། །དབང་པོ་རྣམས་ལ་རྣེ་རྟལ་ཁྱད་པར་

མེད། །ཉམས་སྲུངས་ན་བསྐྱང་ཇི་ཡང་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་
ཅན་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་ཆོད། ཐམས་ཅད་སྤྱུ་ཡན་ཆད་ལ་གཞི་རྒྱུད་བདེ་གཤེགས་
སྟོང་པོས་ཏིལ་ལ་མར་གྱིས་བྱབ་པ་བཞིན་དུ་བྱབ་པས་ན། འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་པོ་འཆོང་བྱ་རུང་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དཔེར་ན་འོ་མ་མར་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་
དགྲོགས་ནས་འོ་མ་བསྐྱབས་པའི་བྱ་བ་དེ་མ་བརྒྱུད་ན་མར་མཛོན་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་འདྲ་
བར། འདིའི་རང་ལམ་ཉམས་སྲུངས་ན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་ནས་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་
ལས་ཐར་བ་ཡིན། དེ་ལ་ཆོ་འདིར་རིགས་ལམ་སྐྱུངས་པ་སྟོན་སོང་ལ་སོགས་པའི་
ཤེས་ཡོན་སྣ་རེ་ཙམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་བོ་རྣེས་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡང་མེད་པས།
ཉམས་སྲུངས་ན་སྒྲུབ་པའི་ཆོད་ལ་འཛོག་པའི་བ་ལང་ཇི་ཡིན་ཡང་དད་དང་དམ་ཚིག་མ་
འགྱུར་པར་ཚུལ་བཞིན་ལམ་འདིར་ཞུགས་ན་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །མཛོན་སྐྱུམ་
རང་སེམས་འོད་གསལ་དོན་རྟོགས་ན། །ཁ་བཤད་མཁས་པ་འདི་ལ་མི་དགོས་
ཏེ། །བྱ་རམ་རང་གི་ཁ་རུ་ཐོས་པའི་ཆོ། །བྱ་རམ་རོ་བཤད་མི་དགོས་ཇི་བཞིན་
ནོ། །འདི་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་རྒྱུ་ཡང་འབྱུལ། །ཐེག་དགའི་བཤད་པ་ཡོངས་ལ་
མཁས་གྱུར་ཀྱང་། །མ་མཐོང་རྒྱུད་གི་གཏམ་རྒྱུད་བཤད་པ་བཞིན། །སངས་
རྒྱུས་ས་ལ་གནམ་ས་བས་ཀྱང་རིང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲ་གཙན་འཛིན་གྱིས་
ཡུམ་བསྟོད་ལས། སྒྲ་བསམ་བཞེད་མེད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །མ་སྐྱེས་མ་
འགགས་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། །སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཡུལ་བ། །དུས་
གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་
ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ཀ་དོན་གཅིག་མིང་གི་ནམ་གངས། སྒྲ་བསམ་བཞེད་པ་བྲལ་
བའི་སོ་སོ་རང་རིག་གི་ཡེ་ཤེས། རང་སེམས་འོད་གསལ་གྱི་དོན་དེ་སྒྲ་བསམ་བཞེད་

པ་ལས་འདས་པས་ན། དོན་མ་རྟོགས་པར་ཁ་བཤད་མཁས་པ་ཡོད་ཀྱང་འདི་མི་ཤོད་
ལ། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་རང་སེམས་འོད་གསལ་གྱི་དོན་དེ་རྟོགས་ན་ཁ་བཤད་
མཁས་པ་འདི་ལ་མི་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན་བྱ་རམ་རང་གིས་ཐོས་ནས་རྩིས་ཆོག་ཞུ་བའི་གཞན་གྱིས་
དེའི་རོ་བོ་བཤད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདིའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་
མཐོང་ནས་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་མེད་ན། མིང་ལ་པར་ཏེ་མ་ཟད་ཡང་ཁྱེད་ཡིན་ཡང་
འབྲུལ་བ་ལས་འདའ་ཐུབ་མེད་པས་ན་ཐེག་པ་དགའའི་ཁ་བཤད་ཀྱི་བཤད་ཡམས་སྟོང་པ་ལ་
ཅི་ཙམ་མཁས་ཀྱང་མ་མཐོང་རྒྱུ་གི་གཏམ་རྒྱུ་དུ། དངོས་མཐོང་མ་ཡིན་པར་ཐོས་
དོན་ཙམ་ཡིན། ཐོས་པའི་དོན་བསྐྱར་སྒྲོལ་བྱེད་པ་ནི་ཁ་བའི་འོག་གི་ཅ་ལག་འབའ་
འབྱར་ལ་ཆོད་འཛིག་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མོང་བས་ཕྱོགས་འཛོལ་བ་ལྟ་བུ་ལས་མ་
འདས་པས་ན་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པ་ལ་ད་དུང་གནམ་ས་ལྟ་བུའི་བར་ཐག་ཡོད་པའི་ཞེས་པ་
དང་། ཡང་དག་རང་སེམས་འོད་གསལ་མ་རྟོགས་ན། །བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཚུལ་
སྒྲིམས་བསྐྱུངས་པ་དང་། །ཡུན་རིང་བར་དུ་བཟོད་པ་བསྐྱོམས་བྱས་
ཀྱང་། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་ནས་མི་འཕགས་པས། །དེའི་ཕྱིར་
འབད་པས་སེམས་ཀྱི་རྩད་གཅོད་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་སེམས་འོད་
གསལ་དོན་གྱི་བཞུགས་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་ཉིད་དུ་
མ་རྟོགས་ཤིང་སེམས་ཉིད་ཆོས་སྒྱུའི་རང་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་མེད་ན། དེ་ལས་
གཞན་པའི་སྒྱུན་ཚུལ་བཟོད་བཙུན་ལ་སོགས་པ་ཇི་འདྲའི་ཡུན་རིང་དུས་བསྐྱལ་བའི་བར་
དུ་འབད་ཀྱང་དཔུས་མོང་ཁྱེད་ཀྱིས་ལམ་གོ་ཨོ་ཆོད་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ཁམས་
གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་ནས་གོ་མ་གང་མི་འཕགས། དེ་འདྲའི་རིགས་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཤིག་ལས་འདའ་མེད། རང་སེམས་དོན་གྱི་

གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ན། རྟོགས་ཆེན་སྐད་ཅིག་
གིས་འདུམ་ཏེ་འཁོར་བའི་གནས་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན།
འབད་པ་ཆེན་པོས་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་ས་མ་ལོར་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་འདི་ཡིན་
པས་དེ་ལ་འབད་པ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །ཕྱི་རབས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ལ་གདམས་པ་
གནང་བ་དང་བཅས་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་གྱིས་སེམས་ཀྱི་རྩད་བཅད་དང་མཚོང་བཅལ་
བའི་བྲིད་རིམ་སོང་ནས། རོ་སྟོང་དངོས་གཞི་ཐུན་མོང་གི་སྟོན་འགྲོ་སེམས་ཀྱི་བྱུང་
གནས་འགྲོ་གསུམ་འཆོལ་བ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། ཨེ་མ་རྟོ། དཔལ་སྐལ་ལྷན་བུ་
མཆོག་ཀུན་གྱིས་ཉོན། །རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྩད་བཅད་མཚོང་ན། །དགོ་སྦྱོར་གང་
བྱས་གནད་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། །དཔེར་ན་འཕེན་ནི་དུང་དུ་བཞག་ནས་ཀྱང་། །མདའ་
ནི་ཐག་རིང་ཕྱོགས་སུ་འཕེན་དང་མཚུངས། །རྒྱན་མ་རང་གི་བྱིམ་དུ་བཞག་ནས་
ཀྱང་། །རྩད་གཅོད་དཔག་པོ་ཕྱི་དུ་བྱེད་དང་མཚུངས། །འདྲེ་ནི་ཤར་སྒྲིའི་ཕྱོགས་སུ་
བཞག་ནས་ཀྱང་། །མྱུང་ནི་རུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་དང་མཚུངས། །དབུལ་པོའི་
སྟེང་དོག་སེར་དུ་མ་ཤེས་པར། །གཞན་ནས་སྟོང་མོ་བྱེད་པའི་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་
རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྩད་བཅད་རྣམས། །འདི་བཞིན་ཆོད་ཅིག་སྐལ་ལྷན་སྟེང་གི་
བྲུ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་འཆོལ་གྱི་ཕྱོགས་བསྟན་པ་སྟེ། མདོ་ལམ་
ནས་བསྐལ་བ་གངས་མེད་མང་པོའི་སྤྱངས་པ་དགོས་པ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར། རྒྱགས་
མཚན་བཅས་ཀྱི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཡུན་རིང་མི་ཆོའལ་འེར་གནད་དུ་བསྟུན་ནས་
འཕྲོང་པར་བྱ་རྒྱུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད། རྟོགས་ཆེན་གྱི་ལམ་ནས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་རོ་
འཕྲོད་པ་ཅོམ་གྱིས་གནས་ལུགས་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ལ་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་
གནད་གསང་ཤེས་དང་མི་ཤེས་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེའི་གནད་ཀྱི་གསང་དེ་མ་ཤེས་ན་

འཕྲུལ་འཁོར་ཨ་མའི་གནད་གསང་མ་ཤེས་པར་ཡན་ལག་གི་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་གཙོ་བོ་
ཡིན་སྒྲུང་ཤར་བ་དང་འབྲ་བར། མགོ་འཁོར་ནས་དགེ་སྦྱོར་གང་བྱས་གནད་དུ་མི་
འགོ་བའི་འབེན་ཐག་ཉེར་བཞག་ནས་མདའ་ཐག་རིང་ལ་འཕངས་པ་དང་། རྒྱལ་མ་
རང་བྱིས་ལ་བཞག་ནས་ཅུད་གཙོད་ཕྱི་ཚོར་བྱས་པ་དང་། འདྲེ་ཤར་ཕྱོགས་བཞག་
ནས་སྤྱད་ལུབ་ཏུ་འཕངས་པ་དང་འབྲ་བར་གནད་ཐོག་ཏུ་མི་འགོ་བ་ཡིན། རང་ལ་ཡོད་
པའི་སེམས་ཉིད་ཆོས་སྤྱི་ངོ་བོ་རང་གི་སེམས་འདིའི་སྤྱིང་ནས་ཅུད་ཅིག་ཆོད་དང་རྟེན་སྒྲོ་
ཆེན་པོ་ཞིག་དེ་ན་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དབུལ་བོ་ཆོད་གི་སྤྱིད་དོ་དེ་གསེར་ཁོ་ན་ཡིན་པ་མ་
ཤེས་པར་ཆོ་གཅིག་ལ་དབུལ་བོའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་མ་ཐར་བ་དེ། ཤེས་མ་ཐག་ཏུ་
དབུལ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཕྱག་པོར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དངོས་སུ་སྤངས་ནས་ལོངས་སུ་
སྤྱད་ན་འབྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་འབྲ་བར། སེམས་ལས་སངས་རྒྱུ་རྟེན་
དུས་སྐྱབས་གནས་གཞན་དུ་འཛོལ་མ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ན་ཆེན་དང་དེ་ན་རྒྱུང་མ་ནོར་
བར་འདི་བཞིན་དུ་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གདམས་པའི་ཉིང་ཁུ་བསྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་ཅུད་
བརྒྱུད་ཆོད་ཅེས་པའོ། །བྱུང་གནས་འགོ་གསུམ་འཛོལ་ལུགས་དངོས་ནི། **སེམས་**
ཞེས་བྱ་བའི་རིག་རིག་འབྱུང་བྱུ་པོ། །བདས་ན་མི་བྱིན་ཡལ་ཡལ་བན་བུན་
པོ། །བཞག་ན་མི་སྤྲོད་རྩྱུབ་རྩྱུབ་ཡེར་ཡེར་པོ། །འདི་ཞེས་མཆོན་མེད་སྤྱོད་པ་ཕྱུང་
ཆད་པོ། །བདེ་སྤྱག་སྤྱ་ཆོགས་སྤྱོད་མཁའ་རང་གི་སེམས། །དང་པོ་འདི་ནི་བྱུང་
ས་གང་ནས་བྱུང་། །ཕྱི་ཡི་སྤྱང་བ་རི་བྲག་རྩྱུ་ཤིང་དང་། །ནམ་མཁའི་རྩྱང་སོགས་
རྟེན་བཅས་རྟེན་མེད་པ། །གང་ལས་བྱུང་ངམ་འདྲི་ཞིང་ཅུད་བརྒྱུད་ཆོད་། །ཡང་ན་
པ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁུ་ཁྲག་ལས། །བྱུང་ངམ་སྐྱམ་ན་ངི་ལྟར་བྱུང་རྩྱུབ་དཔྱེད་། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། སེམས་ཞེས་པ་མེད་ཅམ་ཡོད་ཅམ་སྤྱང་ཅམ་ལས་གཞི་མེད་ཡིན་པའི་

སེམས། ཡུལ་རིག་པར་བྱེད་ཅིང་རྣམ་རྟོག་འདྲ་དང་མི་འདྲ་འབྱུང་བའི་འབྱུང་བ་ཀྱི་
ཤེས་པ། རྗེས་དེད་ནས་བདས་ན་ཟིན་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་བཞག་བཞག་ན་བཞག་ས་
ལ་མི་འདུག་པ། འཆབ་འཆུབ་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲུ་མང་པོ་ཅན་འདི་མི་དྲན་བསམ་རྒྱུ་མེད་པ།
འདི་བཟུང་ནས་འདི་རེད་ཟེར་ནས་སྟོན་དགོས་ན་སྟོང་པ་ཕྱུང་ཆད་བཟུང་ས་འཛིན་ས་ཞིག་
མེད་པ་འདྲ་བ། ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འཁོར་བའི་གནས་འདི་ནས་བདེ་སྤྱད་
བར་མ་སྒྲུ་ཆོག་མཁའ་ཀྱི་སེམས་འདི། དོན་དངོས་སུ་ཡོད་པར་འདུག་གམ་
མེད་པར་འདུག་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མི་གསོན་པོ་དེ་བཅའ་པོ་ས་རྗེ་ཤིང་གསུམ་དང་མི་
འདྲ་བ་གང་གིས་ཡིན། ཡོད་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་པོ་གང་ནས་བྱུང་འདུག་བར་དུ་
གང་ན་གནས་པ་ཡིན། ཐམས་གང་དུ་སོང་བ་བརྟག་ན། དང་པོ་ཕྱིའི་ས་རྗེ་རི་
བྲག་རྒྱུ་ཤིང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གང་ལས་ཀྱང་འདི་བྱུང་ཚུལ་སྟོན་རྒྱུ་མེད་
པ་དང་། རང་པ་མའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་ལུས་བསྐྱེད་ཀྱང་སེམས་འདི་ལྟར་བྱུང་ངོ་སྟམ་པ་
དང་རྟོག་རྒྱུ་ཨོ་ཡོད་ཞིབ་ཏུ་སྟོན་ལ་རྟོག་ཅིང་དཔྱེད་པར་གྱིས་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་
དཔྱུད་པས་བྱུང་ས་མ་རྟོག་ཆོ། །བར་དུ་ད་ལྟར་ལུས་སྟོང་སྟངས་དང་། །དབང་པོ་
དོན་སྟོང་ལ་སོགས་གང་ལ་གནས། །སྟོང་ལ་གནས་ན་མགོ་མཐུག་གང་ན་
གནས། །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཇི་ལྟར་འདུག་ །ཅེས་གསུངས་ན།
དེ་ལྟར་བྱུང་ས་མ་རྟོག་ཀྱང་ད་དུང་མེད་ཅེས་ཟེར་ཐག་མི་ཆོད་པ་འདི། བར་དུ་གནས་
ས་རང་ལུས་འདི་ལ་ངེས་པར་ཡོད་ངེས་སོ་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་མགོ་ལུས་སྟོང་སྟངས་བར་
གསུམ་དབང་པོ་ལྟ་དང་། དོན་ལྟ་སྟོང་དུག་གང་ལ་གནས། དེ་ལས་སྟོང་ལ་
ལོས་གནས་སྟམ་ན། སྟོང་གི་སྟོང་སྟངས་བར་གསུམ་ཕྱི་ནང་གང་ན་གནས་འདུག་
དེང་སང་ལྟ་དུ་པ་ལ་གནས་སོ་བསམ་མཁའ་མང་རྒྱུ་རེད། འོན་ན་ལྟ་དུ་ཆོ་དུ་བགོས་

ན་གང་གི་ཕྱོགས་ན་ཡོད་འདུག །གལ་ཏེ་གནས་ས་རིག་དུས་གནས་མཐའ་ཆེད་སོང་
 བ་ཡིན་པས། དེའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་འང་བཤད་དུ་ཡོད་པར་
 གྱིས་ཞེས་པའོ། །ལེགས་པར་དཔྱད་ལ་གནས་ས་མ་ཆེད་ཆོ། །ཐམས་འགྲོ་དུས་
 ཡུལ་གྱི་དབང་པོའི་སྒོ། །གང་ནས་འགྲོ་དང་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་རྣམས་སུ། །ཡུང་ཙམ་
 ཉིད་ལ་སླེབ་པའི་དུས་དེ་རུ། །ལུས་ཀྱིས་ཕྱིན་ནམ་སེམས་ཉིད་ཁོ་ནས་
 ཕྱིན། །ལུས་སེམས་ཚོགས་པས་ཕྱིན་སོགས་ཅུད་བཅར་ཆོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
 དང་པོ་བྱུང་ས་མ་ཆེད་ཅིང་བར་དུ་གནས་ས་འང་མ་ཆེད་ན། ཐམས་འདིར་བྱད་སོང་
 ཟེར་རྒྱ་ཞིག་ཀྱང་ཆེད་དཀའ་ཡང་། སེམས་ཡུལ་ཐོག་ལ་འཕྲོས་སོ་སྒྲུལ་པའི་ཤེས་པ་
 དེ་ཡུལ་གྱི་ཐོག་གང་ལ། དབང་པོའི་སྒོ་གང་ནས། རྩལ་ཇི་ལྟར་བྱད་སོང་བ་དང་།
 ཡུལ་ཐོག་ལ་སོང་དུས་ལུས་པོ་སོང་ངམ་སེམས་ཁོ་རང་རྒྱུད་བ་སོང་། དེ་མིན་ལུས་
 སེམས་གཉིས་ཀ་ཚོགས་བཞིན་བྱད་སོང་སོགས་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་ཅེས་པའོ། །དེ་ཡང་
 ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་སྒྲེབ་པའི་ཆོ། །དང་པོ་གང་ནས་སྐྱེས་དང་ད་ལྟའི་དུས། །གང་
 ལ་གནས་དང་མདོག་དབྱིབས་ཨི་འདུག་ལྟོས། །ཐམས་འད་སར་ཞིན་ས་ཡལ་བའི་
 ཆོ། །གང་དུ་ཡལ་ནས་འགྲོ་སོགས་ཅུད་བཅར་ཆོད། །འཆི་བའི་ཆོན་ཇི་ལྟར་བྱས་
 བས་འགྲོ། །ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ལ་སྒྲེབ་འཆི་འགྲོ་འོང་དང་། །དངོས་བཟུང་བྲལ་བའི་
 སྟོང་སངས་བརྗོད་མེད་དུ། །ངེས་པར་གཏན་ལ་མ་ཐེབས་བར་དུ་དཔྱད། །ཅེས་
 གསུངས་ཏེ། བྱད་པར་དུ་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་དཔག་པོ་འཆར་བ་དོ་བའི་ཆོན།
 དེ་བཙལ་བར་སྒྲུའམ། དེ་དུས་དང་པོར་གང་ནས་བྱུང་སོང་། ད་ལྟར་གང་ན་
 གནས་ཡོད་འདུག ཡོད་ན་མདོག་དབྱིབས་ཇི་འདྲ་ཞིག་རེད། བྱད་པར་དུ་ཐམས་
 ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་རང་ཞི་ལ་ཡལ་འགྲོ་བའི་དུས་སུ་གང་ལ་ཇི་ལྟར་ཡལ་སོང་།

ཡང་སྒོམ་གྱི་བའི་དུས་སུ་སེམས་དེ་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་གང་ལ་བུད་འགྲོ་བ་རེད་འདུག་
སོགས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པ་གྱིས་ཤིག་ཐམས་འདི་རྟོག་བྱུང་ཟེར་རྒྱུ་མེད་པ་
ཞིག་ཏུ་གྱུར་སོང་བ་ཡིན་ན། ད་ཅུང་དཔེ་མི་ཆོག་པར་ཟེར་རྒྱུ་མ་རྟོག་ཟེར་ཐག་མི་ཆོད་
པ་དེའི་ངོ་བོ་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་འདུག་སྟེ་འཆི་འགྲོ་འོང་ཐམས་ཅད་འདི་རེད་ཟེར་རྒྱུ་མེད་
པའི་སྟོང་མངས་བརྟེན་མེད་དུ་ཐག་ཆོད་པའི་ཆོད་ལུགས་འདི་ལྟར་རེད་ཟེར་རྒྱུ་ཞིག་གཏན་
ལ་ཡང་དག་པར་མ་ཐེབས་ཀྱི་བར་དུ་དབྱེད་པར་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པའོ། །གཞན་གྱི་
དཔེ་དང་ཁ་བཤད་སྐྱམ་པོ་ཡིས། །སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བས་མི་ཡན་ཏེ། །དཔེར་
ན་སྟག་ཡོད་ཟེར་བའི་ས་ཆ་རུ། །གཞན་གྱིས་སྟག་ནི་མེད་པར་བརྟེན་ན་
ཡང་། །རང་ཉིད་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་སྟེབས། །ཡིད་གཉིས་ཐེཛོམ་བེཛ་བེཛ་བཞིན་
ནོ། །རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས། །ཞིབ་ཏུ་བཅད་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་
པའི་ཆོ། །དཔེར་ན་སྟག་ཡོད་ཟེར་བའི་ལུང་པ་དེར། །རང་ཉིད་སོང་ནས་ཐུ་མདོ་
ཐམས་ཅད་དུ། །སྟག་ནི་ཨེ་ཡོད་ཅད་བདར་བཅད་གྱུར་ན། །མ་རྟོག་ཆོན་རང་
ཉིད་ཡིད་ཆེས་ཏེ། །ཕྱིན་ཆད་ས་དེར་སྟག་ཡོད་སྟམ་པ་ཡི། །ཡིད་གཉིས་ཐེཛོམ་
མེད་པ་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །འདི་ལྟར་བྱས་ནས་སེམས་ཀྱི་བྱུང་
གནས་འགྲོ་གསུམ་བཙལ་འོང་དུས། །སེམས་འདི་ལྟར་བྱུང་སྟེ་འདི་ལ་བུད་སོང་ཞེས་
པ་ཞིག་སྟོན་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། །མེད་པའི་ཡལ་ས་ཡལ་ཁོངས་ཀྱང་བཤད་རྒྱུ་མ་རྟོག་དུས་
གཞན་གྱི་ཁ་ལ་ཉན་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་རེད་ཅེས་པས་མི་འོང་བ་ནི། །དཔེར་ན་གཞན་
གྱིས་ག་ཤེད་ཅིག་ན་སྟག་མི་གཟན་ཡོད་འདུག་ངས་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྐྱུས་ཀྱང་ཨེ་བདེན་ཅི་
ཤེས། །ཡང་གཅིག་གིས་མི་འདུག་མེད་པ་ངས་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན་དེ་ཡང་ཨེ་བདེན་ཅི་
ཤེས། །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་གང་ཡིན་རང་གིས་མཐོང་ན་ཡིད་ཆེས་པ་དང་འདྲ་བར་

སེམས་ཀྱི་བྱུང་གནས་འགྲོ་གསུམ་རང་གིས་ཅུང་བརྟེན་ཅེས་གསུངས་པའོ། །དེ་
རིང་གི་ཆོས་བྲིད་དང་པོ་འདི། ཡིད་གཉིས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སའི་མཚམས་སུ་བཞག་ནས། དེ་རིང་ཕྱི་རྫོང་དང་སངས་ཉིན་གྱི་ཐུན་ཐམས་ཅད་
ལ་བྲིད་རྣམ་པས་རང་རང་གང་མོས་ཀྱིས་ཆ་དབེན་ས་རི་ཡི་ངོས། ཤིང་གི་བསིལ་
གྲིབ། ཁང་བའི་བྱ་འདབ། རྒྱུང་ཁའི་དྲི་བྱར་ལ་སོགས་པ་རང་གང་བདེའི་ས་ལ་
སོང་ནས། སེམས་ཀྱི་བྱུང་གནས་འགྲོ་གསུམ་ཆོམ་ལ་ཤོག ཡོད་ན་ཡོད་ལུགས་
འདི་ལྟར་རེད། མེད་ན་མེད་བྱུངས་འདི་ལྟར་ཡིན་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་རྒྱེད་དགོས་པ་ཡིན།
དེ་ཡང་རང་གིས་ངེས་པ་ཞིག་རྒྱེད་དགོས་པ་ལས་གཞན་ཟེར་རྒྱུ་བཞིན་ཁོ་རྒྱེད་ཀྱིས་ཅི་ལྟར་
ཟེར་རྒྱ་ཡིན་ངས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཟེར་དགོས་ཞེས་པས་མི་འོང་། སྒར་གོང་ནས་བཤད་པ་
སྟེ། ཆོས་བཤད་བྱུང་། ཐོབ་བྱུང་། དུས་ཚོད་ཀྱང་ཡུན་རིང་ཞིག་འགོར་མ་
སོང་། ཡུན་རྒྱུང་སོང་། ངས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་གནད་ཆེན་འདི་ཚོ་དང་དེ་ཚོ་
བསྐྱབ་རྒྱུ་ལ་དལ་འགོར་བྱས་མ་བྱུང་། བཟང་བྱུང་སྟམ་ནས་ཐོབ་ཡིག་ཅིག་བསགས་
ཏེ་བརྒྱགས་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི། གལ་འགག་ཆེ་བའི་ཉི་མ་ཞིག་ཐོན་དུས་དོན་གྱི་ཐོབ་
རྟགས་དང་། ཉམས་མྱོང་གི་ལག་རྒྱུ་ཤིག་མེད་ན་མིང་གི་ཐོབ་ཡིག་ཤོག་ཐོག་གི་རི་
མོ་ཡིས་གོ་མི་ཆོད། ཆོས་ཐོས་པ་མང་ལ་སྟོམ་པ་ཉུང་བ་དེ་ཆོས་བྲེད་ལ་འགྲོ་བྱེད་གྱི་
རྒྱ་དངོས་ཡིན་པ་དེས་ན་ཆོས་མ་བཤད་ན་མ་བཤད་པ་དང་། མ་ཞུས་ན་མ་ཞུས་པ་
ལས་འཆད་ཉན་ཞིག་གི་དབུ་ཞིག་འཛིན་ནས་བཟུང་སྟེ་རྩལ་དང་མཐུན་པ་ཆོད་དང་ལྡན་པ་
ཞིག་མ་ཐོན་བར་དུ་ཨོ་ཐོན་མི་ཐོན་བལྟ་དགོས། བྲིད་ཞེས་པའི་དོན་ནི། མོང་བའི་
ལག་མགོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐོན་དགོས་སའི་ས་ལ་མ་ཐོན་གྱི་བར་དུ་ལམ་བྲིད་བྱེད་པ་འདྲ་བ་
ཞིག་ལ་བྲིད་ཟེར་བ་ཡིན། བྲིད་ལ་བྲིད་སྐྱུང་བྱེད་དགོས། བྱིས་པ་ལ་གོམ་པ་ལེན་

ལུགས་བསྐྱབ་པའི་སྒྲུབ་སུ། མི་ཆེན་གྱིས་ལག་མགོ་ནས་འཐེན་ཏེ་ཡར་སྤྱོད་དགོས་
ཤིང་གིས་པ་རང་གིས་ཀྱང་གོམ་པ་ཨེ་ཆོས་བལྟ་དགོས་པ་ལྟར། བྲིད་བཤད་དུས་གོ་
ལོ་ཐོས་ལོ་རྒྱུང་བས་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་མ་རེད། ཆོག་ཐོག་གི་ཡིག་འབྲུའི་གོ་དོན་
ཅམ་རེ་སུ་ཡིན་ཡང་ཁྲོལ་བ་ཡིན། བསམ་དོན་སྒྲོམ་པའི་གནད་ལ་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་
ལ་བྲིད་སྦྱང་ཟེར་བས། ངས་རྫོགས་ཆེན་བཤད་དུས་མཚན་ཉིད་ཐོག་པའི་དཔེ་བྲིད་
བྱེད་སྒྲུངས་གྱིས་སྦྱར་སྦྱང་གི་དཔྱད་སྲོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མིན། ཡིད་དཔྱེད་སེམས་ཀྱི་
སྒྲོམ་པས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡུལ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་ཡང་། བྱ་ལོང་ནམ་མཁའི་མཐའ་
ལ་ཐོན་དུ་མེད་པར་གཤེག་ཅུལ་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། སྒྲོམ་པའི་མཐའ་སྒྲོམ་མེད་
དང་། བརྗོད་པའི་མཐའ་བརྗོད་མེད། དམིགས་བསམ་གྱི་མཐའ་དེ་དམིགས་མེད་
དུ་སྦྱར་སྒྲུངས་ལ་སྦྱོང་དགོས་པས། ཐོག་མར་འདུག་སྒྲུངས་ནས་མགོ་བཟུང་སྟེ།
ཤེས་རུང་མ་ཤེས་རུང་། ཅི་སྒྲོམ་འདི་སྒྲོམ་ཡོད་རུང་མེད་རུང་། རང་སེམས་
དབང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྒྲོམ་དགོས། སྒྲོམ་གྱི་ཐོག་མར་སྒྲོམ་མཁན་བཙལ་དགོས།
དེ་རིང་སྒྲོམ་མཁན་འཛོལ་བའི་བྲིད་སྦྱང་ཡིན། དེ་རིང་སེམས་ཀྱི་བྱུང་གནས་འགོ་
གསུམ་བཙལ་བའི་སྒྲུབ་འདིར། ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འབྲུལ་བའི་སེམས་དེ་
ཅི་འབྲུཞིག་རེད་འདུག མ་འབྲུལ་སེམས་དོན་གྱི་གནད་ལ་ལྟ་མཁན་དེ་སུ་རེད།
གང་ན་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ཡོད་འདུག སྒྲོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཁ་ནང་ལ་མ་འཁོར་
པར་སྦྱིལ་འཁོར་ཏེ། སྦྱིའི་ཡུལ་སྤྱང་གི་ལྟ་དུ་མོ་པར་བལྟས་རྒྱུ་གི་ཆོས་བརྒྱལ་
བལྟས་པ་ཡིན་པས། ད་ནི་ལྟ་མ་སྦྱོང་བའི་ནང་གི་རང་སེམས་ལ་རྩྱུར་བསྒྲོར་ཏེ།
རྩྱུར་བལྟས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་པོ་དེ་རིག་དགོས་པ་ཡིན། དེང་སང་འཇིག་རྟེན་
ཐོག་གི་ཆོན་རིག་པས་སྦྱི་རྩྱལ་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཅུང་ཟད་སྤྱི་བའི་བར་དུ་བཟླ་

ཞིབ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། རང་ཚུལ་ཤེས་པའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབབས་པ་དང་།
ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཐད་ནས་ལེ་རིམ་དང་པོའི་སློབ་རྒྱུད་གི་སྤྱད་ས་འབྲས་ཙམ་
ལ་ཡང་ཐོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེ་ལ་ཐུག་དུས་ལྷོག་གྱུར་སེམས་ཀྱི་གསང་བ་ཟེར་ནས་
ཚོག་མཚམས་འཛོག་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས། དེའི་ཡན་ལ་ཐོན་ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་
མ་ཐོན་པ་དེ་ཅི་ཞིག་རེད་ཟེར་ན། ཡེ་གསང་ཐབས་ཀྱིས་ཚོད་པའི་ས་མཚམས་བརྒྱལ་
མ་རུས་པས་རེད། དེས་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་ཚན་རིག་གིས་ཞིབ་འཇུག་མ་
རུས་པ། ཤར་རྒྱུ་མགོ་མེར་མགོ་ནག་གི་མི་ཡིས་འཕྲུལ་ཆས་སྒྲ་ཚོགས་བཅད་སྤྱད་
ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་ནང་རང་སེམས་འཁོར་འདས་བདེ་སྤྱག་གི་ཅུ་བ་འདིའི་གནད་གསང་
ཏོགས་ཐབས་དང་། སྤར་གངས་ལྗོངས་ས་མཐོའི་ཐོག་འདི་ནས་རི་ཕུག་དང་བྲག་ཁྲུང་
ནས་སྐྱ་སེན་མ་གཏོགས་ལུལ་དུ་མི་ལྷག་པར་འཇའ་ལུས་འོད་སྐྱར་གྲོལ་བ་དེ་དག
གདོས་བཅས་འབྱུང་བའི་སྤྱི་གས་མ་དེ་དྲངས་མ་འོད་དུ་གྱུར་དུས། སྤར་ཡོད་རྣམ་
ཤེས་ཚོགས་དུག་གི་འབྱུར་བ་དང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་རིམ་བྱུང་ནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་
གྱུར་པ་དང་། ལུས་འདི་ནི་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱལ་ཕྱན་ཚོགས་པ་ཞིག་ཏེ། དེ་ཡང་འབྱུ་
སྤོན་ཕྱ་མའི་གོང་ཁྱེར་ཞིག་ཡིན་པའི་ར་སྤྱོད་ཙམ་དེང་དུས་ཀྱི་གསེ་རིག་པ་ཚོས་ཀྱང་ཐུབ་
ན་ཡང་། འཇའ་ལུས་འོད་ལ་དངས་ནས་ཁྱུད་པར་འཕྲོ་ཆེན་གྱི་སྐྱུ་ལ་གཤེགས་དུས་
ལུས་ཀྱི་སྤོན་བུ་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་སྤྱང་གཞན་སྤྱང་གིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་མང་པོ་
ཞིག་འབྱུལ་སྤྱང་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་གནད་གསང་དེ་གང་
ལ་ཐུག་འདུག ལྷ་ཡོད་སྐྱབས་ལྷ་ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་དང་། ལྷ་མེད་སྐྱབས་ལྷ་མེད་
པར་བརྗོད་ཀྱང་བླ་ལ་ཤེས་བྱའི་མཐའ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་རང་སེམས་གཅིག་ཤུའི་སྟེང་ནས་
ཉལ་སའི་ནང་འདུག་བཞིན་དུ་ཐག་བཅད་དགོས་པ་ཡིན། བྱིད་སྤྱང་ཞག་བརྒྱའི་

སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་བྱུང་གནས་འགྲོ་གསུམ་བཙལ་རྒྱ་རྒྱུང་བ་ལ་བདུན་སྟག་འགའ་རེ་
 དགོས་པ་ཡིན་ཡང་། ད་རེས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་བྱུང་བྱུང་འདི་ལ་སྤྱི་ཤོད་མཉམ་བཞི་ལས་དུས་
 ཚོད་ཀྱིས་མི་འདད་བ་རེད། སྟོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་ཚང་མ་ལ་ད་རེས་ཀྱི་བྱུང་བྱུང་
 བྱུང་འདི་ཡིས་སྤྱི་ཤོད་ཀྱི་བོགས་འདི་སྟོན་བྱུང་བསམ་པ་ཞིག་དང་། སྟོན་འདི་བརྒྱབ་
 བྱུང་བསམ་རྒྱ་ཞིག་ཨེ་ཡོད་མི་ཤེས་ཀྱང་། ཕྱིན་ཆད་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་སྟོན་ཚོད་ཟེར་
 བའི་མཛུབ་སྟོན་རི་སྟོན་ཀྱི་འགྲོ་ཕྱོགས་ཤིག་བསྟན་པ་ཡིན། དེའང་གཅིག་ཡིན་ན་
 དུས་ཚོད་བྱུང་ཡང་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཕྱིན་རྒྱལ་ཀྱིས་དུས་རྒྱུན་རང་གཅིག་པུའི་
 ཉམས་ལེན་དང་འདྲ་རྒྱ་མ་རེད་སྟེ། ས་ཆ་འདི་ལ་མཚོན་ན་སྤྱི་ཤོད་ཀྱི་སྟོན་
 སྟོན་ལྟར་རྟོག་རྟོག་ཞེས། ཞབས་དཀར་ཚོགས་དུག་རང་གོ་ལ། དགུ་རོང་སྟོན་ཚོགས་རང་
 གོ་ལ་ལ་སོགས་པས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་གསུངས་ཤིང་གྲུབ་པའི་ཞབས་རྟོགས་དང་
 ཕྱག་རྟོགས་བཀོད་ས་ཡིན་པས། ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཕ་ཕོག་གསར་བ་རྟོག་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་
 མཛད་ཆོག་པ་ཡིན། འུ་བུའི་ཚོས་ཀྱིས་འདི་ལ་སྟོན་འཆར་ལྟར་དུ་བྱས་ན་ད་དུང་ཉི་མ་
 ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། གཞན་དབང་སྟབས་བསྟུན་མ་བྱས་ཐབས་མེད་ཡིན་པས་
 བ། ཡུལ་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བྲིམས་དང་ས་ཆ་སོ་སོའི་སྟེར་བྲིམས་ཀྱི་དབང་གིས་གལ་ཏེ་
 དུས་ཚོད་རིང་དྲགས་སོང་བ་སོགས་བཤད་ཡོང་ན་འདྲ་གནད་འགག་མི་ཆེ་སྟེ་བྲིམས་ཚོད་
 ཙམ་ཞིག་ཀྱིས་བྱུང་དང་བཅས་པ་གྲུབ་སོང་ན་ཡང་ཚོས་ཚོན་གཅིག་ཆ་ཚང་སོང་བ་རེད།
 གང་ལྟར་ཀྱིས་རྒྱུང་གཅིག་ཙམ་ལས་མ་སོང་ན་ཡང་གཅིག་པོ་དེ་མགོ་སྤྱི་ཚང་བ་ཞིག་བྱེད་
 དགོས། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་མི་སྣ་འདི་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་ཚོས་ཕྱིར་དཀར་
 བྱུང་མཛད་ནས་ཆེད་གཏད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཕེབས་ཡོང་ན། སྟེ་སྟེ་དུ་ཉིན་ཉིན་མི་
 འཛོམས་གི ཏྲ་པག་དཀར་ཉིན་ཉིན་མི་རྒྱུག་གི འདི་ཡང་མ་མཐོང་ཕྱི་རབས་ཀྱི་

གྲོགས་པོ་ཚོར་བཞག་པའི་བྱུང་རིམ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཚན་རྟགས། སྤར་མེད་ཀྱི་སྤང་
བརྟན་གསར་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན། རོན་དངོས་སུ་ད་ལྟ་ལ་མཚོན་ན་ཆོས་
རྫོགས་ཆེན་བཤད་པའི་སྤྲ་མ་ཚུལ་ལྟར་ཞིག་གི་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ལྟ་ཅི། སྤོབ་མ་སྤོང་
ལྟར་ཞིག་གི་རྒྱ་ཚད་ཀྱང་ཆང་དཀའ་ཡང་། ཆོས་བརྒྱད་འདི་ལ་བསྐྱོས་ཤིང་དམ་པ་
གོང་མས་ཐུགས་གཏད་པ་དང་། དུས་འདིའི་ཆོས་རྒྱུན་མཐུན་པའི་ལས་ཁུར་རང་
ལུགས་ཀྱིས་ཐོག་ལ་བབས་པ་ཡིན་སྟེ། བཟོ་མ་ཤེས་བཟོ་བོའི་བཟོ་སྐྱེད་སྤྱད་སྤྱོད་
མགར་མ་ཤེས་མགར་བའི་འདུག་སྤངས་ཤིག་བྱེད་དགོས་སེད་བ་ཡིན། དེའང་
དགོས་དོན་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་སོ་སོ་ལ་སྤར་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་རེ་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་ཐབས་ཐོན་
རྒྱུ་དེ་གནད་རེད། དེས་ན་རང་རོགས་ཆང་མས་ཆོས་འདི་དང་འཕྲད་པར་དཀའ་བ་
དང་། འཕྲད་དུས་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་རེ་མ་ཟིན་ན་སྤྱིར་དལ་འབྱོར་སྤོང་ལོག་
སྐྱོས་གྲུལ་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་བགོས་སྐྱུ་ཆད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། གང་ཟག་རང་གི་སྤྱིར་
དོན། བསྟན་པ་སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་དོན། འིན་ཆེན་པ་མའི་འིན་ལན། མ་སེམས་ཅན་
ཀྱི་འགྲོ་དོན། གནད་བརྒྱ་གཅིག་འདུས་འདི་ལ་ཆང་བའི་ཐུགས་བསམ་བཞེས་སྤྱོད་གས་
ཀྱི་གནད་རོ་མ་མི་འཚོར་བའི་ཐུགས་གསེའི་དྲན་སྐྱུ་ཞུས་པ་དང་བཅས་ཏེ། དེ་ལྟར་
ཆོས་འཆད་ཉན་བྱས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་འདིས་མཚོན་ཏེ། རང་གཞན་གྱིས་དུས་
གསུམ་བསགས་པའི་དགོ་རྩ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཤིང་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུས་པའི་
མཐུས། ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་གས་དུས་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་
དར་ཞིང་རྒྱས། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་བྱ་དམ་པ་གང་ན་སུ་བཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོ་ཞབས་
པད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན། དགོ་འདུན་འདུས་པའི་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཐུགས་མཐུན་བྲིམས་
གཙང་བསྐབ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

ཀུན་བདེ་སྤྱིད་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱད་དེ། མཐར་ཐུག་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྒྲ་མེད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེར་འགོད་པའི་ཕྱིར། རྗེ་
བཅུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་འགྲོ་བའི་
དོན་དུ་རི་ལྟར་བསྐྱོས་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱོ་བའི་ཐུགས་འདུན་ཟབ་མོ་གནང་བར་ཞུ།
བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །ཐོབ་ནས་ཉེས་པའི་དབྲ་རྣམས་
ཕམ་བྱེད་ཅིང་། །སྤྱོད་ན་འཆིའི་བློ་སྤོང་འབྲུགས་པ་ཡི། །སྤྱིད་པའི་མཆོ་ལས་
འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བར་ཤོག།

ཐུན་གཉིས་པའི་ཆོས་བྲིད།

དེ་རིང་ཡང་ཉི་མ་ཆོ་བས་བསིལ་ལོག་ཏུ་མེད་པ་དག་གིས་དབུ་གདུགས་ཕུབ་ན་ཆོག་ཅེས་
གནང་བ་བྱིན་པ་ཡིན། དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག་བསྐྱབས་ཏེ་ཆོ་འདིའི་སྟེང་ནས་
ཆོས་སྐྱབ་པའི་དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཞིག་ལག་ཏུ་ལོན་པར་བྱེད་བསམ་མཁན་ཞིག་གིས་ཆོས་
གང་ཟབ་གྱི་དངོས་གཞི་གདམས་བྲིད་ལ་འཇུག་པ་གནད་ཆེ་ཡང་། དེའི་སྡོན་འགྲོ་
ཟུང་གཞིའི་གཞིན་གདན་དེ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཞོག་རྒྱ་གནད་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བ་ཡིན། སྡོན་
འགྲོའི་ཟུང་གཞི་དེ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཞོག་མེད་ན། དངོས་གཞིའི་ཆོས་གཞུག་ཤོར་ནས་
མཐའ་མར་གཅིག་ཀྱང་རྒྱུན་མེད་པར་གྱི་རན་དུས་སྐྱབས་གནས་གཞན་ནས་འཆོལ་
འདུག་དགོས་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། དེའི་མི་ཆོད་ལས་མཐའ་ལོག་པ། བགས་
མཐའི་མི་རྟོག་ལ་དཔེ་འཛོགས་སྟེ། དེ་ཡང་མིའི་གཤམ་དུ་མེད་པའང་བརྗོད་དུ་མེད་དེ་
མིའི་ཡན་གྱི་ལྷ་ལའང་ལོག་ལྷ་བྱེད་ཤེས་གིང་། སྡོན་པ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་

མེད་པའི་འབྲེན་པ་ཆེན་པོར་བྱོན་པ་སྒྲིལ་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་ལའང་སྒྲིལ་བཏགས་
འདང་བྱེད་མཁན། མིའི་གཤམ་དུ་ཡོད་པའང་བརྗོད་དུ་མེད་དེ་ཡང་དག་ལྟ་ལ་དད་ཅིང་
རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་ཞིག་ཁས་ལེན་པའི་ཏྲག་ཞིག་གི་རྣམ་དཔྱད་དང་། འདི་ཕྱིའི་རྒྱུང་ཐག་
མཐོང་བྱེད་གི་མིག་སྒྲོ་ཡོད་པ་ཕར་ཞོག རང་ཉིད་འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྤྲེང་ནས་འཆོ་བའི་
སྐྱབས་གི་ནང་སེམས་ཁམས་གི་བདེ་སྦྱིད་ཙམ་ཡང་བསྐྱབ་མི་ཤེས་ཤིང་། སྤྲེང་བ་མ་
དག་པའི་སྤྲེང་ངོ་ལ་སྤྲེང་ཆད་ལོག་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་མཐོང་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་མ་
ཡིན། དེ་དག་ནི་སྒྲོ་སྦྱང་གི་ཆོས་ཀྱིས་སྒྲོ་མ་འབྱོངས་ཤིང་། ཐོས་པ་རྒྱུད་ལ་མ་
སྦྱར་བས་ཆོས་དང་རང་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་ཐད་དུ་སོང་སྟེ། གཞུང་ལུགས་གང་བལྟས་
གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བའི་གནད་གི་སྤྲིང་བོ་མ་བེན་པའི་
རིགས་འདི་དག་མང་ཆེ་བ་ཐོས་པ་གོ་ཡུལ་ལ་ཤོར། ཐོས་དོན་བསམ་པས་རྒྱུད་ལ་མ་
འབྱོར་བའི་རིགས་ལ་འབྱུང་འདུག་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་བལྟས་ན་ཤེས་རྒྱ་ཙན་ཞིག་ཡིན་པ་
དེས་ན། སྒྲོ་ལྡོག་རྣམ་བཞིས་ཆོ་འདི་དང་ཕྱི་མ་ལས་སྒྲོ་ལྡོག་ གཞན་པན་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་ཀྱིས་རང་འདོད་ཡིད་བྱེད་ལས་སྒྲོ་ལྡོག་པའམ་སྒྲོ་ལོག་པ། ཞན་ལོག་མཁྲིས་
ནད་ཙན་ལ་སྦྱུ་ཟན་བྱིན་པ་འདྲ་ཞིག་གི་ཆད་དུ་འབྱོལ་བ་ཡིན་ན། དངོས་གཞིའི་
ཉམས་ལེན་གནད་ལ་འཁེལ་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། ངས་ཀྱང་ཆོས་དུང་ནམ་
བུས་ལ་སྒྲིལ་འགོ་ཏྲག་ཏྲག་བཤད་ནས་འདུག་སྟམ་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི། སྒྲོ་སྦྱང་གི་
སྒྲོར་འདི་རང་ཉིད་དཔེ་དང་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་བཤད་པར་ཡིན་པ་སྒྲིལ་ནས་ཞུས་པ་
ལྟར་དུ་རེད། རང་གཅེས་པར་འཛིན་སའི་རྩ་བ་སྒྲོག་ཞེས་པའི་དམར་ཐང་ཙན། དེ་
བརྟེན་སའི་འབྱུང་བཞིའི་ཡུང་བོ། ལུས་སེམས་ཆོགས་པའི་ང་བཟེར་སའི་གདགས་གཞི་
འདི་ལ་གཅེས་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག་ཏུ་འདི་བརྩི་བ་ཡིན། འདིའི་རིན་ཐང་ངོ་མ་འདི་དང་ཕྱི་

མ། ཆོ་རབས་ཆོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་འགྲོགས་པའི་
ལུས་གང་སྒྲངས་ཐམས་ཅད་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པའི་ཆེད། ཆོ་སྦྱོབ་རེ་ལའང་པ་མ་གཉེན་
གྲོགས། སྤེ་དང་ཡུལ་འཁོར། ད་རུང་ཕར་དེད་ན་སློག་ལྷན་ཐམས་ཅད་སྦྱིད་
འདོད་སྦྱག་ལ་མི་འཆོར་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་ན་རང་ཕན་རོགས་ཀྱང་སྦྱོབ་པའི་དོན་
ཞིག་ཨི་སྦྱོབ་དང་ཨི་འགྲུབ་དེ་ད་རེས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་འདི་ལ་ཐུག་གོ་སྒྲུམ་པའི་དལ་འབྱོར་
ཆོང་བའི་ལུས་ཀྱི་རིན་ཐང་དེ་ཤེས་དགོས། དེ་ཡང་སྒྲུབས་ཤིག་ཐེངས་ཤིག་ལ་ཆོགས་
པ་ཅོམ་གྱིས་མི་ཕན་པའི་ཚུལ། ཀུན་མཁུན་ཆོས་རྗེའི་མན་ངག་ལས་བྱུང་བའི་འབྲལ་
བྱུང་རྒྱུན་གྱིས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་། རིས་ཆད་སློ་ཡིས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་སོགས་ད་
ལྟ་མེད་ན་ད་ལྟ་འབྱུང་སྤྱོད་བ་དང་། ད་ལྟ་ཆོང་ཡང་རྒྱུན་སློ་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་
ད་ལྟ་མི་ཆོང་བར་འགྱུར་འགྲོ་བའང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་ཁོར་དགོན་པོ་
ཕྱི་ནས་འཆོལ་བའི་བཟང་བཟང་གི་ཁོར་ལ་སེམས་ཀྱིས་ཆགས་ཞེན་བྱེད་པ་བྱིས་པ་རྒྱུང་རྒྱུང་
གིས་སེར་རའི་རིལ་བུ་ལ་ཁོར་བྱའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མགོ་འཁོར་བ་ལྟ་བུའི་བྱིས་པ་ལས་ཀྱང་
བྱིས་པ། སོ་སའི་སྦྱོ་བའི་བསམ་སྦྱོད་ཡིན་པ་ལ་ཨང་སྒྲུམ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་
པས་མ་ཆོད། དལ་འབྱོར་རྗེད་དཀའ་འདི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་བྲིད་ཡིན་པས་དལ་འབྱོར་དེ་
སྤྲོན་མ་ཆོགས་ན་ད་ཆོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཆོགས་ཡོད་ན་མི་ཉམས་པར་བསྐྱུངས་ཏེ་
དལ་འབྱོར་རིན་ཆེན་ཆོགས་པའི་དུས་འདིར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་
བསགས་ནས། མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕན་བདེར་འགོད་པའི་རུས་པ་
བསྒྱུབ་དགོས་སྒྲུམ་པའི་སེམས་བརྟན་པོ་མཐུང་ཐུང་བྱང་བྱང་ཁར་ཆོད་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་
ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན། ད་སྡེ་ཡན་ཆད་ལ་མི་ཆོའི་ནམ་ཁྲོ་སོང་བ་ལ་ཕྱིར་བཞན་ཞིག་
བྱེད་ན། རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ཤིང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སློ་ཁ་གཏན་ནས་མ་སྦྱོགས་

པས་ཆོས་མ་འགྲུབ་པར་ལུས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། དེ་རིང་མིན་ལ་སང་ཉིན་ཡིན།
ད་ལོར་བསྐྱད་ནས་སང་ཕོད་བྱེད་ཆོག་ བྱ་བ་གལ་ཆེན་ཡས་དང་མས་ཆོང་མ་འགྲུབ་
དུས་དེའི་འཕྲོར་བྱེད་དགོས་སྒྲུལ་ནས། ད་རང་གཞན་སྲུ་ཡིན་ཡང་ཆོ་མི་རྟག་པ་འདིའི་
ཆོད་མ་ཐེང་། འཆི་བདག་གཤིན་ཐེའི་ཞགས་ཀ་ནམ་ཐེབས་ཀྱི་ཆོད་ལ་ཕྱིས་བཤེར་
དང་འདང་དེ་ཙམ་ཞིག་མ་ཕོག་པ་དེས་གོས་པའི་གྲིབ་ཀྱིས་མང་ཆེ་བ་ཆོས་མེད་ལག་སྟོང་
འདི་མེད་ཆོ་འདིའི་བསགས་པའི་ཞོར་དང་འགྲོགས་ཐབས་མེད་ཅིང་། ཕྱི་མེད་དག་
བའི་བསགས་སྒྲུངས་སྒྲོན་སོང་ལ་རེ་ས་མེད་པས་ཤི་ཁར་འགྱོད་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་
དེ་འདྲའི་ས་ཆོད་ལ་ཐུག་མཁན་མང་ཆེ་བ་སྟེ། ཕར་བལྟས་ལ་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན།
དེ་ཅི་ཞིག་གིས་ལན་སོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོང་མེད་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས། མི་གཞན་
དག་གི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་མེད་སྒྲུང་ཙམ་ཞིག་མ་ཤར་ནའང་། ད་རུང་ཡང་མི་གི་
སང་ཕོད་ག་ལ་གི་སྒྲུལ་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་རྟག་རྟག་ད་ལོ་ཡང་འཛིན། སང་ཕོད་ཀྱང་
འཛིན་ནས་མཐའ་དེ་ལ་གཏུགས་སོང་བ་ཡིན། རང་ཉིད་རྒྱན་དར་གཞོན་གསུམ་གྱི་
དུས་ཆོད་ཀྱིས་ན་ཆོད་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པའི་མཆོང་མ་མཐོང་བ་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱི་དེ་
ལོའི་འདྲ་པར་ཞིག་དང་ད་གཉིས་བསྐྱར་ན། འགྱུར་སོང་ནས་སྤར་གྱི་དེ་ངོ་མི་ཤེས་
སར་ཐོན་ཡོད་ཀྱང་། ད་རུང་ཡང་མི་གི་བའི་ཆ་བཞག་ནས་ལོ་གཅིག་ལ་འདུག་པའི་ཆོ་
མེད་ཀྱང་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལ་མི་གི་བ་ཤེས་ནས་ལོས་ཡོད་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་འཛིག་
རྟེན་ཆོ་འདིའི་བྱ་གཞག་དང་ཆོས་བརྒྱུད་ད་ཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་ནས།
དལ་འབྱོར་གྱི་རིན་ཐང་ཤོར་བའི་ཕམ་ཉེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་བ་ནི་རྟག་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་འདི་
ལ་ཐུག་པ་རེད། ཆོ་མི་རྟག་པའི་བྲིད་འདི་ཆོར་བསམ་སྟོལ་ཞིག་བཏང་ན། ཕྱི་སྟོད་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་མི་རྟག་ བསྐྱུལ་བ་ཆགས་གནས་འཛིག་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་བརྒྱུད་བཞིན་

ཡོད། རྣང་བརྟུང་གྱི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་ནམ་འཁི་ཆ་མེད་དང་། འཁི་རྒྱུན་དེས་
མེད་ཡིན་པར་གསུངས་གོ་ཞིང་ཐོས་པས་མ་ཆད། བཤད་དགོས་ཆོ་ཡང་བཤད་ཤེས་
པའི་ཁ་བྱང་བྱུང་ནས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུད་ལ་མི་འབྱོར་བཞི་ཡང་ཐོས་པ་ཁ་བྱིར་བལྟས་
གྱིས་གོ་ཡུལ་ལ་ཤོར་བའི་བྱེད་པོ་ཆོས་རྒྱུས་མཁན་ཞེས་པ། འཁི་བདག་གི་པོ་ཉ་བྱུར་
དུ་ཐོན་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་སྐྱག་མི་ཤེས་པ་སྟེ། དོན་ངོ་མའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན།
སྒྱུན་ཆེས་ནས་སྒྱུན་པོ་ཐོག་གི་རྒྱ་བོ་ལ་པལ་ཆེར་འགོ་ཕྱིས་བྱེད་པ་ཡིན། རྒྱ་ཡ་པོས་
བཤའ་ཐོག་ར་བའི་ནང་ལ་བརྟུང་ནས་ཡོད་དུས། དུད་འགོ་བྱོལ་སོང་གི་སྟེ་གཅད་རྒྱ་
ཡིན་པ་ཁོ་ཆོས་ག་ལ་ཤེས། ཤེས་རུང་བློས་ས་གཤམ་བྱུང་མི་ལོན་པའི་ཆད་ལ་ཐོན་པ་
རེད། འུ་ཆོས་མཐོ་རིས་མི་ཡི་ལུས་རྟེན་ཞིག་སྤངས་པས། རྟེན་མཆོག་དམན་གྱི་
ཐད་ནས་དུད་འགོའི་ལུས་རྟེན་ལས་དགའ་བ། སྤྲེལ་ཤེས་དོན་གོ་ རྣམ་དཔྱེད་རིག་པ་
གྲུང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁི་བ་ལས་མི་འདའ་བས་ཤི་དགོས་པའི་
ཐད་ནས་བཤའ་ཐོག་བཤས་རའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་དང་གཅིག་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འུ་ཆོས་
མཐོ་རིས་ཀྱི་མིའི་རྣམ་དཔྱེད་བེད་སྤྱད་དེ་ད་རེས་ལན་གཅིག་གི་འཁི་བ་ལས་ལྷོག་ཐབས་
མེད་ཀྱང་། ཕྱིན་ཆད་གཏན་དུ་འཁི་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་འདི་རྒྱང་མི་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་
ད་རེས་ཤི་དུས་འཁོར་བ་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་སྤྱོད་བའི་ཐབས་དེ་དགོས་འདུག་
སྟེ་མ་ནས། བཅའ་ཆོག་པ་རེད་ལ་བཅའ་དགོས་པ་ཡང་རེད། དེ་མིན་པར་གསོན་
ཆོ་ལ་བྱ་ཉལ་འགོ་འདུག་མིན་པ་མ་ཤེས་པར་ཐོག་ཉལ་ཉལ་ཐོག་ལངས་ལངས་ཏག་ཏག་
གིས་འདས་ན་ཤི་དུས་ཀྱང་པལ་ཆེར་ཐོག་ཤི་ཤི་བྱས་ཏེ་གཟེར་རྒྱོད་ཅིག་དང་ལྷན་དུ་རྒྱུ་
ར་ལག་ར་བྱས་ནས་ཤི་དགོས་པ་འཇམ། ཡ་ན་གཡང་ས་དང་གཅན་གཟན་མཆོན་ཆ་
སོགས་ལ་ལྷེབས་ཏེ་ཤི་དགོས་པ་ཡིན། མདོར་ན་མི་ཆོ་བའི་མཇུག་སྒྲོམ་དེ་འཁི་

བས་བརྒྱབ་སྟེ་དབུགས་རྩ་བའི་སྐབས་སུ་ཕན་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཁེ་རུ་མ་ཞིག་
 གྲང་མེད་པའི་ཐོག་ལ། སྤྱག་སྒྲིག་པ་རི་རབ་འདྲ་ཞིག་དང་འགྲོགས་ནས་ཐར་མེད་
 རུན་ནག་གི་དོང་རིང་གཏིང་ཆེན་ཞིག་ལ། ཡར་ཐར་མེད་པར་བྱད་མི་འགྲོ་བའི་ལམ་
 གཞན་ཞིག་སྤུན་ན་མ་ཡོད་པ་ཡིན། འདད་དེ་ཆོ་ལ་བརྒྱབ་ན། འཆི་བ་ཞེས་པ་ནི་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མིང་ཙམ་ཡང་བཟུང་ན་མི་འདོད་པའི་འཛིགས་རྩམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཡང་།
 བསྐྱབ་ཤེས་པའི་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་ལ་ཞུགས། གདམས་པ་ཟབ་མོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་
 རྟོག་ཆོད་བརྟེན་པ་ཞིག་རང་གིས་རང་ལ་བྱས་ན། འཆི་བ་སྦྱིད་པའི་སྦྱོར་ཆེན། ཞིང་
 དག་པ་ལ་འགྲོ་སའི་ལམ་སྟེ་རུ་འཛིན་ཆོག་པ་རེད། ད་རུང་སྦྱེས་བུ་ཡང་རབ།
 དབང་རྩོན་ཤེས་རབ་བྱུང་འཕགས་ཀྱི་ཅུ་ལ་སྟོབས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཆོས་རྒྱུགས་པ་ཆེན་
 པོ་འདིའི་ཟབ་བྲིད་གདམས་པའི་སྤྱར་ལམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གི་མི་དགོས་པར་ཆོ་འདིའི་སྟེང་དུ་
 ཀ་དག་བྲིགས་ཆོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བསྐྱངས་ནས་ལུས་རྩལ་ཕན་དུ་དེངས་ནས། སྐྱ་
 སེན་ཞིག་མ་གཏོགས་ལུ་ལ་དུ་ལྷག་མི་འདུག་ཟེར་རྒྱུ་ཅན་གྱི་འཇའ་ལུས་འབྱུབ་པ་དང་།
 ལྷན་གྲུབ་ཐོད་ཀྣ་ལ་གྱི་ཉམས་ལེན་གདེང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན། དེ་ཆོ་འདིའི་ཐོག་ནས་
 སྤང་བཞི་མཐར་ཕྱིན་ནས། ལུས་འདི་མ་སྤངས་པར་འོད་ལུས་འཕེ་ཆེན་གྱི་སྤྱར་
 བཞེངས་ནས་རྟེན་འདིའི་ཐོག་ནས་འཁོར་བ་མ་སྦྱོངས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་འགྲོ་དོན་
 རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བྱེད་ཆོག་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཅིག་ལ་དབང་ན་གཅིག་ལ་མི་
 དབང་བ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར། བརྩོན་འགྲུས་སྤྲིང་སྟོབས་སུ་ལ་ཡོད་ན་གང་ཟག་རང་
 གིས་སྤུབ་ན་ཆོས་གདམས་པ་ཡིས་ལག་མི་ཐོགས་པའི་གདམས་ཟབ་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་
 པ། འཁོར་བའི་གཙོང་ནད་འབྱིན་པའི་སྤྲན་གཅིག་ཆོག ཐར་བའི་སྟོག་རྩ་མཐུད་
 པའི་གསོས་མཆོག་གྱུར། འདི་འདྲ་དང་འཕྲད་དུས་མི་ཆོ་དོན་ལྡན་དུ་བྱས་ཏེ།

ཐར་བའི་ལམ་སྒྲིབ། རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དོན་འབྲུག། གཏན་གྱི་འདུན་མ་མ་
འཆུགས་པར། གང་བྱེད་ཅི་བྱེད་ཐམས་ཅད་དམ་པའི་ཆོས་དང་མཐུན་པ། མདོར་
ན་བྱང་རྩལ་སྒྲུབ་པའི་ལུས་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་འདི་དོན་མེད་རྩལ་ཐོས་ལ་མི་འགོ་བར་ཐར་
ལམ་འཆོལ་རྒྱ་དེ་རང་བློར་རང་ལ་ཆེ་བའི་བྱ་བ། ཐང་ལྷོད་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་ལ་ཡང་ཤོར་
འགོ་མི་ཉན་པས། དམ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཐོག་མར་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཤིག་སྐྱེད་
དགོས་པས་མ་ཆད་པར། ཐོག་བར་མཐའ་མ་གསུམ་པོ་ལ་འབྲལ་མི་རུང་བ་ཡིན།
དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་སྒྲིང་རྒྱུད་ལ་འབྱོར་བ་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ཆེན་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་
གསལ་བསམ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་གང་གི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནའང་། དགོ་ཙུ་ཐབས་ཀྱིས་བློར་པའི་
སྒྲོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་པ། དགོ་ཙུ་རྒྱུན་གྱིས་མི་ཤིགས་པར་བྱེད་པ་དངོས་གཞི་
དམིགས་མེད་དམ་པ། དགོ་ཙུ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མཐུག་བསྡེ་བ་
དམ་པ་གསུམ་པོ་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྟོང་ནས། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱང་རྩལ་སེམས་
ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དང་། ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་བ་སྒྲགས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དེ་དག་ཀྱང་རང་
ལུགས་ཀྱིས་ཆང་བ་ཞིག་བྱས་ཏེ། ཆོས་གསལ་པའི་ཀུན་སྟོང་དག་ཀྱང་མདོ་རྒྱུད་
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཆོགས་པར་བྱས་ཏེ་ཆོས་
གསལ་དགོས་པ་ཡིན། སོ་སྒྲུས་ཐམས་པ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་ཆོས་བྲིད་རེའི་སྒྲུབ་སུ་
དེ་ལྟར་དགོས་པ་ཡིན་ཟེར་དུས། རོ་མས་དེ་ལྟར་དགོས་སོ་སྒྲུམ་ཁྲལ་བྱེད་ཀྱང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་སུ་མི་རུང་བ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་ཐོག་
ལ་བདེན་པ་ནི་ལས་སྒྲ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་རུང་། གོམས་ན་སྒྲ་བར་མི་འཇུག་བའི་དངོས་
པོ་སྟོན་ན་ཡོད་པ་མ་པས། རྒྱུད་རིམ་ནས་བཅོས་ན་ཆེ་རིམ་གྱིས་གོམས་ནས་རྒྱུད་
འཆོས་སྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས། དེ་སྟོན་བཞིན་བདག་མེད་དུ་འཕངས་ན་རང་རྒྱུད་བཟང་

པོའི་ཕྱོགས་ལ་འགྱུར་བ་ལོ་བརྒྱ་སོང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་བསམ་
འདར་རྒྱ་ག་དང་བཅས་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་འཆད་བྱ་གང་ཡིན་ན། ཞབས་དཀར་ཚོགས་
དུག་རང་གོལ་གྱི་འོད་གསལ་ཚོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཁྲིགས་ཆོད་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དབྱངས་ས་ལམ་
མ་ལུས་སྒྱུར་དུ་བགྱོད་པའི་ཅུལ་ལྡན་མཁའ་ལྡིང་ག་ཤོག་སྐབས་འདི་ཉིད་འཆད་བཞིན་
པའི་སྐབས་ལས། ཉིན་དང་པོར་བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་དང་འདིའི་ཐོག་མར་
དགེ་བ་སྤྲད་གྱི་དོན་བཤད་ཅིང་། བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་ལས་ཀྱང་གཞི་རྒྱ་
བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོས་འཁོར་འདས་ཀྱན་ལ་བྱབ་པའི་ངོ་མཆར་ཆོག་བདུན་གྱིས་བསྟན་
པ་དང་། མ་རྟོགས་འབྲུལ་བའི་དུས་ན་སེམས་ཞེས་སུ་བཏགས་པ་འདིའི་མཆར་
བཅུལ། དེའི་ཅུད་བཅད། སེམས་ཀྱི་བྱུང་གནས་འགོ་གསུམ་འཛོལ་བ་ཡན་གྱི་
གདམས་པ་སོང་ནས། སེམས་ཀྱི་བྱུང་གནས་འགོ་གསུམ་འཛོལ་བ་དེའི་བྲིད་སྒྲུང་
ཡང་ལག་བྲིད་གྱི་ཚུལ་དུ་ཉི་མ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ལ་མཛད་པ་ཡིན། དེ་རིང་དངོས་
གཞི་སེམས་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན། འདི་ལ་སེམས་ངོ་སྤྲོད་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་དང་།
རིག་ངོ་སྤྲད་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་གི་ཐ་སྲད་གཉིས་ཀྱི་བཤད་སྟེལ་ཞིག་འཁོར་ངག་རྒྱན་ན་ཡོད་པ་
འདི་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་ནའང་ཆོག་སྟེ། སེམས་ངོ་སྤྲད་ཟེར་ན་སེམས་འབྲུལ་
བ་མངོན་ལ་བྱུང་བྱུང་ཁར་ཡོད་པ་འདིའི་མ་འབྲུལ་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པས་སེམས་ངོ་རིག་ངོ་གང་སྤྲད་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབབ་ཅིང་། གཉིས་ཡིན་
པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ངོ་སྤྲད་རྒྱ་ཆོས་སྒྲུའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཡིན་ཡང་སྤྲད་ཡུལ་
གདུལ་བྱའི་ངོས་ནས། ཚོགས་ཆེན་གྱི་གདུལ་བྱ་སྤྱིར་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཆོགས་
བསགས་པ་སྟོན་སོང་ཅན་གསུག་ཡིན་པ་ལ། དེའི་ནང་ན་རྣེ་རྟུལ་གྱི་བྱུང་པར་གཏན་
ནས་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས། སྤྱང་བ་ཡུལ་གྱི་སྟོ་ཅན་ལ་སེམས་ངོ་

སྤྲད་པ་དང་། རིག་པ་རང་སྤྲད་གི་སློབ་ལ་རིག་དོ་སྤྲད་པ་ཞེས་བརྗོད་ནའང་དོན་དང་
མཐུན་པ་ཡིན། འདི་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་དོ་སྤྲད་ཚུལ་རིམ་དང་རིམ་མིན་གྱིས་འབྱུང་
བས། དང་པོ་ལྟ་བུ་མཁའ་ལྷིང་གཤེག་རྒྱབས་མཚན་དང་དོན་རྒྱུ་སྤྱེལ་བ་སྟེ།
རྩོགས་ཆེན་ལྟ་བུ་པ་ཡས་བབས་བྱུང་མཁའ་ལྷིང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཅེར་བབས་པ་བཞིན་
དུ་ལྟ་བུ་ཡེ་གྲོལ་ཀ་དག་གི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། འབྲུལ་བ་གཏན་ལ་
ཕབ་པའི་དོ་སྤྲད་གཉིས་གྱིས་གཞི་བཏིང་ནས། རིག་པ་རང་སྤྲད་གི་སློབ་ལ་དངོས་
གཞིའི་ལྟ་བུའི་རང་དོ་སྤྲད་པ་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོ་སྤྲད་ནི།
ཨེ་མ་རྟོ། དཔལ་སྐལ་ལྷན་བྱ་རྣམས་ཚུར་ཉོན་དང་། བྱིད་རྣམས་དེ་ལྟར་
བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པའི་ཆོ། སེམས་ཞེས་མཛུབ་མོ་བཙུགས་ནས་འདི་ཡིན་
ཞེས། སྤངས་པོར་གྲུབ་པ་རྩལ་ཙམ་མ་རྟེན་ཆོ། མ་རྟེན་པ་དེ་རྟེན་པའི་མཚོག་
ཡིན་ནོ། ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། འོ་སྟོན་སེམས་ལ་དང་པོ་བྱུང་ས་
མེད། ཡེ་ནས་སྟོང་པས་དོ་བོ་ངོས་བཟུང་མེད། བར་དུ་གནས་ས་དབྱིབས་དང་
ཁ་དོག་མེད། བཅའ་འགྲོར་མེད་འདིར་སོང་རྗེས་མེད་དེ། འཇུག་སྟོང་འཇུག་
སྟོང་པ་སྟོང་སྤྲད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་སེམས་
འདི་ལ་ཐུག་ཡོད་པས་ན་འདིའི་རྩ་བ་དར་དེ་ཙམ་ཞིག་མ་ཆོད་བཞིན་དུ་དགོ་སྟོར་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་ཆེ་རྒྱུ་དང་། མིང་ཆེ་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་བརྟགས་ནས་བྱེད་ཀྱང་། དོན་
མེད་གྱི་ལམ་ལོག་མིན་ཡང་བྱང་ལམ་ཉེ་ལམ་མིན་པའི་གནད་དེ་བསྟན་ནས།
སེམས་བཙའ་བའི་སྐབས་སུ་དང་པོ་བྱུང་ས་ཕྱི་ཡུལ་ནང་ལུས་གང་ལ་བཙའ་ན་ཡང་མ་
རྟེན། དང་པོར་བྱུང་ས་མ་རྟེན་པའི་སེམས་དེ་བར་དུ་གནས་ས་འདི་ན་ཡོད་འདུག་སྟེ།
པ་ཞིག་ ཡང་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་ནས་མ་རྟེན། དང་པོ་གར་ཡོང་མེད་ཅིང་བར་དུ་

གནས་ས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དེ་མཐའ་མར་འགོ་ས་ཡང་ཅི་ལ་རྟེན་དེ་མ་རྟེན། བྱུང་
གནས་འགོ་གསུམ་གྱི་ཐད་ནས་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ནས་མཛུབ་གྲུ་འཛུགས་ས་ཡང་མེད་ལ།
མེད་པ་རི་བོང་གི་རུ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་ཡིན་པར་བརྟེན་དགོས་ན་སེམས་མེད་ས་རྩོ་
ཞིག་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན། ཡོད་མེད་གཉིས་ལས་འདི་ཡིན་ཟེར་ནས་ཐག་
གཅོད་དགོས་ན་ཟེར་ཐག་མི་ཆོད་པ། ཅི་ཟེར་འདི་ཟེར་མེད་ས་ལ་ཐོན་པ་འདི་བཙལ་
མཁན་ཞན་ནས་མ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པར། བཙལ་རྒྱ་ཁོ་རང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་
རང་བཞིན་མཐོང་བ་ཡིན་ཕྱིར་མ་རྟེན་པ་དེ་རྟེན་པའི་མཆོག་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན་འགྲུབ་
སྟོང་འགྲུ་སྟོང་པ་རང་སྒྲུང་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། བྱུང་གནས་འགོ་གསུམ་གྱིས་ཕྱི་
ཡུལ་གྱི་སྟོང་ནས་གཞི་མེད་ཙ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དངོས་གཞི་ཡུལ་ཅན་
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ངོ་སྟོན་དངོས་དེ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་ཡེ་
ཤེས་སུམ་ལྷན་གྱིས་གསུངས་ལ། འདིའི་མན་ཆད་དུ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གང་
གི་ཐད་ནས་བཤད་ཀྱང་སྐྱེ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་སུམ་ལྷན་གྱི་དབྱིངས་རིག་འདུ་འབྲལ་མེད་
པའི་སྟོམ་གཞི་ལས་མི་འདའ་བར་གསུངས་པ་ཡིན། **སེམས་ཉིད་འདི་ནི་དང་པོ་རྒྱུས་**
མ་བསྐྱེད། །ཐམ་ཕྱི་རོལ་རྒྱེན་གྱིས་འདི་མི་འཛིག །འཕེལ་དང་འགྲིབ་དང་གང་
སྟོང་འདི་ལ་མེད། །འཁོར་འདས་ཡོངས་ལ་བྱབ་པས་ཕྱོགས་རིས་མེད། །འདི་
ཞེས་མི་མཆོན་ཅིར་ཡང་འགགས་མེད་འཆར། །ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ཡོད་མེད་མཐའ་
ལས་འདས། །འགྲོ་འོང་མེད་ཅིང་སྦྱེ་འཆིགས་ལ་འགྲིབ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་དང་པོ་རྒྱུ་ཡིས་བསྐྱེད་མ་སྟོང་བའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པས། སེམས་དང་པོ་གང་ནས་བྱུང་བའི་བྱུང་ཁུངས་མི་རྟེན་པ་དེ་སྦྱེ་བ་མེད་པ་ཆོས་སྐྱེ་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན། ཐམ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱེན་ཅི་ཞིག་གིས་ཀྱང་འདི་འཛིག་མི་སྐབ་པ་

སྟོང་ཉིད་གཞོམ་གཞིག་དང་བྲལ་བ། དོན་རྒྱུ་ཡིས་མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་སེམས་
མཐའ་མར་འགོ་ས་ཆེད་དུ་མེད་ཅིང་། བྱུང་ས་འགོ་ས་མེད་པའི་སེམས་དེ་བར་དུ་
གནས་ས་དེ་བས་ཀྱང་ཆེད་དུ་མེད་པའི་སྒྲབས་ཀྱིས་འགགས་མེད་རང་ཤར་གྱི་གཟུགས་
སྐྱུ་རྣམ་གཉིས་མཚོན་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་འཕེལ་འགྲིབ། གང་སྟོང་།
འགོ་འོང་། སྐྱེ་འཆི། གསལ་འགྲིབ་མེད་པར་རིག་རྒྱ་དཔལ། ཡོད་མེད་སོགས་
ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་ཟབ་མོ་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ལྟ་བ་སྟོང་དུ་ལྟུང་པ་ལ་ཉེ་བཞིན་ཡོད་
པའི་རྟགས་མངོན་དུ་ལྟུང་པའོ། །དེ་ཉིད་དཔེ་ཡིས་བསྟན་པ་ནི། **སེམས་ཀྱི་རང་**
བཞིན་རྗེ་མེད་ཤེལ་གོང་བཞིན། །རོ་བོ་སྟོང་པ་རང་བཞིན་གསལ་བ་
དང་། །སྤྱགས་རྗེ་འགག་པ་མེད་པར་ས་ལེར་གནས། །འཁོར་བའི་སྟོན་གྱིས་ཅི་
ཡང་མ་གོས་ཏེ། །སེམས་ཉིད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པར་ངེས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་དཔེ་དོན་རྟགས་ཀྱི་ངེས་པའི་མཚོན་དཔེར་བཤད་
སྒྲབས་དཔེ་དོན་སེམས་དཔའི་མེ་ལོང་ངམ་ཤེལ་དོད་དང་རིན་ཆེན་ཟུར་བརྒྱད་ལ་སོགས་
ཀྱིས་མཚོན་པ་ཁར་སང་དབང་གི་སྒྲབས་སུ་བཤད་འདུག་རྒྱ་དཔལ། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་
གནས་ལུགས་རི་ལྟར་མཚོན་པ་རེད་ཟེར་ན། ཤེལ་གྱི་གོང་བུ་དེ་ཕྱི་ནང་ཟང་ཐལ་ཡིན་
ནི་རེད། འདི་ཞེས་མཚོན་ཐབས་དང་བྲལ་བ་ཅིའི་རོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚོན་
དེས་རོ་བོ་སྟོང་པ་ཆོས་སྐྱུ་མཚོན། ཅང་མེད་སྟོང་པ་ཕྱང་ཆད་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་
གསལ་བ་དེའི་གདངས་འཆར་རུང་འགགས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་འདིས་གསལ་བ་ལོངས་
སྐྱུ་མཚོན། རྒྱུ་ཉི་འོད་སོགས་དང་འཕྲད་ན་འོད་ལྡེའི་ཁ་དོག་མ་འདྲེས་པར་འཆར་
རུང་གིས་ཐུགས་རྗེ་ཀུན་བྱུང་བམ་འགགས་མེད་ཀྱི་སྤྱལ་སྐྱུ་མཚོན་པ་སྟེ། ད་ལྟ་གཞི་
དུས་ནས་སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་སུ་མ་ལྡན་ལ་འཕོ་འགྱུར་གྱི་གང་དང་བྲལ་བར་

བཞུགས་པར་བསྟན་པའོ། །དེའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། **འདི་ནི་གཞི་ཡི་སེམས་ཉིད་**
གནས་ལུགས་ཀྱི། །རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ངོ་སྤྲོད་དོ། །ཞེས་གཞི་ཀ་དག
གཞིར་གནས་ཡེ་ཤེས་སུ་མ་ལྟོ། །ངོ་བོ་སྤྲོད་པ་ཆོས་སྒྲུ། ཆོས་སྒྲུ་གདོད་ནས་དག་
པའི་ངོ་བོའི་སྒྲུར་བཞུགས་ཀྱང་། སྒྲུ་གསུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་འཆར་གཞིར་གནས་
པ་ཙམ་མ་གཏོགས་མཆོན་མ་རིས་ཅན་གྱི་ཞལ་ཐུག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན། རང་བཞིན་གསལ་བ་ལོངས་སྒྲུ། མཆོན་ཉིད་འཛིན་པའི་འོད་ལྡར་བཞུགས་
ཀྱང་། ཁ་དོག་རིས་ཅན་ཏུ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཐུགས་ཐེ་རིག་པ་
སྒྲུལ་སྒྲུ་ཀུན་བྱུང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞུགས་པའི་མཁུན་ཆ་འགག་པ་མེད་ཀྱང་།
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ནམ་ཡང་མ་ཡིན། རང་བཞིན་གཏན་
ལ་ཕབ་པའི་ངོ་སྤྲོད་སོང་ནས། གཞི་ལས་གཞི་སྒྲུང་ཤར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲུལ་
བ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ངོ་སྤྲོད་ལ། ཡེ་ཐོག་གཞི་ཡི་གནས་ལུགས། དེ་ལས་གཞི་
སྒྲུང་བྱུང་བ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གྲོལ་ཚུལ། ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་གྱི་
འབྲུལ་ལུགས། ཡང་བསྐྱར་འབྲུལ་བ་གཞི་ལ་དག་ཚུལ་སོགས་མང་ཡང་།
འདིའི་མན་ངག་འདི་རྣལ་འབྱོར་ཀུས་ལུའི་མན་ངག་ཚུ་འབབ་གསེབ་ཆག་ཏུ་སྟོན་པའི་
ལུགས་མ་འབྲེས་ཡོངས་རྫོགས་གར་བབ་བབ་ཏུ་སྟོན་པའི་མན་ངག་ཡིན། འདིའི་
དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ན་དབང་བོ་རྣམས་ཏུ་ལ་གསུམ་ཐུན་མོང་ལ་ཕན་པ་གཙོ་བོར་
འཛིན་པར་མཛད་པ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟོག་གའི་བསྟན་བཅས་ལྟར་དུ་ཆོག་ལ་
བསྒྲིམས་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་གསལ་རྗེས་དུ་སྟོན་པའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་གྲོང་བའི་ཕལ་སྐད་
ཀྱིས་ཀྱང་གོ་ཐུབ་པ་ཐུན་མིན་གྱི་བྱང་ཆོས་ལྟན་པའོ། །**ཁྱེ་མ་རྟོ། དཔལ་སྐལ་**
ལྟན་སེམས་ཀྱི་བུ་རྣམས་ཉོན། །དང་པོ་ཆོས་སྒྲུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིས། །བསྐྱོམ་

པ་རྩལ་ཅམ་མ་བྱས་གྲོལ་ཚུལ་དང་། །འགྲོ་བ་རྩལ་གིས་མི་དགེ་སྤྲིག་པའི་
ལས། །སྤྱཅམ་མ་བྱས་འཁོར་བར་འབྱམས་ཚུལ་ནི། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས།
ཡེ་ཐོག་དང་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོན་རོལ་རྒྱ། །འཁོར་འདས་མིང་མེད་གདོད་མའི་གཞི་ལ་
གནས། །དེ་དུས་རིག་པ་གཞི་ནས་འཕགས་ཚུལ་ནི། །ཤེལ་ལ་ཉི་ཐོག་རང་འོད་
ཕྱིར་གསལ་ལྟར། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོན་རྒྱུད་གིས་བསྟེན་ནས། །གཞོན་ལུ་
བུམ་པ་སྒྲུ་ཡི་རྒྱ་རལ་ཏེ། །ལྷུན་གྲུབ་འོད་གསལ་སྒྲུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །ཞིང་
ཁམས་མཁའ་ལ་ཉི་ཤར་བཞིན་དུ་གསལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །གདོད་མ་གཤིས་
ཀྱི་བཞུགས་ཚུལ་རང་དྲེ་ནས་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ། །རྒྱུད་ཆོག་དྲེ་གད་
མོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། །ཀྱེ་གསུང་གི་དྲེ་སྒྲུ་གསུམ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཐོགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་དང་། །དུས་གསུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པ་དེ་མཚར། །པ་རོལ་རྒྱ་
ཕྱིན་པ་རྩལ་མ་སྒྲུད་པར་ཆོགས་རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་རྟོགས་པ་རྟ་རྟ། །ཞེས་གསུངས་
ཡོད། །ཆོས་སྒྲུ་ཀུན་རྒྱ་བཟང་པོས་རྟོགས་ནས་གྲོལ་ཚུལ་དང་། །འགྲོ་རྩལ་ཁམས་
གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་གཞི་དེ་གད་ནས་ཡོང་ན། །གཞི་
གཅིག་ལམ་གཉིས་འབྲས་བུ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ། །རྟོགས་ཏེ་
སངས་རྒྱས་མ་བྱུང་། །མ་རྟོགས་ཏེ་སེམས་ཅན་མ་བྱུང་བའི་ཡེ་ཐོག་གདོད་མའི་གཞི་
ཡི་གནས་སྐབས་ན། །སྒྲུ་བསམ་བཞེད་འདས་ཆེན་པོ། །ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་
ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན། །དེའི་དོ་བོ་ཀ་དག་ །རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ།
དོ་བོ་ཀ་དག་ཡིན་པས་ཡོད་པ་རྟག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་ཏེ་དངོས་པོ་དང་མཚན་མའི་ཆོས་
སུམ་གྲུབ། །རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཡིན་པས་མེད་པ་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་
འོད་གསལ་ཆོས་ཉིད་རྣམ་དག་ཡིན། །འདི་སྤྱི་གཞི་གཅིག་ལ་གྲོལ་གཞི་དང་འབྲལ་

གཞིའི་ལམ་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ་འཁོར་བ་དང་རྒྱང་འདས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉིས། གཞི་ལ་
 མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ཡིན། འདིའི་སྤྱི་གཞི་ཞེས་པ་ནི་དབྱིངས་གདོད་མའི་དབྱེ་གཞི་
 གཅིག་ལ། དབྱེ་བ་ཕྱེས་ན་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པ་སྟེ། རོ་བོ་རང་བཞིན་སྤྲུགས་མེ་
 གསུམ། དེའི་སྟོང་ལ་རང་དང་རང་བཞིན་བདག་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དུག དེའི་ཁ་
 ལ་ཀ་དག་དང་ལྷན་གྱུ་བ་བཞག་ན་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན། དེ་ཡང་བརྗོད་གཞི་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རོ་བོ་ཀ་དག ཅིར་སྤང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་རང་བཞིན་ལྷན་
 གྱུ་བ། རང་ཤར་འགག་པ་མེད་པ་སྤྲུགས་མེ་ཀུན་བྱུང་གསུམ། དེ་ཉིད་ལྷགས་
 ལས་འབྱུང་བ་རང་དང་། མ་བཅོས་ཀུན་ཏུ་སྤང་བ་རང་བཞིན། བྱུང་བ་དཔལ་
 འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ལུབ་རྒྱབ་པ་ལ་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་དུག ཡེ་ནས་
 གི་མ་རང་དག་ཀ་དག་དང་བདུན། སྤྱོད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་འགགས་མེད་ལྷན་གྱུ་བ་དང་
 བརྒྱད་དོ། །འདི་རིག་པ་དངོས་མེད་ལ་ལྟོས་ན་རོ་བོ་ཀ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་བསམ་རོ་བྲལ་
 བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་ལྷན་གྱུ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་གཏིང་གསལ་དུ་ཡེ་
 གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་ལ་གཞི་སྟོན་མེད་ཀ་
 དག་ལྷན་གྱུ་བ་གཉིས་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་འདི། གཞི་འབྲས་ལ་མ་རིག་པ་མི་ལྡན་
 པའི་ཆ་ནས་ཀ་དག་ཏུ་བཏགས་པ་དང་། གཞི་འབྲས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པའི་
 ཆ་ནས་ལྷན་གྱུ་བ་ཏུ་བཏགས་པ་རེད་མ་གཏོགས། དོན་དུ་གཞི་འབྲས་གཉིས་ལ་མ་
 རིག་པ་མ་སྤངས་ལ་མི་ལྡན་པར་ལྟ་བ་གོང་མཐུན་པ་ཡིན། འདི་ལ་སྟོང་ཉིད་དང་།
 སྟོས་བྲལ། གཉུག་མ། ཀ་དག ཡེ་གྲོལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་དང་ཆོས་སྐད་འདི་
 དག་ལ་མཚོན་ན། སྟོང་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ཅིར་ཡང་མ་གྱུ་བའི་ཆ་ནས་གསུངས་པ་དང་།
 རོ་བོར་ངོས་གཟུང་མེད་པས་ན་སྟོས་བྲལ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡེ་

ནས་དེ་ལྟར་གནས་པས་ན་གཉེན་མ་དང་། སྒོ་རྒྱུ་མས་གོས་མ་སྒྲིང་བས་ན་ཀ་དག་
དང་། ཉམས་ཀྱི་ཞེན་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་བཅིངས་པས་ཡེ་གྲོལ་ཞེས་དེ་འདྲའི་འགྲེལ་
བཤད་བྱེད་པ་ཡིན། རང་གསལ་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ལ་ཐིམ་ལ་མ་
སྤྲུགས་པར་བཞུགས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཕྱིར་གསལ་མིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་
གསལ་གཞོན་ནུ་བུ་སྐྱུ་འི་སྤྲུབས་ལ། ཕྱི་རྒྱུ་མ་རལ་བར་བཞུགས་ཡོད་པས་ན་རང་
ཤེས་རང་གི་ངོ་ཐོར་ཡོད་དུས་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་གསལ་སྐྱུ་གསུང་སྤྲུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་
ལས་དང་། གཞན་ཡང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་འོད་ལྷ་སོགས་ལྷ་ཚོན་མང་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་
ཤར་བ་ཕྱི་གསལ་ཏེ། ཤེས་ལ་ཉི་འོད་པོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཅུ་བ་ངོ་མ་ཤེས་རབ་
སོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད་དེ་གཞོན་ནུའི་བུ་སྐྱུ་འི་ཁ་རྒྱ་རལ་ནས་ལྷན་གྲུབ་སྒོ་
བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲུང་བ། སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་དག་དང་མ་དག་གི་ཞིང་དང་གདུལ་བྱ་རང་སྒྲུང་
ལ་ཤར་བའི་གནས་སྒྲུབས་སུ། རིག་དང་མ་རིག་གི་དབང་གིས་གྲོལ་འབྲུལ་གཉིས་
བྱུང་བའོ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གྲོལ་ཚུལ་ནི། **དེ་དུས་ཚས་སྐྱུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་**
ཡིས། །རང་སྒྲུང་ཡིན་པར་ཤེས་པས་སྒྲིད་ཅིག་ལ། །ཕྱིར་གསལ་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་
ནང་དུ་ཐིམ། །ཀ་དག་གཤོད་མའི་གཞི་ལ་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
དེ་དུས་ཞེས་པ་ཀ་དག་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་ཤར་དུས་སམ། གཞི་ལས་གཞི་སྒྲུང་དུ་ཤར་
དུས་ལ་གསུངས་པ་ཡིན། འདིའི་ཐད་ན་རྒྱལ་བ་སྟོང་ཆེན་པོའི་སྤྱན་མིན་གནད་ཀྱི་
གསང་བ། རང་ལུགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་འཛོག་མཚམས་ཡོད་པ་ནི།
ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྤྲིང་གིས། སྤྱིན་བྲལ་མཁའ་བཞིན་དྲངས་པའི་ཀ་དག་
ལས། །ལྷན་གྲུབ་གཡོ་བ་འཆར་ཚུལ་བརྒྱད་དུ་ཤར། །འདི་ནི་འཁོར་འདས་
འགྲེལ་བའི་སྒོ་འཕར་ཏེ། །ཐེག་ཅེ་ཤིན་ཏུ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་སྟེ་དང་། །མན་ངག་ལྷེ་

མིག་གངས་ལྷན་རི་ཡི་ལྷོངས། ། ཁྲི་མེད་འོད་ཟེར་སྟོང་ལྷན་གཅིག་གིས་
 ལྷོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ། བང་གསལ་གཞིན་ཅུ་བུམ་སྐྱ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་ལྡེ་སྒྲིང་གོ། རོ་བོ་སྐྱ། རང་བཞིན་གསུང་། ། སྐལ་མ་ཐེ་རིག་པའི་
 བདག་ཉིད་ཏུ་གནས་པ་དེ། སྟོག་རྒྱུང་ཡན་ལག་བཞི་ལྷན་གྱིས་བསྐྱོད་དུས། ལྷན་
 གྲུབ་སྟོབ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཤར་ལུགས་བརྒྱད་གྱིས་ཤར་ཞིང་། ཐིམ་ལུགས་བརྒྱད་
 ཀྱིས་ཐིམ་པའི་སྐབས་སུ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོར་ངེ་ལྟར་གྲོལ་ན། གཞི་ལས་
 འཕགས། རང་རོར་སྒྲུང་། རྩེ་བྲག་ལྷེད། ལྷེད་ཐོག་ནས་གྲོལ་བ་སོགས་ཀྱི་
 ཀུན་བཟང་ཆོས་དུག་གིས་འབྲུལ་བ་སངས། ཡེ་ཤེས་རྒྱས། ཟག་མེད་རང་རོ་
 ཤེས་པའི་དགོ་ཆོགས་དེ་ཡིས་རོ་བོ་ཡེ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་རྟོགས་པས་ཡང་སངས་རྒྱས་
 སོང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ནས་རང་སྒྲུང་ཀ་དག་ལ་ཐིམ་སྟེ། གཞི་འབྲས་
 བུར་སྒྲིན་ནས། གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱིས་ལ་ཀུན་གྱི་སྤྲོ་ལ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་
 གདོད་མའི་མགོན་པོ་འོད་མི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན། ཀུན་བཟང་
 ཆོས་དུག་ནི་གོང་ནས་བཤད་རྒྱུའི་གཞི་ལས་འཕགས། རང་རོར་སྒྲུང་། རྩེ་བྲག་
 ལྷེད། ལྷེད་ཐོག་ཏུ་གྲོལ་བ་དང་། གཞན་རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། རང་སར་
 གནས་པ་སྟེ་དུག་ཡིན། དེས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོར་གྲོལ་ཚུལ་བསྟན་ནས། ཁམས་
 གསུམ་སེམས་ཅན་འབྲུལ་ཚུལ་ནི། འོ་སྟོལ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་ལྷན་གྲུབ་
 ཀྱི། ། ལྷུང་བ་རང་གདངས་ཡིན་པར་མ་ཤེས་པས། ། ཤེས་པ་དྲན་མེད་འཛོམ་མེ་
 བ་དེ་ཉིད། ། དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་ཟེར། ། དེ་ནས་གཞི་སྒྲུང་འོད་
 གསལ་དེ་ཉིད་ལ། ། གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་དེ། ། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་
 པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་ཟེར། ། མ་རིག་གཉིས་འཛིན་སྐྱབས་སུ་དེ་དུས་རྒྱུད། ། དེ་ནས་

བག་ཆགས་རིམ་བཞིན་རྒྱས་ནས་ཀྱང་། །འཁོར་བའི་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་
བྱུང་། །དེ་ནས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་དུག་ལྔ་དང་། །བརྒྱད་ཁྱིམ་བཞི་སྟོང་ལ་
སོགས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་། །འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཐོ་རྒྱུ་ལྷུང་མོ་བཞིན། །འཁོར་
ཞིང་བདེ་སྤྱད་ལྟའི་བར་དེར་སྤངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་སྒྲོལ་ཞེས་པ་རང་
རེའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞི་སྒྲུང་ལྟན་གྱུ་བ་སྒྲོ་བརྒྱད་ཤར་སྐབས། རང་སྒྲུང་
ཡིན་པ་མ་ཤེས་པར། རང་སྒྲུང་ལ་གཞན་དུ་བབྱང་། ཐོ་ཡོར་ལ་མིར་འབྱུལ།
ཐག་ཁྲར་སྤྱུལ་དུ་སྒྲུང་བ་འདྲ་ཞིག་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀ་རྒྱུང་ཆད་དུ་སོང་། ང་
དང་ང་ཡིར་བབྱང་བས་འབྱུལ་སོང་བ་རེད། ཀུན་བབྱང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ནང་དུ།
ཤེས་པ་བྱམ་མེད་འཐོམ་མེ་བ། །དེ་ག་མ་རིག་འབྱུལ་བའི་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་དུ་རང་ངོ་མ་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་རིག་གསུམ་མཚུངས་ལྟན་དུ་ཤར་བ་རེད།
ཐོག་མའི་གཞི་ལ་འབྱུལ་བ་མེད་ཀྱང་གཞི་སྒྲུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་ངོ་མ་རིག་པ་ནི་རྩ་བ་རྒྱ་
བདག་ཉིད་གཅིག་ཤུའི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་སྒྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྤྲོ་མོ་དེ་རྣམས་པ་ཇེ་
ཆེར་སོང་ནས་རང་ངོ་མ་ཤེས་པའི་ལྷོག་ཆ་དེ་ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་།
དེའི་སྟངས་དུ་ཡུལ་འོད་ལྔའི་སྒྲུང་བ་ཇེ་རགས་ལ་སོང་བདག་གཞན་གཉིས་སྒྲུང་གི་མིང་དོན་
མང་པོ་ཞིག་གི་བདག་ཏྟིག་གི་ཆར་སོང་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་དེ་
འབྲུག་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུའི་རྒྱུན་མ་རིག་པ་གསུམ་པོ་འཛོགས་ཤིང་འདུས་ནས།
དཔེར་ན་མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་ཤེས་གསུམ་པོ་འཛོགས་ཡོང་དུས་མིག་གིས་འདུས་
ཏེ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་བ་བྱུང་བ་ལྟར་དུ། དེ་ལས་དམིགས་རྒྱུན། བདག་རྒྱུན།
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་བཞི་བོ་བྱུང་ནས་དམིགས་པ་མ་དག་པའི་སྟོབས་དེ་ལས་རྒྱ་ཉོན་
མོངས་དུག་གསུམ་དུག་ལྔ་ནས་བརྒྱད་ཁྱིམ་བཞི་སྟོང་གི་བར་དུ་བྱུང་སྟེ། ཀུན་འབྱུང་

ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབས་དེ་ཡིས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་སྟེ།
ཐོ་རྒྱའི་ཁྱད་མོ་དང་འགལ་མའི་འཁོར་ལོའི་དཔེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་དུ་འཁོར་
བའི་འཁོར་ལོར་འཁོར་ནས་ཁམས་གསུམ་རིགས་དྲུག་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་ད་ལྟའི་བར་དུ་
སྤངས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། **རྒྱས་པར་འདོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཐེག་མཆོག་མཛོད།** **ཟབ་**
དོན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིན་པུང་སོགས་ལ་ལྟོས། **ཁེས་གསུངས་ཏེ།** **འཁོར་འདས་**
གཉིས་ཀ་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་གཅིག་ཅིང་། **དེའི་གྲོལ་འབྲུལ་གཞི་དང་གཞི་སྤང་གི་**
གནད་ལ་ཐུག་པས། **ཐོག་མར་འབྲུལ་ལུགས།** **ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་སྤངས།**
བར་དོའི་གནས་སྐབས་སུ་གྲོལ་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ཤེས་རྒྱ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།
འདིའི་སྐོར་ཞིབ་དུ་ཤེས་དགོས་ན། **རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པའི་མཛོད་བདུན་གྱི་ནང་གི་ཐེག་**
མཆོག་མཛོད་དང་། **སྤྱིན་པུང་སྐོར་གསུམ་ནང་གི་ཟབ་དོན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིན་པུང་**
སོགས་ལ་ལྟོས་དང་ཤེས་ཞེས་ཞལ་འཕངས་པ་རེད། **གཞིའི་བཞུགས་ཚུལ་འདི་མ་**
ཤེས་ན་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་བཤད་དགོས་ལར་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན། **དེ་ཡང་ཀ་དག་**
གསུམ་དང་ལྷན་གྲུབ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མཁའ་པའི་གསུངས་ཚུལ་སོ་སོ་ནས་དཔྱིས་
ཕྱིན་པའི་གནད་ཀྱི་གོ་དོན་གྱིས་བརྟུན་ཤིང་གཅོད་དགོས་པ་ཡིན། **མན་ངག་ལ་བསྐྱའི་**
སྐབས་སུ་ཤན་འབྱེད་ཞིབ་མའི་སྟོས་པ་མི་དགོས་སོ། **དཔྱི་བླ་མའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་**
ཡིས། **འབྲུལ་བའི་རང་མཚང་ཐམས་ཅད་རིག་ནས་ཀྱང་།** **རང་སེམས་སངས་**
རྒྱས་རང་རོ་མཐོང་བ་ཡིན། **ཀ་དོད་མའི་མགོན་པོའི་རང་ཞལ་མཇལ་བ་**
ཡིན། **ཀུན་རྒྱལ་བཟང་པོར་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཡིན།** **སྦྱིང་ནས་དགའ་བ་སྦྱོམས་**
ཤིག་སེམས་ཀྱི་བྱ། **ཁེས་གསུངས་ཏེ།** **གསང་སྤྱགས་ཟབ་མོའི་རྒྱུད་དོན་གྱིས་པ་**
སོ་སོ་སྟེ་བོས་ཐད་ཀར་རྟོགས་དགོས་ན། **གབ་སྤྱས་གསང་བ་ཟབ་མོའི་དོན་ཐམས་**

ཅད་རྒྱུད་དཀྱུགས། ལུང་གཙུགས། མན་ངག་ཐོར་བའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ན།
གསང་སྤྲུགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རྒྱུད་སྟེའི་མཚན་བྱང་ཙམ་ཡང་ཡུན་སྤང་མི་ཆོའི་
ཉི་མ་སྤང་སྤང་ཞིག་ལ་མངལ་འདོད་ཡོད་ཀྱང་མངལ་ཙམ་ཡང་སྤང་དགའ་ན། དོན་
རྟོགས་པ་དེ་བས་ཀྱང་ཕར་ཚད་རེད། དེས་ན་བཅུད་བསྐྱུས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ ཀུན་
མཁྱེན་གོང་འོག་གི་གདམས་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་ལྟ་བུ་རང་རེའི་བགོ་
སྐལ་དུ་གྱུར་པ་ལས། གོང་ནས་སེམས་དོན་འབྲུལ་བའི་ཕ་བ་ཕྱད་བཅད་དེ། མ་
འབྲུལ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ལྟ་བས་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་བཞིན་དུ། འབྲུལ་དང་མ་
འབྲུལ་གྱི་མིང་དོན་ལས་འདས་སོང་བའི་རང་སེམས་རིག་པའི་ངོ་བོ་སེམས་ཉིད་ཆོས་
སྒྲིའི་ཡེ་ཤེས། རང་ལ་ཡོད་པ་རང་ངོ་མཐོང་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཆོས་དྲུག་གིས་གྲོལ་
བ་བཞིན་དུ། རྒྱུན་མ་སྤངས་ཀ་ནས་དག འབྲུལ་བ་མ་སྤངས་གནས་སུ་དག་སྟེ།
ལྟན་གྲུབ་རང་ངོས་ནས་མཁྱེན་པ་དང་བཅུ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་ཏེ། ཐོག་
མའི་ཀུན་བཟང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་མཐར་སྒྲུག་གི་འབྲས་བུར་སྟེག་སྒྲུབ་པ་རེད།
གང་ཟག་སོ་སོའི་ལམ་སྤངས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པས་དབང་པོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཡང་མཐའ་
འབྲས་དག་པ་ཉིས་ལྟན་གྱི་ཆོས་སྒྲུ་ཀ་དག་རིན་པོ་ཆེ་གསང་བའི་སྤྲུགས་ན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་
འཆར་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་རེད། སྟོད་ཐ་དད་ཀྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་གཅིག་
ཏུ་འདུ་བ་དང་། རྒྱ་བོ་ཐ་དད་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་པའི་དཔེ་ཡིས་བསྐྱེད་ཡོད་
པའོ། །སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། **འབྲུལ་བ་གཏན་ལ་ཡལ་བའི་ངོ་སྟོང་**
དོ། །ཞེས་པ་འདིས་བསྐྱེན་པའོ། །རིག་པ་རང་སྤང་གི་སྟོ་ཙན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་
དངོས་གཞི་གནས་ལུགས་དོན་གྱི་ངོ་སྟོང་བསྐྱེན་པ་ནི། **ཞེ་མ་རྟོ། དཔལ་སྐལ་**
ལྟན་སྟོང་གི་བུ་རྒྱུ་མས་ཉོན། །**སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོངས་གྲགས་སྒྲ་བོ་ཆེ།** །ཡོད་

ནི་གཅིག་གྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །འབྱུང་ནི་འཁོར་འདས་བདེ་སྐྱུག་སྒྲ་ཚོགས་
འབྱུང་། །འདོད་ནི་ཐེག་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་ཡོད། །མིང་ནི་བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་སོ་སོར་བཏགས། །ཞེས་མདོར་བསྟན་པ་ཏེ། །ཅུ་མ་ཉེ་ཞེས་དོ་མཚར་བའི་རྩོ་
རྩེའི་ཚིག་རེས་མགོ་ལེན་མཛད་དེ། །ད་ཡང་ལས་དང་སྐལ་བར་ལྷན་ཞིང་སྤར་
བསགས་བསོད་ནམས་དང་སྟོན་སྦྱངས་ལས་འཕྲེའི་དབང་གིས། །རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་
ཀ་དག་རང་གནས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱའི་དགོངས་པ་ཅར་ཕོག་ཏུ་དོ་སྟོད་པའི་ཚོས་གདམས་པ་བབ་
མོ་འདི་ལ་དོམས་མེད་དུ་ཡོངས་སུ་སྟོད་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྷན་པའི་སྟིང་གི་
བྱུངས་སྐྱུགས་ཀྱི་སྤྲས་རྣམས་ཞེས། །ཁར་སང་དབང་གི་སྐབས་སུ། །ཁྱོད་སུ་ཡིན་
ཟེར་དུས། །སྐལ་ལྷན་སེམས་ཀྱི་བྱ་གཅིག་པོ་ལགས། །ཞེས་རྩེས་རྒྱོས་བྱས་པ་ལྟར་
དུ། །སྟིང་གི་བྱུངས་སྐྱུགས་ཀྱི་སྤྲས་ཁྱེད་རྣམ་པས་མ་ཡོངས་རྒྱ་བསྐྱུགས་ཏེ་ཉོན་དང་།
གནམ་ས་གཉིས་ཀའི་བར་འདི་ན་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལ་མ་འདུས་པའི་ཚོས་ཤིག་
མེད་ཅིང་། །དེ་ཡང་རྩ་བ་སེམས་ལ་སྐྱུག་པ་ཡིན་པས། །སེམས་ཡོད་ཐམས་ཅད་ལ་
སེམས་ཅན་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། །སེམས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ཞེས་ཐོགས་
པས་མ་ཆད། །སེམས་འབྱུལ་བ་འདིའི་དབང་གིས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཡང་ཁྱོད་བ་རེད།
ད་སྤྱི་མའི་ཡན་ཆད་ལ། །ཕར་བལྟས་རྒྱུད་གི་ཚོས་ལ་བལྟས་གྱུང་། །བལྟས་ཏེ་
མཐའ་རྒྱ་ཚོད་རྒྱ་མེད་པའི་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པ་བས། །ད་རྒྱུར་བལྟས་རང་གི་སེམས་
རྒྱུར་ལ་རྩ་བ་ཅིག་བཅད་ན། །སེམས་ཞེས་པ་ཡོངས་ལ་གྲགས་པའི་སྐད་གྲགས་ཆེན་
པོ། །དོམས་ཉམས་ལ་བཅར་བཞག་ན། །སྤར་སེམས་ཀྱི་བྱུང་གནས་འགོ་གསུམ་
བཅའ་དུས་རྟེན་དུ་མེད་པ་ལྟར་དུ། །ཡོད་ནི་གཅིག་གྱུང་འདི་རེད་ཟེར་ས་ཞིག་མེད་པ་
ལ། །འདི་དོན་མ་རྟོགས་པར་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་བཟུང་ན། །འབྱུལ་སྤང་འཁོར་

འདས་བདེ་སྤྱག་གི་སྤྱང་བ་སྤྱ་ཚོགས། དེགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་སོ་སོ་ལ་མཐོང་
སྤྱང་སྤྱ་ཚོགས་ཡོད་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན། འདིའི་ཚོས་ཅན་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་གཏན་
ལ་འབེབས་སྤངས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་ཐེག་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་
ཡང་རྒྱལ་བས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དབང་མོས་པར་བསྐྱོན་པའི་འདུལ་ཐབས་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་རྣམས་ནི་དེའི་ལམ་སྟེགས་སུ་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པས། ཐེག་པ་སོ་སོའི་འདོད་
གཞུང་གི་མིང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་སོ་སོར་བཏགས་པ་དེ། ཇི་སྤྱིད་སེམས་ཀྱི་
འདུག་པ་མ་ཟད་པར། །བསམ་ཡས་ཐེག་པའི་གྲུབ་མཐར་ཐུག་པ་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་མདོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། **སོ་སོ་**
སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཡང་ཟེར། །ལུ་སྟེགས་ལ་ལས་བདག་ཅེས་མིང་དུ་
བཏགས། །ཉན་ཐོས་པ་ཡིས་གང་ཟག་བདག་མེད་ཟེར། །སེམས་ཅོམ་པ་ཡིས་
སེམས་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས། །ལ་ལས་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྟོན་པ་ཟེར། །ལ་ལས་
བདེ་གཤེགས་སྦྱིང་བོ་མིང་དུ་བཏགས། །ལ་ལས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མིང་དུ་
བཏགས། །ལ་ལས་དབུ་མ་ཞེས་པའི་མིང་དུ་བཏགས། །ལ་ལས་ཐོག་ལེ་ཉག་
གཅིག་མིང་དུ་བཏགས། །ལ་ལས་ཚོས་ཀྱིད་བྱིངས་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས། །ལ་
ལས་ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་མིང་དུ་བཏགས། །ལ་ལས་ཐ་མལ་ཤེས་པ་མིང་དུ་
བཏགས། །མིང་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཅི་བཏགས་ཀྱང་། །དོན་ལ་འདི་ཉིད་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་དེག་འབྲུལ་བའི་གཞན་
དབང་དུ་སོང་བ་ཚང་མས་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ངར་འཛིན་གྱི་སེམས་འདིས།
ཐོག་མེད་ནས་མཐའ་མེད་ཀྱི་བར་དུ་འབྲུལ་ནས་སྤྱིད་ཅུང་རར་འཛིན་གྱི་ཅུང་བ་ཚོད་མེད་པས།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ནས་འབྲུག་སྤྱི་ཆེན་པོའི་ཚག་སྟོག་ཅིག་བྱས་ན་ངའི་མགོ་ལ་ཐོག་ཅིག་

བརྒྱབ་ཨོ་ཡོང་ན་སྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་མི་ལམ་ཉིང་འབྲུལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དང་།
 གཡང་ས་གཟར་མོ་ཞིག་ནས་ལྷུང་ཕྱིས་བྱེད་པ་དང་། ང་ཆུ་ཆེན་གཙང་པོ་ཞིག་གིས་
 འབྲུར་ཕྱིས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཆེན་པོ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་
 པས། དང་པོ་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་
 ཆགས་བསྐྱེད་པ། །ཟོ་ཆུན་འཕྱན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་དུ་གྲུབ་མཐར་སློམ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་དག་གིས་ང་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ལུ་
 སྟེགས་པ་ལ་རྩ་བ་རྟག་ཆད་ལས་འཕྲོས་པའི་ལྷ་ལོག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་གཞག་ཡོད་པའི་ལུ་སྟེགས་པ་བསྟན་པ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་རིགས།
 འདིར་སྤར་ཐུག་དང་། ལུ་སྟེགས། ལུལ་བ་པ། རྒྱུང་འཕེན་པ་སོགས་སྤྱི་དང་
 བྱེ་བྲག་གི་མིང་གི་བྱད་པར་དང་། སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའི་འདོད་གཞུང་ཡང་ཡོད་ལ།
 ལ་ལ་ཞེས་ཆད་པར་སྤྱོད་པ་རྒྱུང་འཕེན་པ་པར་ཡུད་ལུལ་གྱི་ཀུན་བཏགས་གྱི་བདག་རྟག་པ་
 དང་དབང་ཐུག་རྟག་པ་རང་དབང་ཅན་དུ་འདོད་པ་སྟེ། མདོར་ན་མ་རིག་པ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལྷ་བ་ཅན་དང་། ནང་པ་ལ་མཚོན་ན། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་
 མཐའ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཉན་ཐོས་པ་ལའང་བྱེ་མདོའི་བྱད་པར་དང་། བྱེ་སྤྱོད་ལའང་ནང་
 ཚན་གྱིས་སོ་སོའི་འདོད་པའི་འཛོག་མཚམས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་། མདོར་བསྟུས་
 ན་ཉན་ཐོས་པ་ཡིས་གཟུང་འཛིན་རགས་པའི་ཆ་བཞིག་ནས་རྟུལ་དང་སྐད་ཅིག་བདེན་པར་
 ཁས་ལེན་ཅིང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཇི་བཞིན་རྟོགས་ཡོད་པ་དང་། གཟུང་བའི་
 རྟུལ་འཛིན་ཀྱང་བཞིགས་ནས་བདག་མེད་བྱེད་དང་གཉིས་རྟོགས་གྱི་རང་རྒྱལ་ཡང་འདིའི་
 ལུགས་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 སེམས་ཅན་པས། ཕྱི་རོལ་སྤྱང་བ་འདི་དག་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། གཟུང་

འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་ཙམ་གྱི་སེམས་ཤིག་ཡོད་པར་འདོད་
པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། དབུ་མ་པས་རང་རིག་བདེན་པར་འཛིན་པ་
དེ་ཡང་བཤིགས་ནས། ཤེས་བྱའི་ཁོངས་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཚེས་རྩལ་ཙམ་མེད་པ་དེ་
ལྟར་རྟོགས་ནས། ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ། དོན་དམ་བཟོད་མེད་སྟོང་ཉིད།
བདེན་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བྱང་འདུག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ཏུ་ཕྱིན་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་
པ་དང་། བཀའ་བར་བས་རྣམ་ཐར་སུམ་ལྷན་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་
ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཐམས་ཆུ་ཆེ་བའི་རང་བཞིན། བྱུང་པར་མདོ་སྒྲགས་
མཚམས་འཛིན་གྱི་དགོངས་གནད་བདེ་གཤེགས་སྟོང་བོའི་མཚན་གྱིས་གསལ་བར་
མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་སྤྱིང་གིས། རྒྱལ་བའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་
རྣམ་ཐར་གསུམ། །བསྟན་བྱའི་དེ་བོ་སེ་སེ་རང་རིག་ཉིད། །སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་
བདེ་གཤེགས་སྟོང་བོ་རུ། །རང་བཞིན་བཞུགས་ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་
བྲགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ལ་ལ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་།
ལ་ལས་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་རི་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཅན་གང་
ཤར་གྱི་སྤྲང་བ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་འདེབས་ཤིང་སྤྲང་རིག་དོས་བབྱང་དང་བྲལ་བ་
གསལ་སྟོང་བྱང་འདུག་ཏུ་སྦྱེལ་བ་དེ་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ལྷགས་རེད། ཕྱག་ཆེན་པ་འདིར་
ནང་གསེས་སུ་གནས་ལྷགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་མདོ་ལྷགས་སུ་བཞེད་པ་དྲགས་བརྒྱད་
དང་། བདེ་སྟོང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་སྒྲགས་ལྷགས་ཀྱི་དབང་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་རྗེ་མར་བའི་བཀའ་བབས། མདོར་ན་སྦྱོར་དྲུག་དང་རིམ་ལྔ།
ལམ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་དབང་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཞེད་པ་ཐམས་
ཅད་འདི་ལ་འདུས་པ་ཡིན། དབུ་མ་ལའང་ཐམས་པར་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མང་ཡང་།

ཟུང་འབྲུག་རབ་རྒྱུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མས་སྒྲུང་སྟོང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་
ཆོས་དབྱིངས་སྒྲོམ་པ་ཀུན་བྲལ། སོ་སོ་རང་རིག་གི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མེད་མཐའ་བྲལ་ཆོས་དབྱིངས་ཆེན་པོར་གཏན་ལ་འབེབ་པ་ཡིན། འདི་
ནས་དབུ་མ་ཞེས་པ་དེ་ཤན་འབྱེད་ལམ་གྱི་དབུ་མ་དང་། དངོས་གཞི་མཉམ་བཞག་གི་
དབུ་མ་གཉིས་ལས་གཙོ་ཆེར་སྤྱི་མར་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་བརྒྱུམས་ཐེག་
ལེ་ཉག་གཅིག་ཆོས་དབྱིངས་སྒྲོམ་པ་ཀུན་བྲལ། སྐྱགས་རྒྱུད་འགའ་རེ་ནས་འདི་
ལ་ཀུན་གཞི་རྒྱུད་རྒྱུད་ཅེས་ཀུན་གཞིའི་སྒྲིམ་བསྟན་ས་དང་། རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྐབས་སོ་
སོ་ནས་ཐམས་ལྷུག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་སྟེ། སོགས་ཁོངས་ན་ཅི་ཞིག་
ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན། གཉུག་མའི་སེམས། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་མང་
ཞིང་། མིང་ལ་གང་བཏགས་ན་ཡང་། དོན་འདི་རེད་ཅེས་མཆོམས་སྒྱུར་ནས།
དངོས་གཞིའི་གནས་ལུགས་དོན་གྱི་དོ་སྟོང་དོ་མ་དེ་གསུངས་ཡིན། ད་རེས་ལུ་གུས་
བྲིད་སྟངས་འདི་ལུང་རྒྱན་ཅོམ་དང་། བྲིད་མ་ལུང་། མོས་བྲིད་ཅོམ་མ་ཡིན་པར།
སྒྲིན་བྲིད་ལག་བྲིད་གྱི་ཕུག་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན་པས། རྫོགས་ཆེན་རིག་པ་དོ་སྟོང་འདི་
ལ། དད་པ་ཅན་ལ་བྱིན་བརྒྱུད་བརྟེན་ཐབས་ཀྱིས་དོ་སྟོང་པ་ཞིག་དང་། ཤེས་རབ་
ཅན་ལ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཐབས་ནས་དོ་སྟོང་པ་ཞིག་ ཉམས་ཁྱེད་ཅན་ལ་སྒྲོམ་པ་ལག་ལེན་
གྱི་སྟེང་ནས་དོ་སྟོང་པའི་སྟོང་ལུགས་ཡོད་པ་ལས། ཐམས་ཅད་ཆོང་བའི་རང་ལུགས་
བརྒྱུད་པའི་ཕུག་བཞེས་མ་ཉམས་པ་རི་བཞིན་དུ་ཕུག་ལེན་ལ་ཐེབས་པ་བྱ་པའི་དང་པོར་
ངས་འདི་ནས། ཁྱེད་ལ་སྒྲིན་པའི་སྒྲིན་དབྱིངས་དང་བཅས་ཏེ་བརྒྱུད་གསུམ་དགོངས་
བརྟེན་སྒྲིན་བརྒྱུད་གྱི་བྱིན་འབེབས་ཤིག་བཏོན་ནས། ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲལ་གྱི་ཕུན་སྦྲུལ་
དང་སྐྱགས་ནས་བརྟེན་མེད་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱིན་ཆེན། སྒྲིང་དབུས་མི་ཤིགས་པའི་

ཐིག་ལེར་ཕབ་པ་དང་བརྒྱན་ནས། འདིའི་དེ་སྟོང་གི་ཆོག་འདི་འདོན་རྒྱུ་ཡིན། དེའི་
ཆོ་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་གི་སྒྲུབས་འདིར་ཕྱག་གཉིས་ཀ་སྒྲུ་བོར་མ་རེག་པའི་
ཐལ་མོ་ཞིག་སྒྲུར་ནས། རྒྱུ་མཐིལ་གཉིས་མདུན་དུ་སྤྱད་པའི་མི་འགྱུར་དེ་རྗེའི་
བཞུགས་སྐྱེད་མཛད། དེའི་ཆོ་ཕྱག་དཔེ་ལ་གཟིགས་མི་དགོས། །སྒྲུ་མས་ཁྲིལ་དང་
བཙས། །

ཨོ་མ་རྟོ། རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷུང་བལ་བའི་ཞིང་ཁམས་ནས།
དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐུ་ཀུན་དུ་བཟང་།
ལོངས་སྐུ་རྒྱུ་རྒྱའི་རོལ་ཅུལ་དེ་རྗེ་སེམས།
སྐུལ་སྐུ་མཚན་རྩོགས་དགའ་རབ་དེ་རྗེ་ལ།
གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བྱིན་སྒྲུབས་དབང་བསྐྱར་སྟོལ།
ཕྱི་སྤྱོད་དོན་དམ་ཆོས་ཀྱི་མཛད།
འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉིན་ཐེག་དགུའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར།
རྒྱ་ན་སྐུ་ཏུ་པཎ་ཆེན་ཕྱི་མ་ལར།
གསོལ་བ་འདེབས་སོ་གྲོལ་བྱེད་ལམ་སྐྱ་སྟོན།
འཇམ་བུའི་སྒྲིང་གི་རྒྱན་གཅིག་པར་འབྱུང་།
དེས་པར་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མཆོག་རྗེ་འབངས་གྲོགས།
ཐུགས་གཏེར་རྒྱ་མཚོའི་བདེ་གྲོལ་གྲོང་ཆེན་ཞབས།
མཁའ་འགྲོའི་དབྱིངས་མཛད་བཀའ་བབས་འཛིགས་མེད་སྒྲིང་།
གསོལ་བ་འདེབས་སོ་འབྲས་བུ་ཐོབ་གྲོལ་སྟོལ།
ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱུང་རྒྱུ་དེ་རྗེ་ཞབས།

གྲུབ་བརྟེན་འཛིགས་མེད་རྒྱལ་བའི་ཐུག་དང་།
སྐལ་བའི་སྐྱ་མཚོ་གམི་འགྱུར་ན་མ་མཁའི་མཚན་།
ཙོ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན་གཞན་པན་སྤང་བའི་ཞབས་།
འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་གྲུ་ཆ་རྒྱ་ཐང་རྩེ་རྩེ་།
གསོལ་བ་འདེབས་སོ་གནས་ལུགས་རང་ཞལ་སྟོན་།
སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་།
དེད་འདིར་སྐལ་ལྷན་ནམས་ལ་བྱིན་རྒྱབས་པས་།
ཕྱི་ནང་སྐྱ་འཕྱལ་དུ་བའི་འཁོར་ལོར་ཤར་།
སྐྱ་གསུང་མི་ཤིགས་རྗེ་རྗེའི་དབྱིངས་སུ་སྟོན་།
ཀ་དག་རིག་པ་གདོད་མའི་ལྷམས་སུ་ཞུགས་།
ལྷན་གྲུབ་སྤང་བ་ནམ་བཞིའི་རྩལ་རྗེ་གསུང་ནས་།
ཆོ་གཅིག་འཇའ་ལུས་རྗེ་རྗེའི་སྟོག་འགྲུབ་ཤོག་།
ཆོ་གཅིག་འཇའ་ལུས་རྗེ་རྗེའི་སྟོག་འགྲུབ་ཤོག་།
བཟླ་ཀྲུ་ཡ་ཤར་ཅོད་གན་ཀམ་སམ་སྟོན་པ་ལ་རྟུ།
ཨ་ཨ་ཨ།
ཕན་ཅེས་མས་གང་ཡིན།
ཕན་ཅེས་མས་གང་ཡིན།
ཕན་ཅེས་མས་གང་ཡིན།
འདིའི་མཚན་ནས་རྗེ་སྟོན་གྱི་ཆོག་རྗེ་རྗེའི་གསུང་ངས་མར་ཤར་འདོན་བྱེད་པ་ཡིན།
བྱེད་ནམ་པའི་ཐུག་གིས་ངལ་ཞིག་གསོ་དགོས་ན་གསོས། འདི་མི་འགྱུར་རྗེ་རྗེའི་

བཞུགས་སྐྱེས་ཡིན། དབང་གི་སྐབས་སུ་བཞུགས་སྐྱེས་འདི་དགོས་པས།
བྱིད་རྒྱལ་པས་བཞུགས་སྐྱེས་དེའི་སྟོན་སྒྲིབ་པ་ལྟར་མ་ལྟར་པའི་ཐལ་མོ་བྱིན་ལ་སྐྱེས་ནས་
རྒྱུ་མཐིལ་གཉིས་ཁ་སྐྱེས་ཏེ་བཞུགས་སྐྱེས་ཀྱི་ཀྱིས། **བྱིད་རྒྱལ་སེམས་ཉིད་རང་སར་**
སྟོན་ལ་ཞོག། །བཞག་དུས་ཐམས་ཤེས་པ་རྩེན་ནོལ། །བཞག་པས་མཐོང་རྒྱུ་མེད་
པའི་ས་ལེ་བ། །རིག་པ་མངོན་སུམ་ས་ལེ་རྩིག་གོ་བ། །ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་སྟོང་
ཞིང་མེད་དེ་བ། །གསལ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལེ་རེ་བ། །རྟག་པ་མ་ཡིན་ཅིར་
ཡང་གྲུབ་པ་མེད། །ཆད་པ་མ་ཡིན་ས་ལེ་རྩིག་གོ་བ། །གཅིག་ཕུ་མ་ཡིན་དུ་མ་
རིག་ཅིང་གསལ། །དུ་མ་མ་ཡིན་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པ། །གཞན་ན་མེད་དེ་རང་
རིག་འདི་ཉིད་དོ། །སྟོང་དབུས་བཞུགས་པའི་གདོད་མའི་མགོན་པོའི་
ཞལ། །མངོན་སུམ་ད་ལྟའི་དུས་འདིར་མཐོང་བ་ཡིན། །འདི་དང་འབྲལ་མེད་
གྱིས་ཤིག་སྟོང་གི་བྱ། །འདི་མིན་གཞན་ལས་ལྷག་པ་སུས་འདོད་པ། །སྤང་པོ་
རྟོན་ཀྱང་རྩེས་འཛོལ་རི་བཞིན་དུ། །སྟོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཐགས་སུ་བཏགས་ན་
ཡང་། །སངས་རྒྱལ་མིང་ཙམ་རྟོན་པར་མི་སྟོན་དོ། །དེ་ནས་རང་ལུགས་སུ་བདེ་
བར་བཞུགས་ནས་ཕུག་དཔེ་ལ་གཟིགས། །ཕུག་དཔེའི་དོ་སྟོན་གྱི་མཚམས་གྱི་བྱིད་
རྒྱལ་སེམས་ཉིད་རང་སར་སྟོན་ལ་ཞོག་གསུངས་ས་དེ་ནས་མར་ལ་གཟིགས་དང་།
དོ་སྟོན་གྱི་ཆོག་ཆང་མ་ཆོག་དོན་སྟེལ་ནས་ཡང་ཞིབ་གྱིས་མགོ་ནས་མར་ཆར་གཅིག་འགོ་
རྒྱུ་བྱེད། དང་པོ་བྱིད་རྒྱལ་སེམས་ཉིད་རང་སར་སྟོན་ལ་ཞོག་གསུངས་རྒྱུ་འདིས་
བཞག་ཐབས་བསྟན་པ་ཡིན། །འདིའི་སེམས་ཞེས་པ་འདི་ཆོས་ཙན་སེམས་སུ་སྤང་བ་
རྒྱལ་རྟོག་འཕྲོ་འདུར་སྤང་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་གསུངས་
པ་མ་ཡིན་པར། །སེམས་དེ་ཉིད་གྱིས་འདས་པའི་རྩེས་མ་གཅོད། །མ་འོངས་པའི་

མདུན་མ་བསུ། ད་ལྟའི་ནུས་ཏོག་གང་ཤར་སྐྱེ་འགག་གངས་སུ་འདེབས་ནས་ཕྱིས་
བརྒྱབ་པ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པར། བཅས་བཅོས་མེད་པར་རང་སར་རང་བབས་སུ་སྒྲོད་
དེ་ཞོག་ལ་ཐོངས། དེ་ལྟར་སྒྲོད་པས། ཐ་མལ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐ་མལ་བའི་
འབྲུལ་ཤེས་ལ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར། མ་བཅོས་ཐ་མལ་རང་བབས་ཐད་ཀའི་སོན་
ཡོད་པའི་རང་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གསུངས་པ་དང་། རྩོན་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་མ་བཅོས་
ཐ་མལ་གྱི་རིག་པ་རང་སེམས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། གཟུང་འཛིན་གྱི་སེམས་དང་
གཉིས་ཀ་འདྲེས་དགོས་ན་འདྲེས་ཐབས་མེད་པའི་རྩོན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན།
བལྟས་པས་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་ས་ལེ་བ་ཞེས་པ་ནི། སྟོང་གསལ་འགག་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་བལྟས་པས་མི་མཐོང་ལ། བཞག་ན་གསལ་ཡོང་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་རྩི་
ལྟར་ཡིན་ན། ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་སྟོང་སང་དེ་བ་ལ་བལྟས་པས་མི་
མཐོང་། བཞག་བཞག་ན་སྟོང་པ་ཕྱང་ཆད་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་འོད་གསལ་འདུས་མ་
བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ས་ལེར་གསལ་བ་ཡིན། རིག་པ་མངོན་སུམ་ས་ལེ་རྟིག་གོ་
བ། ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་སྟོང་ཞིང་སང་དེ་བ། །གསལ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
རེ་བ། །ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་འདིས། གསལ་བ་དང་གཅིག་སྟོང་པ་
དང་གཉིས། གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆང་མ་གཞི་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ངོ་བོ། ངོ་
བོ་གཅིག་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན། ཆོག་སྟོན་མས་གསལ་བ་ཡབ་གྱི་རང་
བཞིན་གསལ་སྟོང་རིག་པའི་དེ་རྩི་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། ཆོག་བར་བས་སྟོང་
ཆ་ཡུམ་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་གསལ་མཐའ་དབྱས་དང་བྲལ་བ་ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ།
ཆོག་མཐའ་མས་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་འཁོར་འདས་སྟོད་བཅུད་སྲིད་ནི་ཀུན་ལ་བྱབ་
པའི་སྲིད་དང་ནི་བ་འཁོར་འདས་ཀུན་ལ་བྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཟུང་འཇུག་ཀུན་བྱབ་གྱི་ཡེ་

ཤེས་བསྟན་པ་ཡིན། འདིའི་རྣམ་གཤམ་དང་། སང་དེ་བ། ཡེ་རེ་བ་ཚང་མ་
བརྗོད་མེད་ཀྱི་དོན། བརྗོད་མེད་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མི་ཚོག་གིས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིས་
མཚོན་ཐབས་བྲལ་བ་དེ་བརྟེན་ཅམ་གྱིས་སྟོན་དགོས་དུས་རྣམ་གཤམ་གྱི་
ཡེ་རེ་བ། དེ་ལྟར་གསུངས་དགོས་པ་ཡིན། རྟོགས་ཅམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རེད།
རྣམ་གཤམ་གསལ་བ་དང་། སང་དེ་བ་སྟོང་པ། ཡེ་རེ་བ་རྗོད་པའི་དོན་ཅན་ཞིག་
ཡིན། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཅིར་ཡང་གྲུབ་པ་མེད། །ཆད་པ་མ་ཡིན་ས་ལེ་རྣམ་གཤམ་
བ། །གཅིག་ཕུ་མ་ཡིན་དུ་མ་རིག་ཅིང་གསལ། །དུ་མ་མ་ཡིན་དབྱེར་མེད་རོ་
གཅིག་པ། །ཞེས་པའི་ཚིག་རྟེན་བཞི་འདིས་རང་བྱུང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡེ་ནས་མཐའ་
དབྱེས་བཅིངས་གྲོལ་མེད་པར་རང་ལ་གནས་པ་དེ་རྟག་ཆད་གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། འདི་ལྟ་སྟེགས་པའི་
བདག་ལྟ་བུའི་རྟག་པ་མ་ཡིན། ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་པའི་སྒྲ་ཡིས་མཚོན་པ་དང་།
ཆད་པ་མ་ཡིན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། གསལ་ལུགས་ས་ལེ་རྣམ་གཤམ་གྱི་རིག་སྟོང་
དབྱེར་མེད་པ། གཅིག་ཕུ་མ་ཡིན་སྟོང་བཅུད་ཀྱན་ལ་བྱུང་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟན་གྲུབ་
རྟོགས་མེད་དུ་རིག་ཅིང་གསལ་བ། དུ་མ་ཡང་མ་ཡིན་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དབྱེར་མེད་དུ་
མ་རོ་གཅིག་པར་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་སྟོང་པ་ཤེས་རབ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་
དབྱིངས་དང་སྒྲ་བ་ཐབས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཤོད་ནས་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་
རོ་གཅིག་པ་ནི་དབྱིངས་རིག་གཅིག་པའི་གཞི་མཐུན་བདེན་གྲུབ་ཅིག་ལ་གོ་དགོས་པ་མ་
ཡིན། གཉིས་མེད་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་
པ་ཁས་ལེན་ཀྱན་བྲལ་ཞིག་ལ་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་
ཡང་ག་ཤེད་ཐག་རིང་ཞིག་ནས་ངལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ནས་བཙལ་ཏེ་རྟོན་དགོས་སྐུ་

ཞིག་མ་ཡིན་པར། གཞན་ན་མེད་དེ་རང་རིག་འདི་ཉིད་དོ། །སྤྲིང་དབུས་བཞུགས་
པའི་གདོད་མའི་མགོན་པོའི་ཞལ། །མངོན་སུམ་ད་ལྟའི་དུས་འདིར་མཐོང་བ་
ཡིན། །འདི་དང་འབྲལ་མེད་གྱིས་ཤིག་སྤྲིང་གི་བུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞན་ན་
མེད་པའི་རང་རིག་ཅེས་པ་འདི་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་བྱེས་ཡོང་ན་གོང་
ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཐོག་པའི་རྣམ་གྲངས་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ། མི་གནས་པའི་ཡེ་
ཤེས། གདོད་ནས་རྣམ་གྲོལ། ལྷག་པའི་བདེན་པ་དབྱེར་མེད། འདའ་ཀ་
ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། བདེ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཐོག་ལེ་ཉག་གཅིག་ རིག་
པ་ཆོས་སྐུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གང་ཟེར་ན་དོན་ལ་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཆོས་སྐུ་ཐོག་
ལེ་ཉག་གཅིག་ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡིན། དེ་ཉིད་མི་ཤིགས་གཉུག་མའི་ཡུང་ཁམས་སྐུ་
མཆེད་ཀྱི་དྲངས་མའི་སྤྲིང་དབུས་ཅི་ཏྲ་རིན་ཆེན་གྱི་ཕོ་བྲང་ན། ཡེ་ནས་འདུ་འབྲལ་མེད་
པར་བཞུགས་པའི་ཡེ་གྲོལ་གདོད་མའི་མགོན་པོའི་རང་ཞལ། དེ་རིང་བླ་མའི་མན་
ངག་དང་གདམས་པའི་ཟབ་བྱད། བརྒྱད་པའི་བྱིན་ལྡན་འཕྲོ་བ་དང་བཅས་པས།
མངོན་སུམ་ཅར་ཕོག་ཏུ་རྩོད་ནས་ངོས་ཟིན་ཏེ་དུས་འདིར་མཐོང་བ་ཡིན་ན། རོ་རང་
ཐོག་ཏུ་སྤྲད་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཐག་གཅིག་ཐོག་ཏུ་བཅད་དེ། འདི་དང་འབྲལ་བ་མེད།
སྒྲོམ་དུ་མེད་ལ་ཡོངས་སུ་མེད་པའི་གནད་འདི་དང་མ་འབྲལ་བ་གྱིས་ལ་ཉམས་སུ་ལོངས་
ཤིག་དང་། གྲོལ་བ་མངོན་གྱུར་དག་པ་ཉིས་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་དེ་རང་ལས་རྙེད་
པས། འདི་མིན་པ་གཞན་དུ་འཛོལ་བའི་ངལ་བ་མི་དགོས་སྐལ་ལྡན་སྤྲིང་གི་བུ་ཞེས་
ནན་གྱིས་སྐུལ་ཏེ་གདམས་པར་མཛད་པ་ཡིན། འདི་མིན་གཞན་ལས་ལྷག་པ་སུས་
འདོད་པ། །སྤང་པོ་རྙེད་ཀྱང་རྗེས་འཛོལ་ཇི་བཞིན་དུ། །སྤོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་
ཐགས་སུ་བཏགས་ན་ཡང་། །སངས་རྒྱས་མིང་ཙམ་རྙེད་པར་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་

པ་ནི་རང་གནས་ཆོས་སྐྱུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ལས་མ་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ། གཟུང་འཛིན་
སེམས་ལས་འདས་པ། ལུང་ལས་མ་བྱུང་བར་རང་གི་རིག་པས་ངེས་པ་དོན་གྱི་ཡེ་
ཤེས། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རང་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་མཐོང་བ་འདིས། ད་དུང་
ཡིད་མི་ཆོམ་པར་བྱུང་ནིག་ན་དེ་བས་ཡག་ཅིག་གམ་དེ་བས་མཛེས་ཤིག་ཡོད་སྐྱོང་ཤར་
ནས། འཆོལ་བར་སོང་ན་སྤང་པེ་རྟེན་བཞིན་དུ་ད་དུང་སྤང་པེའི་རྗེས་འཆོལ་ནས་
བཅའ་བ་དང་འབྲ་བར་དོན་མེད་ལམ་ལོག་ལ་འབྱར་ནས་ཡོད་པས་རང་གནས་གྱི་ཡེ་
ཤེས། རང་བཞག་གི་ཆོས་སྐྱུ། ཡེ་ནས་རང་ལ་གནས་པ་འདིའི་ཕན་དུ། སྟོང་
གསུམ་ཐམས་ཅད་ཐགས་མཁའ་གྱིས་ཐགས་འཐག་དུས་རྒྱ་སྐྱོན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཞིབ་ཆ་
བྱས་པ་ལྟ་བུས་ཞིབ་དུ་བཅའ་ཀྱང་འདི་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅམ་ཡང་
སྤར་མ་རྟེན། ད་ལྟ་མི་རྟེན། ཐྱིས་སུ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་རེ་ཞེས་པའོ། ཉེ་ནས་
དོན་བསྟུ་བ་ནི། **དངོས་གཞིའི་གནས་ལུགས་དོན་གྱི་དོ་སྟོང་དོ།** ཞེས་དེ་ཡན་
གྱིས་རིག་པ་རང་སྐྱོང་གི་སློ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་བ་རང་དོ་སྟོང་པ་སོང་
དོ། ཉེ་ནས་དཔེ་དང་དོན་གྱིས་མཆོན་པའི་སྐྱུ་ལྟ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་སོགས་རིག་པ་གཅིག་ལ་
ཆང་རྩལ་གྱི་དོ་སྟོང་བསྟན་པ་ནི། **ཨེ་མ་རྟོ།** དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུ་རྒྱམས་ལེགས་
པར་ཉོན། ཉ་ལྟའི་རང་རིག་རང་གསལ་འདི་ཉིད་ལ། སྐྱུ་གསུམ་དོ་བོ་རང་
བཞིན་སྟགས་རྗེ་དང་། སྐྱུ་ལྟ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཆང་། ཞེས་མདོར་
བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། རིག་པའི་དོ་བོ་ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་
སོགས། ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ། སྟོང་པའི་རང་གདངས་གསལ་
བ་ལོངས་སྐྱུ་འོ། སྐྱུ་ཆོགས་འཆར་གཞི་མ་འགགས་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ། ཞེས་སྐྱུ་
གསུམ་རིག་པ་གཅིག་ལ་ཆང་རྩལ་བསྟན་པ་སྟེ། སེམས་ཉིད་དོ་བོ་སྟོང་པ་སྐྱེ་བ་མེད་

པའི་ཆོས་ཉིད། རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དབྱིབས་ཁ་དོག་གཟུགས་དང་མཚན་མ་ཅིའི་ངོ་བོར་
 ཡང་མ་གྲུབ་པ། བསལ་བྱ་པར་ལ་བསལ་བར་བྱ་བ་ཞིག་དང་། བཞག་བྱ་ཚུར་ལ་
 འཛིག་པར་བྱ་བའི་དེ་འདྲ་ཡག་ལས་དང་གཙང་བཟེ་བྱེད་མི་དགོས་པ། རོ་བོ་གྲུབ་
 བསལ་མཚན་མའི་ཆོས་ལས་རིང་དུ་འདས་ཤིང་ཆོས་སྐྱོས་པ་དང་བྲལ་བ། དེའི་
 སྟོང་བའི་རང་གདངས་འགགས་མེད་དང་གིས་གསལ་བ་དེ་ཉིད་ལོངས་སྐྱུ་དང་། དེ་
 ལས་སྐྱ་ཚོགས་འཆར་གཞི་མ་འགགས་ལྷན་གྲུབ་ཐུགས་ཐེའི་རོལ་ཅུལ་ཅིར་ཡང་འཆར་
 ཞིང་། གང་དུ་ཡང་སྤང་རུང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྐྱ་ཚོགས་ངག་ཉིས་མེད་སྐྱུ་བའི་སྐྱ།
 དེ་ཉིད་དཔེ་ཡིས་བསྟན་པ་ནི། **དེ་ཕྱམས་མཚོན་པའི་དཔེ་ནི་འདི་དང་འདྲ།** །ཞེས་
 མཚམས་སྦྱར་ཏེ། **ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་མཚུངས།** །**རང་བཞིན་དྲངས་**
ཤིང་གསལ་བ་ལོངས་སྐྱུའི་མཚོན། །**གཟུགས་བརྟན་འཆར་གཞི་མ་འགགས་སྐྱུལ་**
སྐྱུའི་དཔེ། །ཞེས་པ་འདི་དཔེ་དོན་ཐེ་ཐེ་སེམས་དཔའི་མེ་ལོང་དྲངས་ཤེལ་གཅིག་གིས་
 བསྟན་པ་སྟེ། གསལ་སྐྱིབ་མེད་པར་དྲངས་པ་ཆོས་སྐྱུའི་དཔེ། གདངས་འཆར་
 རུང་དུ་གསལ་བ་ལོངས་སྐྱུའི་དཔེ། རྟེན་དང་འཕྲད་ན་གཟུགས་བརྟན་འཆར་གཞི་མ་
 འགགས་པ་སྐྱུལ་སྐྱུའི་དཔེའོ། །དཔེ་དེ་ཡིས་མཚོན་པའི་དོན་ནི། **འགྲོ་ཕྱམས་**
སེམས་ཉིད་ཡེ་ནས་སྐྱ་གསུམ་དུ། །**གནས་པ་ཡིན་ཏེ་རང་ངོ་ཤེས་ལུས་ན།** །**འགྲོ་**
བ་ཕྱམས་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་རྩལ་ཙམ་ཡང་། །**བྱ་མི་དགོས་ཏེ་དུས་གཅིག་འཆར་**
རྒྱུའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲོ་ཀུན་བདེ་གཤེགས་སྤིང་པོས་མ་བྱུབ་པ་མེད་པས་
 འགྲོ་བ་ཕྱམས་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ལ་ཡེ་ནས་སྐྱ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན། ཆང་ལུགས་ཇི་ལྟར་
 ཡིན་ན། རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ལས། སེམས་ཙན་ཕྱམས་ནི་སངས་རྒྱུས་
 ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་གཅིག་པ་དང་། འོན་ཀྱང་སློབ་པུར་བྱི་མས་

བསྐྱིབས་ནས་འབྲུལ་བ་གཞི་མེད་མི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་བ་ལྟ་བུ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན། གནས་
ཚུལ་ལ་ཡེ་ནས་འགྱུར་མ་སྟེང་བ་སྐྱུ་གསུམ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་བཞིན་དུ། འདིའི་རང་
དོན་མ་ཤེས་ལུས་ན་དེ་དུས་རང་དོན་ཤེས་པའི་ཟག་མེད་དགོ་ཆོག་པས་ཀྱི་སྐྱོབས་དེ་ཡིས།
འགྲོ་བས་སྒྲོམ་པ་དུལ་ཙམ་ཡང་བྱ་མི་དགོས་པར་དུས་གཅིག་ལ་འཆང་བྱ་བ། གཉིད་
སད་དུས་མི་ལམ་སངས་བ་ལྟར་དུ་འབྲུལ་བ་དག་ཆོ་མ་འབྲུལ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
མངའ་བཞེས་ནས་དག་པ་གཉིས་ལྟན་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། མཛོན་སུམ་མཛུབ་
ཚུགས་ཀྱིས་དོ་སྤྲད་པའི་གནས་སྐྱབས་ན། སྐྱུ་གསུམ་སོ་སོ་རིམ་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱང་།
དོན་ལ་ཐ་མི་དད་པའི་ཚུལ་ནན་གྱིས་ད་དུང་བསྐྱར་དུ་གདམས་པ་ནི། **སྐྱུ་གསུམ་དོ་**
སྟོང་ཐད་དབུག་པ་ནི། འོན་ལ་དབྱིངས་གཅིག་མ་གཏོགས་ཐད་དུ། བཟུང་
ནས་འབྲུལ་བར་མ་འགྲོ་སྟེང་གི་བུ། ཁྲེས་པས་བསྟན་ཏེ། འདི་ནས་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཉིད་གསལ་སྟོང་འཛིན་མེད་ཆེན་པོར་ལ་བསྐྱུ་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ནི། **སྐྱུ་**
གསུམ་ཡེ་ནས་སྟོང་པ་ཀ་དག་སྟེ། གསལ་སྟོང་བྱུང་འཇུག་དོ་བོ་གཅིག་པ་
རུ། ཤེས་པར་གྱིས་ལ་འཛིན་མེད་ངང་ལ་སྟོང་། འོ་བོ་རང་བཞིན་སྐྱུ་གསུམ་ཇི་
གསུམ་པོ་ཡང་། ཆོས་སྐྱུ་ཡོངས་སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ཉིད་དང་མཚུངས། གསུམ་ཀ་
གསལ་སྟོང་བྱུང་འཇུག་ཆེན་པོ་རུ། ཤེས་པར་གྱིས་ལ་འཛིན་མེད་ངང་ལ་
སྟོང་། ཁྲེས་གསུངས་ཏེ། **སྟོང་ཞིང་གསལ་ལ་འགགས་པ་མེད་པའི་ལྷོག་ཆ་སོ་**
སོ་ནས་སྐྱུ་གསུམ་དུ་སྟེས་ཏེ་བཤད་ཀྱང་། དོན་ལ་སྐྱུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ལ་
ཆང་བ། སྐྱུ་གསུམ་པོའི་དོ་བོ་སྟོང་པ་ཡིན་པས་ཀ་དག་ ཀ་དག་སྟོས་པ་དང་བྲལ་
བའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ལྟན་གྲུབ་འཆར་གདངས་མ་འགགས། གསལ་སྟོང་བྱུང་འཇུག་
ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་ལ་འཛིན་མེད་ངང་ལ་ཡོངས་མེད་ཁྲོལ་གྱིས་སྟོང་པའི་བོགས་འབྲིན་

གྱིས་ལ་བསྐྱབས་པར་གྱིས་ཤིག དེ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱུགས་ཐེའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་
 པོ་ཡང་། ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་གསུམ་གཞི་གཅིག་ལ་ཆོང་བ་བཞིན་དུ་གཞི་འཛིན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ལ་འང་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་འདུས་པས་ན། གསལ་སྟོང་བྱང་འཇུག་ཆེན་པོར་
 འཛིན་མེད་ངང་ལ་ཡེངས་མེད་བབས་གྱིས་སྟོང་པའི་བག་ཡངས་དང་ལ་བསྐྱབས་གྱིས་ཤིག་
 ཅེས་པའོ། །འདི་ནས་སྐྱེ་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་ངོ་སྟོང་ནི། དེ་ཡང་རང་བྱུང་རིག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་འདི། ཅིར་ཡང་སྤང་བས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་སྟུ། །འགྱུར་བ་མེད་པས་
 མི་བསྟོད་དེ་རྩེའི་སྟུ། །མཐའ་དབུས་མེད་པས་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་སྟུ། །མཆོག་
 དང་ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་བ། །ཁོར་བུ་འབྲུག་པས་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་
 སྟུ། །དོན་ཀུན་འགྲུབ་པས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་སྟུ། །དེ་རྣམས་རིག་པའི་རྩལ་ལས་
 འོགས་ན་མེད། ཅེས་རིགས་ལྔ་བསྟན། ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ན། རིག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་མ་འགགས་པར། །མངོན་སུམ་གསལ་བས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་
 སོ། །ཀུན་ལ་བྱུང་པས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སོ། །རྩལ་ལས་སྤྲོ་ཆོགས་འཆར་
 བས་སོར་རྟོག་གོ། དོན་ཀུན་འགྲུབ་པས་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་དག་རྣམས་གྱི་
 ངོ་བོ་ཀ་དག་ཏུ། །འདུས་པས་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་རང་གི་རིག་རྩལ་ལས། །འོགས་ན་གྲུབ་པ་རྩལ་ཙམ་མེད་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་ན། སྐྱེ་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་ངོ་སྟོང་འདི་ཞིབ་ཏུ་བགྲལ་ན། དེ་ཡང་རང་ལ་
 ཡེ་ནས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་འབྲལ་མ་སྟོང་བར་གནས་པའི་རང་བྱུང་གི་རིག་པ། མ་བཅོས་
 སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་སྐྱེ་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྔར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན། ཇི་ལྟར་
 ཡིན་ན། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱའི་རིགས།
 སྐྱའི་མཆོན་དཔེའི་འོད་དུ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅིར་ཡང་སྤང་བས་ན་རྣམ་པར་སྤང་

མཛད་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་ཐུགས་ཀྱི་རིགས་ཡིན། རིག་པ་སྒྲོམ་བྲལ་ཀ་དག་གི་ངོ་
བོའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཟང་ངན་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པས་མི་
བསྐྱོད་དོ་རྩེའི་སྒྲུ། འོད་སྒྲུང་མཐའ་ཡས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཚད་མེད་པའི་བསྐྱུབ་
གཞི་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མཐའ་དབུས་མེད་པར་བྱུང་པར་བརྟེན་པས་ན་ཡེ་ཤེས་
སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྒྲུ། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྗན་འདི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས།
ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་འདོད་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ནོར་བུ་དང་འབྲུ་བ་ཡིན་པས་ན་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྗན།
དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རིགས་ཏེ། འབད་ཅིང་ཚུལ་བ་མེད་པར་རང་བྱུང་ལྷན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་ལ་རྫོགས་ཡོད་པས་ན་དོན་ཀྱན་གྲུབ་པ་འཕམ་དོན་ཡོད་གྲུབ་
པའི་སྒྲུ། དེ་ལྟར་སྒྲུ་ལྟར་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ལས་གདངས་སམ་མདངས་
སྒྲ་ཚོགས་སུ་ཤར་ཏེ། རིག་པའི་ཕྱལ་ལས་ལོགས་སམ་ཟུར་ཞིག་ན་ཐད་ད་དུ་གྲུབ་པ་
མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡང་འདི་ལ་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་ལྷེ་ཚང་བཞི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་བྲལ་ཆོས་ཀྱན་གསལ་བས་མཁྱེན་ཆ་མ་
འགགས་པར་མངོན་སུམ་མ་འབྲེས་གསལ་བས་ན་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། སྲིད་ནི་ཀྱན་ལ་
བྱུང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དེས་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོང་
བཅུད་སྒྲུང་སྲིད་ཀྱན་ལ་བྱུང་པ་ཡིན་པས་ན་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། བྱེ་བྲག་ཕྱལ་ལས་
སྒྲ་ཚོགས་འཆར་བས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས། མ་བཙའ་ལྷན་འགྲུབ་འབད་པ་
མེད་པར་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དོན་ཀྱན་འགྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས། དེ་ལྟར་སྒྲུང་
བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་སྟོང་ཕྱ་བ་དང་བྲལ་བ། ཀ་དག་དབྱིངས་ཆེན་
གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཡང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བོ་
དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཅེས་རྣམས་དང་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་མང་ཚོགས་གཉིས་བསྐྱུད་མར་

བརྟེན་པ་དེ་ཆོག་ཀྱང་ཁ་མ་གང་བས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཅན་མ་རེད། ཡེ་ཤེས་ལྷ་བོ་
དེ་རྣམས་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་པའི་
གོ་དོན་ཅན་ཡིན། རིག་པ་དང་གཉིས་སྐྱེ་མ་མཆིས་པའི་མདངས་ནང་གསལ་དང་
གདངས་ཕྱི་གསལ། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་རྩལ་དང་རོལ་བའི་འཆར་རྩལ་ལས།
ལོགས་ན་གྲུབ་པ་རྩལ་ཆ་ཅོམ་ཞིག་མེད་པའོ་ཞེས་མེད་པར་ཐག་བཅད་དེ་བསྐྱེད་
པའོ། །ཡང་སྐྱ་གཅིག་སྐྱ་གཉིས། སྐྱ་གསུམ། སྐྱ་བཞི། སྐྱ་ལྔ།
སྐྱ་བརྒྱ། སྐྱ་སྟོང་། རིགས་བརྒྱ་རིགས་སྟོང་གྲེ་བྲག་ས་ཡའི་ཞིང་གི་རྩལ་སྟེང་དུ་
སྒྲུང་བ། མཐའ་ཡས་སྐྱ་འཕྲུལ་དུ་བའི་རོལ་བར་སྒྲུང་བའི་སྐྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་ན་གཅིག་ལ་ཆང་བ་དེ་མཛོན་སྐྱེ་མཛུབ་མོ་བཅུགས་ནས་མཛུབ་
ཚུགས་ཀྱིས་ངོ་སྤྲད་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ནི། སྐྱ་གསུམ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་སྐྱགས་རྩེ་
དང་། སྐྱ་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བོ་གཅིག་ཀྱང་དུ། མཛོན་སྐྱེ་མཛུབ་མོ་བཅུགས་ནས་
ངོ་སྤྲད་ན། འདྲ་ལྔ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅོ་བཙུན་མ་བྱས་པ། རྩེན་གྱིས་མ་བསྐྱུར་འཛིན་
པས་མ་བསྐྱུར་པའི། རིག་པ་ས་ལེ་རྩིག་གོ་འདྲི་ཀ་ཡིན། འདྲ་གསུམ་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདྲི་ལས་བྱུང་། འདྲི་ནི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་སྐྱགས་ཡིན་
པས། འདྲི་དང་འབྲལ་མེད་གྱིས་ཤིག་སྐྱལ་ལྡན་ཀུན། ཞེས་གདམས་པ་སྟེ།
སྐྱ་རྣམས་ཀུན་གྱི་འཕྲོ་གཞི། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐྱགས་དང་གཉིས་སྐྱ་
མེད་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན། དེ་ཉིད་སྐྱ་གསུམ་དུ་ཤར་བ་དེ་གང་ཡིན་ན། ངོ་བོ་སྟོང་
པ་ཆོས་སྐྱ། རང་བཞིན་གསལ་བ་ལོངས་སྐྱ། སྐྱགས་རྩེ་ཀུན་བྱུང་སྐྱལ་སྐྱ་གསུམ་
དང་། སྐྱ་བཞིར་བྱས་ན་སྐྱ་གསུམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིས་བཞི་རེད། ད་དུང་སྐྱ་
ལྔར་བྱས་ན། དབྱིངས་ནང་གསལ་གྱི་སྐྱ་གསུམ་དང་བྱི་གསལ་གྱི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་ལྔ་

རུ་བཙི་བ་སྟེ། འབྲས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་མངོན་པ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སྐྱེད་དང་། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་ཡེ་ནས་འགྱུར་བ་མེད་པ་མི་འགྱུར་དོ་རྗེའི་
སྐྱེད་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེན་གསལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་དང་། ཐྱི་གསལ་གྱི་སྐྱེ་ལོངས་སྐྱེད་དང་
སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་སྟེ་གཟུགས་སྐྱེ་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ། དེ་ཡང་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་ནད་དུ་མ་འདུས་
པ་མེད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་བརྒྱ་རིགས་སྟོང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་དེར་འདུས་པ་དང་། བོད་ནས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བོ་ཡང་གཞིར་
གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་ལ་འདུས་པས་མི་ཚད། དོ་བོ་
གཅིག་ལ་ཚང་བའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ལ་འདུས་པ་ཡང་ཡིན། སྐྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་འདུས་པའི་རང་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་ལ་མཛུབ་མོ་
བཙུགས་ནས་ཉིན་དཀར་དཀར་མོར་མིག་ལྡན་ལ་གཟུགས་བསྟན་པ་ལྟར་དུ་བསྟན་ན།
ད་ལྟའི་སེམས་ཉིད་ཁ་ནད་དུ་རྩྱུར་གཅིག་འཁོར་ཏེ་འཁོར་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ། ཡག་
ལས་དང་བཟོ་བཅོས་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱས་པ། དེ་ཡང་ཐྱིད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུར་ནད་
འཛིན་པ་དང་ཞེན་པས་མ་བསྐྱུར་པའི་རིག་པ་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད། ས་ལ། རྟིག་གེ་
སྟོང་གསལ་འགགས་མེད་འདི་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་དང་ཡིད་དཔྱོད་ལ་མི་ལྟོས་པར་
མངོན་སུམ་རང་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་པ་འདི། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཤེགས་ལུལ་གྱི་ཞབས་རྗེས་དང་། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱུབ་
བྱ་འདི་ལ་མ་ལྟོས་པར་སངས་རྒྱ་ཐབས་ཤིག་མེད་ཅིང་། ད་ལྟའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བཟོད་གཅིག་གི་ལམ་སྟེ། ལམ་གཅིག་དུ་འདི་མིན་གཞན་གྱི་བཟོད་ལམ་མེད་
པ། ལམ་ཞེས་པའི་བརྟ་རུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཡང་། དོན་ལ་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཐུགས་ཡིན་པ། དེ་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་འདི་ཉིད་རང་ལ་ཡོད་པ་ད་སྡུ་མ་

ཤེས་པ། དཔེར་ན་རྒྱལ་བྱས་རྒྱལ་ས་དོར་ནས་ཐང་འབྲུམས་ལ་སོང་བ་ལྟར་དུ་
འབྲུལ་སོང་བ་ཡིན་པས། ད་མ་འབྲུལ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་རང་ལ་ཡོད་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐབས་ཆེན་པོ་ལ་རང་དབང་རང་གིས་བསྐྱར་ཏེ། འདི་དང་
འབྲལ་མེད་གྱིས་ཤིག་སྐལ་ལྷན་ལས་ཅན་ཀུན་ཞེས་གདམས་པར་མཛད་པ་ཡིན།
འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ད་ལྟའི་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་འདི་གང་དོ་སྤྲད་བྱ་འདི་དང་
འབྲལ་མེད་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན། འདིའི་ཐད་ལ་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་ན། ད་ལྟའི་ཤེས་
པ་དང་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་འདི་དག་སེམས་ཉིད་ཆོས་སྒྲུའི་དོ་བོ་སེམས་རྣམ་
རྟོག་བཅོས་མའི་བཟོ་བཅོས་གྱིས་མ་བསྐྱད་པར་རང་བཞག་གི་སྐབས་སུ་རང་བབས་ལ་
གནས་པ་དེ་ལ་གསུངས་ཤིང་། ལས་དང་པོ་བསམ་མ་བཅོས་བཟོ་མེད་དུ་འཛོག་དགོས་
བསམ་མཁན་དེ་སེམས་ཡིན། སེམས་ཟེར་ན་སྒྲོ་རེད། སྒྲོ་ཀུན་རྫོབ་འབྲུལ་བ་
བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས། འདི་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན། སྒྲོ་འམ་ཡིད་གྱིས་སྒྲོང་
ཉིད་དང་རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ། སྒྲོ་དེ་ཉིད་དེའི་
རྣམ་ལྷན་དུ་འཆར་ཆོག་པ་ཡིན། དེའི་རྣམ་ལྷན་དུ་འཆར་བའི་སྒྲོའི་རྣམ་པ་ཅུ་མ་ཞིག་
ཡིན་པ་མ་གཏོགས། དོན་འདུས་མ་བྱས་དང་གཉིས་ཀ་འདྲེས་འགྲོ་རྒྱ་ཞིག་མ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་སྒྲོས་དེ་ལྟར་བཟུང་བ་ལ་དེ་དང་དེར་རྟོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་
བསལ་བཞག་བྲལ་བའི་སྒྲོང་གསལ་འགགས་མེད་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་ཤར་བ་ཡིན། དེ་
དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དོ་མ་མ་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རིམ་གྱིས་གོམས་སོང་ན་དོན་
གྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཕོ་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་རི་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོ་འདུས་བྱས་
དང་སྒྲོང་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཀ་རྫས་མི་འདྲ་བ་པན་རྩྭ་སྤང་འགལ་ཡིན་པ་གཉིས་
རྒྱལ་རྒྱལ་བསེས་པ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་འདྲེས་པ་མི་མཐད་པ་ཡིན། འོན་འབྲུལ་བ་མ་

འབྲུལ་བ་དང་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་སུ་འབྱུང་ངེ་ལྟར་རུང་སྒྲུམ་ན། འདུས་བྱས་
དང་འདུས་མ་བྱས། འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བ། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་
སུ་འཛོག་པའི་གཉིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐད་དང་པར་སྒྲུང་བ་འདི་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་དེ་
དང་དེར་བཞག་པ་ཡིན། མ་འབྲུལ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
རང་གི་ངོ་བོས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞིག་སྤྱད་པ་མ་ཡིན། གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོས་
དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྩལ་ཙམ་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་དུས་སུ། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་མེད། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རོ་
གཅིག ཡུལ་ཆོས་དབྱིངས་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་དང་ཡུལ་ཅན་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ཐ་
དད་དུ་མེད་པར་འདྲེས་པར་སྒྲུང་བ་སྟེ་གནས་རྩལ་དང་སྒྲུང་རྩལ་མཐུན་པར་སྒྲུང་བའི་ཆ་
དེ་ལ་འདྲེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་བཏགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་
འོད་གསལ་བ་ཞེས་པ་འདི་གདོད་མ་ནས་མཐའ་མའི་བར་དུ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་
བུའི་ཆོས་དབྱིངས་འཕོ་འབྱུར་གྱི་གང་དང་བྲལ་བ། སྦྱེ་འགགས་མེད་པའི་གནད་དེ་
རིག་དུས་ཡིད་དཔྱེད་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲོ་ཞེས་པ་ལོགས་སུ་བཙོག་པ་མི་ལོ་བ་ཞིག་ལུས་
ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དོན་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་བྱ་ཆོས་དབྱིངས་རང་
བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའམ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་ལ་གནས་པ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ཡིན། དེ་ངོ་
སྟོད་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་རྟོགས་ཆེན་གྱི་ལམ་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་གོ་དོན་དེ་
ལྟར་ཡིན། འདི་ནས་ཞར་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་འཕྲང་བསལ་བ་འབྱུང་བ་ནི། མ་བཙོས་
རང་གསལ་འདི་ཀ་ཡིན་པ་ལ། །རང་སེམས་སངས་རྒྱས་མ་མཐོང་ཅི་ལ་
ཟེར། །འདི་ལ་བསྟོམ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ། །བསྟོམ་རྒྱ་མ་བྱུང་བུ་བཙོས་ལ་

ཟེར། །རིག་པ་མངོན་སུམ་འདི་ཀ་ཡིན་པ་ལ། །རང་སེམས་མ་རྟོག་བྱ་བ་ཅི་ལ་
 ཟེར། །གསལ་རྟོག་རྒྱུ་ཆད་མེད་པ་འདི་ཀ་ཡིན། །སེམས་ངོ་མ་མཐོང་བྱ་བ་ཅི་
 ལ་ཟེར། །འདི་ལ་བྱ་རྒྱ་རྩལ་ཙམ་མེད་པ་ལ། །བྱས་པས་མ་བྱུང་བྱ་བ་ཅི་ལ་
 ཟེར། །གནས་དང་མི་གནས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ། །གནས་སུ་མ་གཏུབ་བྱ་བ་ཅི་
 ལ་ཟེར། །རང་རིག་སྐྱེ་གསུམ་ཚུལ་མེད་རྒྱུ་གྲུབ་ལ། །བསྐྱབས་པས་མ་འགྲུབ་
 བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །བྱར་མེད་ཙོག་གེར་བཞག་པས་ཆོག་པ་ལ། །དེ་ལ་མི་རྣམས་བྱ་བ་
 ཅི་ལ་ཟེར། །རྟོག་པ་ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་ཡིན་པ་ལ། །གཉིན་པོ་མ་བྱུང་བྱ་བ་ཅི་
 ལ་ཟེར། །ད་ལྟའི་ཤེས་པ་འདི་ཀ་ཡིན་པ་ལ། །འདི་ལ་མི་ཤེས་བྱ་བ་ཅི་ལ་
 ཟེར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འུ་ཆོས་ལྷེབས་གྲངས་ཆད་ཐོག་ལ་འགོ་དགོས་པས་
 ཤིན་ཏུ་དལ་སྤོན་རྒྱུ་ཆད་པར་ཅུང་ཟད་མ་གྲོགས་འདོན་བྱེད་དགོས་འདུག མ་བཙོས་
 རང་བབས་སུ་བཞག་ན་རང་གསལ་ཡིན་པ། བཙོས་ཤིང་བསྐྱར་བ་བྱས་ན་ཕྱིར་ཕྱིར་
 བསྐྱབས་འགོ་བའི་ད་ལྟའི་བཟོ་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་འདི་མ་གཏོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤིག་
 ལོགས་ནས་མཐོང་ཡོང་རྒྱུ་མེད། འདིའི་ངང་དུ་བཟོ་མེད་རང་བབས་སུ་འཛོག་པའི་
 ཕན་ཆད་ལ་སྒོམ་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་ཀྱང་མེད། མངོན་སུམ་རིག་པ་འདིའི་ཕན་དུ་མི་རྟོག་རྒྱུ་
 ཞིག་ཀྱང་མེད། དེ་ཡང་གསལ་སྤོང་བཟོད་བྲལ་འདིའི་ཕན་དུ་རིག་ཡོང་རྒྱུ་མེད།
 འདི་བྱ་བྱེད་ཚུལ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡུལ་མིན། རྟོག་པ་ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་རྒྱལ་རི་མོ་བྲིས་པ་
 དེ་ཉིད་དུ་འབྲི་ཞིག་དུས་མཉམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཅིངས་པ་ཡེ་ནས་མེད་པས་གྲོལ་བ་
 ཟུར་ནས་འཆོལ་མི་དགོས། ཐད་ཀར་སོན་གནས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་ཤེས་
 ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །འདི་ནས་རིག་པ་ཐུག་ཐུང་རང་གྲོལ་ཙོག་
 བཞག་བཞི་དང་། དམ་ཆོག་གི་མདོ་ཆེངས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཡོད་པ་ནི། ཨོ་

མ་རྟོ། ད་ཡང་སྐལ་ལྷན་བུ་རྣམས་གུས་པས་གསོན། །ཞེས་མཚམས་སྒྱུར་ཏེ།
ཅེར་གྱིས་ལྷོས་ལ་ཕུམ་གྱིས་བཞག་པ་བཞིའི་སྟེང་ནས་ཅོག་བཞག་བཞི་འཕྲོ་འཕྲོར་བསྟན་
པ་ནི། རང་སེམས་དངོས་མེད་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་འདྲ། །འདྲའམ་མི་འདྲ་སྐལ་
ལྷན་བུ་རྣམས་ཀུན། །བལྟ་བུ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་རང་སེམས་ལ། །ཅེར་གྱིས་ལྷོས་
ལ་ཕུམ་གྱིས་ཞོག་དང་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟ་བུ་རི་བོ་ཅོག་བཞག་རེད།
ལྟ་བུ་རི་བོ་ཅོག་བཞག་གིས་སེམས་ཉིད་རིག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྟོང་གསལ་འགགས་
མེད་ལ་བལྟར་མེད་གྱིས་ལྟ་བའི་ཚུལ་དུ་རང་ལས་རིག་པ་ཉིད་གཡེ་མེད་ཅེར་བཞག་གྱིས་
དང་། ཤེས་དང་ཤེས་མཁན་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཤེས་ཡོང་ཞེས་པའོ། །སྟོང་པ་
ཕྱང་ཆད་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པར། །རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཡེ་ནས་གསལ་བར་
ངེས། །རང་བྱུང་རང་གསལ་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་འདྲ། །འདྲའམ་མི་འདྲ་རང་གི་
སེམས་ཉིད་ལ། །ཅེར་གྱིས་ལྷོས་ལ་ཕུམ་གྱིས་ཞོག་དང་ཤེས། །འདི་སྟོམ་པ་རྒྱ་
མཚོ་ཅོག་བཞག་སྟེ། སྟོམ་པ་རྒྱ་མཚོ་ཅོག་བཞག་གིས་སྟོང་པ་ཕྱང་ཆད་མ་ཡིན་ཡང་
ཚོགས་དྲུག་འཛིན་པའི་བཟོ་རྒྱུ་མི་བསྐྱེད་པར་རྒྱ་མཚོ་རྒྱབས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་འདྲ་ཞིག་གི་
ཤེས་པའི་དྲངས་ཐོན་དང་རང་བྱུང་རང་གསལ། དཔེ་བཞག་ན་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་ཡེ་ནས་
སྒྲིབ་པས་གོས་མ་སྟེང་བ་དེར་ཅེར་བཞག་གྱིས་དང་རང་གནས་ཀྱིས་ཤེས་ཡོང་ཞེས་
པའོ། །རྣམ་རྟོག་འགྲུ་བྲན་ངོས་བཟུང་མེད་པར་ངེས། །འགྲུ་བ་ངེས་མེད་བར་
སྒྲུང་བསེར་བུ་འདྲ། །འདྲའམ་མི་འདྲ་རང་གི་སེམས་ཉིད་ལ། །ཅེར་གྱིས་ལྷོས་ལ་
ཕུམ་གྱིས་ཞོག་དང་ཤེས། །ཞེས་པ་ནི། སྟོང་པ་མན་ངག་ཅོག་བཞག་གིས་རྣམ་
རྟོག་འགྲུ་བྲན་གྱི་ངོས་བཟུང་མེད་པ་སྟོག་སུམ་ཐོག་བབས་ལ་སྟོང་ནས་བཞག་དུས་ལྟ་
སྟོམ་གྱི་ལུབས་ནས་བུད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་གསལ་ཐེན་པ། གནས་པ་དང་འགྲུ་བའི་

བར་ལག་འགྲེལ་ནས་རང་ཡལ་རྗེས་མེད། དཔེ་བཞག་ན་བར་སྤང་གི་བསེར་བུ་ལྟ་
བུར་ཅེར་བཞག་ཅར་ཕོག་གིས་སྦྱོངས་དང་རང་ངོ་རྗེན་ལ་བུད་པ་ཤེས་ཡོང་ཞེས་
པའོ། །ཅིར་སྤང་ཐམས་ཅད་རང་སྤང་ཡིན་པར་ངེས། །གང་སྤང་ཐམས་ཅད་མེ་
ལོང་གཟུགས་བརྟན་འདྲ། །འདྲའམ་མི་འདྲ་རང་གི་སེམས་ཉིད་ལ། །ཅིར་གྱིས་
ལྟོས་ལ་ཕུམ་གྱིས་ཞོག་དང་ཤེས། །ཞེས་པ་ནི། །འབྲས་བུ་མ་བཅོས་ཅོག་བཞག་
རེད། །འབྲས་བུ་མ་བཅོས་ཅོག་བཞག་གིས་ཅི་སྤང་རང་སྤང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་
སྤང་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་དུ། །ཡུལ་ལྔ་རང་བབས་སུ་བཞག་བཞག་དུས།
ནང་རང་གསལ་རྗེན་པ་རེ་དོགས་གདིང་ནས་བྲལ་བའི་ཐེ་ཆོམ་ནང་ནས་ཆོད་སོང་དུས་
སེམས་ཉིད་ཆོས་སྒྱུ་རང་ཞལ་མངོན་སུམ་སྤྲིབ་མེད་དུ་མཐོང་བ། །ཡང་ཅེར་གྱིས་ལྟོས་
ལ་ཕུམ་གྱིས་ཞོག་དང་ཤེས་ཡོང་ཞེས་པའོ། །རང་གནས་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་བབས་སུ་
བཞག་པའི་གནད་ལ་ངེལ་ནས་བསྟན་པ་རེད། །འདི་ནས་མེད་དང་ཕྱལ་བ་ལྟུན་གྲུབ་
གཅིག་ཤིང་རྫོགས་ཆེན་ཡེ་སྤྱང་འདའ་ཉམས་མེད་པའི་དམ་ཆོག་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒྲོམ་ལས་
འཆད་པ་སྟེ། །འདི་ལྟ་བ་སྒྲོམ་པ་སྦྱོད་པ་དམ་ཆོག་འབྲས་བུ་དང་ལྔའི་ཆོག་ཟིན་གྱིས་
བསྟན་པ་སྟེ། །སེམས་ལས་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་ཆོས་མེད་པས། །ལྟ་བ་བལྟ་རྒྱ་
གཞན་ན་ཆོས་མེད་དོ། །སེམས་ལས་མ་གཏོགས་གཞན་ན་ཆོས་མེད་
པས། །སྒྲོམ་པ་བསྒྲོམ་རྒྱ་གཞན་ན་ཆོས་མེད་དོ། །སེམས་ལས་མ་གཏོགས་
གཞན་ན་ཆོས་མེད་པས། །སྦྱོད་པ་སྦྱོད་རྒྱ་གཞན་ན་ཆོས་མེད་དོ། །སེམས་ལས་
མ་གཏོགས་གཞན་ན་ཆོས་མེད་པས། །དམ་ཆོག་བསྤྱང་རྒྱ་གཞན་ན་ཆོས་མེད་
དོ། །སེམས་ལས་མ་གཏོགས་གཞན་ན་ཆོས་མེད་པས། །འབྲས་བུ་བསྐྱུབ་རྒྱ་
གཞན་ན་ཆོས་མེད་དོ། །ཞེས། །ལྟ་བ། །སྒྲོམ་པ། །སྦྱོད་པ། །དམ་ཆོག་

འབྲས་བུ་དང་ལྷ་ཡིས་བསྟན་པ་ཡིན། རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པས། མེད་པ་གསལ་
སྤང་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་དུ། །ད་ལྟ་ཉིད་ནས་སྤྱོད་པས་མ་བཟོད་ལས་འདས། །དེ་
ཕྱིར་སེམས་ལ་སྤང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིན། །སྤང་དུས་ཉིད་ནས་མེད་པར་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མར་བཏགས་བཞག་པ་
བཞིན་དུ་རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་སེམས་ཞེས་བཏགས་པ། སྟོང་གསལ་གཞི་
མེད་ཡེ་དག་འདི་ལས་གཞན་ཞིག་ན་ལྟ་བ་བལྟ་རྒྱུ། སྒྲོམ་པ་བསྒྲོམ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་
མེད་པའི་རང་དོན་འདུག་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཤེས་ན། འདིས་འཁོར་བའི་གཡང་ས་ཆོད།
བཟང་ངན་དལ་ཁོད་སྟོམས། གོལ་སྒྲིབ་གཞི་མེད་ལ་སོང་ནས། སྲིད་གསུམ་
བརྒྱུད་ཤ་ཆོད་པའི་མན་ངག་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་སྟེ། དེས་མེད་པ་བསྟན་པ་ཡིན།
གཉིས་པ་ཕྱལ་བ་བསྟན་པ་ནི། ཡང་ལྟོས་ཡང་ལྟོས་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །ཁྱི་
རོལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་སེམས་ཐོངས་ལ། །རང་སེམས་ཉིད་ལ་འགྲོ་འོང་ཨེ་
འདུག་ལྟོས། །བལྟས་ཆོ་འགྲོ་འོང་སེམས་ལ་མི་གདའ་ན། །ནང་གི་རང་གི་
སེམས་ལ་རྩྭ་ལྟོས་ལ། །རྟོག་པ་འཕྲོ་བའི་འཕྲོ་མཁན་ཨེ་འདུག་ལྟོས། །རྟོག་པ་
འཕྲོ་བའི་འཕྲོ་མཁན་མི་གདའ་ན། །སེམས་ལ་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཨེ་འདུག་
ལྟོས། །ཁ་དོག་དབྱིབས་མེད་སྟོང་པར་ཐུག་པའི་ཆོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཐའ་
དབུས་ཨེ་འདུག་ལྟོས། །མཐའ་དབུས་མེད་ཆོ་ཕྱི་ནང་ཨེ་འདུག་ལྟོས། །ཁྱི་དང་
ནང་མེད་རིག་པ་མཁའ་ལྟར་ཡངས། །ཟང་དེ་ཐལ་ལེར་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷུང་
བྲལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ཕྱལ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན། སེམས་ཀྱི་
འགྲོ་འོང་འཕྲོ་བ་དང་གནས་པ། །ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་བཏགས་ཅིང་དབྱེད་དུས།
སྟོང་ཉིད་མཐའ་དབུས་བྲལ་བའི་རིག་པ་ཕྱུམས་ཕྱལ། ཕྱི་ནང་མེད་པར་གཏན་ལ་

འབེབ་རྒྱུ་འདི་སྒོམ་འགོ་བྱུང་གནས་འགོ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡུལ་གྱི་
སྤྱིང་ནས་དབྱུང་པ་བཏང་བ་དང་། འདི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱིང་ནས་ཅུད་བཟར་བཅད་པ་
རེད། གོང་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན། དང་པོར་འགོ་འོང་མེད་པར་བསྟན་རྒྱུ་འདིས་
གཞི་ཕྱུལ་བ་གཟུང་འཛིན་རིས་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པ་རྟོག་
པ་འཕྲོ་མཁན་མེད་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ན། ལམ་ཕྱུལ་བ་བྱ་རྩོལ་གཉིས་
མེད་དམིགས་བསམ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་བསྟན་པ་དང་། གསུམ་པ་སེམས་ལ་ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་མེད་པས་སྤྱིང་ཉིད་མཐའ་དབུས་དང་བྲལ་བ་གཏན་ལ་འབེབ་པ་འདིས་
འབྲས་བུ་ཕྱུལ་བ། རེ་དོགས་དང་འཕྲོ་འགྱུར་མེད་པར་བསྟན་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་
གསུམ་གྱི་སྒོམ་ནས་ཕྱུལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛུགས་ཏུ་སྤྱི་ནང་བར་མེད་
རྒྱུ་ཆད་ཕྱོགས་ལྟར་དང་བྲལ་བའི་རིག་པ་ཟངས་མཁའ་ལྟར་ཡངས་པར་བསྟན་པ་
འདིས། དབྱིངས་ཕྱུལ་བ་སྤྱང་བ་རིག་པ་ལས་མ་གཡོས་པར་རྒྱ་གྲོལ་ཕྱུལ་བ་བྱུར་
མེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ན། ཚོགས་བྱུག་ཟིལ་གཞོན་
ལས། འཁོར་འདས་ཐེག་པ་ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ། །བྱུར་མེད་གཅིག་གིས་
ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན། །མཐའ་རྩ་གྱུར་བའི་ཡུལ་གཞན་ལོགས་ན་
མེད། །བྱུར་མེད་གཅིག་གི་གློང་ལས་གར་མ་གཡོས། །བྱུ་བྲལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོའི་གློང་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དེའི་ལུང་དོན་ལྟར་དུ་ཡིན་ནོ། །མེད་དང་ཕྱུལ་བ་
གཉིས་ཀ་སོང་ནས་གསུམ་པ་ལྟན་གྱུ་བ་ནི། རང་རིག་བྱུང་གཤམ་གློང་ཆེན་ཡངས་
པའི་ངང་། །འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་བར་སྤྱང་འཇའ་ཆོན་བཞིན། །སྤྱ་ཚོགས་
སྤྱང་ཡང་སེམས་ཀྱི་རོལ་པ་སྟེ། །རང་རིག་གཡོ་མེད་ངང་ལས་ཡར་ལྷོས་
དང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤྱུ་མ་རྩ་བཞིན། །སྤྱང་སྤྱིང་སོ་སོར་དབྱེ་བར་

མི་རྒྱུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞི་རིག་པ་དེ་བྱུང་བ་དཔལ་སྟོང་ཡངས།
 སྟོང་གསལ་ལྷན་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལས། གཞི་སྒྲུང་འཁོར་འདས་སྒྲུང་སྟོང་དུ་སྒྲུང་
 བའི་ཆོས་རྣམས་སྒྲ་ཆོགས་མ་འདྲེས་བར་སྒྲུང་གི་འཇའ་ཆོན་བཞིན་དུ་སོ་སོར་བཀྲ་ན་
 ཡང་། དབྱིངས་གཅིག་བཟང་ངན་མེད་པར་གཞིའི་སྒྲ་གསུམ་དེ་བོ་གཅིག་གི་སྒྲུང་
 སྟོང་སྒྲ་མ་ཆུ་ཁྲིའི་རོལ་གར། ལྷན་གྲུབ་རིག་པ་གཅིག་གི་ཆོའཕྱུལ་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ཕུ་ནི། རིག་པའི་ངང་ལ་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་
 མེད། །རང་རིག་གཡོ་མེད་ངང་ལས་ཐར་ལྟོས་དང་། །འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་
 མེ་ལོང་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན། །ཇི་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་གདོད་ནས་ཡོད་མ་
 རྟུང་། །འཁོར་འདས་མིང་མེད་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྒྲ་ཡིན། །ཐམས་གསུམ་འཁོར་
 བར་འབྱམས་པའི་འགོ་ཀུན་གྱིས། །ཡེ་ནས་འཁོར་འདས་ཆོས་ཀུན་མཉམ་གྱིད་
 དུ། །གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་དོ་མཉྫོགས་པར། །གཉིས་འཛིན་འབྱུལ་བའི་
 དབང་གིས་སོ་སོར་བཟུང་། །གཉིས་མེད་དོན་ལ་གཉིས་འཛིན་སྦྱིར་མ་
 གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ན། དཔེ་བཞག་ན་ནོར་བུ་བེ་རྒྱུ་གཅིག་དེ་རྒྱུ་ཉི་
 རྩ་སོ་སོར་ཤར་བའི་དབང་གིས་མེ་ཆུ་སོ་སོའི་འབྱུང་བྱངས་ལ་ཤར་བ་བཞིན་དུ་རིག་པ་
 གཅིག་གི་ངང་ནས་འཁོར་འདས་ལ་ཤར་བ་ནི། དོན་ལ་རིག་པ་གཅིག་གི་རོལ་བའི་
 འཆར་ཚུལ་ཡིན། དེ་ཡིན་མིན་རང་རིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ངང་ནས་བལྟས་ཡོད་དུས།
 གཟུགས་བརྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲུང་ཡང་མེ་ལོང་གཅིག་ལ་རྟུང་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 མེད་པ་གསལ་སྒྲུང་། གཉིས་འཛིན་འབྱུལ་བའི་དབང་གིས་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤད་
 ལྷ་བུ་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་པས་ན། ད་འཁོར་འདས་མིང་མེད་ཡིན་ཞིང་ཡེ་སྟོང་མཉམ་པ་
 ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ། ཡང་སྟོང་མཁའ་ལྷར་སྟོང་གསལ་སྟོས་བྲལ་དུ་མཐོང་དུས།

སྒྲུང་སྟོང་རིས་དང་བར་མཚམས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་གཉིས་མེད་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་
གྲུ་བྱར་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་དབྱིངས་དང་དུ་ཅུ་བ་གཅིག་པར་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་དོན་མ་
རྟོགས་པར་གཉིས་མེད་ལ་གཉིས་སུ་བབྱུང་བས་རང་གིས་རང་འཆིང་ནས་མ་གྲོལ་བའོ་
ཞེས་པའོ། །གདམས་པའི་མདོ་ཆིངས་ཀྱིས་སྒྲུང་ཡང་བསྐྱར་ཏེ་དོན་བསྟུ་བ་ནི།
ཀུན་གྱིས་རང་སེམས་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ལ། །སྒྲུང་སྒྲུང་འདོར་ལེན་བྱས་པས་
འཁོར་བར་འབྱུངས། །རང་རིག་སྒྲུག་སྒྲུམ་རྩོལ་མེད་ལྟན་གྲུབ་ལས། །འདྲི་མིན་
ཐག་རིང་གཞན་དུ་འགོ་ཐབས་ཀྱི། །ས་ལམ་བཙལ་ནས་སྒྲུན་རྩོངས་འགོ་བ་
ཀུན། །སངས་རྒྱས་ས་ལ་སྒྲེབས་པའི་དུས་མ་བུར། །གང་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་རང་
སྒྲུང་ཡིན་པར་ངེས། །རང་རིག་གཞི་མེད་དང་ནས་ཕར་སྟོས་དང་། །སྒྲུང་ཞིང་
སྟིང་པ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྒྱན་འདྲ། །སྒྲུང་སྟོང་གྲགས་སྟོང་རང་བཞིན་ཡེ་ནས་
སྟོང་། །དེ་ལྟར་ལྟ་མཁན་སེམས་ལ་རྩྱུར་སྟོས་དང་། །དཔྱད་རྟོག་རང་ཡལ་སྟོང་པ་
ནམ་མཁའ་འདྲ། །སྟོས་མེད་སྟོས་བྲལ་སྟོས་བསམ་བཞིན་ལས་འདས། །གང་སྒྲུང་
ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཏེ། །ཆོ་འཕྲུལ་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་སྟོང་པ་
ཡིན། །ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་སུ་རྟོགས་སྒྱུར་ན། །མཐོང་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་
སྟོང་པ་ཆོས་སྒྲུལ་ཡིན། །སྒྲུང་བས་མི་འཆིང་ཞེན་པས་འཆིང་བ་ཡིན། །ཞེན་ཆགས་
འབྲུལ་བ་ཆོད་ཅིག་སྟོང་གི་བུ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པས།
རང་བྱུང་རིག་པ་དོན་དམ་ཉི་མ་ལ། །དགོ་སྟོན་དཀར་ནག་གཉིས་ཀའི་སྟོན་གྱིས་
བསྟོན་པས། སྒྲུང་དོར་འབད་རྩོལ་ཞེན་པའི་སྟོན་གིས་གསུངས། །བདེ་སྟུག་འབྲུལ་
སྒྲུང་ཆར་གྱི་རྒྱུན་བབས་པས། །འཁོར་བའི་ས་བོན་འགོ་དྲུག་ལོ་འདབ་རྒྱས། །ཀྱེ་
མ་ཉམ་ཐག་འགོ་དྲུག་སྟོང་རེ་རྗེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

གྱིས་རང་སེམས་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་མ་རྟོགས་པས་མི་ཚད། འོག་མའི་ལམ་
དང་ཐེག་པ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་འཆིང་ཐག་མ་དོར་བས། བཟང་ངན།
དགག་སྒྱུབ། འདོར་ལེན་ཏག་ཏག་བྱས་ནས་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་ཡིན། རང་
གནས་ཀྱི་རིག་པ་སྒྲུབ་སུམ་དེ་བོ་གཅིག་ལ་ཚང་བའི་རྩོལ་མེད་ལྷན་འབྲུབ་རང་ལ་བཞག་
སྟེ། སྤང་པོ་བྱིས་དུ་བཞག་ནས་སྤང་རྗེས་ནགས་སུ་འཛོལ་བ་དང་འདྲ་བའི་ས་ལམ་
འབད་པས། ཐག་རིང་གཞན་ཞིག་ནས་འཛོལ་བའི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་སླེབས་རྒྱུ་དུས་ཤིག་གང་ནས་འབྱུང་། གང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་རང་སྤྱང་ཡིན་
པས་ཤར་བ་སྤྱིར་ཤར་ཀྱང་འཆར་གཞི་ནང་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། ཤར་བ་ལྟས་ན་རང་རིག་
གཡེ་མེད་ཀྱི་དུས། སྤྱང་སྤྱིད་ཐམས་ཅད་དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཤེས་
ཡོང་། ཤར་བ་ལྟས་རྒྱུད་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་ཅུ་བྲལ། གཟུགས་སུ་སྤྱང་
བ་སྤྱང་སྟོང་། སྒྲ་ཏུ་བྲགས་པ་བྲགས་སྟོང་། དེ་བཞིན་སྟོང་ཆོར་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་ཡེ་ནས་སྟོང་པ། ལྷ་མཁན་རང་གི་སེམས་ལ་རྩུར་སྟོས་དང་། དངོས་མེད་
ནམ་མཁའ་འདྲ་འདྲ། སྟོས་མེད་སྟོས་པ་དང་ཡེ་ནས་བྲལ་བ། སྒྲ་བསམ་བརྟེན་
པའི་ཡུལ་ཀུན་ལས་འདས་མོང་བ། གང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ།
ཆོ་འཕྲུལ་དེ་ནི་གཞི་མེད་སྟོང་པ། མདོར་ན་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་
ཤེས་ཡོང་། དེ་ཤེས་ནས་རྟོགས་པར་གྱུར་ན། ད་སྤྱང་བས་ཅི་ཡང་མི་སྟོན།
དབང་བོ་དངས་མའི་ཡོན་ཏན་ལས་སྦྱུན་དང་མདོན་ཤེས་འཆར་ཡོང་། འཆིང་སྤྱད་པོ་
སྤྱང་བས་འཆིང་བ་མིན། གང་གིས་འཆིང་བ་ཡིན་ན། ཞེན་པས་འཆིང་བ་ཡིན།
ཞེན་ན་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་ལ་འཆིང་བ་ཡིན། རྗེ་བརྩན་ཏི་ལོ་པས།
བུ་སྤྱང་བས་མི་འཆིང་ཞེན་པས་འཆིང་། ཞེན་པ་ཆོད་ཅིག་རྒྱ་རོ་བ། ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཞེན་ཆགས་འབྲུལ་བ་ཆོད་ཅིག་སྤྲོད་གི་བྱ། །ཞེས་
གནད་བརྒྱ་གཅིག་འདུས་ཀྱི་གདམས་པ་གནད་བའོ། །དེའི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རིག་པ་
རང་སྒྲུང་གི་སློབ་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ངོ་སྤྲོད། གོགས་སེལ། བོགས་འདོན་
དང་བཅས་པའི་གདམས་བྲིད་བརྟན་པ་སོང་ནས། དེ་རིང་ཞེན་ཆགས་འབྲུལ་བ་ཆོད་
ཅིག་སྤྲོད་གི་བྱ་ཞེས་པའི་མཚམས་འདི་ནས་བཞག་དགོས། འདི་ནས་བཞག་སྟེ་ཆོས་
བྲིད་རྒྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ཡུལ་གྱི་སློབ་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ངོ་སྤྲོད་ལ་སོགས་པ་
ནས་བཤད་རྒྱ་བྱེད། འོ་སྟོལ་ཆོས་ད་རེས་ཀྱི་ཁྲིགས་ཆོད་ཀྱི་བྲིད་འདི་སྒྱུར་བཏང་གི་
བྲིད་སྒྱུར་ཉི་མ་ཉི་ལ་བོ་གསུམ་འདྲ་ཞིག་དང་། དེ་རིང་ཕྱི་ངོའི་བྲིད་སྒྱུར་སྟུན་གཅིག་གི་
ཆ་ཡི་དུས་ཆོད་ཡོད་ནི་རེད། འདི་བཞིན་རྒྱན་དུ་སྟུན་བཞི་ཆགས་མེད་མ་རེད་ནའང་
སྟུན་གཉིས་རེའམ། ཇི་ལྟར་བྲེལ་བ་ཆེན་པོར་སྟུན་རེ་མ་ཆགས་པ་བྱེད་པ་ནས་མགོ་
བཅུགས་ཏེ། སྟུན་དང་སྟུན་མཚམས་ཐམས་ཅད་ལ། འདིའི་སྟོམ་མེད་མཉམ་
བཞག་མ་བཅོས་པའི་སྟོམ་དང་འབྲུལ་མེད་བྱེད་དགོས། ལས་དང་པོ་བཞིག་ལ་རྣམ་
གཡེང་མེད་པའི་དབེན་པའི་གནས་ནས་བསྟོམས་ནས་བརྟན་པ་ཐོབ་ཏུ་འཇུག་དགོས།
རང་ལ་ཡོད་པའི་རིག་པ་དེ་ཉིད་དང་པོ་ངོ་ཤེས། ངོ་ཤེས་པ་དེའི་ངང་ལ་གནས།
གནས་པའི་རྩལ་རྩྭ་གས། དེར་བརྟན་པ་ཐོབ་སོང་དུས་སྒྲུང་སྤྲོད་ཐམས་ཅད་རིག་པ་
རང་གནས་ཀྱི་ངང་དང་མ་བྲལ་བར་ཡེངས་པ་མེད་པ་རེད་དུས་སྒྲུང་རིག་ངེས་མེད་ཀྱི་
བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བོགས་འདོན་བྱེད་པའི་ས་ཆོད་ལ་ཐོན་པ་ཡིན། དང་པོ་ཐོས་པ་
འཆོལ་བ་བྱུང་བ་ཆོད་འཆོལ་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་པ་ལས་མཐར་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་
གང་ལ་ཡང་ཉམ་ང་བག་ཆ་མེད་པ་སེལ་ལྟ་བུའི་བར་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན། ལས་དང་པོ་
བགས་ར་བ་ངོ་མ་ཆོས་དབྱེད་སྟོམ་དང་འཛིག་སྟོམ་གཉིས་ཀ་སྟེལ་མ་གྱིས། ད་ངོ་

མས་བཤད་ན། ལྷ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་མཚམས་ནས་རིག་དོ་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན་
ཡང་། དད་ཅིང་མོས་པ་དབང་བཅོན་དུ་བྱས་ཏེ། ཅིག་ཅར་བ་ཏག་ཏག་མིན་རུང་།
རྫོགས་ཆེན་གྱི་གདུལ་བྱ་མང་ཆེ་བ་དབང་རྣམས་ལ་འཛིག་པའི་སྐབས་ཀྱིས་དོ་སྤྱོད་བྱས་པ་
རེད། ད་ཡུན་ཐུང་གངས་མང་ལ་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ཡིན། ཡུན་ཐུང་ན་གོགས་མི་
འཇུག་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཡིན། གངས་མང་ན་གོམས་པ་བརྟན་རྒྱུ་ལ་ཕན་
ཐོགས་ཡོད་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་རྙིང་བ་ཅུང་ཟད་ཉམས་སྤྱོད་གི་གོ་བ་རེ་ཡོད་པ་
ཆོས་རིག་པའི་གསལ་ཆ་འདོན་རྒྱ་དེ་གཙོ་ཆེ། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་ལ་ཞེན་
པ་མ་བྱེད། རིག་པ་རྫོགས་ལ་ལུང་། བྱུང་པར་དུ་ཅི་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པའི་མི་རྟོག་
རྙིང་པོ་ལྷགས་མཁར་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་ནང་ན་འཐུམ་མ་ཤོར། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་དང་
རིག་པ་གང་ཡིན་དེ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་ཤེས་པ་རེད། ལོ་གསུམ་ལ་
འདིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་དམ་མཚམས་བཅད་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས། དེ་མ་
བྱས་ན་འདི་མི་ཐོབ་ཟེར་བ་དེ་ཡང་སྤྱོམ་ལ་བརྟན་པ་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ཆོས་
བཤད་མཁན་ངའི་དོན་དག་མ་ཡིན་པར་བྲིད་གསན་མཁན་བྱེད་རང་གིས་བརྩོན་འགྲུས་
ཚོམ་པའི་མཐུན་སྦྱེན་དུ་ཡོངས་མ་ལམ་ལ་གཞན་སྦྱེན་གྱི་དབང་དུ་མི་ཤོར་བའི་རོགས་དོན་
བརྒྱབ་པ་ཡིན། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱོམ་མེད་ཡིན་པས། ཆེད་འཛིན་དམིགས་
གཏད་ཅན་གྱི་སྤྱོམ་པ་མ་ཡིན་པར་གཏད་མེད་ཡོངས་གྲོལ་གྱི་ངང་ལ་ལ་བསྐྱེད་པའི་མན་
ངག་ཡིན་ནི་རེད། བྱུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས། སྤྱོམ་དུ་མེད་ཀྱང་གྲོལ་དུ་ཚུད་རྒྱུ་ཡོད་པར་
གསུངས་པས་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་དགོས། སྤྱོ་འབྲུལ་བའི་ངན་གོམས་ཀྱི་བག་ཆགས་
ཟེར་རྒྱུ་འདི་ཤུགས་དྲག་པ་རེད། འབྲུལ་ཡུན་རིང་། འབྲུལ་ཆབས་ཆེ་བ་འདི་སྤྱོ་
མའི་མ་ཞིག་ལ་ཁ་ལོན་ཟེར་ན་ཡང་དཀའ་བ་ཡིན། དོན་གཤམ་ལ་བཤད་བཞིན་དུ་དང་

པོར་རང་གིས་རང་གཅེས་ཤེས་པའི་འདད་རྒྱལ་ལ་ཞོག། དེ་ལྟར་ཟེར་ཡོང་དུས་དེ་བྱིད་
 གྱིས་སློབ་འདུག་མི་དགོས། གཞན་གཅེས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་པོ་མི་སྤྱུལ་པ་མ་གཏོགས།
 རང་གཅེས་འཛིན་ནི་མ་བསྐྱབ་ན་ཡང་ལྷན་སྦྲེས་གྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་ལོས་ཟེར་གྲུང་། དེ་
 ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་
 ཡོང་ན་རང་གཅེས་འཛིན་ངོ་མ་ཞིག་བྱེད་མ་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་འགྲོ་བ་ཡིན། ད་
 ངར་འཛིན་ཆོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་། བདེ་འདོད་སྤྱད་བསྐྱུ་གྱི་རྒྱ་སྒྲུབ་
 བཞིན་ཡོད་པ་དེ་རང་གཅེས་མ་ཤེས་པ་མིན་ན་ཅི་ཞིག་ཡིན། དེའི་སྒྲུབས་གྱིས་སངས་
 རྒྱས་བཙུགས་ལྷན་འདས་གྱིས་སྦྲེས་བྱ་རྒྱུ་དུའི་ལམ་མངོན་མཐོ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་གསུང་རབ་
 ཡན་ལག་དང་བཅས་པ། དད་པ་རྣམ་དག་སྦྲེས་བྱ་རྒྱུ་དུའི་ལམ་བསྟན་པ་རེད།
 དེ་ཡང་འཁོར་བའི་གནས་ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་ལས་མ་ཐར་བ་ཡིན་པས་
 བ། གནས་སྒྲུབས་གྱི་ལམ་སྟེགས་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས། སྤྱད་བསྐྱུ་གསུམ་
 མམ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱད་བསྐྱུ་ལས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མ་བཏང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བ། དེའི་
 འཕྲོར་ངེས་ལེགས་ཐར་བའི་ལམ་མམ་ངེས་འབྱུང་རྣམ་དག་སྦྲེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་བསྟན་
 པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་མི་གནས་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་ན། བྱང་སེམས་རྣམ་དག་སྦྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ། མདོ་
 དང་སྤྱད་བསྐྱུ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་བལྟ་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་
 གདུལ་བྱ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས་གསུངས་ནས། མཐར་ཆུང་མེད་འབྲས་བུའི་ཐེག་
 པ། ཐེག་པ་ཀུན་གྱིས་གཞིའི་རྒྱ་ཕྱན་ཐམས་ཅད་མ་བསྐྱུས་གཅིག་ལ་འདུས་པའི་རྒྱ་
 མཆོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞིལ་ཞིང་འབབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་འདྲ་ཡིན་པར་
 མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ནས། སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྷན་འདས་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན།

དེའི་ཕྱིར་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གདུལ་བྱ་གིན་ཏུ་དབང་ཕྱོགས་སྤར་བས་གསུམ་བཤོད་ན་མས་
དང་ལས་འབྲེལ་གྱི་སྟོབས་དང་དད་དང་མོས་པས་བྱིན་ཅིང་། ཆོ་འདིའི་སྤྱདས་པ་
སྟོབས་གྱུར་གྱི་དབང་ཕྱོགས་ལས་འཕགས་པའི་སྐལ་ལྷན་ཡིན་རུང་། སོ་སོའི་ཁམས་
དབང་མོས་པ་དང་གོམས་པ་སྟོབས་སུ་གྱུར་མ་གྱུར་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ལ་
བསམ་སྒོ་གཏོང་མི་དགོས་སུ་ཞིག་མ་ཡིན། འདི་བཤད་དུས་ལྟ་དགོངས་མཐོན་པོའི་
ཏིང་འཛིན་ལྟར་དུ་བཤད་དགོས་པ་རེད། མ་བཤད་ན་ཐེག་མཆོག་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་
སེལ་འདྲེན་སྤྱད་བྱངས་ཀྱི་བསྟན་ཆོད་དང་འགལ་འགྲོ་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཅུང་ཟད་སྤང་བ་
སྐྱོག་གྱུར་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་རིམ་འདུག་སྟོང་གི་ཆུང་གཞི་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་
ལམ་ནས་ཡར་ལྷན་དུ་རྫོགས་ཚུལ་ལ་སྤྱད་བས་དགའ་མི་དགའ་སོགས་རང་རང་གི་སྟོ་
དང་མ་བསྐྱར་ཐབས་མེད་ལ་སྐྱུག་པ་ཡིན། ཆོས་པ་རྙིང་བ་ཆོས་རང་གི་ཉམས་མྱོང་གི་
ཆོད་ལ་བསྐྱར་དགོས། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཆོ་གང་ཟག་སོ་སོ་སྟོང་དང་བསམ་པ་གཅིག་
འདྲ་འདྲ་ཏག་ཏག་མིན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་མྱོང་གྲུབ་ཡིན། གང་ལྟར་སྟོ་མཆོག་དམན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོ་མ་རྒྱག་དགོས། སྟོ་མ་བརྒྱབ་པར་ཐར་བ་དང་གོལ་བ་ཞིག་
འཐོབ་སྟེ་ཡོད་པ་མ་རེད། དམིགས་གཏད་མཚན་མ་ཅན་ཞིག་སྟོ་མ་དགོས་ན་དེ་ཅུང་
ཅམ་སྤྱོད་པར་འདུག བསམ་སྟོ་གཏོང་སའི་གཞི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་སྟངས་བ་རེད།
དམིགས་མེད་བསམ་བཤོད་དང་བྲལ་བའི་ངང་ལ་ཞོག་ཟེར་དུས་ཅི་བཞག་འདི་བཞག་མི་
འདུག་སྟུང་ན། དེ་མ་ལོ་བསམ་པས་ཡིན། སྤྱོད་དང་བདེ་བའི་ཐོག་ལ་ཞོག་ཟེར་
དུས་མི་བདེ་ལོ་སྤོང་སྟུང་ནས་རྩལ་རྒྱུ་ཅན་ཅན་ཏེ། ཆོར་བ་རྩལ་མོ་ཅན་ལ་བདེ་སྤང་
དང་སྤྱོད་སྤང་ཤར་བ་ནི་དཔེར་ན། བྱུར་བོ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུར་བྱུར་ནས་སོང་སོང་བའི་
ནམ་ཞིག་བྱུར་ལོ་བས་སུ་སོང་བས་བྱུར་བོ་མེད་ཆོ་འགྲོ་མི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་དགའ་སྤྱོད་དང་

བདེ་སྐྱབས་གོ་ནོར་བ་ཡིན། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱན་བསྐྱེད་དུས། ལུས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲང་
ཆོས་བདུན་དང་པོར་བཅའ་དགོས། དབང་རྣོན་འགའ་རེ་ལུས་གནད་བྱུང་པར་ཅན་དུ་
འཆོས་པ་ཙམ་ཀྱིས་ཀྱང་གོལ་བར་གྱུར་འདོད་པ་ཡིན། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྟེན་
དང་ཤིན་ཏུ་མད་བྱུང་གི་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་ལས་ཆོག་གཅིག་དབྱེད་ས་གཅིག་གིས། འོ་རྩེ་
དཀྱིལ་ཀྱང་རྩོགས་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པས། ལུས་ཀྱི་བྱེད་བཅེངས་
འདི་དག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲུགས་སྤྲོ་མེད་སྤྱན་མོང་གི་རྩོགས་རིམ་དང་སྟོབས་སྤྱན་ན་ཡང་།
རྒྱུད་བཅུ་རང་མལ་དུ་བཅེངས་ནས་ལམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྩོགས་ཏེ་འཆང་རྒྱ་བར་
གསུངས་ཤིང་། འདི་ལ་རྣམ་སྤྲང་ཆོས་བདུན་ཅིའི་གསུངས་སྟུང་ན། ལུས་ཀྱི་བྱེད་
བཅེངས་འདི་དག་རྣམ་སྤྲང་གངས་ཅན་མཚོའི་བུའགས་སྤངས་དང་འབྲ་བས་སམ།
ཡང་ན་གཟུགས་ཡུང་གི་ཆོས་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་རྣམ་སྤྲང་གི་ཐོར་བུའགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཀྱིས་སམ། ཡང་ན་དག་བྱ་གཟུགས་ཡུང་ངམ་ལུས་ཀྱི་ཆོས་དེ། དག་བྱེད་
རྣམ་སྤྲང་ཆོས་བདུན་ཀྱིས་དག་ཚུལ་རྒྱུད་བཅུ་དབྱེད་ས་སྤྲུགས་ནས། དག་འབྲས་རྣམ་
སྤྲང་གི་གོ་འཕང་ཡོངས་སུ་ཐོབ་པ་སོགས་དག་བྱ་དག་བྱེད་དག་འབྲས་དང་སྦྱར་ནས་
གསུངས་པའང་ཡོད། འདིའི་བྱེད་བཅེངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་བགྲང་ན་བདུན་ཡོད་
པས་རྣམ་སྤྲང་ཆོས་བདུན་དུ་གྲགས་པ་ཡིན། རྣམ་སྤྲང་ཆོས་བདུན་གྱི་དང་པོ་རྟེན་པ་
གཉིས་ཀྱིས་རྩོ་རྩེའི་དཀྱིལ་ཀྱང་བཅའ་དགོས། མང་ཆེ་བས་ཤེས་པ་རེད་ཀྱང་གསར་བ་
ཆོལ་ཟེར་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་རྩོར་དཀྱིལ་བཅའ་མ་སྤུང་ཀྱང་བུའགས་སྤངས་ཟུག་རྩ་
མེད་པ་ཞིག་དགོས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་བྱེད་དཀྱིལ་བདེ་མོ་ཞིག་བཅས་ནས་བསྐྱེད་
ནའང་ཆོག་པ་ཡིན། སྐལ་ཆོགས་མདའ་ལྟར་དུ་དྲང་མོར་ཡར་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པ་
རེད། དཔུང་བ་གཉིས་སྟོད་དེ་བརྒྱུད་དགོས། མགྱིན་པ་ཨེམ་ཙམ་སྦྱར་གསུངས།

ལྷེ་ཅེ་ཡ་རྟེན་ལ་གཏད་དེ་མིག་གིས་ཟིམ་བྱས་མདུན་ཐད་དུ་གཏད་མེད་དུ་བལྟ་དགོས།
དེར་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་གཏད་མེད་ཟེར་དུས་མིག་ཕྱིས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་དུས་ཅིག་རིག་
ལོས་ཡོད་རིག་ཡོད་དུས་ཡུལ་དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲངས་པར་ཆེད་འཛིན་མ་བྱེད་གསུངས་
པའི་དོན་ཡིན། གཏད་མེད་དུ་ལྟོས་ཞེས་པ་ནི་མིག་བཙུམ་པར་མི་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན། མིག་གི་ལྟ་སྟངས་སྒྲ་ཅེར་ལྟ་བ་དང་གཉའ་ཤིང་གང་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་འབྱུང་
ཡང་། དེ་གཉིས་ཀ་འགལ་བ་ཅན་མ་རེད། སྤྱི་མའི་ཤུགས་ལས་སྒྲ་མ་ཐོན་པའང་
གསུངས་ས་ཡོད། ཆོས་བདུན་སྤྱིར་བཏང་བ་དང་བྱུང་པར་གང་ཡོད་ན། རྗེགས་
པ་ཆེན་པོ་གྲོང་ཆེན་སྤྱིར་ཐེག་གི་མན་ངག་སྤྱིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་དབུགས་ཁ་ནས་
མངགས་དགོས། སོ་མཆུ་མ་རེག་ཅོམ་གྱིས་ཁ་མི་གདང་ཞིང་བཙུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་བར་ནས་དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་དེ་རང་གིས་ཀྱང་མི་ཆོར་བ་ཅོམ་བྱས་ཏེ་དལ་མོར་
དབུགས་མངགས་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན་རྒྱུད་ཐད་
ཀར་སློབ་པའི་ནང་དུ་སོང་ནས་རིག་གཏངས་སྤྱིར་གཤིས་པའི་མ་ལ་ཐིམ་པའི་དགོས་པ་
བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དོན་གཤེག་ལུ་ཆོས་ཅུ་རྒྱུད་གི་སྐབས་སུ་དབུགས་སྒྲ་ནང་
ནས་བཏང་བ་ཡིན་ཡང་། རྗེགས་རིམ་ཐུན་མོང་དང་སློབ་སྦྱོང་ནས། རོ་རྒྱུད་གི་
རྒྱུད་དབུ་མར་འཛུགས་ཐབས་བཤད་པ་ཡིན། འདིའི་སྐབས་སུ་ལག་པ་གཉིས་ཀ་མཉམ་
གཞག་མིན། ལག་པའི་ཐལ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་གཡས་གཡོན་སོ་སོའི་ཕུས་མོ་གཉིས་
བཀའ་སྟེ་རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པའི་བཞུགས་སྟངས་ལྟར་དུ་བྱེད་དགོས། འདིར་སེམས་
ཉིད་ངལ་གསོའི་བཞུགས་སྟངས་ཟེར་སྟོན་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དོ་མའི་ཐོག་ནས་བཤད་
ན་ངལ་གསོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞུགས་སྟངས་ཡིན། འདིར་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་
ཟེར་ན། བྱིང་བའི་གོགས་སེལ་དང་། གསལ་བའི་བོགས་འདོན། གསལ་ཆ་

ཅུལ་འདོན་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག་ཡིན། འཕགས་པ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསའི་བཞུགས་སྐྱེས་རྡོ་མ་གང་རེད་ཟེར་ན། ཀུན་མཁུན་འཛིགས་སྤྱིང་གི་བཞུགས་སྐྱེས་ཐུག་ཆ་ཆོའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། གང་ལྟར་ཡང་སྒྲོམ་སྐྱེས་དུས་དང་པོ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱེས་དང་སེམས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་ནས་མགོ་བཙུགས་ནས་སྐྱེད་དགོས་པ་རེད། གང་བསྒྲོམ་བྱའི་སྤྱིང་དོན་ཅི་ཡིན་པ་གོང་ནས་ལན་གངས་དུ་མས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། འཁོར་འདས་ཞེས་པ་ཐ་སྐད་ཆོག་རྟོག་མ་གཉིས་ཡིན་ན་ཡང་། དེའི་ཁོངས་སུ་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་དེ་ཉིད་འདུས་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་འབབ་དགོས་པ་ཡིན་ན་ཅུ་བ་སེམས་ཀྱི་གནད་གསང་འདིར་ཐུག་པས། སྒྲོབ་དཔོན་པདྨས་ཀྱང་། འདི་ཉིད་ཤེས་ན་བ་སྤྱང་རྗེ་ཡང་གོ་ལ། །འདི་ཉིད་མ་ཤེས་པ་རྗེ་ཏ་ཡང་འབྱུལ། །ཞེས་གསུངས་པས་འདི་ཉིད་གཅིག་ཤུ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ། ཅུལ་བ་རྗེ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་སྒྲོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་བཞི་སྤྱོད་གསུངས་པ་ཡིན། ཆོས་ཁམས་དགོ་བ་འདུས་མ་བྱས་པ་འདིར་ལ་ལས་མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་ཞེས་མིང་བཏགས། ལ་ལས་ཀུན་གཞི། ལ་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད། འགའ་ཡིས་གཉུག་མའི་སེམས། འགའ་ཡིས་མཁའ་བྱུང་མཁའ་ཡི་རྗེ་རྗེ། འགའ་རེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཀུན་ཏུ་བཟང་མའི་གྲོང་། རང་བྱུང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་བཏགས་པ་རེད། གང་བཏགས་ཀྱང་དོན་ལ་སེམས་ཉིད་སྒྲིབ་པས་མ་བརྗོད་མེད། སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཅུལ་བས་འདི་མ་གཟིགས། །མེད་པ་མ་ཡིན་འཁོར་འདས་ཀུན་ཀྱི་གཞི། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད། ཡར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཟང་དུ་མ་སོང་། མར་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྐབས་སུ་དན་དུ་མ་སོང་བས། ཏྲག་མི་ཏྲག་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་ཏྲག་པ་ཆེན་པོ།

འདུས་བྱས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་གཉིས་ཆོས་མཚན་མ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་
རིང་དུ་འདས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཆེན་པོའི་སྒྲུ་ཡིས་བསྟན་པ། དོན་དུ་ཡེ་གོལ་ཆོས་
སྐྱའི་རིག་པ། སྟོང་གསལ་འགག་པ་མེད་པ། རྒྱ་གར་ཡང་མ་ཆད། སྤྱོགས་
གང་དུ་ཡང་མ་ལྷུང་བའི་དོ་བོ་སྟོང་རང་བཞིན་གསལ། ཐུགས་རྗེ་འགག་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་སུམ་ལྷན་དུ་ནམ་ཡང་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད། དབུ་ཕྱག་རྫོགས་གསུམ་གྱིས་ལྟ་
བའི་སྐྱེལ་སོ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཟུང་སྟེ། གདམས་པའི་ལམ་གནད་གཅིག་ལ་བྲིལ་ཐུབ་
དགོས་པ་ཡིན། གོང་ནས་རྟག་པ་ཆེན་པོ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཆེན་པོ་ཡིས་རྫོང་ཡོང་
དུས། འདི་ནི་སྤྱི་རོལ་བའི་གཙང་བདེ་རྟག་པའི་བདག་དང་སྤྱོགས་མཚུངས་པར་མི་
འདུག་གམ་སྟུམ་ན། ཚུར་མཐོང་བྱིས་སྟོའི་ཡུལ་ལས་པ་རོལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་
ཆོས་བཞི་ཡོད་པ་ནི། གཙང་བདེ་བདག་རྟག་དམ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ཡིན།
དེའི་ལུང་ཁུངས་གང་ཡིན་ན། མགོན་པོ་བྱམས་པས་རྒྱུད་སྒྲུ་མར། གཙང་བདག་
བདེ་བ་རྟག་ཉིད་སྦྱིར། །ཡོན་ཏན་པ་རོལ་སྦྱིན་པ་འབྲས། །ཞེས་དང་། ད་རུང་
མཚན་བརྗོད་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་དག་དག་པའི་དག །ཐོག་མ་མེད་ནས་སྒྲོས་
མེད་བདག །ཅིས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་དབུ་ཕྱག་རྫོགས་
གསུམ་གྱི་གདམས་པའི་སྐྱེལ་སོ་མཐར་ཐུག་དེ་ཉིད། དོ་སྟོན་ཚུལ་ནི་གོང་ནས་ལུ་ཆོས་
ལག་ལེན་བྱས་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་རབ་ཅན་ལ་ལྟ་ཐོག་ནས་དོ་སྟོན་པ་དང་།
ཉམས་སྟོང་ཅན་ལ་སྒྲོམ་ཐོག་ནས་དོ་སྟོན་པ། དད་པ་ཅན་ལ་བྱིན་རྒྱབས་འཕོ་བའི་
སྟོབས་གྱིས་དོ་སྟོན་པའི་སྟོན་ལུགས་ཡོད་པ་ཡིན། ཀུན་གྱི་ཙྰ་བ་གང་ལ་ཐུག་ན།
རྟོགས་པ་སྐྱེས་པ་སྒྲུ་མའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། བྱིན་རྒྱབས་སྐྱེས་པ་མོས་གུས་གྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ལ་རག་ལས་པས། བྱིན་བརྒྱུད་རྟོགས་པའི་པ་ཕོག་བཅན་ཐབས་སུ་འཕོ་རྒྱུ་

འདི་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན་དམ་པའི་བཤེས་གཉིས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་
 ཞིག་བཅའ་ནས། དང་པོ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར་དགོས་པས་མ་
 ཚད། བར་དུ་གདམས་པའི་གནད་ཀུན་གཅིག་ཏུ་རྒྱུར་བསྐྱུས་ནས། ཐ་མར་
 གདམས་པའི་བཅུད་འདྲིལ་ཚིག་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་ཐག་བཅད་ནས། མཉམ་རྗེས་ཐུན་
 དང་ཐུན་མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཐོག་ནས།
 ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལམ་ལ་བསྟེ། གདམས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་འདྲེས་པ་ཞིག་གིས་རྟ་ཅང་དམ་
 ཆེས་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྟ་ཅང་ལྟོད་ཆེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟར་
 བར། ཆོས་ཉིད་རང་བབས་རང་འགྲོས་ཀྱི་ལྷ་སྒྲོམ་སྤྱོད་པའི་མཐའ་ལ་དབྱུང་དགོས།
 ང་ལྷ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་འདྲ་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཁ་བཤད། ལྷ་སྒྲོམ་རང་ལ་མེད་པའི་
 རྒྱུད་གི་གཏམ་སྟན། འོན་པ་རོལ་མོ་མཁའ་གྱིས་སྒྲ་སྟན་འཁྲོལ་བའི་དཔེར་བཞག་པ་
 དེ་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། སྤར་གྱི་དམ་པ་གོང་མ་སངས་རྒྱུས་དངོས་བྱོན་ཆའི་ཞབས་
 རྗེས་རེ་ཟིན་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་ཅི་བྱལ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་མཐུ་ལས་ཤིང་དང་པོ་རྒྱུ་གྲུང་སོགས་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་འབྱུང་དུ་རུང་
 བ་ཡིན་པས། ནམ་མཁའི་ཉི་མ་ལ་ཆ་ཤུགས་ཡོད། ས་གཞིའི་རྩ་སྐུ་འབར་མ་
 རག་པ་ཡིན་ཡང་། བར་དེ་ན་མེ་ཤེལ་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་པ་ལྷ་བུའི་རྩལ་བྱས་ཏེ།
 མོས་གུས་ཅན་ལ་བཅད་རེ་ཆོད་འགྲོ་བ་ཨོ་ཡིན་ནམ་སྟེ་བཞིན་ཡོད། སྒྲོམ་བྱེད་དུས་
 ཐོག་མར་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་དང་སེམས་ཀྱི་གཞག་སྟངས་གཉིས་གལ་ཆེ་ཞེས་པ་ཡིན།
 རྗེས་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་མ་བཅོས་རང་བཞག་ཡིན་ཡང་། བཅོས་མ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མ་
 བཅོས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་དགོས། ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་དང་སེམས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་
 ཅམ་ཞིག་མ་བཅོས་པའི་ཐབས་མ་ཡོད་པས་འཆོས་དགོས། དངོས་གཞི་མཉམ་བཞག་

ཀྱང་། དང་པོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བློ་པ་ནས། རིམ་གྱིས་ཚུ་ལ་མེད་ཀྱི་བློ་པ་སོགས་ལ་
གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན། དང་པོ་རྟོན་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱངས་ནས་མགོ་
བཅུགས་ན། བར་དུ་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྟོབས་རྒྱས་ཡོང་དུས། དེས་ལུས་
ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་གང་བྱས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་སྦྱོད་ལ་འགྱུར་བའི་དགོས་དོན་དེ་འབྲང་ངེས་
དགོས། མདོར་ན་ཐུན་བསྐྱམ་དུས་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱངས་དང་སེམས་ཀྱི་བཞག་
སྐྱངས་གལ་ཆེ་བར་བ་རེད། ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱངས་རྣམས་སྒྲུང་ཆོས་བདུན་བཅའ་དགོས་
པ་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་རེད། སེམས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་ཅི་ལྟར་དགོས་ན།
མན་ངག་གཞུང་ནས་ཀྱང་གསུངས་པ་ལྟར་དུ། འདས་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་རྗེས་མ་
བཅད། མའོངས་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲུབ་མ་བསྟ། ད་ལྟའི་རྣམ་རྟོག་གི་ངོ་ལ་ཡང་
མི་བལྟ་བར་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་སྦྱོད་དེ་ཞོག་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱི་འདུག་
སྐྱངས་དང་སེམས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་དེའི་ནང་ལ་མི་གཡོ་སུམ་ལྡན་ཀྱི་གནད་ཀྱང་འདུས་
ཡོད་པ་ཡིན། མི་གཡོ་སུམ་ལྡན་བེད་ན། ལུས་མི་གཡོ་བ་རི་རྒྱལ་ལྟ་བུ།
དབང་བོ་མི་གཡོ་བ་མཆོལ་གཟའ་སྐར་ཤར་བ་ལྟ་བུ། སེམས་ཉིད་མི་གཡོ་བ་ནམ་
མཁའ་སྤྲིན་བལ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལུས་མི་གཡོ་བ་རི་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲོམ་རྒྱབ་དུས་ལུས་
རྒྱལ་སྤང་པོ་བྱས་ཏེ་བསྐྱང་དགོས། ལུས་བྱང་ན་རྩ་བྱང་བ་དང་། རྩ་བྱང་ན་རྒྱང་
བྱང་། རྒྱང་བྱང་ན་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཡིན། དབང་བོ་མི་གཡོ་བ་མཆོལ་
གཟའ་སྐར་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ནི་དབང་བོ་སྒྲོ་བུ་སྤྱིའི་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་ཡུལ་ལ་
དཔུང་ར་མི་བྱེད་ཅིང་། ནང་དུ་འང་མི་སྦྱུད་པར་དྲངས་སྟོན་ནས་འཛོག་དགོས།
བྱུང་པར་དུ་མིག་འོད་གསལ་འཆར་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པས་ཆོབ་རྒྱབ་མེད་པར་གཏད་མེད་དུ་
འཛོག་དགོས། སྦྱིང་ཐིག་གི་ལུགས་ལ་མིག་བཅུམ་རྒྱ་གཏན་ནས་མ་ཡིན།

སེམས་ཉིད་མི་གཡོ་བ་ནམ་མཁའ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་དྲུང་ས་ཆ་སྤྱོད་དགོས། རིག་ཏེ་
སྤྱད་ཟེར་བའི་རིག་པ་དེ་ཆོས་ཅན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སེམས་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ལ་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དས་རིག་ཏེ་ལ་བཟུང་དགོས་སོ་སྐྱེས་པ་དེ་སེམས་
ཡིན། དེའི་ཕྱགས་དེད་ནས་སོང་ན་རིག་པ་ལ་ཐུག་འགྲོ་བ་ཡིན། དཔེ་བཞག་ན་ཅ་
རྒྱལ་ས་དང་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་ཡིན་པ་རེད། སེམས་རྣམ་རྟོག་གི་འབྲུལ་བའི་དབང་དུ་མ་
སོང་ན་སེམས་ཉིད་རིག་པའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ཏུ་སོང་ནས། དེའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཟེར་
བའི་སྐྱག་པོ་ཞིག་ཁ་ཁ་ན་ལྷག་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་གིས་མ་བསྐྱལ་
པར་ཅ་རྒྱལ་ས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཐིམ་སོང་དུས་ཅ་རྒྱལ་ས་ཟུར་ན་ལྷག་མེད་པ་དང་གཅིག་
མཚུངས་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་རིག་པའི་ངོ་བོ་བསྐྱེད་དགོས་སོ་སྐྱེས་ནས་ཁ་ན་དུ་འཁོར་
མ་ཐག་པའི་ཆོགས་དྲུག་གི་སྒྲིབ་བ་མ་འགག་པའི་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་འདི་
ལ་དབྱེ་བ་བྱས་ན་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དེ་མ་
ཡིན་པའི་མ་བཅོས་རང་བབས་སུ་བཞག་བཞག་དུས་བཅོས་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ། སྤྱོད་
སང་དེ། གསལ་ལྟར་དེ། རྗེ་ཡེ་རེ། ཟང་མ་ཐལ་བྱུང་། བརྗོད་དུ་མེད་
པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རིག་པ་ཡིན། རིག་པ་སེམས་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་ན་སེམས་
ཀྱིས་རིག་པ་མི་མཐོང་། འོ་ན་སུས་རིག་པ་ཡིན་ཞེ་ན་རིག་པ་རང་གིས་རང་རིག་པ་
ཡིན། དེ་ལྟར་བཤད་དུས། རྟོག་གོ་བའི་རིགས་འདི་ལ་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲེ་གཉིས་མ་
ཞིག་ཤར་རྒྱུ་ཡོད་པས། འོ་ན་རལ་གྱིས་རང་གིས་སོ་གཅོད་པ་ཐལ་བ་སོགས་སེམས་
ཅམ་པ་ལ་བརྗོད་འདུག་རྒྱུ་དེ་དང་འབྲེལ་སྒྲིམ་ངེས། དེ་ལྟ་བུའི་གུ་དོག་གི་རིགས་ལམ་
གྱིས་འདི་ནས་ས་ཆོད་པ་མ་ཡིན། རིག་རྩལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཆར་ཤར་བའི་རྩལ་
གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་གཞི་ཐིམ་མམ་ནང་འབྲེས་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་མཐོང་བའམ་རྩལ་ངོ་བོའི་

དབྱིངས་དང་རོ་གཅིག་པའི་སྒྲིང་ཚུལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་རིག་
ཅེས་བཞག་པ་ཡིན། སྤྱིར་ན་རིག་པ་ལ་གཞི་དོ་བའི་རིག་པ་ཞེས་པ་ཞིག་དང་།
ཅུལ་སྤྲུགས་མེད་པའི་རིག་པ་ཞེས་པ་ཞིག་གི་རྣམ་དབྱེ་ཡོད། གཞི་དང་གཞི་སྒྲིང་གི་རིག་པ་
གང་ཡིན་ཡང་དེ་བོ་རང་བཞིན་སྤྲུགས་མེད་པའི་སྤྲུལ་ལྡན་ཡིན། འོན་ཀྱང་རིག་པ་
ཡིན་ན་གཞི་དང་གཞི་སྒྲིང་གི་རིག་པ་མ་གཏོགས་མེད་པས་བྱུང་པ་མ་ཡིན། འོ་ན་
གང་ཡོད་ཞོག་དང་ཟེར་ན། སྒོལ་ས་ལྡན་གྱུབ་ཀྱི་རིག་པ་དེ་གཞི་མ་མེད་ལ་གཞི་སྒྲིང་
ཡང་མ་མེད། གཞི་སྒྲིང་ཡོངས་སུ་ཐིམ་པའི་རིག་པ་མེད། འདིའི་རྗེས་ཆེན་གྱི་
སྒྲུབ་ཀྱི་རིག་པ་འདིའི་སྤྱི་ལྡན་ནས་བཤད་ཡོང་ན་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་སྤོ་མོ་དང་
བཅས་པ་ཟད་པར་སྟོང་བྱེད་དམ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱུབ་གཞི་གཅིག་པོ་དེ་
ཡིན། འདིའི་རྣམ་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་བཤད་ཡོང་ན་དེ་བོ་སྟོང་པ་གཞི་ལས་མ་གཡོས་
པའི་རིག་པ་དེ་སྟོང་པ་རིག་པའི་སྟིང་པོ་ཅན། སྟོང་གསལ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཅན་ཞིག་ཡིན། རང་བཞིན་གསལ་བ་མདངས་ནང་གསལ་གྱི་རིག་པ་དེ་གསལ་བ་
རིག་པའི་སྟིང་པོ་ཅན་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡིན། སྤྲུགས་མེད་ཀྱང་བྱུང་གདངས་ཀྱི་
གསལ་གྱི་རིག་པ་དེ་རིག་པ་སྟོང་བའི་སྟིང་པོ་ཅན་རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་
མེད། སྒྲུབ་ཤོན་རིག་པའི་རང་དོ་རང་གིས་ཤེས་པའི་རིག་ཅུལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་
ཆར་ཤར་བའི་སྤྲུགས་མེད་པའི་རིག་པ་དེ། དང་པོ་གཞི་ལས་གཞི་སྒྲིང་ལ་གཡོ་དུས་ཤེས་
རབ་སྟོག་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ལྷ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་ཞིག་གིས་སྤྱིར་གསལ་དུ་བསྐྱུལ་
ནས་སད་པ་བྱས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡང་དེ་ཉིད་ལམ་དུ་བྱས་ཏེ་རིག་པ་རང་གི་རང་
གཤིས་ལ་བཞག་ན། དང་པོ་ཞིག་ནས་གཉུག་མའི་རང་གཤིས་ལ་རང་བྱུགས་ཀྱིས་
ཡོད་པའི་མཁྱེན་ཆ། ཤེས་རབ་སྟོག་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ལྷ་ཞེས་པ་སྤྲ་མེད་ཐུན་མོང་གི་

ཆོག་མ་དེ་གི་ཆོས་སྐད་བྱས་ན་རྒྱུ་ལོད་ཟེར་ལྷ་བས་གཏིང་ནས་གཡོ་བར་བྱས་ཏེ་སྒྲོས་
ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ད་ཕྱིར་དེའི་ངོ་བོ་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་ལ་འཇུག་སྟེ་
བས་མི་ཚད་པར་འཇུག་སྟོབས་ལྷག་ཏུ་ཆེ་བ་རེད། དེས་ན་ཐུགས་རྗེའི་རིག་ཅུལ་དང་
སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་ལ་ཅི་ཞིག་གི་བྱད་པར་ཡོད་ཅེ་ན། སེམས་ནི་ཡུལ་རྗེས་སུ་
འབྲངས་མ་ཁན་ཞིག་སྟེ། ཡུལ་མེད་ན་རྣམ་རྟོག་འཆར་ཁ་མི་ཉན་པ་ཡིན། ངས་
གཏན་ནས་བྱ་བ་མིན་པ་ཞིག་བྱ་ན་ནོ་ཟེར་ནས་བྱ་བ་ཐབས་མེད་པ་ཡིན། ཐུགས་རྗེའི་
རིག་ཅུལ་ནི་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྗེས་སུ་མི་འབྲངས་པ། རྒྱུད་བ་སྒྲུ་ཆོག་ས་
སུ་རྒྱུད་ཡང་། ཅི་རྒྱུད་ཅི་ཤར་ཐམས་ཅད་ཡུལ་རྗེས་སུ་པར་འབྲངས་ནས་ཤར་བ་མ་
ཡིན་པར། མེ་ལོང་གི་ངོར་གཟུགས་བརྒྱན་ཤར་བ་ལྟར་དུ་རིག་པའི་སྒྲོང་དུ་རྩྱུར་
མཉམ་གཏལ་དུ་ཤར་བ་ཞིག་ཡིན། རང་རྒྱུད་གཞན་རྒྱུད་དུ་བཟུང་བའི་མྱོངས་པ་དེ་
ལ་ཞུགས་མ་སྒྲིང་བས་ན་ངོ་བོའི་དབྱིངས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ལྷག་མ་ཐོང་གི་ཏིང་འཛིན་ན་མ་ཤེས་
རབ་ལྷག་པར་གསལ་སྒྱུད་བརྟན་པ་དཔེར་ན་སྒྲོན་མེ་རྒྱུད་གིས་མི་སྒྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་གསལ་སྒྱུད་ཐོན་པ་དེ་ཡང་གསལ་བ་དམིགས་གཏད་ཅན་
མིན་པ་དང་། རིག་པ་རང་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཡིན་པས་ན་བརྗོད་མེད་ཟེར་ཐལ་
དམིགས་གཏད་དང་བྲལ་བའི་རིག་པའི་དབྱིངས་དེར་ལྷག་པར་དུ་འབྲེས་བདེ་ཞིང་འབྲེས་
སྟོབས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། རིག་པའི་ངོ་བོ་དེ་བཙུང་བསྟན་དང་བྲལ་བ། སྒྲོང་སང་
ངེ། གསལ་ལྷང་ངེ། རྗེན་ཡེ་རེ་བྲང་མ་ཐལ་བྱུང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།
ཁ་ནང་དུ་འཁོར་མ་ཐག་པར་ཡོད་པ་དེ་རེད། རིག་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་
ཞིག་ཡིན་པས་ན། དེའི་གོ་བཅའ་སྒྲོད་བྱེད་ལ་སྒྲོང་སང་ངེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་
དང་ཅུང་ཟད་དོན་གྱིས་ཐག་ཉི་གི་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན། ཡང་སྒྲོང་པ་

ཕྱང་ཆད་ཅིག་ལ་གོ་བ་ལེན་འགྲོ་ངེས་ཆེ་སྒྲུབ་ནས། རྒྱུན་ཞིང་འཐིབས་པ་མ་ཡིན་པར་
འཁོར་འདས་ཀྱན་ལ་རང་གསལ་བའི་ཆ་ནས་གསལ་ལྷང་ངེར་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་
བཤད་པ་རེད། དངུལ་རྒྱ་དཀར་མོས་ཐོག་ཏུ་ལྷང་ན་རྩལ་མི་འགོས་པ་བཞིན་དུ་རིག་
པའི་གཤིས་ལ་མཚན་མའི་སྒྲིམ་པས་མ་གོས་པས་ན་རྗེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། རྣམ་
རྟོག་དང་ཉོན་མོངས་གང་ཡང་རིག་པའི་ངང་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་དེར་ཐོགས་ཡོང་ས་དང་
གནས་ཡོང་ས་ཞིག་མེད་པ་ཡིན་པས་ཟང་མ་ཐལ་བྱུང་། རིག་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད་
ཅེས་ཟེར་དགོས་པ་ཡིན་ན་ཟེར་རྒྱུ་མེད་པ་སྒྲུབ་རྗེད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་སོང་བ་ཞིག་ཡིན་
པས་ན་བརྗོད་དུ་མེད་པ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་དེ་བསམ་པ་དུ་མེད་པའང་ཡིན་ཤིག་
ཤིག་རེད། དེས་ན་རིག་ཐོག་ཏུ་བཞག་དུས་འདི་སྒྲོམ་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་མེད་
རུང་། གསལ་སྟོང་བརྗོད་མེད་འདི་མིན་ན་ཅི་ཡིན་སྒྲུབ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ནང་ནས་ཆོད་པ་
ཞིག་ཤར་ཡོང་རྒྱུ་དེ་རིག་པ་ཡིན་ནི་རེད། དེའི་གསལ་སྟོང་བརྗོད་མེད་དེའི་ངང་ལ་
བཞག་ནས་དེའི་ངང་མ་ཤོར་དུས་ཆོག་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཐུ་མོ་ཞིག་སྒྲོམ་བཞིན་ཡོད་
དོ་སྒྲུམ་པའི་ཆེད་འཛིན་གྱི་ཞེན་པ་ཡང་ཡོད་རུང་བ་མ་ཡིན། དེ་མི་རུང་བའི་སྒྲུབས་
ཀྱིས་སྒྲིན་དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ལ་འདིའི་ཐད་ནས་བཞག་པ་རེད།
རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་རྒྱུ་དེ་ཤེས་རྒྱུ་དང་ཤེས་མཁན་གཉིས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།
སེམས་ཞེས་པ་འདི་ཡང་ན་གནས་པ་ཞིག་ ཡང་མིན་ན་འཕྲོ་བ་ཞིག་རེད། དེ་
གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་རིག་པ་ངོ་སྟོན་ཐབས་ཡོད་པ་རེད། ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་
སྒྲུབས་ཡིན་ཡང་རིག་པ་འབྲལ་མེད་དུ་ཡོད་པས་ཡིན། འོན་ཀྱང་ལས་དང་པོ་བ་ལ་
ཅུང་ཟད་འཕྲོད་སྒྲུབ་པའི་གནས་འབྱུག་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་ངོ་སྟོན་ན། གནས་ཆ་མི་རྟོག་
པ་རྟིང་པོ་དེ་ལས་ཡར་སད། འབྱུ་ཆ་རྣམ་རྟོག་སྤྱོད་པས་སུ་ཤར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་

རང་བབས་རང་སོར་བཞག་པའི་ཤེས་པ། ཡུལ་རྗེས་སུ་ཕར་མི་འབྲངས་པའི་ཆ་ནས་
སེམས་ཀྱང་མིན་ལ། མེ་ལོང་གི་ངོར་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་དང་འབྲ་བར་ཚུར་
ཆོགས་དུག་མ་འགག་པར་ཤར་བ་ལ། བདག་འཛིན་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་
གསལ་འགགས་མེད་རང་ཤར་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཤེས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།
སྟངས་ཡུལ་མ་འགགས་པར་ཚུན་གི་ཁྱེད་གཟུགས་ལྟར་ཤར་ཡང་། སེམས་ཀྱང་མིན་
པའི་སེམས་ཉིད་འཛིན་མེད་སྟོང་ཞིང་གསལ་བ་བཅོས་བསྐྱད་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ཆུ་བོ་དེའི་
མིང་ལ་རིག་པ་ཟེར་ནི་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་རིག་པ་སྟོང་གསལ་འཛིན་མེད་དེ་ལ་སྐྱབས་བཞི་
ཆང་ཞིང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟོམ་སྟོང་གསུམ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་
གནད་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་ལ་འདུས་པ་ཡིན། རིག་པའི་ངོ་བོ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་
སྟོང་མེད་ངེ་བ་བརྗོད་བྲལ་སེམས་དང་དག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སྐྱབས་མ་བརྗོད་མེད་
དེ་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན། སྟོང་པ་ཕྱང་ཆད་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་མ་འགགས་
འཁོར་འདས་ཀུན་ཏུ་རང་གསལ་བ་རང་བཞིན་གསལ་བ་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་སྐྱུ་ཡིན།
རིག་སྟོང་འཆར་བ་མ་འགག་པ་རིག་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཅི་ཡང་འཆར་བ་དེ་ཐུགས་རྗེ་ཀུན་བྲལ་
སྐྱལ་བའི་སྐྱུ་ཡིན། དེ་གསུམ་པོ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་སྐྱེད་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ངོ་བོ་
ཉིད་སྐྱུ་དང་། རང་རིག་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པ་མཁའ་ལྟར་དག་པ་དབྱིངས་རིག་སྟོང་
དབྱེར་མེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་སྐྱུ་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་ཡིན། གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་
ཉིན་དཀར་དཀར་མོ་ལ་མིག་ལྡན་གྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟས་པ་ལྟར་རིག་པའི་རང་ངོ་ཤེས་
པ་དེ་ལྟ་བུ། དེའི་ངང་མི་ཤོར་བར་རང་བབས་སུ་འཛོག་པ་ནི་སྟོམ་པ། དེའི་བོགས་
འདོན་གྱི་ཆེད་དུ་ཆགས་མེད་ཞེན་བྲལ་གྱི་ཅུལ་སྟོང་བྱེད་པ་ནི་སྟོན་པ། རེ་དོགས་
བཟང་ངན་མེད་པའི་ངོ་མཉམ་གྱི་རང་ས་ཟིན་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་བཅོས་བསྐྱད་དང་བྲལ་བ་རང་ཐོག་ནས་ངོ་ཤེས་པ་དེ་ངོ་རང་
ཐོག་ཏུ་སྤྱད་པ་ཡིན། དེ་ཆོས་སྒྲིབ་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་མི་གཡོ་བ་ཤེས་ཤིང་
ཐག་གཅོད་པ་དེ་ཐག་གཅིག་ཐོག་ཏུ་བཅད་པ་ཡིན། རང་དྲངས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་
དེའི་རང་ལ་བཞག་དུས་སྤང་སྤང་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་བྱ་རྗེས་ལྟར་འཛིན་རྩོལ་མེད་
པར་འགོ་བཙའི་གདེང་གྲོལ་ཐོག་ཏུ་བཅའ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་དུས་
དྲངས་ལ་མི་གཡོ་བ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱབས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་བ་ལྟར་སེམས་ནམ་རྟོག་གི་སྒྲིབ་པ་ཞི་
བའི་ཆ་ཞི་གནས་དང་། གསལ་གདངས་ངར་དང་བཅས་པའི་རིག་པ་སྟོང་གསལ་
འགགས་མེད་དུ་ཤར་བའི་ཆ་ལྷག་མཐོང་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་
རིག་ངོ་བསྐྱེད་པ་ཏེ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་གང་ཤར་ན་འང་དེ་ལ་ཞེན་པ་དང་
འཛིན་པ་མ་ཞུགས་པར་སྒྲོམ་དགོས། ད་རུང་འདི་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཡང་
ཆང་བ་ཡིན། གཞི་རིག་པ་རང་ལ་ཡེ་ནས་གནས་པ་དེ། ལམ་སྒྲུ་མའི་མན་ངག་
གིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་ལ་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས་པར་སྒྲོམ་དུས། འབྲས་བུ་རིག་ཐོག་ཏུ་
འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་གྲོལ་ལ་ཡང་གྲོལ་གྱི་དག་པ་ཉིས་ལྷན་དུ་མཛོན་དུ་འཁྱུར་
ཐུབ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཡང་ཆང་ནི་རེད། མཛོར་ན་ཞེན་པ་དང་
འཛིན་པ་མ་ཞུགས་པར་རང་གྲོལ་རྗེན་པར་སོང་དུས། རིག་པ་རྗེན་པ་ལ་ཡང་ལས་
ཡང་བཅོས་ཀྱི་ཉམས་ཞེན་གྱི་སྒྲིབ་པའི་ལྷན་པ་མ་བསྐྱོན་དང་། གཞན་གྱི་གོལ་ས་ནོར་
ས་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཐག་དེའི་ཐོག་ཏུ་གཅད་དགོས་པ་ལས་དེ་བས་ཡག་ཅིག་དང་
དེ་བས་མཛོས་ཤིག་ཡོད་རྒྱུ་རེད། རང་ལ་རིག་པ་ཨེ་ཡོད་ཀྱང་ཅི་ཤེས། ཡོད་ན་འང་
ལས་སྒྲུ་མ་ཞིག་གིས་འོན་རྒྱུ་མ་རེད་སྟུང་ན། སྤང་པོ་བྱིས་དུ་བཞག་ནས་སྤང་རྗེས་
ནགས་སུ་འཛོལ་བ་གོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤང་བས་ཡོད་མ་ཆེས་པ་སེམས་

གྱིགས་དང་། བླ་མའི་མན་ངག་སྟོབས་གྱིས་མཐོང་བར་ཤོག ། ཅེས་པ་དེའི་ཐོག་ཏུ་
 ཐོན་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་གྲུ་ཡངས་ཡན་པ་སྟོབ་དེའི་ཐོག་ནས། ལྟ་བ་མཐོན་པའི་
 སྟོང་སྐད་གྱིས་འུར་དེ་རྒྱག་སྒྲུ་མི་བྱེད་པར། སྟོང་པ་ཞིབ་མའི་རྒྱ་འབྲས་སྒྲ་ཞིང་སྒྲ་བ་
 ནས་སྤང་སྤང་འདོར་ལེན་བྱས་ནས། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་སྐད་ལྟར་དུ་བྱས་ན་
 ཡང་། མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་དང་
 པོ་རེས་འཛོག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། གོམས་ནས་བྱུང་འཇུག་ཏུ་ཤར་དགོས་པ་རེད།
 མདོར་ན་བྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡིད་གསུམ་དང་མ་བུལ་བར། མལ་ན་ལུས།
 ལུས་ན་སེམས། སེམས་ན་རྟོད་ཡིད་པ། གང་སྤང་ལྟ་བའི་ལམ་བྱེད་དང་།
 གང་ཤར་སྟོང་པའི་བོགས་འདོན་ལ་འགོ་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས། ཞན་འཛོན་ཆེ་བ་ལྟ་བའི་
 གོགས་ཡིན། ཡེངས་པ་ཆེ་བ་སྟོམ་པའི་གོགས་ཡིན། རྩལ་བྲིམས་འཆལ་བ་སྟོང་
 པའི་གོགས་ཡིན། གོགས་དེ་ཆོ་དང་བུལ་བའི་ནང་རྒྱུན་རང་གིས་ཆང་བ་ཞིག་བྱས་ན།
 ཕྱི་རྒྱུན་གྱི་གོགས་དང་འཆོ་བ་མཐུན་རྒྱུན་དུ་འགོ་ནས། སྟོ་ཆོས་སུ་འགོ། ཆོས་
 ལམ་དུ་འགོ། ལམ་གྱི་འབྲུལ་བ་སེལ། འབྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བའི་སྟོན་
 ལམ་ཡོངས་སུ་འབྲུལ་སྟེ་སྟོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་མཐར་ཕྱིན་དུ་ཡོད་པ་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་དུས་སྟིགས་མའི་གང་ཟག་ཆོག་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 རྒྱུར་དགའ་མཁན་ཏག་ཏག་མང་བ་ཡིན་པས། གསང་བ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གི་
 གནད་ཅིག་བསྟན་པ་བས་ལྟ་མཐོང་འདྲེ་མཐོང་བཤད་ན་མགུ་སྤྲུ་ཡང་། དོན་བཞིན་དུ་
 གཏམ་སྟོན་ཞིང་། ཆོས་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་སྟོང་མཁན་གྱི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྲུ་བ་ཞིག་
 གི་ངང་རྩལ་ལ་སྟོན་པའི་འུ་གུ་ཉམ་རྒྱུད་གྱི་ནས་འཆོ་བའི་ཆོས་པ་ཡལ་བ་སྦྱིར་བཏང་བ་
 ཞིག་ལ་དེ་འདྲའི་ཁ་སྐྱབས་དང་སྟོང་ཡུལ་མ་ལུན་སོང་བའོ། ། དེ་ལྟར་ཆོས་འཆད་ཉན་

བྱས་པའི་དག་བའི་ཙ་བ་འདིས་མཆོན་ཏེ། རང་གཞན་གྱིས་དུས་གསུམ་བསགས་
 པའི་དག་ཙ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཤིང་བསྐྱམས་ཏེ་བསྐྱམས་པའི་མཐུས། ཀུན་
 མཁྱིན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེགས་དུས་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས།
 བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གང་ན་སུ་བཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་ཆོ་ཞབས་པད་ཡུན་
 རིང་དུ་བརྟན། དག་འདུན་འདུས་པའི་སྡེ་ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་མཐུན་སྦྲིམས་གཙང་
 བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་
 བདེ་སྦྱིད་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱད་དེ། མཐར་སྤྲུག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 རྒྱ་མེད་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེར་འགོད་པའི་ཕྱིར། རྩེ་བཙུན་
 འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྩེ་
 ལྟར་བསྐྱོས་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱོ་བའི་སྤྲུགས་འདུན་ཟབ་མོ་གནང་བར་ཞུ། བསོད་ནམས་
 འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །ཐོབ་ནས་ཉེས་པའི་དབྱ་རྣམས་ཕམ་བྱེད་
 ཅིང་། །སྐྱེ་ཤ་ན་འཆིའི་རྩ་གྲོང་འཁྲུགས་པ་ཡི། །སྤྱིད་པའི་མཆོ་ལས་འགྲོ་བ་སྦྱོལ་
 བར་ཤོག། ༥ ཡ །ཁ་སང་ཞིག་ལ་དབང་གི་སྐབས་སུ་འགའ་རེས་དངོས་རྩས་
 གྱི་འབྲུལ་བ་འདྲ་རེ་འཛིག་གིན་བསྐྱད་ཟིག སྒྲོར་མོ་དང་ཁ་བཏགས་དང་སྤྲུགས་མང་
 གི་དོ་དམ་པས་དེའི་སྐབས་ལ་མཛད་གིན་ཡོད་ནི་རེད། དེའི་སྟེགས་སྒྲོམ་རྩེས་ནས་
 བྱེད་རྒྱ་རེད་ཀྱང་། །ཁ་སང་གི་དངོས་འབྲུལ་ཙ་གེ་ཙིག་གེ་ཆོད་སུའི་ཡིན་པ་མི་ཤེས་
 ཀྱང་། དགུ་རིང་ཆོང་གིས་དུང་ཤན་མ་ཆ་ཞིག་ལུལ་ཡོད་གི ཆོས་དུང་རྟེན་འབྲེལ་
 བཟང་པོ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ངས་སྒྲུངས་ནས་ཕྱིར་གོས་དཀར་ལྷང་ལོ་ཅན་གྱི་སྡེ་ཆོགས་
 གྱི་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སྒྲོབ་སྤྱིང་གི་ས་བོན་ཞིག་བཞག་པ་དེ་ལ་ཕྱིར་ལུལ་བ་ཡིན། ད་
 དེང་སང་གི་བཤད་ལུགས་བྱས་ན། སྤྲུགས་པའི་ནང་བསྟན་སྒྲོབ་སྤྱིང་འདི་མེད་པ་

ནས་ཡོད་པར་གྱུར། རྩེ་བ་ནས་ཆེ་བར་འཕེལ་བྱས་གཏོང་རན་གྱི་དུས་ལ་བབས་པ་
རེད། གཅིག་དེ་སྤྲོ་བྱིད་ཀྱི་ལུས་པ་དང་། གཉིས་དེ་ན་གཞོན་གྱི་ཕྱི་རབས་པ་
སྒྲགས་མང་རང་གི་མང་པོ་གཅིག་མཐུན་གྱི་སྟོབས་ལྷགས་ལ་རག་ལས་ཀིན་ཡོད་ནི་རེད།
ད་ལྟ་ཏུ་ཅང་མི་མངོན་པའི་སྟོབས་ལྷགས་ཕྱ་མོས་བོན་གྱི་ལུས་པ་འདི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོག་ཆོག་ན་
ཡར་ནར་སོན་ནས། ལོ་འདབ་དང་མེ་ཏོག་སྟོགས་བཅུར་རྒྱས་སྐྱབ་ནི་རེད། ངས་
དོ་ཞག་ཉིན་ཞིག་བཤད་ནི་ཅན་པོ། འདིའི་སྟོབ་སྒྲིང་འདི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཅན་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོབ་སྒྲིང་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་འགྱུར་རྒྱུའི་མདུན་ལྗོངས་ཡོད་
ནི་རེད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། རོ་མས་བཤད་ན། དེ་རིང་ཁ་སང་གཟུགས་སུ་མ་
གྲུབ་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལུས་བཞག་ཟེར་དུས། རིན་ཐང་ཆེ་བར་འཛམ་བུ་སྒྲིང་གི་མི་
ཡིས་བཙུ་གིན་ཡོད་པས། ས་འདི་ལ་དེའི་ཆད་པ་ཁ་སྐོང་མ་སྐྱབ་པ་དེ་མི་རིགས་རིག་
གནས་ཀྱི་བྱ་བ་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་ཞན་ཆ་ཡིན་ནི་རེད། ས་འདིར་ཐོལ་སྐྱུས་
ཀྱི་མི་བྱ་བ་དེའི་སྟོགས་ལ་གཏད་པའི་འགན་དབང་ཅན་ཞིག་ལ་མཆོན་ན། མ་འོངས་
ཕྱི་རབས་ཀྱི་མིས་བལྟས་ཡོང་ན་ཞབས་འདྲེན་ནས་ནག་ཉེས་ལ་བཙུ་རྒྱུ་རེད་སྲིད་རྒྱུ་རེད་
བསམ་རྒྱུ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། སྒྲགས་པའི་སྟོབ་སྒྲིང་ནི་སུས་བཅུགས་བཞག་
ནའང་ཆོག་ཆོག་རྒྱུ་རེད་ཀྱང་། ས་འདིར་སྒྲར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡུར་ཐོགས་སྟོང་
དང་དགུ་བརྒྱའི་ལྟོ་གནས། ད་ཡོད་དེ་བས་ཀྱང་མང་བའི་སྒྲགས་མང་གི་ལུས་པ་འདི་
ལྟར་ཐོར་བུར་ཁ་གྲུམ་ནས་གཅིག་གྱུར་མ་སྐྱབ་པར་སྒྲགས་སྤེའི་དབུ་འཕང་འདི་ལྟར་
ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་གིན་ཡོད་པ་དེ་འདྲའི་དུས་ཆོད་ལ་འཁེལ་བ་རེད། གཅན་ཆ་རྫོང་
ཟེར་རྒྱུ་འདི་མདའ་མའི་སྐད་གྲགས་ཡོད་སའི་རྫོང་རེད། མདའ་སུས་འཕངས་ན་ལོས་
ཆོག་ཀྱང་། ས་འདི་ན་བྱུང་འཕགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཅུ་ལ་འདོན་གྱིས་

དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་རིན་ཐང་སྟོགས་ཐུབ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་ཀྱང་རིན་ཐང་
ཆེ་བའི་སྒྲགས་བྲལ་ཡི་རུས་རྒྱུའི་འབྱུང་ཁུངས་ཤིག་ཡོད་པ་འདི་བསྟོགས་འདོན་ཐུབ་རྒྱུ་ཡིན་
ན། ས་གནས་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་སྐལ་དང་དབང་ཐང་ལ་ཡང་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་
ཞིག་གཏོང་མའི་ས་ཁོངས་མདུན་ན་གནས་པ་རེད། གང་ལྟར་ཡང་ཆོས་དུང་རྟེན་
འབྲེལ་གྱིས་ཕྱིར་བཞེས། སང་གནངས་ད་རུང་རིག་དོ་སྤྱད་དགོས་ས་དང་། ཐོད་
རྒྱལ་རིག་པའི་རྩལ་དབང་གི་དོད་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པས། དེ་ཆོའི་སྐབས་ལ་འབུལ་
བའི་རིགས་བྱེར་མ་ཡོང་། གནའ་ལོ་ཆེན་པོ་རོ་ཙོན་ཡིས། ལོ་བརྒྱད་ལོན་ནས་ལྷ་
བཙུ་ཙ་བཞིའི་བར་དུ་དཀའ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱད་དེ་རྒྱ་ཆོས་བོད་ལ་དངས་ཡོང་དུས།
རྒྱལ་པོ་བྲི་སྟོང་ལྷེ་བཙན་གྱིས། ཆིབས་པ་མཆོལ་ལུ་སྤྲུག་པོ་ལ་བྲ་བོ་སྤྲུག་གི་སྐྱེ་ཆས་
སྤྲས་ཏེ་ཡུལ་ནས། བྱེད་ཀྱིས་རྫོགས་ཆེན་སེམས་སྟེ་ཤོད་ཟེར་དུས། པོ་རོ་ཙོན་
ཡིས། ལྷ་བའི་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་ཆེ། །དུད་འགྲོའི་རྒྱལ་པོ་རྟར་མི་
འཛོང་། །དུད་འགྲོའི་རྒྱལ་པོ་རྟར་འཛོང་ན། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ཀྱིས་
ཁྲེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་དུས་ཐ་མའི་གནས་སྐབས་འདི་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་རྒྱུན་གཙང་མ་ཞིག་མཐུད་རྒྱུའི་སྐལ་བ་ལྡན་པ་ནི། རང་ངོས་ནས་བསྟན་ལ་
ལྷག་བསམ་དག་པའི་སྤྱི་ཞུ་མ་རྒྱུད་བཞིག་འབྲུབ་པའི་འདང་ཡོད་བཞིན་དུ། དེའི་ཟུར་
ནས་ནོར་རྩལ་ཤིག་གི་རིན་ཞིག་ཅི་ལ་ལེན་ཏེ། ངས་གནའ་ཞིག་ལ་རྩོམ་ཡིག་ཅིག་
བྲིས་པའི་ནང་ན། ལས་དང་སྐལ་བ་མཆོག་རྩུ་མ་ལྡན་ན། །གདམས་ངག་ཟོང་དུ་
མ་འཛོང་སྤྱོད་ཆོ་རིང་། །དུས་བབས་དགོས་གནད་ཤིན་རྩུ་མ་ཆེན། །མཐའ་མི་བྲི་
ལ་མ་འདོན་བོད་མིའི་རྒྱུད། །ཟེར་བཞིག་འབྲི་མཁན་དེ་ང་ཡིན་ནི་རེད། རང་ཆོག་
སྟོན་མ་སྤྲོད་ན་བཤད་པ་ལ། སུན་འབྲིན་ལག་རྩེས་ཕྱི་མས་བྱེད་ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཁྱེད་ཆོས་གྲོགས་ཞལ་གངས་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་ལྷག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་གསུམ་ལ་
མཚམས་ཀྱི་བཅད་རྒྱ་བྱས་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཉམས་ལེན་མཛད་པའི་དམ་
བཅའ་མཛད་པ་འདིའི་ཡན་གྱི་སྐྱབས་པའི་མཚན་པ་དང་མཐུན་ཞིག་མི་དགོས་གི། དག་
འདུན་པ་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་ཀྱིས་ལོ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་དེ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཕྱིས་
ཞིག་བརྒྱབ་བཏང་ན། མི་གཅིག་གིས་ལོ་སྟོང་ཕྱག་དགུ་ལ་རྫོགས་ཆེན་ཉམས་ལེན་
ཀྱི་མཚམས་ལ་བསྐྱད་པ་དང་གཅིག་རེད། འདི་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་མ་རེད། དེ་ཡིན་
དུས། བསྟན་པ་དར་ཞིང་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུའི་སྐྱ་ཆོ་བརྟན་པའི་ཆེད་དང་། རང་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བའི་རྒྱུ་བསྐྱེས་ན་
བསྐྱེ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་དག་ཅུ་རྒྱུ་བས་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་རེད་སྟེ་མ་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་
རྣམ་པས་ཀྱང་ཞལ་བཞེས་དོན་ལ་གནས་པར་མཛད་རྒྱུ་ནི་བོད་སྐད་པའི་ལྷན་མའི་ཡུལ་
ཡིན་པ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་གི་མི་ཚོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་པའི་གཏམ་
དོན་གསར་བ་ཞིག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་ངེས་པས་དེ་ལྟར་དུ་ཐུགས་བཞག་མཛད་ཅུ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

ཐུན་གསུམ་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། ས་སྐྱའི་ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་ལས། ཆོ་འདི་ལ་ཞེན་ན་ཆོས་པ་
མིན། །འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ན་ངེས་འབྱུང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་དམ་པའི་
ལྷ་ཆོས་བསྐྱབས་ནས་རང་གཞན་གཏན་བདེའི་འདུན་མ་དོན་དུ་གཉེར་མཁན་ཞིག་ལ་ཐོག་
མ་ཉིད་ནས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་དེ་གང་ཡིན་པ་རེད་ཟེར་ན། དད་པ་དང་ངེས་འབྱུང་
གཉིས་ཀ་སྟེ། དད་པ་དེ་ཆོས་སྤང་བའི་སྒོ་ཡིན་པས། རང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་

ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ན་འཛིགས་དང་དད་པས་
གཞི་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དང་པོ་ནས་ལས་འབྲས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཙམ་ཡང་མེད་
ན་ནི། ཆོ་སྤྱི་མ་དང་ཐར་བའི་གོ་འཕང་ཁས་མ་སྒྲངས་པས་ངེས་འབྱུང་སྐྱེ་བའི་གཞི་
ཞིག་ཡོད་དོན་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་རང་རེ་ཆོས་ལྡན་བོད་ཀྱིས་ཆ། ཆོས་
ཆོགས་ཀྱི་ཡུལ་དབུས་ལ་སྐྱེས་པའི་མི། རྒྱུད་བྱིས་པའི་དུས་ནས་ཨ་མ་དང་མ་ཉི་
མཉམ་ངེས་བྱེད་མཁན་གྱི་མགོ་ནག་སྤེང་བབྱུང་མང་ཆེ་བ་དང་། བྱུང་པར་དུ་ཆོས་
གྲལ་འདིར་ཞུགས་པའི་རབ་སྒྲགས་ཀྱི་དགོ་འདུན་འདུས་པའི་སྤྱེ་ལ། ལྷག་ཏུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་བསྐྱེད་པ་མེད་རབས་དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེད་ལས་རྒྱ་འབྲས་བདེན་པ་
ཡིན་རབས་བརྗོད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་མང་པོ་བཀོད་ནས་ཚུད་པ་བྱེད་འདུག་མི་དགོས་པར་རྒྱ་
འབྲས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་མང་གཞིའི་སྟངས་དེ་ནས། ད་ཅི་ཞིག་
དགོས་པ་ཡིན་ནི་ན། ངེས་འབྱུང་ཡང་དག་ཅིག་སྐྱེད་གོས་ཏེ། ངེས་འབྱུང་ངོ་མ་
ཞིག་གམ་ངེས་འབྱུང་ཡང་དག་ཅིག་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་ན། འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་
སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པར་ཆོ་འདི་ལ་ཞེན་འདུག་པ་རེད། ཆོ་འདིར་ཞེན་ན་ཆོས་
པ་མིན་པ་ནི་གོང་གི་ལུང་གིས་ཤེས་ཤིང་། ཆོ་འདིར་ཞེན་ཆགས་ཆེ་བ་དེས་ཆོ་སྤྱི་མར་
ཡང་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་དོན་གཉེར་བྱེད་པ་རེད། མཐོང་སྤྱི་ལྷ་མིའི་གནས་དེ་དག་ཇི་
ལྟར་བདེ་བ་དང་སྐྱིད་པའི་སྒྲུང་བ་ཡོད་ཀྱང་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་སྒྲུང་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་དང་
འཁོར་བ་ལས་མ་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན། འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ན་ངེས་འབྱུང་
མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་ཕྱིར་ངེས་འབྱུང་འདིའི་སྟངས་ནས་དང་
པོ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བྱི་དོར་ཞིག་དང་གཙང་སྒྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་རེད། ངེས་འབྱུང་
ཞེས་པ་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་འགའ་རེ་ཐོག་ཏུ་བབ་ནས་སྐྱུག་སྐྱུངས་པ་ན། དེ་འདྲ་

དེས་དགོས་དོན་མེད་དོ་སྐྱེ་པའི་དར་ཅིག་སྐྱེས་འགྲོ་བ་རྒྱུད་པ་ལ་ཟེར་བ་ག་ལ་ཡིན།
 དེ་ནི་ཞེན་ལོག་ཙམ་ཞིག་ཡིན། འཁོར་བ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ནས་དེ་ལས་ཐར་བའི་ཐར་བ་
 འདི་འདྲ་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་ལ། འདི་ནས་འདི་ལ་བྲོས་ནས་ཐར་ཐབས་བྱེད་དགོས་སོ་
 སྐྱེ་པ་ནི་ཐར་བ་ཐོབ་འདོད་ཡིན། དེས་ན་དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་བའི་བྲིད་ཀྱིས་དལ་
 འབྱོར་ཚང་བའི་ལུས་རྟེན་འདི། ཡང་ཡང་རྙེད་དཀའ་ཨུ་དུམ་ཤར་འདྲ་འདྲ། རྙེད་
 པ་དོན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་འདྲ་འདྲ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཐོག་དེ་ནས། ཆོ་མི་རྟག་
 པའི་བྲིད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ཡོད་ན་དེའི་ལྷན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པ་ཤེས། དེའི་མི་ཚད་འཆི་བ་
 རྣམ་ཡོང་ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཡང་ཤེས། དེའི་སྤྱིང་དུ་དེས་འབྱུང་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་
 འཁོར་བའི་སྐྱུ་བ་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པའི་བྲིད་འདིར་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པ་རེད། བྲིད་
 ལུགས་གཞན་འགའ་རེའི་ནང་ན་སྐྱེས་བྱ་རྒྱུ་དུས་ངན་སོང་གསུམ་ལས་སློ་ལྷོག་ནས་
 མཐོ་རིས་དོན་གཉིས་བྱེད་རྒྱུ་དང་། སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གིས་འཁོར་འདས་འགྲོ་བ་རིགས་
 རྟག་པོ་མཐའ་དག་ལས་སློ་ལྷོག་སྟེ་ཐར་བ་དོན་གཉིས་བྱེད་པ་འདི་གཉིས་ཙམ་ལས་ལྷག་
 པར་མ་གསུངས་པའང་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྐུ་སྐྱེ་བཞེད་པ་ལ་
 རྣམ་རྒྱུན་ཞུས་པ་ལྟར་དུ་རང་འདོད་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་ལས་སློ་ལྷོག་པ་དེ་ཉིད་གནད་
 ཆེན་ལ་བརྩི་བ་ཡིན། དེ་ལ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་དེས་འབྱུང་ཆེན་པོའི་ཐ་
 སྐྱེད་མཛད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་དེས་འབྱུང་ཟེར་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེས་འབྱུང་
 གཅིག་འདྲ་ཉག་ཉག་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བྱ་རྒྱུ་དུའི་ཀུན་
 སློང་མཐོ་རིས་དོན་གཉིས་ནི་དེས་འབྱུང་ཙམ་ཞིག་དང་། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་དེས་
 འབྱུང་གཉིས་དང་རྣམ་པ་གསུམ། དེས་འབྱུང་ཆེན་པོ་དང་བཞི། ཡང་ན་ཉན་རང་
 གཉིས་ཀྱི་འཁོར་བ་ལས་དེས་པར་འབྱུང་སྟེ་རང་དོན་ཞི་བདེར་སྦྱོར་བའི་དེས་འབྱུང་གཉིས་

དང་། བྱང་སེམས་གྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ངེས་འབྱུང་ཆེན་པོའི་བྱང་པར་
དུ་བྱེས་པའི་ངེས་འབྱུང་དང་ནམ་པ་གསུམ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་གང་ལས་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ནམ་གངས་ལ་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་ན། འདི་
ཆོད་དང་གངས་ཀྱིས་གཞལ་སྤུང་སྤྱི་ཞིག་མིན་པར་ཤེས་ཤིང་། སྤྱིར་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལྟར་བ་པོ་སེམས་ཅན་གངས་ཀྱིས་མི་བྱུང་པས། དེ་དག་གི་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་
ལུ་སྤྱག་བསྐྱེད་མྱོང་མཁན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན་
འགྲོ་བའི་རིགས་ཅོམ་བསྐྱེད་ཏེ་རིགས་དྲུག་ཅེས་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དོ་མས་
བཤད་ན་གང་ལྟར་སྤྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། གང་གིས་མྱོང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་
དང་ཆོད་དེ་གཞལ་བར་མི་རུས་པ་ཟེར་སྤྱི་ཅོམ་ཞིག་ཡིན་ནི་རེད། ནམ་མཁས་གར་
བྱུང་སེམས་ཅན་གྱིས་བྱུང་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གྱིས་གར་བྱུང་ལ་ལས་ཉོན་གྱིས་བྱུང་པ་
དེ་ལྟར་ཡིན་པས་གངས་ཆོད་ཀྱིས་བཤད་ནས་མདོར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞིག་དཀའ་བ་རེད།
མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་ལའང་ངེད་ཅག་གིས་རིག་སྤུང་པའི་མི་དང་དུད་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་བ་ཡིན་ན་རེ་རེ་དང་རེ་རེ་མི་འདྲ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅི་འདྲའི་མང་པོ་
ཞིག་འདུག དེ་མྱོང་བ་པོ་ཡང་འདྲ་དང་མི་འདྲ། དུད་འགྲོའི་རིགས་གྱུར་ལ་
བསམ་གྱིས་ཅི་བྱུང་ཅིང་། མི་ལ་མཚོན་ན་འང་ཡུལ་སྤྱོད་བ་གཅིག་དང་། བྱིས་
ཆོད་གཅིག་གི་མི་ཡིན་ཡང་མི་དེའི་གཤིས་སྤྱི་མི་འདྲ། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་
འཕེན་པ་མི་འདྲ། དེ་མ་འདྲ་སོང་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་མྱོང་ལུགས་ཀྱང་འདྲ་དང་མི་འདྲ་
བ་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་འདི་བཞིན་ཡིན། མིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱི་བྱུང་གྱིས་མྱོང་བ་
དེ་ལ་འདད་ཞིག་བརྒྱབ་ན། སྤྱིས་ཆོད་འཆི་བའི་རང་བཞིན། སྤྱིས་པ་དེ་འཆི་བའི་
དོན་དུ་ཡོང་བ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། དོན་མེད་ཀྱི་དཀའ་ལས་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་མང་པོ་ཞིག་

རང་གར་དེའི་བར་ནས་མྱོང་གིན་བསྐྱད་པ་མ་གཏོགས། མགོ་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་
 མཇུག་འཆི་བས་སྒྲུམ་པ་དེ་ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་འདྲ་འདྲ་བྱས་ཏེ་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། ཆོ་
 འདིའི་དང་པོ་སྐྱེས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མུངས། བར་དུ་རྒྱས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡོད།
 དེ་ནས་ན་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེའི་ཞོར་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། མཐའ་མ་འཆི་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 དེའི་བར་དུ་ད་རུང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་བཤད་ཆོད་མེད་རྒྱ་ཏག་ཏག་ཡོད། ད་ཡང་སྤྱི་མའི་
 སྐྱེ་བ་ཞིག་ལེན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནས། མཐོ་རིས་མའི་ལུས་རྟེན་ཏག་ཏག་ལ་
 བརྒྱུད་འདུག་ཆོག་ཀྱང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་དག་གི་མགོ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐར་ཐུག་པའི་
 བར་དུ་མུང་དགོས་པ་ལས་ཐབས་མེད་པ་ཡིན། དེའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་དག་ད་གཞི་ནས་
 ཡང་མུང་དགོས་ན་སྐྱུས་པ་མ་གཏོགས་བརྟོགས་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། ཆོ་འདིའི་འཆི་
 བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྒྱུ་བ་ལ་བསམ་སྟེ་ཞིག་བཏང་ན་བར་དོའི་འཇིགས་སྐྱུག་གི་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་གྱིས་སྒྲོན་ནས་བསུས་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྤྱི་མའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་མཚམས་སྦྱར་བའི་
 སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡོད་ཆོད་མྱོང་དགོས་པ་རེད། མི་ཤི་བའི་དུས་སུ་འང་འཆི་ཁའི་གནད་
 གཅོད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆེ་རྒྱུ་དེ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཡིན་
 ཡང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཆོ་འདིའི་འཕེན་པ་བྱེད། གཉིན་བཤེས་ནོར་རྫས་དང་
 འགྲོགས་དབང་མེད། བར་དོ་ཆ་མེད་རྒྱུས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མར་གྱི་ནང་ནས་སྐྱུ་ཤབ་
 པ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཏེ་གཅིག་ཡུར་འགྲོ་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབ་དུས་སེམས་འཆོར་མེད་
 མཁའ་ཞིག་ཉུང་ཉུང་རེད། ཤི་བོ་ཁོ་རང་གིས་མི་ཆོད་པར་ཤུལ་གྱི་མི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
 ཤི་བ་ཐེངས་གཅིག་ལུས་ཐོག་ཏུ་འོང་བ་དང་འདྲ་བའི་ཤི་གསོན་སྤང་བ་ཁ་ཁ་ཡིན་པས།
 དེ་ཕན་ཆད་དུ་རིག་རྒྱུ་མེད་པར་གཏན་བཟུང་དུ་སོང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་ཤི་གསོན་གཉིས་
 ཀལ་ཡོད་པ་རེད། ཤི་ཆར་བའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་སྐྱུ་སྐྱུ་པ་འདྲ་འདྲ། མར་མེ་ཤི་བ་འདྲ་

འདྲ་མེད་སོང་བ་ཞིག་མིན་པར་གི་བོ་དེས་བར་དོའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྤྱང་དགོས་པ་རེད།
བར་དོའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཟེར་ན། ས་ཆེན་པོ་དུས་གཅིག་དུ་གཡོས་པའི་
སྤྱོད་འདྲ་འདྲ། སྟོང་གསུམ་མེ་ཡིས་དུས་གཅིག་དུ་ཆོག་སོང་པའི་སྤྱོད་ལྟ་བུ། དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱུད་གིས་གཏོར་བ་དང་། རྒྱུ་ཡིས་བཞིག་འགོ་བ་ལྟ་བུའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་
བྱུང་བའི་འཛིགས་པའི་སྤྱོད་བཞི་ཞེས་པ་དང་། ད་རུང་དུག་གསུམ་ལས་གྱུར་པ་སྟེ་
འདོད་ཆགས་ལས་གྱུར་པ་གང་ལ་བལྟས་ན་མུན་རབ་རུབ་ཀྱི་དུས་དང་འདྲ་བའི་དམར་ས་
དེ་སང་དེ། ཞེ་སྤང་ལས་གྱུར་པ་སྤྱོད་དེ་ཟིང་དེ། གཏི་ལུག་ལས་གྱུར་པ་ནག་ལྟ་
དེ་ལྟ་དེ་བའི་ནང་ནས་འཛིགས་ཤིང་ཡ་ང་བའི་དུག་གསུམ་ལས་སྤྱོད་པའི་གཙོང་རོང་
གསུམ་ཤར་འོང་དུས་ཅི་ལྟ་བུའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཞིག་མི་ཆེ་ཨང་། གསེན་གྲང་ང་ཁམས་
ཀྱི་མི་ལུས་ལོན། དམ་པའི་ཆོས་དང་འཕྲད་རང་ཁ་རང་དབང་ཡོད་དུས་ཉ་མ་གོ་
ཆོད་མ་ཐིག འདང་མ་ཐོག་པར་དལ་འབྱོར་སྟོང་ལོག་ལག་སྟོང་དུ་སོང་བ་ལ་དེ་དུས་
འགྲོད་པ་སྤྱོད་ཀྱང་མི་ཕན་ས་ལ་ཐོན་པ་རེད། བྱུང་པར་དུ་མི་ཆོ་སྤྲིག་ལས་ཏག་ཏག་
གིས་འདའ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱང་བ་མ་དག་པས། མ་དག་ལས་རྒྱུད་གི་རྒྱུས་དེད་ནས་
དཔུལ་བར་སྤྱོད་པའི་ལས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་བར་སྤྲིད་ཀྱི་ཆོ་སྤྲིད་དེ་སྤྱི་མའི་དཔུལ་བའི་སྤྱང་
བ་ཤར་ནས་དཔུལ་བར་སྤྱོད་ཀྱི་དང་། ད་རུང་སྤྲིག་པ་ཆབས་ཆེན་མཆམས་མེད་ལ་
སོགས་པའི་ལས་ངན་བསགས་པ་ཆོ་ཞི་བར་དོ་མེད་པར་མར་ཀྱི་ཟང་ཐལ་དུ་མནར་མེད་
ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན། དཔུལ་བའི་ཆ་གྲང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དེ་ཆོ་གཙོ་བོའི་ཆ་ནས་སྤྱོད་པ་
རེད། ལས་བསགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་མཐའ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་དཔུལ་བའི་
སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྟོང་བའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་ཆོག་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པའི་སྟོ་ཅམ་
ཞིག་ཡིན་པ་དེ་རིགས་པས་བརྟག་ན་འདྲ་ཏྟགས་རྒྱ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནི་རེད། དེ་བཞིན་དུ་

ཡི་དྲགས་བགེས་ཤིང་སྒྲོམ་པ། དུད་འགོ་སྒྲུན་མེད་ས་བཀོལ་སྤྱོད་དང་། དེའི་ཐོག་
ཏུ་གཅིག་ལ་གཅིག་བཟའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་པ། མིའི་སྐྱེ་ཤ་ན་འཆིའི་ག་ལ་ཆོད་། སྐྱུ་ག་
བསྐྱེད་བདེན་པས་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་བའི་སྤྱོད་བཅུད་འདིའི་གཟུགས་མཐོང་ཆོད་སྐྱུ་ག་
བསྐྱེད་སྤྱོད་བའི་རང་གཟུགས་ཏག་ཏག་སྐྱེ་གསལ་ཆོད་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ན་སྐྱུ་ག་
བསྐྱེད་གྱི་དུ་འབོད་ཡིན་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ན་ཤེས་རྒྱུ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
ལྷ་མིན་གྱི་འཐབ་ཅོད། ལྷའི་འཕོ་ལྷུང་། མིའི་སྐྱེ་ཤ་ན་འཆིའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད། མདོ་སྤེལ་ས་བརྒྱ་བ་དང་། གང་
པོའི་རྟོགས་བརྩོད། དན་པ་ཉེར་བཞག་དག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་ཡོད་བ་རེད། སྤྱོད་སྤྱོད་གི་ཆོས་འདི་དག་དངོས་སུ་རང་ཐོག་ཏུ་བྱུང་ས་
ནས་བསྒྲོམ་དགོས། དན་སོང་གི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་འདི་དག་སྒྲོམ་དུས། གནས་དང་
གཅིག་ལུས་ཉེན་དང་གཉིས། སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་དང་གསུམ། ཆོ་ཆོད་བཞི་པོའི་
འགོས་དེད་ནས་རང་ཉིད་ངོ་མ་ད་ལྟ་གནས་དེ་ཆོ་ལྷོས་ནས་ཡོད་པའི་དམིགས་པ་བྲག་
པོ་གཏད་དགོས་ནི་རེད། འཁོར་བའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་བསམ་པ་འདི་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་
གཏམ་རྒྱུད་ཉན་པ་འདྲ་ཞིག་གིས་མི་ཆོག་པར། དང་པོ་འཆི་བའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་ནས་
བར་དོའི་འཇིགས་སྐྱུ་ག་གིས་མགོ་བཅུགས་ནས་དངོས་སུ་བསྒྲོམ་དགོས། རང་ཉིད་གྱི་
ཁ་སྐྱེ་ལག་པས་བསུམ་ནས་སྐར་མ་འགའ་ལ་སྤྱོད་དང་། དབུགས་པར་འཕངས་ཚུར་
ལ་མི་བསྐྱེད་བའི་སྐྱུ་ག་དངངས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཏུ་ལམ་སྤྱོད་པས་ཅམ་ཞིག་ཤེས་འོང་བ་
ཡིན། ཡང་ཁྱིམ་མི་གཉིན་བཤེས་དང་གཏན་བྲལ་བྱུང་བའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་དེ་ཆོ། ད་
ལྟ་གཉིན་བཤེས་དང་ཟླ་བ་རེ་རེ་ལ་འབྲལ་བའི་སེམས་འཁྲེང་གི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་དེ་ཅི་ཅམ་
འདུག ཆོ་གཅིག་ལ་གཏན་བྲལ་བྱུང་ན་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་ཅི་ཅམ་ཆེ་ཤེས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན།

ཆོ་རབས་སྟོན་མ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་མི་དགོ་བཅུ་བསགས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་མ་བྱང་བ་ཇི་འདྲ་
མང་པོ་མེད་དམ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་བཞིན་དུ་མ་བཤགས་པར་འཕེལ་བའི་མི་
དགོ་སྒྲིག་པའི་སྦྱང་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཅིས་བཞག་ན་སྤྱག་བསུལ་གྱི་ཁྲར་པོ་ཇི་ཅམ་ལྷིང་
ས་ཡོད་འདུག་སོགས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོ་སྦྱང་རེ་བྱས་ན་ཤེས་
པ་ཡིན། རྒྱབས་སུ་བབས་པ་གང་ཞིག་འཆད་ཉན་བྱེད་བཞིན་པ་ཞབས་དཀར་ཚོགས་
དུག་རང་གོལ་གྱི་གསུང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལ་ལྟ་བུ་མཁའ་ལྷིང་གཤེག་རྒྱབས་
ཞེས་བྱ་བ། རྫོགས་ཆེན་ཀ་དག་ཁྲིགས་ཆོད་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་པོ་དེ། ལྟ་
སྟོན་སྦྱོང་གསུམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབབ་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། གདུལ་བྱ་
ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་བགོ་སྐལ་དུ་རིམ་དང་རིམ་མིན་གྱི་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་གྱིས་བསྟན་
པའི་མན་ངག་གི་ཡིག་ཆ་བྱང་འཕགས་དེ་ཉིད། ཆོས་བརྒྱད་འདིའི་ཐུན་མིན་གྱི་རང་
ལུགས། ཉམས་ལེན་ལག་བྲིད་དང་སྦྱར་ཏེ་བྲིད་པའི་རྒྱབས་ནས། ཆོས་བྲིད་སྟོན་
མ་ཡན་ཆད་གྱིས་འདིའི་ཐོག་མར་དགོ་བ་ཁྲུང་གྱི་དོན་དང་། བར་དུ་དགོ་བ་གཞུང་གི་
དོན་ལས་ཀྱང་སྟོན་འགོ་བྱུང་གནས་འགོ་གསུམ་ནས་དངོས་གཞི་སེམས་དོན་དོ་སྟོད་གྱི་
རིམ་པ་མང་དག་ཅིག་སོང་ནས། དེ་རིང་རྫོགས་ཆེན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་སྦྱར་
དབང་རྣམས་ཡིན་པའི་ནང་ན་ཡང་རིམ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེས་པའི་སྤྲང་བ་ཡུལ་གྱི་སྟོ་ཅན་ལ་
གཙོ་བོར་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཐུན་མོང་གི་དོ་སྟོད་ནས་བཙུམས་ཏེ་བྲིད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་
དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། **ཨེ་མ་རྟོ།**
སྐལ་བར་ལྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་དུ་མ་ཚོག་རྣམས། **།ལྷག་གིས་མ་བརྒྱབ་རྟེན་པ་བང་མི་**
ལྟང་། **།མང་དུ་མ་བསྐྱབས་འོ་མར་མར་མི་ཆགས།** **།ཞིབ་རྟེན་མ་བཤད་གཏན་ལ་**
མི་ཕེབས་པས། **།ཚིག་ཀ་མང་པོའི་སྤྱད་བྱངས་སྒྲངས་པ་ལ།** **།སྤྲང་བ་མ་སུན་**

དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཉོན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་སྐུ་ལྷན་གྱི་
རིགས་ཅན་རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་སྐུ་ལ་བད་དང་། མྱོངས་པ་དུས་སུ་གཉིད་མ་
ལོག་པར་རང་གཞན་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་འབྲུལ་སྤང་འདི་སད་པར་བྱས་ཏེ། མ་
འབྲུལ་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་རེག་ཅིང་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱུ་སུ་སྤྱར་པའི་གདམས་པ།
དབྱངས་སྟན་མེད་ཟེ་ཟེ་བྱིང་བུས་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་འགུན་དུ་མེད་པའི་དོན་ལྷན་པའི་
དབྱངས་འདི་ལ་སུན་སྤང་མི་སྤྱེ་བར་རབ་ཏུ་དང་བས་ཉོན་དང་བཤད་པར་བྱའོ། །སྤང་
བ་སེམས་སུ་དོ་སྤྱོད་པའི་མདོར་བསྟན་ནི། སྤང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་མ་ཤེས་
ན། །སྟོང་ཉིད་དོན་དེ་ནམ་ཡང་མི་རྟོགས་པའི། །སྤང་བ་འདི་དག་དང་པོ་གང་
ལས་བྱུང་། །བར་དུ་གར་གནས་ཐམ་གང་དུ་འགྲོ། །སྐུ་ལྷན་སུ་ཀུན་ལེགས་
པར་རྟོག་དགོད་མྱོངས། །བརྟགས་ཆོད་པར་ན་ནམ་མཁའི་ན་བུན་དེ། །མཁའ་
ལས་བྱུང་ཞིང་སྤར་ཡང་མཁའ་ལ་འགྲོ། །དེ་བཞིན་སྤང་བ་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་
ཏེ། །རང་གི་སེམས་སུ་ཤར་ཞིང་སེམས་སུ་འགྲོ། །དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་
བསྐྱད་པའི་མིས། །བར་སྤང་ཁམས་བལྟས་རབ་རིབ་སྤང་བ་དེ། །ནམ་མཁའ་
ཡོད་ཡོད་འདྲ་བར་སྤང་ན་ཡང་། །མཁའ་ལ་མེད་དེ་མིག་གི་ཆོ་འཕྲུལ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱབས་འདིར་རང་ལུགས་
རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐུན་མིན་བཞེད་པ་ལ་སྤང་བ་དང་སྤང་ཡུལ་སྤྱེད་གོས་
ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྤྱིང་གིས་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མ་ལས་དཔེ་བཀོད་ནས། རི་
མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་རིའོ་མི་སྟུམ་པ་ཞིག་སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་ལམ་ལ་མེད་ཀྱང་།
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རིའོ་རང་བཞིན་མེད་པ་གསལ་སྤང་ཤེས་པའི་རྩལ་རྫོགས་ནས་རིའོ་
ནམ་རྟོག་རང་ཡལ་རྗེས་མེད་དུ་སོང་དུས་སྤང་ལ་དེར་འཛིན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་

པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྒྲུང་ཡུལ་རིགས་མཐུན་གྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
 ལ་མཐུན་སྒྲུང་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་སྒྲུང་བ་རང་གི་དོ་ཁ་ལ་སྒྲུང་བ་འདི།
 སེམས་ལས་ཤར་ཞིང་སེམས་སུ་སྒྲུང་སྟེ་སེམས་ལ་ཡལ་བ་སྟེ། སྒྲུང་བའི་བྱུང་གནས་
 འགྲོ་གསུམ་ལ་རྟོག་དཔྱད་གྱིས་དང་ཤེས་སེཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། འདིའི་དཔེ་ནམ་
 མཁའའི་ན་བུན་དང་མིག་ནད་ཅན་ནམ་མིག་སྒྱུན་ཅན་གྱི་མིག་སྒྲུར་རབ་རིབ་བར་སྒྲུང་ལ་
 ཤར་བ་དང་འབྲུ་བའི་སྒྲུང་བ་སེམས་ཡིན་པར་བསྟན་ནས། ད་སེམས་སྟོང་པར་བསྟན་
 པ་ནི། དེ་བཞིན་དངོས་འཛིན་བག་ཆགས་ངན་པ་ཡིས། །སེམས་ཀྱི་དབང་པོ་
 བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །ཀུན་རྫོབ་སྒྲུང་གྲགས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 ཀུན། །བདེན་པར་ཡོད་ཡོད་འབྲུ་བར་སྒྲུང་ན་ཡང་། །གཤོད་ནས་དངོས་པོར་གྲུབ་
 པ་རྒྱལ་ཅོམ་ཡང་། །མེད་དེ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན། །ཆོ་འཕྲུལ་ཐམས་
 ཅད་གཞི་མེད་སྟོང་པ་ཡིན། །མེད་པ་གསལ་སྒྲུང་སྒྲུ་མ་རྩ་རྒྱ་འབྲུ། །སྒྲུང་སྟོང་
 དབྱེར་མེད་དོན་ལ་མཉམ་པར་ཞོག། །ད་ལྟ་རང་ཅག་གཉིད་ཀྱི་མི་ལམ་ན། །ལ་
 ཡུལ་གནས་ཁང་ཉི་འབྲེལ་ལ་སོགས་པ། །མངོན་སུམ་སྒྲུང་ནས་བདེ་སྤྱད་སྟོང་བའི་
 ཆོ། །རང་གི་ཉི་དུ་འབྲེལ་བ་གཅིག་གྲུང་མེད། །རང་ཉིད་མལ་ནས་རྩེད་ཟ་
 གཡོས་གྲུང་། །ཉིན་པར་ཇི་བཞིན་ཉམས་སུ་མངོན་སུམ་སྟོང་། །དེ་བཞིན་ཆོ་
 འདིའི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀུན། །མདང་གི་མི་ལམ་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་
 བཞིན། །རང་གི་སེམས་ཀྱིས་དེར་བཏགས་དེར་བཟུང་ནས། །དེ་ལྟར་སྒྲུང་སྟེ་
 སེམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན། །མི་ལམ་གཉིད་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་འདྲ་རང་བཞིན་མེད། །དེ་
 བཞིན་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་སྟོང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ཏེ། ནམ་
 མཁའ་ལ་ན་བུན་འབྲིགས་པ་དེ་གཞི་མེད་རང་སར་ཡལ་འགྲོ་བ་དང་། རབ་རིབ་ཀྱི་

སྒྲུང་བ་མེད་བཞིན་དུ་མིག་སྒྲོན་ཅན་གྱི་མིག་བསྐྱད་པ་ལས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་
དངོས་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་འཛིན་པ་ཨ་འཐས་ཅན་ཞུགས་པ་འདི་སེམས་བག་ཆགས་ངན་
པས་བསྐྱད་སོང་བའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་རྩུན་པ་བསྐྱུ་བའི་སྒྲུང་གྲགས་གྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བྱུང་བ་ཡིན། མ་བརྟག་ཉམས་དགར་བདེན་བདེན་ལྟར་དུ་འདི་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཡང་།
སྒྲུང་ན་ཡང་འདི་ཉིད་གདོད་མ་ཉིད་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྩལ་ཆ་ཙམ་ཞིག་མེད་པ་ནི་
རང་སྒྲུང་སེམས་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན། ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པའི་
སྒྲུབས་གྱིས་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་སྟོང་པ་སྒྱུ་མ་དང་རྩ་རྒྱའི་དཔེ་དང་འདྲ་བའི་སྒྲུང་བ་སྒྲ་
ཆོགས་འབྱུང་བ་ནི་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན། སྒྲུང་བཞིན་དུ་སྟོང་ལ་སྟོང་
བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་སྟོང་ངམ་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དབྱེར་མེད་གྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་
ཞོག དཔེ་མི་ལམ་གཉིད་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་བདེན་དུ་སྒྲུང་ཡང་། སྒྲུང་དུས་ཀྱང་
གཉིད་གྱི་སྐབས་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་སྒྲུང་ན་ཀུན་རྫོབ་སྒྲུང་བཞིན་པའི་ངོ་
ཁར་བདེན་བདེན་འདྲ་ཡང་རང་བཞིན་བདེན་མེད་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དོན་
དམ་སྟོང་བའི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་བསྟན་པའོ། །སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་བ་སེམས་
དང་སེམས་སྟོང་པར་ངོ་སྤྱད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་པ་དཔེ་དང་བཅས་པས་རྒྱས་པར་བསྟན་
པའི་དང་པོ་སྒྲུང་བ་སེམས་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། **ཨེམ་རྟོ། སྐལ་བར་ལྷན་པའི་**
སེམས་གྱི་བུ་གཅིག་པོ། །སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དམ་
བཅས་ནས་མེ་ལྟར་མ་ངེས་པ་དཔེ་གཅིག་གིས་མདོར་བསྟན་པ་ནི། **ལ་ལའི་སྒྲུང་བ་ལ་**
ལའི་སྒྲུན་པའོ། །ཞེས་རང་རེའི་མཚན་མོ་དེ་བྱ་ལྷག་པར་ཉིན་མོའི་སྒྲུང་བ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་
དང་། རྒྱས་བཤད་མཚན་གཞི་དཔེ་དུ་བཀོད་པ་ནི། **དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འགའ་**
ཞིག་ས་གཞི་ལ། །ས་ལ་ས་ཡི་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །ས་ལ་མེ་ཡི་འདུ་

ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །ས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །ས་ལ་
 སྤྱག་བསྐྱལ་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ས་མིན་ཡང་
 འཁོར་བའི་སྤྱོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བདེན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ན་ཡང་། འདི་ནི་
 སས་མནན་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་མཐོང་སྣང་ལ་གོ་དགོས་པས་
 ཐམས་ཅད་ལ་མཐོང་སྣང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ལུགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། རྩ་ལ་རྩ་ཡི་
 འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །རྩ་ལ་མེ་ཡི་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །རྩ་ལ་
 བདུད་ཅིའི་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །རྩ་ལ་གནས་ཁང་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་
 ཡོད། །རྩ་ལ་ས་རུ་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ། མེ་ལ་མེ་
 ཡི་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །མེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་
 ཡོད། །མེ་ལ་གནས་སུ་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །མེ་ལ་ཟས་སུ་འདུ་ཤེས་
 སེམས་ཅན་ཡོད། །ཡང་། བྲམ་མཁའ་བྲམ་མཁའ་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་
 ཡོད། །བྲམ་མཁའ་གནས་སུ་འདུ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །བྲམ་མཁའ་ས་རུ་འདུ་
 ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །འདི་དག་ནི་རྩ་ཐོར་བ་གང་ལ་འགྲོ་བ་དུག་གིས་མཐོང་སྣང་
 མི་འདྲ་བ་དང་གཅིག་པ་རེད། དེས་ན་སྣང་བ་ངས་པ་མེད་པའི་ཐྱིར། །བག་
 རྒྱལ་དབང་གིས་གང་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན། །དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་རང་རང་
 དུ། །འདུ་ཤེས་པ་ནི་མི་ཡི་སྣང་ངོ་ཡིན། །འབྱུང་བ་བཞི་པོ་སོ་སོར་སྣང་བ་ནི་མིའི་
 སྣང་བ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས། འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་ས་གཞི་འདི་ལ་ཡང་། །དཔུལ་
 བས་མེད་དེ་ཞིང་པས་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །རྒྱུད་གྱིས་ཀོན་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་འདུ་ཤེས་
 པའོ། །དེ་བཞིན་མེ་ལ་མེ་ལྟས་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །ཡིད་གསལ་མེ་ལུས་ཅན་གྱིས་
 གནས་ཁང་དང་། །མེ་ཡི་སྤྱིན་བུས་ཟས་སུ་འདུ་ཤེས་པའོ། །དེ་བཞིན་རྩ་ལ་

དཔལ་བའི་འགྲོ་བས་མེ། །ཡི་དྭགས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྣག་ཁྱག་
 དང་། །ཉལློ་སྒྲུང་པོས་ས་དང་ལྷས་བདུད་ཅི། །ཉལློ་ནི་སྒྲུང་པེ་ཆེ་འེ་མིང་ལ་བཟེ།
 གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་ལྷ་ལ་རིན་ཆེན་དང་། །མེ་རྟོག་ཆར་དང་ལྷ་ཡི་གནས་ཁང་
 རོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་གནས། །ལྷ་རྣམས་ཀུན་གྱིས་ས་ཡི་
 འདུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །སྒྲུང་བ་སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒྲུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་སྒྲུང་བ་སེམས་སུ་བསྟན་ནས། །དེ་ཉིད་སྒྲོང་བར་བསྟན་པ་ནི། །དེས་ན་
 ཐམས་ཅད་རང་གིས་གང་ལྟར་དུ། །བཏགས་པ་དེ་ལྟར་བཞིན་དུ་སྒྲུང་
 བའོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན་དང་དོན་བསྟུ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ནས། །དེའི་ཚུལ་
 རྒྱས་པར་ད་སྟོན་རབས་ཀྱི་བྱུང་བའི་མདོན་རྟོགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་སྒྲུང་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་
 བསྟན་པ་ནི། །དེ་ཡང་ལྷ་ཡི་བྱ་ཡིས་སངས་རྒྱས་ལ། །རི་རབ་ཉི་མ་རྒྱ་ལ་སོགས་སུ་
 ཡིས་བྱས། །ཞུས་ཆོས་ངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། །འདི་ལ་བྱེད་མཁན་
 གཞན་ནི་སུ་ཡང་མེད། །རང་གི་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཨ་འཐས་གྱིས། །དེར་
 བཏགས་དེར་བརྒྱུད་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན། །ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པར་
 གསུངས། །ལྷ་ཡི་བྱ་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཡང་ཞུས་ཏེ། །རང་གི་རྟོག་པའི་ལྟར་ཨ་
 འཐས་ཀྱང་། །རི་རབ་ཉི་མ་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི། །སྤྲིང་བརྟན་པ་འདི་འདྲ་ག་
 རས་འོངས། །ཞུས་ཆོས་ངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། །ལྷ་རྣམས་སྤྲིང་བརྟན་
 མོས་རང་ལུས་ནི། །སྟག་ཏུ་བསྒྲོམས་པས་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ཡིས་ཀྱང་། །སྟག་ཏུ་
 མཐོང་ནས་གྲོང་ཁྱེར་སྒྲོངས་པས་ན། །ཡུན་ནི་སྤང་དུས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་རུས་ན། །སྤྱི་
 བ་རྟོག་མ་མེད་ནས་བག་ཆགས་སེམས། །གོམས་ན་འདི་འདྲར་ལོས་སྒྲུང་སྒྲུབ་པས་
 གསུངས། །དེས་ན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པའོ། །དེ་དག་གིས་སྒྲུང་བ་

སེམས་ཀྱིས་བྱས་པ་དཔེར་མཚོན་ལོ་རྒྱུས་དང་སྤྱུགས་ཤིང་། ད་སྐྱེད་བ་སེམས་ཀྱིས་
བྱས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་སྟོང་པར་བསྐྱབ་པའི་འཐད་པ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་
སྤྱེགས་ཁ་ཅིག་གིས། །འཛིག་རྟེན་འདུ་འཛིན་གཡེང་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར། །དཔེན་
གནས་བསྐྱོམས་པས་དཔེན་གནས་མངོན་སུམ་དུ། །བྱུང་ནས་གཞན་གྱི་མིས་ཀྱང་
མཐོང་བ་བྱུང་། །གཅིག་གིས་ནམ་མཁའ་བྲག་རྩ་བསྐྱོམས་ནས་ཀྱང་། །བྲག་རྩ་
ལྷུང་ནས་ལྷུང་པོ་ཐོགས་པ་སྐྱད། །དེས་ན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་
ཡིས། །བྱས་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་རང་སྐྱེད་སྟེ། །རང་སྐྱེད་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་
སྟོང་པའོ། །དེ་ཡང་དཔྱུལ་བ་ཉི་མེད་སེམས་ཅན་གྱིས། །སྟོང་དང་ཀ་བ་ཐབ་དང་
ཐག་པ་སོགས། །གཟུགས་སྤྱུ་ཤེས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐུང་པའོ། །ཞེས་རང་གི་
ལུས་སམ་རང་གི་གཟུགས་སྤྱུ་ཤེས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐུང་བ། དེས་ན་སེམས་ཀྱི་
རྟོག་པས་གང་ལྟར་དུ། །བཏགས་པ་དེ་ལྟར་བཞིན་དུ་སྐྱེད་པའོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་
དཔེ་མཚོན་དང་བཅས་པ་པལ་སྐྱད་གྱིས་བསྟན་ནས། དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། འགོ་རྒྱུག་
སེམས་ཅན་བདེ་སྤྱུག་ཐམས་ཅད་ནི། །རང་གི་སེམས་ཉིད་གཅིག་ཕྱས་བྱས་པའི་
ཕྱིར། །ཞེས་པ་འདིའི་སེམས་ཉིད་ནི་སེམས་དེ་ཉིད་གཅིག་ཕྱས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་གོ་དོན་ཅན་གྱི་སེམས་ཉིད་ཡིན། ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་
གྱིས། །མེད་སྐྱེད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་གཟུགས་སྤྱོད། །སྟོ་ཐག་ཐད་གྱིས་ཆོད་ལ་
ཕུམ་གྱིས་ཞོག། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེའི་ཡན་ཆད་གྱིས་སྐྱེད་བ་སེམས་སྤྱོད་
སྐྱད་པ་དང་། སེམས་སྟོང་པར་དོ་སྐྱད་པ་ཡིན། འདི་དག་ནི་རྒྱུད་དོ་སྟོད་སྤྱུས་
པའི་ནང་ན་དབང་པོ་རྟོ་རྒྱལ་གྱི་དོ་སྟོད་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཆ་ཤས་སྐྱེད་བ་ཡུལ་
གྱི་སྟོ་ཅན་ལ་དོ་སྐྱད་རྩུལ་ཞིག་ཡིན། འོན་འདི་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

སྒྲིབ་བ་སེམས་སུ་ངོ་སྤྲོད་པ་འདི་སྒྲིབ་ཡུལ་རང་མཚན་པ་སེམས་སུ་འདོད་པའི་སེམས་
ཅམ་རྣམ་བཤེན་པའི་འདོད་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན། སྒྲིབ་བ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ཅན་གྱི་གང་
ཟག་རིམ་གྱིས་ལམ་ལ་བཀྱི་བའི་ཆེད་དུ་དང་པོར་སྒྲིབ་ཡུལ་གཟུང་བ་གཞི་མེད་དུ་བསྟན་
ནས། གཉིས་པ་འཛིན་སེམས་གཏད་ཡུལ་དངོས་བྲལ་དུ་ཤེས་སུ་བཅུག་ནས།
གསུམ་པ་བྱུང་འཇུག་རིག་སྟོང་མཐའ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་
གཞི་ལ་བྲིད་སྟངས་ཤིག་བརྒྱད་པ་ཡིན། སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སེམས་གྱི་རྣམ་རྟོག་
གིས་འཛིན་པ་ཡིན་པས་ན། ཡུལ་དང་པོ་འཇུག་གྱེད་གྱི་སེམས་ནི་སྒྲིབ་བ་གཟུང་བའི་
སེམས་དང་། དེའི་རྒྱུ་སུ་སྦྱེས་པའི་རྒྱུ་སྦྱེས་བྱུང་པར་སེམས་བྱུང་དུ་དཔྱོད་པ་ནི་
འཛིན་པའི་སེམས་སུ་ངེས་པར་བྱས་པའི་ཤར་གྲོལ་རང་ཡལ་རང་བཞག་གི་དམིགས་དེ་
ཤེས་ནས་སྤང་གཉེན་གྱི་ཕ་བ་ཆོད་རྟགས་བསྟན་པ་ནི་སྒྲིབ་བ་སེམས་སུ་ངོ་སྤྲོད་པའི་
དགོས་དོན་ཡིན། སེམས་སེམས་བྱུང་ཡུལ་ཐོག་ལ་འཆར་བའི་རང་ངོ་ལ་ལྟ་དུས་འདི་
ཡིན་གྱི་ངོས་བཟུང་དང་གཟུང་གཏད་མེད་པའི་ཅིར་ཡང་མ་བྱུབ་པའི་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་
ཞིག་ལ་ཤར་བས་ན། སེམས་སྟོང་པར་ངོ་སྤྲོད་པ་འདིས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཕ་བ་བཅད་
པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྟོང་པ་ཞེས་པ་དེ་མེད་པ་མཐར་སྒྱུར་གི་སྟོང་པ་ཕྱུང་ཆད་ཅིག་མ་
ཡིན་པར་སྟོང་བའི་རང་བཞིན་ལ་ཤར་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་རང་གསལ་གྱི་སྟོང་གཏངས་མ་
འགགས་པ་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་འབྲལ་མེད། དྲུངས་ལ་དབྱེར་མེད་གཟུང་འཛིན་
ཀུན་བྲལ་རིག་པའི་ཆ་ནས་ཆད་པར་མ་སོང་། དེ་བའི་ཆ་ནས་རྟག་པར་མི་གནས་པའི་
སྟོས་མཐའ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་རིག་པར་ངོ་སྤྲོད་པའོ། །སྟོང་པ་ཡིན་པས་གང་
ཡང་སྒྲིབ་ཆོག་པའི་རིག་སྟོང་ཀ་དག་ལྟན་བྱུབ་གང་ཤར་འགགས་མེད་གྱི་འཐད་པ་བསྟན་
པ་ནི། **དེ་ཡང་ཐུབ་པ་གངས་ཆེན་མཆོ་ཡིས་ནི།** །འདིའི་གངས་ཆེན་དེ་ངས་བྲི་

དུས་གངས་རིའི་གངས་བྱི་བཞིན་ཡོད། རིགས་ལྷ་གངས་ཆེན་མཆོའི་ཞིང་ཁམས་
ཞེས་པའི་གངས་ཆེན་རེད། གངས་ཆེན་པོ་ལྷའི་གཟུགས་བརྟན་མཆོའི་པོ་ལྷར་ཤར་
བས་མཆོན་པའི་འགྲེལ་སྤངས་ལྟར་དུ་བྱས་པ་ཡིན། ཡུལ་གྱི་པར་འཛིན་དུལ་གཅིག་སྟེང་
ཉིད་ན། །སྟོང་གསུམ་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་ཡོད་པར་གསུངས། །མོད་ཀྱལ་རིག་
པ་ཚད་ལ་ཐེབས་པའི་ཆོ། །རང་ལུས་བ་སྤྱིའི་ཁྲུང་བུ་རེ་རེ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་
ཁམས་ཚད་མེད་མཐོང་བ་དང་། །འགྲོ་དུག་སེམས་ཅན་གནས་ཀྱང་ཚད་མེད་
མཐོང་། །དེ་ལ་འགྲོ་འདུལ་སྤྱུལ་པ་བཤེན་པ་ཀྱང་། །མི་ལ་མཛི་བཞིན་འགྲོ་དོན་
བྱེད་པར་གསུངས། །ཞེས་དཔེ་དང་རྒྱ་མཚན་བབྲངས་ནས་འཐད་པ་བཀོད་དེ་དོན་
བསྟུ་བ་ནི། རྒྱ་མཚན། དེས་ན་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་རང་སྤྱང་
ཡིན། །རང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་སྟོང་པ་ཡིན། །སྟོང་གསལ་འཛིན་མེད་
རང་ལ་སྟོན་གདེང་འཆོས། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་གིས་གདམས་པ་ཁོལ་བུར་
བསྟན་ནས། དེ་ལྟར་ཡིན་པས་མཚད། གཞན་ཡང་དུལ་གཅིག་སྟེང་ན་དུལ་སྟེང་
ཀྱི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། །འགྲོ་དུག་གནས་ཀྱང་
གངས་མེད་ཡོད་པར་གསུངས། །དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འདྲེས་མེད་རྟོག་པ་
མེད། །གཞིན་པར་སྤྱར་པ་མེད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས།
ཤེས་བྱའི་ཁམས་ན་འཁོར་འདས་ཞེས་པའི་རྣམ་གངས་རྟོག་མ་གཉིས་ཤིག་ཡོད་པ་འདྲིའི་
ཁོངས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀ་གང་ལས་འཕྲོ་
བའི་འཕྲོ་གཞི་རྩ་བ་བཅད་ཡོང་ན། དཔལ་ས་ར་རྟས། གང་ལས་སྲིད་དང་ལྷ་དན་
འདས་འཕྲོ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་
པ་མ་ཡིན། དེས་ན་འབྲུལ་སྤྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཚད་དགོས་ན། འབྲུལ་གཞི་

སེམས་ཀྱི་སྒྱུ་མ་མཁན་ཅད་ཆོད་དགོས། སྒྱུ་མ་མཁན་ལྟ་བུའི་སེམས་དེ་བརྟུལ་
བཞག་ན། སེམས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་འབྲུལ་སྤང་རང་ཞིག་ཏུ་འགྱེ་ཞིང་། འབྲུལ་
འཁོར་ཨ་མའི་གཟེར་དེ་གཏོར་བཏང་ན་ལྟུ་ལག་གཞན་ཐམས་ཅད་རང་ལྷགས་ཀྱིས་
ལྷགས་ཟད་པ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པར་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་
ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མེ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་ནི་བ་ལྟས་ཀྱང་།
སེམས་འདི་གཅིག་ལུ་བརྟུལ་བས་ན། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤུལ་བར་
འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །སེམས་ཀྱིས་བྱས་པའི་སྤང་རྩྭ་བསྟན་པ་
ནི། གཞན་ཡང་སྤྱིན་འབྱུང་འཁྱེད་འོག་ན་ཡང་། །སྤྱིན་འབྱུང་གྲོང་ཁྱེར་དཔག་
མེད་ཡོད་པར་གསུངས། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ན་གྲོང་ཁྱེར་མང་པོ་ཡིས། །མགོ་
བོ་ཐུར་དུ་བསྟན་ནས་ཆགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་འཕྲེད་དང་ཁྱེན་དུ་ཆགས་པ་
ཡི། །གྲོང་ཁྱེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་སྤྱིའི་གདུལ་བྱའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་ཆོད་སོགས་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སྒོ་
བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་སོང་བ་སྟེ། དེའི་ཆ་ཤས་སྤྱུལ་སྤྱིའི་ཞིང་ཁམས་མི་མཛེད་
འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་རྒྱུད་བ་ཙམ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ཡིན་ལ།
འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུན་སྤང་ལ་གྲུབ་ཅིང་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པའི་ས་
གཞིའི་གོ་ལ་འདིར་མཆོན་ན། རྒྱུ་མ་གཟུགས་རྒྱུད་འགོས་དང་རང་འགོས་ཀྱིས་བར་
མེད་དུ་འཁོར་ནས་སྒྲིད་པ་འདིར་བལྟས་ཡོང་ན། སྤྱིང་འོག་ཕྱོགས་མཆོམས་ཟེར་རྒྱ་
ཞིག་མ་གྲུབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆེན་པོའི་གོ་ན་རྒྱུད་ལོད་ཅིང་། རྒྱུད་རྒྱུད་གི་གོ་
ནས་ཀྱང་ཆེན་པོ་སྤང་ཆོག་པའི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་མཐའ་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྒྲིད་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་གཏོགས་པར་གཞལ་མི་ཐུབ་པ་

ཞིག་ཡིན་པ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེས་ན། **འདི་འདྲ་འདི་དག་སྲུ་ཡིས་**
བྱས་སྒྲུམ་ན། | **ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས།** | ཇི་ལྟར་
གསུངས་པ་གོང་ནས་དྲངས་མ་ཐག་པ་དང་། སེམས་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་
པས་སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་མི་བཅོལ་བའི་འདུ་ཤེས་རབ་རྟུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན། **སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གདོད་ནས་ནམ་མཁའ་འདྲ།** | **ཆོས་རྣམས་ཐམས་**
ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། | ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཉིད་སྟོབ་སྟུང་དང་བྲལ་
བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རང་ལ་བཞག་དུས། སྒྲུང་ཡུལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་ན་ཡང་འཛོན་པ་མ་
ཞུགས་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ནས་གཉིས་
མེད་རང་སར་གྲོལ་བ་དེ་འབྱུང་བ་ཡིན། **ཀུན་རྫོབ་སྒྲུང་གྲགས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་**
ཅད་ཀུན། | **རང་གི་སེམས་ཉིད་གཅིག་པུའི་རང་སྒྲུང་སྟེ།** | **འཆི་ཆོ་རང་གི་སེམས་**
རྒྱུད་འགྱུར་བས་ན། | **སྤྱི་རོལ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་རང་སྒྲུང་འགྱུར།** | ཞེས་
གསུངས་ཏེ། བདེ་ག་ཤེགས་ཞིང་ཁམས་བྱངས་མེད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཤར་བ་ཡང་རྣལ་
འབྱོར་དག་པའི་སེམས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུང་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་ག་ཅན་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་པའི་
སྒྲུང་བ་དེ་ཡང་། དཔྱལ་བ་ཞེས་པ་ས་ཁད་རྒྱང་ཐག་གིས་ཕྱེས་པ་ཞིག་ལ་ཐོན་སོང་བ་
ཞིག་མ་ཡིན་པར། དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། | **སྤྱི་ག་སེམས་ཡིན་པར་བྱབ་**
པས་གསུངས། | ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ། **དེས་ན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རང་སྒྲུང་**
སྟེ། | **རང་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་སྟོང་པ་ཡིན།** | **མེད་པ་གསལ་སྒྲུང་གཟུགས་**
བརྒྱན་ཅུ་ཟླ་འདྲ། | **གསལ་སྟོང་གཉིས་མེད་རིག་པའི་རང་ཉམས་སྟོངས།** | ཞེས་
པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསལ་ཞིང་སྟོང་ལ་སྟོང་ཞིང་གསལ་བའི་རིག་སྟོང་བརྗོད་བྲལ་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་དུ་བཞག་ནས་སྟོང་དུས། ཇི་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་ཡུལ་

གཟུང་བ་དེ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པས་ན། དེར་འཛིན་གྱི་འཛིན་པ་མ་ཞུགས་པའི་རང་
 བཞིན་མཁའ་ལྟར་དག་པས། །ཁས་ལེན་སྒྲོམ་པ་ཀུན་བྱལ་སྐྱེ་ལགག་གཉིས་མེད་རང་
 བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ནས་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། མཐོང་
 སྒྲུང་ཐམས་ཅད་སེམས་གྱི་རང་སྒྲུང་ཡིན། །སྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པོར་སྒྲུང་བ་
 སེམས། །བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་རིགས་དུག་སྒྲུང་བའང་སེམས། །མཐོང་རིས་ལྟ་
 མིའི་བདེ་བ་སྒྲུང་བའང་སེམས། །ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྒྱུག་བསྟུལ་སྒྲུང་བའང་
 སེམས། །མ་རིག་ཉོན་མོངས་དུག་ལྡར་སྒྲུང་བའང་སེམས། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་
 རིག་པ་སྒྲུང་བའང་སེམས། །ངན་རྟོག་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་སྒྲུང་བའང་
 སེམས། །བཟང་རྟོག་སངས་རྒྱས་ཞིང་ཁམས་སྒྲུང་བའང་སེམས། །བདུད་དང་
 འབྲེ་ཡིས་བར་ཆད་སྒྲུང་བའང་སེམས། །ལྷ་དང་དངོས་གྲུབ་ལེགས་པར་སྒྲུང་བའང་
 སེམས། །ནུམ་པར་རྟོག་པ་སྒྲ་ཚོགས་སྒྲུང་བའང་སེམས། །མི་རྟོག་ཅེ་གཅིག་
 བསྒྲོམ་པར་སྒྲུང་བའང་སེམས། །དངོས་པོ་མཚན་མ་ཁ་དོག་སྒྲུང་བའང་
 སེམས། །མཚན་མ་མེད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་མེད་པའང་སེམས། །གཅིག་དང་དུ་མ་
 གཉིས་མེད་སྒྲུང་བའང་སེམས། །ཡོད་མེད་གང་ཡང་མ་གྲུབ་སྒྲུང་བའང་
 སེམས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཁོར་འདས་དང་བཟང་ངན་དང་བདེ་སྐྱུག་ཏུ་སྒྲུང་
 བའི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་སེམས་ལས་བྱུང་བར་བསྟན་པ་དེས། སེམས་ཉིད་
 རིག་པའི་ངོ་བོ་འཁོར་འདས་སུ་རྒྱུར་མ་ཆད། རྟོགས་སུ་མ་སྦྱང་ན་ཡང་། འཁོར་
 འདས་རིག་པའི་རང་རྩ་ལས་ཤར་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན། སེམས་
 གྱི་ཆོས་ཉིད་རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད་ནི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ལ།
 དེ་ནི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་མ་ཟད་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པར་

གྲུབ་སྟེ། དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་བྱུང་ཞིང་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ན། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་མེད་དུ་མ་རོག་ཅིག་གི་
བདག་ཉིད་ཀུན་བྱུང་གྱུར་གྱི་ཡེ་ཤེས། དེའང་གཟུང་འཛིན་མཚན་མའི་ཆོས་ལས་
འདས་པར་གཏན་ལ་ཐེབས་པའོ། །སྒྲུབ་ཡང་དཔེ་དང་བཅས་པའི་དོན་གྱི་འགག་བསྟུ་
བ་ནི། སེམས་ལས་མ་གཏོགས་སྤང་བ་གང་ཡང་མེད། །སེམས་ནི་དཔེར་ན་རི་
མོ་མཁའ་དང་འདྲ། །རང་གི་ལུས་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པ་སྟེ། །སྟོང་གསུམ་
འཛིན་རྟེན་ཁམས་ནི་རི་སྟེད་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་བྲིས་པ་
སྟེ། །རང་གི་རྟོག་པས་བྲིས་པའི་རི་མོ་ཡིས། །བྲིས་པའི་སྟོང་འགྲོ་ཀུན་བསྐྱུས་
པ་ཡིན། །དེས་ན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ། །ཐག་ཆོད་དེས་ཤེས་བསྟུང་
པ་གལ་ཆེའོ། །འདི་ནི་རྣམ་རྟོག་སེམས་སུ་རྟོག་སྟོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
རྣམ་རྟོག་སེམས་སུ་རྟོག་སྟུང་པས་སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མཐོང་སོང་དུས་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དེ་
ཡིས་འགག་བསྟུ་མ་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་སྟོང་རྒྱུང་ཆད་པ་ཅད་མེད་ནམ་
མཁའ་སྟོང་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། ལྷ་ཆོགས་སྤང་བ་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྤང་བ་འབྱུང་
མི་རུང་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྟོང་པ་འོད་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ན་
རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དང་འཁོར་འདས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྤང་བ་འགགས་མེད་དུ་འབྱུང་ལ།
བྱུང་ཡང་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་རང་རོ་ཡིན་པས་ན། ཆོས་ཅན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གྲོང་དུ་མ་
གྲོལ་བ་འགའ་ཡང་མེད་ཕྱིར་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་ཀུན་
མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ལ། གཞི་ཆོས་ཉིད་གྲོལ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀ་ལས་འདས་
པ་ཡེ་ཐོག་གཤོང་མའི་གཞི་དེ་ལས་གཞི་སྤང་བ་ཀོད་པའི་གནས་སྒྲུབས་སུ་རྟོགས་མ་
རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་གྲོལ་དང་འཁྲུལ་བའི་ཐ་སྟོན་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་དུས་སེམས་

ཅན་དང་སངས་རྒྱལ་གཉིས་སུ་འབྱུང་བས་ན་གཞི་གཅིག་ལམ་གཉིས་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་
ནས་འབྱུང་བ་ཡིན། སེམས་ཅན་འབྱུང་བའི་སྐབས་ཡིན་ནའང་གཞི་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
ཚུལ་ལ་མེད་པ་ཞིག་མི་སྲིད་ཀྱང་། འབྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་སྤངས་པ་དག་
གིས་དབུལ་པོའི་བྱིས་ཀྱིས་འོག་གི་གཏེར་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན། གོ་སྤྱོད་
རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡེ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་དེ་སྔོན་དོ་མ་ཤེས་པའི་
ཡུལ་ཁ་དེ་མཐོང་ཡོང་བ་ཡིན། འདི་ནས་སྤྱང་སྤྱོད་གཉིས་མེད་རང་གོལ་གྱི་དེ་སྤྱོད་
འབྱུང་བ་སྟེ། འདི་ལ་ནང་གསེས་སེམས་ཉིད་སྤྱོད་པར་དོ་སྤྱད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་
སྤྱང་བར་དོ་སྤྱད་པ་དང་། སྤྱང་སྤྱོད་གཉིས་མེད་དུ་དོ་སྤྱད་པ་དང་གསུམ་གྱི་རིམ་པས་
བསྟན་པ་ནི། **ཞེ་མ་རྟོ། དཔལ་སེམས་ཀྱི་བུ་མཆོག་ཐམས་ཅད་ཉོན།** །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཐུན་མིན་དོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་
འཛིན་མཁན་གྱི་སྐལ་ལྷན་ཐུགས་ཀྱི་སྤྲས་མཆོག་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་བུ་ཞེས་སྐྱའི་སྤྲས་དང་།
གསུང་གི་སྤྲས་ལས་ཀྱང་དུང་བྱུང་ཐོན་པའི་འབོད་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་།
རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་ཟབ་མན་ངག་གི་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་སྤྱར་བསགས་ཀྱི་
བསོད་ནམས་དང་སྔོན་སྤྱངས་ཀྱི་ལས་འཕྲོ་སྟོབས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་འདི་
ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཆོ་འདི་འམ་ཕྱི་མར་ཐར་བ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པས་མ་ཆད།
འདི་ལ་དད་ཅིང་གུས་པས་འབྲེལ་བ་བཞག་པ་ཅམ་ཡང་རིམ་གྱིས་མཐོ་རིམ་དང་ཐར་བ་
རང་གི་ལག་ན་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་དང་དགའ་བ་སྤྱོད་ཆོག་པར་བསྟན་པའོ། །གོང་
ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པ་
ཡིན་ཚུལ་གསུངས་ནས། **དེ་ལྟར་བྱེད་མཁན་རང་གི་སེམས་ཉིད་ལ། །ངོ་བོ་ངོས་**
བཟུང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས། །སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་དུ་མེད་པ་

སྟེ། །ཡེ་ནས་སྟོང་པ་འཛིན་མེད་ནམ་མཁའ་འདྲ། །སེམས་ཉིད་སྟོང་པ་གཞི་མེད་
ཡིན་པར་ངེས། །སེམས་ཉིད་མཚོན་དོན་ནམ་མཁའ་དཔེར་བཞག་གྲང་། །རེ་
ཞིག་སྟོང་ཕྱོགས་ཙམ་གྱི་མཚོན་དཔེ་སྟེ། །སེམས་ཉིད་རིག་བཙས་སྟོང་པ་ཅིར་ཡང་
འཆར། །ནམ་མཁའ་རིག་མེད་སྟོང་ཆད་ཅད་པོ་སྟེ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་དོན་ནམ་
མཁའ་མཚོན་དུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། །འཁོར་འདས་བདེ་སྤྱད་བཟང་ངན་ལ་
སོགས་པ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སྒྲུ་ཚོགས་བྱེད་མཁན་དེ་རང་གི་སེམས་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་གྲུབ་
ཅིང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་གྲང་དེ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ཡིང་ན་དེའི་ངོ་བོ་འདིའོ་ཞེས་
ངོས་གཟུང་བྱ་ཞིག་དང་ནམ་པ་འདིའོ་ཞེས་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གིས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་
ཞིག་མི་རྟོག་ལ། དེ་ནི་འུ་བུ་སོ་སྟེ་མ་ཟད་སངས་རྒྱལ་གྱིས་གྲང་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན། དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དང་། ཡེ་ནས་སྟོང་ཚུལ་
ཡང་འཛིན་རྒྱ་གཟུང་རྒྱ་མེད་པའི་ཆ་ནས་ནམ་མཁའ་ཞེས་པའི་གདགས་གཞིའི་བར་སྒྲུང་
སྟོང་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དེས་ན་སེམས་དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཡིན། སྟོང་པ་ལ་དེར་གཞི་
མེད་པ་ནི་ངེས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མཚོན་པའི་དོན་སྟོན་སྐབས་ཀྱི་
དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་བཞག་པ་ཡིན། དཔེ་ཞེས་པ་དེ་ཕྱོགས་ཙམ་འདྲ་བའི་དོན་གྱི་ཆ་
ཤས་མཚོན་བྱེད་ཅིག་ཡིན་པ་ལས། ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་པ་ཡིན་ན་
དཔེ་མ་ཡིན་པར་དོན་དུ་འགོ་བ་ཡིན། ཐམས་ཅད་འདྲ་བའི་དཔེ་ཞིག་འཛིན་དགོས་
དུས་སེམས་ཉིད་ནི་སེམས་ཉིད་རང་ངེ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་ལོ་ཟེར་རྒྱ་མ་གཏོགས་ཡོད་པ་མིན།
དེས་ན་སེམས་ཉིད་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་པ་ཐག་ཉེ་བའི་
དཔེ་ཞིག་བཀོད་པ་ཙམ་མོ། །དེ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེན། སེམས་ཉིད་རིག་ཅིང་གསལ་
བ་དང་བཙས་པའི་སྟོང་པ་ཅིར་ཡང་འཆར་བ་ཞིག་དང་། ནམ་མཁའ་རིག་ཅིང་གསལ་

བའི་ཆ་མེད་པའི་སྟོང་ཆད་ཉ་པའི་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། དེའི་ཆ་ནས་འདྲ་བ་མ་
 ཡིན་ལ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་སུ་འདྲ་སྟོང་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། གསལ་བ་
 ཉི་ཟླ་ལྟ་བུ། གཡེ་མེད་རྒྱ་མཚོ་རྒྱུད་གིས་མ་བསྐྱལ་བའི་དཔེས་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་པ་
 རྒྱ་མཚོན་དུ་བྱས་ཏེ་བཞག་པ་ཡིན། **འདི་ནི་སེམས་ཉིད་སྟོང་བར་དེ་སྟོང་**
དོ། །ཞེས་དོན་བསྐྱུས་པའོ། །གཉིས་པ་སྟོང་པ་སྒྲུང་བར་དེ་སྟོང་པ་ནི།
སེམས་ཉིད་གསལ་སྟོང་དེ་ཡི་རང་ཅུལ་ལས། །སྒྲུང་བ་སྒྲ་ཚོགས་གང་ཡང་འཆར་བ་
 ཡིན། །ཤར་ཡང་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །གཉིས་སུ་མེད་དེ་སྟོང་
པའི་རང་དུ་གཅིག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཉིད་སྟོང་རྒྱུད་ཆད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 གསལ་ཞིང་སྟོང་ལ་སྟོང་ཞིང་གསལ་བ་དེའི་རང་ཅུལ་ལས་རང་གི་རུས་པ་དེ་ལས་སྒྲུང་
 བ་འཁོར་འདས་བདེ་སྐྱབས་བཟང་དན་སྒྲ་ཚོགས་སུ་འཆར་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྒྲ་ཚོགས་
 སུ་ཤར་ན་ཡང་། ཤར་བའི་དུས་ན་མཉམ་ཤར་བཟང་དན་མེད། །ཅེས་གསུངས་
 བ་ལྟར་དུ་ཤར་ན་ཡང་མེ་ལོང་ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བའི་སྐྱབས་སུ་མེ་ལོང་
 གཟུགས་བརྟན་དུ་རྒྱུར་མ་འགྱུར། གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཤར་ལ་མོང་བ་
 མིན་ན་ཡང་། དེ་འཆར་བ་འགགས་མེད། གཞི་མེད་སྟོང་པ། མེ་ལོང་སྒྲར་
 བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྒྲུང་སྟོང་གཉིས་མེད། སྟོང་པ་ལས་གསལ་བ་ལོགས་སུ་
 མ་ཕྱེད་པར་སྒྲོས་བྲལ་སྟོང་བའི་རང་དམ་དབྱིངས་ཀྱི་རང་དུ་གཅིག་པའོ། **འདི་ནི་**
སྟོང་པ་སྒྲུང་བར་དེ་སྟོང་དོ། །ཞེས་པས་དོན་བསྐྱུས་པའོ། །གསུམ་པ་སྒྲུང་སྟོང་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་སྟོང་ནི། **ཡེ་ནས་སྒྲུང་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ།** །རང་སེམས་
སྟོང་པས་སྒྲུང་བ་མི་འགག་ཅིང་། །སྟོང་པའི་རང་ལས་སྒྲུང་བ་འཛིན་མེད་
 བཟ། །སྒྲུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་མི་འགག་ཅིང་། །སྒྲུང་ཡང་རང་བཞིན་ཡེ་

ནས་སྟོང་པའོ། །ནམ་མཁའི་འཇའ་ཚོན་ཚུ་ནང་སྒྲག་བྱུགས་ལྟར། །སྤང་སྟོང་
གཉིས་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། །འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་སྒྱུ་མའི་ལྟང་མོ་
ཡིན། །སྤང་སྟོང་གཉིས་མེད་ལྟང་མོར་བསྟན་པའི་ཆོ། །སྒྲིམ་མས་འགྱུར་བ་མེད་
པའི་རྣལ་འབྱོར་བདེ། །དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་སྒྲལ་ལྟན་བུ་རྣམས་ཀུན། །རང་སེམས་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྤང་བ་གཉིས། །སོ་སོར་དབྱེ་རྒྱ་ཡོ་ཡོད་སྟོས་དང་ཤེས། །ཡི་
ནས་སྤང་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སྤང་
སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པར་བསྟན་པ་འདིས་རིག་སྟོང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་
མཚོན་པ་ཡིན། གཞི་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། ལམ་འཁོར་
འདས་དབྱེར་མེད་དེ་ཉམས་སུ་སྤངས་ཏེ། ཐོབ་བྱ་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་དུ་ལ་བསྒྲ་
དགོས་པས། སྤང་སྟོང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་དམ་རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་
ངོ་བོ་ནམ་མཁའ་དཔེ་དུ་བཞག་པའི་མཐའ་གང་དུ་འང་མི་གནས་པའི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་
བའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་ཆ་དེ་བསྟན་པ་དང་། ཉི་མའི་སྟིང་པོ་དཔེ་དུ་བཞག་ནས་སྒྲིབ་
བྲལ་འོད་གསལ་གྱི་རིག་པའི་གསལ་ཆ་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀ་ཟུང་འཇུག་རང་
བཞིན་འདུས་མ་བྱས་པ་མཁྱེན་ཆ་ལྟན་བྱུབ་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་སྤང་སྟོང་གཉིས་ཀ་ཡ་མ་
བྲལ་བར་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །སྤང་སྟོང་དབྱེར་མེད་ནམ་མཁའི་འཇའ་ཚོན་དང་ཚུ་
ནང་གི་སྒྲག་བྱུགས་ལ་དཔེ་བཞག་ནས་འཁོར་འདས་སྒྱུ་མའི་ལྟང་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ལ་ནམ་ཡང་འཕོ་འགྱུར་མེད་བཞིན་དུ་དེའི་རང་ལས། ལས་སྤང་སྒྱུ་
མ་དང་ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མའི་སྤང་བ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། སྟིང་ཞིའི་རང་སྤང་གི་སྤང་བ་
ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱེན་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་གཏོགས། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱིས་
ཆོས་གང་ཡང་སྟེད་པའི་རྒྱ་བྱས་མེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆོས་དབྱིངས་ནི་ནམ་མཁའ་

ལྷ་བྱ་གོ་འབྱེད་པའི་ཆ་དེ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་དེའི་རང་ལས་གྲོལ་འབྱུང་ལ། གྲོལ་འབྱུང་འབྱུང་བཞིན་པའི་སྐྱབས་སུ་འང་ཆོས་དབྱིངས་དེར་གནས་ཤིང་། མཐར་ཡང་དེར་ཐིམ་པས་ན་ཆོས་དབྱིངས་འགྱུར་མེད་སྒྲིབ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་ལྷ་དཔོན་གནས་ཚུལ་དང་སྒྲིབ་ཚུལ་མཐུན་པའི་སྒྲོའམ་སེམས་འགྱུར་མེད་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་དེའི་ཐོག་ལ་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་བདེའོ། །ཆོས་ཉིད་རྣལ་མའི་དོན་ལ་སྒྲོ་ཇི་བཞིན་འབྱོར་བ་དེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ངེས་ཚིག་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ལ་འང་དེའི་སྒྲ་འཇུག་ཆོག་པ་ཡིན། དབུས་ཉི་མ་ལྷ་ས་ལ་ད་རུང་ཐོན་མེད་ན་འང་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་དབུས་འགྲོ་བའི་མིང་ཐོགས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན། ཚིག་གིས་ཇི་བཞིན་མཚོན་པར་དཀའ་བའི་དོན་འདི་དག་རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པའི་ངེས་ངོ་ནས་འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་དང་མ་ཡིན་རང་གིས་ལྟོས་དང་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་སྟོང་དེ་ཕྱི་ཡི་མཛུབ་བཅུགས་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་རང་ངོ་ནང་དུ་སྟོང་པ་དོན་གྱི་ངོ་སྟོང་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སྒྲིབ་སྟོང་གཉིས་མེད་དེ་སྟོང་དོ། །ཞེས་དོན་བསྐྱུས་ཏེ། གཉིས་མེད་རང་སར་གྲོལ་བའི་ངོ་སྟོང་གྱིས་དེ་སྟོང་ཐམས་ཅད་འགག་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་སྟོང་གཉིས་མེད་རང་བྱུང་གི། རིག་པ་རང་གསལ་ས་ལེ་རིག་གོ་བ། །སྒྲིབ་སྐྱུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དགོངས་པ་སྟེ། །ཐུན་མཚམས་མེད་པར་ཁོར་ཡུག་ཉམས་ལེན་ལ། །ཉིན་མཚན་མེད་པར་སྒྲོངས་ཤིག་སེམས་གྱི་བྲ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་དང་སྟོང་པ་ཕྱོགས་སུ་མ་སྒྱུང་བ། ཡེ་ནས་སྟོང་གསལ་དབྱེར་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ལྷན་གྲུབ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས་པ། སུས་ཀྱང་མ་བྱས། རང་ལས་སྒྲིབ་བའི་རང་བྱུང་གི་རིག་པ་དེ་གསལ་ས་ལེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ། སྟོང་སང་ངེ་འགྱུར་མེད་འགྱུར་མ་སྟོང་བའི་རིག་གོ་བ་ཞིག་

དོ་བོ་སྤྱོད་བའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ལ་རང་བཞིན་གསལ་བ་ཐུགས་རྗེ་འགགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་
གསུམ་ཡེ་ཤེས་སུམ་ལྷན། གསལ་དུ་བཅོས་མའི་སྒོ་ཡིས་འདུ་བྱས་ཡོང་བ་ཞིག་མ་
ཡིན་པའི་དགོངས་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་གསུམ་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
སྐྱེ་གསུམ་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་དེའི་རང་ལ་ཐུན་དང་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་
མེད་པ་ཞིག་བྱས་ནས། ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་གི་ཉམས་ལེན་སྤྱོད་ས་ཤིག་སྤྱོད་གི་བུ་
ཞེས་གདམས་པའི་སྤྱོད་གཏམ་སྤྱོད་གི་བུ་ལ་དེ་ལྟར་གནང་བ་ཡིན། རིག་པ་རང་བྱུང་
གི་ཡེ་ཤེས་དེ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྐྱེ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་
ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་ཕྱིར་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། དེ་ཉིད་ངོས་ཟིན་ནས་དེའི་
རང་ལ་གནས་པའི་དུས་སུ་ངེ་ལྟར་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་དེའི་རྩ་ལ་ལས་ཤར་བ་ཡིན་པས།
སྤྱང་རྩུལ་ལ་དག་མ་དག་བཟང་ངན་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་ཤར་ན་ཡང་དོ་བོ་དེ་དང་གཉིས་
མེད་ཡིན་པས་ན་འཁོར་འདས་ཡེ་དག་ལ་གནས་པ་ཡིན། སྐྱེ་གསུམ་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་
དགོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་བའི་ངོ་ཁར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱང་བ་འདི་དག་གི་སྐྱེ་
མ་བཅེས་མདོག་མ་འགྱུར་བར་སངས་རྒྱུས་སུ་གནས་པ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
ན། ད་འདི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པའི་སྐྱེལ་སོ་ཡང་ཡིན་ལ། རྗེས་མཆོད་
ཉམས་ལེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཤར་ལུགས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་
པ་མ་ཡིན། མི་ཡིན་ལུགས་གཅིག་པ་ཡིན་པས་རེད། རྣམ་རྟོག་ལ་བདག་པོ་རྒྱུག་
ལུགས་འབྲུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམ་རྟོག་འབྲུལ་བའི་རྗེས་སུ་ཕར་དེད་ནས་
མཐའ་མེད་དུ་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་འཁོར་བར་འབྱུངས་པ་ཡིན། ཉམས་ལེན་པས་གང་ཤར་
རང་ཐོག་ཏུ་གཞི་རྩ་བཅད་ནས། སྤྱོད་དང་ཡོན་ཏན་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་

ད་ལྟའི་རིག་པ་རྩོམ་པ་བཅས་བསྐྱེད་གཏན་ནས་མ་ཞུགས་པ་དེ་ཉམས་སྲུང་ས་ཏེ་ཉིན་
 མཚན་ཐུན་དང་ཐུན་མཚམས་དབྱེ་བ་མེད་པར་དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱས་པས།
 དགོངས་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སར་ཐོན་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་
 འགྱུར་ཐུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་འཁོར་བའི་བྱ་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་བསྐྱེད། སློ་
 ཡུགས་སྒྲ་མ་དཀོན་མཆོག་ལ་གཏད། དམ་པ་གོང་མའི་ཞབས་རྩེས་སུ་བསྐྱེད་ནས་
 རྒྱལ་པོར་ཟུག་གོས་ཤིག་གི་དོན་དུ་ཆོས་སྒྲོས་བཏང་སྟེ་དོན་རྒྱུད་དང་དོན་ཆེན་གཉིས་ཀ་མི་
 བརྩེ་བར། རྒྱུན་པར་གྲོགས་སུ་བྱེད། འདོད་ཡོན་སྦྱུ་མར་སྦྱངས། མི་རྟག་
 མདང་གི་ཆི་ལམ་དང་འདྲ་བ་དེ་ཤེས་ཤིང་ངེས་སུ་བརྟག་ནས། སླིང་རུས་དམ་བཅའ་
 རྒྱུག་མེད་ཀྱིས་སྦྱབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཐུབ་སྟེ་རབ་སྦྱེ་འཆིའི་
 འདུ་ཤེས་ཟད་པ་ཅུམ་ཞིག་མ་རུས་ནའང་། ཐར་གྱི་ཁ་མི་འགྱོད་པ་ཞིག་ཡོང་བར་བྱེད་
 པ་ནི་ཆོས་ཐེག་ཏེ་རྩོགས་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་པོ་ཡིན། དབུ་མ་ཆེན་པོ།
 ཡུག་རྒྱ་ཆེན་པོ། རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་སློམ་སྦྱོང་
 པའི་མཐར་ཐུག་ གཅིག་མ་གཏོགས་གཉིས་ཤིག་ག་ལ་ཡོད། གནད་གཅིག་ལ་
 འིལ་མ་ཤེས་དུས་སྦྱར་ཆོས་སྦྱབ་མ་ཤེས་པ་ཡིན། རྣམ་པའི་ཆ་ནས་དབུ་ཡུག་རྩོགས་
 གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ཡུག་ལེན་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཀྱི་
 དབུ་མ་སྤྱི་རབས་པ་ཆོས་ཐོག་མར་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོས་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་ཤིག་བཞག་
 བས། སློམ་པའི་དུས་སུ་འཇོག་སློམ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་རི་
 བོ་དགོ་ལྟན་པ་འདྲ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་ལྟག་མཐོང་ཐོས་བསམ་གྱི་དབྱེད་སློམ་ལ་གཙོ་བོར་
 འཛིན་པ་ཡིན། ཡུག་ཆེན་ལ་མདོ་ལུགས་དང་སྤྱགས་ལུགས་གྱི་དབྱེ་རིམ་མཛད་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན། མདོ་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་གཞི་མཛད་ནས་གནས་

ལུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དབུ་མ་དང་ཕྱོགས་འདྲ་བར་སྒྲིམ་པ་དང་། སྤྱགས་ལུགས་
པས་གཙོ་བོ་དབང་ལ་སྟོན་ཏེ། དབང་བཞི་བའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་པའི་བླ་མ་དང་།
ཡི་དམ་ལྷའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། བྱེད་བཅིངས་ཀྱི་གནད་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་འབེབས་
པར་མཛད་པ་དང་། རྫོགས་ཆེན་པས་ནི་སྦྱར་ན་སེམས་ཕྱོགས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རོལ་བར་བསྐྱུས་ནས་ཡུལ་རིག་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་འབེབ་པ་ལ་
མཆོན་ན། ཕྱག་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་དེ་གང་ནས་འབྱེད་ཅིང་ཇི་ལྟར་འབྱེད་
དགོས་ཤེ་ན། ལྷ་བས་ཡུལ་ལ་ཕར་རྒྱས་བཏབས་ཏེ་གསལ་སྟོང་དུ་གཙོ་བོར་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་ཕྱག་ཆེན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རོལ་བར་བསྐྱུས་ནས་ཡུལ་
ཅན་རིག་སྟོང་དུ་གཙོ་ཆེར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་རྫོགས་ཆེན་ཡིན་ཞེས་དེ་ལྟར་གསུངས་
པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ནང་གསེས་ལ་སེམས་སྟོང་མན་ངག་གི་སྟེ་གསུམ་
ཡོད་པས། སེམས་སྟེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་བརྟེན་བྲལ་གྱི་
ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་དང་། སྟོང་སྟེས་སེམས་ཉིད་རྩལ་སྣང་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཉིད་
ཀུན་ཏུ་བཟང་མའི་སྟོང་དུ་ཡེ་གྲོལ་རང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། མན་ངག་སྟེ་ཡིས་ཡེ་
ནས་ཟུང་འཇུག་སྟོང་འདས་རྩེ་ལ་སྦྱབ་དང་བྲལ་བའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་རང་བབས་མ་
བཅོས་རང་བཞག་གིས་བསལ་བཞག་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་སྦྱེལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཀ་
དག་སྟོང་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐོལ་རྒྱལ་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་རིག་སྟོང་ཟུང་འཇུག་
གི་གནད་ལ་སྦྱར་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་དོ། །སྣང་སྟོང་གཉིས་མེད་རང་གྲོལ་གྱི་དེ་སྟོང་
པའི་རྒྱབས། **འདི་ནི་གཉིས་མེད་རང་གྲོལ་དེ་སྟོང་དོ།** ཞེས་དོན་བསྐྱུས་ནས།
གཞི་ལམ་འབྲས་བའི་སྐྱ་གསུམ་དེ་སྟོང་ནི། **ཨེམ་རྟོ། དཔལ་བྱ་བཏང་བདག་གི་**
སྤྱལ་ཉོན། གཞི་ཡི་རིག་པར་སྐྱ་གསུམ་ཆོང་རྩལ་དང་། གཞི་སྣང་དུས་ཀྱི་སྐྱ་

གསུམ་ཚང་ཚུལ་གྱི། །རྣམ་དབྱེ་འདི་གཉིས་ལེགས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །འཁོར་
འདས་སྐྱ་གསུམ་ཞིང་དུ་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་མདོར་བསྟན་
སྒོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་ནས། །རྒྱས་པར་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྐྱ་གསུམ་རེ་རེ་
བཞིན་དུ་ཞིབ་པར་བཀའ་བ་ལས། །དང་པོ་གཞི་ལ་ཇི་ལྟར་བཞུགས་ཚུལ་ནི། །གཞི་
ཡི་རིག་པར་སྐྱ་གསུམ་ཚང་ཚུལ་ནི། །སྟོན་དུའང་བཤད་ཀྱང་ད་དུང་འདིར་ཡང་
འཆད། །ཅེས་གལ་པོ་ཆེའི་དོན་ལ་ནན་གྱིས་བསྒྱུར་དགོས་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་དང་
བཅས་ཏེ། །རང་རིག་གཞི་ནི་ཤེལ་གྱི་གོང་བུ་འདྲ། །དེ་ཡི་སྟོང་པ་ཚོས་སྒྱུར་རང་
བཞིན་དང་། །གསལ་བའི་རང་གདངས་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་། །འཆར་
གཞི་མ་འགགས་སྟོན་སྒྱལ་པའི་སྐྱ། །གཞི་ཡི་རིག་པར་སྐྱ་གསུམ་ཚང་ཚུལ་
ཡིན། །འདི་ལ་ནམ་ཡང་འདུ་འབྲལ་མེད་པའོ། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་སྟེ།
ཞབས་དཀར་ཚང་གི་གསུང་འདི་པལ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་གསུངས་ཡོད་པས་ཚིག་ཐོག་ནས་
ཐད་ཀར་འདི་མི་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པ་
ཡབ་སྲས་གྱི་གསུང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་དོན་གྱི་སྒྱུ་རྒྱ་བས་གྱིས་བཅད་སོང་དུས། །ཡང་
འདི་གོ་སོང་སྐྱམ་པའི་གདོང་གི་ངེས་པ་མ་བསྐྱེད་ན་ཡང་། །མར་བཏོན་སོང་དུས་དད་
དང་དག་སྒྲུང་འདྲེས་མའི་སྒྲུང་བའང་སྒྱིད་འདུག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བྱིན་རྒྱལ་བ་གྱི་
རུས་པ་དང་ཁོང་རྣམ་པའི་ཐུགས་རྗེའི་རུས་སྟོབས་གྱིས་ཀྱང་ཡིན། །སྒྱུར་ན་ཐེག་པ་
འོག་མ་རྒྱུའི་ཐེག་པའི་སེམས་ལམ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ལྟ་སྟོམ་སྟོང་པའི་རྣམ་
དབྱེ་ཚིག་གིས་བཤད་སྟབས་པ་དག་གི་བྱུང་མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་གཞུང་ཡང་ཅི་འདྲ་ཞིག་གོ་
དགའ་བར་འདུག་ན། །རྫོགས་ཆེན་སྐྱ་ཚིག་བསམ་བཞིན་ལས་འདས་པའི་ཟབ་དོན་ལ་
ཐུག་དུས་རྗེས་རུ་ག་ལ་འགོ། །བཞིན་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བཅོན་ཐབས་སུ་འཕོ་མཁན་

མེད་པར་སྤྲུམ་མི་ཤེས་ཀྱང་། འདི་ཉིད་ལས་ཅན་སྤྱོད་ལྡན་ཞིག་མིན་ན་རྟོག་གཏི་རིགས་
འཕྲུལ་རྩོལ་བ་རྒྱུད་པ་ཞིག་གིས་གོ་བྱུང་པ་མ་ཡིན། འདི་ནས་གཞི་རོ་བོ་རང་བཞིན་
ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་དེ་ཤེས་ཀྱི་གོང་བུ་ལ་དཔེ་བཞག་ནས་གོ་སྤྲོ་བར་གསུངས་པས་ན་
ཡང་བཤད་ཅང་མི་དགོས་མོད། རྗེས་མའི་ཆོག་རྒྱུད་། འདི་ལ་ནམ་ཡང་འདྲ་
འབྲལ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྒྱུད་བ་ལ་བསམ་སྒྲེལ་ཞིག་བཏང་ན་ཤིན་ཏུ་
དགའ་བ་དོན་ཆེ་བའི་མི་ཆོད་གཏིང་ཟབ་པ། དོན་དངོས་སུ་འདི་ལ་འབྲལ་བ་ཡི་གེ་པོ་
ཏི་ཞིག་གིས་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་དུང་བཤད་པ་མི་འདུག་སྟུང་པ་ཞིག་ཡིན། གཞི་ཞེས་པ་དེ་
གྲོལ་འབྲུལ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་གཞི་ལས་གཞི་སྤྱང་ཤར་བའི་
གཞི་ལ་གོ་དུས་མཐར་ཐུག་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཞི་དང་། གདོད་མའི་གཞི།
གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ལ་སོགས་པའི་གོ་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
རང་རིག་ཅས་པ་ཅམ་གྱི་དོན་ཡང་མང་སྟེ། རིག་པ་ལ་ཡང་བྱུང་པར་དང་དབྱེ་བ་མང་
བ་ཡིན། འདི་དག་ནི་ཞིབ་པར་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་རྒྱ་
བཅད་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། ཕྱོགས་ཅམ་ཞིག་སྤྱོད་ན། ཡེ་ཐོག་གཞི་ཡི་
གནས་ལུགས་ཟེར་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མ་གྲུབ།
སངས་རྒྱུས་སངས་རྒྱུས་ཞེས་བྱ་བ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་རོལ་གྱི་གཞི་ལ་གསུངས་པ་དང་།
འདི་གྲུབ་མཐའ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ཕྱོགས་རེའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བར་མི་ལྟང་
བའི་ཆེད་དུ་གཞི་དུག་སྟོན་ཅན་དུ་བསྟན་ནས། ལམ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ལ་
ཀ་དག་སྟོན་མེད་རང་གཞུང་ལྟར་དུ་ལམ་ལ་བྲིད་པའི་གསུང་རྒྱུ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན།
ཡེ་ཐོག་གཞི་ཡི་ཀ་དག་ཅས་པ་དེ་སྤྲོ་བསམ་བརྗོད་བྲལ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་
འདས་སོང་བ། རོ་བོ་ཀ་དག་ཡིན་པས་ཡོད་པ་རྟག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ། རང་

བཞིན་ལྷན་གྱུ་ཡིན་པས་མེད་པ་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་འདས་སོང་བ། འོད་གསལ་
 སྟོང་བའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཆོས་སྐུ་འགྱུར་མེད་གྱི་དགོངས་པ་འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་མ་གྱུ་
 པའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ན། ཡེ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་བཞིན་
 དུ་གནས་པ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ནི་ཀ་དག་པས། །རང་བཞིན་ཉིད་ནི་ལྷན་གྱུ་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། ཀ་དག་ལྷན་གྱུ་གཉིས་ཀ་འབྲལ་མི་ཤེས་པའི་སྟོང་
 པ་ཆེན་པོར་བབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གྱུ་པ་དང་། ཀ་དག་གི་དབྱེ་གཞི་དེའི་རོ་བོ་དེ་འཁོར་
 འདས་བདེ་སྟུག་རིག་མ་རིག་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་གྱུ་པ་ཞིག་སྟེ། ཀ་དག་
 གྲོལ་འབྱུལ་ལས་འདས་པའི་ས་ཡིན་པས་ན་གྲོལ་འབྱུལ་གྱི་ཐ་དད་མེད་པ་ཡིན།
 དེའི་རང་བཞིན་ནི་ཡེ་ཤེས་ཉིས་ལྷན་དང་སུམ་ལྷན་ཅན་ཞིག་སྟེ། གཞི་འདི་ལ་དབྱིངས་
 གྱི་གཞི་དང་གནས་སྐབས་གྱི་གཞི་གཉིས་ཕྱེད་དགོས། གཞི་ལས་གཞི་སྒྲུང་ཤར་བའི་
 གནས་སྐབས་ན་ཡང་གཞི་ཡེ་ཤེས་སུམ་ལྷན་ཡིན་ལ། འདི་རྒྱུད་མ་རྒྱ་ཡོ་ག་སོགས་
 རྫོགས་ཆེན་མ་རྒྱའི་ཨ་ཏི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་སྐབས་སུ་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་འདི་ལ་གོ་
 དགོས། ད་ལྟའི་རིག་པ་ལུས་ལ་གནས་དུས་གྱི་གཞི་དེ་རིག་པ་འོད་གྱི་ཁང་པ་ལ་
 གནས་དུས་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེས་མ་ཆད་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་རྩལ་ཡུལ་ཐོག་ཏུ་འཆར་
 དུས་གྱི་རིག་པ་ཡིན་ནའང་རོ་བོ་ཆ་འབྲལ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་། གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་རྩལ་གྱི་རིག་པ་རུ་བཤད་པ་ཡིན། དེས་ན་གཞི་དང་གཞི་སྒྲུང་གི་བྱུང་པར་
 གྱིས་ཕྱེས་བའི་གཞི་ཡིན་ན་རོ་བོའི་རིག་པ་ཡིན། རོ་བོའི་རིག་པ་ཡིན་ན་གཞི་དེ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ངེས་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེའི་གཞི་དེ་ཡིན་ན་གཞི་སྒྲུང་གི་རིག་པ་མིན་
 པས་བྱུང་པ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་རིག་པ་ལ་ཡང་རོ་བོ་རང་བཞིན་སྟུགས་རྫུ་རི་རིག་པ་
 གསུམ་ལ་སྟེ་དུས་སྒྱིར་ན་གསུམ་པོ་འབྲལ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་། གཞི་སྒྲུང་མ་ཤར་

གོང་གི་རིག་པ་དེ་སྟོང་པ་རིག་པའི་སྟིང་བོ་ཅན་དེའི་མིང་ལ་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཟེར་བ་ཡིན།
མདངས་ཕྱི་གསལ་གྱི་སྒྲུབས་ལ་གསལ་བ་རིག་པའི་སྟིང་བོ་ཅན་ཡིན། འདི་ལ་རང་
བཞིན་གསལ་བ་ཟེར་བ་ཡིན། ཅུལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཐོག་ལ་ཤར་དུས་རིག་སྟོང་
ཐུགས་རྗེའི་རིག་ཆ་ཡིན། དེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཀུན་བྱུང་གསུངས་པ་ཡིན། འདི་ལ་
ཐུགས་རྗེའི་རིག་ཅུལ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། རང་གསལ་དུ་མ་བཀག་
པར་ཕྱི་གསལ་དུ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་སྒྲུ་མའི་མན་ངག་དང་འཕྲད་ན་རིག་ངོ་འཕྲོད་སྒྲུ་ཞིང་།
འདིའི་ཐོག་ནས་རིག་ཆ་རྗེའི་ལ་ཕྱད་ནས་རྒྱུན་སྟོང་ལུས་ན་རིག་ཆ་སད་ཐུབ་པ་ཡིན།
མདོར་ན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གང་གི་སྒྲུབས་སུ་ཡིན་ཡང་རིག་པར་སྐྱུ་གསུམ་ཚང་བ་
ནམ་ཡང་འབྲལ་བ་མེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན། ལམ་གྱི་རིག་པར་སྐྱུ་གསུམ་ཚང་ཚུལ་
བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན་ཤེལ་ལས་འོད་ལྔ་ཤར་བ་བཞིན། །དེ་ལས་ཤར་བ་གཞི་
སྒྲུང་དུས་ན་ཡང་། །དག་པ་རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཁམས་སྒྲུང་བ་དང་། །མ་དག་སྟོང་
བཅུད་སྒྲུང་བ་གང་སྒྲུང་ཡང་། །ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཆོས་གྱི་སྒྲུ། །རང་བཞིན་
སྒྲུང་བ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྲུ། །སྒྲུ་ཆོགས་མ་འགགས་ཤར་བ་སྐྱུལ་པའི་
སྒྲུ། །གཞི་སྒྲུང་དུས་གྱི་སྐྱུ་གསུམ་ཚང་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་
རིག་པར་ནམ་ཡང་སྐྱུ་གསུམ་ཚང་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་གཅིག་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་རང་
བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་ཤེས་བྱེད་དེ་ཀུན་ལ་བྱུང་བ་ཡིན། འདིའི་མཚམས་སུ་གནད་འགྲོལ་
གྱི་དཀའ་གནད་གསལ་འབྲེད་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་ནི།
གཞན་དུ་འདི་ཡི་རྣམ་དབྱེ་བྱེས་པ་ཅུང་། །གནད་འདི་ལེགས་པར་རྫོགས་དགོས་པ་
ཞིག་ཡིན། །ངས་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་ལེགས་པའདད་བྱིན་ལས་ཤེས། །དེ་ལྟར་ཤེས་
ན་སྒྲུང་སྟིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྐྱུ་གསུམ་སྐྱུན་བྱུང་དགྱིལ་འཁོར་ཡེ་ནས་

ཡིན། །སྐྱག་སྐུམ་ཞིང་ཁམས་གཞན་ནས་བཅའ་དུ་མེད། །འགྲོ་དུག་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱང་སྐྱག་སྐུམ་དུ། །གནས་པ་ཡིན་ཏེ་རང་ངོ་ཤེས་རྣམས་ན། །འགྲོ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་རྩལ་ཙམ་ཡང་། །བྱ་མི་དགོས་པར་ཐམས་ཅད་འཆང་
 རྒྱའོ། །དེ་ཡང་དོན་ལ་གཞི་ཡི་སྐྱག་སྐུམ་ཡང་། །ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་པས་སོ་སོར་མ་
 འཛིན་ཞིག །གཞི་སྒྲུང་དུས་ཀྱི་སྐྱག་སྐུམ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །གཟུགས་སྐྱུ་ཡིན་པས་སོ་
 སོར་མ་འཛིན་ཞིག །ཆོས་གཟུགས་གཉིས་ཀྱང་དོན་ལ་སོ་སོར་མིན། །སྟོང་པ་
 ཆོས་སྐྱུའི་རང་དུ་རོ་གཅིག་གོ། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་རེད། འདིའི་གལ་ཆེན་གྱི་
 གནད་འདི་དག་གངས་ལྗོངས་རྫོགས་ཆེན་གིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་པ། རྒྱལ་བ་སྟོང་ཆེན་
 པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ན་གཞི་ནས་ཤེས་ཐུབ་པ་དང་། འགྲོ་དུག་འབྱུལ་བར་སྤང་ཡང་
 སྐྱག་སྐུམ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། སྐྱག་སྐུམ་ཆོས་སྐྱུ་དང་གཟུགས་སྐྱུར་བྱས་ཀྱང་དོན་
 ལ་ཆོས་སྐྱུར་འདུས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཡང་སྟོང་པ་ཆོས་སྐྱུའི་ངོ་བོར་
 འདུས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རིག་པར་སྐྱག་སྐུམ་ཆང་ཚུལ་ནི།
 མཐར་ཐུག་གཞི་སྒྲུང་གཞི་ལ་རང་ཐིམ་ནས། །གཞི་ཡི་ཆོས་སྐྱུའི་དགོངས་པ་མངོན་
 ལྷུང་ཆོ། །དོན་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་ལྷུང་པ་ཡིན། །དེ་ནས་ཆོས་སྐྱུའི་མཁའ་
 ལས་མ་གཡོས་བཞིན། །གཟུགས་སྐྱུ་རྣམ་གཉིས་འཇའ་ཆོན་ཇི་བཞིན་
 དུ། །བསྟན་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱན་མི་འཆད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐར་
 ཐུག་འབྲས་བུའི་གྲོལ་ས། །གཞི་ལས་གཞི་སྒྲུང་གར་བའི་གནས་སྐབས་ན། །ཀུན་
 ཏུ་བཟང་བོ་རང་ངོ་ཤེས་པའི་ཆོས་དུག་གམ། །རང་བྱུང་གི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་གཞི་ཀ་
 དག་གདོད་མའི་གྲོལ་ས་འབྱུལ་གཞི་མ་ཡིན་པ་དདུལ་ཆུ་དུག་འདོན་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་གཞི་
 སྒྲུང་ནས་གྲོལ་ཏེ་གཞི་ཐོག་ཏུ་ཐིམ་པའི་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སངས་རྒྱས་།

ཆོས་སྐྱེ་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱ་ལས་འབད་དང་ཚུལ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་ལྟེ་
གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ནི། ལས་དག་དང་མ་དག་གི་གདུལ་བྱའི་དོ་ཁར་སྤང་བ་ཡིན་
ནོ། །དེས་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱེ་གསུམ་ཚང་ཚུལ་བསྟན་ནས། དུག་ལྷ་རང་
གྲོལ་གྱི་དོ་སྟོང་ནི། **ཨེ་མ་རྟོ། དཔལ་བྱ་བཏང་བདག་གི་སྐུ་ལ་ཉོན།** ཞེས་
མཚམས་སྒྱུར་ཏེ། དུག་ལྷ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་རང་གྲོལ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་སྒྱུར་ནས་བསྟན་པ་
ལས། དང་པོ་ཞེ་སྤང་མ་སྤངས་མེ་ཡོང་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲོལ་ཚུལ་ནི། **ཁྱེད་རང་**
རྣམས་ལ་སྟོན་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱུལ། །སུན་ནི་དབྱུང་དང་བརྟུང་བཅོག་བྱས་པ་
དང་། **འོ་ཚ་གཏད་དང་སེམས་ལ་གཞོད་པའི་ལས།** །**འི་ལྟར་གཞན་གྱིས་བྱས་**
པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀུན། །རང་གི་ཡིད་ལ་ཚུལ་བཞིན་བསམ་བྱས་ནས། ཞེ་སྤང་
སྐྱེར་ཚུག་སྐྱེས་ཆོ་དོ་བོ་ལ། **ཅེར་གྱིས་ལྟོས་ལ་ཞེ་སྤང་མཁའ་པོ་དེ།** །དང་པོ་
གང་ནས་བྱུང་དང་ད་ལྟའི་དུས། །གང་དུ་གནས་དང་ཐ་མར་གང་དུ་
འགྲོ། །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཨེ་འདུག་ལྟོས། །བལྟས་ཆོ་ཡེ་ནས་སྟོང་
པ་འཛིན་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་འབྲུལ་བའི་སྤང་བ་འདིའི་
རྒྱལ་སུ་ཆགས་སྤང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཉེན་དང་དག་ཞེས་པ་འདི་ཡང་། སྐྱེར་
བརྟུགས་ན་རྟོག་བརྟགས་ལས་ཀྱང་རྟོག་བརྟགས། ན་ནིང་གི་ཆགས་ཡུལ་དང་ཞེན་
ཡུལ་དེ་དེ་ལོ་དག་རུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དག་སྤང་གཉེན་དུ་འགྱུར་བའང་ཡོད་
པས་ན། རྟག་མི་སྤང་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་རེད། རྣམ་རྟོག་གི་འགྱུ་
བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་རྩ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་པས་ན་དུག་
ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་རྩ་ལ་ཡིན་གསུངས་པས། སྤྱག་ཕྱད་ལམ་དུ་ཁྱེར་བའི་རྣལ་
འབྱོར་པས་དག་ལ་ཞེ་སྤང་སྐྱེས་པའི་རྣམ་རྟོག་དེ་སྤང་གཉེན་གཉིས་ཀ་གཡུལ་སྤྱད་པ་

གཅིག་ཁེ་གཅིག་པམ་དུ་བྱེད་མི་དགོས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་བསྐྱར་ནས་ཡེ་ཤེས་སུ་
འགྱུར་ཚུལ་ཡང་མི་དགོས་ལ། ཞེ་སྤང་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཅེར་གྱིས་སམ་ཐང་ཀར་
བལྟས་ན། ཞེ་སྤང་དེ་སྦྱིར་ན་མི་མཐུན་པའི་ཡུལ་དེར་པར་འདོར་ཞིང་འབྲལ་བར་བྱེད་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དེ་སེམས་ལ་ཡོད་པས། ལམ་གྱི་
དུས་སུ་དེའི་བྱུང་གནས་འགོ་གསུམ་བཅའ་ནས་ཞེ་སྤང་ཡེ་ནས་དག་པ་མཐོང་ཆོ།
འབྲས་དུས་སུ་དེའི་རི་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ལ་འབྲལ་བའི་དྲི་མ་པར་ལ་བསལ་ནས་དོན་གྱི་
ཡེ་ཤེས་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཚུར་ལ་གསལ་ཞིང་སྤང་བའི་གསལ་སྟོང་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་
གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྲོལ་བ་ནི། **ཞེ་སྤང་མ་སྤངས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་སོ།** ཞེས་
དོན་བསྐྱུས་པའོ། །གཉིས་པ་འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ་
ནི། **ཁྱེད་རྣམས་སྤིང་ལ་སྦྱག་པའི་བྱད་མེད་དང་། །ཤ་སོགས་རང་ཉིད་ཟ་བ་གང་**
འདོད་དང་། །གོས་སོགས་རང་གི་གོན་པ་གང་འདོད་དང་། །རྟ་སོགས་རང་གི་
ལྷགས་རྣམས་གང་འདོད་རྣམས་། །ཚུལ་བཞིན་རང་གི་ཡིད་ལ་བསམ་བྱས་
ནས། །འདོད་ཆགས་སྦྱར་ཆུག་སྦྱེས་ཆོ་ངོ་བོ་ལ། །ཅེར་གྱིས་ལྟོས་ལ་འདོད་
ཆགས་མཁན་པོ་དེ། །དང་པོ་གང་ནས་བྱུང་དང་ད་ལྟའི་དུས། །གང་དུ་གནས་
དང་ཐ་མ་གང་དུ་འགོ། །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཨེ་འདུག་
ལྟོས། །བལྟས་ཆོ་ཡེ་ནས་སྟོང་པ་འཛིན་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཆགས་པ་སྦྱེས་འཛིན་ཡུལ་བྱད་མེད་དང་སྦྱེས་པ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་དང་བུ་ཚ། ཟས་
གོས་རྟ་ཞོར་སོགས་ཡོ་བྱད་གྱི་དངོས་པོ་རིགས་གང་ལ་ཆགས་ཞེན་ཆེན། དེའི་ཆགས་
པ་དེ་སྦྱེས་བདོ་བའི་དུས་སུ་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཅེར་གྱིས་ལྟོས་དང་། འདོད་ཆགས་ནི་
སེམས་ཡུལ་ལ་འདུན་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་

སེམས་ལ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ལམ་དུ་སུ་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོས་ལ་མཆོག་ཏུ་
འདུན་ཞིང་། འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཆོས་ཀྱན་ལ་རྒྱུ་གྱིས་མ་ཕྱོགས་པར་དང་དུ་བྱུང་
བའི་རྩལ་གྱིས་གཟིགས་པ་སོར་རྟོག་མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཅན། བདེ་སྟོང་
སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲོལ་བ་ནི། **འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་**
སོ། །ཞེས་པས་དོན་བསྟུས་ཏེ། གསུམ་པ་གཏི་མུག་མ་སྤངས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
ཤེས་སུ་བསྟུན་པ་ནི། **བྱིད་རྣམས་གཉིད་དང་བྱིད་རྣུགས་ལ་སོགས་པའི།** །གཏི་
མུག་སྟེར་རྒྱུ་སྟེས་ཆོ་རོ་བོ་ལ། །**ཅེར་གྱིས་ལྟོས་ལ་གཏི་མུག་མཁན་པོ་**
དེ། །དང་པོ་གང་ནས་བྱུང་དང་ད་ལྟོའི་དུས། །གང་དུ་གནས་དང་ཐམ་གང་དུ་
འགོ། །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཞེ་འདུག་ལྟོས། །བལྟས་ཆོ་ཡེ་ནས་སྟོང་
པ་འཛིན་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་ཉོན་མོངས་པ་གཏི་མུག་ཅེས་པ་
བྱུང་པར་དུ་དགེ་སྟོར་གྱི་ཐུན་རེ་གཅོད་པའི་དུས་སུ་གཉིད་དང་བྱིད་རྣུགས་ཀྱི་དབང་དུ་
འགོ་བར་བྱེད་པའི་གཏི་མུག་འདིའི་རོ་བོ་ལ་ཅེར་གྱིས་བལྟས་ཆོ། དེའི་ཡོངས་ཡོངས་
བྱུངས་དང་གནས་ས་གནས་བྱུངས་འགོ་ས་འགོ་བྱུངས་མེད་པས་མ་ཆོད། གཏི་མུག་
འདི་རེད་ཟེར་རྒྱུའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་མཆོན་མས་སྟོན་རྒྱ་མེད་པ། །ཁོ་
རང་གི་རོ་ལ་བལྟ་དུས་གཏི་མུག་དེ་ཡུལ་ལ་མི་རྟོག་བྱང་སྟོམས་སུ་གནས་པའི་རང་
རྩལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་རྩལ་སེམས་ལ་ཡོད་པས། ལམ་གྱི་དུས་སུ་མཆོན་མར་མི་
འཛིན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་དུས་སུ་འང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོས་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སྟོང་པ་འཛིན་མེད་བྱན་སྟོང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲོལ་བ་ནི།
གཏི་མུག་མ་སྤངས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་དོན་བསྟུས་པའོ། །སྦྱིར་ན་
མ་རིག་པ་དང་གཏི་མུག་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་རི་ལྟར་ཕྱེ་ན། མ་རིག་པ་ནི་དུག་ལྔའི་

ཐུབ་བྱེད་དང་། གཏི་མུག་དུག་ལྡེའི་ཡ་གྲལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན།
 བཞི་བ་དང་རྒྱལ་མ་སྤངས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲོལ་བར་བསྟན་པ་ནི། **བྱིད་རྣམས་**
རང་གི་རིགས་རུས་སྟོབས་འབྱོར་དང་། །གཟུགས་བྱད་ལེགས་དང་དག་གི་དབྱངས་
 སྟན་དང་། །ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཡི་གེ་འཁྱོག་གི་དང་། །རིག་གནས་མཁས་
 དང་གྲོང་ཆོག་ག་དུལ་བྱ་སོགས། །རང་ལ་ཡོད་ཚད་ཡོན་ཏན་བསམ་བྱས་
 བས། །གཞན་ལས་ཅུང་ཟད་དང་བཟང་སྟམ་པ་ཡི། །ད་རྒྱལ་སྐྱེར་རྒྱལ་སྐྱེས་ཆོད་
 བོ་ལ། །ཅེར་གྱིས་ལྟོས་ལ་ད་རྒྱལ་མཁན་པོ་དེ། །དང་པོ་གང་ནས་བྱུང་དང་ད་
 ལྟེ་དུས། །གང་དུ་གནས་དང་ཐམ་གང་དུ་འགྲོ། །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་
 སོགས་ཨེ་འདུག་ལྟོས། །བལྟས་ཆོ་ཡེ་ནས་སྟོང་པ་འཛིན་མེད་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། ད་རྒྱལ་དེ་གང་ས་ཅི་ཐད་ནས་རང་ཉིད་གཞན་ལས་ཅིག་འཕགས་སྟམ་
 པའི་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། སྟོབས་འབྱོར་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཆེ་བ་
 ཅམ་གྱིས་སྐྱེས་བྱུང་མ་པའི་རིགས་ཅན་ལ་ད་རྒྱལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། རྒྱལ་སྤྱས་
 ཞི་བ་ལྟས། མ་རབས་རྣམས་ནི་མཐོ་ཐོབ་ཅིང་། །ད་རྒྱལ་དག་ཀྱང་བཅོམ་པར་
 ཤོག། ཅེས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་དན་པ་དེ་ད་རྒྱལ་ཡང་ཆེ་བ་ཡིན། གང་ལྟར་
 ད་རྒྱལ་སྐྱེས་ཡོང་དུས་དེའི་ངོ་བོ་ལ་ཅེར་གྱིས་སམ་ཐད་ཀར་བལྟས་འོང་ན། ད་རྒྱལ་
 དེ་གང་ནས་བྱུང་འདུག གང་ལ་བྱད་སོང་སོགས་བརྟགས་ན་བྱུང་ས་དང་འགྲོ་ཡུལ་
 མེད་པས་མ་ཆོད་ད་རྒྱལ་འདི་རེད་ཟེར་རྒྱུའི་དབྱིབས་ཁ་དོག་ཅན་ཞིག་ཀྱང་མི་རྟོག་པ་ཡིན།
 ད་རྒྱལ་ནི་མཐོ་འདོད་ཆེ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། ལམ་དུས་
 སུ་སྐྱབ་ལ་མི་བྱེད་པར་འཇུག་ཅིང་། འབྲས་དུས་སུ་ཁུམ་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་མི་
 མཉམ་པའི་ཟུག་རྩ་དང་བྲལ་བ་བྲན་སྟོང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲོལ་བ་ནི། **ད་རྒྱལ་**

མ་སྦངས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པས་དོན་བསྐྱེད་ནས། ལྷ་བ་ཕྱག་དོག་
མ་སྦངས་བྱ་བྱུབ་ཡེ་ཤེས་སུ་གྲོལ་བར་བསྟན་པ་ནི། རང་ལས་ཆེ་བའི་གཞན་གྱི་
སྟོབས་འབྱོར་དང་། །ཡོན་ཏན་མཁན་དང་གདུལ་བྱ་མང་བ་དང་། །རིག་གནས་
མཁས་དང་འདོན་བཟང་སྐྱད་བཟང་དང་། །ཆོས་གྱི་གོ་བ་འཛིན་རྟེན་གཏམ་ལ་
སོགས། །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསམ་བྱས་ནས། །རང་ལས་མཐོ་བར་
དོགས་པའི་ཕྱག་དོག་སེམས། །སྦྱར་ཚུགས་སྦྱེས་ཆོ་ཕྱག་དོག་དོ་བོ་ལ། །ཅེར་གྱིས་
ལྟོས་ལ་ཕྱག་དོག་མཁན་པོ་དེ། །དང་པོ་གང་ནས་བྱུང་དང་ད་ལྟོ་འདྲུག་། །གང་
དུ་གནས་དང་ཐ་མ་གང་དུ་འགྲོ། །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཨི་འདུག་
ལྟོས། །བལྟས་ཆོ་ཡེ་ནས་སྟོང་པ་འཛིན་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་
གཞན་གྱི་སྟོབས་འབྱོར་ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་ཕྱག་གིས་དོག་པ་སྟེ་ཕྱག་དོག་སྦྱེས་པའི་དུས་
སུ་ཕྱག་དོག་སྦྱེས་བྱུང་སྟུང་ནས་སྐྱག་མི་དགོས་པར། ཕྱག་དོག་སྦྱེས་སུ་ཚུགས།
སྦྱེས་བདོ་བའི་ཆོ་ན་ཁོའི་དོ་བོ་ལ་ཅེར་གྱིས་ལྟོས་དང་། འདི་འོ་འདི་ནས་བྱུང་སོང་།
འདི་རུ་བསྐྱད་འདུག འདིར་བྱུང་སོང་སྟུང་པ་ཞིག་རྟེན་འདུག་གམ། དེ་མ་རྟེན་པ་
ནི་རྟེན་དུ་མེད་པའི་ཡེ་སྟོང་གི་དོ་བོ་རུ་བྱུབ་པ་ཡིན། འདི་ནས་ཅེར་གྱིས་ལྟོས་ཞེས་པ་
འདི་ཡང་དེའི་དོ་བོའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཞེས་པ་ལས་རྣམ་རྟོག་གི་རྩེས་བཅད་ནས་འབྲུལ་
བ་ཡེ་འབྲུམས་གྱི་གདོན་གྱིས་ཟིན་པར་གྱིས་གསུངས་པ་ག་ལ་ཡིན། ཕྱག་དོག་ནི་
བདག་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་མི་མཉམ་པར་འདུག་པའི་སྟེ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
རྩལ་དེ་སེམས་ལ་ཡོད་པས་ན་ལམ་གྱི་དུས་ལ་གནས་དང་གནས་མིན་ལ་འདུག་ལྟོག་
བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུའི་རྒྱལ་སུ་གདུལ་བྱར་ཕན་པ་སྦྱུབ་ཅིང་གཞོད་པ་སྟོང་བའི་
ཆོར་སྟོང་བྱ་བྱུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲོལ་བ་ནི། ཕྱག་དོག་མ་སྦངས་བྱ་བྱུབ་ཡེ་

ཤེས་སོ། །ཞེས་པས་ཕྱག་དོག་གི་དོན་བསྟུས་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་ཉོན་
 མོངས་ཡེ་ཤེས་ཡིན། །ཞེས་པས་སྤྱི་བྱུང་གི་དོན་བསྟུས་པའོ། །འདི་ཉིད་དེ་སྤྱོད་
 ཡིན་པར་མ་ཟད་རྩལ་སྤྱོད་ཡང་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟོག་པ་སྤངས་
 པའི་ཕ་རོལ་ནས། །སྤྱོད་ཉིད་ཡེ་ཤེས་འཛོལ་བ་དགོད་རེས། །བཙལ་བས་མ་རྟོག་
 ཆོན་སྤྱོད་རེ་རྩེ། །འདི་ལྟར་དུག་ལྷ་སྤྱོད་པར་ཤེས་ནས་ཀྱང་། །ཕྱིན་ཆད་དུག་
 ལྷའི་རྟོག་པ་གང་ཤར་ཡང་། །དེ་སྤྱོད་འདི་བཞིན་སྤྱེས་གནས་ས་དང་། །འགྲོ་ས་
 དབྱིབས་དང་། །ཁ་དོག་དཔུང་མི་དགོས། །སྤྱོན་དུ་དུག་ལྷ་སྤྱོད་པར་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར། །ཤར་མ་ཐག་ཏུ་རྩེས་སུ་མི་འབྱང་བར། །སེམས་ཉིད་དང་དུ་རང་སར་སྤྱོད་
 ལ་ཞོག། །རང་ཡལ་ཉིད་དུ་འགྲོ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྟོགས་
 པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་ནམ་རྟོག་སྤྱེས་སུ་མི་འཇུག་པར་བཀག་དགོས་པ་མ་
 ཡིན། མི་གསོན་པོའི་ནམ་རྟོག་འགོག་དགོས་ན་ཁེགས་པ་ཡང་མ་རེད། དེ་ལྟར་
 མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་སྤྱོམ་སྤྱོན་དུ་གྱུར་ནས་སོག་རྩར་རྒྱུགས་ནས་སྤྱེས་སོང་བ་དེ་
 ཆོ་སྤྱོམ་གྱིས་སྤྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོམ་མ་ཤེས་པས་སྤྱེས་སོང་བ་ཡིན། མ་རྟོགས་
 འབྲུལ་བའི་དུས་ན་ཉོན་མོངས་དུག་ལྷས་འཁོར་བའི་ལས་བྱེད་ཀྱང་། རྟོགས་ཏེ་མ་
 འབྲུལ་བའི་དུས་ན་འདི་དག་གིས་མྱུང་འདས་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་
 ལྟར་སྤྱོན་གྱི་ལུས་པ་དང་ནོར་བུའི་རང་འོད་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་རང་རྩལ་ལྷ་བོ་འདི་ཡེ་
 བས་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་འབྲུལ་བས་མ་བསྐྱད་ན་དེ་བོ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་རུ་གྲོལ་བའི་འཐད་པ་
 དེ་ལྟར་གྱུབ་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་གྱིས་བྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་
 མདོ་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་

སྤངས་པའི་འདུས་མ་བྱས་དེ་བསྐྱབས་ན་ཉན་ཐོས་ནི་བར་ཞུགས་པ་དང་འདྲ་བར་དོན་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བསྐྱབ་མི་རུས་པ་ཡིན། དེས་ཀྱང་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྦྱར་ལམ་མང་
དུ་བྱུང་བར་དཔོག་པ་ཡིན། རྟོགས་ཆེན་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་རྟོག་གང་ཤར་
གྱི་སྟོན་མི་བསུ། རྗེས་མི་སྟེག་པར་ཤར་མཁན་ཁོའི་ངོར་ལྟོས་དང་བལྟས་པ་ཅམ་
གྱིས་རྣམ་རྟོག་རང་གྲོལ་ལ་འགོ་བཙུག་ཆོས་ཉིད་ཡིན། འདི་ལ་འགྱུར་གནས་དག་གི་
དགོངས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེའི་སྐབས་སུ་ཤེས་རིག་དྲངས་གསལ་ངོ་བོ་ངོས་
བཟུང་དང་བྲལ་བ་སྟོང་སངས་འཛིན་མེད་ཅིག་མཛོན་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་བོ་དེ་རིག་པ་ཡིན།
དེའི་ཕྱིར་ན་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་སྟོང་བའི་པ་རོལ་ནས་སྟོང་ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་
ཆེད་འདད་བྱེད་ཁུལ་བྱེད་རྒྱུ་བོ་དེ་གད་མོ་སྟོང་བྱེད་ཅམ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དོན་ལ་
འབད་པ་བྱས་པ་ནི་སྟོང་རེ་རྗེ་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཚོལ་སྐྱབ་བྲལ་
བ་ལ། །རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་ཐང་རེ་ཆད། །གསུངས་པ་དང་། ཚོལ་
སྐྱབ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ཉོན་རེ་མོངས་ནས་རང་བྱུང་ཚོལ་མེད་གྱི་སྟོང་དུ་བཤགས་དགོས་
ཐུག་མོང་བ་རེད། གནས་ལུགས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངང་དེ་ནས་སྤང་ལུགས་རྒྱེན་
གྱི་འཆར་རྩལ་དེ་ཅིར་ཡང་གྲུབ་ཆོག་པ་དེ་ནམ་མཁའི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་སྦྱུ་མ་གཟུགས་བརྟན་
གྱི་དཔེ་ཡིས་ཤེས་པ་ཡིན། འཁོར་བའི་ཆོས་གཟུང་དང་འཛིན་པར་སྤང་བ་འདི་ཐམས་
ཅད། ཡུལ་ལོག་རྟོག་གི་སྤང་བ་མི་ལམ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ། ཡུལ་ཅན་རང་གི་ལོག་
རྟོག་དེ་སྤྱད་དེ་འབྲུལ་བར་སྤང་བ་ཡིན། སྤང་ན་ཡང་དོན་ལ་སེམས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་
གནས་ལུགས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞན་དུ་གཡོ་བ་མེད་པ་ནི། འབྱུང་བཞིའི་འཕྲོ་
འགྱུར་ནམ་མཁའི་ངང་ལས་མ་གཡོས་པ་དང་འདྲ་བར་དགག་སྐྱབ་གྱི་རྣམ་རྟོག་གང་ཤར་
ཐམས་ཅད་སེམས་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངང་ལས་མ་གཡོས་ཤིང་། འདི་ནས་དུག་ལྷ་སྟོང་

བར་ཤེས་དུས་ཤེས་ཐོག་ཏུ་ཞོག་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། རིག་པའི་ངོ་བོ་རྟོགས་ནས་དེའི་
 རྟོགས་ཐོག་ཏུ་བཅོས་བསྐྱད་མེད་ཅིང་བྱིང་གོད་དང་བྲལ་བར་བཞག་པའི་དུས་སུ་སྒྲོས་པ་
 དང་བྲལ་བའི་ངང་དེ་ནས། གསལ་ལ་སྟོང་བའི་གདངས། རྟོག་པ་ལ་མ་འགྱུ་
 ཞིང་རིག་ཅིང་གསལ་བའི་སྒོ། གཟུང་ཡུལ་འཛིན་སེམས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
 གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་མཉམ་བཞག་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་
 བྱའི་དགོངས་པ་ཡེ་དག་ཏུ་གནས་པ་དེ་སྒྲོམ་པ་ཉིན་མཚན་ཁ་སྐྱོར་ཞེས་བྱ་ལ། འཁོར་
 འདས་དབྱེ་བསལ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡང་དེ་ཡིན། རང་ངོ་དང་རྩལ་ཞེས་པ་འདི་ཡང་
 འབྲུལ་གཞི་དང་འབྲུལ་སྒྲུང་འབྱེད་དུས་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ལས་རིག་ངོ་འཕྲོད་ཆར་
 རས་ལྷག་མཐོང་གི་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་ན། ཤར་གནས་གྲོལ་བ་གང་ཡིན་
 ཡང་རིག་པ་ངོས་ཟིན་པ་ལས་མ་འདས་ཆོ། རྒྱ་དང་བྲ་རྒྱབས། མེ་ལོང་དང་བྱུད་
 གཟུགས་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དངོས་གཅིག་རྣམ་འགྱུར་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅུམ་ཡིན་པར་
 མཐོང་བའི་དུས་གསུམ་རྟོག་པའི་འབྲེལ་ཐག་ཆོད་པ་དེ་ཆོས་སྐྱུ་རང་གནས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། **འདི་ནི་ངོ་སྟོན་རྩལ་**
སྟོང་གཉིས་ཀ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་དོན་བསྐྱུས་ནས། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྱངས་
 པས་ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་འབྱུང་བར་བསྐྱན་པ་ནི། **འདི་ལྟར་སྟོན་ལ་རྩལ་སྟོང་བྱས་**
སྒྱུར་ན། བྱིན་ཆད་ཉོན་མོངས་དུག་ལྷ་ནམ་ཤར་ཆོ། ཉོན་མོངས་རང་མཚང་
སྟོན་ལ་ཤེས་སྐབས་ཀྱིས། སྟོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་མཉམ་ཤར་ནས། ཤར་
གྲོལ་དུས་མཉམ་ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་མོ། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། འདིར་དུས་
 མཉམ་ཞེས་པ་ཞིག་གཉིས་བྲིས་ཡོད་པ་འདི་ནན་གྱིས་བསྐྱུར་བའི་ཆོག་ཅིག་མིན་པ་ཡིག་
 རོར་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནམ། གཙེར་མཐོང་རང་གྲོལ་གྱི་ནང་ན། ཤར་གྲོལ་དུས་

མཉམ་ཤར་གྲོལ་དམ་མཉམ་མོ། །གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་སྟངས་འདྲགས་སྟེར་
མཉམ་པར་མ་བཞག་གྱང་། དམ་ཚིག་ཡེ་གྲོལ་ཆོས་ཉིད་ཆེན་པོར་གྲོལ། །ཞེས་པ་
ཞིག་ རྒྱུད་དང་སྟོང་ཆེན་པའི་གསུང་གཉིས་ཀའི་ནང་ན་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་བའི་གོ་སྟོན་གས་
ཡིན་ནམ་སྟེ། གང་ལྟར་འདི་ལ་རྩ་ལ་སྟུངས་ནས་གོམས་པ་སྟོང་དུ་གྱུར་དུས།
སྟོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་མཉམ་ཤར་ཞེས་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་སམ་དབྱིངས་དང་རིག་
པ་གཉིས་མེད་ལ་ཤར་ཏེ་གྲོལ་བར་བསྟན་པ་དང་། འདི་ན་རྫོགས་ཆེན་གྱི་གོ་བའི་
དཀའ་གནད་ཀྱི་གསང་འབྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། འདྲས་བྱས་འདྲས་མ་བྱས་ལ་སོགས་
པ་འཁོར་འདས་སུ་སྟངས་བའི་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཐ་དད་དུ་སྟངས་བ་
ནི། དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་སྟངས་བའི་གཉིས་སྟངས་ཅན་གྱི་དོ་ཁར་དེ་དང་དེ་ཞེས་བཏགས་པ་
ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་རང་གི་དེ་བོ་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་པ། སྟངས་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གནས་པ་དེ་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་
པར་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་གཉིས་ཆོས་ཤིག་སྲིད་པ་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་མི་སྲིད་
པ་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་འདྲས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཡུལ་ཅན་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་དབྱེར་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་
ཏུ་འབྲེས་ཞེས་པའི་གནས་སྟངས་མཐུན་པར་སྟངས་བའི་ཆ་དེ་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་ལས་
གསར་དུ་འབྲེས་སོང་བ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་བྱ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ཆོས་
དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་ཉིད། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སམ་གནས་
ལུགས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོ་ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་
ན། ཡེ་གྲོལ། རང་གྲོལ། ཅེར་གྲོལ། མཐའ་གྲོལ། གཅིག་གྲོལ་ཏེ་

ལྷ་ཡིས། གནད་གྲིས་གྲོལ་བ་དང་། དུས་གྲིས་གྲོལ་བ་དང་། འབད་ཚེལ་
མེད་པར་གྲོལ་བ་དང་། གདེང་གིས་གྲོལ་བ་རྣམས། ཞིབ་པར་ཆོག་དོན་མཛོད་ཀྱི་
ཡོངས་གྲོལ་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་ཆིངས་སུ་བཅིངས་བའི་སྐྱབས་སུ་གཟིགས་དང་ཤེས་པ་
ཡིན། སྤར་འཆད་ཉན་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པའི་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ཟེར་སྤར་ཡོད་པ་དེ་གསོན་
དང་གོ་དོན་ལྷག་མོ་ཅུང་ཟད་རེ་རྙེད་སྤྱིད་པ་ཡིན། རིག་པ་རྗེན་པ་ཡོན་ས་བཅིང་གྲོལ་
མེད་པའི་ངོ་བོ་དེལ་གྲོལ་ཞེས་རང་གར་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱི་གོ་བདུན་སྤྱོད་བྱེད་ཅིག་ལ་བཏགས་
པ་ལས་དོན་དུ་བཅིངས་པ་ཡོན་ས་ཡོད་མ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ན་བཀོལ་གྲོལ་མཚན་ཉིད་པ་
ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། **སྤྱོད་པ་ལོ་མེད་ལྷན་པར་གསུང་རྒྱུ་དུ། ཉོན་མོངས་རྟོག་པ་**
མང་ན་ཆོས་སྤྱོད་མང་། །གསུངས་པ་རི་བཞིན་ཡིན་པ་ཤེས་པར་གྲིས། །ཞེས་
གསུངས་ན། ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་རི་ཙམ་ཤར་ཡང་ཤར་གྲོལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངང་
སྤྱོད་ས་དང་། དང་པོར་སྤར་འཆད་ཀྱི་མི་དང་འཕྲད་པའི་གྲོལ་ལུགས། དེའི་འཕྲོར་
རྒྱལ་རི་མོ་བྲིས་པ་དང་སྤྱོད་པ་མཐུད་ནམ་མཁའ་ལ་བོར་བ་ལྟ་བུའི་གྲོལ་ལུགས། བར་
ཞིག་ལ་ཁང་སྟོང་དུ་རྒྱུན་མ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རམ་ཞིག་གསེར་གྱིང་དུ་ཕྱིན་ན་ས་
རྩོལ་ལ་བ་མི་རྙེད་པ་ལྟ་བུའི་གྲོལ་ལུགས་གྲིས་གྲོལ་ནས། རྣམ་རྟོག་ཉོན་མོངས་གང་
ཤར་དེ་རིག་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་དགོངས་པར་གྲོལ་སོང་དུས། རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་ཤར་ན་བརྒྱ་
བོ་ཆོས་སྤྱོད་རིག་པའི་སྟོང་དུ་གྲོལ། སྟོང་ཤར་ན་སྟོང་བོ་ཆོས་སྤྱོད་རིག་པའི་སྟོང་དུ་གྲོལ་
ནས། འབྲུད་ཤིང་ཅི་ཙམ་མང་ན་མེ་ལྷེ་དེ་ཙམ་ཆེ་བའི་དཔེ་ཡིས་བསྟན་པའི་གསུངས་
སྟོས་ལྟ་བུའོ། །ཁྱུང་མཁའ་གྱིང་གིས་མཁའ་ལམ་གཅོད་དུས་གོལ་ཤོར་གྱི་འཕྲང་
མེད་པ་བཞིན་དུ། རོ་མཚར་བའི་ཆོག་ཆེན་བདུན་ནམ་བརྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་དུ་
རྣལ་འབྱོར་མཁའ་མཉམ་བྱ་བལ་ལམ་དུ་བདེ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །འོན་ཀྱང་སྟོས་དེ་

ལྷ་ར་མ་རྟོག་ས་པའི་རིག་ས་ཅན་གྱི། ལས་ནི་དང་པོ་པ་ལ་ཉིན་མོངས་
སེམས། །ཤུགས་དྲག་ཤར་ཆོད་ཕྱད་འཛིག་བྱས་ན་བཟང་། །འདི་ནི་ཞལ་ཤེས་
ཡིན་པས་སྤྲུགས་ལ་ཞོག། །ཅེས་གསུངས་ན། རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ཆོར་བརྗོད་པའི་གང་
ཟག་ལ་དཔྱད་པ་རྩོགས་པའི་མཚམས་ནས་རིག་དོ་སྤྱད་ན་ཆོད་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
དཔྱད་སྒྲུལ་དང་འཛིག་སྒྲུལ་སྟེ་མ་བྱས་ན་ཨོ་འཕྲོད་རང་གིས་བཟུ་རྒྱུ་རེད། འདི་ནི་
སྒྲུ་མའི་བཤད་རྒྱུ་ན་མ་ཞལ་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། མཉམ་བཞག་དང་
རྩེས་སྟོད་གཉིས་ལས། རྩེས་སྟོད་ཉམས་ལེན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་མ་
བྱས་ཏེ་སྟོད་པ་རང་གོལ་གྱི་གནད་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ན། ཆགས་སྤང་རང་ག་མ་ཡན་
གར་དུ་ཤོར་ནས་ལྷ་བའི་རྒྱུ་སྟོད་པས་ཕུད། སྒྲུལ་པའི་རྒྱུ་རྣམ་གཤེད་གིས་ཕུད་
ནས། ཨ་ཁུས་སྒྲུལ་ཆེན་བྱ་བྲལ་མི་ལས་འདས་པའི་ངང་རྩྱལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་མདོག་
བསྟན་ཡང་། རང་མཆོང་གཞན་གྱི་མིག་སྤར་ན་ལམ་དུ་ཉིན་རེར་ཡང་མང་པོར་བུད་
པ་ཡོད་པས། སྦྱིར་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་ལྷ་བ་རྟོགས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་
མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་སྒྲུབས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ལྷ་བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ།
འདི་ཉམས་སྟོང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ལྷ་བར་དབང་ཐོབ་པ་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན། སྤྲུགས་
ཕྱི་རྒྱུད་སོགས་ནས་བསྟན་པའི་མཐར་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ། ཆོས་དབྱིངས་
གཅིག་གི་དོ་བོར་གཅིག་པ་དེ། སྤྱངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་ནས་མེ་དཔུང་
བཞིན་དུ་འདོད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྩོགས་ཆེན་གྱི་སྒྲུབས་འདིར་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་
གཅིག་གི་སྟོང་དེར་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྱིས་རྩོགས་པས་ན།
གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོལ་པ་ཐམས་ཅད་དབྱིངས་སུ་ཞི་སོང་བའི་མ་
འདྲེས་ཡོངས་རྩོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱེས་པ་ཞིག་ཡིན། མཉམ་བཞག་གི་སྒྲུབས་སུ་

ས་གཞིའི་ཆུ་ཕྱན་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གྲོང་དུ་ཐིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤང་བ་
ཐམས་ཅད་རིག་སྟོང་ཆོས་ཉིད་གྱི་གྲོང་ལ་མ་སྤངས་ཡེ་གྲོལ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན།
མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ། རྒྱ་མཚོའི་གྲོང་ནས་ས་གཞིའི་ཆུ་ཕྱན་
ཐམས་ཅད་མཆད་པ་བཞིན་དུ་རིག་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་ངང་ནས་རིག་ཅུལ་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་མཚང་དང་
མཚན་ཉིད་ཤེས་པས་ན་གནས་ལུགས་རི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན། རང་བྱུང་གི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན། ཀུན་འབྱུང་ལས་ཉོན་གྱི་ཆོགས་དེ་སྤྲིན་ལྟ་བུ་
ཞིག་དང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉི་མ་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་ན། ཀུན་འབྱུང་ལས་དང་
ཉོན་མེད་ས་གྱི་ཆོགས་དེ་ཉི་མའི་ཟེར་འབྲེལ་ཞིག་དང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྒྱ་མཚོ་
འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་ན། ཀུན་འབྱུང་ལས་ཉོན་གྱི་ཆོགས་དེ་ཆུ་རྒྱབས་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་།
རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་དཔེ་མེ་ལོང་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་ན། ཀུན་འབྱུང་ལས་ཉོན་གྱི་ཆོགས་
ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན། སྤྲུགས་གྱི་སྐབས་འདིར་ཐབས་མ་སྤྲས་
པར་གསལ་བར་བསྟན་པས། སོ་སྒྲུའི་ས་ལ་ཆོས་ཉིད་རང་མཚན་མདོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་རིག་པ་དང་མདོན་སུམ་དུ། །མཐོང་སྤང་ཆེ་
ཆུང་གཅིག་པ་ཁོ་ནར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཡིན་ནི་རེད། ཡིན་ན་
ཡང་གང་ཟག་གི་ལས་སྐལ་གྱིས་བྱུང་པར་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཕྱོག་
འགའ་རེར་དབང་དུས་སུ་ངོ་འཕྲོད་པ་དང་། འགའ་རེར་གཏན་ཆོགས་བསྟན་པ་ཙམ་
གྱིས་རྟོགས་འགྲོ་བ་དང་། ཡང་དབང་འབྲིང་འགའ་རེར་ཅུ་འདབ་གྲོལ་རིམ་བཞིན་དུ་
རྟོགས་པ་དང་། ཡང་འགའ་རེར་བསགས་སྤྱངས་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་རྟོགས་
དགོས་པའི་བྱུང་པར་དེ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་དད་དང་དམ་ཆོག་རྣམ་པར་དག་པ་

ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། སྦྱིར་ན་གསང་སྒྲགས་དག་སྒྲུང་གི་ལམ་ཡིན་པ་དང་།
དེའི་ཐོག་ཏུ་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲུམ་པ་དེ་ཐོབ་པ་དབང་གིས་ཐོབ་ཀྱང་། འཛིན་པ་དམ་ཚིག་
གིས་བཟུང་བ་ཡིན་པས། རྣལ་འབྱོར་དམ་ཚིག་གཙང་ན་དངོས་གྲུབ་རང་འབྲུབ་དང་།
རྩ་མ་བརྩུང་ཡང་ཆོས་སྟོང་རང་འཁོར་ཡིན་ནི་རེད། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་རེད་ཟེར་ན་དམ་ལྷན་
ཆོས་བཞིན་སྟོང་པ་སྟོང་བའི་སྒྲུང་མར་ཁས་སྒྲུངས་ནས་དམ་བཅས་པའི་དམ་ཅན་སྒྲུང་
མའི་སྦྱི་མིང་ལ་ཆོས་སྟོང་ཞེས་སུ་བྲགས་པ་ཡིན། སྒྲུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐུན་བཅད་
དུས་དམ་གཙང་རྣལ་འབྱོར་བ་པོ་མོ་ཡིས་ཤེས་བྱ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བའི་མཐའ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ཞིག་མ་ཆོད་ནའང་། དམ་ཚིག་གཙང་མའི་གཞི་གདན་དེའི་སྟེང་ལ། དད་
དང་མོས་གུས་རྣམ་དག་ཅིག་དང་། ཡེངས་མེད་རང་བབས་ཀྱི་སྒྲུམ་གསུམ་པོ་དེ་ངོ་
བོ་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་ནས་སྟོན་བཞག་ན། དེས་གནད་ཀྱི་རྟེན་ཞིག་ཟིན་ངེས་ཡིན།
དེས་ན་དད་དང་དམ་ཚིག་མོས་པ་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་རེད། བཀའ་གདམས་པའི་དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཆོས་མོས་གུས་སྒྲུམ་གྱི་མགོ་བོ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། སྒྲུམ་བྱེད་པ་ལ་
དང་པོར་མོས་གུས་ཡོད་དགོས་གསུངས་པ་ཡིན། རྗེ་བརྩམས་མགོན་ཀྱིས།
རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པས་དད་མོས་གཉིས་ཀ་འཇུག་པ་གཅིག་པ་ཡིན་ནི་རེད། ཉམས་ལེན་ཐུན་དུ་གཙོད་
སྒྲུབས་སྒྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འགོ་བརྩམས་ནས། གཞི་དབང་རང་ལ་ཡོད་པའི་
སྒྲུབས་ཀྱིས་ལམ་དབང་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུངས་ནས། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་དབང་
དངོས་ལ་སྦྱིར་བར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲུམ་མ་དང་སྒྲུགས་ཡིད་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱེད་བས་ཐུན་གྱིས་
གཞི་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གང་དང་སྒྲུགས་ཡིད་བསྐྱེད་སའི་སྒྲུམ་མ་དེ་མཚོན་
བྱེད་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུམ་མ། དུས་མཐར་མའི་རྣམ་པར་བྱོན་པའི་རང་གིས་དད་གུས་བྱེད་ས་

དེ་ཡིན་ལ། དེས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་སྒྲ་མ་རང་རིག་བཅོས་མེད་
 སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ། སྟོང་གསལ་འགགས་མེད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤར་དོ་སྤྱད་
 རྣམ་འཕྲོད་སོང་བའི་མི་རྟོག་ཆོས་སྐྱའི་དགོངས་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ་ཡིན་པས་ན།
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལ་ཇི་བཞིན་མ་བཅོས་པར་རང་བབས་སུ་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་
 བཞག་པ་དེ་ཉིད་རྫོགས་ཆེན་སྒྲོམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡང་རེད་ལ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་
 སྒྲིང་དོན་ཡང་ཡིན། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་ནས་ཐུགས་དང་ཡིད་གཉིས་ཀ་བསེས་ནས་
 འདྲེས་སོང་བ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་རེད། འདྲེས་པའི་འདྲེས་ལུགས་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཟེར་ན།
 ཐུགས་དང་ཡིད་ཅེས་པའི་ཐུགས་ནི་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་ཞེས་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱར་བའི་ཆོག་
 ཅིག་དང་། ཡིད་ནི་རང་གི་སེམས་ཉིད་ལ་ཐད་ཀར་བརྗོད་པ་ཆོག་གི་ཐ་སྐད་སྦྱོར་
 སྤངས་གཉིས་ཡིན་ལ། ད་མཚོན་བྱེད་རྟགས་གྱི་སྒྲ་མ་མའི་རྣམ་པར་བྱོན་པ་ཡིས་གང་
 མཚོན་པ་མི་རྟོག་ཆོས་སྐྱའི་དགོངས་པ་སྟོང་གསལ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཡིན་པ་ནི་གོང་
 རྣམ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པས། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་སྒྲ་མ་དེ་དུས་གསུམ་སངས་
 རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པ་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་
 པ་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་གི་སྦྱོར་སྤངས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས་དོན་ལ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་དོན་རེད།
 དུས་གསུམ་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱེད་སྤྱོད་ན་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་ནི་
 རེད། དེ་དང་རང་རེའི་དབང་བཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་རང་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 སེམས་ཉིད་གདོད་ནས་དག་པའི་གནས་ལུགས་དོ་ཞག་དོ་སྦྱོད་དུས་འཕྲོད་རྒྱ་བཏེ་གཉིས་
 ཀ་གཅིག་ཡིན། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་ད་ལྟ་ལུས་ཤུག་རགས་པའི་རྒྱ་ཡིས་ཁོལ་བུར་
 བཅིངས་ནས་གཞི་སྤང་རྩལ་གྱི་རོལ་བ་ལ་འབྲུལ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། དོན་ཆོས་ཉིད་
 འཇུག་བ་མེད་པར་བཞུགས་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་མངོན་དུ་ཇུར་དུས་བུམ་ནང་གི་ནམ་

མཁའ་དང་ཕྱི་ནི་ནམ་མཁའ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀ་འདྲེས་ནས་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཏུ་དབྱེར་མེད་
རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་སོང་བ་བཞིན་དུ། རང་སེམས་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོ་དེ།
སྒྲ་མའི་ཐུགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཆོས་སྐུའི་དགོངས་གྲོལ་དང་
འདྲེས་པ་དེ་མཐར་གཏུགས་ན་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་མངོན་འཛེང་རྒྱ་བ་ཡིན་པ་སྟེ་ཐུགས་
ཡིད་བསྐྱེས་ནས་འདྲེས་ཞེས་པ་དེ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན། འདྲེས་ལུགས་
དེ་དཔེ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཤོད་ཟེར་ན། གོང་ནས་བརྗོད་མེད་ཀྱི་དོན་དེ་རྗོད་པས་མཆོན་
པ་ལ་ནམ་མཁའི་དཔེ་ཡིས་བཤད་པ་ཡིན་ཡང་། ད་རུང་དཔེ་གཞན་ཞིག་གིས་བཤད་
ན་ནམ་མཁའི་ཆར་དང་ས་གཞིའི་ཆུ་བོ་གཉིས་ཀ་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཅན་
གྱི་ངོ་བོ་ལ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་ན། འདྲེས་སྒྲ་བ། འདྲེས་རྒྱ་ཡོད་པ། འདྲེས་
ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། འདི་ཕལ་སྐད་སྒྲ་མེ་ཞིག་གིས་
བཤད་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུངས་ནས་བྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་
སོང་བ་ལྟ་བུ། དེ་ལ་དཔེ་ཞིག་ཞིག་ཟེར་ན་རྒྱལ་བུ་ཐང་འབྱམས་ལ་འཛོག་རྒྱ་ཤེད།
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་མེད་ན་རྒྱུངས་ནས་
ལོབས་ཡོང་རྒྱ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། དོ་བཙོས་ན་བྲུ་བ་འབྱུང་རྒྱ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཤེད།
རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བུས་ཡིན་བཞིན་དུ་ཐང་འབྱམས་ལ་སོང་ནས་སྤྱད་ཐུག་གི་རྣམ་པ་རུ་གྱུར་
སོང་རུང་། རང་ངོ་ཤེས་ནས་རྒྱལ་བ་སར་སྟེག་པའི་འབད་པ་བྱས་ན་རྒྱལ་བ་སྤྱད་འཛོལ་རྒྱ་
རང་ལག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། སངས་རྒྱས་འཐོབ་རྒྱ་དེ་དེ་འདྲ་སྒྲ་མེ་ཞིག་ཨེ་ཡིན་ན།
གཞི་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཡིན་པ་ལ། ལམ་ཆོགས་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ལ་བརྟེན་
ནས། འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མདོ་
སྤྱུགས་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་བསྐྱུ་བྱ་གཅིག་ཡིན་ནི་ཤེད། དེ་མིན་ན་བསྐྱུ་བ་

གཅིག་གི་སྒྲོམ་གཞིར་མི་འདུས་པས། སྤར་ཡང་བཤད་པ་ལྟར་དུ་ཐུགས་དང་།
སྤང་པོ། ཉི་ཟླའི་བཤོད་པ་བཞིན་དུ་སྤར་བུལ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་གདུལ་བྱའི་སྒོ་དང་
བསམ་པར་མཐུན་པའི་ཐེག་རིམ་སྐྱོ་ཆོགས་བསྟན་པ་ཡིན། ཐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་
ཆོགས་རྫོགས་སྟབས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཤིན་ཏུ་སྤར་ལམ་རྫོགས་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་ནས་ལོ་དང་ཟླ་བས་ཀྱང་གོལ་བ་ཐོབ་པའི་འཐད་པ་དེ་འགྲུབ་པ་ཡིན།
ཟག་བཅས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་ཆོགས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་འདུས་མ་བྱས་པའི་
ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཐབས་ཡིན། ལམ་འདི་ནས་ཟག་མེད་རང་ངོ་ཤེས་པའི་དགོ་
ཆོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་བྱེ་བྲག་
ཕྱེད་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་རྫོགས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་རོང་བོམ་
པའི་ལུགས་ལ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆོག་འགྲེལ་དུས། ཆོགས་གཉིས་སྟབས་གཅིག་ཏུ་
རྫོགས་པས་ན་རྫོགས་ཆེན་ཞེས་འགྲེལ་ཡོད། འདིའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་རྫོགས་
སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྐད་ཅིག་འདི་བྱེ་བྲག་གི་སྐད་ཅིག་རེད་དམ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
རེད་ཅེས་པའི་དྲི་བ་ཡོང་དགོས་པ་མ་ཡིན། སྐད་ཅིག་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ཤོས་
ཡིན་དགོས་པས་བྱུང་པ་མ་རེད། འདིའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་གཡག་སྐྱེ་བྱུ་རྒྱུར་མི་
འགྲོ་བ་ཡིན། དེས་ན་འདི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་གོའོ་
སྟེ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཆོས་དུག་གིས་གྲོལ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ལམ་པ་ལམ་
སྤངས་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་གྲོལ་ལུགས་གཉིས་ཀ་ཆོས་མི་མཚུངས་པའི་ལམ་ཕྱོགས་ཐད་དང་
པ་གཉིས་དང་། རྒྱ་འབྲས་འགྲོས་མི་གཅིག་པ་ཞིག་མ་ཡིན་སྟེ། ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོ་གྲོལ་དུས། གཞི་ལས་འཕགས། བྱེ་བྲག་ཕྱེད། ཕྱེད་ཐོག་ནས་གྲོལ་བ་
ཡིན། གཞི་རིག་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ལ་ལས་དེའི་རོལ་བར་སྤང་བའི་སྐབས་དེར།

དཔེ་མཉམ་བཞག་རྣམ་རྟེན་ཅིག་གིས་བཟང་སོང་སྐྱེས་ནས་ཚབ་མཆོང་དང་ཚབ་ཚུབ་
 དགོས་པ་མིན་ཏེ། མི་གསོན་པོ་ལ་རྣམ་རྟེན་གྱི་ཤར་རྒྱུ་ལོས་ཡོད། རྣམ་རྟེན་གྱི་ཤར་ན་
 ཤར་དུ་རྒྱག་ ཤར་བའི་རྩ་ལ་རྫོགས་སུ་རྒྱག་ ཤར་བའི་རྩ་ལ་མ་རྫོགས་ན་བྱེ་བྲག་རི་
 ལྟར་བྱེད། བྱེད་ཐོག་དེ་ནས་ཡེ་གྲོ་ལ་རྣམ་མཁའི་དགོངས་པ་ལ་སློང་བཞག་དུས།
 རང་བཞག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སློང་དུ་རྣམ་རྟེན་གང་ཤར་བུ་ལ་མ་རྫོགས་མེད་དུ་གྲོ་ལ་བ་ཡིན།
 གྲོ་ལ་བ་ཡིན་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སློང་ལྟུང་བའི་ངན་གོམས་ལ་སོང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
 ཡང་བརྒྱར་ལྟུང་བའི་རྫོགས་འདེད་ལ་འགྲོ་བར་འདུག་སྐྱེས་ན་ངན་པའི་བྱ་ར་ཡིས་སློང་ས་
 དང་། ངན་དང་ངན་བྱ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་པར་གོམས་པ་བྱས་ན། གོམས་
 པ་སློང་དུ་རྒྱར་དུས་ཡེངས་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་དག་འགྲོ་བ་ཡིན། རྟོགས་ཏེ་སངས་
 རྒྱུ་མ་བྱུང་མ་རྟོགས་ཏེ་འཁོར་བ་མ་བྱུང་བའི་གདོད་མའི་ཡེ་གཞིའི་སྐབས་སུ་སྤྲིན་ཞི་
 གཉིས་ལ་བཟང་ངན་དུ་སོང་བ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིག་དང་མ་རིག་གི་ཆོ་
 འཕྲུལ་ཙམ་གྱི་སངས་རྒྱུ་དང་སེམས་ཙན་ཞེས་པ་ཞིག་སོ་སོར་སྤྱང་བ་ཡིན། དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཙན་ལྟུང་སྤྱང་བདེན་མེད་མི་ལ་མ་ཉིད་ལྟུང་ལྟ་བུ་འདི་
 ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་འདིའི་བྲིད་ཡིག་གི་གཞུང་གི་ཆོས་བྲིད་དང་པོའི་ཉིན་དེར། སློལ་ས་
 དག་ཡིད་གསུམ་འདིའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་རྒྱུ། བྱིན་དུ་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སེམས་ཀྱི་རང་མདངས་ཙམ་དུ་ཤར་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་སུ་བརྟག་ནས། བྱུང་གནས་
 འགྲོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་རྩོན་ཡུགས་བརྟེན་པས་ཏེ་ལྟུང་རྟོག་རང་བཞིན་མེད་
 པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན། ཉིན་གཉིས་པ་ལ་ལྟུང་བ་གཏན་ལ་ཤབས་པའི་ངོ་སློང་།
 རིག་པ་རང་སྤྱང་གི་སློང་ཙན་ལ་དངོས་གཞིའི་གནས་ལུགས་དོན་གྱི་ངོ་སྤྱད་པ་ཡིན།
 གལ་ཏེ་དཔེ་དུས་སུ་ཆོས་ཉིད་གཤིས་ཀྱི་བཞུགས་ཚུལ་དེ་ཙམ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་མེད་པར་

སེམས་གསལ་སྟོང་ཐོག་ས་རེག་མེད་པ་བཟང་ཐལ་འདི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ་སྒྲུམ་པ་དག་
ལ་དེ་རིང་ཉིན་གསུམ་པའི་ཁྲིད། རྒྱུད་དོ་སྟོན་སྒྲུམ་པའི་དགོངས་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་
སྒྲུང་བ་སེམས་སྤྱོད་སྒྲུད། སེམས་ཉིད་སྟོང་པར་དོ་སྒྲུད། སྟོང་པ་རིག་པར་དོ་
སྒྲུད་ནས། ལམ་ལ་བརྒྱ་ཐབས་མཛད་པ་ཡིན། དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྒྲུམ་
ན། སྒྲུང་བ་སེམས་སྤྱོད་སྒྲུད་པས་ད་ལྟ་ང་ཆོའི་དོ་ཁའི་ཡུལ་སྒྲུང་ཕྱི་དོན་དུ་འཆར་རྒྱ་
འདི་རྣལ་འབྱོར་བའི་ནང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་ཆ་ཙམ་ལ་མཐོང་བའི་ཐབས་བྱས་ནས་ཕྱི་དོན་
རང་མཚན་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་པ་ལྷོག་པར་བྱས་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཉིད་སྟོང་པར་དོ་
སྒྲུད་པས་འདི་ལྟར་སྒྲུང་ཞིང་ཤར་བའི་སྒྲུང་སེམས་འདི་ཉིད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་
པོ་རྩེ་བཟང་གྲུང་མེད་པའི་འཛིན་པ་རང་མཚན་དུ་འཛིན་པ་ལྷོག་ཏུ་བཅུག་པ་དང་། དེ་
ནས་སྟོང་པ་རིག་པར་དོ་སྒྲུད་ནས་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་རིག་སྟོང་སྟེ་
འགགས་མེད་པའི་རྣམ་སྒྲུལ་དུ་དོ་སྒྲུད་ནས་དེའི་ངང་དུ་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དེ་བསྐྱེད་པ་
ཡིན། འདི་གང་བཟག་སྒྲོ་མ་ཐུ་ཞེན་པའི་རིགས་རྣམས་ལམ་ཡང་དག་པར་འགོད་ཐབས་
ཀྱི་མཛད་པའི་སྟོལ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་ངེས་དོན་དང་རྒྱུར་ཡོང་ན་ད་རུང་
བདེན་ཞེན་གྱིས་བཏང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྐུ་གྱིས་བཀའ་མཛད་ཡོད་
པ་ཡིན། བཀའ་ནས་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འདྲ་བར་མི་
མཐུད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐར་འཛིན་གྱིས་འཆིང་བའི་ཆ་དུལ་ཙམ་ཡང་མ་དམིགས་
པའི་འོད་གསལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་སོ་སོར་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བར་གཏན་ལ་ཕབས་
མཛད་པ་ཡིན། འོན་འདི་ཅི་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་སྒྲུམ་ན། གོད་ནས་བཤད་མ་ཐག་པ་
ལྟར་དུ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ལ་དོ་སྟོན་ཐུན་མོང་བ་འདི་བསྐྱེད་པའི་མང་
གཞིའི་གཞི་གདན་ཞིག་བཏིང་བའི་ཕྱི་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་ཐེག་མཆོག་གི་

རྒྱལ་པོའི་ལམ་གནད་དོམ་དེ་བསྟན་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
སྤང་གི་འབྲུལ་བའི་རྣམ་པ་ལས་ཆེས་ཆེར་འདས་སོང་བའི་ད་ལྟའི་རིག་པ་སྤྲད་ཅིག་མའི་
རང་དོ་སྤྲད་པ་དེའི་རང་བསྐྱུང་དགོས་པས། ཐ་མལ་རང་བབས་ཀྱི་རང་དུ་བཅས་
བཅོས་གཏན་ནས་མེད་པར་ཡིད་དཔྱོད་སེམས་ཀྱི་འགྱུ་བྱུང་དང་བྲལ་བར་བཞག་པའི་
སྐབས་སུ་སྟོང་འདས་གཤིས་ཀྱི་བཞུགས་ཚུལ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ཡིན་འདི་
མིན་གྱི་མིང་འདོགས་དང་བྲལ་སོང་བའི་འཆིང་བ་རྒྱལ་ཆ་ཙམ་ཡང་ཁོ་རང་གི་གཤིས་ལ་
མི་དམིགས་པའི་བྱུང་བརྒྱལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སྤང་སྤང་སྟོང་བསྐྱུ་དང་བྲལ་བ་
དེའི་ཐོག་ཏུ་ལྟོད་ཀྱིས་སྟོད་ནས། ཆོས་ཉིད་མ་བཅོས་པའི་བྲན་པའི་རང་ཚུགས་མ་ཤོར་
བ་དེའི་སྟེང་ལ་འཛིན་པའི་ཕན་དུ་ལྟ་སྟོམ་ཞེས་པ་ཁ་ཁ་ཞིག་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་སྤར་གྱི་གོམས་ཆའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་པ་དེ་
ཤིན་ཏུ་དབང་བཅོན་སོང་ཕྱིར། གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤང་བ་རིས་ཆད་ཨ་འཐས་ཀྱི་འབྲུལ་
བའི་ཕྱོགས་སུ་ཤོར་ནས་འབྲུལ་བ་དག་ཁ་མ་ཉན་ཞིང་། ཉམས་ལེན་གནད་ཐོག་ཏུ་
ཁེལ་བ་ཞིག་འོང་བ་མི་འདུག་སྟུང་ན། གཙོ་བོ་རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
གསུང་ནས་འབྱུང་བའི་གྲོལ་ལུགས་གནད་ཀྱི་ཤན་འབྱེད་དག་ལ་མཁས་དགོས་པ་ཡིན།
རིག་དོ་སྤྲད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་བོ་དེ་བྲན་པས་ངེ་ལྟར་རྒྱན་བསྐྱུང་དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
ལས་དང་པོ་བའི་རིགས་ཅན་གྱི་སྟོམ་ཕྱག་གསར་བ་ཆོ་ལ་དོན་བསྐྱུས་ནས་གོ་བདེ་བར་
བཤད་ན། སྤར་སྤྲུལ་སྤང་པའི་རིག་པ་དེ་ད་ལྟའི་རྣམ་རྟོག་རང་ག་བ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེའི་དོད་ལ་བཞག་ནས། དེའི་དོ་བོ་དེ་སྤྲད་ཅིག་གྱང་མ་བརྟེན་པའི་ཐོག་ནས་བྲན་པས་
དེའི་རྒྱན་བསྐྱུང་དགོས། བྲན་པ་ལ་ཕྱག་རྟོགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་དབྱེ་བསྐྱུའི་རྣམ་
གྲངས་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པས་ཐུན་མིན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་བྲན་པ་

དུག་གི་ནམ་གཞག་གསུངས་པ་དེ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་། ལས་དང་པོ་བས་གོ་སླ་ཉན་
བདེ་ཏུ་བཤད་ན། དམ་པས་སྦྱོར་བ་དེའང་དམ་བུ་དང་དམ་བུད་གཉིས་ཀ་མཛའ་དང་
འབེན་བཞིན་དུ་གཏད་རྒྱ་ཞིག་དང་གཏད་ས་གཉིས་ཅན་ཞིག་མ་ཡིན་པར། གཉུག་
མའི་རང་ཞལ་མ་བཅོས་པ་དེའི་རང་ཞལ་མ་བོར་བ་ཅོམ་གྱི་གྲུ་ཡངས་སྒོ་བདེའི་རང་ནས།
གཟུང་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་བ་ཐད་ཀར་འཛིན་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། ཆོས་ཉིད་གྱི་
རང་མཚན་དེའི་ལྟ་བ་བཞིན་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་འཕགས་ས་ཐོབ་དུས་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་
དོན་སྤྱི་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ནི་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་མེད་པ་དང་མི་རུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་སྤྱོད་བྲལ་གཉིས་སྒྲུང་ལས་འདས་
པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་ན། དེ་གསར་བྱུང་གསར་དུ་ཐོན་པ་ཞིག་མ་ཡིན་
པར། ཡེ་ནས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ད་ལྟ་སོ་སྤྱིའི་སྐབས་
སུ་འད་དེའི་དོན་སྤྱི་དེ་སྤོལ་སྒྲུང་ཚོགས་པ་ཡིན། མདོའི་སྐབས་ནས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དང་། སྤྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དཔེའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་
དེ་གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་ཀྱི་གོ་དོན་འདྲའོ་སྟེ། འོན་ཀྱང་གོ་སྤྱོད་རྟོགས་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་
དང་དེའི་བྱུང་པར་ནམས། དཔེ་ནམ་མཁའི་སྒྲུབ་དང་། རྒྱ་ནང་གི་སྒྲུབ་གཟུགས་
དང་། རི་མོ་བྱིས་པའི་སྒྲུབ་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་དག་གིས་མཚོན་སྟངས་ལ་བྱུང་པར་
ཡོད་པ་ནི་སྤྱོད་མ་དགོས་ཤིང་། དེས་ན་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཡང་དག་ཡེ་
ཤེས་དངོས་ཡིན་ན་སྤྱོད་ཅི་དགོས། དེ་མིན་ཡང་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་
ཅན་གྱི་དཔྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་འབྲུལ་བ་ལྟོག་ཐུབ་པ་ཡིན། དཔེར་ན་སྒྲུང་བས་
ཐུན་པ་བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཟུང་འཇུག་དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་གོ་
ཡུལ་ཅོམ་ཞིག་ཞེས་འཆར་བ་ཅོམ་ཡང་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་གྱི་བསགས་པ་སྟོན་སོང་གི་མཐུ

ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྒྱལ་དེ་བས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་རྒྱུད་དུ་ཆོས་འདི་
ལ། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས། །སྤྲིད་པ་
རྩལ་པོར་བྱས་པར་འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་དོན་མཐུན་གྱི་ཐེ་
ཆོམ་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱང་སྤྲིད་ཅུ་རྩལ་པོར་བསྤྲིད་པར་གསུངས་པ་དང་། གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་
ཞལ་ནས། སྐྱ་ཅེ་ནས་མར་རྩལ་ཆུ་ཐིགས་པ་གཅིག་པར་ཐོག་ལ་ལྷུང་བའི་ཡུན་ཙམ་
ཞིག་ལ་སྒྲ་མའི་ཐུགས་དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱེད་ཐུབ་ན། དེས་ཀྱང་བསྐྱལ་
བ་མང་པོའི་ཆོགས་རྫོགས་པར་གསུངས་པས། མཉམ་བཞག་ཐུན་རེ་ལ་འདུག་རྒྱུའི་
སྐལ་བ་ལྡན་པ་ཡང་དགོ་ཅུ་པ་ལ་བས་འགྲན་དུ་མེད་པ་ཡིན་བས་མ་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་
འདྲ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། ལུ་ཆོའི་ཆོས་གོགས་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་པོས་ལོ་
གསུམ་རེར་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་མཆོམས་བཅད་དེ་བཞུགས་པའི་དམ་བཅའ་
བྱས་པ་ནི། གང་ཟག་གཅིག་ལོ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་ཞིག་གི་དུས་ཡུན་ལ་བསྐྱེམས་པ་
ལྟར་དུ་བཙིན་ཡོང་ན་དེའི་དགོ་ཅུའི་ཆད་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྐྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞལ་དུ་མེད་པ་
དང་། མ་ཆོད་གང་ཟག་གཅིག་གིས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་སྐྱོམ་པ་ལས་ཀྱང་ད་དུང་
འདུས་པ་མང་ཆོགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་རྩལ་པོའི་འགྱུར་སྟོབས་དེ་བས་ཀྱང་གཞལ་མཐའ་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལུང་ལ་མ་གཏུགས་ནའང་ཤེས་ཤིང་། ལུ་
ཅག་གིས་རིག་ཏེ་བསྐྱུང་རྒྱུའི་ཐུན་དེའི་དུས་ཆོད་དེ་ཁ་སང་ནས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཐུང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན། དེ་ལ་ཅི་ཞིག་གི་དགོས་པ་ཡོད་ཅེ་ན། ལས་དང་པོ་བཙོལ་དམིགས་ཏེ་
སྐྱོམ་ལ་སྒྲ་སུན་ཁུར་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། བཙོན་གང་དགོ་ལ་སྐྱོ་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དགོ་ལ་སྐྱོ་བས་འདུག་འདོད་དོམས་པ་མེད་པ་
གཤམ་གྱི་ཞིག་རྩལ་པོ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། དེས་ན་མཉམ་བཞག་ཐུན་དུ་

བཅད་དེ་དགོ་འདུག་པ་དང་མཉམ་དུ་སྒྲིམ་རྒྱལ་འདོད་ནས། དེར་འགོ་བའི་དུས་ཚོད་
 དེ་ད་རུང་ཡང་ཆང་མི་འདུག་སྟུང་ནས་སྒྲིག་འདུག་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ལས།
 ཡང་འཇོག་པའི་དུས་ཚོད་ཆང་འགོ་བར་འདུག་ འདིའི་གྲལ་དུ་མ་སོང་ན་མི་རིགས་
 ཤིང་། སོང་ན་ཡུས་མོ་དང་སྐད་ཚིག་ས་གཟེར་བ་འདི་ཡང་མི་བཟོད་ཅིང་། གཉིད་
 ལོག་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་འདུག་ དེའི་དུས་ཚོད་དེ་ཡར་ལྷག་ཅིག་རིང་བ་ལ་སྟུང་
 ནས་དཀའ་སྤང་དང་སྟུན་སྤང་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་མི་རུང་ཞིང་། སྤྱིར་ན་སྒྲིམ་རྒྱལ་ས་
 དེ་དབྱུང་ཁ་ས་ཆ་བསིལ་ས་དང་ས་ཁྲལ་མཐོས་གངས་ཁྲོད་སོགས་ནས་སྒྲིམ་ན་བཟང་
 གསུངས་ཤིང་། ཏུ་ཅག་ད་ལྟ་ཡོད་ས་འདི་གཤོང་ས་རྩུང་ཆ་རྩོད་ཆེ་བའི་ས་ཆ་ཡིན་པ་
 དང་། ཁྱད་པར་དུ་དེང་སང་ནམ་ཁྱོད་དྲན་ཡང་ཡིན་པས་ཐུན་དེ་ཡིན་ན་མིན་ན་རིང་
 ཆེ་མི་ཉན་བར་འདུག་སྟུང་པ་ཡིན། སྒྲིམ་དེ་ལ་བཟང་སྒྲིམ་ངན་སྒྲིམ་གཉིས་ཟེར་བ་
 ཞིག་ཡོད། བཟང་སྒྲིམ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། སྒྲིམ་བཟང་པོ་འབྱུང་བ་ཞིན་པའི་
 སྐབས་སུ་ངལ་གསོས་ན་ཕྱིན་ཆད་སྒྲིམ་འདོད་པ་ཞིག་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན། དེ་ལས་ལྷོག་
 སོང་ན་སྤྱ་སྟུན་ཁྲུ་སོང་བ་ཡིན། ཐུན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་ཡུན་སྤང་གངས་མང་
 བྱེད་དགོས། རྣལ་འབྱོར་བསྒྲིམ་པ་བཞིག་གིན་བཟང་། །ཕུ་ཆུ་དག་པོ་བདེ་བ་གིན་
 བཟང་། །གསུངས་པ་ཡིན། གསར་བ་ངོ་མ་ཚོས་ཡང་སྒྲིམ་ཞིག་ནས་སྒྲིམ་ཅན་གྱི་
 ཁྲིད་ལུགས་བྱས་ཏེ་དང་པོར་གནས་ཆ་ཞིག་འཇོལ་དགོས་འདུག་སྟུང་ན། བསམ་
 དང་བསམ་བྱ་བྲལ་བའི་མི་རྟོག་པའི་ངང་ལ་དལ་ཅིག་གནས་ཐུབ་པར་འདུག་སྟུང་དུས་
 དེའི་ངང་ལ་འཕྲོ་བཅད་ནས་ངལ་གསོ་དགོས་པ་ཡིན། ཡང་དེའི་ངང་ལ་བཞག་
 ཡང་བཞིག་ནས་ངལ་གསོ། དེ་འདྲ་བྱས་པས་ནམ་ཞིག་ལ་གོམས་ནས་བརྟན་ཆ་ཐོབ་
 འོང་བ་ཡིན། མི་རྟོག་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཞིག་ནས་དང་གསལ་གདངས་ངར་དང་

བཅས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། ཞི་ལྷག་ཅེས་
པའི་ཐ་སྐད་འདི་སྤྱོད་འདྲ་བ་ཞིག་མདོ་སྤྱོད་གས་ནས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། དེ་འབྱུང་བས་མི་
ཆོད་ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྱོད་གས་ནས་ཀྱང་། སྤྱི་སྤྱོད་ཅམ་ཞིག་མདོ་ནས་ཀྱང་མ་བསྟན་པ་
ཞིག་མ་རེད། མ་སྤྱོད་མཐའ་རྒྱས་སུ་བསྟན་པ་དེ་མདོ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན། སྤྱགས་
སུ་གང་ཞིག་བསྟན་པ་དེའི་ཐོབ་ཐང་ས་ཁོངས་འཛིན་བྱེད་ཅམ་རེ་མདོ་ན་ཡོད་ཅིང་།
མདོ་སྤྱོད་གས་གཉིས་ཀ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དམ། མདོ་ན་གཤམ་པའི་སྤྱོད་དོན་
ཡང་འབྱེད་སྤྱགས་ཡིན་པར་བཤད་ན་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་སྤྱགས་ལའང་སྤྱ་མ་སྤྱ་
མའི་སྤྱོད་དོན་དེ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མས་གསལ་དབྱེ་ཆ་ཆོད་དོན་འདུས་སུ་བསྟན་པའི་ཚུལ།
མདོ་སྤྱོད་རྒྱས་ལས། སྤྱ་མ་ལ་བརྟེན་སྤྱི་མ་སྤྱོད། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་སྤྱིར་
དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྱ་བའི་སྤྱིར། །དེ་དག་རིམ་པར་བསྟན་པ་
ཡིན། །གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རྫོགས་ཆེན་བཤད་པའི་སྤྱོད་གས་སུ་རྟོག་གའི་
རིགས་པ་འདི་ལ་མི་འགོ་ཡང་། དབང་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་དབྱུང་པ་གཏན་
ནས་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན། དེའི་སྤྱིར་ན་དབྱུང་པ་རྫོགས་པའི་མཆོམས་ནས་
རིག་དོ་སྤྱོད་ན། རོ་རང་ཐོག་ཏུ་འཕྲོད་པའི་ཐོག་ལ། ཐག་གཅིག་ཐོག་ཏུ་ཆོད་ནས།
གདེང་གོ་ལ་ཐོག་ཏུ་བཅའ་བ་ཆབས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ཡང་བསྟན་ཡོད་ལ།
དེའི་བར་དུ་རྣམ་བཟུན་གིང་རྟོག་རིགས་པ་སྤྱིར་བྱེད་འོང་ནས་གཞི་གདན་ཞིག་གཏན་ལ་
ཡང་འབེབས་བྱེད་འདུག་ག་ལ་དགོས། དེའི་སྤྱིར་ན་ད་ལྟ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྤྱོད་གས་སུ་
སྤྱོད་དོན་གནད་ལ་ཁེལ་བའི་བདེན་ཤེད་དེ་ཆོད་དགོས་པ་ཡིན། བྱུང་པར་དུ་དུས་ཀྱི་ཐ་
མ་འདི་ལ་ཐོས་པ་ཆེ་ལ་ཤེས་རབ་སྤྱིར་བའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་རྩ་ལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མིན་ན།
གསལ་བ་སྤྱིར་ཐོག་གི་བསྟན་པ་མི་ཟིན་ཞེས། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྤྱིང་གིས་ཡེ་ཤེས་

སྐྱེ་མའི་ནང་དུ་གསུངས་ཡོད། ད་ལྟ་འུ་ཚེས་ལྷམ་རྟོག་གི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཞེས་
བཤད་དུས། འོན་ཀྱང་རྟོག་ལ་སྤྱང་རྒྱ་དེ་རིག་པ་ལ་སྤྱང་ངམ་མི་སྤྱང་ཞེས་དྲིས་ཡོང་
ན། སེལ་ཆེར་སྤྱང་ཟེར་ཉན་རྒྱུ་མ་རེད་སྐྱེ་ནས་མི་སྤྱང་ངོ་ཞེས་སྒྲུས་ན། མངོན་
སུམ་ལ་བསྟོན་ནས་རྒྱུ་སྒྲུས་པ་ཡིན། སྤྱང་བཞིན་དུ་མི་སྤྱང་ཟེར་ཐབས་མེད། ཅི་
ལ་ཐུག་ཀྱང་གཏམ་དང་མོ་བཤད་དགོས་པ་ཡིན། དེས་ན་སྤྱང་མི་ཟེར་ཐབས་མེད་
རེད། སྤྱང་བར་སྒྲུས་ན་བཅའ་པོ་ས་རྩོམ་གྱི་རིག་པ་ལ་སྤྱང་བ་ཁས་སྤྱངས་པ་ཡིན།
སྤྱང་ལུགས་ལ་བྱུང་པར་སྤྱེས་ནས། ཀྱང་རྟོག་ལ་ཐམས་པའི་ས་རྩོམ་གྱི་སྤྱང་བ་
དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་རང་སྤྱང་གི་ས་རྩོམ་གྱི་སྤྱང་བ་ཡིན་པར་སྒྲུས་ན། རིག་པ་
ལ་ཚོགས་དུག་གི་ཡུལ་ངོ་མ་ཞིག་མེད་པར་སོང་བས་གོང་དུ་སྒྲུས་པ་ལས་བྱུང་ས་མ་ལོན་
པ་ཡིན། འོན་ཅི་ལྟར་སྒྲུ་དགོས་ཤིང་། འདིའི་སྐྱབས་སུ་གོང་ནས་བཤད་པའི་སྤྱང་
བ་དང་སྤྱང་ཡུལ་གྱི་གོ་དོན་གཞིར་བཞག་བྱས་ནས་བཤད་དགོས། སྤྱང་ཡུལ་གཅིག་
ཡིན་ཡང་སེལ་ས་རིག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཐད་ཡིན། དུང་དཀར་པོ་གཅིག་ལ་ནད་
སྟོན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་མཐོང་རྩལ་མ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་ན་གནད་ལ་ཁེལ་བའི་
ལན་ཡིན། འོན་ཀྱང་ལན་ལ་ལན་འབྱུང་རྒྱ་ཡོད་པས། ཡང་ལན་དུ་སྤྱང་བ་དག་
པ་རབ་འབྱུངས་ལ་བསྒྲུབ་ཤེས་དགོས། དེ་མ་ཤེས་ན་སྤྱང་ཡང་དྲིས་ན་ཡང་ལན་
མེད་པར་འབྱུང་འགྲོ། དེས་ན་གསལ་སྤྱད་སྤྱང་མ་བའི་རང་ལུགས་དག་མ་ཞིག་
འཛིན་བསམ་དུས། སྤྱང་འབྱུང་བཀའ་བབས་ཀྱི་རྒྱ་བོ་བཞིའི་རྒྱུ་མ་ཉམས་པར་མདོ་སྒྱུ་
སེལ་ས་གསུམ་གྱི་བཀའ་གཏེར་དག་སྤྱང་དང་བཅས་པའི་བརྒྱུད་སྟོལ་ཐུག་བཞེས་ཐམས་
ཅད་མ་ཉམས་པའི་བྱངས་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱུ་། ཐོས་བསམ་སྟོམ་པ་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་སྟེལ་
དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སེལ་དང་ཉམས་ཆག་གི་ལྟ་མ་ཞུགས་པའི་གཙང་མ་ཞིག་

སྟེལ་དགོས། བྱུང་པར་དུ་སྒྲགས་བརྩམས་གཞིན་རབས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཙ་ཙ་ཙ་ཙ་
འགྲོས་ཀྱི། ཙ་ཙ་ཀྱི་ཆིངས་ལྷ། ལུང་གི་སྟེབ་ལྷ། མན་ངག་གི་གཟེར་ཆེན་ལྷ་
ལ་སོགས་པ་ཤེས་སྐྱུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། ཙ་ཙ་ཀྱི་ཆིངས་ལྷ་ཟེར་ན། ཁོག་འབྲུབ་
སྟོང་ཐུན་ཀྱི་ཆིངས། ས་གཙང་ཆོམ་ཀྱི་ཆིངས། འབྲེན་པ་རང་གཉེར་ཀྱི་ཆིངས།
འྲི་ཀ་བསྐྱུས་དོན་ཀྱི་ཆིངས། ལག་ལེན་མན་ངག་གི་ཆིངས་དང་ལྷ་ཡིན། ལུང་གི་
སྟེབ་ལྷ་ཟེར་ན། ཙ་ཙ་ལུང་དང་སྟེབ། ལུང་སྐྱབ་ཐབས་དང་སྟེབ། སྐྱབ་ཐབས་
ཐིན་ལས་དང་སྟེབ། ཐིན་ལས་ལག་ལེན་དང་སྟེབ། ལག་ལེན་ཉམས་སྟོང་དང་
སྟེབ་པ་དང་ལྷ་ཡིན། བྱུང་པར་དུ་བསྐྱུས་པ་འཛིན་སྐྱུང་སྟེལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་
བསྐྱུས་པ་སྐྱུང་བའི་ལས་འགན་ཅན་སྒྲགས་རིག་འཛིན་པ་གོས་དཀར་ལུང་ལོ་ཅན་ཀྱི་སྟེ་
ཆོགས་ལ་མཆོན་ན། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཟེར་ཆེན་ལྷ་བོ་དེ་ལ་རང་བྱུང་ཙ་ཙ་ཀྱི་ཞིག་དེས་
པར་དུ་དགོས། གཟེར་ཆེན་ལྷ་ཟེར་དུས་གང་དག་ཡིན་སྟེ་མ་ན། བསྐྱུང་བསྐྱོག་
བསང་གསུམ་དང་། དེའི་ཐོག་ལ་བསྟེན་པ་མནན་པ་གཉིས་བསྐྱུས་པས་ལྷ་སྟེ།
བསྐྱུང་བསྐྱོག་བསང་གསུམ་ནི། འཁོར་ལོ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱུང་བའི་གཟེར། གཏོར་
མ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྐྱོག་པའི་གཟེར། ཐུན་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསང་པའི་གཟེར། དེ་ནས་
མནན་བསྟེན་གཉིས་ནི། རྟོམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྟེན་པའི་གཟེར། ཐོད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་
མནན་པའི་གཟེར་དང་ལྷ་ལོ། །འདིའི་ཆོགས་གལ་ལ་བཞུགས་པའི་སྒྲགས་རྒྱན་རལ་
བ་ཡང་འཕྲིངས་ནས་ཡོད་པ་འདི་ཆོའི་ནང་ནས་འགའ་དེས་རལ་བ་སྐྱུགས་ན་མེ་སྟག་
མཆེད་མཁན་གཅིག་རེ་གཉིས་རེ་ཡོད་དེས་སྟེ། དེ་འདྲ་རེ་རེའི་རུས་པ་སྒྲགས་སྐྱུག་
བརྩུ་སྒྲག་མ་དགོས་བརྩུ་སྒྲག་གིས་ཀྱང་ཨོ་ཐུབ་མི་ཤེས་སྟེ། སྒྲགས་པ་རྣམ་པ་དེས་
པར་དུ་ལོ་གསུམ་རྩོགས་ཆེན་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བཙད་རྒྱ་ལ་བཞུགས་འཆར་རེད། ལོ་

གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཚར་དུས་ད་སྐྱུར་ཅིག་སྒྲིམ་ཀྱང་བསྐྱུར་ཐུབ་རྒྱུ་མ་རེད། དེས་ན་
སྲོག་སྒྲོམ་གཟེར་བཞིའི་མན་ངག་གི་ནང་ནས་དགོངས་པ་མི་འགྱུར་བའི་གཟེར་དེ་གཟེར་
ཐམས་ཅད་གྱི་སྲོག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། སྲོག་མེད་ན་གཟེར་གཞན་དག་སྲོག་མེད་པའི་རོ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན། བྱད་པར་དུ་འཕྲོ་འདུ་འཕྲིན་ལས་གྱི་གཟེར་གྱིས་ཞི་རྒྱས་
དབང་དང་དག་པོའི་ལས་གྱི་མདེུལ་ཁ་ཇི་ལྟར་བསྐྱུར་ཐུབ་སྟེ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན། དེས་ན་
ཚྲོགས་རིམ་ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་ཚྲོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་དགོངས་པ་མི་འགྱུར་
བའི་གཟེར་གྱི་དགོངས་སྲོག་དེ་བརྟན་པོ་ཞིག་རང་རྒྱུད་དུ་རྒྱུགས་སོང་དུས། གཞན་
ཐམས་ཅད་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་གྲུབ་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན། སྒྲགས་པ་གཞོན་པ་དག་
གིས་ཀྱང་སློང་ཐིག་ཙུ་གསུམ་གྱི་བསྟེན་ཚད་བཞག་ནས། དཔལ་ཆེན་བཀའ་བརྒྱུད་
གྱི་ཙུ་བའི་བསྟེན་ཚད་ཅིག་ཞོག་པའི་ཐོག་ལ། བྲག་འཕྲང་རིགས་བཞིའི་བགོས་སྐལ་
རང་རང་གང་ལ་མོས་པ་ཡོད་པའི་ཉམས་ལེན་བསྟེན་སྒྲུབ་ལ་འབད་ནས། ཕྱར་བ་རྟ་
མགིན་གཉིས། ཡང་དག་གཤིན་རྗེ་གཉིས་ཏེ་བཞི་བོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་བསྟེན་
པ་དུང་ཕྱུར་རེ་ཁས་ལེན་མཛད་ན་ཤིན་ཏུ་བཟང་། འདིའི་སྒྲགས་མང་སྟོང་ཕྱག་འགའི་
ནང་ནས་སྟོང་དང་དགུ་བརྒྱ་ཙམ་གྱིས་ཕྱར་བ་རྟ་མགིན་གཤིན་རྗེ་སྲོགས་གང་རུང་གི་
བསྟེན་པ་དུང་ཕྱུར་རེ་རེའི་གྲངས་ཚད་གྱི་བསྟེན་ཚད་གྱི་ཁ་ལོངས་པ་གྱིས་དང་།
གནའ་ཡི་སྟོང་དང་དགུ་བརྒྱའི་རྒྱལ་ས་ཟིན་པ་ནི་སྒྲོམ་མ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ལྟ་བ་
གདེང་ལྟན་གྱི་རྫོང་ཟིན་སོང་དུས། སྒྲོམ་པའི་འཕྲང་ལས་རང་ལྷགས་གྱིས་གྲོལ་ནས།
སྟོད་པའི་སྒྲོན་སྲོག་འཕྲོག་པ་སྟེ་འཁོར་འདས་ཡོངས་ཀྱི་སྟོང་སྲོག་ལ་རང་དབང་ཐོབ་
པ་ཞིག་དེ་དུས་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོང་འཕྲང་སྲོག་གསུམ་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་
སྒྲགས་སྟེ་གཞོན་རབས་པ་ལ། སྒྲགས་པའི་སྟོབ་སྟོང་གི་རིམ་པ་མཐོན་པོའི་མཚན་

སྟན་དང་ཐོབ་ཐང་གི་འཇའ་ས་ཡུལ་འོས་པ་ཡིན། གང་ཟག་སྟེར་གྱི་ཆོ་མི་རྟག་པའི་སྟོ་
སྟོང་གི་ཆ་ནས་རྟག་འཛིན་བྱེད་དུ་མེད་ཀྱང་། སྟེ་དགའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་འབྲུང་ཙུ་མི་ཆོ་མི་
རབས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོག་ལྟ་བུའི། རྒྱལ་བསྟན་
ཡུན་གནས་ཀྱི་དབུ་འཕང་མཐོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཇི་སྲིད་བསྐྱལ་བའི་མཐའ་ལ་བསྟན་པ་མི་
ཉམས་མཐར་རྒྱས་ཀྱི་བསམ་མ་སྟོ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན་པས། མ་འོངས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་
བསྟན་རྒྱུན་དེ་རྒྱང་རིང་གི་དམིགས་འབེན་ལ་བལྟས་ཏེ་བསམ་མ་སྟོ་བཏང་ན་དེ་འདྲ་ཡིན།
དེ་རིང་གི་ཆོས་བྲིད་འདི་ནི་དུག་ལྷ་རང་གྲོལ་དོ་སྟོང་དོ། །ཞེས་པའི་མཆོམས་ནས་
འཛིག་རྒྱུ་བྱེད། དེ་ལྟར་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱས་པའི་དགོ་བའི་ཙུ་བ་འདིས་མཆོན་ཏེ།
རང་གཞན་གྱིས་དུས་གསུམ་བསགས་པའི་དགོ་ཙུ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཤིང་
བརྒྱམས་ཏེ་བསྐྱམས་པའི་མཐུས། ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་
དུས་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྦྱོར་བྱ་དམ་པ་གང་ན་སུ་
བཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་ཆོ་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན། དགོ་འདུན་འདུས་པའི་
སྟེ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་མཐུན་བྲིམས་གཙང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་བདེ་སྦྱིད་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱད་དེ།
མཐར་ཐུག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོ་མེད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེར་
འགོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་བཅུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་
སོགས་པས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཇི་ལྟར་བསྟོན་པ་བཞིན་དུ་བསྟོན་པའི་ཐུགས་འདུན་ཟབ་མོ་
གནང་བར་ཞུ། བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། ཐོབ་ནས་
ཉེས་པའི་དབྲ་རྣམས་ཕམ་བྱེད་ཅིང་། སྟེ་ན་ན་འཆིའི་བློ་དོང་འབྲུགས་པ་ཡི།

ཕུན་བཞི་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

ཉི་མ་བརྒྱུ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱར་ཏེ་བཤད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་ཆོས་ཞེས་པ་འདི། བརྒྱ་
ཆར་སྟོང་ཆར་ཞིག་བཏོན་ན་ཡང་སྟོང་མཐིལ་མེད་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུ་སྒྲུགས་པ་དང་འབྲུ་བར།
རྒྱུད་ལ་ཆགས་རྒྱུ་གཅིག་ཀྱང་དཀོན་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་དཔག་ནའང་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་།
འོན་ཀྱང་འདི་མེད་ན་ཐར་ལམ་ཙམ་ཡང་མི་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན། འདི་བསྐྱར་བ་སློབ་མི་
ཐོངས་པར་ཉིན་བཞིན་ཡང་ཟེར་བྱས་ཏེ། ལས་ཅན་དང་ཐུག་ན་པན་རེ་ཐོགས་སྤྱིད།
སྟོང་གི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཐམ་པ། བརྒྱ་ཡི་ནང་ནས་བརྒྱ་ལ་པན་ཐོགས་ན་སློབ་མ་
དགོས། སྟོང་ཐུག་གཅིག་གི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཐམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེས་འབྱུང་རྣམ་དག་ཅིག་
སྟེས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཆོས་དང་འབྲེས་ནས། སྒྲུབ་ལ་འབྲས་བུ་ཐོན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་
ཡིད་ཆིམ་ཆོག་པ་ཞིག་རེད། ས་ཆ་ཨ་མ་དེའི་ཡུལ་ལ་མ་དོད་བུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་
མི་སྣ་ཆོས་ལྟ་བུ་མང་བོ་ཞིག་ལ་ཆོས་ཤིག་བཤད་པའི་ལོ་དེར། བརྒྱ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་
ཞིག་ནི་ཆོས་རྣམ་དག་བསྐྱབ་མཁུན། དེའི་ནང་གི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཙམ་ཞིག་སྒྲུབ་ལ་ཅེ་
གཅིག་གཞོལ་བའི་ཉམས་ལེན་པ་རེད་ཡོད་ས་ཡོད་བསམ་ཆོག་དུས། དུས་སྤིགས་
མར་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཞིག་འབྲུབ་སོང་སྟམ་པ་ཡིན། དེས་ན་སློབ་སྦྱོང་གི་སློབ་འདི་
ཉིན་རེ་ལ་བསྐྱར་སྒྲོས་རེ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དལ་འབྱོར་རྗེད་དཀའ་ཡིན་པ་རེད།
གཞན་མ་བསམ་པར་མིའི་ལུས་རྟེན་སྦྱངས་པ་རྒྱུད་པ་འཛིན་སྤྱིང་ས་གཞིའི་གོ་ལ་རྒྱུད་
རྒྱུད་འདིའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི། ད་ཡོད་ཀྱི་མི་གངས་དུང་ཕྱུར་བདུན་ཅུའི་ནང་ལ་བལྟས་
བཞག་ན། དམ་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཉུང་ཉུང་རེད། དལ་འབྱོར་ཆོང་པའི་ཆོས་པ་
ངོ་མ་དེ་བས་ཀྱང་ཉུང་བ་རིག་བཞིན་འདུག་པ་འདི་རེད། ཆོ་མི་རྟག་པར་ཁ་སང་གི་

ཐོག་ལ་དེ་རིང་མེད་པ་དང་། སང་ཉིན་ང་གསོན་པོའི་མི་ཞིག་ཡིན་རྒྱུ་རེད་ཟེར་ན་ཟེར་
ཐག་མི་ཆོད་པ་དང་། སང་ཉིན་གྱི་རྒྱབ་ལ་སང་ཉིན་མང་ཡང་། སང་ཉིན་ཞིག་ལ་
རང་ཉིད་མེད་འགོ་ཤག་ཤག་ཡིན། དེ་མེད་དུས་གཏན་མེད་རེད་མི་འགོ་བ་ལས་ཀྱི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་དགོས། ཕྱི་མ་གར་སྐྱེས་ད་ལྟའི་ལས་ལ་ལྟོས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།
འཁོར་བ་གང་ལ་སྐྱེས་ན་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་གནས་ཤིག་སྐྱུག་རེད། གང་ལ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱུག་
བསྐྱུལ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བ་ཡིན། ད་ལྟའི་ལས་འདི་ལ་བལྟས་ན་ལུས་ཡག་པ་
རྒྱུ་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞིག་དཀའ་བ་ཡིན། དབང་མེད་ལུགས་ལ་བསམ་ན།
འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་འདི་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདད་ཞིབ་ཀྱིས་
བརྒྱབ་ན། དབང་མེད་ངོ་མ་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། དེ་མིན་ལུགས་ལ་བསམ་སྒྲོ་
བཏང་ན། བདེ་སྐྱུག་ཅི་བྱེད་རང་གི་ལག་ན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ལས་ཀྱི་བསྐྱོས་
ཐང་ཅན་རེད་སྐྱུམ་ན་ཡང་། ལས་ཞེས་པ་འདི་མིང་དང་དོན་མཛུངས་པ་ལས་ཡོད་བ་
ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་ལས་གཞན་ལ་བཀའ་བཏང་བ་ཞིག་མ་ཡིན།
རང་གིས་ལས་པ་དེ་རང་ལ་སྤྲོད་པ་ཤ་ཏག་ཡིན་པས། བདེ་སྐྱུག་ཅི་བྱེད་རང་གི་ལག་
ན་མེད་རྒྱུ་ཞིག་མ་རེད། ཡར་འགོ་མར་འགོ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོམས། ཏྲ་ཁ་སྤྱབ་
ཀྱིས་གང་ལ་བསྐྱུར་རང་གི་ལག་ན་ཡོད་དུས། ལམ་གསུམ་འདུས་པའི་འདུས་མདོ་
འདི་ནས། ཁ་གང་ལ་བསྐྱོར་བའི་གདམས་ཀ་དང་། རང་ལུས་འདོམ་གང་གྲུ་
བཞི་ལ་ད་གྱེ་སྐྱུར་གཉིས་ཀ་རང་ལག་ན་ཡོད་དུས་ངོ་མ་དེ་ད་རེས་རེད་ཡོད་པས།
སྐྱུག་གི་སྒྲུ་མོ་འཛིན་ཏེ་དེའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ན་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་མང་ཆེ་བ་ལམ་དེ་
ནས་འགོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ན་རྒྱལ་ཁ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་ནས་ཐེམས་མི་འཐེམ་བྱེད་
རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ན། ད་འཛིག་ཏེ་མི་ནག་གི་བྱིམ་པ་ཕོ་མོ་སྐྱོ་སྐྱོ་ཆ་ཁས་སྤར་

ཞིག་ནས་བྱངས་འགོ་ཚར་ནས། ད་སྐལ་བ་ཞིག་ལྷག་ཨེ་ཡོད་ཤེས་ས་མེད་སྐམ་རྒྱ་
 དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནི་རེད། དེས་ན་དེ་ཆ་གའི་རྗེས་དེད་ནས་སོང་ན་དེ་དག་དང་འདྲ་བ་
 ཞིག་མ་གཏོགས་ཡོད་པ་མ་རེད། མི་དགའི་སྤྲིག་ལས་ཤ་ཏག་བསྐྱབས་ན་ཆོ་སྤྲོད་
 པས་ཆོ་སྤྲོད་སྤྱག་པ་དང་། ཆོ་སྤྲོད་པས་བར་དོའི་སྐྱབས་སྤྱག་པ་དང་། དེ་བས་ད་
 རུང་ཆོ་སྤྲོད་མར་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་མྱོང་དུས་སྤྱག་པ་ཡིན། སྤྱག་པ་དེ་མཐོང་
 ཆོས་མྱོང་བྱུང་ཡིན། ད་སྤྲོད་ཀྱི་མགོ་འཛིན་སའི་ལམ་སྤྱོད་ཞུགས་བསམ་ན།
 སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་བྱོན་ཚུན་ཆད་ཀྱི་རྒྱལ་དང་དེ་སྤྲས་ཀྱི་དམ་པ་གོང་མ་ཆོའི་
 རྣམ་ཐར་ལ་མངལ། འུ་ཅག་གི་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་གོང་མ་ཆོའི་རྣམ་ཐར་ལ་མངལ་ཏེ་དེ་
 དག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་ན། དང་པོ་མ་གོམས་པའི་
 སྐབས་སུ་ཆོས་སྤྱིར་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པའི་བཟོད་པ་ཡི་སྟོབས་ཞན་པ་དང་། དེའི་སྟོབས་
 ལ་གུས་ཏུག་སྤྱོད་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གོ་ཆ་སྤྱོད་མེད་པའི་སྐབས་སུ་དཀའ་སྤྱད་
 སྤྱག་སྤྱང་ཅུང་ཟད་རེ་ཡོད་སྤྲོད་ཀྱང་། མཐར་གྱིས་གོམས་སོང་བ་ཡིན་ན། སྤྲོད་
 པའི་ཉི་མ་ནང་གི་བདེ་སྤྲོད་དེ་སེམས་ལས་རྟོག་དགོས་པས། ལས་དགོ་སྤྱོད་སྤྲིག་
 སྤྱོད་གི་སྟོན་ནས་དལ་འབྱོར་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་ལེན་ལུགས་ལ་སྤྱོད་བྱ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་
 ལམ། སྤྱོད་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ནས་ཡིན་ན་རིང་ལམ་མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་དང་། ཉེ་
 ལམ་རྩི་རྩིའི་ཐེག་པ། དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེས་ཡོང་ན། དེའི་ནང་
 གི་རིང་ལམ་གྱི་ཡོག་སྤྱོད་གསུམ། ཉེ་ལམ་མ་རྒྱ་དང་ཨ་རུ། ལྷུང་ལམ་ཨ་ཏི་
 རྩོགས་པ་ཆེན་པོ། ད་རུང་དེའི་ནང་གི་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་ལམ་ཡང་གསང་མན་ངག་གི་
 ལམ་འདི་ནས། ལོ་དང་ཟླ་བ་ཁ་གངས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཐུང་ཐུང་ལ། འཇའ་ལུས་
 འཕོ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་ཐེག་ཆོ་འདིའི་སྤྲོད་ནས་ལུས་འདི་མི་བོར་བའམ་ལུས་འདི་བསྐྱུར་

མི་དགོས་པར་སངས་རྒྱས་སྤུང་པ། མཐའ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་གཞན་དོན་འབྱུང་བར་
བྱེད་རྒྱུའི་ལམ་སྟེ་རང་ལག་ལ་ཡོད་པས་མི་ཆོད་པར། གདམས་ངག་སྟོར་བསྐྱལ་
བྱེད་པའི་སྒྲུལ་བ་བཟང་བོ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དུས་སྐབས་རང་རེ་ལ་ཆོས་ཡོད་ཅིང་།
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་བསྟོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་བཞི་བཞི་
ལྟ་བུས་སུ་སྟོས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ་གསུངས་པ་དེས་
འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ཤེས་སུ་བཅུག་ནས། ཀུན་འབྱུང་སྟོང་བར་བྱ་ཞེས་ལས་རྒྱ་
འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་དེས་པ་འདི་ཉིད། བདེན་བཞིའི་རིམ་པའི་སྟོམ་གཞི་སྤུང་པའི་
བསྟན་པ་སྐྱས་གྱི་གདང་བུ་ལྟ་བུའི་འགྲོས་དང་ཡང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་དང་། ལྟ་བ་
བཀའ་བཏགས་གྱི་ཕུག་རྒྱ་བཞི་རྟེན་འབྲེལ་སྟིང་བོའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས། ཡེ་ཆུ་རྩ་
ཏུ་པ་ལྷ་ལྷ་ཏེ་ཏུ་རྩ་ལྷ་ལྷ་ག་ཏེ་ཏུ་བ་དང་། ཏེ་ལྷ་ལྷ་ཡེ་ནི་རྩ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་
ཆེ་གསུངས་པ་དེས་བསྟན་པ་ཡིན། དེའི་དོན་བོད་སྐད་ལ་ཚུར་བསྐྱུར་ན། ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་གང་ཡིན་
པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་བསྐྱེད་པ། །དེ་སྐད་གསུངས་པའི་
རྒྱལ་ཅན་དག་སྟོང་ཆེ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་འཁོར་འདས་ལམ་གསུམ་གྱི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་ཆོད་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ། འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་
འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། རྒྱ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་འབྲས་བུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་
གཉིས་ཀ་མུང་འདས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན། མི་འདོད་རྒྱ་བོ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ཡང་།
སྤྱག་བསྐྱེད་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུ་བཀག་ནས་འགོག་མི་སྤྱབ། སྤྱག་བསྐྱེད་
དེའི་རྒྱ་བཙལ་ནས་དེ་འགོག་དགོས། དཔེར་ན། དུག་འཕྱུང་ནས་ནད་འབྱུང་བ་དེ་

བཀའ་ནས་འགོག་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུག་འཕྱང་བ་བཀའ་ན་ནད་ཀྱི་གཞི་དེ་ཆོད་
 པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལས་ཉོན་པག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བཀའ་པས་དེའི་
 འབྲས་བུ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཕྱ་རགས་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པའི་སྤང་བུ་
 མཐའ་དག་སྤངས་ཏེ། གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་མངོན་འཛུང་རྒྱ་བ་
 ཡིན། སྤྱི་བུ་རྒྱུད་དུའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ན་ངན་སོང་གསུམ་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་ཤེས།
 དེ་ལས་ཐར་བའི་མཐོ་རིས་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་དེ་དོན་གཉེར་གྱི་ཆོད་དུ་མི་དག་བཅུ་སྤངས།
 དག་བ་བཅུ་བསྐྱབས། དེའི་སྤྱང་དུ་མི་གཡོ་བའི་ལས་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་
 བརྒྱད་པའི་ཏིང་འཛིན་བསྐྱོམས་ནས་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་།
 ལས་དག་བསམ་མི་དག་བ་བཀའ་པ་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས། རྒྱ་ཉོན་མོངས་བཀའ་མ་
 ཐུབ་པས་དུག་རོ་ཡི་རྩ་བ་འདྲ་བོ་དེ་མ་ཆོད་པས་ནད་རེ་ཕྱིར་འཕར་ངེས་ཡིན། སྤྱི་བུ་
 འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས། སྤྱི་བ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་རིགས་དུག་པོ་ལས་
 སློ་ལྷོག་ནས། འཁོར་བ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་མྱུང་འདས་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་
 པ་རེད། དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས། བདེན་བཞི་བཀྱི་བ་དང་བཅས་
 པ་དང་། བཀྱི་བ་མ་མཆིས་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་སྟེ། བྱ་བ་ཆ་ཆོད་དང་མ་ཆོད་
 ངམ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་དང་མ་རྩོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།
 ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གཉིས་ཀས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ལྷན་སྤྱི་བུ་
 ཆ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལུས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས། བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱུང་པའི་འཆི་འཕོ་ལ་སོགས་པ། ཉོན་འབྲེལ་ཕྱ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་མ་ཤེས་
 པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཤེས་པ་དེ་བཀྱི་བ་དང་བཅས་པ་ད་རུང་ལས་རྩ་ལུས་ནས་ཡོད་
 པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་ཐད་ནས་ཀྱང་། ལས་དང་ཉོན་སྤྱི་བ་སྤང་

རུང་ཤེས་སྒྲིབ་ཆ་ཚང་མ་སྤངས་པས། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་ཡང་བགྱིབ་དང་
བཅས་པ་ད་རུང་ལས་རྒྱ་ལྷག་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་དང་། ད་འགོག་ལམ་གཉིས་ཀ་
རེད། ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པར་བྱ་བའི་ཐད་ནས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་ན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆ་ཚང་བ་མ་རྟོགས་པས་ཡང་ལམ་བགྱིབ་དང་བཅས་
པ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཐད་ནས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་གྱི་གོ་འཕང་
ཐོབ་ན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཕྲུག་ལས་
ཡར་བསྤངས་ནས། ད་གཟོད་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
འཕང་བསྐྱབ་དགོས་པས་ན། ད་འགོག་པ་ཡང་བགྱིབ་དང་བཅས་པ་ཡིན་གསུངས་
པ་རེད། བགྱིབ་མ་མཆིས་པ་ལམ་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་དེ་གང་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་ཆེན་
པོའི་ལམ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་དང་རང་ཉིད་ཞི་བདེར་སྦྱོར་བའི་ཉན་རང་ལས་ཀྱང་སློ་ལྷོག་
པས་ན། སྤྱག་བསྐྱལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་བགྱིབ་མ་མཆིས་པ། ཀུན་འབྱུང་ལས་ཉན་
སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤང་བྱར་བཟུང་བས་ན། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཡང་བགྱིབ་མ་མཆིས་པ། ལམ་བདེན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་
པ་དེ་ཡང་བགྱིབ་མ་མཆིས་པ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ཡིན་ན། འབྲས་
བུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་རྒྱུ་བའི་ཕན་ན་འཐོབ་བྱ་གཞན་མེད་པ་
ཡིན་པས་ན། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡང་བགྱིབ་མ་མཆིས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ།
དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱེས་པ། སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལས་སློ་ལྷོག་པའི་ངེས་
འབྱུང་ཆེན་པོ་དེས་ཀུན་ནས་བསྤངས་ཏེ། རིང་ལམ་མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་དང་ཉེ་ལམ་
སྤྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟོམ་པས་རྒྱུད་བསྐྱུལ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་

དང་སྐྱགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་སྒྲིམ་པ་དེ་ཐམས་ཅད། གོང་མའི་ངོས་ནས་བསམ་
གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཅུ་ཞིག་ཡིན་ན། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་
ཤེས་རབ་ཡིན་པ་རེད། ཐེག་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་འདིའི་ལམ་ཡིན་
ན། དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། ཨ་ཏི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྒྲིམ་བུལ་ཀ་དག་
གི་ལྟ་བུ་གཅིག་པུའི་རང་ངོ་བསྐྱེད་སྐྱེས་ནས། བཟང་རྟོག་ངན་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་
ཆེན་པོ་གཅིག་གི་སྤྱོད་དུ་གྲོལ་ཏེ། ལས་ཉོན་ཤེས་བྱ་བ་གཞགས་དང་བཅས་པའི་སྤྱིབ་
པ་ཤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་པ་དང་། དེ་
ལས་གཟུགས་སྐྱེ་འགགས་མེད་ལོངས་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་ལྟ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ལ་གང་གིས་
འདུལ་བའི་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་ཡིན་པས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གི་སྤྱི་སྒྲིམ་དེ་དེ་
འབྲུ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ངེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་བྱ་མི་དགོ་བའི་ལས།
ལས་ཀུན་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་དུག་གསུམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་དང་། དེས་ཀུན་
ནས་བསྐྱང་ཡོང་བའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགོ་བ་མཐའ་དག་སྤོང་། བསྐྱེད་བྱ་དགོ་
བའི་ལས་མ་ཆགས་མི་སྤང་གཏི་མུག་མེད་པའི་དགོ་བཅུ་དང་། མི་དགོ་བཅུ་སྤོང་གི་
རྒྱུ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་གཞུང་དང་མན་ངག་ལས་
འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན། མདོར་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་རེད། ལས་
མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ། བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བ། གཞན་གྱིས་བྱས་པ་གཞན་ལ་
མི་སྤྲོད་པ། བྱེད་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཟིན་པའི་ཡུང་བོ་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྲོད་པ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན། སྤོང་རྟོན་འབྱུང་དབྱེ་བསལ་མེད་པ་དེ་ལྟ་
བུའི་བདེན་བཞི་དེ་ཡང་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན། དེ་གང་ནས་བྱུང་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་
བྱུང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག་པའི་བདེན་པ་དེ་ལས། ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་འབྲས་

བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་དཔེར་ན་འབྱུང་ལུགས་དེ་ཅི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡིན་ན།
ནམ་མཁའ་ལས་སྤྱིན་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་བས་ན། མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་། བསྐྱེད་བྱ་
སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་མིན། དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཤེས་རབ་དེས་ལྟ་བ་ནམ་མཁའ་བས་མཐོ་ཡང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་བག་བྱེ་ལས་
ཀྱང་ཞིབ་པར། དཔྱད་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་གསུམ་དང་མ་བུལ་བའི་ཐབས་ཤེས་རྣམ་
པར་དག་པས་བདེན་གཉིས་བྱུང་འདྲུག་གི་སྒྲོམ་སྒྲུ་གཉིས་བྱུང་འདྲུག་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་
ལས་འབྲས་རྣམ་གཞག་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་ཙམ་ཞིག་ཐུགས་གསོས་དཔྱད་སྒྲུལ་ཁུས་པ་དང་
བཅས་ཏེ། ད་སྐབས་བབས་གང་ཞིག་གསུམ་པར་བྱ་བ་དེ་འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་
པོའི་ཁྲིགས་ཆོད་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་དབྱངས་ས་ལམ་མ་ལུས་སྒྱུར་དུ་བགྲོད་པའི་རྩལ་ལྡན་མཁའ་
མྱེད་གཤེག་རྒྱབས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན། ད་རང་རེ་
འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཡིད་དབྱུང་ནས། གཏན་བདེ་ཐར་བ་དམ་པའི་ལམ་
མཚོག་ལ་རང་གཞན་འགོད་འདོད་ཀྱི་ལམ་འཛོལ་བའམ་ལམ་ལ་ཁྱགས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན། དེ་ཡིན་ན་ལམ་ལ་རིང་ལམ། ཉེ་ལམ། ལྷུང་ལམ། ཤིན་ཏུ་ལྷུང་
ལམ་ཀྱི་རིམ་པས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུར་བསྐྱེག་པའི་རིམ་པ་མང་པོ་ཡོད་
པའི་ནང་ནས། ཤིན་ཏུ་ལྷུང་ལམ་འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་ཁྱགས་ཏེ།
ཆོ་གཅིག་གི་ལུས་འདིའི་སྤྱོད་ནས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
བཀོད་ཐུབ་པའི་ལུས་པ་ཅན་ཞིག་བྱེད་འདང་ཡིན། དེ་ཡང་ལམ་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་ལམ་
རྫོགས་ཆེན་ཀྱི་ལམ་ལ་ཁྱགས་དུས། ལམ་འོག་མའི་རིགས་བསྐྱར་ཆོག་པ་དང་དེ་ཆོ་
དང་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་བྱེད་པའི་འདང་དང་། ཟུང་པར་དུ་སྤྲུགས་ལམ་

སྐྱར་ལམ་རེད། མདོ་ལམ་དེ་བས་འགྲོས་བྱལ་བ་ཡིན་སྟེ་ནས་མདོ་སྡག་ལམ་གྱི་
འགྲོ་སྟོགས་དང་རོ་པོ་ཐད་དུ་བཟུང་ན་ནོར་བ་ཡིན། དེའི་སྐྱབས་ཀྱིས་འདི་ནས་ལྟ་བ་
མཁའ་ལྗིང་གཤོག་སྐྱབས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཚན་གྱི་ཞལ་བྱང་འགོད་དུས་ཤིག་ནས་ལམ་མ་
ལུས་སྐྱར་དུ་བགྲོད་པ་ཞེས། མ་ལུས་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་གསལ་ཁ་ཞིག་ཆེད་དུ་བསྟན་
ནས་གསུངས་པ་ཡིན། མདོ་སྡག་གཉིས་ཀ་བགྲོད་གཅིག་གི་ལམ། མཐར་
ཐུག་ཐེག་གཅིག་ལ་བྱལ་པའི་སླིང་དོན། ཕྱིན་དུག་བསྐྱུ་དངོས་བཞིའི་སྟོད་པས་རང་
གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་རྫོགས་སྟོན་སྐྱུངས་པས་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱེད་དགོས་པར་འདྲ་ལ།
ཐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་སྡག་པ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས། དེ་མ་ཀའི་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་
ནས་མདོ་སྡག་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་གཅིག་ཏུ་
འདུས་པ་ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞུ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆའི་སྟོན་སྐྱུངས་ལྟུང་
མང་ནའང་། འདི་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་དེ་མེད་པ་སྟོང་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཉང་པོ་ཞིག་མ་
ཡིན་པར་གསལ་སྟོང་བྱུང་དུ་འཇུག་པ། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད། གཞི་
ལམ་འབྲས་བུའི་གནད་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ལྟ་བའི་རང་དོ་སྐྱུང་པ་གཙོ་བོར་རྩལ་འདོན་
མཛད་དེ་བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ཀྱི་སྐྱུ་དབྱངས་ཐོལ་བྱུང་དོ་རྩེའི་དོ་རྩར་བཞེངས་པ་
ཞིག་ཡིན། འོ་ན་འདིས་ལྟ་བ་ལས་སྟོམ་པ་མ་བསྟན་པའོ་སྟེ་ན། རིག་པ་དང་
ཞབས་སུ་ལྟན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ། མི་ཞིག་གིས་གོམ་པ་བྱངས་ཏེ་མདུན་
ཕྱོགས་འདོད་པའི་ས་སུ་འགྲོ་དགོས་ན། མིག་གིས་རྐང་བའི་བརྩིས་ལ་བལྟས་བཞིན་
དུ་བརྟན་པོར་བརྩིས་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་དང་འདྲ་བར་ལྟ་བའི་གཞི་གདན་གྱི་སྟོང་ནས་
སྟོམ་པ་དང་སྟོད་པ་ནས་འབྲས་བུ་ལ་བསྟེན་རྒྱ་ཡིན། བླ་མེད་ཐུན་མོང་གི་ལམ་ནས་
བཤད་ན། ལྟ་སྟོམ་སྟོད་པ་དབང་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་རེད།

ལྷ་བའི་ངེས་པ་རྟེན་པའི་སྟོང་དེ་ནས་སྟོམ་པ་དང་སྟོད་པ། དཀྱིལ་འཁོར་དབང་དང་
དམ་ཚིག་ སྒྱུབ་པ་མཆོད་པ་འཕྱིན་ལས་སྒྲགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ་སྒྲགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་
བཅུའི་རིམ་པ་མདོར་ན་སྒྲུབ་པའི་བསྟན་པ་སྒྲས་ཀྱི་གདང་བུ་ལྷ་བུར་རིམ་ཅན་ཆ་ཆོད་དོན་
འདུས་ཀྱིས་མན་ངག་འདི་ཉིད་འཆད་བཞིན་པའི་ཐོག་མར་དགེ་བ་ལྡང་ཀྱི་དོན་སོང་ནས།
བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་དོན་ལས་ཀྱང་། དོ་ཞག་འུ་ཚེས་དུག་ལྷ་རང་གྲོལ་གྱི་དོ་སྟོད་
སོང་བའི་མཚམས་ནས། དེ་རིང་ཚོགས་དུག་རང་གྲོལ་གྱི་དོ་སྟོད་ལ་སྒྲགས་པ་རེད།
མིག་ན་སྒྲ་ལྟེ་ལུས་ཡིད་ཀྱི་དབང་བོ་དུག་ལ། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རིག་དང་ཚེས་ཀྱི་
ཚོགས་དུག་དེ། བཟང་ངན་བདེ་སྒྲུག་ཡིད་འོང་ཡིད་མི་འོང་གང་ཤར་ན་ཡང་།
ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་རང་བཞིན་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ཅིང་དོ་སྟོད་པ་སྟེ། **ཨེམ་རྟོ། ད་**
ཡང་སྟོང་དང་འདྲ་བའི་བུ་རྒྱམས་ཉོན། །ཞེས་མཚམས་སྒྱུར་ནས། ཚོགས་དུག་རེ་
རེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་དང་པོ་རིག་བྱ་ནི། **གོས་ལ་སོགས་པའི་འཇམ་པོ་ལུས་ལ་**
དྲིལ། །**འཇམ་མོ་སྒྲམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས།** །**འེབ་ལ་སོགས་རྩུབ་མོ་**
ལུས་ལ་དྲིལ། །**རྩུབ་པོ་སྒྲམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས།** །**བལྟས་ཚེ་གཉིས་ཀ་**
སྟོང་པར་རོམ་ཉམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོས་ལ་སོགས་པའི་འཇམ་རྩུབ་དང་།
ཆ་གང་དང་བསིལ་བྱོད་སྟོམས་མི་སྟོམས། ད་རུང་ཆེ་ས་ནས་བཤད་དེ་ཡོང་ན་
གཡས་ནས་དྲི་བཟང་བའི་བྱུག་པས་བྱུགས་ནས་བསྒྲུ་མཉེ་བུས། གཡོན་ནས་ཤ་གི་
ཡིས་བཅད་པའི་བར་དུ་བསྟོམས་ནས། དེའི་རིག་བྱ་འཇམ་རྩུབ་བདེ་སྒྲུག་གི་དོ་བོ་
ཉམས་སུ་སྟོང་མཁན་སེམས་ལ་བལྟས་ན། དེ་གཉིས་ཀ་སྟོང་པར་རོམ་ཉམ་པར་
མཐོང་བ་དེ་རིག་སྒྲུང་སྟོང་པ་རང་གྲོལ་གྱི་དོ་སྟོད་ཡིན་ནི་ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པ་
གཟུགས་ནི། **གསེར་སྒྲུ་ལ་སོགས་མངོས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟོས།** །**མངོས་སོ་**

སྐྱམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །སྐལ་བ་ལ་སོགས་མི་མངོས་གཟུགས་ལ་
ལྟོས། །མི་མངོས་སྐྱམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །བལྟས་ཆོ་གཉིས་ཀ་སྟོང་
པར་རོམ་ཉམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་ན། མངོས་མི་མངོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འདི་ཡང་རྟོག་
བརྟགས་ཡིན་པས་ན། གཅིག་ལ་མངོས་པར་སྒྲུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོས་པར་
སྒྲུང་བའི་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། མངོས་མི་མངོས་སུ་བརྟག་མཁན་དང་དབྱེད་
མཁན་དེ་ཡང་སེམས་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་དང་།
མངོས་མི་མངོས་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཡིན་པར་རོམ་ཉམ། གྲོལ་བ་གཅིག་ཏུ་
གྱུར་བ་དེ་གཟུགས་སྒྲུང་སྟོང་པ་རང་གྲོལ་གྱི་ངོ་སྟོང་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། གསུམ་
པ་རོན། བུར་མ་ལ་སོགས་ཞིམ་པོ་ཁ་རུ་ཐོ། །མངར་རོ་སྐྱམ་པའི་རང་གི་སེམས་
ལ་ལྟོས། །བཅའ་སྐལ་ལ་སོགས་ཁ་རུ་བྱུངས་ནས་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ།
འདི་བཅའ་སྐལ་འི་ཡི་གེ་འདི་ཨ་མདོའི་ཕྱོགས་ནས་འདི་ལྟར་འབྲི་གི། །ཁམས་ཕྱོགས་
འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། ས་སྐྱ་བརྟགས་སྐྱ་ལ་བརྟགས་སྐྱ་བྱི་བ་ཡིན། བཅའ་སྐལ་མི་ཟེར་
ཞིང་། སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བཤད་རྒྱ་ཞིག་རེད།
ཁ་ཁ་སྐྱམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །བལྟས་ཆོ་གཉིས་ཀ་སྟོང་པར་རོམ་ཉམ་
མོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངར་སྐྱུར་ཁ་ཁ་ལན་ཚུ་ལ་སོགས་པའི་རོ་རྟུག་གི་ནང་
ནས། གང་རང་གི་ཁ་ལ་ཞིམ་སྒྲུང་གི་ཆོར་བ་ཅན་དང་། འགའ་རེ་མི་ཞིམ་པར་
སྐྱམ་པའི་སེམས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བལྟས་ནས་ཞིབ་བསྟར་ཞིག་བྱས་ཡོང་ན་དེ་གཉིས་
ཀ་གཞི་མེད་སྟོང་པ་བར་སྒྲུང་གི་སྐྱ་སྐྱ་ལྟོས་འདྲ་འདྲ། སྟོང་བའི་ངང་ལས་ཤར་བ་ཡིན་
ན་སྟོང་བའི་ངང་ལ་ཡལ་འགོ་བ་ཞིག་གང་ལ་བལྟས་ན་དེའི་ཆོ་སྟོང་བར་རོམ་ཉམ་པ་དེ་རོ་
སྒྲུང་སྟོང་བའི་ངོ་སྟོང་ཡིན་གསུངས་པའོ། །བཞི་བཟི་ནི། ཅན་དན་སྟོས་སོགས་

དྲི་ནི་ཞིམ་པོར་སྟོམས། །ཞིམ་མོ་སྟོམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །ཤིང་ཀུན་
སྟོག་པ་ལ་སོགས་དྲི་རན་སྟོམས། །མི་ཞིམ་སྟོམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་
ལྟོས། །བལྟས་ཆོག་ཉིས་ཀ་སྟོང་པར་རོམ་ཉམ་མོ། །ལྷ་བ་སྤྲེའི། དྲིལ་བུ་ཕི་
མང་གླིང་བུའི་སྤྲེལ་ཉོན། །སྟན་ནོ་སྟོམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །དོན་དང་
ཐལ་མོ་དྲོལ་ལ་སྤྲེལ་ཉོན། །མི་སྟན་སྟོམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །བལྟས་
ཆོག་ཉིས་ཀ་སྟོང་པར་རོམ་ཉམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟན་མི་སྟན་འདི་ཡང་
གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པ། སེམས་ལ་སྤྲང་ཕྱོགས་ཤིག་ཡིན། སྟན་བསམ་དུས་ཀྱི་
སེམས་དང་མི་སྟན་བསམ་དུས་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་ཅེར་གྱིས་བལྟས་ཡོང་ན།
སྤྲེལ་ཁོང་གཞི་མེད་སྟོང་པ་དང་། སྟན་དང་མི་སྟན་པའི་རྟོག་པ་འཆར་རྒྱུ་དེ་ཡང་།
དངོས་མེད་ནམ་མཁའི་འཇའ་གཟུགས་འབྲེལ་བ། ལར་མ་གཞི་གང་སྤྲང་གང་ཤར་དེ་
ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་པས་ན། ཅེར་ཡང་ཤར། གང་ཡང་སྤྲང་བ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་
སྟོང་པར་བྱལ་ཅིང་སྤྲང་སྟོང་འབྲལ་མི་ཤེས་པའི་སྤྲེལ་སྤྲང་སྟོང་པ་རང་གོལ་གྱི་དོ་སྟོང་ཡིན་
ནོ། །དེ་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་བདེ་སྤྱད་གི་སེམས་ཆོར་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་
ནས་འཕྲོ་རིམ་འཕྲོར་གསུངས་འདུག །ཞིང་རྣམས་གླིང་བཞིའི་ཁམས་ལ་དབང་བསྐྱུར་
བའི། །འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་རྒྱལ་ཞིག་ཏུ་སྤྱེས་ནས་ཀྱང་། །བཙུན་མོ་སྟོན་པོ་མང་
པོའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར། །རིན་ཆེན་སྐུ་ལྷ་ལས་གྲུབ་ཁང་པ་ན། །རོ་བརྒྱ་ལྷན་
པའི་ཁ་བས་བ་བར་བསྐྱོར། །དེ་འདྲའི་སྤྲང་བ་སེམས་ལ་ཤར་བའི་ཆོ། །བདེའོ་
སྟོམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །ཞེས་གསུངས་ན། ལ་ལའི་བདེ་བ་ལ་ལའི་
སྤྱད་བསྐྱུལ་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ཡོད་པ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་སོ་སྤྱེལ་ལ་བཞིག་
གིས། འཁོར་བསྐྱུར་ཙམ་ཞིག་མིན་ཡང་ཁོ་རང་ནད་མེད་ལུས་བདེ་སེམས་བདེ།

རང་གི་ཚོད་ཀྱི་སྒྲོབས་འབྱོར་ཡོངས་སྒྲིབ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སྐབས་དགའ་སྐྱོང་ཤར་བ་
 ཡིན། དེ་དུས་དགའ་བདེའི་སྐྱོང་བ་སེམས་ལ་ཤར་ཡོང་དུས། སེམས་ཁོ་ཡི་རོ་བོ་
 ལ་ཅེར་གྱིས་ཅིག་ལྷོས་དང་དགའ་སྐྱོང་རང་བཞིན་མེད་པ་དགའ་སྐྱོང་སྒྲིང་པ་རང་གྲོལ་དུ་
 རོ་འཕྲོད་འགོ། ཡང་དེ་བཞིན་དུ། **བྱེད་ནམས་དབུལ་པོ་འཁོར་གཡོག་གཅིག་**
ཀྱང་མེད། **ཀྱང་རཞིག་པོ་ཞིག་ཏུ་མལ་བཅས་ནས།** **སྒྲིང་ནས་ཆར་བབས་འོག་**
ནས་སས་བརྒྱན་ཞིང་། **ལུས་ལ་མཛོ་སོགས་ནད་སྐྱུ་མང་པོས་བཏབ།** **རྐྱང་**
ལག་ཆད་ནས་སྐྱུག་བསྐྱལ་དུ་མ་ཡིས། **མནར་ནས་སྐྱུག་བསྐྱལ་སྒྲིང་བཞིག་ཏུ་**
བསྒྲེམ། **དེ་འདྲའི་སྐྱོང་བ་ཡིད་ལ་ཤར་བའི་ཚོ།** **སྐྱུག་གོ་སྐྱུམ་པའི་རང་གི་**
སེམས་ལ་ལྷོས། **བལྟས་ཚེ་བདེ་སྐྱུག་སྒྲིང་པར་རོ་མཉམ་མོ།** **ཞེས་གསུངས།**
 ད་གོང་གི་འབྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བདེ་སྐྱོང་ཡོད་པ་དེའི་ལྷོག་ཟླ། འཁོར་མེད་
 པ། རོགས་པ་མེད་པ། གྲོགས་བྱེད་པའི་གཡོག་དང་གཉེན་བཤེས་གྱིས་བོར།
 ཐན་འདུག་སའི་ཁང་ལུ་དང་སྐྱ་གུར་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཀྱང་ར་ཐེད་པོ་ཞིག་གི་ཁྱུག་ཅིག་
 བ་ཁྱི་ལྷོམ་ཉམ་ཐག་ཆ་ཅིག་དང་ལྷན་དུ། **སྒྲིང་ན་གང་རེག་ཚ་གདུང་དང་ལྷགས་རྒྱུང་**
ཆར་རྒྱ་སྒྲོབ་པའི་ཁེབས་མེད། **འོག་ན་གདན་དང་བྲི་འབོལ་མ་དགོས་ས་རྒྱོན་འགོག་**
བྱེད་ཀྱི་གདན་འདྲིང་རྒྱ་མེད་པར་མི་ཚད། **ཁར་བས་མེད།** **རྒྱབ་གོས་མེད།**
དེའི་སྒྲིང་དུ་ནད་དང་ན་ཚ། **ད་མཛོ་ཟེར་ན་ལྷ་ནད་བཅོས་སུ་མི་རུང་བའི་ནད་ཅིག་ལ་**
སྒྲོན་ཆད་ངོས་འཛིན་པ་རེད། **ད་རུང་དེང་སང་སྐྱར་མ་གྲགས་པའི་དུས་ནད་མང་པོ་**
བཅོས་ཐབས་མེད་པ་ཅི་འདྲ་འདྲ་ཡོད་འདུག། **དེ་འདྲ་ཕོག་ནས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་**
སྐྱུག་བསྐྱལ་དག་པོས་མནར་བཞིན་ཡོད་པའི་ཉམས་ལ་ཞོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། **སྦྱིར་ན་**
སྒྲོམ་གྱི་རིགས་འདི་དེ་འདྲ་ཡིན་དར་རོ། **དེ་འདྲ་ཡིན་དགོས་པ་རེད་སྐྱུམ་པའི་ཡམ་**

མེ་ཡོམ་མེ་ཞིག་གི་ངང་ལ་བཞག་སྟེ་དེས་ཆོག་རྒྱ་མི་བྱེད་པར། རང་སྟོང་དོ་མ་ནས་
སྟོང་བཞིན་ཡོད་པ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་དུ་སེམས་ཐོག་ཏུ་ལེན་དགོས། སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་
འདྲིའི་སྟོང་ནས་ལུས་ངག་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ནས་སྟོག་སུམ་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་
ཡེ་ནས་ཡིན་པ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་དགོས་པ་ཡིན། འུ་ཆོས་དཔེ་དུས་རྒྱུན་འཛིག་འདུག་
པའི་དར་གྱི་དོ་བོ་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། འབྲུལ་སྤྱང་འབྲུག་རྒྱུང་གིས་བསྐྱམས་པ་དེ་དོ་བོ་
རང་ཐོག་ཏུ་རྒྱ་ལ་འགྱུར་དགོས་ན་ལྷགས་རྒྱུང་ནི་བའི་བྲོད་རྒྱུངས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་དྲག་པོ་ལུས་ཐོག་ལ་བྱུང་བ་མིན་ཡང་། སེམས་
ཀྱིས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆབས་ཆེན་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་དུས་སུ་སྤྱག་གོ་སྒྲུམ་པའི་རང་གི་
སེམས་ལ་ལྟོས་དང་། དོ་བོ་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་སྤྱག་སྤྱང་སྟོང་པ་རང་གྲོལ་དུ་དོ་རང་
ཐོག་ནས་འཕྲོད་ཡོང་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཆོགས་དུག་སོ་སོ་ནས་སྟོང་པར་དོ་སྟོད་
པ་སོང་ནས། ད་འདི་ནས་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་གསུངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་ཆོགས་དུག་
སྟོང་པར་ཤེས་ནས་གྱུར་། །ཕྱིན་ཆད་ཆོགས་དུག་བབང་རན་གང་ཤར་ཆོ། །དོ་
སྟོད་འདི་བཞིན་དཔུང་པ་མི་དགོས་ཏེ། །གཞི་མེད་ཡེ་གྲོལ་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །ཤར་ཙམ་ཉིད་ནས་རྗེས་སུ་མི་འབྱུང་བར། །སེམས་ཉིད་ངང་དུ་རང་སར་
སྟོད་ལ་ཞོག། །རང་གྲོལ་ཉིད་དུ་འགྲོ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
གོང་ནས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་དུ་ཆོགས་དུག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྟོང་པར་ཤེས་སོང་བ་ན།
ཕྱིན་ཆད་ནམ་ཡིན་ནའང་དཔུང་སྟོམ་དང་འཛིག་སྟོམ་སྟེལ་མར་བྱེད་མི་དགོས་པར་གང་
སྤྱང་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་ཡེ་གྲོལ་སྟོང་པའི་རང་དོ་དེ་ལས་མ་འདས་པར་ཤེས་
སོང་དུས། གང་ཤར་སེམས་ཀྱི་ཡོ་ལང་ཤར་ཙམ་ཉིད་ནས་གྲོལ་བ། ཤར་བ་དང་
གྲོལ་བ་དུས་མཉམ་པའི་རང་གྲོལ་ཆོས་སྒྲིའི་དགོངས་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་མངོན་དུ་

འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཚོགས་ཀྱི་ཐུག་རང་གོ་ལ་དེ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་པས་སྤྱི་དོན་
བསྐྱུས་ནས། འདི་ནས་འཕྲོ་གནས་གཉིས་མེད་གསུམ་གྱི་དེ་སྤྱོད་འབྱུང་བ་ཡིན།
གོང་གི་དེ་ཡུལ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དང་དེ་འདི་ཡུལ་ཅན་གཙོ་བོར་བྱས་པར་གོ་དགོས།
ཨེམ་རྟོ། ད་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་རྒྱལ་མ་ལེགས་པར་ཉོན། །ཞེས་མཚམས་སྦྱར་བ་
དང་། དོན་ཆེན་ལེགས་པར་ཉན་ནས་ཡིད་ལ་འཛིན་དགོས་པའི་གསལ་འདེབས་དང་
བཅས་ཏེ་ནང་གསེས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གནས་པ་སེམས་ཀྱི་དེ་སྤྱོད་དང་གཅིག
འཕྲོ་བ་རྒྱལ་བའི་དེ་སྤྱོད་དང་གཉིས། འཕྲོ་གནས་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་སྤྱོད་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་གནས་པ་སེམས་ཀྱི་དེ་སྤྱོད་ནི། **ཁྱེད་རྣམས་རང་སེམས་སྤྱོད་ལ་**
རང་བབས་སྟེ། ཞོག་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ཚུལ་ལ་ལྟོས། བལྟས་ཆོ་རིག་པའི་
རང་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། གནས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་རིག་པའི་རང་ཡིན་པས། གླལ་
ལྷན་སེམས་ཀྱི་བུ་རྒྱལ་མ་ལེགས་པར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱན་དང་རྒྱལ་
བཞེས་པའི་ཆོག་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ཚོགས་ཆེན་སེམས་སྤྱི་ཆོས་སྒྲིབ་པེད། འདི་ནས་
སྤྱོད་གསུམ་དགོངས་པའི་རང་གནད་གཅིག་ལ་བྱིས་ནས་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན། རང་
བབས་སྤྱོད་ལ་བཞག་ནས་གནས་པའི་རང་རྒྱལ་བལྟས་ཡོང་ན། གསལ་གདངས་
རིག་པའི་དྲངས་ཆའམ་རང་ཆ་དང་ལྷན་དགོས། སྤྱོད་རྒྱུད་ལུང་མ་བསྟན་དང་།
ཞི་གནས་གསལ་འཛིན་ཅན། ཡིད་དཔྱེད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་གསུམ་པོ་དེ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་
ཕྱོགས་ལ་ཉེ་བ་མ་ཡིན། **གནས་པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་དེ་སྤྱོད་དོ། །**ཞེས་དོན་
བསྐྱུས་ནས་དེ་འཕྲོ་བ་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་བར་དོ་སྤྱད་པ་ནི། **རྣམ་རྟོག་སྤྱོད་ལ་ཇི་ལྟར་**
འཕྲོ་ཚུལ་ལ། ལྟོས་དང་སྤྱོད་གསལ་རིག་པའི་རང་ཉིད་ལས། ཁྱེད་ཟད་ཅམ་
ཡང་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕྲོ་ཡང་སྤྱོད་པ་རིག་པའི་རང་ཡིན་པས། གླལ་

ལྷན་རིགས་ཀྱི་བུ་རྒྱམས་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ད་འཕྲོ་བ་སེམས་
སམ་སེམས་ཉིད་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་བ་ཡིན། །རྒྱ་དང་རོལ་བ་རྩལ་ལ་སོགས་
པ་ཇི་ལྟར་ཤར་བསྐྱད་ཀྱང་རིག་པ་གཅིག་ལས་མ་གཡོས་པས། རྟོག་ཚོགས་གང་
ཤར་བཟང་ངན་སྤང་སྤང་མེད་པར་རིག་པ་སྟོང་གསལ་འགགས་མེད་ཀྱི་རིག་ཆ་རྗེན་པའི་
ངང་ལ་ཞོག་དང་དེ་ནི། **འཕྲོ་བ་སེམས་ཀྱི་རོལ་བར་ངོ་སྟོང་དོ།** །ཞེས་དོན་བརྒྱུས་
ནས། ད་འཕྲོ་གནས་གཉིས་སུ་མེད་པར་ངོ་སྟོང་པ་ནི། **དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོར་བ་**
རྒྱབས་ཅི་ཤར་ཡང་། །**རྒྱ་མཚོ་ཉིད་ལས་རྩུང་བུ་མ་གཡོས་ལྟར།** །**སེམས་ནི་**
གནས་སམ་འགྱུ་ཡང་རིག་སྟོང་ངང་། །**རྩུང་བུ་ཅམ་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པའི་**
ཕྱིར། །**ཁང་ལྟར་གནས་ཀྱང་རིག་པའི་ངང་ཡིན་ཞོག།** །**ཁང་ལྟར་ཤར་ཡང་རིག་**
པའི་གདངས་ཡིན་ཞོག། །**སེམས་ནི་གནས་ན་སྒྲོམ་ནི་ཡིན་པར་འདོད།** །**འཕྲོ་ན་**
སྒྲོམ་ནི་མིན་པར་འདོད་པ་དེ། །**གནས་འགྱུ་གཉིས་ཀྱི་རང་མཚང་མ་ཤེས་**
པར། །**གནས་འགྱུ་རིག་གསུམ་གཅིག་ཏུ་མ་འདྲེས་རྟགས།** །**དེ་ཕྱིར་སྐལ་ལྷན་**
སེམས་ཀྱི་བུ་མཚོ་གྲུ་ན། །**གནས་རུང་འགྱུ་རུང་རིག་པའི་ངང་ཡིན་པས།** །**འདི་**
རྒྱམས་སྟོན་ལ་ཐུགས་སུ་རྩུད་ནས་ཀྱང་། །**གནས་འགྱུ་རིག་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ཉམས་**
སུ་ཡོངས། །ཞེས་གསུངས། སྤྱིར་འདི་ནས་གནས་འགྱུ་རིག་གསུམ་ཞེས་པ་འདི་
ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐད་རྫོགས་ཆེན་དང་ཡང་སྤྱེལ་ནས་བཤད་དུ་རུང་བ་ཞིག་རེད།
གནས་པ་དང་འགྱུ་བ་གཉིས་ཀ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱུད་གིས་སྐལ་ནས་རྒྱབས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་
དཔེ་བཞག་པ་ཡིན་པས། གཉིས་ཀའང་རྒྱ་མཚོ་ལས་མ་གཡོས་པ་བཞིན་དུ།
གནས་འགྱུ་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་འད་རིག་པ་གཅིག་གིས་བྱུང་པ་ལ་གོ་དགོས། དེ་མ་
དེས་དུས་ཉམས་ལེན་ཆ་གཉིས་སུ་སོང་ནས། ཐུན་གྱི་ནང་གི་སྒྲོམ་ཆེན་དེ་ཐུན་

མཚམས་སུ་ཐོན་དུས་ཐམས་པ་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་པ་ཞིག་ཏུ་སོང་དུས་སྒོམ་ལུགས་ཀྱིས་
མ་ཉན་པ་རེད། གནས་པ་དེ་རྟོག་མེད་སྟོང་རྒྱུད་ཞིག་གི་ངང་དུ་ཅི་འདྲ་གནས་ཀྱང་དེ་
ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། གསལ་སྟོང་རིག་པའི་ངར་དང་མི་ལྡན་ན། །ཡུན་རིང་
གནས་པ་དུད་འགྲོའི་ནང་ན་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། ཆོས་ཉིད་རང་ཐོག་ལ་
གནས་འགྱུར་རིག་གསུམ་གཅིག་གིས་དེ་སྤྱད་རྒྱུ་འདི་རྣམ་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བའི་མན་
ངག་གལ་ཆེན་ཡིན་ནོ། །འཕྲོག་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པར་དེ་སྟོང་དོ། །ཞེས་དོན་
བསྟུས་ནས། །ལྟ་བུ་སྟོང་པ་གཅིག་ཏུ་ལ་བསྐྱབས་བར་བསྟན་པ་སྟེ་ལྟ་བུའི་དེ་སྟོང་གི་
འགག་དོན་བསྟུ་བའི་ཆོས་ཆོན་ཞིག་སྟེ། །ཡེ་མ་རྟོ། །སྐུ་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱི་
བྱ་གཅིག་པོ། །ཁྱེད་རྣམས་མ་ཡེངས་དལ་ལེ་རྣ་བས་ཉོན། །སྐྱུ་བ་བྱ་བ་ཏང་
ཆོག་ས་དུག་རང་གྲོལ་ངས། །སྐྱུ་དབྱུངས་སྟན་མོ་གངས་དཀར་སེམས་ལ་
ཞོག། །གསུངས་ནས་མཚམས་སྦྱར་ཏེ། དང་པོ་འདི་ནས་མར་རྒྱ་མཚན་བརྗོད་
པས་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་སྟོང་པ་རུ། །གཏན་ལ་
ཐེབས་ན་འཁོར་འདས་སྤང་བྱུང་བལ། །དག་དང་གཉིན་དུ་འཛིན་པའི་འབྲུལ་བ་
འཛིག། །བདག་གཞན་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་སྤང་བ་མེད། །ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་
སྟོང་པར་རྟོགས་ཐྱིར་རོ། །ཞེས་ལན་ལྷོ་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་དུ། འཁོར་
འདས་སྤང་བ་ཏགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་པར་རོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས།
འཁོར་འདས་ལ་སྤང་བྱུང་དང་དག་གཉིན་ལ་དག་འབྲུག་སོགས་འཛིག་ཅིང་གིག་པར་
མདོར་བསྟན་པ་ལོ། །དེ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། རྒྱས་བཤད་མདོ་འགག་བསྟུ་
ན་འདི་ཡིན་ཏེ། །ཐེག་པའི་ཡང་ཅེ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་རུ། །འཁོར་བ་བྱུང་འདས་
ཐམས་ཅད་གཞི་རྩ་བལ། །ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐུར་རོ་གཅིག་པོ། །རི་ལྷར་

ཆོས་སྐྱུར་རོ་གཅིག་པ་ནི། རྩོགས་ཆེན་དང་ལ་ལྟ་འདྲེ་གཉིས་སུ་མེད། །རྩོགས་
ཆེན་ཡུལ་ལ་སངས་རྒྱུས་སེམས་ཅན་མེད། །རྩོགས་ཆེན་གཞི་ལ་བཟང་དང་དན་པ་
མེད། །རྩོགས་ཆེན་ལམ་ལ་ཉེ་དང་རིང་པ་མེད། །རྩོགས་ཆེན་འབྲས་བུར་ཐོབ་
དང་མ་ཐོབ་མེད། །རྩོགས་ཆེན་ཆོས་ལ་སྤྱོད་དང་མི་སྤྱོད་མེད། །རྩོགས་ཆེན་དོན་
ལ་སྦྱོར་དང་མི་བསྦྱོར་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རང་རིག་ཆོས་སྐྱུའི་དོན་མ་
རྟོགས་པར་སྒྲོག་སུམ་གྱི་འབད་ཚུལ་ཆོས་སྤྱོད་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཅམ་ཞིག་ཅི་འདྲ་བྱས་ཀྱང་།
འཆིང་བའི་རྒྱ་མདུད་ཡར་ལྷག་བྱེད་པ་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་པར་སྒྲུར་ཡང་འཆིང་བ་སྟེ།
གསེར་སྒྲོག་ཐག་སྒྲོག་གང་གིས་བཅིངས་ཀྱང་འཆིང་བར་མཉམ་པའི་འཆིང་བྱེད་ལ་འགོ་
བ་དང་། འདུས་བྱས་ཡིན་པས་བུམ་པ་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་མ་བྱས་
རང་སོར་བཞག་ན་འཛིག་མེད་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་དང་། རྩོགས་
ཆེན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་བཟང་དན་སྤང་བྱང་རེ་དོགས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་རྟོགས་དུས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། རྩོགས་ཆེན་
རྒྱལ་པོའི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་གནས། །དེ་འདྲའི་རྩོགས་ཆེན་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཆོ། །སྒྲོ་
གསུམ་ཕྱ་རགས་རྟོག་པ་ཀུན་ཞི་ནས། །དཔེར་ན་བལ་ལ་རྩ་བ་ཏུ་བ་ཇི་བཞིན་
དུ། །སྒྲོག་སུམ་ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་དང་ལ་གནས། །བདེ་གསལ་ལ་མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་
སྟེ་བ་དང་། །དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་འཁོར་འབྲུམས་འགོ་ཀུན་ལ། །མ་ཡིས་བུ་གཅིག་
དག་ལ་བཙེ་བ་ལྟར། །བཅོས་མིན་སྤྱིང་ཇི་སྟེ་བ་རྩོགས་ཆེན་གྱི། །ལྟ་བའི་བྱང་
ཆོས་ཡིན་པའང་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས། ད་རྩོགས་ཆེན་ལྟ་བའི་རྒྱལ་
པོའི་དང་ལ་གནས་ནས་ལྟ་དོན་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ། །སྒྲོག་སུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་
མལ་འབྲུལ་བའི་རྟོག་པ་མར་ལ་ཞི་ནས་བལ་མགོར་རྩ་བ་ཏུ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་དང་

མཐོ་སྒྲིག་གཤུག་རྩལ་དང་ཆགས་སྤང་མེད་པར། བྱི་རྟགས་ལ་སྒྲོག་གསུམ་ཞི་དུལ་
 ཅན། བྱང་རྟགས་ལ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་འཛིན་སྐྱེ་རྒྱུ་དང་། བྱུང་པར་དུ་
 སྤྱོད་ཉིད་སྤིང་ཐེའི་སྤིང་པོ་ཅན་མེད་ངའ་ཆོ་བ། རྩུ་དང་བརྒྱན་གཤེར་འབྲལ་མི་ཤེས་པ་
 ལྟ་བུའི་སྤིང་ཐེའི་ཤུགས་ཡར་ལ་འཕེལ་ནས། སྤར་ལས་ལྷག་པར་སྤིང་ཐེའི་ཆེར་སོང་
 བས་འགོ་བ་ཡོངས་ལ་མ་ཡིས་བུ་བཞིན་དུ་སྒྲོམས་པའི་སྤིང་ཐེའི་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱེ་རྒྱུ་དེ།
 རྟོགས་ཆེན་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ནོར་ས་ཡོད་པ་བརྟན་པ་ནི།
 ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་ཐག་བཅད་ནས། །དགོ་སྤོང་སྤྲིག་ལ་འཛིན་མེད་སྤྱད་སྤྱར་
 བ། །ནག་པོ་ཁ་འབྱམས་བདུད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟེ། །དེ་འབྲའི་བདུད་ལྟའི་དབང་དུ་མ་
 ཤོར་གཅེས། །ཞེས་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས། ལྟ་བ་ནམ་མཁའ་བས་མཐོ་ཡང་།
 ལས་རྒྱུ་འབྲས་བག་སྤྱེ་བས་ཞིབ་པར་གྱིས་གསུངས་བཞིན་དུ། ལྟ་བ་དཔའ་དགོས་
 གུང་སྤྱོད་པ་སྤར་དགོས། ལྟ་སྤྱོད་པ་མ་ཤོར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 མདོར་ན་དད་དང་སྤིང་ཐེའི་ཆེ་ཆེ་ཡིན་མིན་གྱིས་དབྱེ་བ་འབྱེད་རྒྱུའི་དོན་དེ་གསུངས་པ་རེད།
 འདི་ནམས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྟོག་དོ། །ཞེས་འབྲལ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ནས། ལྟ་
 བའི་རྟོག་དོན་གྱི་སྤྱོད་དོན་བསྐྱུ་ནི། རྟོག་འདི་ནམས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། བྱི་རོལ་
 ཀུན་རྩིབ་སྤྱད་གསལ་ཆོས་ནམས་ཀུན། །ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་མ་རྟོགས་
 པར། །ལྟ་བ་སྒྲོམ་ན་སྒྲུལ་ཡང་ཅི་ཞིག་བསྒྲོམ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དང་པོ་འདི་ལྟར་
 དུ། །རེས་འགའ་བླ་མར་གསོལ་བ་འདེབས་ཀྱིན་སྟོས། །རེས་འགའ་སྤོང་གིན་
 བསྐྱེམས་ཀྱིན་ལེགས་པར་སྟོས། །དེའི་ཆོ་རྩོད་རྟགས་འདི་འབྲེལ་ཆར་ཡོང་བ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་བལྟས་ཆོ་སེམས་ལ་དགའ་བ་དང་། །ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་ལམ་ལམ་
 དུ། །ཤར་ནས་བྱི་རོལ་སྤྱད་བའི་ཡུལ་ནམས་ལ། །ལག་པས་རེག་གུང་འཛིན་རྒྱུ་

མེད་སྒྲུམ་དང་། །ལྟ་བའི་ཉིད་ངེས་པར་ཡིན་པར་འདུག །སྒྲུམ་པའི་ངེས་ཤེས་
གཏིང་ཚུགས་སྒྲེབ་རང་ཡིན། །དེ་དུས་ལྟ་བའི་ངེས་ཤེས་སྟོང་པ་ཡིན། །འཛིན་པས་
མ་བསྐྱད་འཛིན་མེད་རང་ལ་སྟོང་། །དོ་སྟོང་ཐེབས་ནས་ཉམས་སུ་མ་ལོན་
ཀྱང་། །འཆི་ཆོ་བར་དོར་འཇིགས་སྒྲུག་ཅི་བྱུང་ཡང་། །ཐམས་ཅད་རང་སྒྲུང་སྟོང་
པའི་རང་གཟུགས་སུ། །ཤེས་ནས་ཀ་དག་གཞི་ལ་འཆང་རྒྱུའོ། །དེས་དོ་སྟོང་
ཐེབས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ནས། །དོ་སྟོང་མ་ཐེབས་པའི་སྟོན་
གོང་གི་དེ་ལས་ལྷོག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྒྲུམ་ན། །དོ་སྟོང་མ་ཐེབས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
དེ། །དཔེར་ན་ཆོས་པ་གཅིག་ནས་འཕྱུགས་པ་ན། །བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་འཕྱུགས་པ་
ཇི་བཞིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ། །མཉྱེགས་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་ཟེར་རྒྱུ་ཆེན་ཡིན། །དེས་ན་དོ་སྟོང་འདི་བཞིན་དང་པོའི་དུས། །བྲ་
མའི་དུང་དུ་སྟོང་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི། །སྟེང་དུ་གཏན་ལ་ཐོབས་དང་གོལ་ས་
མེད། །དེའི་ཕྱིར་སྐལ་ལྷན་བུ་རྣམས་སྟོང་ལ་ཆོངས། །ཞེས་གསུངས་ན།
འདི་ཐམས་ཅད་པོ་དང་པོར་དོར་བོག་ཏུ་འཕྲོད། །དེ་ནས་བར་དུ་ཐག་གཅིག་ཐོག་ཏུ་
བཅད། །ཐམས་ཅད་ངེས་གོལ་ཐོག་ཏུ་བཅའ་བའི་དགའ་རབ་དོ་རྗེའི་ཆོག་གསུམ་གནད་
དུ་བརྟེན་པའི་མན་ངག་ལ་གཞིར་བབྱུང་། །དེའི་འཕྲོར་གྱི་སྤྱི་ལོ་ཆོས་ཟད་ཀ་དག་ཆེན་
པོར་ལ་བསྐྱབ་བ་དང་། །བྱ་བལ་ཟད་ཐལ་རྗེན་པར་འགག་བསྐྱམ་པ་དང་། །ཡོངས་
གོལ་མཉམ་པར་ཆེན་པོར་ཆིངས་སུ་བཅིང་སྟེ། །དེའི་སྟེང་དུ་རྫོལ་སུ་ཏའི་བཞག་ཐབས་
རྣམ་པ་བཞིའི་མན་ངག་ཆོལ་བསྟུན་ན། །རང་གནས་ཆོས་སྒྲུའི་དགོངས་པ་ཡེ་ཤེས་
སུམ་ལྷན་གྱི་བདག་ཉིད། །སྟོབ་དཔོན་པཎྜ་ཀུ་རས་བསྟུན་པའི་དོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་
རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཡེ་བབས་རང་བཞག་གི་གནས་ལུགས་སྟེང་བ་ཕྱིར་མ་ཆད།

འཛིན་པ་ནང་དུ་མ་ཞུགས། བར་དུ་སྒོམ་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་མ་སྒྲེབས་པའི།
གདོད་ནས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་ཡོད་པའི་རིག་པ་སྒོ་འདས་འཛིན་མེད་གྱི་ངང་བསྐྱེདས་
པ་ཡིན་ན་བསྒོམ་བྱ་མ་འབྲུལ་བའི་རྫོགས་ཆེན་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཉམས་
རྫོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྒྲིམ་ཡོང་དུས་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་བར་འདུག་ན་གོང་
མའི་ཡོན་ཏན་དན་པར་བྱོས། ཆོ་འདིར་ཆགས་ན་མི་ཏྲག་པ་སྒོམས། ཉམས་ལ་
ཞེན་པ་ཡོད་ན་མར་ལ་བཞིག་ནས་སྒོམས། བྱམས་སྤིང་རྩེ་མེད་ན་འགོ་བྱུག་པ་མ་
ཡིན་པར་སྒོམས། རིག་པས་རྒྱུན་མི་ཐུབ་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་རྒྱུན་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ནས་
སྒོམས། ཤར་གྲོལ་རྫོག་པ་ལ་འབྱམས་པར་བྱོགས་ན་ཡང་ཞི་གནས་སྒོམས།
ཡང་ངང་དུངས་བདེ་ཆགས་ལ་འབྱམས་པར་འདུག་ན་སྒྲུབ་བ་གཟེངས་སུ་བསྟོད་རྣམ་
རྫོག་སྒྲུ་ཆོགས་སུ་སྒྲིམ་ནས་ཤར་གྲོལ་འཛིན་མེད་ལ་སྦྱོངས་དང་གོགས་སེལ་ཡོང་
གསུངས་ཤིང་། ལས་དང་པོ་བས་ངས་ཤེས་མི་སྐྱེ་བའི་དུས་སུ་དབྱེད་སྒོམ་བྱེད་པ་
དང་། ངས་ཤེས་མ་ཉམས་པའི་སྐབས་སུ་འཛོག་སྒོམ་བྱེད་པ་དེ་འདྲའི་མན་ངག་ཡོད་
པ་ཡིན། མདོར་ན་ཐོག་མར་ངོ་འཕྲོད་རྒྱ་གནད་ཆེ་བ་དང་། ངོ་འཕྲོད་ཆར་དུས་
དེའི་ངང་ལ་བཞག་ན་སྒོམ་དེ་སྤོང་སྟོབས་གྱིས་ཤར་བ་ཡིན་པས། དེའི་འོད་གསལ་དེ་
ངོས་ཟིན་དུས་བཤད་པ་བརྒྱ་བས་སྤོང་བ་གཅིག་གིས་ལྷག་པ་ཡིན། དེའི་གོ་སྤོང་
རྫོགས་པའི་རིམ་པ་དེ་བརྒྱད་ན། ལམ་སྟེགས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ཞི་དུལ་དང་སྤིང་རྩེ་ཆེ་
བ་ལ་སོགས་པ་གོང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་ཡན་གྱིས་ལྷ་བ་གཙོ་
བོར་བསྟན་ནས་འདི་ནས་སྒོམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། སྦྱིར་ན་ལྷ་སྒོམ་
སྦྱོང་འབྲས་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་རེད། ཟུད་པར་དུ་མན་ངག་སྤོང་བྱིད་ལ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་ས་བཅད་གྱི་དབྱེ་མཚམས་གཙོད་མི་དགོས། **ཨེམ་རྟཱ། དཡང་སྐལ་**

ལྷན་རིགས་ཀྱི་བུ་རྒྱལ་ས་ཉོན། །དེ་ལྟར་ལྟ་བའི་གནས་ལུགས་ཁོང་ཚུད་
ནས། །འཁོར་ཡུལ་ཆགས་སྒྲུང་འབྲེལ་ཐག་བྲད་ཀྱིས་ཆོད། །ཅེས་གསུངས་ན།
རབ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་གནས་ལུགས་ལྟ་བའི་ཐོག་ནས་ངོ་འཕྲོད་དེ་ཐག་ཆོད་པ་དང་།
བརྩོན་འགྲུས་ཅན་གྱིས་ཉམས་ལེན་སྒྲོམ་པའི་དང་བསྒྱུངས་པ་ལ། །འཁོར་བར་འབྲུལ་
སྒྲུང་གི་ཆགས་ཞེན་དང་སྒྲུང་བྲུག་བྲེད་སའི་ཡུལ། །གྲོང་ཡུལ་བདུད་ཀྱི་བརྩོན་ར་དང་
འབྲེལ་ཐག་བཅད་དེ་སྒྲོ་ཐག་རང་གིས་བཅད། །སྒྲ་ཐག་མགོར་བཟེད་དེ་མི་མེད་དབེན་
པའི་རི་བྲོད་གང་ནས་དམ་པ་གོང་མའི་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་ས་ཞིག་ལ་སོང་
ནས་བསྒྲུད་དེ་བསྒྲོམ་དགོས་པར་གསུངས་པ་སྟེ། །བྱིམ་ན་གནས་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་
དྲིན་ཆེ་བའི་པ་མ་དང་གཉེན་བཤེས། །མཛེས་བཟེའི་བུ་ཆོད་དང་མཐུན་གྲོགས་ལ་སོགས་
པ་ཡོད་ཅིང་། །བྱིམ་ནས་བུད་དེ་དགོན་པའི་གྲ་ས་འགྲིམས་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན།
གྲ་རོགས་གྲོགས་མཆེད་སྦྱན་སྤིང་གཉེན་ཉིད་དང་འབྲེལ་མི་དོ་ས་ལོས་ཡོད་ཀྱང་། །མི་
འབྲེལ་པར་འདི་ལྟར་ཆགས་སྒྲུང་ལས་འབྲེལ་གྱི་གཡེང་བའི་ནང་ནས། །ཉིན་འགར་
སྦྱག་མཉམ་སྤྱོད་བྱས་པའི་མཚམས་སུ། །ཉིན་ཞིག་སྟོ་བུར་དུ་འཆིན་ས་རང་དབང་
མེད་པར་བྱི་མའི་ཡུལ་ལ་འགོ་རན་དུས་ཁ་མི་ཐོར་བེར་ས་ཡོད་པ་མ་ཡིན། །དེ་བས་སྟོ་
ལག་ན་ཡོད། །རང་དབང་རང་ལག་ན་ཡོད་དུས། །རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་
དག་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག །དེ་ཡང་མིང་ཅོམ་མ་ཡིན་པ་དོན་གྱིས་འགྲུབ་པ་
ཞིག་བྱས་ན། །འབྲེལ་མེད་ཆོ་རབས་གཏན་དུ་ཞིང་དག་པ་ཞིག་གམ་དེ་མིན་ན་ཡེ་ཤེས་
གཅིག་གི་རང་སྒྲུང་ལ། །ཟག་མེད་ཀྱི་དགའ་བས་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་འདྲ་འབྲེལ་མེད་པ་
ཞིག་མཉམ་དུ་སྦྱོང་ཆོག་པ་ལ་བསམ་ནས་ཕྱགས་དང་ཡུན་གྱི་འདད་ཕོག་དགོས་པ་ཡིན།
རིག་འཛིན་གང་ཤར་རང་གོ་ལ་གྱིས། །པ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་

མེད། །དགོན་གཞིས་ངེས་མེད་ཀྱི་རི་བོར། །ཉེ་འབྲེལ་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་
 ཅན། །ཡན་པ་སློབ་དེ་ཞིག་སྤྱད་པ། །གསུངས་ས་དེ་རེད། །རི་བོར་དབེན་
 གནས་ཡིན་ཡང། །ཡང་གོགས་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་འཛོགས་བཞག་
 ན་ནམ་གཡེང་འདྲུ་འཛིང་འདྲུ་གས་ཀྱིས་འཁོར་ཡོང་བ་རེད། །གང་ནས་ཡེངས་ན་
 ཡེངས་པ་རེད། །སློབ་དཔོན་ཨ་བ་རྩི་ཏིས། །མང་པོ་རྟག་ཏུ་འཐབ་འཁྱུར་ཏེ་
 གསུངས་ཡོད་པ་རེད། །མི་མང་པོ་ཞིག་མཉམ་དུ་བསྐྱད་དུས། །ཡུན་རིང་ན་གཅིག་
 གིས་གཅིག་ལ་སྒྲ་བཅས་རྒྱ་བྲན། །གཅིག་གིས་གཅིག་གི་སྒྲིན་མཐོང་། །དེའི་རྒྱུན་
 གྱིས་འཁོར་ཞིང་འཐབ། །གཉིས་པོ་དག་ནི་འགྲན་རྒྱར་འཁྱུར་གསུངས་པ་རེད། །སྒྲ་
 མ་འདྲ་འདྲ་གཉིས། །དགོན་པ་འདྲ་འདྲ་གཉིས། །བྱིས་མཆོས་འདྲ་འདྲ་གཉིས་
 མཉམ་དུ་ཡུན་རིང་ལ་སྐྱད་ན། །དེའི་ནང་ན་ཆགས་སྤང་ཕྲག་དོག་མ་ཞི་བ་འདྲ་ཡོད་ན་
 ན་མ་ཞིག་འགྲན་རྒྱར་འཁྱུར་བ་རེད། །གཞོན་ནུ་མ་ཡི་གདུ་བུ་བཞིན། །གཅིག་ཕུར་
 རྒྱུ་བར་རྒྱ་བར་བྱ། །གསུངས་ཡོད་པ་རེད། །གཞོན་ནུ་མས་ལག་གདུབ་གཉིས་
 མཉམ་དུ་བྲངས་ན་རྩོག་སྒྲ་དང་བྲོག་སྒྲ་གསུངས་ཡོད་ནི་རེད། །གཅིག་ཁེར་རུ་མ་སྒྲ་
 མེད་ནམ་པར་ཞི་བ་ཡིན་པས་ན། །**གཅིག་ཕུར་ནགས་ཀྱི་གསེབ་དང་རི་སྐལ་**
དུ། །གནས་དབེན་པ་གཅིག་ཕུས་དབེན་པའི་མིང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །**ལུས་ཀྱི་**
བྱ་རྩོལ་ཐོངས་ལ་རྣལ་མར་སྤྱོད། །**།དག་གིས་སྒྲ་བརྗོད་ཆོད་ལ་བརྗོད་མེད་**
ཀྱིས། །**།སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས།** །**།དེ་ཡི་ངང་ལ་**
བཏང་བཞག་མེད་པར་སྤྱོད། །**།ཅེས་སློག་སུམ་དབེན་པ་བསྟན་པ་དང་མཉམ་དུ་**
སེམས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་བསྟན་ཏེ། །བཞག་ཐབས་དེ་ལ་བཞག་པའི་བསམ་གཏན་སློམ་
 སྒྲིན་མེད་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། །**སེམས་ལ་གཏད་སོ་མེད་ན་ལྟ་བ་**

ཡིན། །བསྐྱོམ་དུ་མེད་པའི་ངང་ལ་གནས་པར་གྱིས། །ཐོབ་མེད་ཚྲོགས་ཆེན་
འབྲས་བུ་འཛོལ་པར་མཛོད། །ཅེས་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ། གཏང་མེད་སྟོང་ཆེན་གྱི་
དགོངས་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། ཡེ་བཞག་བཅོས་བསྐྱད་དང་བྲལ་བ་སྐྱོམ་མེད་
ཚྲོགས་ཆེན་གྱི་སྐྱོམ་པར་གནས་ན། གཞི་ནས་ཐོབ་མེད་ཚྲོགས་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤང་
སྤང་རེ་དོགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མཛོད་ཅེས་པའོ། །དེའི་དོན་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་ལྟ་བར་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆོ། །འདི་ལྟར་རིག་པའི་
ངང་ལ་འཛོག་སྐྱམ་དང་། །བྱིང་གོད་དབང་དུ་ཤོར་འགོ་སྐྱམ་བྱེད་གྱི། །རྟོག་པའི་
བླ་བ་གང་གིས་མི་བཅིངས་པར། །དམིགས་གཏད་ཆོས་མེད་ཉར་སང་རྒྱ་ཡན་
ངང་། །ཟང་ཐལ་ཁ་ཡན་ཉིད་དུ་སྟོང་ལ་ཞོག །སྟོ་ཡི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོ་འདས་དོན་མི་
མཛོད། །བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱར་མེད་སར་མི་སྟེབས། །སྟོ་འདས་བྱར་མེད་དོན་
དེ་ཐོབ་འདོད་ན། །བཅོས་བསྐྱད་མ་བྱེད་རིག་པ་གཅེར་བྱར་ཞོག །ཅེས་གསུངས།
ལྟ་བར་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་དུས། གཞན་བྱུང་རྟོག་དཔྱད་དང་
འདྲེས་པའི་ལྟ་སྐྱོམ་དང་བསྐྱེས་ནས་སྐྱོམ་གོ་ཆོད་པ་མ་རེད། རིག་པ་ལམ་བྱེད་ཚྲོགས་
ཆེན་གྱི་སྐྱབས་སུ། ཐད་ཀའི་རིག་པ་སྐྱོས་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བ། བྱར་མེད་བྱས་
ཆོས་ལས་འདས་པ་དེ་ཉིད། ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་ཐིན་པས་ན། རང་བཞིན་
གསལ་འགྲིབ་མེད་པ་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་འདྲ་དེའི་ངང་དེར་བཞག་དུས། ཟུར་ཞིག་ནས་
རྟོག་པའི་བླ་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་ཐག་པ་དམིགས་གཏད་ཅན་ཞིག་བཙལ་འདུག་དགོས་པ་མ་
ཡིན་ལ། དེས་ན་སྐྱོ་ཆོགས་སྐྱོས་པའི་སྐྱིབ་བྱེད་གྱི་གོས་སྐྱོན་མི་འདུག་པར་རིག་པ་
ཟང་ཐལ་ཆེན་པ་གཅེར་བྱ་དེ་ལྟར་ལ་ཕུད་ནས་བཅས་བཅོས་མེད་པར་ཞོགས་ལ་ཐོངས་
ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་བཞག་ནས། གཟུང་འཛིན་ཀུན་བྲལ་ལྟ་བའི་མཆོག་ཡིན་

ནོ། །སྤངས་མེད་པ་སྒྲོམ་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བྱུ་ཚོལ་ལས་འདས་སྤྱོད་པའི་
མཆོག་ཡིན་ནོ། །རེ་མེད་རང་གནས་འབྲས་བུའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། གཟུང་དང་འཛིན་པ་གཉིས་འཛིན་གྱི་སྒྲོག་ལས་གྲོལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོག་དང་།
བཟང་དན་སྤངས་མེད་པ་ཕྱོགས་ཡན་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་གནས་པ་དེ་སྒྲོམ་པའི་མཆོག་
འདི་བྱ་འདི་བྱེད་སྒྲེའི་འཛིན་ཚོལ་ལས་འདས་སེང་བ་ནི་སྤྱོད་པའི་མཆོག་ རེ་དོགས་
ཉམ་ང་དང་བྲལ་བ་རང་གནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་མི་གཡོ་བ་འབྲས་བུའི་
མཆོག་ཡིན་གསུངས་ནས་ལྟ་སྒྲོམ་སྤྱོད་འབྲས་གསུམ་པོ་ངོས་བཟུང་ནས། བལྟས་
པས་མི་མཐོང་ལྟ་བུའི་འཛོལ་འཕྲོའོག་ །བསྒྲོམས་པས་མི་རྟོག་དཔྱད་འཛིན་དམིགས་
གཏད་དོར། །སྤྱོད་པས་མི་འགྲུབ་སྦྱུ་མར་འཛིན་པ་ཐོངས། །བཅོལ་བས་མི་རྟོག་
འབྲས་བུའི་རེ་བ་བོར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟོགས་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་སེམས་ཀྱིས་
བཅོལ་ནས་རྟོག་འོང་རྒྱ་ཞིག་དང་། ཆེད་འཛིན་གྱི་སྒྲོམ་པས་བསྒྲོམས་ནས་གོམས་
ཡོང་རྒྱ་ཞིག་ བཅོས་མའི་སྤྱོད་པས་བསྐྱབས་ནས་འགྲུབ་ཡོང་རྒྱ་དེ་འདྲ་མིན།
ཡང་རེ་བ་དང་དོགས་པས་བཅིངས་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཀྱང་ག་ཤེད་ཅིག་ནས་ཐོབ་ཡོང་རྒྱ་
ཞིག་ཀྱང་མེད་ཅེས་ལྟ་སྒྲོམ་སྤྱོད་འབྲས་ཀྱི་འཕྲང་བསལ་བ་ཡིན། དེས་ན་ཇི་ལྟར་བྱེད་
དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན། ད་ལྟའི་ཤེས་པ་བཅོལ་མེད་ལྟག་པ་ལ། །ཕྱོགས་རིས་མ་བྱེད་
འཛིན་པས་མ་བསྐྱད་ཅིག་ །ཅེས་གསུངས་དུས། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་སྤྱང་ཙམ་དུ་ཡང་
སྤྱ་ཆོགས་སྤྱང་བ་ཇི་ལྟར་སྤྱང་ཡང་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་ཞིང་། མི་འཛིན་པ་
ཙམ་དུ་ཡང་མི་འཆང་བར། ད་ལྟའི་ཤེས་པ་བཅོས་བསྐྱད་དང་བྲལ་བ་ཤར་གནས་
གང་ཡིན་གྱི་ཐོག་ཏུ་བཅས་བཅོས་སྤང་གཉིན་མེད་པར་ཞོག་ལ་ཞོག་དང་གང་སྤང་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་གྲོང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གདམས་པ་དེ་ལྟར་གནང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་

འཛིན་གྱིས་མ་བསྐྱད་པ་དེ་ལྟ་སྟོམ་སྟོང་འབྲས་ཀྱི་ཅེ་མོ་དང་མཆོག་ཡིན་ལུགས་ནི།
ད་ལྟའི་རིག་པ་དངོས་མེད་གསལ་བ་འདི། །འདི་ཀ་ལྟ་བ་ཀུན་གྱི་ཡང་ཅེ་
ཡིན། །དམིགས་གཏད་བྱུང་གཏམ་སྟོང་དང་བྲལ་བ་འདི། །འདི་ཀ་སྟོམ་པ་ཀུན་གྱི་
ཡང་ཅེ་ཡིན། །མ་བཅོས་འཛིན་མེད་ལྷག་པར་བཞག་པ་འདི། །འདི་ཀ་སྟོང་པ་
ཀུན་གྱི་ཡང་ཅེ་ཡིན། །མ་བཅོས་ཡེན་ས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི། །འདི་ཀ་འབྲས་
བུ་ཀུན་གྱི་ཡང་ཅེ་ཡིན། །ལྟ་བའི་སྟིང་པོ་སྟོང་གསལ་འཛིན་མེད་ལྟོས། །སྟོམ་
པའི་སྟིང་པོ་རང་གྲོལ་འཛིན་མེད་སྟོང་ས། །སྟོང་པའི་སྟིང་པོ་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷག་པར་
ཞོག །འབྲས་བུའི་སྟིང་པོ་རེ་དོགས་ཞིག་པ་ཡིན། །མུམ་ཐར་བྲལ་ན་ལྟ་བའི་རྒྱལ་
པོ་མཆོག །གཟའ་གཏད་བྲལ་ན་སྟོམ་པའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག །ཁྲུང་དོར་བྲལ་ན་
སྟོང་པའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག །རེ་དོགས་བྲལ་ན་འབྲས་བུའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག །ཅེས་
གསུངས། ཐམས་ཀྱི་ཤེས་པའམ་ཐད་ཀའི་ཡེ་ཤེས། ད་ལྟའི་རིག་པ་སྟོང་གསལ་
འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ། རྒྱར་ཆད་པ་དང་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བ་མེད་པ། ལྷུང་ཆ་ནས་
མི་ལམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རོལ་བར་ཤར་བསྐྱད་ཀྱང་། སྟོང་ཆ་ནས་སྟོམ་པའི་མཐའ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། དཔེ་བཞག་ན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད། དགོངས་
པའི་གནས་ལུགས་རང་ངོ་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཅེ་མོ་དང་། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུའི་
རྒྱལ་པོ། བྱུང་གཏམ་སྟོང་འདས་ཆེན་པོ་རང་གྲོལ་འཛིན་མེད་དང་མདངས་ཀ་དག་གི་
དགོངས་པར་གནས་པ་དེ་སྟོམ་པའི་མཆོག་དང་། མ་བཅོས་འཛིན་མེད་ཚོགས་ཀྱིས་
ཡན་ལ་བོར་བ་གཉིས་མེད་ཡོངས་གྲོལ་གྱི་སྟོང་པའི་མཆོག་ཡིན། མ་བཅོས་ལྷན་
གྲུབ་རེ་དོགས་ཐད་ཀར་ཞིག་པ། མཉམ་ཚྲོགས་ཟང་ཐལ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ལས་
མི་གཡོ་བ་དེ། འབྲས་བུའི་ཅེ་མོ་འམ་མཆོག་དང་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པའི་ཆིངས་གྱིས་

བཅིངས་ནས་བསྟན་པའོ། །བལྟ་དུ་མེད་ཀྱིས་ལྟ་བའི་དམིགས་གཏད་
 དོར། །བསྐྱོམ་དུ་མེད་ཀྱིས་གང་བྱུང་གང་བདེར་ཐོངས། །སྦྱང་དུ་མེད་ཀྱིས་
 དགག་སྦྱབ་སྦྲང་སྦྲང་ཁྲོལ། །འཕྱོང་དུ་མེད་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་རེ་བའོར། །གང་
 ཡིན་ཡིན་ཀྱིས་ཆེད་འཛིན་མ་བྱེད་ཅིག །འདི་ཡིན་མེད་ཀྱིས་དགག་སྦྱབ་མ་བྱེད་
 ཅིག །གཟའ་གཏད་མེད་ཀྱིས་ཕྱོགས་རིས་མ་བྱེད་ཅིག །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
 བལྟ་མེད་རིག་པ་སློབ་འདས་ཀྱི་ཆོས་ལ། སློབ་གསུམ་ཚུལ་སྦྱབ་ཀྱིང་ལ་བ་བྱས་ནས་
 བལྟ་དགོས་སྐྱམ་པའི་ལྟ་བའི་དམིགས་གཏད་དེ་དོར། སློམ་མེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སློམ་
 བྱ་ཅན་དུ་འཆོས་མ་འདུག སྦྱང་མེད་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ལ་དགག་སྦྱབ་སྦྲང་དོར་ཞོག་ལ་
 ཐོངས། འཕྱོང་བྱ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ལ་རེ་བའི་འཛིན་ཞེན་སྦྱར་ལ། གང་
 ཡིན་ཡིན་པར་ཞོག གང་མིན་མིན་པར་ཞོག་ལ་ཐོངས། དགག་སྦྱབ་བཅོས་བསྦྲང་
 དང་གཟའ་གཏད་ཞེན་འཛིན་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་དང་རིས་སུ་བཅད་པ་བོར་ནས། བྱར་མེད་
 ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ངང་ལ་བཞག་བྱ་འཛིག་བྱེད་དང་བྲལ་བར་ཞོག་ཅེས་བྱར་མེད་ཀྱི་
 དགོངས་པའི་འགག་བསྐྱམས་པའོ། །འདི་ནས་མཐར་ཐུག་སྤྱིང་པོའི་ལམ་ཁྱེར་བསྟན་
 པ་ནི། གདོད་ནས་དག་པའི་རང་རིག་རང་གསལ་ལ། །བསམ་ཡུལ་སྒོ་ལས་
 འདས་པས་བལྟ་དུ་མེད། །ངོ་བོ་གཞིན་སྒྲུབ་བས་བསྐྱོམ་དུ་མེད། །རང་གྲོལ་
 མཐའ་ལས་འདས་པས་སྦྱང་དུ་མེད། །ཚུལ་སྦྱབ་ཞེན་པ་ལས་འདས་འབྲས་བུ་
 མེད། །ངོ་བོ་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་པས་སྦྲང་ཐོབ་མེད། །རང་བཞིན་གསལ་སྤྱོད་ཡིན་
 པས་ཚུལ་སྦྱབ་ཞིག །ཐུགས་ཐེ་འགགས་མེད་ཡིན་པས་ཕྱོགས་རིས་མེད། །གང་
 ལྟར་ཤར་ཡང་དེ་ལྟར་མ་འཛིན་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་ནམ་མཁའི་བྱ་ལམ་
 འདྲ། །བྱ་ཐེས་སྒྲུ་མ་འགགས་ནས་མི་མཐོང་ལྟར། །བྲན་བསམ་སྒྲུ་མ་འགག་

ཅིང་མཐོང་བ་མེད། །དེ་ལ་རྩེས་བསྟེན་མ་འཛིན་པས་མ་མཐུད་ཅིག །བྱ་རྩེས་ཕྱི་
མ་མ་འོངས་དངོས་མེད་ལྟར། །དྲན་བསམ་མ་ཕྱི་མས་བསུ་མ་མ་བྱེད་ཅིག །བྱ་རྩེས་
ད་ལྟ་ཁ་དོག་དབྱིབས་མེད་ལྟར། །ད་ལྟ་འི་དྲན་བསམ་མ་ཐམས་པར་འགྲོས་
ལ། །འདི་ཞེས་གཉིན་པོས་བཅོས་བསྟུད་མ་བྱེད་ཅིག །རི་ལྟར་ཤར་ཡང་དེ་ལྟར་
མ་འཛིན་ཅིག །འདི་ནི་མཐར་ཐུག་སྟོང་པོའི་ལམ་ཁྲེར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
གདོད་ནས་དག་པ་རིག་པ་སྟོང་གསལ་སྟོ་ལས་འདས་པ། གཞི་དང་རྩ་བ་བྲལ་བ།
རང་གྲོལ་རྩོལ་སྦྱབ་ལས་འདས་པ་ནི། དོ་བོ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་ན་གང་སྒྲུང་སྒྲུང་སྟོབ་
དང་བྲལ་བ་ཡིན། རང་བཞིན་གསལ་སྟོང་ཡིན་པས་ན་ཅི་ཤར་ལ་རྩོལ་སྦྱབ་བྱེད་མི་
དགོས་བྱུང་མེད་པས་བྱ་རུ་མི་བཏུབ། ཐུགས་རྩེ་འགགས་མེད་ཅི་ཤར་རིག་སྟོང་རྩེན་
པ་ལ་སྟོགས་རིས་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་མེད། དེས་ན་གང་ལྟར་ཤར་ཡང་དེ་ལྟར་འཛིན་རྒྱ་
མེད་པའི་དཔེ་རིམ་ཞིག་བཞག་པ་ཡིན་ན་ནམ་མཁའི་བྱ་ལམ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན། བྱ་
ལམ་སྟོན་རྩེས་བར་གསུམ་དང་དྲན་བསམ་སྟོན་རྩེས་བར་གསུམ་གཉིས་ཀ་འདྲ་བ་ཡིན།
རྣལ་འབྱོར་མཁའ་མཉམ་གྱི་དགོངས་པ་བྱ་བྲལ་ནམ་མཁའི་ཁོར་ཡུག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན།
རྩལ་སྒྲུང་སྟོ་བྱུར་གྱི་བྱ་རྩེས་ལ་རྩེས་སྟེན་ཡོང་རྒྱ་མེད་པ་བཞིན་དུ་མ་བཅོས་མཉམ་པ་ཆེན་
པོར་བཞག་ནས། རི་ལྟར་ཤར་ཡང་དེ་ལྟར་མ་འཛིན་ཞེས་གདམས་པ་ཆོག་གཅིག་ཏུ་
མཐར་ཐུག་གི་འགག་བསྟུམས་པའི་སྟོང་པོ་དོན་གྱི་ལམ་ཁྲེར་གྱི་མན་ངག་ཏུ་བསྟན་
པའོ། །མ་སྟོམ་མངོན་སུམ་སྒྲུང་བའི་ལྟ་སྟོམ་སྟོན་འབྲས་ཀྱི་གདམས་པ་བསྟན་པ་ནི།
གང་ལྟར་ཤར་ཡང་དེ་ལྟར་མ་བཟུང་ན། །ཉོན་མོངས་རང་ཡལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་
ཡིན། །སྟེ་མེད་བསམ་འདས་ཡེ་གྲོལ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ནན་ཏན་བྱས་ན་བལྟ་རྒྱ་མེད་པ་
ལགས། །རང་བབས་སྟོང་ཆགས་རང་གནས་བསྟོམ་པ་སྟེ། །ནན་ཏན་བྱས་ན་

བསྐྱེམ་རྒྱ་མེད་པ་ལགས། །སྤང་སྤང་གཉིས་མེད་སྒྱུ་མའི་སྦྱོད་པ་སྟེ། །ནན་ཏན་
བྱས་ན་སྦྱོད་རྒྱ་མེད་པ་ལགས། །རེ་དོགས་གཉིས་མེད་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་
སྟེ། །ནན་ཏན་བྱས་ན་འབྲས་བུ་མེད་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་ན། ཉོན་
མོངས་ནམ་རྟོག་རང་ཡལ་བྱ་ལམ་རྩེས་མེད། །སྦྱེ་མེད་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་
ཡེ་གྲོལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེར། །བྱས་ཆོས་བྱ་ཚུལ་གྱིས་ངེ་འབྲའི་ནན་ཏན་མཐར་ཆགས་
ཤིག་བྱས་ནས་བལྟས་ཀྱང་། །བལྟར་མེད་ཀྱི་རིག་པ་སྤྱི་སྤྱུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ། །བལྟ་
ཡོང་རྒྱུའི་བལྟ་བྱ་ཞིག་དང་། །མཐོང་བཞག་རྒྱུའི་མཐོང་བའི་མཐོང་འབྲས་ཤིག་མེད།
ལྟ་བ་བལྟར་མེད་དེའི་རང་ལ་རང་བབས་གྱིས་སྦྱོད་གྱིས་རྒྱན་ཆགས་པར་འཛོག་རྒྱ་པན་
སྐྱེམ་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་ཡོང་ས་ཞིག་དང་། །སྤང་སྤང་དགག་སྒྱུབ་དང་བྲལ་བའི་སྦྱོད་
པ་རེ་དོགས་གཉིས་འཛིན་ལས་འདས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་ཀྱང་། །བྱིས་
པས་བྱེ་མའི་མཁར་ལས་བྱས་པ་འབྲ་འབྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། །བྱར་མེད་ཆེན་པོའི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་ལ་བསྐྱབས་བར་བསྟན་པ་རེད། །ད་འདི་ནས་ངོ་མཚར་བའི་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
རང་གནས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྒོ་བདེའི་གཟེངས་སུ་བསྟོད་པ་ནི། །དུས་གསུམ་
རྩ་བ་བྲལ་བའི་སེམས་ཉིད་འདི། །མ་བསྐྱེམ་མངོན་སུམ་སྤང་བ་སྦྱོར་
བདེ། །ཐོག་མ་ཐམ་རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས། །ཡེ་གྲོལ་ཡོངས་གྲོལ་འབད་
ཚུལ་ཞིག་པ་མཚར། །ཐ་མལ་ཤེས་པ་བཟོ་མེད་ལྷག་པ་འདི། །རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་མཐར་བྲལ་གྲོང་ཡངས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །དུས་གསུམ་གཞི་
རྩ་བྲལ་བའི་སེམས་ཉིད། །དུས་གསུམ་དུས་ལས་འདས་པ། །བཞི་ཆ་སུམ་བྲལ་གྱི་
རིག་པ། །སྐད་ཅིག་མ་གསུངས་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། །གཞི་གྲོལ་ཡངས་པ་ཆེན་པོ་
ཡིན་པ་རེད། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་གྲོལ་ཡངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་དེ། །མ་སྤངས་ཡོངས་

རྫོགས་བཞི་ཆ་སུམ་གྲལ་གྱི་དགོངས་པ་ཟེར་ན། གསུམ་ལས་འདས་པའི་བཞི་བའི་ཆ་
གསུངས་པ་རེད། གཞི་གྲོལ་ཡངས་པ་ཟེར་དུས་ག་གཞི་རེད། གཞི་མེད་ཆེན་
པོ་འཇག་གཞི་གྲོལ་ཡངས་པ་ཆེན་པོ་མ་སྤངས་ཡོངས་རྫོགས་སུ་གྲོལ་ནས་མ་སྒྲིམ་མཛོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ། རྣལ་འབྱོར་གཞི་བདེའི་སྟེང་དུ་སྒྲོ་བདེ་རྒྱུ་མི་ཆད་པ་དང་།
ཐོག་མཐའ་དབུས་དང་གྲལ་བ་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་དག་ཅིང་ཡེ་གྲོལ་བཅིང་
གྲོལ་ལ། ཡོངས་གྲོལ་གྱི་འབད་རྩྱེད་ཞིག་མ་དགོས་པ་དེ་ལ་ངོ་མཆར་རོ། །ཐ་
མལ་གྱི་ཤེས་པ་འདི་སྤྱི་མ་བཟུངས་མདོག་མ་བསྐྱུར། བར་བཟོ་མེད་རང་སར་བཞག་
པས་ཆོག་རྒྱུ་འདི། རྒྱལ་བའི་ངེས་དོན་གྱི་དགོངས་པ་མཐའ་དང་གྲལ་བ་ཡིན་པས་ན་
ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་། སྟོང་ཡངས་པ་ཡིན་པས་ན་རྒྱར་མ་ཆད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་
གནད་ངེས་པའི་སྒྲོ་ནས་འགག་བསྐྱུས་པའོ། །དེ་ནས་མ་ཡོངས་མི་སྒྲིམ་ངང་བཞག་
རྒྱུ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འབྲུག་པར་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ཡང་འབད་པས་དཔྱད་ཅིང་
བསྒྲིམས་པ་ཡིས། །སེམས་ཉིད་གནས་ལུགས་གཉུག་མ་མཐོང་མི་འགྱུར། །མ་
བསམས་མ་དཔྱད་ཐ་མལ་ཆོས་ཉིད་ལ། །བསྒྲིམ་དང་མི་བསྒྲིམ་ཡོངས་དང་མ་
ཡོངས་མེད། །མ་བསྒྲིམས་ལྷུག་པས་མང་པོ་གྲོལ་བ་ཡིན། །གྲོལ་དང་མ་གྲོལ་
དོན་ལ་གཉིས་སུ་མེད། །གནས་ལུགས་ཤེས་ན་རྩྱེད་མེད་སྒྲོ་བདེའོ། །རྟོག་མེད་
འདྲི་པའི་རྟོག་པས་བཅིངས་པ་ན། །རྣམ་རྟོག་ལངས་ནས་ཕྱོགས་བརྩུར་འགོ་བར་
བརྩོན། །འགོ་འོང་མེད་པའི་རིག་པའི་གཤིས་ཐོག་རྒྱ། །ཁ་ཡན་སྟོང་ནས་རང་
ཡན་བཞག་པ་ན། །མི་གཡོ་རི་བོ་བཞིན་དུ་བརྟན་པར་གནས། །གོ་ལྷོག་འགོས་
འདི་བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བ་དང་མྱུང་འདས་
གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་པོ་དེ། གནས་ལུགས་གཤིས་གྱི་བཞུགས་རྩྱལ་གྱི་

དོས་ནས་གཞལ་འོང་བ་ཡིན་ན། ཐམས་ཅད་བཟང་ངན་མེད་པར་ཡེ་སྟོང་བསམ་
བརྗོད་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་གོལ་བའི་གོལ་ཟིན་པ་ཞིག་ལ་སྒྲོས་དབྱུང་སེམས་ཀྱིས་
སྒྲོམ་པས་ཅི་འདྲའི་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་། སེམས་ཉིད་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་གཉུག་
མའི་རང་བཞིན་མཐོང་རྒྱུར་ཐག་ཇེ་རིང་མ་གཏོགས་འགོ་རྒྱ་མེད་དེ། རྒྱལ་བ་སྟོང་
ཆེན་པས། མ་བྱེད་མ་བྱེད་ཚུལ་ཞིང་སྐྱབས་མ་བྱེད། །མ་ལྟ་མ་ལྟ་ཡིད་ཀྱི་ཆོས་མ་
ལྟ། །མ་བསྐྱེམས་མ་བསྐྱེམས་སྟོ་ཡི་ཆོས་མ་བསྐྱེམས། །མ་དབྱུང་མ་དབྱུང་ཡུལ་
སེམས་རྗེས་མ་དབྱུང། །ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་དུ། བསམ་དུ་མེད་པའི་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ། སེམས་ཀྱིས་མ་བསམ་བྱ་ལ་མ་གྱི་རྗེས་དེད་པ་འདྲ་ཞིག་ཡིན།
དབྱུང་དུ་མེད་པའི་རིག་སྟོང་ཀ་དག་གི་ཆོས་ལ་སྒྲོས་དབྱུང་པས་དབྱུང་ནས་དཔེ་གཤེད་རྒྱ་
ཞིག་མེད། རྣམ་མཁའ་འདོམ་ལ་འཇལ་བ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། ཆོས་ཉིད་རྣལ་མའི་
དོན་སྒྲོམ་མེད་ཡངས་མེད་ཡིན་པས་ན། དེ་ལྟར་རང་བཞག་བྱས་བཞག་དུས་གོལ་
བར་རྒྱུར་པ་སྤར་ཡང་མང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞག་གི་རང་དུ་ཞོག་གོལ་
དང་མ་གོལ་དོན་ལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་བལྟ་བུ་ལྟ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས།
གནས་ལུགས་བྱ་ཚུལ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གནད་དེ་ཤེས་སོང་ན། ཚུལ་མེད་
རང་བཞག་གི་བབས་ཀྱིས་འབྲུབ་པར་སྒོ་བདེ་བུ་ཚུལ་ལྟར་བྱུང་བུ་གཤེད་ཆེད་པ་ཡིན་མ་
གཏོགས་རྣམ་རྟོག་འཕྲོ་འདྲའི་འབད་པས་གར་སྐྱབས་མེད་ས་ལ། རྣམ་རྟོག་འདོད་
ཞེན་ཞིག་གིས་ཡིད་དབྱེད་ཀྱི་སྒྲོའི་རི་མོ་བཟང་པོ་ཡག་པ་ཞིག་གི་རྗེས་འདེད་བྱེད་དུས་ཇི་
ལྟར་བྱས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མི་འདུག་པར་སྤྲོ་ཁ་འཚུབས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་སྤྲོ་ཚོགས་
ཀྱིས་རང་གིས་རང་འཆིང་ནས། སྤྲོ་བུའི་ཁ་རྒྱུའི་དར་སྐྱད་ཀྱིས་སྤྲོ་བུ་རང་ཉིད་
འཆིང་བ་ལྟ་བུ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག འགོ་འོང་མེད་པའི་

གཤིས་ཐོག་ལ། གཟུང་འཛིན་བྲལ་བའི་དྲི་མེད་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཁ་ཡན་རང་སར་
སྤོང་ལ་ཞོག་དང་། ཅུ་སྤོང་གི་ཟླ་གཟུགས་དེ་དགུགས་ན་མི་མཐོང་བཞག་ན་མཐོང་བ་
དང་འདྲ་བར་གོ་ལྷོག་ནས་བྱས་ན་མི་ཟིན་བསྐྱར་ན་ཟིན་པའི་གནད་དེ་མཐོང་ནས། མི་
གཡོ་བ་བརྟན་པ་རི་རྒྱལ་ལྟར་དུ་གཡོ་འགུལ་མེད་པའི་འགྱུར་མེད་རིག་པའི་རང་གཤིས་
དེ་ལས་གཡོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མི་གཡོ་སྤྱོད་དང་བྲལ་བའི་རིག་པ་དེ་བཞགས་ན་མི་
མཐོང་སྤོང་ན་མཐོང་རྒྱ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་བཟུ་བྱ་ལྟ་བུའི་དང་བྲལ་བའི་གནད་ཀྱིས་
རེད། རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པས། རིག་པ་འབྲུལ་དང་མ་འབྲུལ་གྱི་མིང་དོན་ལས་
འདས་པ་གསུང་སྒྲུབས། མན་ངག་གི་སྟིང་པོ་གསུམ་དང་། ལྟ་བའི་བཞག་
ཐབས་གསུམ་དང་། སྤྱོད་པ་ཆགས་མེད་རང་གྲོལ་གྱི་གནད་གསུམ་རྣམས་གསུངས་
པ་ཡིན། མན་ངག་གི་སྟིང་པོ་གསུམ་ནི། རོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ།
ལྟ་བའི་བཞག་ཐབས་ཕྱི་སྒྲུབ་བཙེག་བཞག་ རང་འགྱུ་བཙེག་བཞག་ གསང་བ་
རིག་པ་ཙམ་བཞག་གསུམ་ལ་འདུ། སྤྱོད་པ་ཆགས་མེད་རང་གྲོལ་གྱི་གནད་གསུམ་དེ་
གང་ཡིན་ན། སྒྲུབ་བཙེར་གྲོལ། འགྱུ་བ་རང་གྲོལ། རིག་པ་ཡེ་གྲོལ་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་རེད། ད་དུང་ཡེ་ཡོད་ཆིག་ཆོད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་བཅུ་དྲུག་གི་ཐོག་ནས་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པས་བསྟན་ཡོད་པ་ཡིན། མཐར་
འགག་དོན་རིག་པ་རང་བབས་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྤྱེལ་ས་རོ་མ་དེ། རོ་བོ་ཀ་དག་ རང་
བཞིན་རྣམས་གྲུབ་ཏུ་གནས་པ། ཏྲག་དང་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ་གཏུག་
ཡོད་པ་ཡིན། འདི་ཆོ་ཆོས་ཟད་མིང་མེད་ཆེན་པོར་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་སྤོང་བའི་ཁོང་ནས་
འཆར་བའི་རྣལ་འབྱོར་བ་མཆོག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། གྲོང་ཆེན་པས། འདིར་དོན་རྒྱུ་
གང་མོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེལ་བ་སྟེན་བྱེད་དོན་ཞིས་ཉམས་རྟོགས་མཐོན་

པོའི་དགོངས་ཉམས། རང་པོའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་གྱིས་པའི་བསམ་འདུན་མ་འཕར་པ་
ཞིག་གིས་བསྟན་ན། སྟོན་པའི་ཡུལ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་འདྲ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།
རིག་པ་རང་ཤར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་རྗེ་རྗེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་། རྒྱ་འབྲས་ལ་བསྐྱེད་
བའི་ཆོག་ཆེན་བརྒྱུད་ནམས་གསུངས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་འདི་ཅན་པོའི་ཐད་ཀ་ནས་དྲང་
ངས་གྱི་ཤུན་ཡག་པ་ཞིག་འབྱེད་དགོས། དེ་མ་ཕྱིས་པར་རྒྱ་འབྲས་ངས་དོན་དུ་སེམས་
པ་འགའ་རེས། རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན།
འདིའི་གོ་དོན་གསལ་འབྱེད་བྱེད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་གལ་གནད་ཆེ་བ་རེད། རྗེས་
ཆེན་སྟོན་པའི་ནུས་འབྱེད་བ་གསར་ལྗོངས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལག་
སྐྱེལ་སྦྱད་ལ་གལ་ཆེ་བར་སྟུམ། དེས་ན་དེའི་སྟོར་དེ་འདི་ནས་རགས་བསྟན་ཤིག་
བཤད་ན་སྟུམ་པ་ཡིན། རྗེ་རྗེས་ལོ་ཅེས་པོ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་ཡིད་དཔྱེད་
ལས་འདས་པའི་དོན་དེ་ཉིད། རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོན་པས་སྦྱད་པ་པོ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་ངོ་
སྦྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་དུས་དེ་ཙམ་ཉིད་
ནས། བསྟན་བྱ་དང་སྟོན་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར། ཆོས་ཉིད་གཅིག་གི་
སྟོང་ལས་མི་འདའ་བ་སྟེ། སྦྱད་པ་པོ་ང་ཆོས་ཀྱང་ང་། །ཞེས་གསུངས་པ་རེད།
སྦྱད་པ་པོ་འདྲ་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་ཐད་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རང་གི་དགོངས་
ཉམས་ངོ་མཚར་གྱི་གད་མོར་བསྟན་པ་ཞིག་རེད། གད་མོ་ཆེན་མོ་གད་རྒྱུངས་
ཆེ། །རྗེ་རྗེས་ལོ་ཅེས་སྟོན་པ། །ཞེས་འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་འཕུལ་བྱ་བ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཆེ་བའི་གད་མོ་ཆེན་པོ་ཡིན། རིག་པ་རང་གྱུར་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་
འགག་སྟོན་མཚན་ལས་འདས་ཤིང་། འཕོ་འབྱུར་གྱི་གད་དང་བུལ་བའི་གཤིས་ཀྱི་
བཞུགས་ཚུལ་ངོ་མ་དེ། ཆོས་ཟད་ཀ་དག་གི་རང་གཤིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཟབ་མེད་ཉིད་མཚོན་བྱེད་ལ་བསྐྱགས་འོང་བ་ཞིག་ཡིན།
དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་གང་མེ་ཆེན་པོ་ཡིན་སྟུང་ཅི་ཕྱིར་རེད་ཟེར་ན། སྲིད་གསུམ་
འཛིག་ཅིང་བརྒྱག་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོ་སྒྲི། སྲིད་པ་མིང་མེད་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱོ་དབྱངས་
ཤིག་ཀྱང་ཡིན། ཡང་དོ་མཚར་བའི་ཆོག་ཆེན་བརྒྱད་ལ་མཚོན་ན། ཁམས་
གསུམ་སེམས་ཅན་བསང་པ་དང་པར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་རྟག་ཏུ་སྟུང་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ལ་
བྱུང་པར་མེད་པར་ལྟར་གསུངས་ཡོད། འདི་གོ་དུས་སྒོ་རྩེད་གི་ན་བ་གས་འགྲོ་བ་རེད།
ཆོས་ཉིད་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་དངོས་རྟོགས་པ་ན་གཤིས་ལ་དགོ་སྤྲིག་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆོགས་དཔེ་ཡིས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གསུང་ཞིག་ཡིན། ཆོགས་བརྒྱད་འཁོར་
བའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་བཏང་བའི་གང་ཟག་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཞིག་གིས་ཁམས་གསུམ་སེམས་
ཅན་དུས་གཅིག་ལ་བསང་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་དགོ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་སྐྱུབ་པ་
གཉིས་ཀ་བྱུང་པར་མེད་ཅེས་རྒྱ་འབྲས་ཆད་པའམ་མེད་པར་བསྟན་པ་རེད། དེ་ཡིན་
དུས་དེ་སྐྱོ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་རྒྱ་ཡོད་པ་མིན་པས། རྒྱ་འབྲས་ཆད་པའམ་མེད་པར་
བསྟན་པ་མ་རེད། དགོ་སྤྲིག་ནམ་རྟོག་གིས་བཟོས་པ་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཅན་ཡིན།
དེའི་ཆོས་ཉིད་ནམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ་མ་འབྲལ་བའི་གཤིས་ལ་དགོ་སྤྲིག་སྒྲུང་དོར་དུ་མ་
གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་སྐྱབས་སུ། ལམ་
བདེན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་དང་བཅས་པའི་དགོ་སྤྲིག་རྒྱ་
འབྲས་ལ་མི་ལྟོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། དཔེ་སྤྲིག་པ་དག་ལུགས་ལ་བསམ་མཐོ་
བཏང་ན། སྤྲིག་པ་དག་ཚུལ་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཡོད། སྤྲིག་པ་དེ་སྤྱིང་བས་དག་
པ། བཤགས་པས་དག་པ། གཉིན་པོས་དག་པ་ཟེར་རྒྱུའི་དག་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་པར་
ཡོད་པ་རེད། ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་གནས་ལུགས་མེན་པའམ་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་

གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་པར་རྟོགས་སོང་དུས། དེ་རྟོགས་སོང་བའི་ཟག་
མེད་གྱི་དགོ་ཅུ་དེས་ཡུང་པོ་ལྷ་དང་ཚོགས་བརྒྱད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་སོང་དུས།
ཀུན་གཞིའི་སྤང་ན་ལས་སྤྲུམས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཟད་སོང་ནས། དགོ་སྤྲུམ་ལ་
རྟོན་གཞི་མེད་སོང་བ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ན་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་ཏེ་སྤྲང་སེམས་རོ་གཅིག་ཏུ་
འབྲས་པའི་གང་ཟག་གིས། ད་ལྟ་བསད་ན་ད་ལྟ་གསོ་རྩས་པ་དེ་འབྲ་འབྱུང་བ་རེད།
དེ་ཅན་པོའི་ངོ་ཁ་ལ་དགོ་སྤྲུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།
དེས་ན་རྗེ་རྗེ་གད་མོ་བཙུ་གཉིས་དང་ངོ་མཚར་བའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་པོ་འདི་ཆོའི་གོ་བ་དེ་རི་
ལྟར་བྱས་ནས་ལེན་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན། རྟོགས་གཅིག་ནས་གཤིས་ཆོས་ཉིད་ལ་
དགོ་སྤྲུམ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་གོ་དོན་དེས་དོན་གྱི་ལེན་ལུགས་ཤིག་དང་རྟོགས་
གཅིག་ནས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་བསད་པ་དང་ཡར་ཕྱིན་བཙུ་དེ་དང་མཉམ་པར་
སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་མེད་རོ་མཉམ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་གིས་དེ་འབྲ་ཞིག་གི་ཆད་ལ་མ་བརྒྱབ་གྱི་བར། རྒྱ་འབྲས་དགོ་སྤྲུམ་གི་སྤྲང་དོར་
ཕྱ་ཞིབ་གྱིས་བསྐྱུང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྲང་བའི་དོན་ཞིག་སྟེ། སྤྲོབ་དཔོན་ཆེན་
པོས། ལར་ལྟ་བ་ནམ་མཁའ་བས་མཐོ་ཡང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་བག་ཕྱེ་བས་ཞིབ་
དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་གོ་བ་རྟོགས་གཉིས་རང་གི་རྒྱུད་ཆོད་དང་བསྟན་
ནས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མདོ་བཤད་པའི་སྐྱབས་སུ་བྲང་དེས་ལྷེམ་དགོངས་
དང་། སྤྲུགས་བཤད་པའི་སྐྱབས་སུ་མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིས་གཏན་ལ་མ་ཡབ་ན་རྟོན་
པ་རྣམ་བཞི་གོ་ལྷོག་ལ་གྱུར་འགྲོ་བ་རེད། རྟོན་པ་རྣམ་བཞི་གོ་ལྷོག་ལ་གྱུར་སོང་ན་
དོན་ལ་མི་རྟོན་ཆོག་ལ་རྟོན་པ་ཞིག་དང་། དོན་དམ་ལ་མི་རྟོན་ཀུན་རྫོབ་ལ་རྟོན་པ་
དང་། དེས་དོན་ལ་མི་རྟོན་བྲང་དོན་ལ་རྟོན་པ། དེ་དུས་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་རྣམ་

ཤེས་ལ་རྟོག་སོང་ན། ཁ་བཤད་སྟོང་ལྟ་ལ་ལོག་ ཡིད་བྱེད་གོ་ཡུལ་ལ་ལུས་ནས།
ལམ་མིན་གྱི་གཡང་ས་སྒྱག་པོ་ལས་སྟོབ་ཐབས་དཀའ་བ་དེ་འབྲེལ་ལ་ཐོན་པ་ཡིན།
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་བཀའ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྒྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ།
ཀུན་འབྱུང་སྤང་པར་བྱ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ། ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པར་བྱ།
གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྐབས་སུ་སྒྱག་བསྐྱེད་བ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་
དང་འགོག་པ་དང་། ལམ་མེད། ཡེ་ཤེས་མེད། ཐོབ་པ་མེད། མ་ཐོབ་པ་
ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་བྲང་ངེས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་མ་ཕྱེས་ན་འགལ་བ་ལྟག་སྟོང་
སྟོང་ཐུབ་པ་མ་རེད་ལ། དེའི་བར་གྱི་ཡང་དག་པའི་ལམ་ཡང་རྟེན་པ་མ་རེད།
གང་ཟག་སྟོང་ལ་དང་པོར་ངེས་དོན་ལ་མི་རྟོག་པར་བྲང་དོན་རྟོག་དགོས་སྟུང་ཀྱང་དེས་
རེད། དེས་ན་གྲོལ་དང་མ་གྲོལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་དོན་གང་མའི་རང་སྒྲུ་ལ།
སོ་སྟེའི་སྟོན་མ་འཕར་བའི་ཚོད་ཀྱིས་ད་ལྟ་སྟོན་པའི་གནས་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་དེ་འབྲེལ་
འོན་ཀྱང་སེམས་ཙན་འབྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཚེས་ཙན་སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་ཡེ་
ནས་འདུས་མ་བྱས་པ། སྒྱུ་གསུམ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུམ་ལྷན་དུ་
བཞུགས་པ་དང་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་འབྲལ་མ་སྟོང་ན། ད་ངེས་དབུལ་པོའི་རང་བྱིམ་
གྱི་གསེར་གཏེར་རང་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་ཐོག་དེ་ནས། རིག་པ་སྐྱེ་འགག་འགོ་
འོང་དང་བྲལ་བའི་ཚེས་ཉིད་ལ། གོ་སྟོང་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་འདི་བརྒྱུད་ན།
མ་སྟོམ་མངོན་འཛང་རྒྱ་བའི་སྒྱུར་ལམ་རང་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས། ཀུན་
མ་བྱེན་འཇིག་ས་སྤྱིང་གིས། སྤྱིང་རུས་གནད་དུ་སྤྱིན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་
མཛོད། །གདམས་ངག་ཟབ་དབྱུའི་བདུད་ཅི་ཁོ་བོས་སྟེར། །ཚོད་སྐྱུབ་པ་
མཉམ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞིག །འགྲིག་ན་ཕྱི་མའི་འགོ་ས་པརྒྱས་སྟོན། །ཞེས་

གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྐུ་བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་ཟབ་དགའི་
ཉིང་བཅུད། འིན་མཁའ་ཀྱི་དོད་སྒྲུངས་མ་ཡལ་བ་ཚོ་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐིལ་ལ་བཟུང་
ན། ཚོ་འདི་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་ཡིན་པ་ལ། །རྟག་ཆགས་ཞེན་པར་བཟུང་བས་གཏན་
འདུན་ཉེས། །སྤྱིད་སྤྱུག་དག་གཉེན་རྣམ་རྟོག་ཡལ་བཅུག་ན། །སྤྱིད་པོའི་རྩ་བ་མ་
བྱས་ལྟུན་གྱུབ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཉམས་ལེན་མི་ཆོ་ལ་བྲིལ་
དུས་ས་ཐག་རིང་གི་བལྟལ་ལམ་བརྒྱུད་པ་འདྲ་བ། མཚམས་རེར་ད་འདྲ་བས་སྤུ་རྒྱ་
ཞིག་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་། སྐབས་རེར་སྤྲ་དང་མི་འདྲ་བར་རྒྱུད་འགྱུར་
བའི་བྱད་པར་རེ་འདུག་གོ་སྐྱམ་པའི་དགའ་སྤྱུག་འདྲ་མི་འདྲ་ཡོད་ན་ཡང་། རེ་དོགས་
དགའ་སྤྱུག་གི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་པོར་དུ་བཅུག་ནས། གང་གར་ཆོས་སྤྱིའི་ཡོ་ལང་
དུ་སྤྱུངས་ཤིང་། ཅིར་སྤྲང་ལམ་གྱི་བོགས་འདོན་ལ་བསྐྱུར་ཏེ། དད་གུས་མོས་པ་
འགྱུར་བ་མེད་པར་བྱས་ན་འཕྱགས་འགྲོ་ས་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན། **འདི་ལ་བསྐྱོམ་རྒྱ་**
རྒྱལ་ཅོམ་མི་དམིགས་ཀྱང་། །ཡེངས་མེད་བླ་པས་ཟིན་པ་རབ་རྩ་གཅེས། །ཞེས་
དོན་བསྐྱུས་པའོ། །ད་ཡང་ཁྲིགས་ཚོད་ལྟ་བའི་གནད་འགག་རིག་པ་རྗེན་པའི་གསལ་
འདེབས་དོ་རྗེ་མགུར་དབྱངས་སུ་ལེན་པ་ནི། **།ཞེ་མ་རྟོ། ད་ཡང་སྐལ་ལྷན་བུ་**
རྣམས་རྩྱུར་ཉོན་དང་། །ཕྱི་ཡུལ་མེད་སྤྱང་སྤྱོད་པའི་རང་གཟུགས་འདི། །ཡེ་སྤྱོད་
རྩ་རྩ་འདྲ་བས་སྤྱང་མི་དགོས། །ནང་གི་བླ་རྟོག་རང་ཡལ་རྗེས་མེད་
པས། །འབད་རྩོལ་གཉེན་པོ་དེ་ལ་འཇུག་མི་དགོས། །སྤྱང་སེམས་ཡེ་གྲོལ་ལྟུག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། །སྤྱང་སྤྱང་རེ་དོགས་གང་གི་འདྲ་སྤྱོད་འདོགས། །རིག་པ་ཟང་
ཀ་གཅེར་བུ་འདི་ཉིད་ལ། །ཡིད་དཔྱོད་སྤྱོད་པའི་གོན་པ་མ་བསྐྱོན་པར། །ཤིགས་
སེ་ཁྲས་སེ་བུན་ནེ་རྗེས་མེད་དུ། །རིས་མེད་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་སྤྱོད་ལ་ཞོག །ཅེས་

གསུངས་ཏེ། འདི་རིག་པ་རང་སྤྱང་གི་སྟོང་ཙམ་ལ་སྲིད་གསུམ་ཀ་དག་གི་དགོངས་པའི་
དོ་སྟོན་ཀྱི་བཞག་ཐབས་ཤིག་བསྟན་པ་སྟེ། བྱི་ཡུལ་མེད་ཡུལ་སྤྱང་སྟོང་པའི་རང་
གཟུགས་འདི། ཡེ་ནས་སྟོང་པ་རྒྱུན་དུ་གི་སྒྲ་བའི་གཟུགས་བརྒན་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པས་
ན། ཁོ་རང་ཡིན་པ་ཡིན་ཐོག་ལ་བཞག་བཏང་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པར། མི་སྟོང་པ་
ཞིག་སྟོང་པར་སྤྱངས་འདུག་མི་དགོས། སྤྱང་སེམས་བྲན་རྟོག་སྒྲ་ཚོགས་སུ་ཤར་ཤར་
འདྲ་བ་འདི་རང་ཡལ་རྗེས་མེད་བར་སྤྱང་གི་བསེར་བྱ་དང་ནམ་མཁའི་བྱ་ལམ་འདྲ་བ་ཞིག་
རེད། རྒྱུ་མ་སྒྲུལ་བཞག་ན་རང་དྲངས་ཡིན་པའི་དཔེ་ལྟར་འབད་ཚོལ་བྱས་ནས་བྲན་
རྟོག་གང་ཤར་ལ་བཟོ་འཕྲོ་འདུག་མི་དགོས་པ་སྟེ། སྤྱང་སེམས་གཉིས་ཀ་ཡེ་ནས་
གོལ་བས་ལྷུག་པ་བཅོས་མི་དགོས་པའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་སྤྱང་སྤྱང་བཟང་ངན་རེ་
དོགས་མང་པོ་ཞིག་གསར་དུ་བསྟན་ནས། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་བཏགས་པ་སྟོ་
འདོགས་མ་བྱེད་ཅེས་པའོ། །སྟོ་འདོགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་འདི་མདའ་མོ་ལ་བྱ་སྟོ་
བཏགས་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་ཡིས་གསུངས་པའི་ཚིག་གྲུབ་ཅིག་རེད། རིག་པ་བྱང་ཀ་ཞེས་
པ་སྟེ་བྱང་ཀ་བྱང་མ་གཉིས་ཀ་དོན་གཅིག་རེད། མ་བཅོས་མ་བསྐྱུར་བའི་རིག་པ་རི་
ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པ་རྗེན་པ་གཅེར་བྱ་འདི་ཉིད་ལ་ཡིད་དཔྱད་སྟོ་ཞེན་ཅན་གྱིས་
འདི་འདྲ་ཡིན་དགོས། དེ་འདྲ་ཡིན་མི་ཉན། དེ་ཡིན་པ་རེད་སྟེ་མ་པའི་རང་བཟོའི་
བཟང་རྩོམ་གྱིས་ཡར་ལ་རྗེ་ཡག་ཏུ་བཏང་བ། སྟོས་མེད་ལ་སྟོས་པའི་གོས་མ་བསྟོན་
པར། ཤིགས་སེ་བྲེས་སེ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤིགས་སེ་ཞེས་པ་ནི་རང་མདངས་
ཀ་དག་ཏུ་རྗེན་ལ་ཕྱད་པར་བྱས་ན། རང་མདངས་རང་ལྷགས་གྱིས་ཤར་བའི་ལྟན་ནི་
བཞིག བྲེས་སེ་ཞེས་པ་ནི་མ་བཅོས་སོ་མ་ལ་ཅོག་གེར་བཞག་ན་བྲེས་སེ་འདུག་པའི་
ལྟར་རེ་བཞིག བྱན་ནི་བཞིག་པ་ནི་གཞི་མེད་བྱང་ཐལ་དུ་གྱུར་པ་ཚིག་ལས་འདས་

པའི་མ་བཅོས་ལྷུ་མ་མེར་ཡོད་པ་ཞིག རྗེས་མེད་རང་ཡལ། རིས་མེད་མཉམ་པ།
ཡེ་སངས་ཕུམ་གདལ་ཆེན་པོར་མདོར་ན་རང་བབས་སུ་སྒྲོད་ལ་ཞོག་ཅེས་པའོ། །དེས་
ལྷ་བ་གཞག་ཐབས་དང་སྒྲེལ་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན། སྒྲོམ་པ་དོ་སྒྲོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི།
དེ་ཡི་རང་ལ་བྱན་བསམ་ཅི་ཤར་ཡང་། །རིས་མེད་རང་བྱུང་རིག་པའི་རང་གདངས་
སྟུ། །ཤེས་པར་གྱིས་ལ་རྗེས་ནི་མི་བསྟེགས་པར། །སྤང་སེམས་ཁྲལ་མ་ཁྲོལ་
དང་སངས་མ་སངས། །འལ་མ་འོལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོ་ལངས་སྟུ། །རྒྱ་ཕུམ་ཉིད་
བཏང་ན་ཀུན་བཟང་གི། །དགོངས་པའི་གྲོང་དུ་ད་ལྟ་སྟེབས་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་འཁོར་འདས་རིས་མེད་སྤང་སེམས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་ལ་
བཞག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོགས་དུག་གི་སྤང་བ་འགག་མི་དགོས། གང་ཤར་རང་
བྱུང་རིག་པའི་རང་མདངས་ལ། །ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་མེད་ཀྱིས་སྤར་རྗེས་མི་
བཅད། སྤྱིས་མདུན་མི་བསྟུ། ད་ལྟའི་ཤེས་དོར་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་གི་ཅིས་བྱངས་
འདེབས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤང་སེམས་ཁྲལ་མ་ཁྲོལ་མ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པ་ཡིན།
ད་སྔོན་རང་གསལ་རྗེས་པའི་ཆོས་སྐྱེའི་རྒྱ་དེ་མི་འདྲ་བའི་མཆོར་བོ་ཞིག་ཁ་ཁ་ན་ཡོད་
སྤང་ཤར་རྒྱ་དེ། ད་བལྟས་ཡོང་ན་ཁྲལ་མ་ཁྲོལ། སངས་མ་སངས། འལ་མ་
འོལ་ཞེས་པ་སྟེ། གཞི་མེད་ཀྱིས་ཁྲལ་མ་ཁྲོལ། རྟོན་མེད་ཀྱིས་སངས་མ་སངས།
དོས་བཟུང་དང་བྲལ་བས་འལ་མ་འོལ། ད་དུང་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་ཕྱལ་སངས།
སྒྲོང་ཡལ། རིས་མེད་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲ་གསུངས་པ་སྟེ། གཉིན་པོའི་གཟེབ་
ཀྱིས་མི་འཆིང་བའི་ཕྱལ་སངས། ཡེ་སངས་ཀ་ནས་དག་པས་སྒྲོང་ཡལ། སྤྱོགས་
དང་འཛིན་པ་བྲལ་བས་རིས་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་ཉམས་རྟོགས་
མཐོན་པོའི་གོ་འཕང་ལ་གཤེགས་ནི་ཆོས་སོ་སོ་རང་རིག་གི་རིག་བྱ། ཐ་སྙད་ཆོག་

ལས་འདས་པ་དེ་རྗེས་འདྲུག་ལ་མིའི་ཚིག་གི་ཟོལ་གྱིས་གསུངས་པ་དེ། ཕྱོགས་ཙམ་
མ་གཏོགས་སྒྲླེ་ཚིག་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དེ་ལུ་གུས་སྒྲླེ་ཚིག་བསམ་བཤེད་ལ་བརྟེན་
ནས་ཅི་ལྟར་བཀོལ། སྒྲླེ་ཚིག་དོ་མ་བཀོལ་དགོས་ན་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་བྱེད་ལ་བཤད་
པ་མ་གཏོགས་མཚོན་བྱེད་པ་མ་རེད། དེ་ལྟར་བྱའི་རྒྱ་ཡན་ཕྱུམ་གདལ་ཆོས་སྐྱུའི་
དགོངས་པ་ཆེན་པོར་ངང་བཞག་གིས་བཞག་བཏང་ན། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཞིག་ལ་
བལྟ་མི་དགོས་པར་ཀུན་བཟང་དགོངས་པའི་གྲོང་ལ། ཏུས་ད་ལྟ་ནས་སླེབས་པ་སྟེ་
འབྲས་བུ་ཕྱི་ཏུས་ལ་མི་རེ་བ་ཡིན་གསུངས་པའོ། **ཐོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡེ་གྲོལ་ལྟུན་**
གྲུབ་ཀྱི། **སྒྲླེ་ཚིག་ས་རང་གྲོལ་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལ་ཟེར།** **ཁ་ཕྱིན་ན་ཡང་སངས་**
རྒྱས་ས་རུ་སླེབས། **ཁ་བསྐྱབས་ན་ཡང་འབྲས་བུ་ལྟུན་གྱིས་གྲུབ།** **ཁ་སྦངས་**
བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་རང་སར་དག། **ཁྲ་མ་དམ་པའི་དགོངས་པ་དང་མཉམ་**
མོ། **ཐེས་སུ་སྒྲོགས་སོ་ལས་རྣམས་ཟིན་པའོ།** **ཁག་དཔེ་ཡིན་པས་བུ་རྣམས་**
ཤེས་པར་གྱིས། **ཁ་རྒྱན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འདྲིན་གྱིས།** **ཁྱུ་ལྟུན་གྱིས་**
གྲུབ་པའི་དགོངས་པ་རུ། **ཐོགས་དུག་རང་གྲོལ་ད་རེས་སླེབས་པའོ།** **ཁེས་**
གསུངས་ཏེ། **ཐོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡེ་གྲོལ་ལྟུན་གྲུབ་ཏུ་ལྟུན་གྱིས་གྲུབ་གྲུབ་པར་ཡོད་པ་**
ལ། **ཡང་གྲོལ་གྱི་ཁུར་བོ་འགེལ་འདྲུག་མི་དགོས་པར་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་མེད་**
ལ། **སྒྲུང་སེམས་འཁོར་འདས་རོ་མཉམ་དུ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལ།** **སྒྲུ་**
ཚོགས་ས་རང་གྲོལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མིང་དང་དོན་མཐུན་པ་དེ་ལ་ཟེར་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་ཅི་
འདྲ་ཡིན་ཟེར་ན་མ་ཕྱིན་ན་འང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་རང་གནས་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་དོ་
ཤེས་ནས་སླེབས་ཡོད་པ་དང་། **ཁ་བསྐྱབས་ན་ཡང་འབྲས་བུ་ལྟུན་གྲུབ་བྱུར་མེད་ཅོག་**
བཞག་བྱས་པའི་ཡེ་གྲོལ་ལྟུན་གྲུབ་ཏུ་གྱུར་བ་དང་། **ཁ་སྦངས་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ལྟ་**

རང་སར་དག་པ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ན། ཉོན་མོངས་ཟེར་རྒྱའི་མིང་ཙམ་ཡང་
མ་གྲུབ་པ། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་སྒྲ་མ་དམ་པ། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཐུགས་དང་མི་གཉིས་པའི་དགོངས་པ་དང་མཉམ་པའམ་དགོངས་གྲོང་དང་འདྲེས་པ་
འདིས། མཚོན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་གདུལ་བྱའི་སྒྲ་དོར་མའི་གཟུགས་སུ་བྱོན་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཞབས་མེས་བསྟེན་པའི་དོན་སྒྲོལ་མེས་ཟིན་ནས་ཞབས་མེས་སྟེན་གྱི་ཐུབ་སོང་།
དེ་སྟོན་པའི་གནད་ཀྱི་ཕ་བ་དེ་ཚོགས་ཆེན་ཡེ་གྲོལ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པའི་གནད་འདི་
ཡིན། ཁོང་གི་མེས་སུ་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྟོབ་བྱ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཞེས་གསུངས། ཕ་རྒན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་དག་གི་
དབང་བོ་ཡིན་པ་རེད། དེའི་བཀའ་ངོན་གྱིས་ཚོགས་ཆེན་བྱ་བལ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་
པའི་རྒྱལ་ས་ལ་ཁོང་ཆོགས་དུག་རང་གྲོལ་ད་རེས་སྟེབས་སོང་ཞེས་པའོ། །མེ་ཆོས་
རྒྱལ་དག་གི་དབང་པོས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་པའི་སྐབས་སུ་ཆོགས་དུག་རང་གྲོལ་
ཞེས་བཏགས་པ་རེད། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་མེས། གྲོང་ཡངས་གྲོང་ཡངས་གྲོང་ཆེན་
ཡངས་པའི་ངང་། གྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་གྲོང་གསལ་གྲོང་འབྱམས་
པས། གྲོང་གཅིག་གཉིས་མེད་བདེ་གྲོང་འཁྲིལ་བ་འདི། །སྤྲ་ཆོགས་རང་གྲོལ་
ཆོས་ཉིད་ཟད་སར་ཕྱིན། །ཞེས་གསུངས་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་མཚན་གྱི་
རྣམ་གྲངས་གཞན་ཞིག་ལ་སྤྲ་ཆོགས་རང་གྲོལ་ཞུ་བ་རེད། ད་འདི་ཆོའི་བསྟན་དོན་
འགྲོས་གཅིག་པ་ཡིན། འགྲོས་གཅིག་པ་ལོས་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་སྤྲ་མའི་གཞུང་
ལ་གཞིར་བཟུང་བ་འདིའི་མཇུག་ན་བསྟན་ཡོད་པ་ལྟར་རེད། འདི་ནས་གོལ་ཤོར་གྱི་
འཕྲང་སྒྲོལ་བ་དང་བཙས་ཏེ་ལྷ་སྟོན་སྟོད་འབྲས་ཀྱི་གནད་བསྟན་ཡོད་འདུག གནད་
འདི་ཡིན་ཡང་ལ་ལས་མ་གོ་འདུག །རི་ལྷར་མ་གོ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ཡེ་ཟིན་

འདུག་སྟེ་ཡང་བྱེད་དོ། །ལས་དང་པོ་བ་ནོར་བའི་སྟེ་བོ་ལམ་ནོར་དུ་ཇི་ལྟར་འཕུན་པ་
ནི། ཡེ་གྲོལ་ཉིད་དུ་འདུག་སྟེ་ཡང་དགོལ་ལོ། །ཡེ་བཞག་ཉིད་དུ་འདུག་སྟེ་ཡང་
འཛིག་གོ། །ཡེ་སྒྲོམ་ཉིད་དུ་འདུག་སྟེ་ཡང་བསྒྲོམ་མོ། །ཡེ་ལྟོས་ཉིད་དུ་འདུག་སྟེ་
ཡང་བལྟའོ། །ཡེ་བགྲོད་ཉིད་དུ་འདུག་སྟེ་ཡང་བགྲོད་དོ། །ཟེར་ནས་ཡིད་དཔྱོད་
ལྟ་བར་རེ་བའི་མིས། །ཐོས་ཀྱང་ཚིག་རོག་ཡང་རྣམ་རྟོག་གོ། །རྟོགས་ཀྱང་ཕོ་ཚོད་
བསྒྲོམས་ཀྱང་སྒྲོས་བྱས་སོ། །དབྱུང་ཀྱང་གཉིས་འཛིན་བསྐྱབས་ཀྱང་འཁོར་
བའོ། །ཚོས་ཉིད་ཡིད་དཔྱོད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ལ། །ཚྲོགས་ཆེན་སྤིང་ཐིག་ལས་
འབྲེལ་མེད་པར་ངེས། །ཞེས་གསུངས། །ཆོག་རྗེས་འབྲངས་ནས་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་
དོན་གྱི་ཕྱོགས་འཛོལ་ནས་བྱར་མེད་བྱས་ཆོས་ལ་བསྐྱར་བ། དཔེ་ན་རྟོལ་ས་བབས་ཏེ་
བོང་བྱར་ཞོན་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་སྟོ་ཡི་སྟོས་པ་དེས་རྣམ་མཁའ་འདོམ་ལ་འཇལ་
ལྟར་དུ་རྣམ་རྟོག་འབྲུལ་བ་གཉིས་འཛིན་གྱི་གཟེབ་ནས་མ་གྲོལ་བ་ཡིན་པས་ན། ཐོག་
མེད་ནས་གོམས་པའི་ཕྱོངས་པའི་ལུན་ཆེན་ད་དུང་སྤིང་ལ་གནས་པས། གང་ནས་
དབྱུང་ཅིང་བརྟག་བསམ་ཞིང་བརྟོད་ན་ཡང་། ཡིད་དཔྱོད་སྟོའི་ར་བ་རྒྱུང་རྒྱུང་གི་པན་
ལ་མི་འགོ་བ་ནི། རེ་ཞིག་ད་རུང་ཚྲོགས་ཆེན་སྤིང་ཐིག་གི་གདམས་པའི་ཡང་ཟབ་གྱི་
ཉིད་ཁུ་སྟོན་པའི་ལས་འབྲེལ་མེད་པར་ངེས་པའོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གོལ་གོར་ནོར་
འཕྲང་གི་འགག་སྟོལ་ནི། བྱ་བྱེད་མི་དགོས་བྱས་པས་ཟིན་པ་མེད། །བྱ་དང་མི་
བྱའི་རྩིས་ལས་འདས་པའོ། །བསྒྲོམ་མེད་བསྒྲོམ་པ་ལས་འདས་བསྒྲོམས་ཀྱང་
འཕྲང་། །བལྟར་མེད་ལྟ་བ་ལས་འདས་གང་ལ་བལྟ། །བཅོལ་མེད་བཅོལ་བ་
ལས་འདས་ཆེད་པ་མེད། །འདི་ལྟར་རིག་པ་ཟང་མ་ཐལ་བུང་དུ། །འདུག་སྟེ་
བཤད་ཀྱང་མི་ཉན་མི་དེ་ལ། །ཚྲོགས་ཆེན་ལས་འབྲེལ་མེད་པ་དགོད་རེ་

གྲོ། །གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་ཀ་དག་གྲོང་ཆེན་གྱི། །དགོངས་པར་ཤར་བས་འཁོར་
 འདས་གཉིས་སུ་མེད། །དེ་འདྲའི་དགོངས་པ་སྒྱུ་རྒྱུངས་པ་ལ། །དུས་གསུམ་
 རྒྱལ་བ་དབྱེས་པར་གདོན་མི་བ། །འོན་ཕྱི་རོལ་འབྲུལ་བའི་སྒྲུང་ཡུལ་དུ། །རང་
 སར་ཡན་དུ་བརྩལ་ནས་སྒྲར་ལ་ཡང་། །འབྲུལ་བར་མི་འགོ་འམ་ཞེས་བརྗོད་གྱུར་
 བ། །ཐམས་མི་ཡིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་འབྲུལ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་གཞི་
 མེད་རྩ་བྲལ་དུ། །ཤེས་པས་བཅས་བསྒྲུབ་སྒྲུང་དོར་མི་བྱེད་པར། །རང་བབས་
 འཛིན་མེད་བཞག་པས་མི་འབྲུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱ་བྱེད་ཚོལ་སྒྲུབ་ལས་
 འདས་བྱར་མེད་ཀུན་བཟང་གི་དགོངས་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་ནས་ཇི་བཞིན་བསྟེགས་ཆར་དུས་དེ་
 ལ་གོལ་ཤོར་ནོར་ས་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དཔེར་ན་ཐོན་དགོས་སའི་ས་ལ་ཐོན་ཆར་
 དུས་ལམ་ནོར་དུ་ཨོ་འགོ་བསམ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མ་ཐོན་གོང་གི་མི་ཐོན་འདུག་ཆོ་
 ལ་ལམ་ནོར་བ་ཡོད་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་ཆེན་ཡེ་གོལ་ལྟར་
 གྲུབ་ལ་བྱ་བྱེད་བྱས་ཆོས་ཀྱི་ཚོལ་སྒྲུབ་དང་སྒྲོམ་མེད་སྒྲོམ་པའི་མཆོན་འཛིན། བལྟར་
 མེད་ལ་ལྟ་བའི་ཚོལ་བ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་ཞུགས་
 བཞག་དུས། དེ་རང་ལ་བཞག་ནས་གཞན་དུ་བཅའ་བཞིན་ཡོད་པས། དེ་འདྲ་བ་
 ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱེའདྲེས་གཅིག་གིས་ཉེ་རུ་མི་འགོ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་
 ཅན་པོ་སྟོན་པ་རྟོན་ལོག་བྱེད་ལ་འགོ་བཟུང་ནས་སྤར་ལ་ཁ་འཁོར་ནས་འགོ་བ་ལ་མཆོམས་
 རེར་དགོད་བྱོ་བ་ཡང་འཆོར་འདུག་ཞེས་པ་དང་། མདོར་ན་གང་ལ་བལྟས་གང་ནས་
 བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ཀྱང་། ཀ་དག་གྲོང་ཆེན་ཡེ་བེན་ཚོལ་སྒྲུབ་བྲལ་བའི་གནས་
 ལུགས་འཁོར་འདས་གཉིས་མེད་ཆོས་ཟད་རྒྱ་གྲོལ་གྱི་དགོངས་པར་འདི་ལྟར་སྒྱུར་བྲངས་
 པ་ལ། དབྱིངས་ནས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བས་ཨ་ལ་ལ་རྟེ་ཞེས་ངོ་མཆར་བའི་བཞད་སྒྲུ་

དང་བཅས་ཏེ། དགྲེས་པའི་འཇུག་མདངས་ལྷུངས་བཞིན་ཡོད་པར་གདོན་མི་བཞེས་
རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་ལམ་བཟང་འབྲུལ་མེད་དུ་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་འདི་ནས་དོགས་སྟོང་
ཞིག་བཀོད་པ་ནི། འོན་མ་བཅོས་རང་སར་འབྲུལ་སྤང་ལ་ཡན་དུ་ཡོད་ཐོག་ལ།
ད་རུང་ཡན་དུ་བཅུག་ནས་མ་བཅོས་བསྐྱར་ན་འབྲུལ་བར་མི་འགོ་འཇུག་སྟུང་ན། ཐམ་
ཐམ་ལ་ངོ་མ་ལ་བཟུང་བ་ན་འབྲུལ་ལེས་འགོ་ཡང་། འདི་ཐམ་ལ་མ་བཅོས་པའི་དོན་
ཏེ། ཐམ་ལ་ལ་འབྲུལ་འབྲུམས་སུ་ཐོངས་ཤོག་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་བཅོས་ཤིང་
བཅོས། བསྐྱར་ཅིང་བསྐྱར་ནས། རྒྱ་དགྲུགས་ཏེ་རྟོག་པ་ལྟར་དུ་གནས་ལུགས་ཀྱི་
རང་གཤིས་རང་བབས་ཀྱིས་མ་བཞག་པར། གཟུང་བྱ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡིད་སེམས་སུ་
འབྲུལ་ནས་གནས་དོན་ལུས་སུ་ཤར་བ་ཡིན། འདིའི་སྒྲབས་ཀྱི་ཐམ་ལ་མ་ཡོངས་མི་
སྟོམ་པར་ཡོངས་མེད་འཛིན་པ་བྲལ་བའི་གཤིས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་འཛིག་དགོས་པ་ཡིན།
སེམས་ཅན་ཐ་ཤལ་བ་མི་ལ་སོགས་པའི་བདག་འཛིན་གྱིས་འབྲུལ་ལ། རྣལ་འབྱོར་
བས་གཞི་མེད་ཅུ་བྲལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་ནས། འཛིན་མེད་རང་བབས་སུ་བཞག་
བཞག་དུས་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མ་འབྲུལ་དོན་གྱི་གནད་དེ་ཟིན་
ན། གོལ་ཤོར་ནོར་ས་མེད་པར་བསྟན་ནས། སྒྲར་ཡང་འཕྲང་བསལ་བའི་ངོ་སྤྱད་
པ་གསུངས་པ་ནི། འདི་ལ་གོལ་ས་ཨེ་ཡོད་བཟོད་གྱུར་ན། །འདི་ལ་གོལ་ས་ནོར་
ས་གཅིག་ཀྱང་མེད། །གོལ་ས་ཞེན་ཅིང་ཆགས་ན་ཡོད་པ་ཡིན། །གང་ཤར་ཉིད་
ལ་འཛིན་པ་མེད་པ་ནི། །གོལ་སར་ལྟར་རྒྱ་ཞིག་ནི་ག་ལ་འོངས། །འོན་ཀྱང་རིག་
པ་ཡུལ་ལ་འཆར་དུས་སུ། །གང་ཤར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ལ། །ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་
བསྟོམ་དུ་འདོད་པ་མིན། །དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་རིག་པ་ས་ལེ་བ། །ཇིན་པའི་ཆད་ཐུལ་ལེ་
སྟོང་བའོ། །དེ་ཡང་རིག་པ་འཕྲོ་འདུ་མེད་པ་རུ། །གནས་པའི་དུས་ཀྱི་གནས་ཆའི་

མི་རྟོག་པ། །དེ་ཉིད་སྒྲོམ་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་རྟོག་གི་སང་
 དེ་བའི། །གསལ་དྲངས་ངར་ཆ་དེ་ཉིད་སྒྲོང་བའོ། །གནད་འདི་མ་གོ་འཆར་
 གནས་གཉིས་ཀལ། །བཏུ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན། །སྒྲུལ་ན་འབྲུལ་བར་
 འབྱུར་རོ་སྒྲིང་གི་བུ། །གནས་པ་ཙམ་ནི་བསམ་གཏན་ལྷ་དང་འདྲ། །འཆར་བ་
 ཙམ་ནི་ཐ་མལ་རྟོག་པ་འདྲ། །དེ་ལ་བསྒྲོམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཕྲོལ་མི་
 འབྱུར། །ཞེས་གསུངས། །ཀུན་བཟང་ས་ལ་མི་བཟང་གཅིག་གྱང་མེད་ཅེས་
 གསུངས་པས། །གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཀུན་བཟང་དགོངས་པའི་གཏན་སྲིད་དུ་
 ནས་ཟིན་སོང་དུས། །བྱུང་མཁའ་ལྗེ་དེ་ནས་མཁའ་ནས་འཕྱར་ན་གཡང་ལ་ལྷུང་
 དོགས་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་གོལ་ས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཞེན་ཅིང་ཆགས་སོང་ན་གོལ་
 ཤེར་ཞོར་ས་ཆང་མ་ཡོད་པ་རེད། །ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་།
 ཉོན་ཡིད་ཡིད་ཤེས་དང་བཅས་པའི་ཡིད། །སྒྲོ་བུ་སོ་སོར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་
 བ། །འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་དེའི་རྣམ་པ་མ་དོར་བའི་
 ཡེངས་འབྲུལ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཐུགས་རྗེའི་གསང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་།
 སེམས་དང་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་བག་ཆགས་རང་བྱུང་སྤྱོད་བས་གཟུགས་
 ཁམས་ལ་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད། །ཡིད་རྟོག་མེད་ཅེ་གཅིག་པ་དང་ཡང་བྲལ་སོང་བས་
 གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་མཐའ་སྟོང་པ་དང་། །རྟོག་བཅས་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བས་
 འདོད་ཁམས་ལ་སྐྱེ་བའི་གནས་མ་ཡོད་པ་སྟེ། །བསམ་གཏན་བཞི་དང་འགོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྤང་གཉེན་རང་གི་ངོ་བོ་ཆ་དང་བཅས་པ་རང་དག་ལ་སོང་དུས་
 རིག་པའི་གོལ་ས་སེམས་དང་དེར་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་དག་པ་ཡིན། །སེམས་འགག་
 ནས་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་ཞིང་། །སྤང་རིག་འཛིན་མེད་ཆེན་པོར་ལ་བསྐྱེད་བ་དེ་གསང་བ་

སྟོང་ཐིག་གི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཞེས་པ་ལོ། །དེས་ན་རྣམ་རྟོག་དེ་ཤེས་པ་དང་
རིག་པ་དེ་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་གཅིག་མིན་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་དོར་བལྟ་བ་དེའང་སྟོམ་སྟོན་
ཡིན། བལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དང་བལྟ་བར་བཞག་ཆོ། དེ་དུས་ཀྱི་རིག་པ་ལ་དོ་བོ་ངོས་
བཟུང་མེད་རུང་། གསལ་སྟོང་བརྗོད་མེད་རང་དོར་གིས་རིག་པ། རིག་བྱ་རིག་
བྱེད་གཉིས་སུ་མེད་པ། རང་གསལ་འཛིན་མེད། གནས་ཆ་ནས་ཡར་ལ་སང།
འགྲུ་ཆ་ལ་མ་ཤར་བའི་བྱང་ཐལ་རྗེན་པའི་དོ་བོས་ལེ་རྗེན་ནེ་སྟེ། གསལ་ས་ལེ་བ།
གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱིབས་པ་རྗེན་ཡེ་རེ་བ། གཟུང་འཛིན་དང་བལྟ་བའི་ཆ་དེ་ལྟལ་ལེ་
བའམ་ཤར་བ་མཉམ་བཟུང་ལ་རྗེན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་བར་མེད་དུ་བསྐྱུང་དགོས། གནས་
དུས་ཀྱི་མི་རྟོག་པ་ལུན་ནེ་བ་དེ་ཡང་རྫོགས་ཆེན་ཀྱི་སྟོམ་ངོ་མ་མིན། དེ་དུས་ཀྱི་རིག་གི་
བ། བྱང་ཐལ་ལེ་བ། སང་དེ་བ་ལ་སྐྱིབ་པ་མེད་པར་གསལ་གང་དང་སང་དང་
བཅས་པ་ཁོང་ནས་འཆར་གསུངས་ཡོད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་གྱིས་བྱང་ཐལ་རིག་པའི་ལེ་ཤེས་རྗེན་ལ་ཐུད་དུས། སྦྱོར་མེད་ཡེ་དག་གི་
རྣམ་མཁའི་ཁམས་ལ་བལྟས་པ་དང་འདྲ་བར་གཤིས་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡེ་ནས་
ཡོད་མ་སྟེང་བའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་དོ་མཐོང་ནས་སྟོང་གསུམ་ཀ་དག་གི་དགོངས་པ་
དྲི་མེད་རྣམ་དག་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། གནད་འདི་མ་གོ་བར་འཆར་གནས་
གཉིས་ཀ་ལ་ལྟ་འདུག་པ་དེ་ནི་བསྟོམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་རྒྱ་མེད་པའི་འཁོར་བའི་
སེམས་ཡིན། རྒྱ་དེར་འབྲས་བུ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཡོད་དོན་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྦྱིང་གིས་ཀྱང་། སེམས་གསལ་སྟོང་ཞི་
གནས་འཛིན་པ་ཅན། །ཡིད་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་གཡོ་འཕྲལ་པོ། །དབྱིངས་
ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་བྱར་མེད་གསུམ། །འདི་གསུམ་པོ་རྫོགས་ཆེན་བྱུ་ནས་

བྱད། ཁྱེས་དང་། སྒོམ་བྱམ་འཛིན་གཉིས་པོའི་འཆིང་བ་དང་། སྒོ་ཆེད་འཛིན་
བྱས་པའི་སྒོང་ཉམས་ཅན། སྒོ་གོལ་ཡུལ་འདྲེས་པའི་རྗེས་འདེབས་
གསུམ། ཁྱེད་གསུམ་ཡང་རྫོགས་ཆེན་བྱུང་ནས་བྱད། ཁྱེས་པ་དང་།
སེམས་འདུ་ཤེས་བྱེད་པོའི་ལྟ་སྒོམ་དང་། སྒོ་གོ་རར་འཐུམ་པའི་ཉམས་ཞེན་
དང་། ཡིད་སྦྱང་ཤེས་ཅི་མས་སྒྲགས་དེ་གསུམ། ཁྱེད་གསུམ་ཡང་རྫོགས་ཆེན་
བྱུང་ནས་བྱད། ཁྱེས་པ་སྟེ་མདོར་ན་གསུམ་གསུམ་དགུ་ཡིས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་བྱུ་ནས་
ཐུད་ཡོད་པ་ཡིན། མདོར་བསྟུས་ན་བཅས་བཅོས་མེད་པར་སྒོང་ས་ལེར། ཡང་
ཁྱོལ་ལེར་ཡེངས་མེད་འཛིན་མེད་དུ་བསྐྱུང་དགོས་པ་ཡིན། འདི་ནས་དོན་བསྟུས་ནས་
གསུངས་པ་ནི། མདོར་ན་གང་གི་དུས་སུ་འདྲེས་པའི་ཆ། རྗེན་པ་བྱང་ཐལ་
ཤེལ་གོང་འདྲ་བ་དེ། གྲོང་དུ་མ་གྱུར་བར་དུ་ས་ལེར་སྦྱངས། གྱུར་ནས་དེ་ཡི་
ངང་ལ་འབྲལ་མེད་གྱིས། ཁྲིགས་ཆོད་ལྟ་བུའི་གནད་འགག་རིག་པ་ནི། རྗེན་
ལ་ཐུད་ནས་ས་ལེར་སྦྱང་བ་ལ། ཟེར་བས་གནད་འདི་ཁོན་གལ་ཆེ་སྟེ། འདི་ནི་
ཆོག་བརྒྱུའི་མདོ་འགགས་ཡིན་པས་ན། སྐལ་ལྷན་སྦྱིང་གི་བུ་རྣམས་ཤེས་པར་
གྱིས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ཚུར་བསྟུས་ན་འཆར་གནས་གང་གི་དུས་སུ་འདྲེས་
རིག་ཆ་མ་འགགས། གསལ་གདངས་ངར་དང་བཅས་པ། ཟང་ཐལ་རྗེན་པ།
ཤེལ་གོང་དྲངས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ངང་དང་མི་འབྲལ་བ་གྱིས། བསྒོམ་པ་མི་
གཙོ་གོམས་པ་གཙོ། གོམས་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་ན་སྒོམ་པའི་མཆོག་ཡིན་པར་གསུངས་
པས། རྣམ་ཞིག་གྲོང་དུ་གྱུར་དུས་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེའི་ངང་ལ།
ཆོས་ཅན་རང་ངོས་སྒོང་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་གཞན་ངོས་སྒོང་པ་ཟེར་འདུག་རྒྱུའི་སྒོས་
བཀོད་གྱི་གྲུབ་མཐའ། མདོ་སྒྲིགས་གྱི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཚུགས་མི་ཐུབ་པར། རང་

གོལ་རྩེས་མེད་དུ་ཞིག་ནས། ཡུལ་སྤང་རིག་པའི་ངོ་ལ་མི་འགག་ཅིང་། རིག་པ་
ཡུལ་ཐོག་ལ་མི་འབྲེས་པར་རྩེན་ལ་བྱུང་པ་ཡིན། དེ་བྱུང་དུས་གཟུང་འཛིན་འཁོར་བའི་
སྤང་ཞེན་ཐམས་ཅད། རྩལ་རི་མོ་བྲིས་པ་དང་འབྲ་བར་སྟོང་གཉིན་རང་གོལ་ལ་བྱུང་
འགོ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱིར་རིག་པ་ཞེས་པ་ཙམ་གྱི་གོ་དོན་གཅིག་པ་མ་
རེད། འདིའི་སྒྲུབ་པ་ལ་གོ་དོན་གྱི་བཅར་ཤ་འབྱེད་རྒྱ་ཞིག་ལ། རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་ལམ་
རིམ་གྱི་ནང་ན། གང་དག་སེམས་མི་རྟོག་པར་གནས་པའི་རིག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་
མེད་པ་ཞི་གནས་དང་། གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་པ་ལྷག་མཐོང་དུ་འདོད་པ་རྣམས་མི་
རིགས་ཏེ་གསུངས་ནས། སྤྱབ་བྱེད་གྱི་ལུང་གིས་གསལ་བར་མཛད་ཡོད་ཀྱང་།
རིག་པ་ཟེར་ཆད་པོ་རིག་པ་གཅིག་མ་ཡིན། ཆོག་གཅིག་ཀྱང་དོན་ཁ་ཁ་ཡིན།
སྒྲུབ་པ་སོ་སོའི་ཆོས་སྐད་དང་སྤྱར་དགོས་པ་རེད། དེ་རྩོགས་ཆེན་བཤད་པའི་སྒྲུབ་པ་
མ་རེད། གསལ་ཞིང་རིག་པ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་པོའི་རིག་པ་དེ་ལ་གསུངས་པ་
རེད། རི་ལྟར་གསུངས་པ་རེད་ཟེར་ན། དེའི་གོང་ངོ་མ་དེ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་
དང་ས་སྒྲུའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲོམ་རིམ་བར་བའི་ལུང་ཞིག་བྱངས་ནས།
ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ། ཞི་
གནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཆོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ལྷག་མཐོང་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་གང་ཡིན་པ་རེད་ཟེར་ན་དེ་ནི་
རྩོགས་ཆེན་སྒྲུབ་ཀྱི་རིག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས། སྤྲུགས་སྤྱེ་མེད་ཀྱི་ཆོས་སྐད་ལ་
སེམས་ཀྱི་དོན་རྩེད་དང་། གཉུག་མ་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བྱུང་པར་
དུ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་ས་སྤྱུ་པ་ཆ་ཆེན་གྱིས། ལྷ་དེ་སྟོས་པ་ཅན་དུ་
འགྱུར་ལ་སོགས་པ་འདི་ཆོ་ཐམས་ཅད། དགོངས་པའི་གནད་གསང་ལེན་ཤེས་ན་

མཁའ་པའི་རྣམ་བཤད་དང་གྲུབ་པའི་ཉམས་སྤོང་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་འབབ་ཡོད་
 པ་རེད། གངས་སྤོངས་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་གསུམ་གྱི་གསུང་ལ་འགལ་འདུ་ཞིག་
 གང་ནས་ཡོང་སྟེ་འགལ་འདུ་ལྷག་པ་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་གཞུང་གང་བཤད་ནའང་།
 རང་ལུགས་བཞིན་དུ་བཀའ་ཅིང་གཏན་ལ་ཕབས་ཏེ། མཐར་རང་རྒྱུད་ཉམས་ལེན་གྱི་
 གདམས་པ་གནད་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་ནས། རྒྱུད་མ་རུངས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་འབྲུལ་བའི་
 ཀུན་རྟོག་འདིའི་ནད་ཐོག་གི་སྦྱོར་རེད་སོང་དུས་དེས་ཆོག་པ་ཡིན། ཐོས་བསམ་གང་
 བྱས་དེ་སྒྲིམ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དུ་བསྐྱས་པ་དེ་ཉིད་བཅུད་དུ་བྲིལ་ཏེ། རང་ཉམས་
 ལ་ཕན་ལུས་ལྡན་སོང་ན་གང་ཟག་སྐལ་ལྡན་སྟོ་ཆེན་འདི་ནས་སྤྱིང་གི་བུ་རྣམས་དེ་ལྟར་
 ཤེས་པར་གྱིས་གསུངས་ས་དེ་ཡིན་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལྟ་སྒྲིམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་
 གནད་གཅི་བོར་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་རིང་འུ་ཆོས་སྐལ་ལྡན་སྤྱིང་གི་བུ་རྣམས་ཤེས་པར་
 གྱིས་ཞེས་པའི་མཆམས་འདི་ནས་བཞག་སྟེ། ཆོས་ཁྱིད་རྩེས་མར་འབྲས་བུ་གཅི་བོར་
 སྟོན་པ་མི་ལོར་བའི་ཐིག་ཆེན་བཞི་དང་། མི་འགྱུར་བའི་གཟེར་ཆེན་བཞི་ལ་སོགས་པ་
 བསྟན། ཀ་དག་ཁྱིགས་ཆོད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པའི་མན་ངག་འདིའི་གཞུང་རེ་ཞིག་མཐུག་
 འདིལ་ས་ལ་ཐོན་ཅིས་བྱེད་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཞབས་དཀར་ཆོགས་
 རྒྱུ་རང་གོལ་ཆང་གིས་འདི་ནས་ཆོགས་ལྷ་རེའི་མགོ་ལ་ཨེ་མ་ཉི་ཞེས་པའི་ངོ་མཆར་
 བའི་ཆོག་རེ་རེ་རེ་སྐྱར་ནས། དེ་དང་མཉམ་དུ་སྐལ་ལྡན་སྤྱིང་གི་བུ་གསུངས་ནས་
 བོས་ཏེ། ཁྱེད་ཅག་གིས་ཅིག་ཉོན་དང་། ཁོང་གིས་གདམས་པ་མན་ངག་གི་གསང་
 བའི་ཆོག་ཟབ་མོ་ཞིག་སྤྱིང་གཏམ་སྤྱིང་གི་བཅུད་དུ་མ་སྐྱས་ལྷུག་པོར་བཤད་ནས་ཁྱེད་
 ཅག་ལ་སྟོན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཡང་འདི་མ་མཐོང་རྒྱུད་གི་གཏམ་རྒྱུད།
 ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་སྤྱང་བཤད་པ་འདྲ་འདྲ་ཡིན་པ་མ་རེད། གང་ཟག་རེ་

རེའི་རྒྱུད་ན་རེ་རེ་ཡོད་པའི་རིན་ཆེན་ལོ་རྒྱུ་གཏེར་མཛོད་ཅིག་དང་འདྲ་བ། རང་ལ་
ཡོད་པ་རང་གིས་མ་ཤེས་པར་ཁ་ཕྱི་ལ་འཁོར་ནས། ཕྱི་ནས་བདེ་སྦྱིད་ཅེས་པ་དངོས་
པོའི་ལོངས་སྟོང་ཅིག་གིས་བསྐྱབ་རྒྱུ་ཡོད་སྟེ་ཤར་ནས་ལམ་ལོག་པར་གཞོན་ནས་རྒྱ་
བའི་བར་ལ་སོང་ཞིང་། ད་རྒྱས་ནས་འཆི་ས་ལ་ཐུག་ནས་འཆི་ས་མིན་པར་འགྲོ་ས་
མེད་པའི་ལམ་སྟེ་ཟད་ས་ལ་ཐུག་ནས་ཡོད་འདུག་ཨ་རོགས་ཆོ། དེ་ནས་ད་རུང་དེ་
བཞིན་དུ་ལོང་འགྲོ་ས་བྱས་ཏེ་སྦྱོང་གཟུང་གི་མ་བྱེད། སྦྱོང་ན་ཡོད་པའི་མཐའ་
མགོའི་གཡང་ས་ནས་ལྷུང་ཆས་རེད། ཁ་རྩུར་འཁོར་ནས་འདྲིར་ཤོག་དང་རང་གཞན་
འདི་ཕྱིའི་དོན་ཆེན་གྱི་སྟེང་མོལ་ཞིག་འདི་ནས་བྱེད། རང་རང་གི་སེམས་ཉིད་གྱི་སྟེང་
ནས་གཏན་བདེའི་གཞི་རྩ་རྒྱུགས་པའི་གནད་གསང་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཁྱོད་ལ་བསྟན་པར་བྱ།
བདེ་སྦྱིད་གསར་བའི་སྒོ་འཕར་གྱི་ལྗེ་མིག་ཅིག་ཁྱོད་ལ་གཏད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།
བདེ་སྦྱིད་ཕྱི་ནས་རྟེན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཁོ་ཐག་དེ་སྡེའི་འབད་པ་བྱས་པ་དེ་ལས་རང་རོགས་ཆང་
མས་ཤེས་པ་རེད། རང་སེམས་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་རྟེན་སོང་བ་ཡིན་ན་གང་སྟངས་
དག་པའི་སྟངས་བ་དང་། མི་བདེའི་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ལ་
འགྱུར་བ་ནི། སེམས་འདིའི་སྦྱོང་བཟར་གྱི་ཐོག་ནས་རང་གིས་རྟེན་དགོས་པ་དེ་བསྟན་
པ་ཡིན། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོམ་བརྒྱབ་ནས་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་
སོང་བ་རེད། སྟོན་བྱེད་གྲུབ་པའི་རིག་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོམ་བརྒྱབ་ནས་
གྲུབ་པ་ཐོབ་སོང་བ་རེད། རྩེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་རང་རོགས་ཆང་མས་
བལྟས་སྟེང་བ་རེད། ཁོང་གིས་ཀྱང་སྒྲོམ་བརྒྱབ་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་སོང་བ་རེད། རྩེ་
བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་པོ་བྱིམ་ན་ཡོད་སྐབས། ཅི་འདྲ་འདྲའི་མི་རྩ་མང་པོ་ཞིག་
བསང་བ་རེད། དེ་ནས་ངས་པར་འབྱུང་ནས་མཚན་ལྡན་སྒྲ་མའི་ཟབ་བྲིད་གདམས་པ་

ལ་བརྟེན་ཏེ། བརྟེན་འགྲུས་དྲག་པོ་མདུང་ཐུང་སྤྱིང་ཀར་ཚད་ཀྱང་ཕྱིར་བཤེད་མེད་
པའི་སྤྱིང་ནས་སྐྱབ་ལ་སྤྱིང་རུས་མཛད་དེ་སྒྲོམ་བརྒྱབ་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་སོང་བ་རེད།
མི་སོ་སོ་ལ་མིང་གི་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དང་། ཐོབ་ཀྱི་མཐོང་མན་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་
འབྱོར་བའི་འཁོས་ཀ་བཟང་ཞན་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་རྒྱུད་པོ་མོ་ལ་
སོགས་པ་སྒྲ་ཚོགས་ཡིན་ཡང་། སངས་རྒྱས་རུང་འཁོར་བ་སྤང་རུང་གི་གཞི་རྒྱུད་
བདེ་བཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཡོད་ལུགས་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཟང་ངན་མེད་པར་
སུས་བསྒྲེམས་ན་དེ་སངས་རྒྱས་འགོ་བ་རེད། སུས་ཞེན་ཅིང་ཆགས་ནས་ཞེན་ཆགས་
ཀྱི་ཨ་འཐས་སོང་བ་ཡིན་ན་དེ་འཁོར་བར་འབྱུངས་འགོ་བ་རེད། ད་སྒྲོམ་རྒྱག་རྒྱ་འདི་
ལ་རྒྱ་འགོ་མི་དགོས། ཟས་ཚགས་མི་འགོ། ཞབས་དཀར་ཚང་གིས་ངོ་མཚར་
བའི་ཆོག་གི་སྒྲ་དངས་ནས་མ་གཏོགས་གསུངས་མི་བྲ་རྒྱ། ངོ་མཚར་གྱི་དོན་མད་དུ་
བྱུང་བ་དེ་གསུངས་དུས་འོ་ཅག་གིས་ཤ་རྩ་ཞིག་རྩལ་བའི་དཀའ་ལས་རྒྱག་མི་དགོས་པར་
ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཆོག་པ་རེད། སྒྲོམ་ཟེར་ན་སྤྱིད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ།
སེམས་ཀྱི་བདུད་རྩི་འོ་བརྟུང་ཅིག་སྤངས་པ་རེད། དེས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོམ་རྒྱག་
དགོས་པ་རེད། དཔེན་པའི་རིན་ས་བསྒྲེམ་ན་བཟང་པ་རེད། བྱུང་པར་དུ་དམ་པས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཏིང་འཛིན་རང་ལུགས་ལ་སྐྱེས་པའི་ས་ཆ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཆོ་
ནས་བསྒྲེམ་ན་བཟང་བ་རེད། རེད་ཀྱང་འདི་འདྲ་མང་པོ་ཆོགས་པའི་དགོ་འདུན་འདུས་
པའི་བཞུགས་གྲལ་ནས། འདུས་པ་མང་ཆོགས་དང་མཉམ་དུ་བསྒྲེམས་ན་དགོ་འདུན་
འདུས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་རྒྱུད་བས་ཀྱང་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་སྐྱེས་པ་སྤྱོད།
སྐྱེས་པ་ན་འཕར་བའི་རུས་སྟོབས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསམ་གྱིས་ཅི་ལ་བྱལ། འདི་འདྲའི་
མཐུན་རྒྱུན་འཛིན་རྒྱ་ཡང་། ནམ་ཡིན་ན་འཛིན་རྒྱ་དཀར་མོ་ཡིན། འདི་ལ་ཐུག་

རྒྱ་དཀར་བ་རེད། མངལ་རྒྱ་དཀོན་པ་རེད། བྱ་བརྒྱ་འུར་དོ་གཅིག་གིས་དགོགས་
པ་དང་འདྲ་བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བྱ་འདེད་བྱེད་གསུངས་རྒྱ་ཞིག་དང་།
ཆོམ་བུ་འབུམ་དང་བཅས་པ་མངོན་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཡང་ཆོམ་བུ་
ཆོགས་སྐྱབ་ཆོའི་སྐབས་ལ་བྱོད་ཉུལ་བ་དང་། ནམ་ཆོད་འཛིན་པའི་བྱ་དང་། ཁ་
བཞེ་ཡི་མངོ་མོ་ནས་བཟུང་སྟེ། རིག་འཛིན་གྱི་ས་ལ་འཁོད་རབས་དང་བཀོད་རབས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཆོག་ཞི་མེད་ཅིག་ཅི་ལ་ཡིན། གསང་སྤྲུགས་གསར་རྒྱུད་གི་རིས་སུ་མ་
ཆད་པའི་བྱ་བ་བརྟེན་རིག་འཛིན་གོང་མ་ནམ་པའི་དགོངས་སྟོང་། མ་སྟོམ་མངོན་
སངས་རྒྱ་བའི་སྐར་ལམ་ལ་སུས་སྐྱར་བ་འདེབས་ཐུབ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱི་
མདོའི་ཞལ་འདོན་གསུང་བཞིན་ཡོད་པ། ཉིན་ལྟར་གདུང་གསེབ་ཀྱི་ཡུག་རོན་ཞིག་
གིས་གོ་བའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས། ཡུག་རོན་གྱིས་མི་རིང་བར་བདེ་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ཐོབ་
པས་མ་ཆོད་བདེན་པ་མཐོང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། གསང་སྤྲུགས་བཤད་
རྒྱུད་དང་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་མན་ངག་ལག་བྲིད་ལ་སྟོམ་བཞིན་ཡོད་དུས་
དེའི་གྲལ་ལ་བསྐྱད་པ་ཙམ་ཞིག་གི་ཕན་ཡོན་གྱི་མཐའ་སུས་བཟུང་ཤས། གོང་གི་ལོ་
རྒྱུས་དེ་ཆོ་དུས་བསྐྱལ་བ་བཟང་དུས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད། གནའ་དུས་དང་དེང་སང་
འདྲ་བ་མ་རེད་བསམ་རྒྱུ་མེད་པར། དེ་རིང་ཁ་སང་དུས་ཆོད་སྟིགས་མའི་སྐབས་ཡིན་
ཡང་། ཆོས་སྤྱི་ཡི་བྱིན་རྒྱབས་སུ་མ་ཆ་ཡལ་བའི་དུས་འདིར། སུན་པ་ཅི་ཙམ་ནག་
ན་མར་མེད་ཙམ་གསལ་བའི་དཔེ་བཞིན་དུ་གསང་སྤྲུགས་ཟབ་དོན་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ལྷག་
པར་སྐྱར་བའི་དུས་ཡིན་གསུངས་པ་ཡིན། དེས་ན་སྟོབ་སྟེད་ཤིག་དང་སེམས་ཀྱིས་
ཐུབ་ན་རིག་འཛིན་གྱི་ཆོགས་གྲལ་རེད། མཉམ་བཞག་ཐུན་རེ་རེའི་དུས་ཆོད་སྐར་ཆ་རེ་
རེ་ཡང་གསེར་དང་དཔུལ་གྱི་རིན་ཐང་གིས་གཞལ་ཐབས་མེད་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་

ཆོས་པའི་དུས་ཚོད་རེད། འདི་བཞིན་དུ་དམ་ཚིག་གཙང་མ་ཞིག་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན།
ཕྱི་མར་ཆོས་བྱ་གཅིག་ཏུ་མངོན་འཛང་རྒྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་རེད། སྒྲོམ་རྒྱལ་རྒྱ་
འདི་ལ་དཀའ་སྤང་དང་མི་བདེ་བའི་སྤང་བ་ཤར་འདུག་པ་འདི། གཅིག་ན་སྒྲོམ་རྒྱལ་
མི་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་སུ་མ་ལོབས་པས་ཡིན་པ་རེད། འདི་སྒྲ་མོ་ཡིན་པའི་ཚོད་
ཀྱིས་སྒྲོམ་མི་དགོས་པ་དང་འབྲ་བས། ཚུལ་མེད་རང་བཞག་གི་སྒྲོམ་ལ་སྤྲ་ཆེས་ནས་
ཕར་རྒྱབ་ལ་མཛོངས་སོང་བའང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་སྤྲ་བས་ཡིད་མ་ཆེས་ནས་སེམས་
ཀྱི་གསང་གནད་དོ་མ་འཛིན་མ་ཤེས་པས་ཡིན་པ་རེད། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་རང་
བབས་སུ་བཞག་ནས་རང་དོ་མ་བཅོས་པར་བསྐྱུང་རྒྱ་དེ་ལ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་གྱི་གནད་
མང་ཤོས་འདུ་བ་ཡིན། དེ་ལ་དཀའ་ལས་ཤིག་མི་དགོས་པ་རེད། རྣམ་རྟོག་
གཅིག་རྒྱ་གཅིག་མཐུད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་བསུ་རྗེས་དཔྱེད་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་འདུག་
དགོས། བྱ་བཞག་མང་པོའི་སེམས་ཁུར་དེ་སྤྱིན་ཁ་འཚུབས་པ་འབྲ་ཞིག་དགོས་ན་
དེའི་དཀའ་བ་རེད། དཀའ་ནས་འགའ་རེས་མ་བཟོད་པར་རང་སློག་ལྷེབས་པ་ཡང་
ཡོད་པ་ཡིན། བྱ་བྱེད་སེམས་ཀྱི་ཁུར་བོ་ཐམས་ཅད་ཤོག་ནས། མཉམ་བཞག་
གཡོ་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ངང་ལ་གནས་རྒྱུ་འདི། ཐོག་མེད་ཀྱི་དུས་ནས་ངལ་
བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་དཀའ་ནས་ཐང་ཆད་པའི་སེམས་ཀྱི་ངལ་གསོ་ས་ཞིག་ཡིན་པ་རེད།
འོན་ཀྱང་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་སོང་བའི་བག་ཆགས་ངན་པའི་ཤུལ་ལ་ཤོར་ནས་སྒྲོམ་
རྒྱལ་ཆོ་རྣམ་རྟོག་འདི་མི་ཚོད་པ་དེ་དཀའ་འཁྱོལ་ན། དེ་ཡང་རང་གིས་རང་ལ་དཀའ་
ལས་ཀྱི་ཁུར་བོ་མི་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་འབྲེལ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། མི་གསོན་པོ་ལ་རྣམ་
རྟོག་མི་སྤྱིས་ས་གང་ནས་འགོ། རྣམ་རྟོག་སྤྱིས་ཀྱང་སྤྱོན་པ་མ་ཡིན། རྣམ་རྟོག་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཅུལ་རེད། སྤྱོན་སྤྱིས་སར་ཞོག མ་སྤྱིས་ན་མི་སྤྱིས་སར་ཞོག

གནས་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོ་ཡིན་པ་རེད། འཕྲོས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་ཅུལ་རེད།
རྣམ་རྟོག་ལ་རྗེས་མཐུད་མ་བྱེད། རྗེས་དེད་སོང་ན་ཆུ་འབྲུག་རོམ་ལ་འགྱུར་བ་དང་
འདྲ་བར་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། རང་གར་ཞོག་དང་རང་གོལ་དུ་འགྱུར་འགོ་བ་
རེད། ཆོས་ཉིད་རང་བབས་ཀྱི་ངང་ལ། ཕྱོལ་མེད་དུ་རང་བཞག་བྱས་དུས་རྣམ་
རྟོག་ཟེར་རྒྱུ་འདྲི་བཅོལ་པ་ཞིག་ཟུར་ན་ལྷག་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་མ་རེད། རྣམ་རྟོག་ལ་
བཅོལ་བལྟས་བྱས་ཏེ་དེ་བཞག་རྒྱུ་འབད་པ་བྱེད་མ་དགོས་དུས་དེ་སྤྱི་གི་དེ་ཅི་མི་དཀའ་གི་
བརྟེན་ཤེས་པའི་ཐ་སྐྱད་ལས་དང་པོ་བ་ལ་གོ་བརྟེན་རྒྱུ་འདྲི་དོན་དུ། སྤྱང་རྒྱུལ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད། འབྲུལ་དང་མ་འབྲུལ་བ་ཞེས། ལྷོག་ཆ་
རེ་རེ་ནས་བཤད་པ་མ་གཏོགས། གནས་རྒྱུལ་དབང་བཅོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན།
གཉིས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་ཡེ་ནས་མ་གྲུབ་པ་བྱུང་འཇུག་རོམ་ཉམས་ཆེན་པོ། སྤྱོད་བྱལ་
ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་གི་སྤྱོད་དུ་ལ་བསྐྱེད་བའི་ནང་ལ་མ་འདུས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད།
དག་སྤྱང་དང་མོས་གུས་ལྡན་པའི་ལས་ཅན། དབང་བཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་བྱིན་རྒྱལ་བས་
འཕྲོ་བའི་སྤྱོད་བས་ཀྱིས་དོ་འཕྲོད་པ་ཞིག་གིས། འབད་མེད་ཡོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱོལ་
བྲལ་ཆུ་བོ་རྒྱན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་འཇོག་པ་ལ་མི་ཤེས་རྒྱ་ཞིག་མེད་པའི་སྤྱོད་བས་ཀྱིས་འདི་
ཉིད་ཤེས་ན་བསྐྱུང་རྗེ་ཡང་གོལ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཆེ་བས་སྤྱོད་ལ་
འཆེལ་སོང་བ་ཡིན་ན་མིང་པརྟེན་ཡིན་ཡང་ཕན་ཐོགས་མེད་པས། འདི་ཉིད་མ་ཤེས་
པརྟེན་ཡང་འབྲུལ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལ་པརྟེན་ཡང་འབྲུལ་ན་རང་
གའོ་སྤྱོད་ནས་བྲེལ་དུ་མེད་དེ། ཆོག་ལ་མཁས་ན་མཁས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་
གཡོ་དོན་ལ་མཁས་ན་མཁས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། དོན་ལ་
མཁས་པ་མིན་པས་ན་མིང་གི་པརྟེན་ཞེས་གོང་ནས་གསལ་ཁ་སྤྱོད་པ་ཡིན། ཐོས་པ་

ཆེ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཐོས་སྤྱོད་བཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པར་གང་ཞིག་ཐོས་པ་དེ་
ཉིད་རང་རྒྱུད་དུ་སྦྱར་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུན་ལ་སོང་བ་ཞིག་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་
ན། འདིར་བཞུགས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཞུམ་པ་སྤོངས་ལ་སྤྱོད་སེམས་
སྤོབས་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་སྤྲུགས་དམ་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་པ་མཛོད་དང་། སྤུན་
རེར་སྤྱོམ་པ་དང་སྐར་ཆ་རེ་རེར་སྤྱོམ་པའི་པན་ཡོན་ཡང་ཚོགས་བསགས་སྤྱོད་སྦྱངས་
པལ་ཀྱིས་དོ་ལྷོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། རང་རེའི་ཐེངས་འདིའི་མཉམ་དུ་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པའི་
དུས་ཚོད་ཀྱི་ཕྱེད་ཀའི་རིང་ས་སོང་བེན་ནས་ད་ཐག་ཐུང་སའི་ཉི་མ་རྟོག་མ་ཁ་ཤས་ལས་
མེད་པས་བར་ཆད་ཀྱི་འཆོ་བ་མེད་པའི་སྤྱོན་འཆར་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་ལ་ཉེ་བ་ཡིན།
འདི་ནི་ས་འདིའི་བསྟན་འཛིན་འགན་བཞེས་པ་སྡེ་དང་བཅས་པའི་སྤྲུགས་སྤྲུགས་ལུས་པའི་
རྒྱུན་དང་། སྤྱོན་རྗེས་ཐོག་བར་མཐའ་གསུམ་ཀྱི་སྐྱ་ཚོགས་འོ་བརྒྱལ་མང་པོ་བརྒྱུད་དེ་
བྱུང་བའི་གྲུབ་འབྲས་ཡིན་ལ། འདིར་བཞུགས་ཚང་མ་སྐྱེ་ཁམས་བདེ་ཐང་གི་དང་
ནས་ཆོས་མཛོད་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་མཛོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཐག་རིང་ནས་ཕེབས་པ་ཚོ་རང་
ཡུལ་གཞིས་ལ་བདེ་འབྱོར་ཡོང་བའི་སྤྲུགས་འགན་རང་རང་གི་ངོས་ནས་བཞེས་མཛོད་
ཅེས་ཞུ་བ་ཡིན། ཆོས་ཁྲིད་རྗེས་མ་ལ་མཇལ་ཡོང་། ད་དེ་ལྟར་ཆོས་འཆད་ཉན་
བྱས་པའི་དགེ་བའི་ཕ་བ་འདིས་མཚོན་ཏེ། རང་གཞན་ཀྱིས་དུས་གསུམ་བསགས་
པའི་དགེ་ཕ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཤིང་བསྐྱེམས་ཏེ་བསྐྱེམས་པའི་མཐུས། ཀུན་
མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་དུས་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས།
བསྟན་འཛིན་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་དམ་པ་གང་ན་སུ་བཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་ཚོ་ཞབས་པད་ཡུན་
རིང་དུ་བརྟན། དགེ་འདུན་འདུས་པའི་སྡེ་ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་མཐུན་བྲིམས་གཙང་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ། འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀུན་

བདེ་སྦྱིད་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱད་དེ། མཐར་ཐུག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྒྲ་མེད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེར་འགོད་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་
ལྟར་བསྐྱོས་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱོ་བའི་ཐུགས་འདུན་ཟབ་མོ་གནང་བར་ཞུ། བསོད་ནམས་
འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །ཐོབ་ནས་ཉེས་པའི་དག་རྣམས་པམ་བྱེད་
ཅིང་། །སྦྱེན་ན་འཆིའི་རྒྱུ་འབྱུགས་པ་ཡི། །སྤྱིད་པའི་མཚོ་ལས་འགྲོ་བ་སྦྱོལ་
བར་ཤོག།

ཐུན་ལྷ་བའི་ཆོས་བྲིད།

ཆོས་པ་ཆོས་སྟོར་ཞུགས་པའི་ཐོག་བར་མཐའ་གསུམ་ལ་སྒོ་ལྟོག་རྣམ་བཞིའི་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་ཡང་འབྲལ་མི་རུང་བའི་སྟོར་དེ་ཆོས་དུང་རྣམ་བུས་ལ་བཤད་པ་
དང་། དེ་ལས་བྱུང་པར་དུ་ལས་རྒྱ་འབྲས་དཀར་ནག་དགོ་སྤྱིག་གི་སྟོར་འདི་སྦྱར་
གནད་ཆེ་ཞིང་། ཡང་སྟོས་དང་སང་གི་དུས་འདིར་གནད་ཆེ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་
ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འུ་ཚོ་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་ནས་མང་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་ཆོ་འདི་ཕྱི་ལས་རྒྱ་
འབྲས་ཁས་ལེན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་དེའི་ངེས་ཤེས་ཡང་དག་དེ་གཏིང་ནས་མ་
འབྲུངས་ཞིང་རང་རྒྱུད་ཉམས་ལེན་གྱིས་གནད་དང་སྦྱར་མ་སྒྲུབ་པ་ནི་ནད་དང་སྒྲན་
གཉིས་ཀ་མ་འཕྲོད་པ་དང་འདྲ་བར་ཆགས་པས། དཀར་ནག་དགོ་སྤྱིག་གི་བྱང་
དོར་ཕྱ་ཞིབ་ཏུ་མ་རུས་པར་འདིར་སྒྲུང་འཁོར་བའི་བྱ་བཞག་སྤྱིང་མེད་ཆུའི་ལྷ་བ་ལྟ་བུ་
འདི་ལ་མགོ་འཁོར་ནས་དོན་ཆེན་གཏན་གྱི་བྱ་བ་དང་། དོན་རྒྱུང་ཆོ་འདིའི་མཐོག་

ཆུང་གི་བདེ་བ་གཉིས་ཀ་བརྗེ་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་ནི། གནད་དོ་མ་མ་ཤེས་པར་གྲང་
 ཅིག་ལོག་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྲིག་པ་མི་དགོ་བའི་
 ལས་བསམ་སྦྱར་གཉིས་ཀས་བསྐྱབ་མི་ཤོར་བ་ག་ལ་སྲིད། ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་སློ་
 གཙོ་བོ་གཅིག་དེ་མི་ཤེས་རྗེས་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བས་ལོས་ཡིན། ལས་ཞེས་
 པ་དེ་ནི་སྒྲ་ཚོགས་པ་སྒྲུ་མའི་འབྲུལ་འཁོར་དང་འབྲུང་བའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་
 པས། མཐོང་ཆོས་སྤྱིང་འབྱུར་གྱི་ལས། སྐྱེས་ནས་སྤྱིང་འབྱུར་གྱི་ལས། ལན་
 གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱིང་འབྱུར་གྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་རང་དགར་མི་
 བས། མི་རུལ། མེད་པར་མི་འབྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་བསམ་གྱིས་མི་
 གྲུབ་པ་ཡོད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ལས་དེ་དག་གང་ཡིན་ཡང་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་
 བཤགས་པ་བྱས་ན། བཤགས་པའི་སྟོབས་དེས་ཉི་མས་བ་མོ་བཞུས་པ་དང་འབྲུང་བར་
 རི་སྒྲུབ་ཏུ་འགོ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན། ཉི་མས་
 རུན་པ་བསལ་བ་དང་འབྲུང་བར་སྤྲིག་པ་རང་དག་ལ་འགོ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་
 ཉིད་ལ་སྟོབ་ཞག་པའི་ཉམས་ལེན་སྒྲོམ་པའི་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ཟབ་མོ་དང་འཕྲད་སོང་བ་
 ཡིན་ན། ཆོ་འདིའི་སྤྱིང་ནས་སྲིད་ཅ་རྒྱུངས་ནས་འབྱེན་ཏེ། རང་གཞན་དོན་གཉིས་
 འབྱུབ་པའི་གཏན་སྲིད་ཟིན་ནས་ལས་དགོ་སྤྲིག་གི་ཕན་གཞོན་མེད་པའི་སར་ཡང་ཕྱིན་ཏུ་
 ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིག་དོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་
 ཡིན་པས་ཡིན་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལས། ལས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་ལས་འབྱུང་གི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་
 བུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འགོས་དེ་ངས་པའི་སྤྱིང་དེ་ནས། སློ་ལྷོག་སྤྱོད་མ་དལ་འབྱེར་རྟེན་
 དཀའ་དང་ཆོ་མི་རྟག་གཉིས་ཀས་ཆོ་འདི་ལས་སློ་ལྷོག་ སློ་ལྷོག་ཕྱི་མ་འཁོར་བའི་ཉམས་

དམིགས་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀས་ཆོ་ཕྱི་མ་ལས་སྒོ་ལྷོག་སྟེ། སྒོ་ལྷོག་ནམ་
 བཞིས་འཁོར་བ་ལས་སྒོ་ལྷོག་པའམ་འཁོར་བ་ལས་སྒོ་ལོག་པ་སྟེ། འཁོར་བ་ལ་
 ཞེན་ལོག་ལུགས་དྲག་སྦྱེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདི་ནས་བྲོས་ཏེ་འདི་ན་ཐར་དགོས་སོ་
 སྒྲུམ་པའི་གང་དུ་བྲོས་ས་ཐར་བ་འཛོལ་བ་དེ་གནད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་ལ། དེས་ན་
 ཐར་བའི་ངོས་ཟིན་དགོས་པ་ཡིན། འོན་ཐར་བ་ལ་ནམ་གངས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་
 ཅེ་ན། ཐར་བ་བྱང་རྩལ་གསུམ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ། རང་རྒྱལ་དག་
 བཅོམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྩལ་སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དང་གསུམ་ཡིན། དེ་དག་ལས་གང་ཡིན་གཅིག་གདམ་དགོས་
 པས། དེ་ཡང་གདམ་རྒྱུ་ལག་ན་ཡོད་དུས་གང་ལེགས་པ་དེ་མི་གདམ་པར་ངན་
 ཤོས་དེ་ཅི་ལ་གདམ། དེས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
 འཕང་དེ་གདམ་དགོས་པ་ཡིན། ཉན་རང་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཐོབ་ན།
 རང་ཉིད་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བའི་ཞི་བ་རྩོགས་གཅིག་པ་
 ཞིག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་། དོན་དངོས་སུ་རང་དོན་གཞན་དོན་གཉིས་ཀ་བཟང་བོ་ངོ་
 མ་ཞིག་མ་འབྲལ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་ཅི་འདྲ་རོགས་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་མྱོང་བཞིན་
 ཡོད་པས། སེམས་ཅན་ནི་གངས་མེད་པ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར་
 དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་མ་དགོས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཆོ་སྤྱོད་ཆོ་ཅམ་རེ་ལའང་ཕན་བསྐྱེད་
 རྒྱུ་བསྐྱེད་ནས་རང་གཅིག་པུ་བདེ་ཐབས་འཛོལ་བ་དེ་དམ་པའི་ཆོས་ལུགས་མིན་པས་
 མ་ཆད་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་ལུགས་ལ་ཡང་ཐ་མའི་ལས་ཤིག་ལས་མ་འདས། ལུས་
 གངས་མེད་དེ་སྟོན་སྤངས་པའི་ཕ་མ་ཐམས་ཅད་ཆོ་འདིའི་ཕ་མ་དང་བྱུང་པར་མེད་
 ཅིང་། ཐེག་དམན་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དེས་

གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་ཞིག་མི་འབྲུབ་པས་མ་ཆད། རང་དོན་ལ་ཡང་སྤངས་རྟོགས་
མཐར་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་འདྲ་བ་ཐོབ་མེད་པ་ཡིན། དེ་
མི་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་དེ་གང་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བྱུང་པར་བ་ད་ཞག་
བཤད་པའི་དེས་འབྱུང་ཆེན་པོས་མ་བློན་ཞིང་། སྤྱོད་ཉིད་ཉི་ཆོ་བ་ཞིག་ལས་མ་རྟོགས་
པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱིས་མ་བློན་པའི་དབང་གིས་ཡིན། དེས་ན་དོན་དུ་
གཉེར་བྱ་མ་ཞོར་བ་ནི་རྣམ་མཁུན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡིན་པར་གཤམ་
ཤིང་། ཐོབ་བྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡིན་པ་གཤམ་
པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཁ་ཡོད་ལག་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཆོ་སྐྱེ་བ་མང་པོར་མི་
འགོར་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལ་གཞི་ཞིག་བྱས་པའི་འདུན་མ་གཏན་
ལེགས་གཏན་ཉེས་ཀྱི་ལམ་སྟེ་ལ་ཐོན་ཡོད་པ་ཡིན། ད་ལྟའི་རང་རེ་ལ་ཁ་རྒྱུར་བསྐྱོར་
ན་མདོ་སྤྲུགས་ཆོང་ལ་མ་ཞོར་བའི་ལམ་བཟང་གང་ལ་ཞུགས་ན་ཞུགས་ཆོག་ཆོག་གི་
འདོད་དགའའི་ལོངས་སྟོན་འཛོམས་པའི་ཡང་མཛོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཐོན་སོང་བ་དང་བྱུང་མེད་
པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཆོགས་པ་འདི་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་དལ་འབྱོར་ལྡན་པའི་ལུས་རྟེན་རིན་ཐང་ཆེ་
བའི་དེས་པ་ཡང་སྐྱར་དུ་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། ཐར་བ་མཆོག་གི་པན་ཡོན་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་འབད་མེད་ལྟན་
གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་རུ་འདུག་ལ། དེ་ཡང་འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འདི་ནས་
ཆོ་གཅིག་མི་ལུས་འདིའི་སྟངས་ནས་ཐོབ་པར་འདུག་སྟེ་མ་པའི་དགའ་བ་དང་བཅས་པའི་རེ་
བ་དེ་མཐོས་ལ་འཛོག་དགོས་ཤིང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་མིག་གིས་དམའ་བལྟས་བྱས་
ནས་སེམས་ཀྱིས་དམན་ལམ་ལ་སྟེག་པར་བྱེད་ན། ལྟངས་བབ་གདན་ཡང་དེ་འདྲ་
ཞིག་ལས་གང་ན་ཡོད། ཡང་ལྟ་བས་མཐོས་ལ་སྟེག་ན་འདྲ་སྟོན་པས་དམན་ལམ་

ནས་ཡར་བརྟེན་ནས་མ་བཟུས་ན། ལྷ་བ་དེ་མཐོ་ཆེས་སྟོང་པ་དེ་དམའ་ཆེས་སོང་
བའི་ལྷ་སྟོང་ཆ་མི་མཚུངས་པ་ལ། སྒོམ་པ་བཟང་པོ་ཞིག་དང་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་
ཞིག་ཀྱང་ལོགས་ནས་ཡོད་དཀའ་བ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་མི་བསྐྱུ་བར་བྱེད་པ་གཅིག་
པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་དེ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་འབྱུང་ག་ལ་འབྱུང་། དེས་ན་
མདོ་ལམ་གྱི་ས་བཅུ་ལམ་ལྷའི་འགྲོས་ཀྱིས་བཤད་པའམ། སྐྲགས་ལམ་གྱི་
བསྐྱེད་རྫོགས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རིག་འཛིན་རྣམ་བཞིའི་བསྟོད་ལམ་ནས་བཤད་
པའམ། འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་འབད་མེད་གཞི་གྲོལ་ཀ་དག་རིག་སྟོང་
རྩོམ་པ་བསལ་བཞག་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་ཡང་
གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་བདག་ཉིད་མདོར་
བྱེད་པ་དེ་འབྲས་བུ་བྱ་བཞེད་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་མཐུན་ཞིང་། དེ་མཐུན་ན་མདོར་
པར་རྫོགས་པ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་སྟོང་རྩོམ་གཞུ་ལྷ་བུ་ཞིག་ ཤེས་རབ་མདའ་ལྷ་བུ་ཞིག་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྐྱེས་བུ་མདའ་རྩལ་དང་ལྷན་པ་གསུམ་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་དེ་དག་
ཆོགས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། ད་རེས་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་ཐོབ་ཅིང་།
མཚན་ལྷན་གྱི་བླ་མ་དང་མངལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དད་པས་མོས་པའི་ངོ་ཁ་
སངས་རྒྱས་སྐུལ་བའི་སྐྱེད་ཀྱི་ཏུ་བཞུགས་པའི་མ་ཆད་པར་བརྒྱུད་གསུམ་བླ་མའི་
བྱིན་རྒྱལ་ཞུགས་སའི་རྟེན་དེ་སོ་སྟེའི་བླ་མ་ཡིན་ཡང་རང་གི་དད་པས་ཁྱོག་ན་
སངས་རྒྱས་དངོས་བྱོན་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་སྟོན་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གདམས་ངག་
གི་བདུན་ཅི་ཐོབ་ནས་ཀུན་བཟང་ཆོས་སྐྱེའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་
ཏེ་སྒྲིན་གྲོལ་གདམས་པའི་གསང་མཛོད་ལ་ཅི་དགའ་དགའ་ལོངས་སྟུང་ན་ཆོག་པའི་
བསྐལ་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་འཁེལ་ནས་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་འཕྲད་པར་དཀའ་བ་

གསང་ཆེན་འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་འཕྲད་ཡོད་དུས་འདིར། བརྒྱ་
ཅན་གྱི་མཆོ་ལ་ངང་བ་དང་དྲི་ཞིམ་པར་འཛིན་པ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་དུས་ཆོད་སྤྱོད་
དང་སྤྱོད་སྐྱར་ཆ་ཅིམ་ལ་ཡང་བཅོམ་ལེན་གྱི་སྤྱོད་ནས་དགའ་སྟོན་དང་བཅས་ཏེ་འདིར་
འཇུག་རན་པ་ཡིན། རིང་ལམ་རྒྱུའི་ཐོག་པས་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་མང་པོར་རྫོགས་
སྟོན་སྦྱངས་པ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་མཐར་ཕྱིན་དགོས་པ་ཡིན་པས། དེའི་འུ་ཚོ་སྤྱོད་པོའི་
སྟོམ་ཐུན་རེ་རེའི་རྒྱན་བསྐྱང་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་དགའ་ཞིང་། ཉེ་ལམ་སྤྲུགས་སྦྱི་ལ་
མཆོན་ན་མཆོན་བཅས་དང་མཆོན་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ནས་སྦྱོབ་བཅུ་དྲུག་གམ་
མི་ཆེ་བདུན་ནམ་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་
རྒྱུར་ལམ་འདི་ལ་བསྐྱར་ཡོང་ན་མི་ཐུང་བ་ཡིན། མ་རྒྱུ་ཨ་ལུ་གཉིས་ཀའི་སྟོན་གྲོལ་
བསྐྱེད་རྫོགས་རང་ལམ་བཞིན་དུ་དེ་མཐར་ཕྱིན་ན། ཆོ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་
གསུངས་ཀྱང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གསལ་སྒྲུང་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཏིང་འཛིན་གཅིག་
ཀྱང་མི་རུས་པ་ཞིག་གིས་དེ་ཡང་འགྲུབ་ཐབས་མེད་ཅིང་། འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་
པོ་འབད་མེད་གཞི་གྲོལ་གྱི་ལམ། ཀ་དག་རིག་པའི་རང་ངོ་རྫོན་ལ་ཡུད་པའི་རིག་སྟོང་
སྦྱོའགག་དང་བྲལ་བ་འདིའི་ངང་བསྐྱར་ཐུབ་རྒྱུ་ན། འོག་མའི་ཐོག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་
ལམ་གནད་གྱི་སྟོང་པོ་འདིར་འདུས་པ་ཡིན། དེ་ཇི་ལྟར་འདུས་པ་ཡིན་ན། སེམས་
དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ཡིན། དེ་ལ་
སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཟེར་དུས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས།
ཡིད་ནི་ཉོན་ཡིད། རྣམ་ཤེས་ནི་སྟོན་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཏིང་
འཛིན་ལ་གནས་དུས་ཀུན་རྟོག་འཕྲོ་འདུ་མེད་པ་ཡིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ལས་
ལོག་པ་དང་། གསལ་བ་དང་གསལ་བར་འཛོག་མཁན་གྱི་སེམས་མེད་པ་ཡིན་པས་

ན་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ལོག་ རྒྱུ་གསལ་སྒྲོམ་པ་ཀུན་གྲུབ་རང་བྱུང་
གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ལས་ལོག་སྟེ་ཀུན་གཞི་ཚོགས་
བརྒྱུད་དང་བཅས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་
བརྟེན་པ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ནས་འཛོལ་དུ་མེད་པ་ཡིན།
འོད་གསལ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གནས་དུས་གང་ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་མེད་པས་ན་ཉན་རང་བྱུང་སེམས་གསུམ་ཀྱི་ལྟ་དགོངས་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པ་
ཡིན། སྒོ་གསུམ་ངི་མེད་ཀྱི་གཙང་སྒྲར་སྒྱུད་པ་གི་ཡོག་སྟེ་གསུམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངི་
མེད་གསུམ་ཡང་འདུས་ཤིང་། སྒྲུང་རིག་གཉིས་མེད་བྱུང་འཇུག་དང་གསུམ་པོ་
འདུས་པའི་རྟོགས་པའི་ཏིང་འཛིན་བྱུང་པར་ཅན་མཛོན་དུ་བྱས་པས་ན་ནང་རྒྱུད་སྟེ་
གསུམ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་འདུས་པ་དེས་ན་འོག་མའི་སྒོ་སྒྲོན་མེད་པའི་ཉམས་ལེན་
ཏིང་པེ་འཛིན་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུས་པས་ན་ཡོངས་
རྟོགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་པའི་དོན་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན། ཡང་སྒོམ་སུ་ཀ་དག་
ཁྲིགས་ཚེད་དང་ལྟན་གྲུབ་ཐོད་ཀླུ་གྱི་ལམ་ནས་སྒྲུང་བཞིའི་རྩ་ལ་འབྱོངས་ན།
ཀ་དག་སྤྱོད་བའི་འོད་གསལ་དང་ལྟན་གྲུབ་སྒྲུང་བའི་འོད་གསལ་བྱུང་དུ་འཇུག་ནས་
རགས་ལུས་རྩལ་ཐུན་དུ་དེངས་པའམ་འོད་ལུས་འཕྲོ་ཆེན་གྱི་སྒྲུར་བཞེངས་པའི་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྒྲུ་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའམ་སྒྲུ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་
འབྲལ་མེད་པའི་དོན་སྒྲུད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཚང་བར་རུས་པའི་ཐར་བ་མཆོག་གི་གོ་
འཕང་ལ་སྟེག་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་རང་ལ་
ཚང་བའི་ཐོག་ནས། རྒྱུན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉན་མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་བསྟན་
ཏེ། ཐབས་དེ་ཡི་གདམས་པའི་མན་ངག་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དུ་འཛིན་པ་ནི་སྒོ་

སྤྱོད་ནམ་བཞིས་སྤྱོད་བའི་དོན་སྤོ་ཡིན་པའི་སྤོ་ནས་དངོས་གཞི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་གྱི་
སྤྱོད་བོར་འཛིན་ལུགས་གྱི་ཕྱོགས་ཤིག་དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་གྱི་བསམ་པ་ཡིད་བཞིན་
དུ་འགྲུབ་པའི་ཐར་བ་དམ་པའི་ཕན་ཡོན་སྤོར་ནས་མདོ་ཙམ་ཞིག་ཞུས་ཏེ། སྐལ་བ་སུ་
བབ་པ་གང་ཞིག་གསུན་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་ཆོགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་སེམས་ཉིད་ཡེ་ནས་
སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བསྟན་པ། ཆོགས་པ་ཆེན་པོ་ཀ་དག་ཁྱེད་ཀྱི་
དགོངས་པ། སྤོབ་དཔོན་པར་ཀ་ར་དང་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་ཆེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་
དགོངས་པ་བརྟུན་དང་སྤོན་བརྒྱུད་གྱི་བརྒྱུད་གསུམ་རིག་འཛིན་སྤོ་མའི་དགོངས་བཅུད་མན་
དག་ཏུ་རྒྱུར་བསྐྱས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཞིབ་པར་བཀྲལ་བ་ཞབས་དཀར་བ་ཆོགས་དུག་རང་གྲོལ་
གྱི་གསུང་། འོད་གསལ་ཆོགས་པ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དབྱངས་ལམ་མ་
ལུས་སྤྱོད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྩལ་ལྷན་མཁའ་ལྱིང་ག་ཤོག་སྤོབས་འདི་ཉིད་འཆད་ཉན་གྱི་
སྐལ་བ་ལས་འདིའི་ཐོག་མར་དགེ་བ་གྲུང་གྱི་དོན་སོང་ཞིང་། བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་
དོན་ལས་ཀྱང་སྐལ་ལྷན་ལས་ཅན། ཐུན་མིན་དང་ཐུན་མོང་གི་དོ་སྐལ་ལ་གཙོ་བོར་
བསྟན་པའི་བྲིད་རིམ་མང་དག་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་སྤོ་ནས་སོང་བས་མ་ཆད།
ཆོས་བྲིད་སྤོན་མ་ལ་སྤོམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་མན་དག་ལས་གང་ཞིག་གོམས་པར་བྱ་
ཞིང་དེའི་རང་ལ་གནས་པའི་ལྟ་དོན། ལྟ་སྤོམ་སྤྱོད་འབྲས་བཞི་བོ་དང་སྤོལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་
ཆོད་ལྟ་བའི་གནད་རིག་པ་ཐེན་ལ་ཡུད་པ། འདི་ནི་ཆོག་བརྒྱའི་མདོ་འགགས་ཡིན་
པས་ན། །སྐལ་ལྷན་སྤྱོད་གི་བྱ་རྒྱུས་ཤེས་པར་གྱིས། །གསུངས་ཏེ་གདམས་
པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། འདིའི་དོན་དེ་དབང་རྣོན་རིག་པ་རང་སྤྱོད་གི་སྤོ་ཙན་གྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་གསང་འཛིན་དགའ་རབ་དཔའ་བོའི་དངོས་སྤོབ། རྒྱ་ནག་པོའི་སྤོབ་
དཔོན་སྤོ་སེལ་ཡིས་སྤོབ་དཔོན་པར་ཀ་ར་ལ་བརྟུན་ཐབས་རྩལ་གྱི་རིག་པའི་དབང་ཆེན་

བསྐྱར་ཏེ། དཔོན་སློབ་དགོངས་པ་མཉམ་པར་གྱུར་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
དགོངས་པའི་ཆེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བཤད་ན། ཆོས་ཟད་ཀ་དག་ཆེན་པོར་ལ་བསྐྱར་
བ། བྱ་བུལ་ཟད་ཐལ་ཆེན་པར་འགག་བསྐྱམས་པ། ཡོངས་གྲོལ་མཉམ་པ་
ཆེན་པོར་ཆིངས་སུ་བཅིང་བ་དང་གསུམ་གྱིས་ཆོགས་ཆེན་ཀ་དག་ཁྲིགས་ཆོད་ཀྱི་
དགོངས་པ་འབྲས་སུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས། རིག་པ་ཤར་ཡང་མཐའ་གྲོལ་དུ་སོང་
བའི་རང་གསལ་ཆེན་པ་མཆོན་རྟོག་གི་སློབ་པས་བསྐྱད་མ་ཞུགས་ཤིང་། ངན་
རྟོག་ཏུ་ཤར་ཡང་རང་སངས་སུ་ཆེན་ནེ་ཡིན་པ། བཟང་རྟོག་ཏུ་ཤར་ཡང་མཐའ་
གྲོལ་དུ་སིང་ངེ་ཡོད་པ། རང་ས་ན་གནས་ཀྱང་བར་མེད་དུ་རྟ་རེ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད།
གཉེན་པོས་མ་བསྐྱར། རྒྱུ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྱུན་དང་བསྐྱད་པས་མ་ཞུགས་པ་སྟེ།
སྤང་གཉེན་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་རིག་ཆ་དེ་ཟད་ཐལ་ཆེན་པའི་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་
པར་བསྟན་པ་ཡིན། འདི་ནས་ཀྱང་ཞབས་དཀར་ཚང་གིས། སྤྱོད་ཆེན་པའི་
ཆོག་དོན་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་དོ་མ་ཆོགས་བཅད་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་ཅམ་མ་གཏོགས་
སྤྱོད་ཆོ་མ་འགྱུར་བར་བསྟན་ཡོད་འདུག ཆོག་དོན་མཛོད་ཀྱི་ནང་ན། རིག་པ་
འཕྲོ་འདུ་མེད་པར་གནས་པའི་དུས་ན་གནས་ཆའི་མི་རྟོག་པ་དེ་སློམ་དུ་འདོད་པ་མ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འོན་གང་ཡིན་པ་མེད་ཟེར་ན། འདིའི་དུས་
ཀྱི་རིག་གེ་སིང་ངེ་བའི་གསལ་དྲངས་ཀྱི་རིག་པ་ཆེན་པ་དེ་མ་ཡོངས་པར་ཕུལ་ལེ་
སྤྱོད་བའོ། །ཞེས་རིག་གེར་སིང་ངེ་བའི་གསལ་དྲངས་ཀྱི་རིག་པ་ཆེན་པ་དེ་བསྐྱུང་
དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་རིག་པ་ཡུལ་ལ་འཆར་དུས་གང་ཤར་ལ་ལྟ་
བ་དེ་སློམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེའི་དུས་ཀྱི་རིག་པ་གསལ་ཆེན་ཆེན་པའི་ཆ་དེ་མ་
ཡོངས་པར་སྤྱོད་བའོ། །ཞེས་རིག་པ་ཡུལ་ལ་འཆར་དུས་ཀྱི་གང་ཤར་ལ་ལྟ་བ་དེ་

སྒྲོམ་མིན་པར་དེ་དུས་ཀྱི་རིག་པ་རང་གསལ་མེན་པའི་ཆ་དེ་བསྐྱུང་དགོས། གཞན་འདི་
མ་གོ་ན་སེམས་གནས་པ་ཙམ་བསམ་གཏན་གྱི་ལྟ་དང་འདྲ་ལ། འཆར་བ་ཙམ་ཐ་
མལ་གྱི་རྟོག་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་ལ་བསྒྲོམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་རེ་སྐྱེན་ནོ་ཞེས་གྲོང་
ཆེན་པས་འགག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་དེ་དེ་ཆོའི་ཁ་སྐྱུང་བྱས་ན་མནའ་བསྐྱལ་བ་རེད།
འདི་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱ་བལ་བྱང་ཐལ་མེན་པར་འགག་
བསྐྱམ་པའི་སྐྱབས་དང་འབྲེལ་ཏེ། དེ་རིང་གོལ་ཤོར་གྱི་འཕྲང་ལས་སྒྲོལ་བ་སྟོང་པ་
གཙོ་བོར་སྟོན་པ། ཐིག་ཆེན་བཞི་དང་། གཟེར་བཞི་དང་། ཟད་སར་སྟོལ་བ་
བཞི་སོགས་རིམ་པར་བསྟན་པའི་དང་པོ་ཐིག་ཆེན་བཞི་བསྟན་པ་ནི། **ཨེམ་རྟོ། ད་**
ཡང་སེམས་ཀྱི་བུ་རྒྱམས་གུས་པས་ཉོན། ཁོར་ས་མེད་པའི་ཐིག་ཆེན་བཞི་བསྟན་
པ། ཁྱེད་ཀྱི་ཐོས་པ་མེད་པའི་ཐིག་ཆེན་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ས་ལེ་འདི་ཀ་
ཡིན། གསལ་ལ་མི་ཁོར་བས་ན་ཐིག་ཅེས་བྱ། སྒྲོམ་པ་ཁོར་ས་མེད་པའི་ཐིག་
ཆེན་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ས་ལེ་འདི་ཀ་ཡིན། གསལ་ལ་མི་ཁོར་བས་ན་ཐིག་ཅེས་
བྱ། སྟོང་པ་ཁོར་ས་མེད་པའི་ཐིག་ཆེན་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ས་ལེ་འདི་ཀ་
ཡིན། གསལ་ལ་མི་ཁོར་བས་ན་ཐིག་ཅེས་བྱ། འབྲས་བུ་ཁོར་ས་མེད་པའི་ཐིག་
ཆེན་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ས་ལེ་འདི་ཀ་ཡིན། གསལ་ལ་མི་ཁོར་བས་ན་ཐིག་ཅེས་
བྱ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐིག་ཅིག་གིས་མཚམས་ཤིག་བཅད་ན་མཚམས་གསལ་
བོར་འབྱེད་ཅིང་ཕྱེད་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ཆེན་སྟོང་ཐིག་གི་ལྟ་སྒྲོམ་སྟོང་འབྲས་བུ་བཞི་བོ་དེ་ད་
ལྟར་རིག་པ་མེན་པ་རང་གསལ་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བ་འདིའི་ཁོངས་སུ་འདུས་ཤིང་འདི་
གཅིག་པུ་ལ་ཆོང་བ་ཡིན། ད་ལྟར་ཤེས་པ་བྱང་ཐལ་ཤེས་གོང་ལྟ་བུ་ས་ལེ་བ་དེ་སྟོང་དུ་
གྱུར་པ་དེའི་ངང་སྟོངས་དང་གསལ་ལ་མི་ཁོར་བ་སྟེ། ཁོར་འོང་ས་གཞན་དང་མི་

འདྲེས་པས་ན་ལོར་ས་མེད་པའི་ཐིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་
གཅེར་མཐོང་རང་གྲོལ་གྱི་ནང་ན་འང་ཆོག་འདི་དག་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་
ཡོད་འདུག དེ་ཡིས་ལོར་ས་མེད་པའི་ཐིག་ཆེན་བཞི་བསྟན་པའོ། །དེ་ནས་
འགྱུར་བ་མེད་པའི་གཟེར་ཆེན་བཞི་བསྟན་པ་ནི། **མི་འགྱུར་བ་ཡི་གཟེར་ཆེན་བཞི་**
བསྟན་པ། །ལྟ་བ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་གཟེར་ཆེན་ནི། །ད་ལྟའི་ཤེས་པ་ས་ལེ་
འདི་ཀ་ཡིན། །དུས་གསུམ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ན་གཟེར་ཞེས་བྱ། །སློམ་པ་
འགྱུར་བ་མེད་པའི་གཟེར་ཆེན་ནི། །ད་ལྟའི་ཤེས་པ་ས་ལེ་འདི་ཀ་
ཡིན། །དུས་གསུམ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ན་གཟེར་ཞེས་བྱ། །སྤྱོད་པ་འགྱུར་བ་
མེད་པའི་གཟེར་ཆེན་ནི། །ད་ལྟའི་ཤེས་པ་ས་ལེ་འདི་ཀ་ཡིན། །དུས་གསུམ་
བརྟན་པའི་ཕྱིར་ན་གཟེར་ཞེས་བྱ། །འབྲས་བུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་གཟེར་ཆེན་
ནི། །ད་ལྟའི་ཤེས་པ་ས་ལེ་འདི་ཀ་ཡིན། །དུས་གསུམ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ན་
གཟེར་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ན། གཟེར་ཞེས་པ་ནི་འཛོམ་ཞེས་པའི་
དོན་དག་རེད། འཛོམ་མ་གདབ་ན་འགྱུར་བ་མེད་པར་བརྟན་པོ་བྱེད་པ་དེའི་
མཚུངས་ཆོས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན། །སློབ་དཔོན་གྱི་སྒྲིལ་དགའ་རབ་རྩིས་
འདས་རྗེས་ཆོག་གསུམ་གནད་དུ་བརྟེན་པའི་མན་ངག་བབ་པ་རེད། །སློབ་དཔོན་
འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་ལ་གླི་སྒྲིལ་འདས་རྗེས་གཟེར་བུ་བདུན་པ་བབ་པ་རེད།
ཀུན་མཁྱེན་གྲོང་ཆེན་པའི་ཆོས་དབྱིངས་མཛོད་ཀྱི་ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པ་ལས་ཅུག་སྤང་
རང་སར་གྲོལ་བའི་གནམ་གཟེར་དང་། རྒྱུན་དན་རིག་པའི་ཕུལ་སྤྱོད་དུ་བསྟན་
པའི་གནམ་གཟེར། སྤང་གཉེན་གཞི་ལས་སངས་བའི་གནམ་གཟེར་ལ་སོགས་
པ་ནས་ཀུན་མཉམ་ཡངས་པ་ཆེན་པོའི་གནམ་གཟེར་གྱི་བར་དུ་གནམ་གཟེར་བཙུ་

གཅིག་གིས་ཅི་སྒྲུང་མཁའ་མཉམ་དག་པར་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་འདི་ནས་ཀྱང་
ལྷ་སྒྲོམ་སྒྲིད་འབྲས་བཞི་ལ་གཟེར་གཅིག་གིས་ཀུན་ལ་ཐེབས་པའི་ད་ལྟའི་ཤེས་པ་རང་
གསལ་ས་ལེ་བ། ཡེ་སྟོང་རྩ་བ་དང་བྲལ་བ་རང་གནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། རྒྱལ་
མཆོག་ཀུན་ཏུ་བཟང་བོའི་རོལ་བར་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི་ཆོས་སྐུ་རང་མལ་དུ་རང་ངོ་ཤེས་པའི་
རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཀ་ཡིན། འདི་ནི་དུས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་འཁྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན།
ཇི་ལྟར་འཁྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་ཐག་ཆད་པའི་
སྤྱིར་ན་དུས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་འཁྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན། འཁྱུར་མེད་བརྟན་པ་ཡིན་པ་དེའི་
སྤྱིར་ན་འདི་ཉིད་གཅིག་པུ་ལྷ་སྒྲོམ་སྒྲིད་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་འཁྱུར་བའི་གཟེར་དུ་བཏབ་
པའོ། །ཟད་སར་འཁྱོལ་བ་བཞི་བསྟན་པ་ལས་དང་པོ་ལྷ་བ་ཟད་སར་འཁྱོལ་བ་ནི།
ལྷ་བ་མི་མཐུན་རྒྱ་ཆེ་བྱངས་མང་ཡང་། །ད་ལྟའི་རང་རིག་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་
ལ། །བལྟ་བུ་དང་ནི་ལྷ་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད། །ལྷ་བ་མ་བལྟ་ལྷ་བའི་མཁན་པོ་
ཆོས། །ལྷ་བའི་མཁན་པོ་བཙལ་བས་མ་རྟོན། །དེའི་ཆོ་ལྷ་བ་ཟད་སར་འཁྱོལ་
བ་ཡིན། །ལྷ་བ་བལྟ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ། །ཡེ་མེད་སྟོང་ཆད་རྟེན་པོར་མ་སོང་
བར། །ད་ལྟའི་ཤེས་པ་མ་བཙལ་ས་ལེ་བ། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་དེ་ཀ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་ན་ལྷ་བ་ཞེས་པ་ནི་གཞལ་བུའི་ཡུལ་གང་ཞིག་ལ་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངས་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཞིག་ལ་ལྷ་བ་
ཟེར་བ་རེད། འོན་ཀྱང་མ་རྟོགས། འོག་རྟོག རྟོགས་རྟོགས། ཡང་དག་
ཉིད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟོན་དང་འཇིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་བ་སྐུ་
ཆོག་ས་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐེག་པ་སྐྱ་ཆོག་སྒྲོའི་སྒྲོམ་པ་དང་བྱངས་མཉམ་པར་
བཞག་ཆོག་པ་ཡིན། རྒྱ་འཁྱུར་བའི་ཆོས་སྐུ་ལ་ཡུལ་ཆོས་དབྱིངས་གཅིག་གི་ཡུལ་

ཅན་སོ་སོའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཆོས་ཅན་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་
དང་། རང་རིག་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་གསུམ་གྱི་གསུང་སྟོལ་ཡོད་པ་ཡིན། སྐབས་
འདི་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡུལ་ཅན་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྤང་སྲིད་
འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས། སྤྱི་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་མཐའ་
བྲལ་གཞི་མེད་དུ་སྤང་བ་ཅུ་མ་གཏོགས་པར་ཡོད་མ་མྱོང་། མེད་མ་མྱོང་།
བདེན་མ་མྱོང་། རྩུན་མ་མྱོང་། གཞི་མེད་ཡེ་སངས་ཡིན་པས་ན་སྤང་དོར་གྱི་
ཆོས་ཤིག་ཏུ་མ་གྲུབ་ལ། ནང་རང་སེམས་སྤྱོད་འགག་གི་ཡུལ་དུ་མ་གྲུབ་པས་ན་
ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་གི་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཡིན། ལྟ་སྟོམ་སྟོང་པ་བརྒྱུད་དེ་འཐོབ་
ཡོང་བའི་ཆོས་ཤིག་མི་དམིགས་ཤིང་མཁའ་གསལ་གྲོང་ཆེན་ཡངས་པའི་དོན་ལས་
མ་གཡོས་པས་ན། ལྟ་བའི་མཁན་པོ་བཙལ་བས་མ་རྟེན་པ་དེ་ཆོ་ལྟ་བ་བཟང་སར་
འབྱོལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པའོ། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་དང་མེད་
དང་སྟོང་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་འདི་ཚོ་ངོ་མས་བྱུང་དེ་མེད་དེ་ཡུང་ཆད་རེད་སོང་བ་ཞིག་ལ་
གོ་རྒྱུ་མ་ཡིན། འོན་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པར་
འདི་ནི་ཐ་སྟད་ལས་འདས་པའི་ཆོག་ཅེས་བྱའོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་སྤང་བ་ཆོས་ཉིད་ལ་
ཐིམ་ནས་ཆོས་ཉིད་གང་དུ་ཡང་བསམ་བཞེད་མེད་པ་རུ་གྱུར་དུས་ཆོས་ཉིད་བྱུང་ཅེས་
པ་དང་གོ་ཕྱོགས་གཅིག་པའོ། །མཐའ་བྲལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་བལྟ་བྱུང་དང་ལྟ་
བྱུང་མེད་ཟེར་དུས་ཡེ་མེད་སྟོང་ཆད་ཉ་པོ་ལ་མ་གོ་མ་གཏོགས་དེར་གོ་སོང་ན།
ཐར་བ་ནག་པོའི་གོ་ནོར་དུ་སོང་བ་བཞིན་དུ་གཞི་ལྟ་བ་ནོར་བས་སྟོམ་པ་ནོར་བ་དང་།
སྟོམ་པ་ནོར་བས་སྟོང་པ་ཡང་འཕྱགས་ཏེ་མཐའ་འབྲས་རུ་ཏར་གོལ་བའི་རྣམ་ཐར་ལ་
འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་མ་སོང་བར་ད་ལྟའི་ཤེས་པ་རིག་སྟོང་སྤྱོད་འགགས་མེད་པ་

སྟོང་གསལ་འཕོ་འགྱུར་དང་བྲལ་བ་གཅིག་མཆོག་གི་རྒྱལ་པོ་མ་བཅོས་ས་ལེ་སང་དེ་བ་
 འདི་ཉིད་རྫོགས་པོ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་ཡིན་པས་དེ་ཀ་རང་གི་ཐོག་ཏུ་ཐག་ཆོད་ཅེས་གསུངས་
 པའོ། །སྟོམ་པ་ནི། སྟོམ་པ་མི་མཐུན་རྒྱ་ཆེ་བྱངས་མང་ཡང་། །ད་ལྟའི་ཐ
 མལ་ཤེས་པ་བྱང་ཐལ་ལ། །བསྟོམ་བྱ་དང་ནི་སྟོམ་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད། །བསྟོམ་
 པ་མ་སྟོམས་སྟོམ་པའི་མཁན་པོ་ཆོལ། །སྟོམ་པའི་མཁན་པོ་བཅའ་བས་མ་རྟོན་
 བ། །དེའི་ཆོ་སྟོམ་པ་བྱང་སར་འཁྱོལ་བ་ཡིན། །སྟོམ་པ་བསྟོམ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་
 ལ། །བྱིང་རྟོན་འཕྱིབས་རྒྱ་གསལ་དབང་དུ་མ་སོང་བར། །ད་ལྟའི་ཤེས་པ་མ་བཅོས་
 རང་གསལ་ལ། །མ་བཅོས་མཉམ་པར་འཛིག་པ་བསྟོམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། ད་ལྟ་བ་རྒྱ་ཆེ་བྱངས་མང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྟོམ་པ་ཡང་མི་མཐུན་པར་དེ་བཞིན་དུ་
 མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རྫོགས་ཆེན་བྱ་བྲལ་ལྷན་གྲུབ་ལ་ད་ལྟའི་ཤེས་པ་འཕམ་རིག་པ་
 གསལ་སྟོང་འཛིན་མེད་ཀྱི་བྱང་ཐལ་དེའི་རང་བསྐྱུང་དགོས་པ་དེ་ལས་བསྟོམ་བྱ་དང་སྟོམ་
 བྱེད་གཉིས་སུ་བྱེད་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་མིན། སྟོམ་པ་ཕྱི་ནས་མ་འཆོལ་བར་སྟོམ་
 མཁན་ནང་ནས་ཆོལ་དང་སྟོམ་པའི་ཕྱགས་དེ་ནས་ཆོད་ཡོང་བ་ཡིན། ཆོགས་དྲུག་གི་
 ཡུལ་ཐོག་ལ་པར་ལ་འཆར་འཆར་འབྲ་དེ་དང་། རང་གནས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནང་དུ་གནས་
 གནས་འབྲ་དེ་གང་ཡིན་ཡང་། རིག་ཆ་རང་གསལ་རྫོན་ལ་བྱུང་པ་འདི་བྱང་ཐལ་རྫོན་
 པའི་ཆོས་སྐྱ་ཡིན། སེམས་འདི་འཕྲོ་བའམ་གནས་པའམ་འགྱུ་བ་གང་གི་སྐྱབས་ཡིན་
 ཡང་རིག་པ་རང་གསལ་འགགས་མེད་དང་འབྲལ་བ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྲིད་ལ། དེའི་
 པ་རོལ་ནས་སྟོམ་པའི་མཁན་པོ་ཞིག་བཅའ་ཏེ་མ་རྟོན་དུས་དེའི་ཆོ་སྟོམ་པ་བྱང་སར་
 འཁྱོལ་ཏེ་ཕུ་ཐག་དེ་ནས་ཆོད་སོང་བ་ཡིན། སྤྱིར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡེ་བྱང་
 ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་བསྟོམ་བྱའི་དམིགས་གཏད་མཆོན་མ་ཅན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་བྱིང་བ་དང་

སྤྱན་པ་སྤྱུགས་ཤིང་འཐིབས་པ་གྲོད་པ་དང་འཕྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱང་པར་
 དུ་འཐིབས་སྤྱུགས་ཀྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་རིག་པའི་དྲངས་ཡར་བཏོན་ནས་
 མཚམས་རེར་ཕྱེས་སྤྱུག་པོ་དང་བཅས་ཏེ། ད་ལྟའི་ཤེས་པ་སེམས་སྤྱོད་པ་རང་
 བཞིན་ལུང་མ་བསྟན་ལྟ་བུའི་སྤྱུགས་འཐིབས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། ཁ་ཉིད་
 སོང་བ་དང་། མགོ་ལ་དོས་བརྒྱབ་པ་ལྟ་བུའི་ཅི་བློ་འདི་བློ་མེད་པར་རེད་སོང་
 བ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བ། གསལ་
 བའི་ཆ་ནས་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་འདྲ་བ་ལ་འཛིན་མེད་ཀྱི་ཆ་ནས་སེམས་ཀྱང་མིན་
 པ། གོ་མཁན་དང་ཚོར་མཁན་གྱི་སྤྱང་བ་འདི་མ་འགགས་པ། སྤྱང་ལུགས་
 ཅི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཟེར་ན་ཡུལ་རྗེས་སུ་ཕར་མ་འབྲངས་བས་མེ་ལོང་ངོ་ལ་གཟུགས་
 བརྟན་ཤར་བ་དང་འདྲ་བའི་རིག་པའི་དྲངས་ཆ་ལ་འཆར་ཆར་ཤར་བ་དེ་ལ་རིག་
 པའམ་ད་ལྟའི་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ལ་མ་བཅོས་
 པའི་དོན་ཐད་ཀའམ་སོན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། ཡེ་ནས་གནས་པས་ཡེ་
 ཞེས་བྱ། །རང་བཞིན་ཤེས་པས་ཤེས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངས་
 ཚིག་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ད་ལྟའི་ཤེས་པ་མ་བཅོས་རང་གསལ་ལ་མ་བཅོས་མཉམ་
 པར་འཛིག་པ་ནི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པ་དང་། མ་བཅོས་མ་བཅོས་གཉིས་གསུངས་པ་ནི་
 གཞི་མ་བཅོས་པ་ལ་ལམ་མ་བཅོས་པར་སྒྲིམ་ཡོད་དུས་འབྲས་བུ་མ་བཅོས་ལྟན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་སར་བསྟེན་པའི་དོན་ནོ། །མ་བཅོས་བཟེ་མེད་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་
 ཟེར་དུས་རང་བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག གཞན་བྱུང་ངམ་རྒྱ་བྱུང་མིན་པའི་ཆ་ནས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བཏགས་པ་
 ཡིན། དེས་ན་དེ་རང་ལས་སྦྱེས་པའམ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ཟེར་ན། མ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལས་མ་འདས། འོ་ན་མ་
སྐྱེས་ན་ཡོད་པར་མི་རིགས་སེ་ཟེར་ན། དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་རིགས་ཀྱང་དངོས་
པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆིག་དེས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
བརྗོད་ཆོག་པ་ཡིན། ནམ་མཁའ་འདུས་མ་གྲས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཐ་སྐྱོད་འཛོག་མི་
རིགས་ཟེར་ན། ནམ་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་གྲུབ་ལ། ནམ་མཁའ་དང་བྱུ་སོགས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་དབྱིངས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན། མཐར་གཏུགས་ན་ཐམས་
ཅད་སྟོང་གཟུགས་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་པ་ཡིན། མ་བཅོས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་སྒྲོམ་པ་
ཡིན་ཞེས་པ་འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་བསྟན་ཏེ། སྟོད་པ་བཟང་སར་འཁྱོལ་བ་བསྟན་
པ་ནི། སྟོད་པ་མི་མཐུན་རྒྱ་ཆེ་གངས་མང་ཡང་། །རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་ཉག་
གཅིག་ལ། །སྟུང་བྱ་དང་ནི་སྟོད་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད། །སྟོད་པ་མ་སྟོད་སྟོད་པའི་
མཁའ་པོ་ཆོལ། །སྟོད་པའི་མཁའ་པོ་བཅོལ་བས་མ་རྒྱེད་ན། །དེའི་ཆོ་སྟོད་པ་བཟང་
སར་འཁྱོལ་བ་ཡིན། །སྟོད་པ་སྟོད་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ། །བག་ཆགས་འབྲུལ་
བའི་དབང་དུ་མ་སོང་བས། །ད་ལྟའི་ཤེས་པ་མ་བཅོས་རང་གསལ་ལ། །བཅོས་
བསྐྱོད་སྒྲུང་དོར་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ། །དེ་ག་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱིར་ན་ཐེག་པ་སེ་སེ་ལ་སྟོད་པའི་རྣམ་གངས་བསྟན་པ་
མང་ཞིང་། རྗོགས་ཆེན་ཐུན་མོང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡང་སྟོད་པའི་རྣམ་གངས་ཉིར་
གཅིག་གམ་ཐུན་མིན་སྟོད་པའི་རྒྱལ་པོ་བདུན་ལ་སོགས་པས་གསུངས་པ་ཡིན། འོ་ན་
ཀྱང་ཞེན་མེད་གཞི་གོལ། གཅིག་ཆོག་སྟོད་པའི་རྒྱལ་པོ། རང་རིག་ཀུན་བྱུང་གི་
ཡེ་ཤེས། ཆོས་དབྱིངས་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་ དབྱིངས་དང་རིག་པ་གཉིས་སུ་མེད་

པའི་ངོ་བོ་ལ་མ་འདུས་པ་ཞིག་མེད་པ་ཡིན་པས་ན། དེ་ལ་སྟུང་བྱ་དང་སྟོང་བྱེད་
ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་མེད་ལ། ཡོད་དང་མེད་སྟོང་པ་མ་བཅོམ་
བར་སྟོང་མཁན་ཁོ་རང་འཛོལ་དང་སྟོང་པའི་མཁན་པོ་ཞིག་སྟོང་གསུམ་ཐགས་སུ་
བཏགས་ནས་བཅོམ་གྲུང་མ་རྙེད་ན་མ་རྙེད་པ་དེ་རྙེད་པའི་མཆོག་ཡིན། དེ་དུས་
སྟོང་པ་ཟད་སར་འཁྱེལ་ནས་སྟེ་མེད་ཀྱི་རང་དུ་འགགས་མེད་དུ་ཡལ་སོང་བ་ཡིན།
འདི་ལ་གྲོལ་ཞེས་ཐ་སྟོང་བཏགས་ན་ཡང་ཆོག་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་སྟུང་ཡོང་
རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་བག་ཆགས་འབྱུལ་བའི་ངན་གོམས་ཀྱི་དབང་དུ་མ་མངགས་
པར་ད་ལྟའི་ཤེས་པ་མ་བཅོས་རིག་པ་རང་གསལ་ལ་བཅོས་བསྟན་ཀྱི་བཟོ་བཅོས་
སོགས་སྒྲུང་དོར་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་རང་སར་ཞོགས་དང་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་
པའི་སྟོང་པའི་ཞེས་པའོ། །འབྲས་བུ་ཟད་སར་འཁྱེལ་བ་བསྟན་པ་ནི། འབྲས་
བུ་མི་མཐུན་རྒྱ་ཆེ་བྲངས་མང་ཡང་། །རང་གི་སྒྲུ་གསུམ་ཚོལ་མེད་ལྷན་གྲུབ་
ལ། །བསྟུབ་བྱ་དང་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད། །འབྲས་བུ་མ་སྒྲུབས་སྒྲུབ་
པའི་མཁན་པོ་ཆོལ། །འབྲས་བུ་སྒྲུབ་མཁན་བཅོམ་བས་མ་རྙེད་ན། །དེའི་ཆོ་
འབྲས་བུ་ཟད་སར་འཁྱེལ་བ་ཡིན། །འབྲས་བུ་བསྟུབ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པ་
ལ། །སྒྲུང་དོར་རེ་དོགས་དབང་དུ་མ་སོང་བར། །ད་ལྟའི་ཤེས་རིག་རང་
གསལ་ལྷན་གྲུབ་ཉིད། །མངོན་གྱུར་སྒྲུ་གསུམ་རང་གསལ་སྟོང་པ་
ཉིད། །ཡེ་སངས་རྒྱལ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འབྲས་
བུ་མི་མཐུན་རྒྱ་ཆེན་བྲངས་མང་གང་བཤད་གྲུང་འབྲས་བུ་གཞན་གྱི་བཅོམ་ནས་
རྙེད་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་མེད་པས་འབྲས་བུ་སྒྲུ་གསུམ་རང་རིག་ཚོལ་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་རང་
ལ་ཆང་བ་ཡིན། ཇི་ལྟར་ཆང་ན་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་སིང་ངོ་

བ་བརྗོད་བྲལ་སེམས་དང་དག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་སོང་བ་འདི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཆོས་སྐྱ་
དང་། རང་བཞིན་མ་འགགས་འཁོར་འདས་ཀྱན་ཏུ་རང་གསལ་ལ་འཆར་བ་འདི་རང་
བཞིན་གསལ་བ་ལོངས་སྟོང་ཚོགས་སྐྱ་དང་། རིག་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཅི་ཡང་འཆར་བ་
ཐུགས་རྗེ་ཀྱན་བྱུང་སྐྱུ་པའི་སྐྱ་ཡིན་པས་དེར་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད་པས་
ན། འབྲས་བུ་མ་བསྐྱབས་སྐྱབ་པའི་མཁའ་པོ་ཆོས་དང་སྐྱབ་མཁའ་བཙལ་ནས་རྟེན་
རྒྱ་མེད་པ་འདི་མ་བསྐྱབས་རང་ལ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན། དེའི་ཆོ་རིག་པ་བཟད་སར་
འབྱོལ་ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་མ་གྲུབ་པར་རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་
སར་ཐོན་པ་ཡིན། འབྲས་བུ་གཞན་བྱུང་ཞིག་ཟུར་ནས་བསྐྱབ་རྒྱ་མེད་པ་ལ་བྱང་དོར་
རེ་དོགས་གྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་ད་ལྟའི་ཤེས་རིག་རང་གསལ་སྐྱ་གསུམ་ལྟན་གྲུབ་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་གྱི་ཕན་ན་ཡེ་སངས་རྒྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ལོགས་ནས་མེད་
པས་དེ་ཉིད་དུ་ཐག་ཆོད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །འདིར་ལྟ་སྟོམ་སྟོང་གསུམ་གནས་
ལུགས་དང་ཆོས་སྐྱ་འབྲས་བུ་བཙས་གྱི་སྟོང་གྱུར་དུག་གི་རྟགས་ཆོད་བསྟན་པས་དོན་བསྐྱ་
བ་ནི། **ཨེམ་རྟོ། ད་ཡང་རིགས་གྱི་བུ་རྣམས་ལོགས་པར་ཉོན། །དེ་ལྟར་དང་**
པོ་ཡེངས་མེད་བསྐྱངས་པ་ན། །བར་དུ་ཡན་པར་བཏང་ཡང་དོན་ཐོག་ནས། །ཐ
མལ་བཏང་ཡང་འགྲོ་འོང་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཞེས་པ་འདི་
དག་ངས་ད་ཡང་ཞེས་འདོན་པ་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་པ་ལས་དང་པོ་བ་ཞིག་གིས་དང་པོ་
འདུ་བྱེད་གྱི་བྲན་པས་ཡེངས་མེད་དུ་བསྐྱངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱངས་པ་ན་རིམ་
གྱིས་བར་དུ་རྩོལ་མེད་ངང་བཞག་གིས་ཁ་ཡན་བར་མེད་དུ་གང་ཤར་རིག་སྟོང་རྗེན་པ།
ཅི་འགྲུ་ཆོས་སྐྱའི་རྒྱལ་པོའི་རྩལ་ལ་བཏང་ཡང་། དོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཐ་མལ་ཆོས་ཉིད་
གྱི་བྲན་པ་བྲན་བྱ་དང་བྲན་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསེར་གླིང་དུ་ཐོན་སོང་བ་

ཡིན་ན་ས་དོ་ཕལ་བ་བཅའ་ཀྱང་རྟེན་རྒྱུ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་རིག་པ་སྟོང་གསལ་
མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་འོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ངང་ལ་གནས་
པའོ། །དེའི་རྟགས་དང་ཚད་བསྟན་པ་ནི། **སྤྱང་དང་སྟོང་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེར་**
མེད་ན། །དེའི་ཆོ་ལྷ་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱང་བ་ཕྱོགས་
སུ་མ་ཆད། སྟོང་པ་ཡན་གར་དུ་མ་གྲུབ་པས་སྤྱང་བ་མཚན་མ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་
བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཆོག་སུ་སྤྱང་ཞིང་། སྟོང་པ་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་དུ་མཐའ་
དབུས་ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་བརྒྱལ་བའི་སྤྱང་སྟོང་དབྱེར་མེད་སྟོང་འདས་ཆོས་སྐྱུའི་དགོངས་པ་
མངོན་དུ་གྱུར་སོང་བ་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་གྲོང་དུ་གྱུར་པའོ། །**མི་ལམ་ཉིན་པར་གཉིས་**
ཀྱི་ཁྱད་མེད་ན། །དེའི་ཆོ་སྒྲོམ་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ཉིན་
མོ་ཉམས་ལེན་རེ་ལ་འབད་ན་འང་མཚན་མོ་གཏི་ལུག་གཉིད་ཀྱི་དབང་ལ་ཤོར་སོང་བ་
ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཉིན་མཚན་འོད་གསལ་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས།
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསལ་བཞག་འགྲོ་འོང་དང་བྲལ་བར་གནས་སྤུབ་པ་ཡིན་
ན་དེ་ནི་སྒྲོམ་པ་གྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། སྤྱིར་ན་མི་ཆེ་འོ་སྟེད་ཀྱི་ཕལ་ཆེར་གཉིད་ཀྱིས་
དུས་འདའ་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། མཚན་མོར་གཏི་ལུག་རོ་ཉལ་ལ་དུད་འགྲོ་བྱོལ་
སོང་ཞིག་གི་སྤྱངས་ཀྱི་མི་སྟེད་པར་གཉིད་འོད་གསལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྤྱང་བ་ནི་
གལ་ཆེ་བ་སྟེ། གཉིད་དང་འཆི་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གསལ་མ་གཏོགས་འདྲ་བར་
གསུངས་པས། མཚན་མོར་གཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བསྒྲོམ་རྒྱུ་དེ་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་
པའི་གང་ཟག་ལ་གལ་ཆེ་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་བར་དོ་དུག་གི་བྲིད་ཡིག་གི་
ནང་དུ་མི་ལམ་བར་དོ་བྲིད་རྒྱུ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ཡང་དགོས་དོན་དེ་ལ་གཟིགས་
པ་ཡིན། **བདེ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་མེད་ན། །དེའི་ཆོ་སྟོང་པ་གྲོང་**

དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་སྒྲིབ་གི་འཛིན་པ་མ་ཞིག་པ་ཡི་ཆོ་འདི་
ལ་བདེ་སྤྱད་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ཡིན། གཞོགས་གཅིག་ནས་བསྐྱུ་མཉེ་བྱས་པ་དང་
གཞོགས་གཅིག་ནས་ཤ་གྱི་ཡིས་བཅད་པ་གཉིས་ཀ་ཆོར་བ་འདྲ་བ་ནི་དཀའ་ཡང་།
སྦྱོད་པ་མས་རིམ་ནས་བསྐྱུ་བ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན་ཉམ་ང་བག་ཚེ་མེད་པའི་སྒྲིབ་བ་
དབང་བསྐྱུར་གྱི་སྦྱོད་པ་སྤང་བྱང་གཉིས་འཛིན་གྱི་དགག་སྐྱུ་བ་དེ་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་
བསྐྱེམས་ནས་ཞིག་སོང་བ་ཡིན་ན་བདེ་སྤྱད་ཁྱད་མེད་དུ་མཐོང་བའི་སྦྱོད་པ་གྲོང་གྱུར་གྱི་
སྐབས་ཡིན་ནོ། **འདི་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་ཁྱད་མེད་ན།** **ཧེ་འི་ཆོ་གནས་ལུགས་**
གྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །གསུངས་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་གོམས་པ་རབ་ལ་བུ་རྩུང་ལྟ་
བུའི་འཆི་ལུགས་ཞེས་པ་གི་དང་མ་གི་ལ་རེ་དོགས་དང་ཕྱིས་གདབ་མེད་པ་སྟེ། ཆོ་
འདི་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་ཁྱད་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་གཅིག་གི་གཞི་གྲོང་དུ་ཐིམ་
སོང་བ་ཡིན་ན། དེ་ཆོ་གནས་ལུགས་དོན་གྱི་བཅུགས་ཚུལ་ཁ་བཤད་ཅུ་མིན་པར་
དོན་གྱིས་མཛོན་དུ་གྱུར་པའམ་གྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། འཆི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་པ་གནད་
ལ་འཁེལ་བ་ཞིག་མེད་ན་འཆི་བ་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ལ་རང་གཞན་སུ་ཡིན་ཡང་སྐྱག་ཀྱང་།
འཆི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་པ་གནད་ལ་འཁེལ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་འཆི་བ་ལ་སྐྱག་དགོས་པ་མ་
ཡིན། འཆི་ཆོས་རྣལ་མ་ཞིག་གྲུབ་ཡོད་ན་འཆི་བ་དེ་ཐར་བའི་སྒྲིལ་དང་། ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིལ་ཡང་འཆི་བ་ཡིན། ལུས་ཟེར་བ་མིང་དང་དོན་མཚུངས་པ་
ལུལ་ལ་ལུས་རྒྱུ་ཅན་མི་གཙང་བའི་རྩལ་གྱི་བདག་ཉིད་ནད་གདོན་མི་འདོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཞི་མ་འདི་ཕར་ལ་བསྐྱུར་ནས་འོད་ལུས་དྲངས་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིང་བོ་ཅན་ཞིག་བྱངས་
ནས། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དེས་མི་དགའ་བར་འཁོར་ངན་བཅོན་
ཁང་འདྲ་བ་འདིའི་ནང་དུ་བསྐྱུད་ནས་རང་སྤྱད་རོགས་སྤྱད་རང་གཞན་མཉམ་སྤྱད་བྱས་

ནས་ཅི་བྱེད། ད་ངེས་འབྱུང་རྒྱུད་ལ་འབྱོངས་པ་དེ་བྱ་འདབ་ཆགས་དུ་བས་བདུག་
ན་འཕྱར་འདོད་ཡོད་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་སྟེང་དུ་གནས་ལུགས་
རྟོགས་པའི་གདེངས་ཤིག་ཡོད་བཞག་ན་འཆི་བ་ལ་དེ་ཙམ་ཞིག་སྒྲག་དགོས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། **།སེམས་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་ཀ་ཁྱད་མེད་ན། །དེའི་ཆོ་ཆོས་སྐྱུ་**
གྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ན། སེམས་ཉིད་ཆོས་སྐྱུའི་ངོ་བོ་སྟོང་
གསལ་མཐའ་དབུས་དང་བྲལ་བ་ཕྱི་རོལ་དཔེ་ཡི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དྲངས་གསལ་
གཡོ་བ་མེད་པ། རྒྱ་གར་ཡང་མ་ཆད། ཕྱོགས་གང་དུ་ཡང་མ་ལྷུང་བ།
སྐྱང་སེམས་གཉིས་མེད་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་རོག་ཅིག་པ་མཁའ་མཉམ་ནམ་མཁའ་ལྟ་
བུའི་རྟོགས་གོམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་མ་བཅོས་སྒྲོས་དང་བྲལ་བ་རང་གནས་
ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་གྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། **།རང་སེམས་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀ་ཁྱད་མེད་**
ན། །དེའི་ཆོ་འབྲས་བུ་གྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། རང་
སེམས་ཀྱི་རིག་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཡེ་ཤེས་སུ་ལྷན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་ཉིད། ཀུན་ཏུ་
བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་ན་བཟང་དུ་མ་སོང་ཞིང་། །ཁམས་གསུམ་སེམས་
ཅན་འཁོར་བར་འབྱུང་བའི་སྐབས་ན་ངན་དུ་མ་སོང་བའི་མི་འགྱུར་ཀ་ནས་དག་པའི་
ཡེ་ཤེས། རང་དྲངས་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ། སྤང་སྤང་འཛིན་ཚུལ་ལས་འདས་
པ་འདི་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་ལོགས་ན་མེད་པ། ཡིན་ཏེ་སྐྱུ་ཉིད་ཡང་དག་
གྲུབ་པ་ལས། དག་ཐོབ་བྲལ་བའི་སེམས་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་དུ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། རང་སེམས་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་
པ་གྱུར་པའི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་གྲོང་དུ་གྱུར་པའོ། །དེའི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གོལ་ཤོར་
མོར་བའི་འཕྲང་ལས་སྒྲོལ་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་གོམས་པའི་རྟོགས་ཆད་བསྟན་པ་

དང་བཅས་པ་མེད་པའོ། །ལྟ་སྒྲོམ་སྒྲིད་འབྲས་གང་གི་ཐད་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་
གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་པས་ཐག་ཆོད་པའི་སྟེང་དུ་སྒྲོམ་པས་ངང་བསྐྱུངས་ནས། གོམས་པ་སྟོང་དུ་
གྱུར་པའི་དུས་སུ་དགག་སྐྱབ་མེད་པའི་སྒྲིད་པ་དང་། རེ་དོགས་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་
རང་ལྷགས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། ལྟ་བུ་ཐག་བཅད་པ་ལྟར་དུ་མི་བསྒྲོམ་པའི་
སྒྲོམ་པ་ཆེན་པོ། སྒྲོམ་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་ཡེངས་སུ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་འགོ་བར་སྒྲོམ་
པའི་བོགས་དེ་ཉིད་སྒྲིད་པས་དབྱུང་དུས། རྟོགས་རིས་མེད་པའི་དད་པ་དང་ཉེ་རིང་
མེད་པའི་སྟིང་ཐེ་སྤར་མེད་ཅིག་ལྷགས་འབྱུང་ལ་འཆར་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་དུས་ལྟ་སྒྲོམ་
སྒྲིད་པ་གང་ཐད་ནས་གོ་ལ་འཕྲུགས་ཤོར་གསུམ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་རེ་དོགས་བྲལ་བའི་སྐྱ་
གསུམ་ཆོས་སྒྲིའི་རྒྱལ་ས་བསྟེགས་པ་ལས་ཐོན་འགོ་ས་གཞན་ཞིག་མེད་པའོ། །དེའི་
ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་བའི་བཤད་ཚུལ་གྱིས་སྤུན་མོང་དང་སྤུན་མིན་གྱི་རྟོགས་
པ་ཆེན་པོའི་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་གདུལ་བྱའི་སྟོང་འཆོམས་པར་བསྟན་པའོ། །ད་ནི་
བསྐྱུས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤར་ཡང་གདུལ་བྱ་སྤུན་མོང་གི་སྟོང་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཉམས་
ལེན་གནད་ཆོང་བར་བསྟན་པ་ནི། **ཨེ་མ་རྟོ། ད་དུང་རིགས་ཀྱི་བུ་རྣམས་བདག་**
ལ་གསོན། །ཞེས་སྟན་གསན་དབབ་པའི་སྐྱལ་མས་མཆོམས་སྒྱུར་ཏེ། **གདོས་**
བཅས་ལུས་འདི་ཅུ་ཆུ་ལྟར་དུ་ལྟོས། །ངག་གི་སྐྱ་བོ་དོན་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་
རྒྱོས། །མེམས་ཀྱི་རྟོག་ཆོགས་རང་སར་སངས་སུ་རྒྱག །སྤྱང་བྲགས་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་དང་། སྟོག་རྒྱ་མི་ལམ་གཟུགས་བརྟན་ཅུ་ཆུ་དང་། འི་
ཟའི་གོང་ཁྱེར་མིག་ཡོར་སྐྱལ་བ་དང་། །རྒྱ་བྱར་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་འཛིན་མེད་
སྒྲིད། །སྒྲིད་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་ངང་ནས་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་ན།
གཟུགས་ཕུང་གདོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་འབྱུང་བཞི་ཆོགས་པའི་གཡར་བོ་ཅ་ལག་ལྟ་བུ་འདིའི་

རང་བཞིན་ནི་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་མི་བརྟན་གཡོ་བ་སྟིང་མེད་ཅུ་ཟླ་ལྟ་བུ་སོགས་སྒྱུ་
 མའི་དཔེ་བརྒྱད་བསྟན་པ་སྟེ། སྒྱུ་མ་ངལ་གསོལ་ས་འདིའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་
 ཡོད། མི་བརྟན་གཡོ་བ་སྟིང་མེད་ཅུ་ཡི་ཟླ་བ་ལྟ་བུ། དག་གི་སྒྱུ་བརྟེན་བྲག་
 ཅའི་སྒྱུ་སྐྱད་འདྲ་བ། སེམས་ཀྱི་རྟོག་ཚོགས་ཀྱང་རང་ཡལ་རང་སངས་རྗེས་མེད་
 དུ་མངག་པ་དང་། འདི་ལྟར་སྒྲུང་ཞིང་སྟིད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་བྱེད་སྒྱུ་མའི་
 སྒྱུལ་བ། མེད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་སྟིག་རྒྱུའི་ཅུ། འབྲུལ་ལས་ཉིང་འབྲུལ་དུ་
 ཤར་བ་མི་ལམ་སྒྲ་ཚོགས། རྒྱུན་གྱིས་སྒྲུང་བ་གཟུགས་བརྟན་དུ་ཤར་བ། ད་
 རུང་བྱི་ཟའི་གོང་ཁྲེར། མིག་ཡོར། སྒྱུལ་བ། ཅུ་བུར་ལ་སོགས་པ་དེ་
 ལྟར་སྒྲུང་བ་སྒྱུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྟིང་པོ་མེད་པར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་མ་ཆགས་
 འཛིན་མེད་ཀྱི་སྟེང་པ། དེ་ཡང་ཐེངས་གཅིག་ལ་བྲན་པ་དང་སྟོར་གཅིག་ལ་ཅིག་
 གཟབ་བྲུལ་བྲས་པ་ཅམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་བྲན་པ། ཤེས་བཞིན། དག་ཡོད་
 པ་གསུམ་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་སྟེང་ལམ་དང་མི་འབྲུལ་བ་བྱེད་དགོས་པ་སྟེ།
 མི་བརྟེན་པའི་བྲན་པ་དང་། མི་གཡེངས་པའི་ཤེས་བཞིན། ཉེས་སྟེང་ལ་
 འཛེམ་པའི་དག་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་བའི་སྟེང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་དང་
 མཐུན་པར་བྱེད་དགོས་ནི་རྒྱུན་གྱི་སྟེང་ལམ་མོ། །ཉམས་ལེན་སྟོམ་དུ་བྱིལ་དུས་
 ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ནི། ཐུན་མཚམས་མ་གཅོད་ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་
 སྟོང་། །བྲན་བསམ་བཅོས་བསྒྲུད་མ་བྱེད་རང་བབས་དང་། །རང་མདངས་
 རང་གྲོལ་འཛིན་མེད་གསལ་སྟོང་དུ། །བདེན་མེད་བསྟོམ་མེད་ཚོལ་མེད་རྗེས་
 མེད་ཞོག །སྒྲར་འདས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བྲུལ་མ་ནམ་
 མཁའ་རྗེས་མེད་ལྟར་དུ་ཞོག །ད་ལྟའི་ཤེས་པ་རྟུལ་བྲལ་བར་སྒྲུང་ལྟར། །ཁ་

འོངས་རྟོག་པ་རང་འཕགས་ཚུ་བཅད་ལྟར། །ཁྱིམ་གཤམ་སྟོང་ལ་བཟོ་བཅས་མི་བྱེད་
 པར། །རང་བབས་ཚུ་ཡན་རང་དུ་ལྷག་པར་ཞོག །ཐུ་རགས་རྟོག་པ་དུག་གསུམ་
 དུག་ལྷ་སོགས། །ཁང་སྟོང་རྒྱལ་མ་སྟེབས་པ་ལྟར་དུ་ཞོག །ཆོགས་དུག་ཡུལ་
 ལྷང་ཐམས་ཅད་རྗེས་མེད་དུ། །སྤྱི་མཐོང་གྲོང་ཁྱིམ་པ་ལྟར་དུ་ཞོག །ཅེས་
 གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་ན་མཉམ་རྗེས་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པ་དེ་མི་སྟོབ་པའི་ས་ལ་ཐོན་པའི་
 སྐབས་སུ་མ་གཏོགས་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་ལམ་ལྷ་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་མི་
 སྟོབ་པའི་སར་ཕྱིན་དགོས་པས་མི་ཆོད་པར་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རང་དུས་
 ལས་རྣམ་པ་ཆ་འདྲ་ལམ་དུ་བྱས་ཏེ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ཡིན།
 རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོམ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བས་ཉིན་མཚན་འོད་གསལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་
 བར་མེད་དུ་སྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཐུན་དང་ཐུན་མཚམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་གྱི་ཉམས་ལེན་
 དང་མི་འབྲལ་བཞིན་དུ་དྲན་བསམ་རང་ག་བ་གང་ཤར་གང་འགྱུ་ཅི་གནས་ཐམས་ཅད་
 རང་བབས་བཅས་བསྐྱད་མེད་པའི་རང་དུ་རང་དྲུངས་ཀྱི་རོལ་བ་ཅི་ཤར་རང་གོལ་འཛིན་
 མེད་གསལ་སྟོང་དུ་ཤར་བའི་ཐོག་དེར་བདེན་མེད། སྟོམ་མེད། ཚུལ་མེད།
 རྗེས་མེད་ཅེས་མེད་བཞི་ཡིས་རིམ་གྱིས་བསྟན་པ་ནི། བདེན་མེད་རྟོག་འབྱུང་སྤྱི་མཐོང་
 རང་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྤྲང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མེད་བཞིན་དུ་འབྱུལ་ངོར་
 སྤྲང་བ་ཡིན་ཡང་། དེའི་སྟོང་པ་ལ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་གོལ་སར་མི་ལྷང་བ་དང་།
 འདི་སྟོམ་ཟེར་བའི་དམིགས་གཏད་ཅན་ཞིག་བསྟོམ་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་ཡེངས་སུ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་
 མི་འགོ་བའི་སྟོམ་མེད་ཚུ་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་བོ་རྒྱུན་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་དེ་ལ། ཆོད་དུ་ཚུལ་བ་མེད་པར་རང་བཞག་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་འགོས་
 བསྐྱུངས་ཏེ་རྗེས་མེད་རང་གོལ་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་གང་ཤར་ཤར་དུ་རྒྱག་ལ་གང་སྤྲང་

སྒྲུང་དུ་རྒྱག་ལ་ཐོངས། དུས་གསུམ་གྱི་རྟོག་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུང་རྗེས་བཅད་ནས་སྒྲུན་
གྱི་རྣམ་རྟོག་གི་རྗེས་སུ་མ་འབྱང་། སྤྱིས་མདུན་མ་འོངས་པའི་མདུན་རྒྱུར་ལ་མ་
བསྟུ། ད་ལྟའི་ཤེས་པ་བཟོ་མེད་ཀྱི་ངང་ལ་སེམས་ཉིད་རིག་མཛད་ས་འགག་མེད་
ཁྱིམ་གཤམ་རྒྱག་གོ་བ་སྟེ། རྒྱག་གོ་བ་ལ་ཟང་ཐལ་ལོ། །ཟང་མ་ཐལ་བྱུང་
བཟོད་དུ་མེད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་རང་བབས་རྒྱ་ཡན་གྱི་ངང་ལ་ལྟག་པ་
མ་བཅོས་པར་བཞག་པ་དེའི་དུས་སུ་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་སྤྲ་རགས་གང་ཤར་ཐམས་
ཅད་ཁང་སྟོང་གི་ནང་དུ་རྒྱན་མ་ཐོན་ཆོ་རྒྱན་མ་ལ་འཐོབ་འགོ་རྒྱ་ཞིག་དང་ཁང་སྟོང་
ལ་ཤོར་འགོ་རྒྱ་ཞིག་མེད་པའི་དཔེ་བཞིན་དུ་ཚོགས་དུག་ཡུལ་སྒྲུང་གང་ཤར་ཐམས་
ཅད་སྒྲུང་བ་སྒྲུང་ཐོག་ནས་གོལ་བ་དང་འགྲུབ་འགྲུབ་ཐོག་ནས་གོལ་བ་ཡིན། རྗེས་
མེད་སྒྱུ་མའི་གྲོང་བྱེར་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་རེ་དོགས་མེད་པའི་ངང་ལ་ཞོགས་ཞེས་
གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྱངས་པའི་འཛིན་མེད་ཀ་དག་ཆེན་པོར་ལ་
བཟླ་རྒྱལ་བ་སྒྲན་པ་ནི། མདོར་ན་སྟེ་འགག་གནས་གསུམ་གཞི་ལ་མ་
འབྲས། །ལྟ་སྟོམ་སྟོང་འབྲས་དུས་གནས་བཟོད་ཚིག་དང་། །བཞག་བྱ་
འཛིག་བྱེད་དཔོལ་བྱ་འཔོལ་བྱེད་སོགས། །རང་གསལ་རེས་མེད་འཛིན་རྩོལ་
སྤང་བྱང་མེད། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་རྒྱ་ཕན་ཐིམ་པ་ལྟར། །ཆོས་ཀུན་སེམས་
ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཀ་དག་པར། །ཁྲོ་གདེང་བཅའ་ཞིང་འཛིན་མེད་ལ་
བཟླ་ཤོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉམས་ལེན་གནད་དུ་བྱིས་ཏེ་མདོ་འགག་བསྒྲུས་
ཏེ་བཟོད་ན། སྟེ་འགག་གནས་གསུམ་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་གཤིས་ཀྱི་བཞུགས་
རྒྱལ་གྱི་སྟོང་ནས་བཤད་ནའང་འདྲ། གཞི་ལ་མ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་གིས་
འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་གཏན་ལ་ཕབས་ན་ཡང་འདྲ། དུས་གང་དུ་གནས་

གང་ནས་བརྗོད་ཆོག་ཅི་ཞིག་གིས་ངེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། སེམས་གནས་ཀྱི་བཞག་བྱ་
འཛིག་བྱེད་གྲོལ་ལུགས་ཀྱི་དགོལ་བྱ་འགྲོལ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་གནད་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་གང་
ནས་བཤད་ཀྱང་ཐག་གཅིག་ཐོག་ཏུ་བཅད་ནས་ལ་བསྐྱེས་ནི། རིག་པ་རྗེན་པ་རང་
གསལ་འཛིན་མེད་སྟོང་བའི་ཕྱོགས་སུ་བཅད་ནས་གསལ་བའི་རིས་སུ་འཛིན་ཡོང་རྒྱུ་མེད་
པ། གང་ཤར་འཛིན་རྩོལ་དང་ཅི་ཤར་སྤང་སྤང་མེད་པ་དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ས་
གཞིའི་རྒྱ་ཕྱན་ཐིམ་པ་དང་འབྲ་བར་བྱུང་ཡང་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་བྱུང་། ཐིམ་ཡང་རྒྱ་
མཚོའི་ནང་ལ་ཐིམ་པ་ལྟར་དུ་དབྱིངས་ཀ་དག་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་ངང་དུ་
རེ་དོགས་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དེ་མི་དམིགས་པར་རང་སར་དག་བྱ་དག་བྱེད་དང་བྲལ་
ནས་རང་དག་ཏུ་འགྲོ་བའི་སློབ་གདེང་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐིལ་སོ་དེ་ལ་བཅའ་ཞིང་འཛིན་མེད་
ལ་བསྐྱེད་འཇག་ཐག་བཅད་དེ་ཞེས་པའོ། །ལས་དང་པོ་བ་ལ་རྣམ་རྟོག་རང་སར་གྲོལ་
བའི་གདམས་པ་གནང་བ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱེམས་ཆོ་རྣམ་རྟོག་མང་འཕྲོས་
ཀྱང་། །སྒྲིམ་ནི་མ་འོང་སྐྱམ་ནས་སྤྱག་མི་དགོས། །སེམས་ནི་འཕྲོ་ཡང་སྟོང་ལ་
གནས་ཀྱང་སྟོང་། །གང་ལྟར་ཤར་ཡང་རིག་པའི་ངང་ཡིན་པས། །དགག་སྒྱུབ་
སྤང་དོར་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར། །མ་བཙོས་གཉུག་མའི་ངང་དུ་སྒྲོད་ལ་ཞོག །དེ་
ཡིས་རྣམ་རྟོག་རང་སར་གྲོལ་བར་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་སྔོན་ཐོག་མེད་
ནས་ད་ལྟའི་བར་རམ་སྐྱེས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཕར་ཕྱི་ལ་ཁ་འཁོར་ཏེ་གཞན་ལ་ལྟ་བ་
ལས། རང་ལ་རྩུར་འཁོར་བ་དང་། བྱེད་པར་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་རང་གཤིས་ལ་
བལྟས་མ་སྟོང་བ་ནི་རྟོག་འཕྲལ་བཟུང་བྱས་པ་དང་འབྲ་བར་རྩུར་སེམས་ཐོག་ཏུ་བཞག་
ནས་ལྟ་བའི་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྒྲིམ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ཡང་རྣམ་རྟོག་རྗེ་མང་དུ་ཕྱིན་
འདུག་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་ནི་བསྐྱེམས་ནས་རྣམ་རྟོག་རྗེ་མང་དུ་སོང་།

བ་མ་ཡིན་པར་དུས་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་འབྱུངས་ནམ་རྟོག་གི་རྒྱུན་སྒྲ་ཚོགས་དེ་སྤྲིན་ཁ་
འཚུབས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ད་རེས་ཁ་ནང་ལ་ཚུར་འཁོར་ནས་བལྟས་དུས་
མཐོང་ཡོང་བས་ཡིན། དེའི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་མི་ཡོང་བར་འདུག་སྟེ་མ་ནས་སྤྱག་
མི་དགོས་གསུངས་པ་ཡིན། ཅི་ཕྱིར་སྤྱག་མི་དགོས་སྟེ་ན། ས་ཐག་རིང་གི་
ལམ་ལ་བགོད་པ་དང་འདྲ་བར་སེམས་འབྱུ་འཕྲོད་གཤམ་སྤྱག་གི་རང་འགྲོས་འདྲ་དང་
མི་འདྲ་ལ་སྤྱག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ནམ་རྟོག་ལ་བཅོམ་བལྟས་བྱས་ཏེ་བཀག་མི་
དགོས་སོ། །སེམས་འཕྲོ་ཡང་སྟོང་གསལ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། གནས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གསལ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན། གང་ལྟར་ཤར་ཇི་ལྟར་
སེམས་ན་ཡང་རིག་པ་ཀ་དག་གི་ངང་ལས་མ་གཡོས་པ་ཡིན་པས་ན། འཕྲོ་བ་
དག་ག་རྒྱ་དང་གནས་པ་བསྐྱབ་རྒྱ་དང་། བཟང་པོ་ཚུར་ལ་བྲང་རྒྱ་དང་།
ངན་པ་ཕར་ལ་འདོར་རྒྱ་སོགས་སྤང་བྲང་དག་ག་སྐྱབ་འདོར་ལེན་གང་ཡང་མི་བྱེད་
པར་རང་བབས་མ་བཅོས་གཉུག་མའམ་རྣལ་མའི་དོན་ཡེ་ཇི་བཞིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ངང་
ལ་རང་བབས་སུ་སྟོན་ནས་ཞོགས་དང་། གདམས་ངག་དེ་ཡིས་རྣམ་རྟོག་གང་
ཤར་རང་སར་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་བར་ངེས་ཞེས་གསུངས་པའོ། །ལས་དང་པོ་བ་
ལ་སྤྱར་ཡང་བོགས་འདོན་སེམས་ཀྱི་གོགས་སེལ་རྣམ་རྟོག་ཨར་གཏོད་དུ་གསུངས་
པ་ནི། རྟོད་མན་སྟེ་བོ་ངང་ལ་མི་གནས་ན། །དོ་སྟོང་སྐབས་བཞིན་དཔུང་
འཛིག་སྟེལ་མ་གྱིས། །ཡང་ན་འདི་བཞིན་རྣམ་རྟོག་ཨར་ལ་གཏོད། །དགོས་
སམ་མི་དགོས་རྣམ་རྟོག་བསྐྱངས་ནས་ཀྱང་། །གཅིག་རྗེས་གཅིག་མཐུད་རྣམ་པ་
སྒྲ་ཚོགས་པ། །རང་སེམས་སུན་རག་བར་དུ་སྒྲོས་ནས་ཀྱང་། །དེ་ནས་མི་
འདོད་ཚོན་སྟོང་ལ་ཞོག །ཅིས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་རྗོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་

སྒོད་ལྷན་གྱི་སྒོ་བ་མ་དེ་གཞན་དང་བསྐྱར་ན་དབང་རབ་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ལ་དབང་པོ་
ལྟོ་ལྟུང་གྱི་བྱུང་པར་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤར་ཡང་ལན་མང་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུའི་
ཅུང་ཟད་སྤང་བ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་རིགས་ཅན་སྒོ་དམན་སྒྱེ་བོ་དེ་འདྲ་བས་རིག་པའི་ངང་སྒྱུར་
སྐབས་སུ་ངང་ལ་ཇི་བཞིན་གནས་པ་མ་ཤེས་པར། ཡང་ན་ངོ་སྒྲོད་ཆོག་ལ་འཆེལ་
ནས་གནད་དོ་མ་མ་གོ་བའོ། ཡང་ན་བསྐྱིམས་ཆེ་སོང་བས་ཡིན་ནའང་ཐང་བས།
ངོ་སྒྲོད་གྱི་གནད་ལྡམས་གྱི་ཆོག་རྗེས་སུ་དོན་བྲན་པར་བྱས་ནས། དཔུང་སྒྲོམ་དང་
འཛིག་སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་སྒྲེལ་མ་འདྲ་འདྲས་བྱས་ན་དགའ་འོ། ཡང་ན་རྣམ་རྟོག་ཨུར་
གཏད་གྱི་གདམས་པ་ལ་བརྟེན་ན་དགའ་འདུག་གས། དེ་ཡང་དགོས་མི་དགོས་རྣམ་
རྟོག་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་དང་པོར་ཡར་བསྐྱངས་ནས་སུན་མ་ཡོང་གི་བར་དུ་སྒྲོས་ནས་
བྲན་པར་གྱིས་ཤིག བར་ཞིག་ལ་བྲན་ཆོད་མེད་དེ་རྣམས་ནས་བྲན་མི་བསམ་མི་འདོད་པ་
དུ་སོང་དུས་དེའི་ཐོག་ཏུ་སྒོད་ནས་ཞོགས་དང་རིག་པ་འཕྲོ་འདུ་མེད་པའི་ངང་གཤིས་དེའི་
ཕན་དུ་འགོ་ས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སེམས་མི་བདེ་ཞིང་རིག་པ་མི་དྲངས་པ།
རྒྱུན་འདི་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་མེད་པའི་གདོན་བགོགས་གྱི་འཆོ་བ་དང་། བྱུང་པར་དུ་དེང་
སང་རྒྱལ་གདོན་གྱིས་འཆོ་བ་བྱེད་པའི་དུས་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་འགོད་སྤིང་ལ་ཞུགས་
དུས་ཡིན་པས་དེ་ལ་སོགས་པའི་གོགས་སེལ་ལ་འདི་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་སྤྲིང་
དབུས་མཚན་ལྷན་སྒྲ་མ་བསྒྲོམ། །དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡུན་རིང་བཟུང་ནས་
ཀྱང་། །དེ་རྗེས་འཛིན་མེད་རིག་པའི་ངང་ལ་ཞོག །ཅེས་གསུངས་ན། རྒྱ་མ་
སྒྲོམ་པ་འདི་སྤྱིར་ན་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྲིང་པོ་ཡིན་པ་སྟེ། རྒྱ་མ་མེད་པའི་གོང་
རོལ་ན། །སངས་རྒྱས་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མེད། །བསྐྱལ་བ་སྒྲོད་གི་སངས་རྒྱས་
ཀྱང་། །རྒྱ་མ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་མའི་སྤང་བ་མ་

བྲལ་ན། །སངས་རྒྱུས་རྣམས་དང་འབྲལ་མེད་གནས། །ཞེས་གསུངས་པས།
 སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེམས་ནས་སྒྲ་མ་དང་ཐུགས་ཡིད་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱེ་བ་འདི་
 ལས་ལྷག་པའི་ཆོས་གནད་ཆེན་ཞིག་རྒྱལ་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུང་དུ་མེད་ལ།
 གོགས་སེལ་དང་ཉམས་ལེན་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡིན་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱན་ལྡན་གྱི་
 དབང་བྲིད་མན་ངག་ཐོབ་པ་དང་། །བྱད་པར་དུ་རང་སེམས་ཆོས་སྐྱར་དོན་སྤྲད་པའི་
 ཅུ་བའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་སྟོང་ཅི་ཏྲ་རིན་པོ་ཆའི་གྲུ་ཁང་ན་འདབ་བརྒྱད་པ་སྟོང་དུ་སྐྱེ་
 གཟི་མདངས་ལྷུ་མ་མེར་བཞུགས་ཡོད་པར་བསྐྱེམས་པའི་མཚན་བཅས་ཀྱི་སྟོམ་པས་
 སེམས་དེ་ལ་གཏད་པ་ཡུན་རིང་དུ་བབྱུང་ནས། །དེ་རྗེས་སུ་འཛིན་མེད་རིག་སྟོང་
 རྗེན་པ་དམིགས་བསམ་སྟོབ་སྐྱེ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲ་མའི་ཐུགས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་
 ཞོགས་དང་། །དེ་ལ་ཡང་ཡང་གོམས་ན་དེས་ཞི་མི་ཐུབ་པའི་སྟོམ་གོགས་གིག་
 མེད་དོ། །ཡང་སྟོམ་སྟོན་བྱིང་གོད་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་འདུག་སྟུང་ན།
 ཡང་ན་སྟོང་གི་དབུས་སུ་ཐིག་ལེ་བསྟོམ། །དེ་ཉིད་མར་ལ་བབས་ནས་དབང་
 ཆེན་གྱི། །ས་གཞིར་ཐུག་རག་བར་དུ་སོང་བར་བསམ། །དེ་ཡིས་འཕྲོ་གྲོད་
 བད་ཀྱིས་ཆོད་པར་ངེས། །གྲོད་པ་ཆོད་ཆོད་རིག་པའི་ངང་ལ་ཞོག། །བྱིང་བ་ཆེ་
 བ་ལྷ་སྟངས་ངར་བསྐྱེད་ལ། །རིག་པ་རྗེན་པར་ཐུད་ནས་ས་ལེར་
 སྟོངས། །ཡང་ན་རང་གི་སེམས་ཉིད་ཐིག་ལེ་རུ། །དམིགས་ལ་ངག་ནས་
 བཞུ་སྐྱེ་བཞེད་མ་ཐག། །ཆངས་བུག་ནས་ཐོན་དཔག་ཆེན་མདའ་འཕངས་
 ལྟར། །སོང་ནས་མཁའ་ལ་ཐུག་གིས་འབྲེས་པར་བསམ། །དེ་ནས་ནམ་
 མཁའི་མཚན་ཉིད་ཡིད་ལ་གྱིས། །དེ་ཡིས་བྱིང་བ་མི་སངས་མི་སྤིང་
 དོ། །བྱིང་བ་སངས་ཆོད་འཛིན་མེད་ངང་ལ་ཞོག། །འདི་རྣམས་ཞལ་གསེས་ཡིན་

པས་ཤེས་པར་གྱིས། རྟོག་མེད་འདོད་པའི་རྟོག་པས་མ་བཅིངས་པར། རིག་པ་
 རྒྱ་བསྐྱེད་དཔངས་བསྟོད་ལུལ་ཡས་སུ། སྤོངས་ལ་གུ་ཡངས་ཡན་པ་སྒོ་བདེ་
 གྱིས། །ཞེས་གསུངས། སྒྲ་མ་སྒྲིང་དབུས་སུ་སྒྲོམ་པ་ནི་གོགས་སེལ་ཀུན་གྱི་
 མཆོག་དང་། འུན་རྒྱབས་ཀུན་གྱི་ཙ་བ་ཡིན་ཡང་། མོས་གུས་དང་འདུན་པ་ཡིས་
 དེ་ཙམ་ཞིག་མ་སྐྱབས་ནས་གོགས་སེལ་མི་སྐྱབས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན། ཡང་ཞལ་ཤེས་གྱི་མན་
 དག་གཞན་དག་ནི་སྒྲིང་དབུས་སུ་ཐིག་ལེ་གསལ་འཆོར་ཞིག་རིག་པའི་ངོ་བོར་བསྒྲོམས་
 རས་དེ་ཉིད་མར་ལ་བབས་ནས་ས་རིམ་པ་དགའི་མར་ཞབས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱིས་གཞི་
 ལ་ཐུག་རག་གི་བར་དུ་སོང་བར་བསམས་ན། དེས་རྣམ་རྟོག་འབྱུང་བ་དང་གློད་པའི་
 གོགས་ཐམས་ཅད་ཐད་གྱིས་སམ་རྩད་ནས་ཆོད་ངེས་པ་ཡིན། གློད་པ་ཆོད་དུས་གྱི་
 སྐབས་དེའི་ཆོ་ན་རིག་པ་རང་གསལ་གྱི་ངང་ལ་ཡང་མཉམ་པར་ཞོགས་ཤིག ཡང་
 བྱིང་བ་ཆེན་ལྟ་སྤངས་གྱིས་ངར་བསྐྱེད་པའམ་རིག་པ་རྩར་ལྷུངས་ནས་རིག་པ་རྩེན་པ་སྒྲིབ་
 བྱིང་མེད་པའི་ངང་དུ་གསལ་ས་ལེར་སྒྲོང་པའམ། ཡང་ན་རང་གི་སེམས་ཉིད་དེ་ཡང་
 ཐིག་ལེར་གསལ་བཏབ་པ་གོང་བཞིན་དུ་འོད་གྱི་རྣམ་པར་བསྒྲོམས་ནས་དམིགས་པ་ཡང་
 ཐིག་ལེ་དེ་ལ་གཏད་ནས། ཐབས་ཤེས་འབྱེལ་བའི་ཕྱུ་སྒྲེ་པ་ཡིག་དང་ཏ་ཡིག་
 གཉིས་གཟུང་འཛིན་རྩད་ནས་གཅོད་བྱེད་གྱི་ཕྱུ་ཡིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱུ་སྒྲེ་པ་ལ་སྤང་བ་
 བརྟེན་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་ཉིད་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཐིག་ལེའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་སྒྱུ་བའི་ཆོངས་
 པའི་བྱ་ག་ནས་ཐོན་ཏེ་དཔག་ཆེན་རྣམ་རྩལ་ཆེན་གྱིས་མདའ་འཕངས་ན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
 པ་དང་འདྲ་བར་ཕྱི་རོལ་རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་ཁྲུག་གིས་སམ་ཁྲུག་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་རུ་
 མེད་པར་འབྲེས་པར་བསམ་མོ། །དེ་ནས་སྟོང་གསལ་མཐའ་དབུས་བྲལ་བའི་རྣམ་
 མཁའི་མཆོན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་བྱིང་བ་མི་སངས་པ་ཞིག་མི་སྟོན་དོ། །བྱིང་བ་

སངས་དུས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྐྱོང་དེའི་ཆོ་ན་འཛིན་མེད་རང་དུངས་ཀྱི་ངང་ལ་བཞག་ནས་ཉམས་
ལེན་སྦྱོན་མེད་ཀྱི་རྒྱུན་སྦྱོང་བར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་བྱིང་གོད་ཨར་ལ་གཏད་པའི་
མན་ངག་ཞལ་གཤེག་སམ་སྒྲུ་མའི་ཞལ་རྒྱུན་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་གཤེག་པར་གྱིས་གིག་
མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་ཀྱི་ངང་ལ་གནས་དུས་རྟོག་མེད་བསྒྲུབ་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པས་བཅིང་
བར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཐུན་ཐུན་གྱུ་དོག་གི་སྒོ་སྒྲོ་ཞིག་ལ་གཏད་པར་མི་བྱེད་པར་
རིག་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་དཔངས་བསྟོད། རྟོགས་སུ་མ་ལྟར་བའི་ཡངས་དོག་བྲལ་བའི་
ལྷུང་ཡས་མཉམ་པ་མཐའ་ཡས་པར་ཐོངས་དང་གྱུ་ཡངས་སྒོ་བདེ་ཡན་པ་རང་
ལྷགས་སུ་འཆར་རོ། །ངའི་སྒྲུ་མ་འཇིགས་མེད་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས། ལུ་
ཞེན་པ་ཟད་ན་རྟོགས་པ་ཡིན། །ཆེད་འཛིན་ཟད་ན་གནས་ལུགས་
ཡིན། །ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཆེན་པོ་རུ། །དབྱེ་བས་ལ་མེད་ན་དེ་ཀས་
ཆོག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞི་གནས་སྒོ་ཅན་གྱི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་
བཟུང་བའི་ལམ་རྟགས་ཀྱི་ཆོད་གསུངས་པ་ནི། **དང་པོ་རྣམ་རྟོག་གཙོང་རོང་རྒྱ་**
དང་འདྲ། །བར་དུ་རྒྱ་བོ་གསྒྲུ་དལ་བབས་འདྲ། །ཐམ་རྒྱ་རྣམས་རྒྱ་མཆོར་
གཅིག་ལྟར། །འོད་གསལ་མ་བྱ་མཇལ་བའི་ངང་ལ་གནས། །གསུངས་པ་
སྟེ། གཡོ་ཐོབ་གོམས་བརྟན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཉམས་ལྷུ་རིམ་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་
འདིར་གསུམ་དུ་བསྒྲུས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན། ལྷུ་རུ་དབྱེ་དུས་གཡོ་བའི་ཉམས་
དེ་རིག་ཟར་གྱི་ཐབ་རྒྱ་ལྟ་བུ། ཐོབ་པའི་ཉམས་དེ་ལུང་ཁྲུང་དོག་མའི་རྒྱ་ལྟ་བུ།
གོམས་པའི་ཉམས་དེ་རྒྱ་ཁྲུང་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། བརྟན་པའི་ཉམས་དེ་རྒྱ་མཆོ་རྒྱུང་
གིས་མ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཉམས་དེ་རི་རྒྱལ་ལྟ་བུ་གཡོ་འགྲུལ་
མེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུངས་ན་ཡང་། འདིར་ཞི་ལྷག་ཟུང་འཇུག་གི་སྒོ་ནས་

མཐར་མཇུག་ཏུ་གྲོལ་བ་འདྲི་གསལ་མ་བུ་མངལ་བ་ལ་བཞག་ན། ཀ་དག་
 རྒྱུ་མཇུག་ཆོད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་སྒྲུང་བཞི་ལུགས་ལྟོག་ལ་འཆར་བའི་བཞེད་པ་
 དང་བསྐྱེད་ནས་གསུངས་པའོ། །ཡུམ་དོན་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་དགོངས་པ་བདུད་བཞི་ཅིག་
 ཅར་དུ་གཅོད་པ་རོ་སྒྲེམས་ཐོག་བཞིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་ཀྱི་བོགས་འདོན་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི།
 བྱུང་པར་ནད་གཤོན་ཆོ་འཕྲུལ་ཅི་བྱུང་ཡང་། །བཅས་བཅས་རིམ་གྲོགས་ཡང་མི་བྱེད་
 པར། །འདི་ལྟར་རོ་སྒྲེམས་ཐོག་བཞིས་སྦྱོད་པ་གྱིས། །ཞེས་མདོར་བསྐྱེད་
 པའོ། །ནགས་དང་རྩེ་ཁོང་མཆོ་སྤྱོད་སྦྱོད་མེད་ཆོས། །ཐུག་ཐུག་ཁང་སྦྱོང་གིང་
 གཅིག་དུང་ལ་སོགས། །འཛིགས་གིང་ཉམ་དེ་གནས་སུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །རང་
 ལུས་སྦྱོད་བཅུད་སྒྲུང་སྤྱོད་བདུད་ཅིར་བསྐྱེད། །ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་བཅས་
 ཐམས་ཅད་མཆོད། །དེ་རྣམས་མཉེས་ནས་བཅེ་བའི་རྣམ་འབྱུང་གྱིས། །འོད་དུ་ལྷ་
 བས་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱན། །འོད་གསལ་བདུད་ཅིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་
 དམིགས། །ཡོན་ཏན་མཐོན་སྒྱུར་དམ་ཅན་ཆོས་སྦྱོང་དང་། །སྤྱོད་རྒྱུ་ཞིང་
 མཆོག་རིགས་དུག་སེམས་ཅན་དང་། །ལན་ཆགས་གཤོན་བགོགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་
 ཅད་དང་། །ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་འགྲོ་བ་ཀྱན། །སྦྱོང་གྲོལ་བདུད་
 ཅིས་ཆོས་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་། །འཁོར་འདས་རོ་གཅིག་སེམས་སུ་ཐག་བཅད་
 ལ། །སེམས་ཉིད་མ་བཅོས་ཆོས་སྤྱི་དང་ཉིད་ནས། །འགྲོ་དང་འདུག་དང་
 མཆོངས་དང་རྒྱུག་པ་དང་། །སྤྱོད་དགོད་དང་དུད་སྤྱོད་ལེན་དང་། །བཅགས་
 དང་དུག་ལོག་སྦྱོན་པའི་སྦྱོད་པ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ནགས་དང་རྩེ་ཁོང་།
 གིང་གཅིག་གི་དུང་ལ་སོགས་པ་འདྲེ་དང་སྤྱོད་པོ་གནས་ས་དང་། །ཐེའུ་རང་དང་སྤྱོད་
 མོ་སོགས་རྒྱ་ཞིང་གནས་པའི་ས་དེར་སོང་ནས་མི་ཕྱིད་པ་ལ་ཐོག་བཞིས། །མ་ལབ་

སྤྱོད་གྱིས། ཡུང་བོ་གཟུག་བསྐྱར་གདམས་པ་འདི། །ཨ་མ་ཐོ་མའི་ཆས་
ལུགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་རང་ལུས་མཆོད་སྦྱོར་གྱི་བདུད་ཅི་རུ་
བསྐྱར་ནས་ཟག་མེད་འདོད་ཡོན་གྱི་མཆོད་པ་ཡིས་དཀོན་མཆོག་གི་ཞུའི་མགོན་
སྤྱོད་པ་བཅུད་རྒྱལ་བ་སྤྱུང་བཅས་ཡར་ལ་མཆོད། སྤྱུགས་མཉམ་པས་འདོད་དུ་ཞུ་
བའི་བྱིན་རྒྱལ་ལས་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་འདོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདུད་ཅིས་
བྱུང་བར་བྱས། ཡོན་ཏན་གྱི་མགོན་དུ་གྱུར་པའི་དཔལ་མགོན་སྤང་མ་དམ་ཅན་
རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྱིང་རྩེའི་མགོན་གྱུར་རིགས་དུག་གི་
སེམས་ཅན་དང་། ལན་ཆགས་གྱི་མགོན་བདག་པོ་བདག་མོ་འབྱུང་བའི་རིགས་
སུ་གྱུར་པ་དང་། གཞན་ཡང་མཁའ་མཉམ་རིགས་དུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད། སྤྱོད་གྲོལ་བདུད་ཅི་མཆོད་སྦྱོར་གྱི་རྩལ་ཅི་ཡང་འབྱུང་བའི་འདོད་དགུར་
འཕྲུལ་བ། དེ་ཡང་རོ་བོ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདུད་ཅི་ཡོན་པ་ལ་རྣམ་པ་འདོད་
ཡོན་སྒྲ་ཆོགས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཆོམས་པར་དམིགས་ནས། དེ་ལྟར་སྤང་
བའི་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་ཐག་བཅད་དེ།
རྣལ་འབྱོར་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་སྤྱོད་པ་གང་ཤར་ཅི་བྲན་ཐམས་ཅད་བཅས་བཅོས་མེད་
པར་འགོ་འདུག་མཆོད་རྒྱུ་དང་། སྤྱི་རྒྱ་དགོད་རྒྱ་དུ་རྒྱ་སྤྱོད་ལེན་ལ་སོགས་པ་
པར་ལ་བལྟས་ན་སྤྱོད་པ་ཞིག་དང་མཚུངས་པ་སྟེ། སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་པོ་བདུན་གྱི་
སྤྱུངས་སུ་དང་པོ་ཐེ་བྱ་ཆོང་འདུག་གི་སྤྱོད་པ། དེ་ནས་རི་དྲགས་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ།
དེ་ནས་ལྷག་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ། དེ་ནས་ཉམས་རྟོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་འབྲེལ་
མེད་བྱུང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཙང་དམའི་བཟང་ངན་མེད་པ་ཁྱི་
པག་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་དག་ལ་བརྒྱུད་ནས། མཐར་ཡང་བག་ཆ་མེད་པ་རི་དྲགས་

ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མེད་གོ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་པ་སྤྲང་བ་དབང་བསྐྱུར་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྐྱུངས་པས་ནི་བསད་པ་གསོ་རུས་ཤིང་། གཞན་གྱི་མ་དད་པ་བསྐྱུར་ཐུབ་
པ་དང་། རྩལ་ལྡན་འབྱུང་ཅིང་རིག་པ་ཆོས་ཉིད་དུ་ཤར་བའི་དབང་གིས་ཕྱིའི་ས་ཁུ་མེ་
རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་ལའང་དབང་བསྐྱུར་རུས་པ་དེ་འདྲ་འབྱུང་བ་ལས་
ཐམས་ཅད་པོ་ལ་སྤྱིང་འགས་སྤྱོད་འདུག་མཁན་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། དེས་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་
མ་ཐུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཞི་དུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྐྱུངས་ནས་གཞན་རྒྱུད་འདུལ་ཐུབ་ས་
ཨོ་འདུག་དེ་རང་རྒྱུད་ཐུལ་ཡོད་མེད་ལ་ལྟ་ཞོར་བྱེད་པ་ནི་གནད་ཆེའོ། །གཉན་ས་
བཅད་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་ཁྲོད་གངས་ཁྲོད་ལ་སོགས་པར་གཅིག་པུར་འགྲིམ་པ་འདི་དག་ནི་
རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ཐོགས་འདོན་པ་ལ་ཕན་པ་ཆེ་བའི་གདམས་པའོ། །མཐར་
ནི་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་ངང་ལ་འདུག །མཚན་དུས་རང་བབས་བདེ་བར་ཉལ་ནས་
ཡུང་། །དེ་ལྟར་ཉན་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་བའི་མཚན་དུས་ལ་ཉམས་ལེན་དེ་ཉིད་རྣལ་དུ་
ཕབས་ནས་བདེ་བར་ཉལ་ནས་ཡུང་། དྲན་བསམ་འཕྲོ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་བྲལ་
ཏེ། །སྤྱི་མེད་དྲན་རྟོགས་གཉུག་མའི་ངང་ལ་ཉལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ཡང་སྤྱི་སྤྱོད་འབའ་ཞིག་བྱེད་དུ་མེད་པར་དུ་ཤན་གྱི་སྤྱོད་པའི་མཛུགས་ཏུ་རྣལ་དབང་དགོས་
པ་བཞིན་དུ་མཐར་གཡོ་མེད་ཞི་ཞིང་བདེ་བའི་ངང་ལ་འདུག་པ་དང་། མཚན་མོར་རང་
བབས་བདེ་ལུགས་སུ་ཉལ་ཏེ་དྲན་བསམ་འཕྲོ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བར་སྤྱི་མེད་དོན་གྱི་གནས་ལུགས། དྲན་གྲོལ་ཡེ་རྟོགས་ཀྱི་གཉུག་མ་བདེ་ཆེན་
བརྟུལ་བའི་རང་གཤིས་སུ་བག་ཕབས་ནས་ཉོལ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ནད་
གདོན་རང་ཞི་ནས། །ལྟ་སྒྲིམ་ཐོགས་འཕྱིན་རྟོགས་པ་ན་མ་མཁའ་འདྲ། །སྒྲིམ་པ་
རང་གསལ་སྤྱོད་པ་བུ་རྒྱུང་འདྲ། །གཟའ་གཏད་ཀུན་བྲལ་ངང་གིས་སྦྱོན་པ་

འདྲ། །བདག་གཞན་གཉིས་མེད་འཕགས་པའི་གང་ཟག་འདྲ། །ཅི་སྤྱོད་འཛིན་
མེད་བྲག་ཆའི་སྤྱོད་དབྱངས་འདྲ། །གང་ལའང་ཆགས་མེད་འདབ་ཆགས་མཁའ་
ལྷིང་འདྲ། །ཡ་ར་བག་ཚ་མེད་པའི་སེང་གེ་འདྲ། །ཐམས་ཅད་ཡེ་གྲོལ་
མཁའ་ལ་སྤྱོད་དྲངས་འདྲ། །དེ་འདྲའི་ནལ་འབྱོར་བདེ་གཤེགས་རིག་འཛིན་
དངོས། །དད་བརྒྱའི་སྤྱོད་པོས་བརྟན་ནས་ལྷག་བྱའི་འོས། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་
བས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་གོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་འཁོར་འདས་མཉམ་
ཉིད། །སྒྲོམ་པ་ཡེ་གྲོལ་རང་གསལ། །སྤྱོད་པ་ཆགས་མེད་ཞེན་བྲལ་གྱི་རོ་
སྒྲོམས་བརྟལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྐྱུངས་བ་དང་བཅས་ཏེ། །ལྟ་སྒྲོམ་བོགས་
འབྱེན་གྱི་ཅལ་སྤྱོད་བྱེད་ཡོང་དུས་ལྟ་བའི་གདེང་དེ་ཉིད་ཟིན་ནས་རྟོགས་པ་ནམ་
མཁའ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པ། །སྒྲོམ་པ་ཉིན་མཚན་རེས་མེད་
དུ་རང་གསལ་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་རིག་པ་ལས་མི་འདའ་བ། །སྤྱོད་པ་ཕལ་བའི་མི་ལས་
འདས་པས་ན་འཛིན་བྲལ་ཞེན་ཆགས་མེད་པ་བྱ་རྒྱུང་ལྟ་བུར་ཕྱིས་གདབ་མེད་པ་ཞིག་
རྟོགས་པའི་ཅལ་དེ་ཉིད་སྤྱིང་རྗེ་ལ་འབྱོངས་ནས་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
བརྗེ་བས་མ་བཏང་བའི་ཆ་ནས་བདག་བས་གཞན་གཅེས་འབྱུང་བ་འཕགས་པ་སར་
གནས་གྱི་སེམས་དཔའ་དང་འདྲ་བ། །དབང་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཞུགས་ཏེ་
བུམ་པའི་དབང་གིས་ལུས་དག་པས་སྒྲོམ་བཅས་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་ལུགས་སུ་ཤར།
དག་གིས་ཅི་ཞིག་སྤྱོད་ཀྱང་རབ་ཏུ་སྒྲོམ་མེད་སྤྱོད་པའི་ལུས་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་དབང་འབྱོར་སོང་བས་དེར་འཛིན་མེད་བྲག་ཅའི་སྤྱོད་དབྱངས་ལྟ་བུ་རུ་འབྱུང་།
གསང་བའི་དབང་གིས་ལས་དག་པས་སྒྲོམ་མེད་གྱི་དབང་ལས་གང་ལའང་ཆགས་
ཞེན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་ལུགས་སུ་ཤར་བ་ཉམ་ང་མེད་པ་འདབ་ཆགས་མཁའ་

མྱིང་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་སོང་བའི་དབང་གིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་སྒྲུང་རང་གྲོལ་ལ་དབང་སྟེ་ཉམ་ང་དང་བག་ཚེ་མེད་པ་འཛིགས་མེད་
 དཔའ་བའི་གདེང་ཆེད་པ་སང་གོ་འདྲ་བ། ཆོག་དབང་རིན་པོ་ཆེས་རབ་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་དུ་ཤར་ཏེ་གང་སྒྲུང་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་ཡེ་གྲོལ་མཁའ་ལ་སྒྲིན་དེངས་
 པ་དང་འདྲ་བའི་དྲངས་གསལ་ཐོགས་མེད་ཀ་དག་དགོངས་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པའི་གང་
 ཟག་དེ་ནི་བདེ་བའི་ལམ་ནས་བདེ་བའི་འབྲས་བུར་གཤེགས་པའི་བདེ་གཤེགས། རིག་
 པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པ་འམ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་རི་བཞིན་པར་ནལ་དུ་
 འབྱོར་ནས་འཛིན་པའི་རིག་འཛིན་ཏེ། རིག་འཛིན་འདི་ལ་དབྱེ་བ་མང་ན་ཡང་།
 རིག་འཛིན་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་སྒྲིན་རིག་འཛིན། ཆོད་བང་རིག་འཛིན།
 ཕྱག་ཆེན་རིག་འཛིན། ལྷན་གྲུབ་རིག་འཛིན་དང་བཞི་རེ། རིག་འཛིན་བཞི་འདི་
 ལ་རང་ལུགས་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། ལུས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་གཟུགས་ལ་
 གནས་པ་ཡིན་ཡང་ལུས་རྒྱུ་འདི་དང་བྲལ་བ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲུ་ཐོབ་པ་དེ་རྣམ་སྒྲིན་
 རིག་འཛིན་དང་། སྒྲོབ་པའི་ལམ་ནས་ལུས་དེ་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲུར་བའི་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ལྷན་པ་དེ་ཆོད་བང་རིག་འཛིན་དང་། སྒྲོབ་ལམ་བྱུང་
 པར་ཅན་ཞིག་ནས་རང་ལུས་ལྟར་གྱུར་ཏེ་སངས་རྒྱས་དང་མཛོད་པ་ཆ་འདྲ་བ་མཐའ་
 འབྲས་དངོས་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཕྱག་ཆེན་རིག་འཛིན་དང་། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 མི་སྒྲོབ་ལམ་མངོན་དུ་མཛོད་པ་དེ་ལྷན་གྲུབ་རིག་འཛིན་ལ་བཞེད་པ་ཡིན། བཀའ་སྟེ་
 ལུས་བའི་བཞེད་སྒོལ་དང་བྱུང་པར་གྱི་བཤད་ཚུལ་ཅུང་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་བྱུང་པར་མི་
 ཆེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་བྱུང་འཕགས་དེ་ཉིད་དུས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་མཇལ་དུ་ཡོད་ན་
 རྣམ་གསུམ་དད་པས་མ་ཆོད་པར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དད་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་དད་བ་

བརྒྱ་ཕྱག་དང་ལྷན་པས། གུས་པའི་ཕུག་གིས་གང་ཞབས་སྤྱི་བོར་ལེན་པར་འོས།
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པ། ཆོ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་རང་གཞན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གནས་སྒྲབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གཉིས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བཤེས་
གཉེན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལྷ་སྒྲོམ་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་
གནད་ཀྱི་གདམས་པ་བསྟན་པའོ། །འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ནི། **ཡེ་མ་རྟོ། ད་**
ཡང་སྐལ་ལྷན་བྱ་བ་ཏང་སྤྱུ་ལ་ཉོན། །ཞེས་མཆོམས་སྤྱར་ནས། མཐའ་
འབྲས་ཆོས་སྤྱི་དབྱིངས་ལས་འོངས་སྤྱར་ཤར་ནས་གང་འདུལ་སྤྱུལ་བར་སྤྱང་བའི་
ཕྱིར་ན། །འ་སྤྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་འོངས་སྤྱུ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ཡང་སེམས་
ཉིད་རིག་པའི་དོ་བོ་རང་ལ་གནས་པ་འདི་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་
ཚུལ་གསུང་བ་ནི། **རྣམ་སྤྱང་ཕྱིན་མེད་དེ་ནང་ན་ཡོད།** །**སེམས་ཉིད་སྤྱོས་**
དང་བྲལ་བ་ཆོས་དབྱིངས་རང་། །**གཉི་མུག་རང་སར་དག་པའི་དོ་བོ་**
ཉིད། །**བཙུམ་ལྷན་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་དངོས་ཡིན་ནོ།** །ཞེས་གསུངས་ན།
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤྱུ་ལྷ། ཡེ་ཤེས་ལྷ། འོད་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཆོང་པས་ན་
མ་དག་པའི་གནས་སྒྲབས་སུ་ཉོན་མོངས་ལྷ་དང་ཐུང་པོ་ལྷ། འབྱུང་བ་ལྷ་ལ་
སོགས་པར་སྤྱང་བ་དེ་སྤྱིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་གྱུར་དག་པའི་སྒྲབས་སུ་སྤྱུ་ལྷ་ཡེ་
ཤེས་ལྷ་ལ་སོགས་པར་མངོན་དུ་སྤྱང་བ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་
ཕྱིན་ས་བཙུམ་ཏེ་རྟེན་མེད་པར་ནང་རང་གི་རིག་པ་འདི་ཡིན། རིག་པ་སེམས་ཉིད་
ཀྱི་དོ་བོ་སྤྱོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་
ཡང་ཉོན་མོངས་གཉི་མུག་རང་སར་དག་པའི་དོ་བོ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་
མ་ཡིན་པས་ན་བཙུམ་ལྷན་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་དངོས་ནི་རིག་པ་འདིའོ། **འོ་རྩ་**

སེམས་ཕྱིན་མེད་དེ་ནང་ན་ཡོད། །རིག་ཅུལ་འཆར་གཞི་མ་འགགས་མེ་ལོང་
 ངང་། །ཞེ་སྒྲུང་རང་སར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། །བཅོམ་ལྡན་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་
 དངོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་བསྐྱོད་པའམ་དོན་རྗེ་
 སེམས་དཔའ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་མེད་པར་ནང་ན་ཡོད། །རིག་པའི་རང་ཅུལ་ལ་
 ཆོས་སྐྱེ་དང་རང་གི་གཟུགས་བརྒྱན་གསལ་བ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཞེ་སྒྲུང་
 རང་སར་དག་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་གནས་པ་འདི་བཅོམ་
 ལྡན་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་དངོས་ཡིན་ནོ། །རིན་འབྱུང་ཕྱིན་མེད་དེ་ནང་ན་
 ཡོད། །སྒྲུང་དོར་དགག་སྐྱབ་མེད་པ་མཉམ་ཉིད་ངང་། །ང་ཅུལ་རང་སར་དག་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད། །བཅོམ་ལྡན་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དངོས་ཡིན་ནོ། །འོད་དཔག་ཕྱི་
 ན་མེད་དེ་ནང་ན་ཡོད། །བདེ་སྟོང་དབྱིངས་སུ་རྩལ་པ་སོར་རྟོག་ངང་། །འདོད་
 ཆགས་རང་སར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། །བཅོམ་ལྡན་འོད་དཔག་མེད་པ་དངོས་ཡིན་
 ནོ། །དོན་གྲུབ་ཕྱིན་མེད་དེ་ནང་ན་ཡོད། །རིག་པ་ཐལ་བུང་རང་གྲོལ་བྱ་གྲུབ་
 ངང་། །ཐལ་དོག་རང་སར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། །བཅོམ་ལྡན་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་
 དངོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རིག་པ་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྡན་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་
 པས་ན་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ང་ཅུལ་རང་སར་དག་པ་སྒྲུང་
 དོར་དགག་སྐྱབ་མེད་པའི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངང་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་དང་།
 བཅོམ་ལྡན་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་སམ་འོད་དཔག་མེད་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་སྒྲུང་མཐའ་
 ཡས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་རང་སར་དག་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངང་
 ལ་གནས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དོན་གཉིས་ལྡན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱུར་བུང་བ་
 དེ་ཡང་ཐལ་དོག་རང་སར་དག་པ་ཐོགས་རྟགས་མེད་པ་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངང་ལ་གནས་

པ་སྟེ། མདོར་ན་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་ངོ་བོར་གཅིག་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་ན་
བཅོམ་ལྡན་རིན་འབྱུང་། སྤང་མཐའ། དོན་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱི་ན་མི་
བཞུགས་པར་ནང་ན་བཞུགས། ནང་རིག་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་པུ་འདི་རྒྱལ་བ་རིགས་
ལྷ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །ཆོས་ཚན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་མ་འབད་མེད་ཡེ་ནས་
གྲོལ་བ་གདེད་མའི་གྲོལ་ས་བསྟན་པ་ནི། **ཨེ་མ་རྟོ། དཔལ་སྐལ་ལྡན་**
སེམས་ཀྱི་བྱ་གཅིག་པོ། །དགའ་ཞིང་སྟོབས་དྲེའི་སྤྱུ་ལ་ཉོན། །ཞེས་
བསྐྱུལ་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་སྤང་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱུན། །གདམས་ངག་དཔེ་
ཆ་དོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན། །ཞེས་གཞི་འཛིན་པ་དཀྱིལ་འཁོར། དབང་
དང་དམ་ཚིག་ ཉམས་ལེན་སྐྱབ་མཆོད་འཕྲིན་ལས། ཐབས་སྤྲུགས་དང་ཕྱག་
རྒྱས་བསྐྱུས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བཅུ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལ་ཆོང་བར་མདོར་བསྟན་
པའོ། །དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། སྤང་བ་དཀར་དམར་སྤྱོད་ཆོགས་ཤོག་པུ་
ལ། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རིག་པའི་སྤྱུ་གུ་ཡིས། །གཞི་མེད་ཡེ་གྲོལ་འཛིན་མེད་
ཡི་གེ་བྲིས། །སྤང་སྟོང་གཉིས་མེད་ངང་དུ་དཔེ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། འདི་ལྟར་སྤང་བའི་སྤང་སྟོང་སྟོང་བཅུད་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་མ་འདྲེས་པར་
སོ་སོར་སྤང་བ་དཀར་དམར་གྱི་ཤོག་བྱའི་ཐོག་ཏུ་རང་བྱུང་གི་རིག་པ་དྲངས་གསལ་
འགགས་མེད་ཀྱི་སྤྱུ་གུ་ཡིས། ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་ཡེ་གྲོལ་འཛིན་མེད་སྤང་
ཤེས་རོ་མཉམ་གྱི་ཡི་གེའི་གར་སྟབས་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་བསྐྱུར་ཏེ་བྲིས་དུས། སྤང་བ་
དང་སྟོང་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་གནས་ལུགས་གཤིས་ཀྱི་བཞུགས་རྩལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
པ་དེ་བཞིན་མཐོང་བའི་དཔེ་བཞུགས་བྱོས་ཞེས་པའོ། །ཉམས་རྟོགས་མཐོན་པའི་
རྟོགས་པའི་གདེང་ཆོད་ལ་ཐོན་པའི་གསུང་འབྲས་བུ་འཆད་པའི་སྐབས་ནས་བྱུང་བ་

སྟེ། དོན་གཤམ་ལུ་ཆོས་ཆོས་བྱིད་སྟོན་མ་ཞིག་གི་ཞར་ལ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མེད་ཀྱི་གད་
མེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་། རོ་མཚར་བའི་ཆོག་ཆེན་བརྒྱུད་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་
རང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་འི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དེ་མེད་ཀྱི་གད་མེ་ཆེན་པོ་རོ་མཚར་
བའི་ཆོག་ ཆོས་ཉིད་གསང་བ་ཆེན་པོའི་ངས་དོན་སྤྱི་འཇུག་པར་བསྟན་པ་སྟེ།
འདི་ནི་པ་དང་མ་ནི་གསང་བ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་གསུང་གྲུ་མ་དགོངས་
ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་འདི་ཉིད་སྟོང་མཉན་དེའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་
པ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཉིད་གཤིས་ཀྱི་བཅུགས་ཚུལ་གྱི་དོན་སྤྱི་ཅམ་ཞིག་གོ་བས་དཔོག་པར་
བྱས་ཏེ་ལྟ་བས་ཐག་ཆོད་པ་ལ། དེ་དང་ནམ་པ་ཆ་འདྲ་བའི་ལམ་ལ་སྟོམ་པས་གོམས་
པར་བྱས་ཆེ་ཡིད་དཔྱད་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་སྟོང་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཐོབ་པ་ཡིན་ན།
རྟོགས་པ་མངོན་གྱུར་གྱི་གདེང་ཞིག་འཐོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་རེ་བ་ཡོད་སོང་བ་རེད། རེ་བ་
དེའི་སྟོང་ནས་ནམ་ཞིག་རྟོགས་པ་མངོན་གྱུར་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་དུས། དེ་མེད་གད་མོ་
ཆེན་པོའི་རང་སྐྱད་སྤྱི་འཇུག་པའི་གད་རྒྱུད་སྟོང་ཆེན་པ་དང་ཞབས་དཀར་ཆང་སོགས་
ཀྱི་སྟངས་ཀ་བྱས་ཏེ་རང་གིས་སྟོག་ཆོག་པའི་དུས་བཀག་ཆོས་པ་ཡིན། དེའི་བར་དུ་
སྟོན་པའི་ཡུལ་ཅམ་ཞིག་བྱས་ཏེ། འདི་ཆོས་ཉིད་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་འི་བཞིན་པར་
མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་གཤིས་ལ་དགོ་སྟོན་མ་གྲུབ་པས་ཁམས་གསུམ་
སེམས་ཅན་བསང་པ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅུར་རྟག་ཏུ་སྟུང་པ་གཉིས་ཀ་འདྲ་འདྲ་ཡིན་ཡང་།
ཆོགས་བརྒྱུད་འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་བཏང་པའི་གད་ཟག་སོ་སོ་སྟེ་པོ་རང་རྒྱུད་ལྟན་
ཞིག་གིས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསང་པ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅུའི་དགོ་བ་ལ་
རྟག་ཏུ་སྟུང་པ་གཉིས་ཀ་འདྲ་འདྲ་ཡིན་གསུངས་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་ཆང་པའམ་མེད་པར་བསྟན་
པ་མ་ཡིན། དེས་ན་རྟོགས་པ་སྟོང་དུ་གྱུར་ནས་ཕུང་ལྔ་ཆོགས་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་

འཁོར་པའི་ཆོས་རང་དག་རེད་སོང་ཆོ་ལས་དག་སྒྲིག་བག་ཆགས་ཏེན་གཞི་དང་
བཅས་པ་ཟད་སོང་བས་ན་གཤིས་ཆོས་ཉིད་དོན་གྱི་དོ་བོ་ལ་དག་སྒྲིག་མཚན་མའི་
ཆོས་མེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་གོ་བ་ཞིག་དང་། དེ་ལྟར་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་རིང་ལ་
རྒྱ་འབྲས་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་ནས་ཞིབ་དགོས་ཤིང་། བཅ་ཞིག་སྤང་སྤང་རེ་དོགས་བྲལ་
པའི་འབྲས་བུ་སྤྲེའི་བཞིན་པར་བྱངས་པའི་བྱང་དོན་གྱི་ངེས་ཤིག་དང་གཉིས་ཀྱི་གོ་བ་
ལོན་པའི་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་མཐོང་གོས་ཏེ། ཐེག་དགུའི་ཡང་ཅེ་ངེས་དོན་འབྲས་བུ་
ཐུས་ཀ་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཞིབ་དགོས་ཏེ། རབ་
ཏུ་དམའ་བའི་ས་ཐེག་དགུའི་ལམ་གྱི་འཇུག་དོགས་དང་པོ་དད་དང་ངེས་འབྱུང་དང་།
ལམ་གྱི་མང་གཞི་སྒྲུབས་འགོ་ནས་བཅུ་མས་ཏེ་རང་རྒྱུད་དག་ཐེར་བྱེད་ཞོར་དུ་མ་
ཡོང་ན། མི་མགོ་བསྐྱོར་ན་བསྐྱོར་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འུ་
གུས་ཅི་ཟེར་ཨེ་ཉན་ཅི་ཤེས། འོན་ཀྱང་རང་མགོ་བསྐྱོར་ན་བསྐྱོར་ཆེན་ཡིན་ཏེ།
ཆོ་རབས་གཏན་དུ་ལམ་ལོག་ལ་མགོ་འཁོར་བར་ཕྱོགས་ནས་འདུག་སྐྱུ་པའི་གོ་
དོན་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ལས། དམ་པའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་
དོན་སྤྱི་དེའི་གནས་རྒྱུ་རྒྱས་ལོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ཡོང་བ་དང་། སྒྲ་
མས་ཆོས་བཤད་ཀྱི་བྲིད་ལ་ཉན་ནས་སྒྲ་མས་ཅི་ཟེར་གྱི་རྒྱགས་ལོན་ལ་ཡོང་བ་ཡང་
མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཁུས་ནས་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ཡོང་སྟོར་ཉིད་ལ་འདི་ཐོབ་བྱུང་
བསམ་རྒྱ་ཞིག་ལོན་དགོས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཐད་ཀྱི་གོ་དོན་དེ་འདྲ་འབྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །སྟོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལྟན་གྲུབ་དགྱིལ་འཁོར་ལ། །ཆར་རྒྱུ་རང་
བབས་རྒྱ་ཡིས་ཆག་ཆག་གདབ། །ལམ་སྤང་རང་བཞིན་ཐིག་ཆེན་གདབ་པ་
དང་། །རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་མི་ཁ་དོག་རྒྱལ་ཆོན་རིས། །རང་ལུས་སྤང་སྟོང་ཡི་

དམ་ལྷ་ཡི་སྐྱུ། །སྐྱབས་ཐེག་གཤམ་སྤྱོད་དེ་རྩེའི་བསྐྱེད་པ་དང་། །འཛུགས་མཐའ་མཛོན་
མེད་རང་གྲོལ་ལྷ་ཡི་ཐུགས། །ཡན་ལག་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཐམས་ཅད་ཐུག་
རྒྱུའོ། །བཟའ་དང་བཏུང་བ་ཆོས་ཉིད་མཆོད་པ་དང་། །གཟུགས་སུ་སྤང་བ་
ཐམས་ཅད་ལྷ་ཡི་སྐྱུ། །སྐྱེའི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་རོལ་མོ་ཉིད། །བསྐྱེད་མེད་
ཉམས་མེད་རང་བབས་དམ་ཆོག་གོ། །དེ་འབྲེལ་ལ་འབྱོར་པ་ཡིས་ཅི་བྱས་
ཀྱང་། །འོད་གསལ་ཆོས་ཉིད་རང་ལ་གདམས་ངག་དང་། །བསྐྱེད་རིམ་དམ་
ཆོག་དང་བཅས་ཐོགས་པས་ན། །འབད་ཚུལ་རྒྱ་འབྱས་ཆོས་ལ་བརྟེན་མི་
དགོས། །འབད་མེད་དངོས་གྲུབ་ཡ་མཚན་མད་པོ་ཆེ། །ལྷ་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ཐོགས་པ་
ཆེན་པོ་ཡི། །ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ནོ་སྐལ་ལྷན་སྤྱོད་གི་བུ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སྤྱིར་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་སེམས་ལ་ཆོང་ཏེ། །ཐབས་
དང་ཞེས་རབ་ཀྱི་ཆར་པ་དང་མ། །ཆོས་སྐྱུ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཆར་འཕེན་པ་ལས་ཀྱི་རྒྱུང་།
རིགས་ལྷ་ཡེ་གདངས་ཀྱི་ཆར་འབྱུང་ལྷའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ནས། །སྐྱེས་པ་སྐྱུ་སྐྱུ།
གནས་པ་ལོངས་སྐྱུ། །ཤི་བ་ཆོས་སྐྱུ་སྤྱོད་པའི་ཆར་ཤར་བས། །འགོ་བ་རྣམས་ཡེ་
ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་བཟོད་ནས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་དང་། །ཡང་སྒོས་སུ་འབྲུལ་བ་
ལྷོག་ཚུལ་དང་སྐྱར་ན། །ལུས་ནི་གཞི། །ཕྱིའི་སྤང་ཆ་གཞི་སྤང་ལྷན་གྲུབ། །ན་བ་
ངོ་འཕྲོད་པའི་རྟོགས་པ། །གས་པ་བདེན་ཞེན་གྱི་འབྲུལ་བ་སངས་པ། །ཤི་བ་རང་ངོ་
ཞེས་དུས་ནང་དབྱིངས་ཀ་དག་གི་ས་ལ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆ་མཚན་པའོ། །འདི་དག་
གཞི་ལ་ཆོང་བས་དབང་དང་གདམས་ངག་ངོ་སྤྱད་ནས། །ལམ་བསྐྱོམས་པས་གྲོལ་བ་
འབྲུལ་ཅིང་འཐད་དོ། །གཞི་ལ་ཡེ་ཆོང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལམ་གྱིས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་ནས།
འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་ན་འཁོར་

འདས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཉིད་རིག་པའི་ངོ་བོ་ལ་
རྫོགས་པ་ཡིན། དེས་ན་ནལ་འབྱོར་པའི་ལམ་གོམས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་རང་
གནས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་གྱི་ངོ་མ་དག་དུས། སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་ལྟར་གྲུབ་གྱི་དག་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བཞེངས་པའི་ཆར་
རྩ་རང་བབས་གྱི་རྩ་ཡིས་དགྱིལ་འཁོར་སྦྱབ་གཞི་ལ་ཆག་ཆག་གདབ་པ་དང་།
ལམ་སྤང་བཞི་མདོ་བརྒྱད་མདོ་ཐམས་ཅད་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག དེའི་སྟོང་དུ་
སོང་ཆོད་གྱི་རྒྱུད་རྗེས་ཐམས་ཅད་དུལ་ཆོན་གྱི་རི་མོ། འགོ་མཁན་གྱི་རང་ལུས་
སྤང་སྟོང་གཉིས་མེད་གྱི་ཡི་དམ་ལྷ་སྟུ། དག་གི་སྦྱ་བརྩོད་སྦྱ་གྲགས་ཐམས་ཅད་
གྲགས་སྟོང་རྫོང་འཛུགས་པ། སེམས་གྱིས་བསམ་ཆོད་བྱུང་ཆོད་བྱུང་བསམ་
འཛིན་མེད་རང་གྲོལ་ཡི་དམ་ལྷ་ཡི་ཐུགས། ཁས་བཤད་ཆོད་སྟགས། ལུས་
གྱི་ཡན་ལག་འགྲུལ་སྟོང་ཅི་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོང་འཛུགས་པ་དང་ཐུག་བྱ། བཟའ་
བཏུང་ཅི་བྱས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་བྲག་མེད་ཆོས་ཉིད་གྱི་མཆོད་པ།
གཟུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་ལྷ་སྟུ། སྦྱ་ཆེན་བརྩོད་པ་ཐམས་ཅད་རོལ་མེད་སྦྱ་
དབྱེདས། འདའ་ཉམ་སྤང་མཆོམས་མེད་པ་རང་བབས་གྱི་དམ་ཆོག་གོ་ཞེས་
རྫོགས་ཆོག་གིས་མཐའ་བསྐྱུས་པའོ། །དེ་དག་ནི་རྩུབ་ལུ་ཉིག་ཐོང་བ་ལས།
རིག་པ་ཉིད་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉི་མ་རྒྱ་བ་ཤེས་རབ་ཐབས། །སྦྱེས་པ་གཞི་ལ་
བུད་མེད་ལམ། །ལ་སོགས་པས་རང་སྤང་རིག་པའི་ངོ་བོ་ལ་འཁོར་འདས་གྱི་
ཆོས་མ་ཆོང་བ་མེད་པ་དང་། དག་པ་ནལ་འབྱོར་པ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་ཐམས་ཅད་མ་
སྤངས་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་དག་པ་ལྷ་སྟགས་གྱི་ཆོས་ཉིད་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་མཐའ་གྲས་
འབྱམས་གྲས་པའི་བྱུང་པར་རྩུབ་གཞན་དང་བཅས་པས་ལན་གཅིག་མིན་པར་ཞིབ་

པར་བསྟན་ཡོད་ལ། འདི་ནས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་བ་ཡིས་ཅི་བྱས་གང་
བྱེད། གང་སྒྲུང་ཅི་གར་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལ་གནས་པས་ན་
འབད་རྩོལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཉི་ཆོ་བ་ཞིག་དང་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིམ་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་
ཐམས་ཅད་འབད་མེད་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཡ་མཚན་མཛད་བྱུང་གི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་འདི་
རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཤེས་སམ། དེ་བཞིན་ཕྱག་
ལེན་ལ་ཐེབས་པར་གྱིས་ཤིག་སྐལ་ལྷན་སྤྱོད་གི་བྱ་ཞེས་གསལ་ཆེན་གྱི་དོན་ལ་ནན་གྱིས་ཁྱུ་
འབོད་མཛད་པའོ། །ནལ་འབྱོར་པ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གྱི་གྲོལ་ཚད་བསྟན་པ་ནི།
དེ་ལྟར་ངེས་པར་ཉམས་སུ་བྱུང་གྱུར་ན། །སྤྱིན་ནམས་ནམ་མཁའི་ངང་ལ་ཡལ་བ་
བཞིན། །འཁོར་འདས་རྟོག་ཆོགས་གདོད་མའི་གཞི་ལ་དག །ཉི་མའི་དཀྱིལ་
འཁོར་སྤྱིབ་མེད་གསལ་བ་བཞིན། །རང་རིག་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱུ་མངོན་གྱུར་
ནས། །བསད་པ་གསོ་རྩས་གསང་བ་གོ་རྩས་ཤིང་། །རྩུ་འབྲུལ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན་
ནས་འགོ་བ་འདུལ། །ས་ལམ་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་རབ་རྫོགས་ནས། །གང་ཟག་
དབང་པོ་རབ་རྣམས་ཆོ་འདིར་གྲོལ། །འབྱིང་ནི་འཆི་ཁར་ཐམ་བར་དོ་རུ། །ཀ་
དག་གཞི་ལ་གྲོལ་ནས་ནང་དབྱིངས་སུ། །སྐྱུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་འབྲལ་མེད་རྟག་
བཞུགས་ནས། །གང་ལ་གང་འདུལ་སྒྲུལ་པ་བཤེནས་ཀྱང་། །འགོ་དོན་རྒྱན་མི་
འཆད་པར་མཛད་པའོ། །ཆོག་དོན་འདི་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་། །སྤྱིང་
པའི་ཉི་མ་ནང་ནས་འཆར་བར་ངེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་ནས་གསུངས་པའི་
ལྟ་སྟོམ་སྤྱོད་པ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག །རྫོགས་ཆེན་རྒྱུད་ལུང་མན་
དག་ནས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་འདིར་ཡང་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་བྱུངས་པ་ཡིན་ན།
ཆོགས་གཉིས་ངང་གིས་རྫོགས་པ་དང་མཉམ་དུ་སྤྱིབ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་སྟེ།

སྒྲིན་བྱུང་ཡང་ནམ་མཁའི་ངང་ནས་བྱུང་ལ་ཐིམ་ཡང་ནམ་མཁའི་ངང་ལ་ཐིམ་ནས་
ཡལ་བ་བཞིན་དུ་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་དང་རྟོག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་གདོད་མའི་ཀ་
དག་གི་གཞི་ལས་བྱུང་ཞིང་གཞི་རུ་དག་སྟེ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྒྲིབ་པས་
གོས་མ་ཁྱུང་བ་ལྟར་དུ་ཡེ་ནས་སྒྲིབ་མེད་རང་རིག་འོད་གསལ་གྱི་ཆོས་སྒྱུ་མངོན་དུ་
གྱུར་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ཀུན་གྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་ཡང་བསད་པ་ཡར་ལ་གསོ་རྒྱས་
ཤིང་། རྟོག་གྱུར་གསང་བའི་སྒྲ་ཡང་གོ་ཞིང་ཐོས་སྒྲུབ་པས་མ་ཆད་རྩལ་ལྷན་
ཆོགས་དང་། བྱུང་པར་དུ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གང་འདུལ་
གྱི་ཆོས་བསྟན་ནས་འགྲོ་བ་འདུལ་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་པར་
དུ་བྲིགས་ཆོད་དང་ཐོད་རྒྱལ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་ནས་དབྱིངས་རིག་གནད་དུ་གཟིར་
བའི་དུས་སུ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པའི་ཉིང་འཛིན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་ནས་ཉགས་ཆད་ངེས་
པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་དག་ནི་ཅོག་བཞག་ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་དང་།
ཐོག་བབས་ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་དང་། རྒྱས་འདེབས་ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་གསུམ་
སྟེ། ཅོག་བཞག་ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་ལ་གོམས་པའི་དུས་སུ་སྒྲར་མ་མཐོང་བའི་
ཆོས་ཀྱང་རང་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་རང་
ལྷགས་ཀྱིས་འཆར་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་སློ་མི་འཇུག་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་བ་དང་། སྒར་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་
ལ་འབྲོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐོག་བབས་ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་ལ་གོམས་སོང་དུས་
སྒྲིང་བ་སྒྱུ་མར་འབྲོངས་ནས་སྲིད་པའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཞེན་པ་བྲལ་བ་དང་། རིག་
པ་རྗེན་ལ་བུད་དེ་རྟོགས་པ་མཆོག་ཏུ་གསལ་བ་དང་། དགོངས་པ་ཆོས་ཉིད་དང་

འདྲེས་པས་ན་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་འཛིན་སྐྱེ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་དུ་ཤར་ནས་ཚིག་
དོན་གྱི་གྲོང་རང་བཟོལ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་འདེབས་ཆེན་པོའི་ཏིང་འཛིན་གྱི་
གོམས་ཚད་མཐར་ཕྱིན་ན་སྤང་བ་འོད་གསལ་དུ་ཤར་ཏེ་ཉིན་མཚན་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཁྲིགས་ཆོད་གཅིག་ཤུའི་གོམས་ཚད་ཀྱང་སྤང་བ་གང་ཤར་དང་རང་ལུས་
རྩལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ལ་མཐོང་སྟེ། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྲན་དག་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུན་
དང་མངོན་ཤེས་ལ་དབང་འབྱོར་ནས་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བ་ཡིན། ཁྲིགས་ཆོད་
གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་སེན་མ་གཏོགས་ཤུལ་དུ་མི་ལུས་པ་སྟེ། རང་རེའི་ཁ་སྒྲད་ལ་
འཇའ་ལུས་གྲུབ་སོང་ཟེར་འདུག་པ་དེ་གཞུང་གི་ནང་ནས་བཤད་ན་ལུས་རྩལ་ཕྲན་དུ་
དེངས་པ་འདི་ཡིན། འཆི་སྤྱིད་ཆོས་སྐྱུའི་འོད་གསལ་ཤར་དུས་གྲོལ་བ་རྩྱུན་ཆད་དེ་ཆོ་
འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བ་དང་། འབྲིང་ཆོས་ཉིད་བར་དོར་གྲོལ་བ་དང་། ཐམ་སྤྱིད་པ་
བར་དོར་རང་བཞིན་སྒྲུལ་བའི་ཞིང་དུ་དབུགས་འབྱེན་པ་ནི་སྤྱིང་ཐིག་གི་དགོངས་
པའོ། །ཀ་དག་གི་གཞི་ལ་གྲོལ་བ་འདིའི་གོ་དོན་ཞིབ་ཕྲ་བྱས་ནས་ལེན་དགོས།
གཞི་ལས་གཞི་སྤང་ཤར་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཐམས་ཅད་ལྟན་གྲུབ་གྱི་ཞིང་སྤང་།
སྤང་སྤྱིད་འོད་དང་སྐྱུ་ལ་ཤར་བ་ཡིན། དེའི་ངོ་བོའི་རྩལ་ལས་ལོངས་སྐྱུའི་སྤང་བ་
དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་རྩལ་ལས་རང་བཞིན་སྒྲུལ་སྐྱུའི་ཞིང་སྤང་། ཐུགས་རྗེའི་རྩལ་
ལས་འཁོར་བའི་སྒོ་ཡང་མི་ལམ་ལྟར་དུ་རང་སྤང་ལ་ཤར་བ་ཡིན། དེ་དག་ཇི་ལྟར་
སྤང་ཡང་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་ཞིག་མ་ཡིན། རང་ངོ་ཤེས་ན་གྲོལ་
རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་གྲོལ་གཞི་དང་། མ་ཤེས་ན་འབྲུལ་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འབྲུལ་
གཞི་ཞེས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན། དེས་ན་གཞི་སྤང་འདི་གྲོལ་གཞི་དང་། ཀ་དག་དེ་
གྲོལ་ས་ཡིན། གདོད་མའི་གཞི་དབྱིངས་འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་མ་བྱེད་པ་དེའི་

ཐོག་ནས་གྲོལ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་པའི་ཀ་དག་གི་ནང་
དབྱིངས་ལ་འབྱེལ་བ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། དཔེ་བསེ་གིང་གི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་
སྤར་མི་ལྷོག་པའམ། དངུལ་རྒྱ་དུག་འདོན་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་སྤར་གཞོད་པར་
མི་འགྱུར་བ་ཀ་དག་གི་དབྱིངས་ལས་ཕྱི་གསལ་གདངས་ལ་འཕྲོས་ཏེ་གཟུགས་སྒྲུ་
གཉིས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་སོ། །ཚིག་དོན་འདི་
དག་གོ་ལོ་ཐོས་ལོར་མ་བསྐྱར་པར་ཡིད་ལ་བྱུངས། རྒྱུད་ལ་སྤར་ནས་ཉམས་སུ་
ལོངས་གིག་དང་། རང་གཞན་དོན་གཉིས་འབྲུབ་པའི་སྤྱིད་པའི་ཉི་མ་ཞིག་ནང་
ནས་འཆར་བར་ངེས་ཞེས་པའི་གདམས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བར་དུ་དགོ་བ་གཞུང་དོན་ཆ་
ཆང་སོང་བའོ། །ཐམས་དགོ་བ་མཐུག་དོན་ཇི་ལྟར་བཅུམས་པ། དོན་རྒྱུ་
འདི་སྤྲོས་ཇི་ལྟར་ནམ་དུ་ལེན་རྒྱུ་དང་བཅས་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བ་ལས།
དང་པོ་མཛད་པ་པའི་མཚན་དང་བཅས་པས་ངེས་པར་མཛད་པ་ནི། **དེ་འདྲའི་**
དགོངས་པ་སྒྲུ་བུ་ལེན་མཁན་དེ། །བྱ་བ་དང་ཚོགས་དུག་རང་གྲོལ་ཡིན་པར་
སྤར་། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཀུན་བཟང་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
ཚོགས་ཆེན་ཁྲིགས་ཆོད་ཀྱི་མན་ངག་ ལྟ་བའི་སྒྲུ་དབྱངས་དང་དྲངས་དོ་ཏུ་ཡི་
རྒྱུ་དུ་ལེན་མཁན་ནི། སྒོ་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
ཚོགས་དུག་རང་གྲོལ་ཡིན་པར་སྤར་དོ་སྟེ། དོན་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་དེ་ཉིད།
རྒྱུན་ཁོང་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྒྲུའི་མཆོད་སྟོང་གསར་བ་ཞིག་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་
འགྲོ་ངོར་སྤར་བ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དགོ་བ་ཚོགས་བྱང་དུ་བསྟོར་ནི། དགོ་
འདིས་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ཡིས། །མ་རིག་ཉོན་མོངས་རྟོག་པའི་ཐི་མ་
ཀུན། །ཀ་དག་གཞོད་མའི་དབྱིངས་སུ་སྤར་དག་ནས། །འབྲས་བུ་ཆོ་འདི་

ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བསྟན་པའི་དགེ་བ་འདིས།
ལས་དང་སྐལ་བ་ལྷན་པའི་མ་འོངས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་གདུལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་མ་
རིག་སྤྱིད་ཅུའི་གདོན་གྱིས་བཏབ་པའི་ལས་ཉོན་དུ་མས་བསྐྱེད་ཅིང་འབྲུལ་བར་འཕུན་པའི་
སྤྱག་བསུལ་སྒྲ་ཆོགས་མྱོང་བའི་འགྲོ་བ་ཀུན་རྟོག་གི་ངི་མས་སྤྱིབ་པ་དེ་དག་གི་ཀུན་རྟོག་
གི་ངི་མ་ཀུན་དག་ནས་མ་འབྲུལ་གཞི་ཡི་གནས་ལུགས་རང་གནས་རིག་པའི་རང་ཞལ་དེ་
ཉིད་མཇལ་ཏེ། ཀ་དག་གདོད་མའི་ནང་དབྱིངས་སུ་གཞོན་ནུ་བུམ་པའི་སྐྱུ་རུ་འཆར་
བའི་འབྲས་བུ་ཆེ་འདི་འམ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་པའོ། །ཅེས་འོད་གསལ་
རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཁྲིགས་ཆོད་ལྟ་བུའི་སྤྱད་བྱུངས་ས་ལམ་སྤྱར་དུ་བཤོད་པའི་ཕྱལ་ལྷན་
མཁའ་མྱིང་ག་ཤོག་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་ཅིང་གྲུབ་ཐོབ་
ཀམ་སྤྱིང་བས་གཏེར་ནས་བཏོན་པའི་རིག་པ་གཅེར་མཐོང་གི་རོ་སྤྲོད། ཀུན་མཁྱེན་
མྱོང་ཆེན་པའི་མཛོད་བདུན་དང་། ངལ་གསོ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་རང་འགྲེལ་ཤིང་རྟ་རྒྱམ་
དག་ཤིང་རྟ་བཟང་པོ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཤིང་རྟ་རྒྱམ་གསུམ། རྫོགས་ཆེན་
རྒྱབ་ཆོས་ཁྲིགས་ཆོད་རྒྱབ་ཡིག་ནམ་མཁའ་ངི་མེད་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་སྒྲོར་
གསུམ། སྤྱིན་ཕུར་སྒྲོར་གསུམ་ལས་ཟབ་དོན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིན་ཕུར་། གཞན་ཡང་
རྫོགས་ཆེན་མཁའ་འགྲོའི་སྤྱིང་ཐིག་ ཤིད་ཡིག་སངས་རྒྱུས་ལག་བཅངས་སོགས་སྤྱིང་
མའི་གཏེར་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏེར་ཆོས་ལ་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱགས་གསུམ་པོ་མི་ཆོད་བ་ཞིག་
མེད་པས་གཏེར་ཁ་དུ་མའི་རྫོགས་ཆེན་མང་པོ་ལ་གཞི་བྱས། རྒྱ་མའི་མན་ངག་དང་
རང་གི་ཉམས་མྱོང་གིས་ཟུར་བརྒྱན་ཏེ་དད་ལྡན་གྱི་སྒྲོབ་མ་མང་པོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་ཕྱུ་བཏང་
ཆོགས་དུག་རང་གོལ་གྱིས་སྤྱོད་པའོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་
པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྫོགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མཛོད་བྱང་སྒྲོན་ལམ་དང་བཅས་ཏེ།

དོན་རྒྱུ་འདི་ནི་རི་ལྟར་སྤྲུལ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྲུལ་ལྷན་ཀུན་
ལ་ཕན་ཕྱིར་སྤྲུངས་པ་ཡིན་པས། ལེན་པའི་དུས་ནི་ནལ་འཕྱོར་པས་ལྷ་བ་སྟོང་
བའི་དུས་སུ་ལེན་པའོ། །ལེན་ལུགས་རི་ལྟར་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ན་ནི་རིག་
འཛིན་གྱི་སང་རྩའི་ཞལ་ནས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་བྱུང་གདལ་དུ་གནས།
སེམས་ཅན་གྱི་རིག་པ་དུས་བུར་གནས། བཅ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་བོགས་
ཆེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་དཔངས་
བསྟོན་ཕུལ་ཡས་སུ་བཏང་ནས་སེམས་ཉིད་བྱུང་གདལ་ཡངས་པའི་ངང་ནས་དོན་རྒྱུ་
སྟུང་འདི་འཐེན་དང་ལྷ་སྒྲོམ་བོགས་འཕྲོན་པའོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལྷ་བ་མཁའ་
ལྷིང་གཤེག་རྒྱབས་ཀྱི་ཐེངས་འདིའི་འཆད་ཉན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ཏེ། དེ་རིང་གི་ཕྱི་
ངོ་ཡི་བྲིད་སྟུང་འདི་ཐེངས་འདིའི་བྲེགས་ཆོད་ཀྱི་བྲིད་སྟུང་འདུས་པ་མཉམ་འཛོགས་
བྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན། ད་དུང་སང་ཉིན་ཕྱི་ངོ་དང་གནད་ས་ཉིན་གྱི་ཉིན་ཉིལ་བོ་ལ་
བྲེགས་ཆོད་བསྒྲུལ་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། སྟོང་པའི་བོགས་འཕྲོན་དང་སྟེལ་ནས་ཉིམ་དེ་
གཉིས་ཀ་ལ་རང་རང་ཁ་ཁ་སོ་སོས་གོང་ཡུལ་དང་། རི་སུལ། བགས་ཀྱི་
གསེང་སོགས་ནས་གཅིག་ཕུའམ་གཉིས་གསུམ་ལས་མི་མང་བས་བསྒྲུལ་ན་སྒྲུལ།
ཁ་སང་རིག་ཏེ་སྟུང་པའི་སྤྲུལ་ཤིག་ལ། འགའ་རེས་ཕུར་བསྐྱེན་དུང་ཕུར་འཕྲོན་
པ་ཡིན་གསུངས་རྒྱུ་འི་ཁས་ལེན་དང་། འགའ་རེས་ལོ་གསུམ་ལ་སྒྲུལ་མཚམས་སུ་
བཞུགས་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་དགེ་སྟོར་གྱི་ཁས་ལེན་མང་པོ་མཛད་མཁན་ཡོད་འདུག་
དེའི་རིགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྟེ་ཁག་ནས་ཐོ་འགོད་རེ་མཛད་ནས་སྟུང་ཡོང་ན།
དེའི་ཐོ་དེ་བྱེད་སོང་ནས་འདུས་པ་མང་ཚོགས་ཐོན་ཆེན་ཡོད་དུས་སྟན་ལམ་ལ་
བསྐྱགས་ན། གཅིག་ན་དགེ་སྟུལ་ལྷག་འདེབས་དང་། གཉིས་སུ་ཡི་རང་གི་

དགེ་བཞིག་རྒྱུད་ལ་ཞོག་འདུག་སྐྱམ་ནས་དུས་རྒྱུན་དེ་འདྲ་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ཆོ་སྤྲུགས་
ཉམས་ལ་ཞོག དེ་རིང་འདིའི་མཚམས་ནས་གཙོད་ཡུལ་མཁའ་འགྲོའི་གད་རྒྱུངས་ཀྱི་
ལུང་ཞིག་འདོན་རྒྱ་བྱེད། ༼མཁའ་འགྲོའི་གད་རྒྱུངས་ཀྱི་ལུང་གསུངས། ༽ མཁའ་འགྲོའི་གད་རྒྱུངས་འདི་
ངས་བྲིད་བྱས་ཏེ་བཤད་སྤྱོད་བའི་ཟེར་སྒྲེར་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ས་ཡོད། དེ་ཆོ་ལ་གསན་ན་
ཆོག་རེ་བཞིན་དུ་བདུན་འགྲོལ་ལམ་རྩུང་བདུན་ཙམ་བཀའ་བའི་ཉམས་ཡིན། བྱུང་པར་དུ་
ལས་དང་པོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་གོ་དོན་རེ་སེམས་ལ་འཁོར་བའི་ཕན་ཐོགས་རེ་འབྱུང་
འདང་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ལ་སོགས་པ་ངས་བཤད་བསྐྱད་པ་མང་ཤོས་ཤིག་འདི་རྣམ་
པས་སྒྲ་བཤུས་བྱས་ནས་ཡི་གེར་པ་བཤུགས་ཡོད་པ་ཡིན། ངས་ཡང་ལྟ་བུར་མ་སྤྱོད་བས་མི་
འདྲ་ཡོད་མི་ཤེས་ཀྱང་། གད་ལྟར་དེང་སང་གི་ཡིག་རིགས་དེབ་ལ་འཁོད་པ་ཐམས་
ཅད་མི་ཆང་མའི་ལག་ལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས། ངས་གསང་སྤྲུགས་བཤད་ནས་ཡོད་
པས་བྲིད་ཀྱིས་བལྟ་མི་ཆོག་ཟེར་ས་མི་ལོན་པའི་དུས་རེད། དེའི་མ་ཆད་པར་གསང་
སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱིའི་དཔེ་ཆོགས་ཆང་མ་ཆང་རའི་ཁྲོམ་ཅོག་གི་སྒྲུང་ན་བཤམས་ཡོད་དུས་
ཡིན། འདིའི་སྤྲུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཅིག་བྱས་ཏེ་བསམ་སྒྲུབ་བྱང་ན། ཡི་གེ་འདིར་
བལྟས་ནས་དོན་ཟབ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་སོང་ན་ནི། དོན་དམ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐོང་བ། དེ་ཡང་དད་དང་དག་སྣང་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཆང་བ་རྟོགས་ལྷན་
དོན་གྱི་སྒྲ་མའི་རང་ཞལ་མངལ་ནས་བྱིན་རྒྱབས་རང་ཞུགས། སྒྲོན་ལས་འབྲེལ་ཡོད་
པའི་འཕྲོས་དཔེ་ཡིན་ངས་སྐྱེས། གལ་ཏེ་མ་རྟོགས་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་གཟུགས་བརྟན་
ཙམ་དུ་གྱུར་ན་ནི་རང་གསང་ཐབས་ཀྱིས་ཆོད་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ལ་དབང་བཟུང་
ཟེར་འདུ་ཤེས་ཙམ་ཡང་མེད་ལ་ཡིག་འབྲུ་མིག་སྒྲར་ལ་ཤར་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་གྱི་
སྒྲོར་ལ་རྟོག་དཔྱད་གཞན་མ་ཞུགས་ན་དེ་གསང་སྤྲུགས་གཟི་ལུས་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཙན་ལ་མ་

ཐེབ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ། གང་ལྟར་ཡང་ངའི་ཡི་གེ་ལ་མོས་པ་ཅན། མ་མཐོང་
ཡུལ་དུས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་གྲོགས་པོ་ཚོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ང་དང་ཐུག་ནས་ངས་
བཤད་པ་དང་འབྲུ་བའི་འདུ་ཤེས་འཛིག་ཚོག་པ་དང་། དེ་ལ་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པ་
དག་ནི་ང་དང་ཁ་བརྒྱུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། འདི་དག་གིས་ཕན་རེ་ཐོགས་
འགྲོ་ས་དེ་འབྲུ་ཡོད་སྲིད་ན་དེ་ནི་ངའི་ཆེས་ཉེ་བའི་ཆོས་གྲོགས་སུ་བརྟེན་ཆོག་པ་དང་།
ཡང་གཟུར་གནས་སློབ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དེང་སང་དཀོན་པའི་དུས་འདིར། འདི་ལ་
སྤང་ཞེན་གྱིས་སློབ་སྦྱར་དང་ཐན་སློབ་ཅིང་བཤུང་བར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་སྲིད་པས་དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤང་མར་བྱམས་དང་སླིང་རྗེས་བསྐྱུང་སའི་ཡུལ་ལ་མ་བྱལ་པ་མེད་
པ་སྟེ། ངས་དུས་རྒྱུན་སློན་ལམ་ཅི་ཞིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ན། བདག་མཐོང་
ཐོས་དང་བྲན་རིག་གི་འགྲོ་བ། ང་སྤྱོད་མར་བཟུང་ནས་དད་པ་བྱེད་མཁན་དང་།
བདག་ལ་དག་པོར་བརྟེན་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་གིས་བྱེད་མཁན་ཚུན་ཆད། བཟང་ངན་ལས་
ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་མཁའ་དང་ས་ལ་རྒྱ་བའི་སློག་ཆགས་ཡན་ཆད། ཐན་ང་ལ་
ཟས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་ཟ་མཁན་གྱི་འདུ་སྤྱང་སྤྱོད་མོ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་བདེ་
ནས་བདེ་བར་འགོད་པའི་ལྷག་བསམ་སེམས་ཀྱིས་སློན་འདུན་རེ་བྱེད་པའི་ཁུལ་ཡིན་
པས། འདིར་ཡོད་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་སུ་དུས་ཀྱི་ཐ་མར་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་ཆེན་པོ་ལ་
མཉམ་དུ་ཞུགས་པའི་དོན་མཐུན་གྱི་གྲོགས་པོ་ཉག་ཉག་ཀྱང་ཡིན་པའི་དབང་གིས་
ངས་བཤད་པ་བྲིས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིད་རྣམ་པ་འདིར་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
གཟིགས་ཆོག་རྒྱ་དང་གསན་ཆོག་རྒྱ་ཡིན། འདིའི་ད་ལྟ་འཆད་བཞིན་པའི་རྩོགས་
ཆེན་བྲིགས་ཆོད་དང་ཐོད་སྐལ་འདི་ཚོ་སྤྱིར་ཐིག་གོང་འོག་གི་གནད་བསྐྱུས་པ།
རྒྱར་གོ་བདེར་བྱས་ཏེ་འཕྲལ་སྤྱད་དུ་བཀྲལ་བཞག་པའི་མན་ངག་ཡིན་པས་ན།

འདི་ལ་འཆད་ཉན་མཉམ་དུ་ཚར་དུས་ངས་བཤད་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལས་མ་
 འདས་པ་ཏག་ཏག་ཡིན། གཞན་ཡང་ངས་བཤད་པ་བྲིས་པ་ཆོའི་ནང་ན་ལེགས་པའི་
 ཆ་རེ་གལ་ཏེ་ཡོད་སྲིད་ན་ནི། བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་གོང་མའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐུལ་ས་
 བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ནོར་དང་མ་ཚད་འགལ་བའི་རིགས་མང་རྒྱ་རེད། དེ་
 ནི་བདག་སློམ་སྦྱེའི་ས་ལས་མ་འཕགས་པའི་རང་རྒྱས་དང་སྦྱེལ་ནས་འཆད་བཞིན་ཡོད་
 པའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དུ་འཛིན་པའི་སློན་པ་རེ་འདུན་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་བྱེད་བཞིན་
 ཡོད། ཡང་སང་ཉན་ཐོད་ཀྱི་ཀྱི་བྲིད་བཤད་པའི་བར་ལ་མཇལ་ཡོང་། ད་དེ་
 ལྟར་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱས་པའི་དགོ་བའི་ཕ་བ་འདིས་མཚོན་ཏེ། རང་གཞན་གྱིས་དུས་
 གསུམ་བསགས་པའི་དགོ་ཕ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཤིང་བསྐྱུམས་ཏེ་བསྐྱུམས་པའི་
 མཐུས། ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་བསྐྱན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་
 དར་ཞིང་རྒྱས། བསྐྱན་འཛིན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་གང་ན་སུ་བཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱ་
 ཆོ་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན། དགོ་འདུན་འདུས་པའི་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་མཐུན་
 བྲིམས་གཙང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཀུན་བདེ་སྦྱིད་ཚོགས་ལྷན་གྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱད་དེ་མཐར་ཐུག་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་སྒྲ་མེད་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེར་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ།
 རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་འགྲོ་བའི་
 གོན་དུ་རྩེ་ལྟར་བསྡེས་པ་བཞིན་དུ་བསྡེ་བའི་ཐུགས་འདུན་ཟབ་མོ་གནང་བར་ཞུ།
 བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། ཐོབ་ནས་ཉེས་པའི་དབྱ་རྣམས་
 ཕམ་བྱེད་ཅིང་། སྦྱོ་ག་ན་འཆིའི་བློ་འབྱུགས་པ་ཡི། སྲིད་པའི་མཚོ་ལས་
 འགྲོ་བ་སྦྱོལ་བར་ཤོག འཇམ་དཔལ་དཔལ་འབོས་རྩེ་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་། ཀུན་

ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་སྟོབ་
 ཕྱིར། །དགོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྟོ། །འཕགས་པའི་རི་ངོགས་
 དཔེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བར། །རིག་དང་མངོན་ཤེས་ཏིང་འཛིན་འགྲུབ་གྱུར་
 བས། །དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་མཁའ་དབྱིངས་སུ། །ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་
 ཕྱིན་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །གཅིག་པུར་བསྐྱེད་ཚུགས་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པ་
 དང་། །ཆོ་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱད་ཅིག་མི་གཡེངས་ཤིང་། །གོང་མའི་རྗེས་
 སྟོག་དངོས་གྲུབ་མཐར་ཕྱིན་ནས། །ཏྲག་ཏུ་བླ་མ་མཉེས་པར་མཛད་དུ་
 གསོལ། །དམ་ཚིག་སྒྲིམ་པ་ཉམས་ཆགས་མེད་པ་དང་། །ལྷ་སྟོན་སྟོང་
 འབྲས་མ་ནོར་དོན་རྟོགས་ནས། །ཉིན་མཚན་འོད་གསལ་ངང་ལས་མི་གཡོ་
 ཞིང་། །རང་གཞན་དོན་གཉིས་འགྲུབ་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །སྤང་སྤྱང་རྣམ་
 དག་བསྐྱེད་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ནས། །མཁའ་འགོ་དམ་ཅན་སྤྱིན་བཞིན་འཐེབས་
 བས་གྱུར་། །དངོས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་ཆར་བཞིན་འབབ་པ་དང་། །འཕྲིན་
 ལས་རྣམ་བཞི་འགྲུབ་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །དག་སྤང་མོས་གུས་ཕྱོགས་མེད་
 འཆར་བ་དང་། །བྱམས་དང་སྤྱིང་རྩིས་ཆད་མེད་པ་དང་། །ལྷ་སྟོན་ཉམས་
 རྟོགས་ཡོན་ཏྲན་འབར་བ་དང་། །འགོ་དོན་ཕྱོགས་མེད་འགྲུབ་པར་མཛད་དུ་
 གསོལ། །དེང་ནས་བདག་གྱུར་ནགས་ཚལ་མེ་ཏྲོག་ཅན། །སྟེ་བོས་སྟོང་ཞིང་
 འབབ་ཆུའི་སྒྲ་གྲགས་ལ། །དཔེན་ཞིང་ཡིད་འོང་བྲག་རིའི་དྲུང་འདུག་
 སྟེ། །དུས་བཞིར་སྤྱིང་བོ་མེད་ཅེས་སེམས་པ་ཡི། །དགོ་བ་རྒྱན་གྱུར་འཇིག་
 རྟོན་མིས་བསྐྱེད་པ། །ཀུན་ལས་ཆེས་མཆོག་བདུད་ཅི་ཐོབ་གྱུར་ཅིང་། །མི་
 ཏྲག་སྟོང་པའི་སྒྲ་ཆེན་སྟོག་པར་ཤོག །སྤྱན་ཤིང་མེ་ཏྲོག་གང་ཤོང་མཛེས་པ་

དེས། །ཆོས་རྒྱལ་ཞི་བ་སྤྱོད་གྱི་སྒྲ་བྲེ་ཅན། །རིག་འཛིན་རྒྱལ་བའི་གསེར་གྱི་སྒྲོག་
 འགྲུ་བས། །ཆོ་གཅིག་འོད་གསལ་སྤྲིང་བོ་འགྲུབ་པར་ཤོག། །ཐར་བའི་ཁང་བཟང་
 རིན་ཆེན་པོ་བྲང་ནས། །ཆོས་རྒྱལ་ཞི་བ་རྒྱུ་དབྱུངས་གྲགས་པས། །མ་ལུས་
 འགྲོ་ཀུན་མ་རིག་གཉིད་སངས་ཏེ། །གདོད་མའི་ས་ལ་མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་
 ཤོག། །སྐྱོབས་སེམས་པའི་རང་བཞིན་གསལ་བ་ཅན། །ཞི་བའི་ནགས་སུ་གཅིག་
 དུར་འགྲོ་འདོད་ནས། །སྤྲིང་ནས་སྒྲོན་པའི་ཆོག་གི་དབྱུངས་སྒྲུལ་པ། །མོས་གུས་
 དག་པས་སྐུར་དུ་འགྲུབ་པར་ཤོག། །ཆོས་རྒྱལ་འདི་ཡང་ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 བཞིན། །སྤྱོགས་བཅུ་མཐའ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་གྲགས་གྱུར་ཏེ། །སྒྲོ་གྲོས་པད་མོ་རབ་ཏུ་
 རྒྱས་བྱེད་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་ཤོག། །གཙུག་ལག་
 ཁང་རྒྱམས་སྒྲོག་པ་དང་། །ཁ་ཏོན་གྱིས་བརྒྱན་ལེགས་གནས་ཤིང་། །ཏྲག་ཏུ་
 དགོ་འདུན་མཐུན་པ་དང་། །དགོ་འདུན་དོན་ཡང་འགྲུབ་པར་ཤོག། །རྩི་ སྒྲོན་
 ཆོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་གཙུག་ཏོར་ཅན། །འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ཆེན་ཀུ་ཀུ་
 རི། །ཁ་བ་ཅན་དུ་དཔལ་ལྷན་ཐང་པ་ཞེས། །པར་རིག་འཛིན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་
 འདེབས། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག། །ཐུབ་བསྟན་མཛེས་
 པའི་རྒྱན་གཅིག་སྤྲིང་ཆེན་པ། །བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་འཛིགས་མེད་
 སྤྲིང་། །མཚུངས་མེད་སྒྲ་མའི་བསྟན་པ་སྤྲིང་མཐའི་བར། །བཤད་སྐྱབ་ཐོས་
 བསམ་སྒྲོམ་པས་འཛིན་གྱུར་ཅིག། །དཔལ་ལྷན་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་གཙུག་གི་
 རྒྱན། །མདོ་སྤྲུགས་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེ། །འཛིགས་བྲལ་སྤྲུ་འགྱུར་
 རྒྱལ་བ་རྫོགས་ཆེན་པ། །སྤྱི་མེད་ཆོས་གྲུའི་བསྟན་པ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག། །གངས་རི་
 ར་བས་བསྐྱོར་བའི་ཕྱགས། །སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །སྐྱུ་མ་བེལ་བ་རྒྱ་བུར་

མཁའ་ལྷིང་གཤོག་སྒྲབས་ཀྱི་ཞལ་བྲིད་རིག་སྟོང་དོ་རྗེའི་རང་སྒྲུ།

དང་། །མི་ལམ་སློག་དང་སློན་ལྟ་བུ། །འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་ལྟ།།
དགེའོ། །དགེའོ། །དགེའོ།། །།